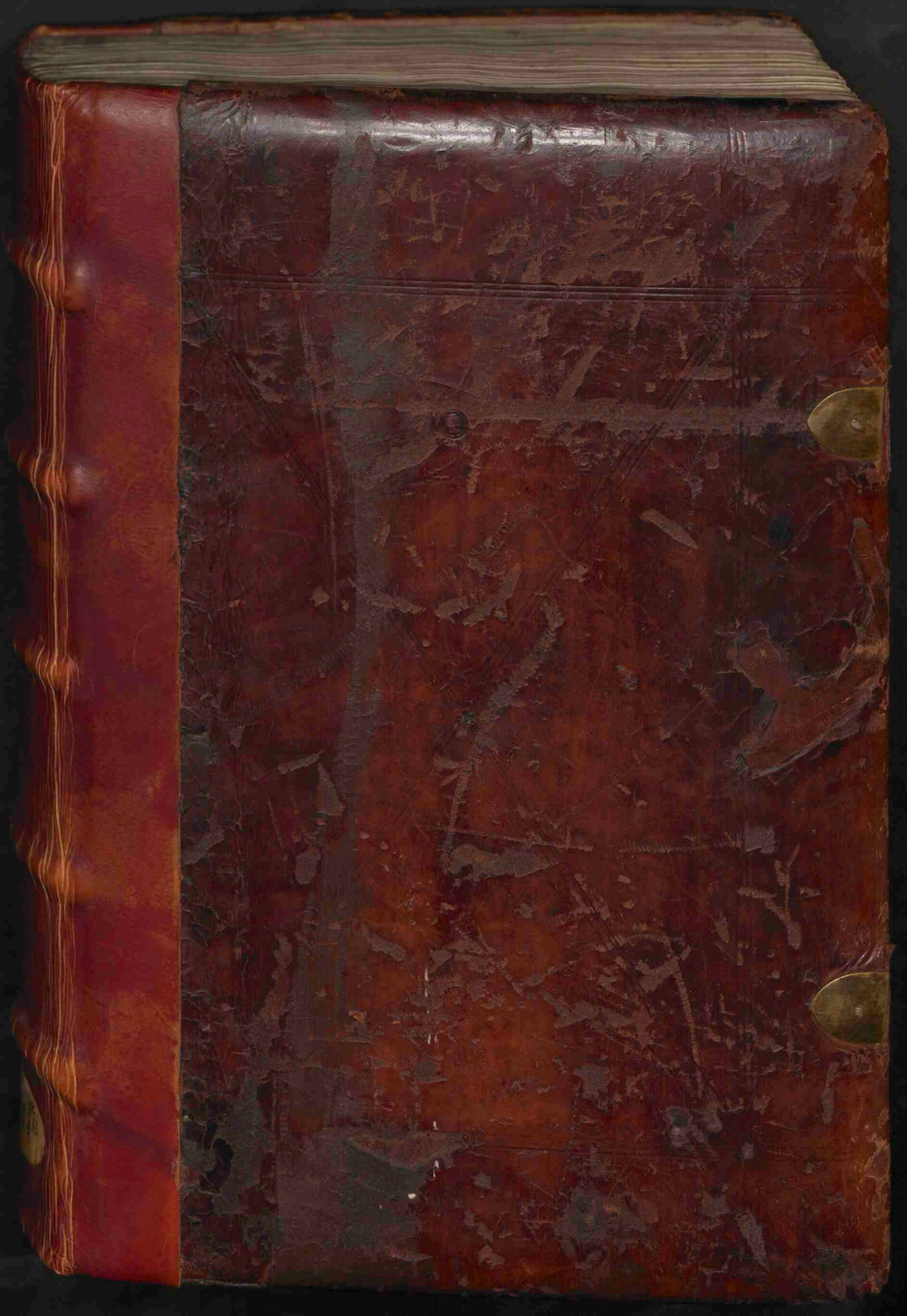
Utrecht University Library
Partner in Science
Universiteit Utrecht

Sermones in Cantica Canticorum

https://hdl.handle.net/1874/327355

Aevum medium.
Scriptores ecclesiast.
No. 142

K3 B8
N 8

155 *(Eccl. 142, antea 285e.) Membr. fol. 203 ff. 2 col. 1402.*

S. Bernardus, Sermones in Cantica canticorum.

Fol. 1a (cum effigie auctoris). Incipiunt sermones beati Bernardi super Cantica canticorum. Fol. 203b. Expliciunt sermones .... Finiti Anno dñ. M° CCCC° ij°.

„Pertinet ad Cartusienses prope Traiectum ex donacione dñi Wilhelmi de Arnhem alias de Renen olim prepositi Embricensis."

Hs.
3 B 8

Ptinet ad cartusienses ꝑpe trnectū; ex donacione dñi wilhelmi de Arnhē olim ꝓpositi Embricēn Dcetur ꝑ eo

al' de Renen

Band gerepareerd Juni 1960

Aevum medium.
Scriptores ecclesiast.
N°.

n.° 257. e

N.° 285. B. e

SERMO PRIMUS

Incipiũt sermões bñ Bernar di ſi: cãcta cãnoꝛ Suo ꝓm?

Obus fratres alia q̃ alijs de ſe cnlo: a cerre aluer dicẽda liũt. Il lis liquidẽ lac poni dat nõ eſcam: qui apli formã tenet in docendo. Nã ſpũalibꝫ ſolidiora appoũẽda eſſe tradẽ ipe ſuo docet exemplo? loquiũ inq̃ens nõ indoctis hũa ne ſapie uerbis ſed in doctrina ſpi ritus: ſpũalibꝫ ſpũalia cõparantes. Jtẽ. Sapiam loquiũ inꝛ ꝓfectos. Quales uos nimirũ ẽe credidi? nili fruſtra forte iam ex longo ſtudijs eius celeſtibꝫ occupati: ex ercitati ſenſibꝫ. et in lege dei medi tati die ac nocte. Itaq̃ parate fauces: nõ lacti ſed pani. Eſt pa nis apud ſalomonẽ is q̃ ad mo dũ ſplendid? ſapidusq̃: libꝫ dico qui omnia cãtoꝛ inſcribit. ꝓfe raꝛ ſi placet. et frangat. Nã de ũbis ecclieſtes ſanus ni fallor p dei grãm inſtructi eſtis: mũdi hꝫ cognoſcere et cõtẽnere uanitatẽ. Quid et pabolas? An nõ uita ꝛ mores uiri uitia eã que in ipſis ſuenit doctrinã ſuffragant emen dare et informare liũt? Proinde illis ambobꝫ ꝓficiens quos uehilo min? de omni arctia ꝓfectos ante piſtus? accedere et ad cerui hunc panẽ: ut ꝓbeas fortiora fortiora. Cũ enim duo ſint mala q̃ uel ſola uel maxime militant aduerſus aiam. uanus ſalꝫ amoꝛ mũdi ꝛ ſuperbus ſui: peſtifera utriq̃ illi duo libri obuiare noſtiũ? alter ſacra lo diſcipline prana quoq̃ in mo ribꝫ et carnis ſuperflua reſecãs: al ter lucerois in omi gla mũdi fu gã uanitatis ſagaciter deprehẽdes. Vtriq̃ diſtinguens a ſolido ueri tatis. Denuq̃ omnibus ſtudijs hu manis ac mundanis deliderijs p ponat deũ timẽ: eiusq̃ obſeruare mandata. Nemo quidẽ. Vere et eni ſapie primũ illud initiũ. ſedꝫ cõſummato eſt: ſi tñ conſtat nob non aliud uerã et conſummatã ee ſapiam. q̃ declinare a malo et facẽ bonũ. itaq̃ recedere a ma lo neminẽ poſſe ꝓfecte. ablq̃ ti more dei: nec bonũ opus oino eſſe preter obſeruanciã mãdato rũ dei. Depulſis ergo duobus malis duoꝛ lãone librorꝫ: cõpe tenꝫ iam accedit ad hũc ſacrũ theoriciq̃ ſermonẽ. Qui cũ ſit amborꝫ fructus: non nili ſobrijs mentibꝫ et auribꝫ oĩo credendꝰ ẽ. Quoq̃ ante carnẽ diſcipline ſtu dijs edomitã et mãcipatã ſpũi. ante ſpretã et abiectam ſeculi põpam et ſaranã: indigne ab ipſius lão ſcã ꝓſumit. Quomõ nãq̃ lux incaſſũ terrã infundit oc uli ceci uel claudi: ita aĩalis hõ nõ capit ea que ſũt ſpũs dei Quippe ſpũs ſcũs diſcipline effu

gier fictū: qđ est uita incōmunes. Sed uer erit ei unq̄ ps cū mū di uanitate: cū uerbum sit spūs. Que cū societas ei que de surdū est sapīe. et sapīēte mūdi q̄ stul tia est apud deū? aut sapīēte carnis que est ipa īimica est deo? Quo autē q̄ iā non habebit unde aduersū nos murmurer is q̄ nobis de uia uenit amicus: cū et certū illū implerit panem. Sz q̄s franget? Adest paterfamili as: cognoscite dūm in fractiōe panis. Quis enī alter ad hoc ydoneus? Non equidē ego in il lud temere arrogauerī. Dic spōs ad me: ut ex me nō expectē tas. Nā ego unus sū de expectā tibz: mendicās et ipe uobiscū a bū aīe mee. alimoniā spūs. Hec uera paup et inops pulso ad eū qui aperit et nemo claudit: si sermōis huius, pfundissimū sacro Oculi oīm in te sperāt dūe. Par uuli petierūt panē: nō est qui frangat eis. Speraū id a benig nitate tua. O pissime frange clurienubz panē tuū? meis q̄dē si digneris manibz: sed tuis ui tibz Dic queso nob de quo a quo ad quē dicat. osculet me osculo oris sui: aut quale est il lud ira subitaneū? et tām repē te de medio sermōis exordium? Dic quippe in uerba prūpit qui quēpiā loquētē prohibuit? aut cō sequens tūdentē et hanc intro ducat plonā: quecūq̄ ē ipa que osculū flagitat. Deinde si se os culari. nescio a quo uel petit uel pōpit? aut signanter et nōi nā ore et ore illius quasi ali ud q̄ os aut alienū et non po tius suū. exhibere sibi soleant osculantes? Quāq̄ ne hoc qui dem dicat osculet me ore suo: sz aliq̄ pfecto inuisibilis. osculo inquit oris sui Et quidē ido dū eloquiū qđ ab osculo pua pīū sumit? et blanda ipa q̄dē scripture facies facile allicat et alliciat ad legendū: ita ut qđ i ea latet delectet eaq̄ cū labore uestigare? nec fatiget inqrēn di forte difficultas: ubi eloqi suauitas mulcet. Vim quē nō ualde arcenū facias istīmodi prīncipiū sine principio? et nouī tas in uetere libro locutionis? Vū cōstat hoc opus nō hūano ingenio sed spūs scī arte ita cō posuī? ut q̄uis sit difficile in tellū scītū inq̄situ delectabile Sed qđ? Tyrulū pterim? Nō oportet ne unū quidē iota: q̄ et minimas iubeū colligere fragmētoz ne pereant. Tyrulus talis est? Inscriptiō cantica cān coz salomōis Obserua in primis patria nomen qđ est salomon cōuenire principio lib: qui incipit a signo pacis id ē ab osculo. Simul q̄ aduerte hȳ cenōi principijs solas ad hanc intelligentiā scripturā mentes iuitari practicas: que sele iam a uiaoz uendicare turbacu nibz et curaū tumultib? prualēt.

De hiur ne hoc quoq; dnō
sū putes: q; non simplicit' cantica. sed cantica canticoz hō istrp
cio. Multa quippe legi cantica
in scripturis: et nullū eoz ue
rum taliter appellari. Cecinit
isti' carmē dño q; gladiū puter
et iugū eualerit pharaonis ge
mino manus mirabilit liberat'
simil' et iudicatus obsequio' nō
tū q; cecinit dñm ē canticū can
ticoz: sed si bñ recolo cecinit a
ir scriptura isti' carmē hoc dño
Cecinit eaā debora. cecinit et
iudith. cecinit et mater samuel: r
ppte quoq; alij cecinerūt: et ne
mo eoz legit' appellasse cantici
sūi cantica canticoz. Sane ō
nes ni fallor cecinisse reperies:
p quoūq; suo suoz ue p̄cepto
cōmodo' uerbi gīa p obtentu
uictorie. pro cuasione p̄cauti:
aut p capite rei qualiscūq; ad
epto bñficio. Ita ergo plenq; ce
cinerūt singuli, p singulos casus:
ne ingrati dñis bñficijs iueni
rent: iuxta illud. Confitebit' tibi.
cū bñfeceris ei. At uero rex iste
salomō sapīa singularis. sub
limis glā. rebz affluens. pace le
tus. quietus a bellis. nulli'
taliū egisse cognoscit', p quo
accepto, ista decantare libuerit'
sed uer scriptura ipa uspiā cale
alig; significare uider. Atq; di
uinitus inspiratus xp̄i et eccle
laudes et sancti amoris gracā
eterni cōnubij cecinit sacrame
ta: sil'q; expressit' sic deliderū a
nime: et epithalamij carmen
exultans in spū uocādo cōposui
it eulogio: figurato tū. Sum
tū uelabat et ip̄e instar moysi
faciem suam nō min' fortitan.
in hac pce p̄fulgente eo q; illo
adhuc in cpe nemo aut rarus
erat qui reuelata facie gloriā
istā speculari sufficeret. Igit'
p sui excellentia rex nuptiale hoc
carmen hymnōi p̄figurū cyculo.
ut merito cantica canticoz sin
gulariter appellet'. sicut is quoq;
cui canū singulariter est dñs rex
regū et dñs dnantiū. Ceterū
uos si uām experiendā aduerta
tis? nōue in uictoria qua uincat
mūdū fides nra. et in exitu vro
de lacu miserie et de luto fecis cū
talibus et ip̄i dño canticū nouū
qz mirabilia fecit. Hucusq; cū
adiecat stabiliuit supra petrā pe
des uros et dirigere gressus vros:
puto q; et tūc nichilominus p in
dulta nouitate uite īmissū sit
in os vrm cantici nouū carmē
deo nro. Qui cū penitētibz nob
nō solū pcta dimisit sed insup
premisit et p̄mia? nō multo ma
gis spe gaudentes futuoz bo
noz cātabis in vijs dñi quoniā
magna ē gla dñi. Ac si cui for
te vām clausū uel obscurū ad
de scripturis interdū eluxerit?
tūc prius nōce est ut p precepta ce
lestis panis alimonia diuina'
mulceat aures: in uoce exultatio
nis et cōfessionis sonus epulā
tis. Sed et in cotidianis exer

cauis et bellis que nulla hora
pie in xpo viuentibz delitio a car
ne a mundo a dyabolo: sicut mu
lieas et uitas hois sup eram ihc
sanc expiui in uobis impletis.
co adiuua nre est cautica p alle
cuias uictorijs inouari. Quoa
cus reptando supat et uicu sub
iugat. aut inimicis praeli declia
tur. aut laqueus insidiantis de
prehendit. aut anosa et inuetata
quaq; aie pallio semel ptesq; la
nat. aut multu diuq; aspica et
sepius petita uirtus tande aliqu
dei munere optinet: qd nulli cones
uxta pphiam plonat gratu actio
et uox laudis: et ad singula que
q; bnfica bndicat deus in domus
suis. Alioqu ingratus reputa
bit cu discaillio uenit: qui non
potuit dicere deo. Cantabiles mi
erant iustificacões tue: in loco pe
grinacois mee. Arbitror nos in
uobis illa iam recognoscere. que
in psalterio no cantica canticoz
sed cantica graduu appellat: eo
q; ad singulos profectus bos iux
ta ascensiones quas quisq; uim
in corde suo dispoluit singula sic
cantica depromeda: ad laude et
glam p̃ mouentus. Quatenus impleatur aluus ille uerticulus no uide
o. Vox exultacois et salutis in ta
bernaculis iustoz: aut certe apli
illa pulcherrima saluberrimaq;
exhortatio: in psalmis ymnis et ca
ntibus spualibz cantates et psallen
tes in cordibz uris dño. Sed
e cauendu qd sui sigiam dignitate
et suauitate caeteris uenerto q; ante
memorauim⁹ et siqua sint alia
anteferri: et iure hoc appellaueri
cauticu canticoz: q; ceteroz oim
ipm e fructus. Ceteroqn cantu
sola uoluptio docet: sola addiscit
experientia. Experti recognoscunt:
inexperti desiderio inardescut: non
tam cognoscendi q; experiendi.
Non est enim strepitus oris sz ubi
lus cordis: no sonus labioz sz
motus gaudioz: uoluntatu no
cordia no uocu consonantia. Non
audit foris. nec eni plonanti pub
licu sola que canitur audit et au
ditur: id e sponsa et sponsus.
Est quippe nupciale carmen expri
mens castos iocundos q; coplexus
animoz: moz concordia et affectuu:
et consentanea ad alterutru ca
ritate. Cerin no est illud cantare
seu audire anime piulus et neo
phite adhuc et recens conuerse de
seculo: sed puerile iam et erudite
mentis que suis numeris pfabz
deo pmouere in tantu iam creue
rit: quatinus ad pfectam etate
et ad nubiles quodamo pueniat
annos. annos dico meritoz no e
poz: hec nupcijs celestis sponsi
ydonea quali denigz suo loco
plenius describetur. Sed p̃certe
hora: qua nos exire urget ad o
pera manuu. et paupcas et in
structio regularis. Eras in noie
domini quod cepimus prosequ
mur de oscalo: qua hodiernus
sermo de cyculo nos expediuit.

Sermo secundus

Hodiernum desiderij patrū
suspirantiū xpi i carne
pñaā sarquētissime co
gitans: confundor et cōpungor
in memetipso. Et nūc mr cōsine
o lacrimas: ita puder reprobis cor
poris q miserabiliū tpm hor.
Cui namq; mīm tāu ingerat gau
diū gīe hymnus exhibicio? quāti
attenderat uerbz sāe desiderū p
missio? Ecce eū q̄ multa in hac
eius que prime celebranda ē na
tiuitate gaudebūt: sed uanā de
natiuitate. Illor ergo desiderū
flagrans et pre expectacōis affec
tū spirat in uox ista: osculet me
osculo oris sui. Desudarat mmurī
in spū quisq; aīe spualis ē po
terat quanta foret diffusa grā
in labijs illius? preterea loquens
in desiderio aīe audebat osculetur
me osculo oris sui: mmurī omī
modis cupiens tante suauitatis
pcipio non fraudari. Dicebat
eū pfīs quisq. Quo ni ora hec
seminubia pfiarū? Ipe pcrus
speciosus forma p filijs hoīnū.
ipe me osculet osculo oris sui. Nō
audio iam moyseu. Ipedimoris
liquide lingue fāis est michi?
ylaye labia inuida fuit. ieremi
as nescit loqui q puer est: et p
plicere oīs cingues fuit. Ipe ipe
quem loquūtur ipe loquat: ipe
osculet me osculo oris sui. Nō
in eis iam. aut p eos loquatur
michi: q̄n tenebrosa aqua in
nubibz aeris? sed ipe osculet me
osculo oris sui. cuius graciosa
pnīa et āmirande fluenta doc
trine fiant in me fons aque salti
entis in uitam eternā. Que vnc
ut pater oleo letitie preunxerat
suis. nūq; nō ex ipo in uberio
effundit grā? si tamen dignet
me osculari osculo oris sui? Cui
unq; seruo viuus et efficax osca
tū michi est: non enī cōiūctio la
bioz que interdū pacem menti
tur? sed plane infusio gaudio
rū. reuelacio secretoz: mira que
dam et quodāmō indiscreta cō
mixtio supni luīs et illuīate me
ntis. Adhereō quippe deo vnus sps
est. Q̄ocirco pinde ulsiones et cōp
nia non recipio? figuras et enig
mata nolo: ipās quoq; species
fastidio angelicas. Quippe et ip
sos longe supat ihūs meus: spē
sua et pulchritudine sua. Nō er
go aliū siue angelū siue hoīnē:
sed ipm peto me osculari osculo o
ris sui. Ecce tane pfiumo me os
culatū in ab ore ipius. Ebreū hy
alliipa hoīs vnice felicitatis et
pogatiue singularis? sed humili?
ab osculo oris sui peto me oscula
ri. qd cōmune unq; est mulcoz
qui dicere pūt: et nos oīs de ple
nitudine eius accepim? Quē
dicit. Quos osculans uerbū ac
sumens: osculatū caro que assu
mit? osculū uero qd̄ pcedit ab
osculante uerbo. et osculata car
ne coniūcta: pson ipa ex utro
q cōpacta mediator dei et hoīm
homo xpūs ihūs. Hac ergo cōe
uenio seōz dicere pūmebar os

ailer me ore suo: sed cū osculo oris sui. ipi sane seruantes pro gratiā istā cui singulariter semel q̄ os uerbi impressū tūc est: cū ei se corpaliter plenitudo dīs diuinitatis inclusit. Felix osculū. ac stupenda dignatione mirabile. in quo nō os ori īprimit: sed dīs hoīi unit. Et ibi quidē contract labior cōplexū significat aior. hic autē consideratio naturar diuinis humana cōponit: que in tra sunt. et que in celis pacificans. ipe enī est pax nra: qui fecit utraq; unū. Ad hoc igit osculū sēs quisq; antiqui pis sulspirabat. eo q̄ iocūditatē et exultatiōnē thesauri sup eū. et thesauros oīs sapie et scīe in ipos absconditos esse p senserunt: cupiētq; et ipi de plenitudīe eius accipe. Secūdo. nobis placet qd' dicit: sed accipit et aliū sensū. Non latuit sēs et ante aduentū saluatoris: dm sup mortaliū genus cogitāt cogitationes paas. Nec enī faceret uerbū sup terrā: qd' nō reuelaret seruis suis. pphetis. Erat tamē uerbū hoc absconditū a multis. fuit namq; in tpe illo rara fides in trīs. et tenuis admodū spes: in plurib; quoq; illor qui expectabant redēptionē israel. Qui uero placebant. ipi p̄dicebant xp̄m uenturū in carne: et cū ipo pacem. Unde quidā eorū. Et pax inquit erit in terra nra cū uenerit. Imo p ipm dei grām hoīes recuperatos ai omni fidu cia sicut diuinitus accepant predicabant. Qd' et paulus dī iohānes suo tpe implerū agnouit. et testimoniū p hibuit: gīa in eis et ueritas p ihm xp̄m facta ē. Et ita uerū esse omīs nūc xp̄ian pls experit. Cum illis prenū nanab; pacem. mortā autē sa certe auctore paas. nutabat pli fides. dū nō erat q̄ redimer neq; qui saluū faceret. Itaq; cau sabant hoīes moras: qd' ille tot eis nūciatus necdū ueniret pn ceps paas sicut locutus fuerat per os sōr qui a sēc̄o sūt pphar eius. et sulspectas habentes pro missiones signū. promisse reconsili acōis qd' est osculū flagitabant: ac si nūcijs paris unusquisliber de plo rūderet. Quousq; tollunas alas nras. Iam olim predicatis pacem et nō uenit. promittis bo na: et adhuc turbatio. Ecce hoc ipm mulaphatie mulasq; mo dis et angeli patrib; et patres ānūciauerūt nobis: dicentes pax et non est pax. Sed multi multe ee pluralī deus qd' de suo bīplacito uolūtatis tam crebra tam lega cione sponder nec exhiber. osculet me osculo oris sui: sicut i sig no paas faciat de pace secutū. Nā uerbis quomō iam credam. Opus magis ē ope iam uerba firmari. Oberet uerendos nūcios suos deus. si tamen nūcij eius sūt. et sequat eos ipe ut sepius pmi serūt: quia sine ipo pūt facere

nichil. Miser puerū. cuius baculū:
et necdū est nox neq; ultra. Non
surgo non sulcator: non erumnator
de puluere: nō respuo in spe: si
non ꝓphā ipe defendat. et oscu
let me osculo oris sui. Huc ac
cedat q̄s qui nūm se mediato
rem ꝓfiteatur ad deū dei filius ē:
et deus est. Et quid est homo. ut
innotescat ei: aut filius hominis
ut reputet eum. Quę michi fi
duciā: ut tante me audeam ac
cere maiestati. Unde unquā tra
et cuius ꝑsumo deū habere curā
mei. Adhꝰ diligit prēm suū: me
uero opus non habet: bonoꝝ
meoꝝ non eget. Unde ergo con
stabit hoc michi: q̄ mediatoꝝ me
us in patre nequaq̄ sit. Tamen
si uere ut dicas dearuit miserere
deus. cogniacq; ut cōplacatoꝝ sit
adhuc: stabiat testamentū pacꝭ
et fedus ꝑpetuū ferat michi in os
culo oris sui: ut q̄ prodiit de la
bijs suis non faciat irrita: exina
niat se. humiliet se. inclinet se. et
osculet me osculo oris sui: ut ex
equo patribus cōgruēs mediatoꝝ
neutri suspēsus sit deus: filius dei
fiat homo: fiat filius hois: et ex
tū me reddat in hoc osculo oris
sui. Securus suspicio mediato
rem dei filiū: quē agnosco et fra
trē meū. Quinime plane iā mi
chi suspectus erit: frater eius et
caro mea est. Puto eū spuere
me iam non posse os de ossi
bꝰ meis: et caro de carne mea.
Ita ergo uerus ꝑcla sacro
scū osculū id est incarnandi uer
bi misteriū exigebat: dū longa
et molesta expectatione fides
fatigata deficēret: et infidelis pl's
aduersus promissa dei uictus te
dio murmuraret. Adiuuando me
a est: si non hoc idem et nos re
cognoscamus de scripturis. Inde e
rant ꝓfecto ille querule et ple
ne murmure uoces. Manda re
manda: expecta reexpecta: mo
dicū ibi modicū ibi. Inde anxie
et plene pietate ꝑces: da merce
dem dūe sustinentibꝰ te: ut ꝓphe
tę fideles inuenia nc. Ite. Soluta
ta ꝑcationes: quas locuti sunt
in nomīe tuo ꝓphete priores. In
de blande ille et plene consolatā
one promissiones. Ecce apparebit
dñs et non mentiet: si moram
fecerit expecta eū: q̄ uenies et
non tardabit. Item. Prope ē ut
ueniat tempus eius: et dies ei⁹
non elongabunt. Et ex ꝑsona
promissi. Ecce inquit ego declino
in uos ut flumen pacis: et ut
torrens inundans gl'ę gentium.
In quibꝰ uerbis sanctus apparet et
ꝑdicatoꝝ instantia: et difficultas
pl'oꝝ. Dicta q̄q; et plebs saluet
murmurabat. et fides nutabat:
et uulta plage natiuitatis: ange
li pacis amare flebant. Ne ergo
uniuersū hūanū genus moram
facientę xp̄o desperatione perire:
dū se contēpui suspicaret infir
ma mortalitas: sueq; reconsilia
tionis cū deo de gra tardans re
promissa diffideret: sā qui de

spū scm erant cernuidinē de cae
nis pūcis eroptabant: ac signū
reformande pacis ꝓpter pusillani
mes et incredulos oīū instancia
requirebant. ¶ Oradix pelle qui
stas in signū ꝓlixꝰ: q̄ multa re
ges et ꝓphete noluerūt ce uidere:
et non uiderūt. Felix tamen ex
oīūb; symeon: cuius senectus
in misericordia uberi. Is nempe exul
tauit ut uideret signū desiderij:
et uidit et gauisus est. Acceptoq;
osculo pacis in pace dimittē. an
te tamē apte puīcans: ihm ē
natū in signū cui contradicēdū
erat. Omnino ita fuit. Contra
dicū est eroro signo pacis: sed
ab hijs qui oderūt pacem. Nam
pax hoīūb; bone uolūtatis. ma
liuolis autem petra scandali: et
lapis offensionis. Herodes dem
q; turbatus est: et oīs iherosoli
ma cum illo. Siquidem in ꝓpria
uenit: et sui eū non receperunt
¶ Felices illi in sua ꝓfectacione
pastores: qui huius uisione dig
ni habiti sūt. Nam tūc se abscon
debat a sapientib; et prudentib;
et reuelabat paruulis. et herodes
uidere uoluit: sed ꝙa non bona
uolūtate non meruit. Pacis si
quidem signū erat datū cū hoī
nib; bone uolūtatis. herodi ue
ro et similib; eius nō dabit signū
nū: nisi signū pene ꝓpie ¶ Ver
ro ad pastores et hoc aut angel⁹
vobis signū: uobis humilibus.
uobis obedientib;. uobis non
alta sapientib; uobis uigilātib;
et in lege eius meditantib; die
ac nocte. Hoc inquit uobis sig
nū. Quod. Qd angeli ꝓmitte
bant. qd ꝓpli requirebant. quod
ꝓphe ꝓdixerūt. hoc erat dūs ue
re et oīdit nobis. in quo recipi
ant incredulj fidem. pusillanimes spem: pfecti securitatē. Hoc
ergo nobis signū. Cuius rei sig
nū. Indulgentie gratie pacis:
et pacis cuius nō erit finis. Hoc
ergo est signū. Inuenietis inq̄t
infantem pānis inuolutū et po
situ in pīsepio: deus tamē est in
ipo mūdū reconsilians sibi. ꝯo
rect ꝓpter pcā nra: et resurget
ꝓpter iustificacionē nām: ut iusti
ficati p fidem pacem habeamus
ad deū. Hoc signū pacis ꝓphete
quondā regi achaz ꝓponebat
petendū a dño deo suo. siue i ex
celso supra: siue in inferno deor
sum. Sed impius rex recusauit:
non credens miser q̄ in signo hoc
puīs sūmis in pace locanda es
sent. quatenus et infer dño des
cendente saluati in osculo scō
signū pacis eripi reapiant: et
sup sp̄us idipm nichilominꝰ
cū ad celos redierit eterna sua
uitate penapēt ¶ Eterno finiēdꝰ
ē: sed ut qd in eo disputatū est
breui recolligā sūma. pater hoc
scm osculū duab; ex causis necessarie indulsit mūdo ut saluti in
firmis faceret fidem: et desiderio sa
tisfaceret pfidor. porro ipm oscu
lū nō esse aliud. q̄ mediatorem
dei et hoīm. hoīem ihm xpm.

qui cū patre et spū scō uiuit et
regnat p oīa scla seculorum.

Sermo Tercius.

Odie legimus in libro
experiencie. Cōueniāt
ad uolipos: et attendat unusq̄q
qp consciencia sua: sup his
que dicenda sūt. Explorare ue
lim si cui vīm unq̄ et sentencia
dicere datū sit: osculet me osculo
oris sui. Non enī est cuiuslibet ho
minis et affectū hoc dicē: sed si q̄s
ex ore xp̄i spūale osculū uel semel
accepit: hūc p̄sentē experimentū p
fecto sollicitat. et repetere libens
Ego arbitror neminē uel sci
re posse quid sit: nisi qui accepit.
Est quippe absconditū mānā: et
solus qui edit adhuc esurit. Est
fons signatus. cui nō cōmūicat
alienus: sed solus qui bibit adhuc
sitit. Audi expti quomō requi
red de michi inquit lenitā salu
taris tui Mīme ergo id sibi ar
roget mei similis aīa onerata
pcīs: sicq̄ carnis adhuc obnox
ia passionibz: que sua uitatē ips
necdū sentiēte: minōr ignoratia. ac
qp inexpta penitus gaudior
Obstendo tamen ei qui huiusmōi ē.
locū in saluteā sibi congruentē.
Non tenere assurgat ad os sere
nissimi sponsi. sed ad pedes seue
rissimi dñi mei pauida iaceat:
et cū publicano terrā tenēs nō
celū aspiciat: ne confusa lumīa
ribz celi faces assueta tenebris
opprimat a gloria: atq̄ insolitis
reuerberata splendoribz maiesta
tis. demissoris rursum tenebre cal
ginis obuoluat Non tibi o que
cūq̄ es talis aīa. non tibi locus
ille uilis aut despicabilis uideat:
ubi sūa peccatrix pīa depositio.
induit sūctatem. Ibi ethiopissa
mutauit pellem: et in nouū celi
tus candorē. iam tūc fiducialiō
ueracitq̄ rūdebat expto brēabz
sibi uerbū: nigra sū sed formosa
filie ihrlm Quaris quanā id
arte potuerit: uel quibz obtinue
rit meritis: paucis accipe. Fleuit
amare: et de intimis uisceribz lon
ga suspiria trahens: et saluteā
bz intra se sucrensa singultabz fel
leos humores euomuit. Celestis
medicus saluberrime subuenit:
q̄ ueloat currit sermo eius. Nūq̄
nō potad dei ē sermo. Est fortis u
tiq̄ et uehemens: et scrutās cor
da et renes. Denicq̄ sermo dei vi
uus et efficax. et penetrabilior oī
gladio ancipiti: pūgens usq̄
ad diuisionē aīe ac spūs cōpagī
quoq̄ ac medullarū: et discretor
cogitacionū Huius igit̄ bñ pēi
tentis exemplo pterruere et tu o
misera. ut desinas esse misera:
pterruere et tu in terra: amplec
tere pedes. placa oscula. riga la
crimis: quibz tamen non illū
lanes sed te: ut fias una de gre
ge consortū. que ascenderūt de la
uacro: ita sane ut suffusū pudo
re ac merore uultū sustollere nō
audeas: q̄ audias et ipa di
mittunt tibi pīa tua: q̄ audi
as. consurge consurge captiua

filia syon: consurge excutere de
puluere ¶ Supino itaq; ad pe
des primo oscalo. ne sic quidē
psumes stati ad oscula oris as
surgere: sed erit tibi gradus ad
ipm. mediū quoddam oscului
aliud: qđ sedō loco ad manū ac
apies: de quo et calcem accipe ra
tionē. Si dixerit ni ihesus dimit
tit tibi pcta tua: nisi ego pctare
deliero. q̄ pderit: Exui animam
meam: si reinduero eam q̄tū
pfert: Si rursū pedes meos quos
lauerā inquinauero: nūq; aliq;
lauasse uelebit: Sordens omni
gñe uiaor iacui diu in luto fetis:
sed erit sine dubio recedenti q̄ ia
centi decerius. Denīq; qui me sa
nū fecit: ipm michi dixisse recor
dor. Ecce sanus factus es. vade
iam amplius noli peccare: ne
deterius tibi aliqđ contingat.
Qui autē dedit uolūtatē penitē
di opus est ut adiuet et cōmēdi
uiruitē: ne uerū penitentia fiat
am: facā q̄ nouissima mea pe
iora prioribz ¶ Ne cū ni eam
penitentia. si sati subtraxerit ma
nū: sine quo nichil possū facē.
Nichil inq̄: q̄ nec penitere nec
continere. Audio inde qđ cōsili
tur sapiens. Verbū inquit in o
riagone ne = ireres. Caueo ⁊ qđ
inder intrentur arbori nō faciē
ti fructū bonū. Facior p huiūmōi
nō sum cūno cōtentus priori
gīa qua iam malor sum pen
tens: nisi et scādam accepero: ut
uideluer dignos faciā penitēn
tie fructus: et deinceps non re
uertar ad uomitū ¶ Hoc ego =
relator ni: prius pretendū et ac
apiendū: q̄ presumā alaora ⁊
sacraora contingere. Volo re
pente sūmus fieri: paulatim p
ficere nolo. Quātū displicet deo
ipudentia pctoris: tīn penitētis
uerecūdia placet ¶ Cicus pla
cas eū si mensurā tuā seruaue
ris: et alaora te non quesieris.
Longus saltus et arduus est de
pede ad os: sed nec alacritas cō
uenies. Quid enī: Recens ad
huc respersus puluere. ora sa
cra continges: Heri de luto trac
tus hodie uitau glē pīcipis:
Per manū tibi tradit ihs sīr. Il
la prius te erigat: illa te erigat
Quomō erigat: Dando unde
pīsumas. Quid istud: Decor cō
tricōis. et digni penitentie fruc
tus: que sūt opa pietatis. Hec
te de terrore erigent: in spem au
endi poaora ¶ Dane accipiē
do donū oscularc manū: hoc ē
non tibi sed nouī eius da glām.
Da semel. da tīm: tū pro dona
tis crimibz: tū p collatis uirtu
tibz. Aut certe uidero unde mu
nias frontē tuā contra uctus
istos. Quid habes qđ nō acce
pisti: Si autē accepisti: q̄ glo
riaris quasi non acceptis: ¶ Ia
tandem in oscūlis duobz gemi
nū habens diuine dignacōis
exprimendi: forsan non cōtin
deris pīsumere sanctora. Quā
tū quippe crelas in grama: tīn

er in fiducia dilatans. Inde fit ut et ames ardencius. et pulses fidencius: pro eo qd' ibi deesse senas. Porro pulsanti aperiet. Jam ciuitatis illud qd'cūq; est cume dignacionis et mire suauitatis oscului: credo non negabit sic affecto. Hec via: hic ordo. primo ad pedes padimus: et plorantes coram dño qui fecit nos. ea que fecimus nos. Deinde manū q̄ tendimus subleuantes: et corroborantes genua dissoluta. Postremo cum ista multas pacis et lacrimis obtinuerimus. tūc demū audemus fortiter ad ipsius glorie culmen attollere. pauens et tremens dico. nō solū speculandū: sed etiā osculandū. Quia spūs autē facit nōs xpūs dūs: aut adherentes in osculo cū unus spūs ipsius dignacione efficimur. Tibi domine ihū tibi merito dicit cor meū. exquisiuit te facies mea: faciē tuam dne requiā. Nempe audiam fiat mihi mane misericordia tua: cū iacentē primū in puluere tuoq; osculantē te uerenda uestigia: q̄ male uixerā tam remisisti. Porro in pgressu diei locutus es aiam serui tui: cū demū in osculo manus et bene uiuendi gratiā indulsisti. Et nūc quid restat o bone dne. nisi ut iam in plenitudine lucis. in feruore spūs. ad oris q̄ osculū dignanter admittens. adimpleas me letitia cū uultu tuo. Ostende mihi o suauissime. o serenissime ostende mihi: ubi pascis. ubi cubas in meridie. frēs. bonū est nos hic esse: sed ecce abducit diei malicia. Hij siquidē qui mō cupiuissent nūc nauē. gratiā cogunt magis rumpere: q̄ finire sermonem. Ego ordo ad hospites ne quid deesse officijs eius de qua loquimur uideamur: ne forte et de nobis audire cogamur. Dicūt ei et nō faciūt. Vos orate interim ut uoluntaria oris mei būplacita faciat deus ad uītatem ipsorum edificationē: et ad laudem et gloriam nominis sui.

Sermo quartus.

Triplicē quendā animę profectū sub noīe trium osculorū sermo hesternus cōplexus est. Nūq; exadiit uos? Is michi hodierna disputacio sequendus erit: ut patet dignabit in dulcedine sua pauperi deus. Dixim⁹ si recolitis oscula illa tria. ad pedes. ad manū. ad os: singula singulis referentes. In primo siquidē primordia dedicauim⁹ nīe cōuersionis. sed in autē p̄fectibus indulgetur: porro terciū sola expiuit et tota p̄fecto. Ab hoc solo qd'ultimū positū est cuncte scripture ista quā tractare suscepimus. et ipius causa reliqua duo a nobis adiuncta sunt: an uero necessarie uos iudicabitis. Porro eā facies ipsa eloquij facile āmonet. ista

requirere. ¶ Quū uero si nō
er uos aduersus oporteret reue
ra esse aliud. siue alia oscula a
quibꝫ illud oris osculū distingue
re uoluit ille qui dixit: osculet̄
me osculo oris sui. Cur eū cū suf
ficere poterat dixisse simpliciter
osculet̄ me. p̄ter morem cū usuiq;
loquendi distincte et signanter
adiecat osculo oris sui? nisi ut ol
tenderet ipm osculū qđ petebat
sūmū esse non solū? ¶ Nōne deuꝫ
ista inuicem loquunt̄. osculate me
uel da michi osculū? et nemo se
quit̄ ut dicat ore tuo siue osculo
oris tui? Qđ. alteruter eū osculari
paratus. nū uersus inuicem o
ra tendimus? que tamē abinui
cem non requirimus? notiaq;? De
niq; qui narrat uerbi gr̄a a dño
fuisse p̄cū in osculo p̄dicatōr et os
culatus est air eū? nec addidit.
ore suo. uel osculo oris sui: sic u
nusquisq; est qui scribit et qui lo
quit̄ consuescit ¶ Sūt ergo hi
res aīarū affectus siue p̄fectus
expas dumtaxat sanctis noti et
manifesti? cū aut de actis malis
indulgentiā. aut de bonis agē
dis gratiā: aut ipius etiam in
dultoris et bñfactoris sui p̄ciā.
eo quidem modo: quo in corp̄e
fragili possibile est optanti inue
ri ¶ Cetū primū et sēm qua
cunq; osculā notiauerit: manu
festius accipite. Osculū pacis i
diciū est omnes nouum? po
ro aut̄ si ut scriptura loquit̄.
p̄cā nra separatur inter nos et
deum? tollat̄ de medio qđ interest
et pax est. ¶ Cū ergo sanctificamus
ut ablato qđ sepat̄ p̄cō. reconsi
liem indulgentie quā recepim?
quid nisi qđdam osculū dicerim
pacis? idq; interim non alibi q̄
ad pedes sumendū? Huius quip
pe debet esse et uerecūda sanctifica
tio: qua emendat̄ scripta transi
gressio. Ut cū eaq; ad uiuendū
emendatius deo q̄ diguius con
uersandū placita quadam am
pliozis gr̄ae familiaritate do
namur: ampliozi eaq; fiducia
capud iam leuamus de puluere
largiozis ut osculet̄ manū oscu
latur? si tamen de accepto munere
nō uram sed auctozis gl̄iam q̄ri
mus: et q̄ sua dona et non nobis
asserbimus. Quoq; si in re et nō
magis in dño gl̄iamur? p̄ciā. p̄fec
to et non dñi manū osculari cō
uicerus: qđ iusta bona nob senten
cia. est iniquitas maxima. et ne
gacio in deum. Si ergo ad scrip
ture relationū p̄ciā gl̄iam queré.
p̄ciā est manū osculari? p̄fecto
qui dat gl̄iam deo: dei dicat̄ nō in
congrue manū osculari ¶ Et in
oibꝫ quidem ita esse uidemus:
seruos uidelicet offensoꝝ dnoꝝ
osculari solere pedes cū ab eis ve
niam petūt? et pauper diuitū
manus: cū ab eis munus accipi
unt ¶ Uerū quia spūs est deus
et nullis simplex illa substātia
membris distincta corporeis?
erit forsan qui nullatenus de il
lo recipiat tale aliqđ. sed a me

III

dei sibi manus uel pedes flagrer
demtari: sicq; phari. qđ de oscalo
pedū manus ue diffinio ¶ Sed
quid si ex ego vicissim ab ipo me
o salvatore de ore quoq; dei re
quiliero? quatenus quod de ois
oscalo scripsura loquic ad deū
pinere demōstret? Nempe aut
cū isto simul ex illa habet: aut
cū illis patrer ex isto caret. Sed
ecū ex os habet deus quo docet
hoiem scientā? ex manū habet
qua dat escam oni carni. ex pe-
des habet quor terra scabellum
est: ad quos nimirū pcores ire.
cōuersi atq; humiliati sanctaq;
aut. Hec inquā habet deus oia
p effectū: non p naturā. Inueni
pfecto apud deū ex uerecūda con
fessio quo se hūiliando deiecit?
ex pnica deuocio ubi se inouādo
reficiat: ex iocunda contēplacio
ubi exrendo quiescat. Oia oib;
est qui omia administrat: nec
quidq; est oim prae. Nam q; in
se est lucem habitat inaccessibi
lem? ex pax eius exsuperat om
nē sensū. ex sapiencie eius nō est
nūs? ex magnitudis sue nō est
finis: nec pt eū uidere homo ut
uiuat. Non q; longe ab unoquo
q; sit qui esse oim est. sine quo ō
nia nichil? sed ut ita pl' mineris
nil eo pcius est: ex nil incōpre
hensibilius. Quid nempe cuiq;
rei pcius? q; ee sui? Quid aut
q; tam incōprehensibile? q; esse
oim? Dane esse oim dicemus deū?
non quia illa sunt qđ est ille:
sed q; ex ipo ex p ipm ex in ipo sūt
omia ¶ Esse est ergo oim que fa
ciunt ipe factor eor: sed causale.
non materiale. ¶ Tali pinde mō
do iguat illa maiestas sius esse ce
arum? omnib; quidē q; sūt: aīan
tib; aut q; ex viuūt. Porro cacis
uentib; lux. tepe uero uiuentib;
uirtus: vincentib; autem gloria
¶ In hijs omnib; agendis. guber
nandis. āministrandis. mouē
dis. promouendis. īnouandis.
firmandis. nullis corporeis in
diget instrumētis: qui omnia
solo uerbo ex corpa creauit ex l
spūs. Anime corporib; ex corpo
reis egent sensib;: p que sibiin
uicem īnotescant ex ualeāt. At
non ita omps qui de sola uolū
tate. celeris supant efficacia:
tam creandis rebus q; ordinan
dis put uoluerit? valet au vlr.
quanti nulr: ex ablq; corpalib;
officio obsequio ue membroz.
Qui ad inuenda que cogitauit
ipe? putas sibi requirit corpore
i sensus adiutoriū? Nichil oim
sino latet aut effugit lucē ubi
q; pūctum: nec tamen ut agnos
cat aliquid. nec aū habet re
nūciantes sensus misterū. Nec
solū vniuersa nolat sine corpe:
sed ex innotescit mundis corde
sine corpore. Dico autem idem
lacius: ut planius fiat. Hz for
te quia finiendi sermonis iam
angustia non admittit: consi
lij magis est. ut in crastinū dif
feramus Sermo Quintus.

Quatuor ſpūm genera nota ſūt nobis: pecoris. noſter. angelicus: et qui condidit iſtos. Nō eſt ex oīb⁹ aū ſine ꝑter ſe. ſine ꝑter aliū. ſine ꝑter vtrūq; nāturam corpus non ſit. corpis ue ſilicudo: excepto dūtaxat illo: aū oīs cā corpalis q; ſpūalis creatura merito confiteatur et dicat. Deus meus es tu: qm̄ bonoꝝ meoꝝ non eges. Et primū quidem ita corpore egere conſtat: ut nec ſubſiſtere ablq; illo utiq; poſſit. Simul quippe et uiuificare deſinit et viuere ille ſpūs: qm̄ moritur pecus. Verū nos viuimus quidem poſt corpus: ſed ad ea quib⁹ hīc viuim⁹. nullus nobis accēſſus patet niſi ꝑ corpus. Seuerat⁹ qui dicebat. Inuiſibilia dei ꝑ ea que facta ſūt intellecta conſpiciūt. Ipa ſiquidem q̄ facta ſūt id ē corporalia et viſibilia iſta: nō niſi ꝑ corpis inſtrumēta in nāz notionē ueniūt. Habet igit⁹ nec ſariū corpus ſpūalis creatura que nos ſumus ſine quo nūmiā nequaq̄ illā ſacrāz aſſequitur: q̄ ſolam accepit gradū ad ea: de quoꝝ ſit cognitione hīa. Hic ſi mihi obiciat⁹ de puris regenerat⁹ q; ablq; ſēa terrī corpaliū exeuntes de corpe ad beatā uitam nichilominus tranſire credant⁹: breuit⁹ rīdeo. hoc illis conferre gratiā: nō naturam. Et quid ad me de miraculo dei: qui de naturalibz diſſero: Jam quidem q; et ſupcelestes ſpūs opus corpibz habeāt: illa maxime certos nos facit uera et uere diuina ſentencia. Nōne omnes āministratorij ſpūs ſūt miſſi in mīſterū: ꝓpter eos qui hereditate capiūt ſalutis: Quonā ergo nō implent mīſterū ſuū ablq; corpe: preſertim apud viuētes in corpore: Deniq; non eſt diſcurrere. nec de loco ad locū tranſire. niſi corpor: q; frequēter facere angelos. tam indubitata q; nota ꝓbat auctoritas. Hīc eſt q; et niſi ſūt patribz: et ad eos intrauerunt et manducauerūt: et pedes lauerūt. Itaq; inferior ſupioꝝq; ſpūs ꝓpijs corpibz egent: ſed cā cū quibz inuenit. nō eaā inuenit. Ut pecus quidem et debito ſeruitutis et ad uſum canū cpaliū corpaliū q; neceſſitatū inuādo ſeruit: ideoq; ille ſpūs et cū cpe tranſit: et cū corpe deſinat. Deus quippe nō manet in tempo in eternū. Iuſtus qui bene eo utit⁹. omnē vſum huius cpalis ſeruitutis. ad queſtū referatur eterno rū. Angelus uero curat ſalutē q; in libertate ſpūs āmīſtrate officiū pietatis futuroꝝ bonorū: pmiū mortalibz alacrem q; ſese mīſterū exhibens: utpote ſuis in eternū futurus cuibz. et coheredibz ſuppue iocundis. Ille igitur ut in pecore ſeruat: iſte ut pie ſubueniat. Jmbo ꝓcul dubio ſuis corpibz egent.

ut inueniat. Nam in quo ipi e
is inueniet non uideo: ad pfec
ti dūcarat eternitatis. Irra
onabilis uempe spūs. et si co
palia p corpus et ipe hauriat:
nūq tamē eoulq iuuat corpe
lio: ut p corpalia et sensibili
a que p illud sentiat. ena ad spi
ritualia et intelligibilia pfici
endo pringat. Ad que tamen
capessenda pro suo corpali ne
palisq obsequio nolat iuuare
illos. qui omnē vsū rerū cpaliū
ad fructū transferūt eternarū:
utentes hoc mūdo tamq non
utentes. Porro aut supere
lestes spūs absq adiutorio co
pis. et absq instinctu hoz que
p corpus sentiunt sola pfecto
sue vicinitate ac vniuersitate na
ture sufficiat apphendē sūma: q
ūcta penetrare. An nō hoc in
tellexit apls: qui cū diceret inui
sibilia dei p ea que fca sūt intel
lēa conspiciūt. adiecit panus
a creatura mūdi: Nimirū: qm
a creatura celi non ita. Quo
cū is inolutus ac ire incola
spūs ex consideratōe sensibiliū
pficiens gradatim quodāmodo
paulatimq mitt puenire: eo
illo celestiū inhabitator ingeni
ca subtilitate ac sublimitate
sua in oīa uelocitate facilitate
q pingit: nullo unq sensus
corporei āminiculo fultus. ul
lo corporei membri adiutus of
ficio: nullo corporee cuiuscūq
rei informatus instinctu. Cur e
nī lucet corpa spūalis structe
sensus spūales: quos in libro
uite et absq contradictione le
git. et absq difficultate intelli
gat Cur in fulgore uultus sui
laboret grana exuite de paleis.
de uuis uina. et de amurca ole
a: qui et oīūbz satis habunde
q habet ad manū. Quis men
dicet uictū suū p domos aliena:
in sua hūdans panibz: Quis
puteū fodere auret et in terre uis
ceribz venas aquarū cū labore
rimari: cui ultro affatim aquas
limpidas fons viuus emanat.
Nec brutus igit ergo nec an
gelicus spūs ad ea capessenda
que beām spūalemq facilē ac
aturam suis ullo mō corporibz
adiuuant: Ille quidē pro īnata
stoliditate non capiens: ille ue
ro pro excellentioris gratie pro
gratiua non indigens. Porro ho
mūs spūs qui mediū quēdā inf
simūm et infimū tenet locū ul
q adeo ad utriūq uicinū habē
corpus manifestū est: ut absq
eo nec ipe pficere nec alteri pro
desse possit. Nā ut taceam mē
bra cetera corpis. officia ue mē
broz: quo nam quelo mō. aut
sine lingua instruis audientē:
aut sine auribz papis īstruentē:
Itaq cū absq corpis āminiculo
nec bestialis spūs seruilis condi
tionis debitū soluere. nec spūa
lis celestisq creatura implere
ministerū pietatis. nec rōnalis a
nima tam primo q̄ etiam sibi

suffragar consulere ad salutē: li-
quet omnē creatū spm siue ut
uuet. siue ut uuetur sil'er uuet.
corporeo plus indigere solacio.
Quid enī? si qua aīanca q̄tūcū
ad usū siu reptant' incōmoda.
nullusq; apta usibz hūanarū
necessitatū? plūr pfecto usu. et
si non usu: utiliora cordibz intu
entiū q̄ corporibz ee possēt.
Et si nociua. et si eaē pniciosa
tempali hoīnū cōsulet esse salua:
non tamen deest cor corpibz. dū
coopet' in bonū hīs qui scdm
ppositū uocati sūt sancti. et si nō
cendo in abū aut exhibendo mi
nisteriū. certe ingeniū exercendo.
iuxta eū qui uaq; omū utenti ra
one presto ē cōmunis displine
pfectū: quo īuisibilia dei p ea que
facta sunt intellecta conspiciant.
Nam et diabolus cius q; satelli
tes. cū sit cor semp malignus in
cendo. nocere quidem semp cupi
unt: sed bonis emulatoribz qui
bz dicatur quis uobis nocere po
terit. si boni emulatores fuerim'.
ablic ut possint? magis aut
plunt et uolentes: coopant'q;
in bonū bonis. Cetu angelica
corpa uerū nā ipis spiritabz na
turalia sunt. sicut homīnibz sua.
et sunt aīalia sicut hoīes: īmorta
lia tamen qd' nondū fuit hoīes.
porro ipa corpa mutent et uer
tent in formā et speciem quam
uolūt qū apparere uolūt dēlātes
et solidantes ea quātū uolūt.
ūi tamen in siu uertitur pre sub
stantie nature atq; substantie su
e īpalpabilia sunt. et nīs dīno in
actingibilia uisibz: an uero sim
plia spūalia substantia subsistē
tes. corpa cū opus est sumant.
rursūq; expleto ope ponant in e
andem de qua sunt sūpta mate
riam dissoluenda: nolo ut a me
requiratis. Vident' prēs de hui'
modi diuersa sensisse: nec michi
plsciuī est. unde altercatū dese
am. et nescire me fatebor: sed et
uēis pfectibz non multū conferre
arbitror. hanc rem nocuā. Illud
aut certe. nullū creator spūm
p se nīs mentibz applicare. ut
uidelicet nullo mediante uti siu
ue corpis instrumento. ita nob
īmulceat' siue īfundat': quo ei?
procapatione docti siue doctiores.
boni siue meliores efficiam'. Nul
lus angelor nulla aīarū hoc
modo michi capabilis est. ego
nullius capax: nec ipi angeli i
ca se alternatū capiunt. Sequel
ceret' pinde progenua hec sūmo
et increatū scripco spūi? qui solus
cum docet angelū siue hominē
sciam. instrumentū non queri
nec corporee auris: sic' nec sibi
oris. p se infundit'. p se īnotescit:
purus capit' a puris? solus nul
lius indiget: solus sibi et omnibz
de sola omipotetia noluntate suf
ficiens. Opatur tamē īmensa
et īnumera p subiectā creaturā
corpalem siue spūalem: sed q̄i
speranus. non quasi mendicans
Cu ubi gra? q̄ linguā meā cor

paleꝫ a ſſūplſit nūc in opus ſu
um. docere uideꝫ uos. cū p ſe
ablq; dubio facilius ſua uiuus q;
id poſſet: pfecto indulgentia eſt
non indigentia. Ju pfectu ſiqđē
uīo. mercēd querit ūl: non ſibi
ſolacīū. Idipm ſape opus ē oī
homini opanti bonū: ne forte
de bonis dīi in ſe et nō in dño
gloriet. Eſt eīm qui bonū o
patur non uolens. ſine homo e
malus ſiue angelus malus: et
conſtat non fieri ꝓpter eū qđ fit
per eū: cū ꝓdeſſe nullo bonū poſ
ſit īuito. Agit ei quidem diſpenſa
tio cū credita eſt: ſed nefas quo
mō gratius iocūdius q; ſeruim⁹
bonū qđ p malū diſpenſatorem
miniſtrat. Ipa eſt ergo causa cur
et per malos deus faciat bona
bonis: nō aut ut opera eoꝝ in
digeat in beneficiendo. Sor
ro hijs que ratione uel ſenſu ca
rentia ſūt multomin⁹ deū egere
quis dubitet. Sed qm in opus
bonū et ipa cōcurrūt: apparet
qm oīa ſeruiūt ei. cui merito
eſt dicere: meus eſt orbis terre.
Aut certe quia nouit que p que
cōueniencius fiant: de ſeruitute
corporee creature non efficien
am querit. ſed congruentiam.
Eſto deīnde q; corpm mīſteria
oportune plīq; diuinis opibz
applicent: ut uerbi gratia. plu
uie biuificandis ſemībz. uel mi
nplicandis ſegetibz. uel fructibz
maturandis: q; ꝓpio queſo de
corpe facere habet: aut ad nutū
indifferenter uniuerſa corpa celeſ
tia atq; terrestria obſequi conſtat.
Plane ſuperflue habet ſuū: qui
nullū ſibi requirit alienū. Verū
ſi aīcta que hoc loco dicenda cō
currūt pūa uolum⁹ ſermone cō
cludere: ſermo modū excedet. et
vires forſitan aliquoꝝ: ꝓpter ea
que reſtant ſub alio ſeruemus
ſolūenda ꝓnapio. Sīno Sexte

Ut p̄cedenta ſequēs ſīno
cohereat: teneris ne da
tū ſupius ſolū ſūmū et
marcū ſcripturā ſpīm ad oīne qđ fa
cere uel fieri uult. corpis inſtru
mento ſiue obſequio egere. Deus
ergo ſeruī nerā ſolu deo. ſicuđ i
mortalitatē ita et incorporeita
tē: q; ſolus ſpūum uniuerſam
corporeā naturā eo uſq; tranſlē
dat: ut quo aīq; corpe in quo aī
q; ope non indigeat: ſolo ſpūa
li nutu cū uult. ad q̄līb; uult age
da cōtendat. Sola igr ē q; nec ꝓ ſe
nec ꝓ alīū ſolacio inſtīū corporei
op⁹ hīt illa maieſtas cui⁹ diſpoſitā
arbitrio īcīctaut pſto ē oē op⁹ oīne
alīū īdinat⁹ omne aduerſū cedit⁹
omne creatū fauet ei. nullo in
terueniente ſolacio corpali ac ſpū
ali: docet uel mouet ſine lingua:
prebet uel tenet ſine manibz: ſi
ne pedibz currit et ſuccurrit pere
untibz. Attrahebat iſta et aī pa
tribz: prioribz ſeculis exigebā
tur hoīes ſedula būficia: ſed la
tebat eos būficus. Ille quidem
attingebat a fine uſq; ad finē
fortiter: ſed diſponens oīa ſua

uiter. non senebat ab hoīibz.
Et gaudebant de bonis: et dñm
sabaoth eo q̄ eī tranquillitate
iudicaret oīa nesciebant. Ab
ipo erant. sed non eī ipo: p ipm
viuebant. sed nō ipi: et ipo sapi
ebant. sed nō ipm: alienati ingra
ti insensati. Hinc demū factū ē.
ut qđ erant. q̄ viuebant. q̄ sapie
bant non auctori tribuerent. sed
natue assciberent: aut certe q̄
ilipientius erat fortune. ꝓne q̄
industrie atq̄ uirtuti multa milia
arrogabant. Quanta sibi vsur
pabant seductorij spūs. q̄ta solu
et lune data sūt. quāta terris uel
aquis attributa sunt. q̄ta eā
manufīs fabrilibz q̄ mortaliū
deputata opibz: herbis. arbustis
minutissimis. uilissimus q̄q̄ seruā
tibz pro muneribz deferebāt. Heu
sic hoīes pdiderūt et cōmutauerūt
gloriam suam in similitudinem
uituli comedētis fenū. Quorū
deus miserus errores. de monte
umbroso et condenso dignant
egrediens: in sole posuit tabna
culū suū. Opulut carnē sapiēn
tibz: carnem p quā discerent sape
et spīm. Nā dū in carne et p carnē
facit opa nō carnis sed dei. nate
uitq̄ impans et superans fortu
nam. sultram faciens sapientiā
hoīm: demoniūq̄ debellans tyrā
nidem: manifeste sepīm indicat
esse: p quē eadem ante fiebant
qū fiebant. In carne ingē et per
carnē potenter ac patenter opat
mira. loquens salubria. passus
indigna. euidenter oīndit: q̄a ipse
sic qui potenter sed inuisibiliter secla
condidisset: sapienter regeret: be
nigneq̄ pregeret. Denitq̄ dū e
wangelizat ingratis. signa pre
ber infidelibz. pro suis crucifixo
ribz orat: nōne liquido ipm se es
se declarat. qui eī patre suo con
die orui facit solem suū sup bo
nos et malos: et pluit sup iustos
et iniustos. Hoc eīi est qđ ipe aie
bat. Si non facio opa patris
mei nolite credere. Et apte os
carnis siue docens in monte dis
cipulos: qui in silencio angelos
in celestibz docet. Et actactu cor
pore manus curat lepra. fugatur
cecitas: audimus repat. lingua
muta resoluit: discipulus ꝑpe mer
sus erigit: et is indubitanter ag
noscatur. an dicerat longe dauid
ante. Aperis tu manū tuā: et im
ples oīe aīal būdōe. Et uerū.
Aperiente te manū: oīa implebūt
bonitate. Et seruus corpalis pedes
lacens ac penitens audit petra
nix. remittunt tibi pāa tua: et
recognoscat eū: de quo et multis
retro temporibz scripū legerat
Egredietur dyabolus ante pedes
eius. Vbi namq̄ pēn dimittit:
ibi paul dubio dyabolus de corde
pēnitis expellitur. Hinc vniuer
saliter de cūctis penitentibz dicit.
Nūc iudiciū est mūdi: nūc prin
ceps mūdi hui⁹ eiicet foras: q̄
saluz hūiliter confitentem remittat
deus pāa: et dyabolus eī quem
in hoīs corde inuaserat amittat

principaꝫ. Denuꝫ ambulat sup
per undas carnalibꝫ pedibꝫ aut nec
dū carne uestito iam psalmista p
nuntiarat. In mari uia tua: et semi
te tue in aquis multis. Ad' est cō
culcas corda tumentia superboꝝ?
et fluxa carnaliū desideria cōprimis
ut habitans impios et superbos hūi
lians. Quid tamen ꝙ inuisibiliꝫ
sit: carnalis non sentit in quo sit.
Unde et subdit. Et uestigia tua nō
cognoscent. Hinc rursus pater ad
filiū. Sede inquit a dextris meis:
donec ponam inimicos tuos scabel
lū pedū tuoꝝ. Hoc est. donec oēs
qui te contemnūt tue uolūtati sub
iacant? siue iuuos et miseros: siue
uolūtarios et beatos. Itaꝫ hoc
opus spūs. quia caro nō patie
bat: animalis quippe non patitur ea
que sūt spūs dei? opus fuit ut
corporalibꝫ pedibꝫ corporaliꝫ inimbā?
et corporalibꝫ labijs pedes eoꝝdem
deosculans: uenia peccatoꝝ petere
paterer? sicꝫ illa mutatio dextre
ac excelsi. qua mirabiliter sed in
uisibiliꝫ uisibiliter ipse: ecclā car
nalibꝫ innotesceret. Uerū illos spi
rituales pedes dei. quos primo lo
co osculari spūaliꝫ penitentiā oport
tet: pterire me oportet nō. Nam e
go curiositatē uitām: que nil sua
uolūtate instructaū preterat. Nec
uero ducendū contemni. nolle qui
bꝫ scriptura pedibꝫ tam frequēter
dei cōmemorat? nūc quidē stare.
ut ibi: adorabimꝰ? in loco ubi ste
terūt pedes eius? nūc uero ambu
lare. ut ibi? et habitabo in illis
et deambulabo in eis? nūc etiam
currere. unxta illud: exultauit ut
gigas ad currendam uiam. Si rē
aplō uisū est caput xpi referre ad
deitatem? puto et nobis non inō
grue uideri pedes ad humanitatē
pertinere: quoꝝ alterū misericordiam.
alterū iudiciū noscimus. Nam si
nobis duo ista uocabula: et de pe
dis et carpere cibos ambo patri
si cogitatus occurrerit. Quia ueō
misericordie pedem deus in carne cui
se unuit assumpserit. docet epla ad
hebreos? tēptatū p omnia pro similitudīe absq; peccō: ut
misericors fieret. Quid illū alienū
qui iudiciū nūquam passus est? Nōne
ad hominē et assumptū et ipm
pertinere ipe deus homo apte sigt.
ubi dictum sibi pater a patre
pōcatum iudiciū facere. qa filius
hominis est? Hijs duobꝫ ergo pedi
bꝫ apte sub uno capite diuinitatis
concurrentibꝫ natus ex muliere.
factus sub lege inuisibilis emanu
el in terris uisus ē: et cū hominibꝫ
conuersatus est. Hijs terre pretan
sit nūc benefaciendo? et sanando
oēs oppressos a dyabolo: sed spi
ritualiter sed inuisibiliter. Hijs inq;
pedibꝫ deuotas pambulabat in
cessanter mentes: lustrās structas
q; corda et renes fideliū. Uide aūt
ne forte hec illa sint sponsi cura.
que sponsa tam magnifice com
mendat et in cōsequentibꝫ: cōpa
rans ea nisi fallor. columpnis mar
moreis. fundatis sup bases au
reas. Pulchre dīno? quinquidem

incarnata dei sapia que auro de
signatur: misdia et ueritas obui
auerūt sibi. Denīq; vniuerse uie
dūi misdia et ueritas. Felix mēs
au semel dūs ihūs xp̄us utriq;
infixerit pedem. ℞ duobz signis
cognoscare eam. q̄ hmōdi ē:
que scām necesse est referat diuis
impressa uestigijs. Ipa sūt cōfor
et spes. Ille iudicij: illa misdie
reputans ymaginē. Secuto bñ
placām est deo sup timentes eū.
et in eis qui sperant sup mīa e
ius. Cū sapīe initiū timor dic: spē
pfectus. Nam cōsummationē sibi
caritas uendicat. Que cū ita sint
nō paruus fructus ē in primo
hoc osculo qđ ad pedes accipitur:
cautū curato. ut neutro frauderis
illoz. Porro cūi si iam dolore p̄
cati et iudicij timore cōpungeris:
ueritatis iudicij q̄ uestigio labia
īpressisti. ℞ si timorē dolorēq;
diuine inuitū bonitatis et spe
cōsequende indulgentie tempas:
eām misdie pedem amplecti te
noueris. Alioqn altin sine altēo
osculari non expedit. q̄ et recor
datio sola iudicij in barathrū
desperatōis p̄cipitat: et misdie
fallax assecuratio pessimā gene
rat securitatē. Datū est michi
misero nōnūq; sedere secus pedes
dūi ihū. et modo hūc modū il
lū tota deuocōne complecti: in
quātū me sua benignitas dig
nabat admittere. Ac si quādo
miseratōis oblitus stimulātē q
sīa iudico paulo diuq; iherentē:
mor meus incredibili ac misera
bili derectus confusione. et ceue
roso circūfusus horroze: hoc so
lū palpitans de profundis cla
mabam. Quis nouit p̄cterm
ue tue? et pre timore tuo iram
tuā dinumerare? ℞ si eo celer
co pedem misdie plus ceu cō
tingeret tanta ecōtrario īanis
et negligentia dissoluebar. ut
confestim et oratio tepidior. et
actio pigrior. et risus p̄mptior.
et sermo incautior et omnis deni
q; uerusq; hoīs status in cōsīa
tor appareret. Proinde mgra
instructus experientia nō iudiciū
iam solū aut solam misdiā:
sed misdiam pacem et iudicium
cantabo tibi dūe. In eternū nō
obliuiscar iustificatōes tuas.
Cantabiles mi erūt ambe pacem
in loco peregrinatōis mee: quoul
q; misericordia superexaltata iu
dicio miseria contegat. ac so
la canter tibi gl̄a mea de cetero:
et nō cōpungar. Sino Septimo

Ipse michi laborē suscito:
qui nos sponte puoco ad
querendū. Quia ego pri
mi osculi occasione spūales dei
pedes. p̄ris diffinitōnibz ac no
minibz. et quidem et habūdāta
demonstrare curaui: uos pgra
inquirere et de manu: que sedo
loco osculanda promittit. An
nuo gero uobis morem. Iulip
nō manū sed manus ostendo:
p̄ris q̄ distinguo uocabulis.
Tacendo una altera forsitdo

dicat: q̄ et tribuat affluenter: et
defendat potenter qđ dederit. Et
trāḡ p̄ter oscula: qui ingrat⁹
non fuit: Deū nāḡ bonor⁹ oīm
sicut lac gnorē ma et conseruato
rē recognoscens et cōfitens. Sag⁹
de duob⁹ osculis dān est rect: ut
dicam⁹ et de tertio. Osculet̄ me ab⁹
osculo oris sui. Quis dicat: Spon
sa. Quenā ipa: Aīa sancta deum
Sed pono diuersas affām̄ones:
ut ea que p̄tin sponse congruit
dilīctus eligatur. Si seruus est:
timeat a facie dñi. Si mercenarius:
speret de manu dñi. Si discipul⁹
paratus aut̄ magīo. Si filius hono
rat patrem. Que uero osculū pos
tulat amat. Excellit in natura do
nis. affectio hec amoris: p̄sertim
cū ad sui ipius recurrit principiū: qđ ē
deus. Hec sūt munera noīa et dul
cia. quibus uerbi aīe et dulces ad
inuicem exp̄imerentur affām̄es: q̄
admodū sponsus et sponsa: qp
pe quib⁹ omīa cōmunia sūt: nul
la p̄ria. nil a se diuisū habentes.
Una uoluntas hereditas: una
domus. una mensa. unus thor⁹.
una caā caro. Denīḡ p̄ter hāc
relinquet ille patrē et matrē et
adherebit uxori sue: et erūt duo
in carne una. Hec quoq; iubet̄
nichilominus obliuisci p̄pm̄ li
ū. et domū p̄ris sui: ut cōcupiscat
ille decorem eius. Si ergo amāt
sponsus sp̄aliter ac principaliter cō
uenit nōi mentio sponse nomen
tenet aīa que amat. Amat aut̄
que osculū petit. Non petit liber
tatem. non mercedem. nō hereditā
tem. non denīḡ doctrinā. sed oscli⁹:
more plane celsissime sponse. ac
sacrū spirantis amorē: nec oīno
ualentes flāmā dissilire quā pa
tet. Vide etiā quale p̄cipiat sermōis
exordiū. a magno qđ a magno pen
dere. nullo tamen ut assolet uentre
blandiens aḡ fuco: nullis circūlocu
tionib⁹ uerbor⁹ ad id qđ desiderat
ambire nō erubescit pheminū. nō captat
benuolentiā: sed ex habūdantia
cordis repente p̄rūpens. nude fron
te q̄ sancta: osculet̄ me osculo ōris
sui. An non tibi quasi dicere
manifeste uidet̄. q̄ in est in celo:
et a te qđ uolui sup terrā: Amat
p̄fecto caste: que ipm̄ quē amat
querit: non aliud quidq̄m ipius.
Amat sancte: q̄ nō in concupiscē
tia carnis: sed in puritate spūs. A
mat ardenter: que ita p̄cio debuit
amore: ut matrimoniū non cogitet
Qđ ei: Hesperia terrā et facit eam
tremere: et ista se ab eo postulat
osculari. Ebria nec ē: Ebria p̄lius.
Et forte aīc ei ista prorupit et
erat de cella uinaria: quo se in
mirū introductam postmodū glo
riat. Nam et dauid de quibusdā
dicebat deo. Inebriabūt̄ ab uber
tate domus tue: et torrente uolup
tatis tue potabis eos. O quāta
amoris uis: q̄ta in spū libertatis
fiducia. Qđ manifestius: q̄ p̄tā
neas foras mittit amore. Ve
recūde tu nō ad ipm̄ sponsū sermo
nem dirigit: sed ad alios tanq̄
de absente loquens. Osculet̄ me

inquit oslalo oris sui. Grandis quippe res petis: et opus est nere cūdia ꝓcem cōmitan: et cōmendan petentem. Itaq; p domestico et intimos actellus ad intima tendit: ambit ad deliberanū. Quid ꝗā illi? Credimus angelos scōs assistere orantibz. offerre deo ꝑces. et uota hoīm: ubi carmen sine ira et disceptatione leuan pures manus ꝓsperetur. Probat hoc angelus ita loquens ad tobyam. Cū orabas cū lacrimis. et sepelieba mortuos: et derelinquebas prandiū et mortuos absconebas per diem in domo tua. et nocte sepeliebas: ego obtuli orationē tuā deo. Quod id nobis et ex aliys scripture testimonijs plenū. Nā q; psallentibz quoq; dignanter admiscerī cū angeli soleant: qđ eo manifestius qđ psalmista aut: p uenerūt principes cōiuncti psallentibz in medio iuuencularū cympanistarū. Unde et dicebat. In conspectu angelorū psallam tibi. Doleo p inde aliquos uim grauī in sacris uigilijs deprimi somno. nec celicines reuereri: sed in pena pena pū tanq; mortuos appetere: cum uita ipi alacritate pnoctā. deis in celesti solēpnijs delectet. Uereor ne uram deliciam quoq; abhominantes cū indignatione recedāt. et incipiat unusquisq; uestrū secreto cū gemitu dicere deo. Longe fecisti notos meos a me: posuerūt me abhominationē sibi. Et illud Elongasti a me amicū et proximū: et notos meos a miseria. Ite Qui iuxta me erant delonge stetere: et uim faciebant qui querebant aiam meam. Porro si bonus ipse a nobis elongauerit: imperet maligno q; is fuerit. Dico ergo hys qui humilimoi sūt. Male dictus qui opus dei fraudulenter negligenter. Dicat quoq; non ego si deus. Nonne frigidus esses aut calidus? sed quia tepidus es. et nec frigidus nec calidus: incipiam te euomere ex ore meo. Cappe attendite principes uros cū stetis ad orandū uel psallendū: et stare cū reuerentia et disciplina: et gia mi. qā angeli uri comitē uidentur facies patris: nimirū missi in ministeriū ꝓpter nos qui hereditatem capimus: deuotionē uram in supplicationibz referentes quoq; gratiā. Ostendimus officiū quoq; sororiū consororiū: ut in ore infantiū et lactentiū ꝑfecta laus. Dicamus eis. psallite deo uro psallite. Atq; audiamus eos uicissim rūdentes: psallite regi uro psallite. Laudē ergo cū celi cantoribz in cōmune ducentes. utpote cives scōr et domestici dei: psallite sapienter. Cibus in ore psalmus in corde sapit: tanquā illū fidelis aia et prudens nō negligat tenere qui buldam denabz intelligentiae sue: ne si forte integrū glutiat et non manducū frustretur palatū sapore desiderabili: et dulcedo cupiet et sanū. Offeramus cū apostolis in celesti cōuiuio. et in

dñica meusa: sauñ mellis, q̃ el
in cera deuocio in lra est. Quoq̃n
lra oratoꝝ: si absq; spũs condi
mento gluciat. Si autẽ cũ aplo
psallas spũ. psallas mente. qq
noscis et ea de illius ueritate ser
monis quẽ dixit ihs. verba q̃
locuta sum uobis spũs et uita
sũt: et rem quẽ legimus dicẽte.
sapia. spũs eũ meus sup mel d
dulas. Sic delectabit in abundan
dine aia tua: sic holocaustũ tu
um pingue fiat. Sic placabis
regem. sic placebis principibus.
sic denicq; totam tibi animã beni
nolam reddes: et odorata suauis
tas odorem in celestibz quoq;
de te dicent. Que ẽ ista que ascẽ
dit p desertũ. sicut uirgula fumi
et aromatibz murre et thuris. et
uniuersi pulueris pigmentarij.
Principes iuda inquit duces eo
rũ. principes zabulon. principes
neptalim. hoc ẽ continentiã. con
tinuationẽ. cõplantationẽ. Horũc
siquidẽ principes nõ regi suo accep
tam esse psallentiã confessionẽ.
continuãtiã sobrietatẽ. cõplan
tiã puritatẽ. et collatã sũt exi
gere a nobis ultimodi primicias
spũs: que profecto nõ aliud sũt. q̃
primi et purissimi fructus sapi
entie. Ad'eũ non ignorans. iu
das laudans uel confitens. za
bulon habitaculũ sobrietatis.
neptalim cernuus emissus im
petrat. Qui nimirũ agilitatis
siue saltibz. exprimit speculãtis
excelsus: sed et opaca nemorũ
seculũ ut ille penetrare cõsueu.
Samus autẽ qui dixit: sacrifi
cũ laudis honorificabit me. be
nũ si non est speciosa laus in o
re peccatoris: nõne p necessariam
habens continentiã uirtutem.
p quã fiet ut nõ regnet peccatũ
in uro mortali corpe. Porro cõ
tinentia nõ habet meritũ apud
deũ. que gloriã requirit humanã.
ideoq; maxime opus est eã pu
ritate intentionis: qua soli mẽ
tia deo et placere appetat. et ua
leat inherere. Hec eũ aliud ẽ
inherere deo. q̃ uidere deũ: qđ so
lis mũdis cordibz singulari fe
licitate donatur. Cor mũdũ ha
bebat dauid: qui dicebat. Adhe
sit aia mea post te. Iterũ. Michi
autẽ adherere deo bonũ ẽ. Vi
dendo adherebat: et adherẽdo
uidebat. Ite igit in hijs exerci
tatis celestes sese uiay familia
res exhibent et frequẽtes: plen
am si frequẽter orantẽ plenie
rit. Quis michi tribuit p uos o
boni principes: petitiones meas
succedere apud deũ. Non eũ
deo aut eciam cogitatio homis
conficet. sed apud deũ. hoc est
ipis que cũ deo sũt cum beatis
uirtutibz q̃ carne solutis spiri
bz. Quis liberabit me de terra
inopem et de sterroze eriget pau
perem. ut collocet me cũ prin
cipibz. et solũ glorie teneam.
Non ambigo quin gratanter
in palacio colligant: quẽ dig
nanter in sterquilinio uisitant

Deuꝝ lectaꝝ sūt de cōuersione
et in allūpaone nō cognoscentis
hos itaꝝ puto int̄ orand̄ allo
qui sponsam: et ipīs tamq̄ spō
si domesticas ac sodalibz desideri
ī cordis sui aperit cāl aut. Osculet̄
me osculo oris sui. Et uide fa
miliare amicī q̄ colloquiū aīe
in carne suspirantis cū celestibus
potestatibz. Dicit in osculā: petit
qd̄ cupit. nō tamē nouīat quē
amat: quia illos nosse non du
bitat: utpote de quo sibi cū illis
frequēs soleat esse confabulatio.
Preterea non dicat osculet̄ me ille
uel ille: sed osculet̄ me tū. Sciat
maria magdalene nō exprimebat
et noīe quem ītueret: sed tū aie
bat ei quē putabat ortulanū: do
mīe si tu sustulisti eū. Quē cum
Non aperit: qz palam oīb̄z esse
credit: qd̄ a suo corde nec ad mo
mentū recedere pōt. Ita ergo et illa
loquens sodalibz sponsi sui tāq̄
conscijs et quibz se nouerat ma
nifestam: tacito nomīe repentē ī
ter de dilecto uerba prorūpit. Os
culet̄ me osculo oris sui. De quo
iam osculo nolo uos diutius p
trahere: sed sermone crastino au
diens: q̄dq̄d orandū nobis sug
gerē michi dignabit̄ uictio do
cens de omnibus. Neq̄ enim hoc
secretū reuelat caro et sanguis:
sed is qui scrutatur profunda dei
spiritus sanctus: qui a patre filio
q̄ procedens cum ipsis pariter u
uit et regnat: in secula seculoꝝ
amen. Sermo Octaue

Hodie nobis fratres sicut
heri serma pmissione te
nemus: de sūmo id ē de o
ris osculo disputare, pposit̄ est.
Audite attencius qd̄ sapit suauis
ius et gustat̄ rarius: et intelligit̄
difficilius. Michi uidet̄ nec pau
lo alcius inchoem. ineffabile qd̄
dam atq̄ inexpū omī creature
osculū designasse qui ait. Neō
nouit filiū nisi pater: et nemo
nouit patrē nisi filius: aut cui
uoluerit filius reuelare. Pater
eū diligit filiū: et singulari di
lēone amplect̄it sūmus equalē:
eternus coeternū: unus unicum
Sedeū nō minori ipe a filio af
fectione astringit̄: quippe p cui⁹
amore et moriturꝰ ipo attestante
qui ait: ut sciant omīs quia dilī
go patrem. surgite eamus hinc
haut dubiū q̄n ad passionē. Illa
utiq̄ mutua gignentis genit̄i q̄
cognitio pcer et dilēo: quid nisi
osculū est suauissimū sed secre
tissimū. Ego pro certo ad tanctū et
tam sēn diuini amoris archanū:
ne ipām quidem angelicā ad
mitto arbitroꝝ creaturā. Et enim
paulo hoc ipm sapiente: pax il
la exsuperat omnē eam angelicā
sensū. Unde nec ista quāq̄ mul
tū presumens audet tanctū dicē
osculet̄ me ore suo: sed illud re
seruans pī: sed aliquid minus
postulans. osculet̄ me inquit os
culo oris sui. Videre nouit sponsa
nouit osculū accipientē: nō
tamen ab ore. sed ab osculo oris.

Insufflauit inquit eis: hanc du-
biū quum ihs aplis. ad ē p̄mittē
ecclē: et dixit. Accipite spm̄ scm̄.
Oscaulū p̄fecto fuit. Quid? Cor-
poreus ille flatus? Non. Sed
inuisibilis spūs? qui p̄terea in
illo diuino flatu datus est: ut p̄
hoc intelligere et ab ipō patre
cumq; a patre, procedere? cumq;
nere oscaulū: qđ oscaulum osci
latoq; cōmune ē. Itaq; sufficiat
sponsē si oscaletur ab oscaulo spō
si: etiam si non oscaletur ab ore.
Neq; enī exiguū qđ aut inde pu
tat oscalum ab oscaulo qđ non
est aliud nisi infundi spū scō.
Nempe si cūm pater oscalans.
filius oscalatus accipiat: non
erit ab ore oscaulū spm̄ scm̄ intelli
gi? utpote qui patris filiiq; im
turbabilis pax sit: gluten fir
mū. indiuiduus amor: indiui
sibilis unitas. De ipō igit̄
gaudet sponsa: ipm̄ q; infundi
sibi fidenter sub oscauli noīe petit
Tenet quippe aliq̄: unde non de
sit osculo plumendi. Dicēs enī
filius. nemo nouit filiū nisi pr.
et nemo nouit p̄rem nisi filius.
adiecit: aut cui uoluit filius
reuelare. Non aūt diffidit spō
sa q̄n sibi uelit: sicut uoluerit.
Petit ergo audenter sibi dari oscu
lū: hoc est spm̄ illū: in quo sibi
et filius reueletur et pater. Alter
enī sine altero nequaq̄ intelli
gitur. Unde et illud. Qui me uidet:
uidet et patrē. Et illud iohānis
Omnis qui negat filiū. nec pa
trem habet: qui autē filiū con
fitet et patrem habet. Ex quibz
liquido constat: q̄ nec pater si
ne filio. nec filius sine patre ag
nosci. q̄ merito, inde non in alte
rius rei. sed in ueritatis cognitā
one constituit summā beatitudinē
qui dixit. Hec ē uita eterna. ut
cognoscant te uerū deū: et quē
misisti ihm̄ xp̄m. Denuq; et qui
sequūs aguū referūs habere no
men eius et nomē p̄is eius scr̄p
tū in frontibz suis: q̄ est de uari
usq; nouas gl'ias. Sed dicat a
liquis. Ergo et spūs scūs nō est
aguico necessaria? ut cui dixe
rat esse uitam eternā nosse et
patrē et filiū. de spū scō tacuit.
Est utiq;. Sed ubi pater et filius
p̄fecte agnoscit? utriusq; boni
tas que spūs est. quomō igno
rat? Neq; enī integre hō hominī
innotescit: q̄ deus facer ueritatē
bone an male sit uoluntatis.
Quāq; et cui dcm̄ sit hec ē uita
eterna. ut agnoscāt te uerū deū
et quē misisti ihm̄ xp̄m: p̄fecto
si nullio illa būplacitū cum p̄
ximum p̄is benigne mitentis.
q̄ filij uolūtate obedientes de
merēt? nō ōino tacitū est de spū
scō: ubi tante uarietates gratie.
melio scā est. Patriusq; siquidē
amor et benignitas spūs scūs
est. Tene igit̄ huius aguico
nis infundi sibi grām q̄ cui
quidem in carne mortali p̄
sponsa petit cui osculū petit.
Petit autem a filio: q̄a filij

est cuicūq; voluit revelare. Revelat ergo filius scīpm cui vult: revelat et patrem. Revelat aūt sine dubio per oscūlū hoc ē per spīrāl scām. aplō teste qui ait. Nobis revelavit deus p spīm suum. Ao vero dando spīm per quē revelat eīa ipm revelat? dando revelat: et revelando dat. Hoc ro revelatio que fit p spīm scām. non solū illustrat ad agnitionē. sed eam accendit ad amorem: dicente paulo. Caritas dei diffusa est in cordibz nīs: p spīm scm qui datus est nobis. Et ideo forsan dicēs quis cognoscētes deū non tamq̄ deum glorificaverūt non legit q̄ spīm scō revelante cognoscerent: quia si cognoscerent nō amauerunt. Dic quippe de hijs habes. Os eōrū illis revelavit? nec adhuc nī est p spīm suū: ne sibi sponse oscūlū meretrix impie vsurpaverit? que contente ea que īflat scīa: illam que edificat nesciēt. Denuq; ipe aplūs dicat per q̄d cognoverūt. Ea inquit que facta sūt intellecta conspexerunt. Unde et coniugat? q̄ nec plene cognoverūt: quē nīme dilexerūt. Si eī integre cognouissent. boīs carnem q̄ p eorū redēptione in carne nasci et mori voluit non ignorassent. Audi denuq; q̄d eis de deo revelatū fuerit. Sempiterna ait virtus et divinitas. Videsne q̄a q̄d sublimitatis q̄d maiestatis. in p̄sumptione spīs nō dei sed sui cumulat sunt: q̄d a tuē nimis sit et humilis corde nō intellexerūt. Nec mirū? quia et caput eoz behemoth nichil humile: sed sicut de eo legit? omne sublime videt. Quo contra david nō ābulabat in magnis neq; in mirabilibz sup se: ne scrutatore maiestatis opprimēr a gla. Vos quoq; ut caute in archanis seculi pedem figatis: memento te semp q̄d sapiens āmonet. Ne cura te inquit ne quesieris: et fortiora te ne scrutatus fueris. In spīm ambulate in illis. et non in seculi. ppō. Doctrina spīs non curiositatē acuit: sed caritatem accendit. Merito p inde sponsa quem diligit aīa sua inquirens. non se sine carnis sē sibz credit? non curiositatis humane īanis rationibz acquiescat: sed petit oscūlū id ē spīm scm inuocat. p quē accipiat simul et sciat gustū: et gre condimentū Et bene scīa que in oscūlo dat cū amore rapit: q̄ amoris indicū est oscūlū. Scīa ergo que īflat. cū sine caritate sit: nō pedit ex oculo. Sed nec qui zelum dei habent et non secm scīam: sibi ullatenus arrogent illud. Ut cuiq; eī munus simul offert oculi gratia: et agnitois lucē et devotionis pinguedinē. Est quippe spīs sapie et intellectus? qui īflat apis ceram portantis et mel. habet oīno et unde accēdat lumē scientie: et unde infundat saporem gratie. Revera ergo se

oscula prepulse puer? sine qui ue
ritate intelligit nec diligit: sine q
diligit nec intelligit. Sane in os
culo isto nec error loci habet nec re
por. Quocirca genue gre sacro
ca oscula libasciende. patet e regio
ne duo labia sua que sponsa est:
intelligende racione. sapie nolu
tacem? ut de pleno osculo gloriosa
mereat audire. diffusa est gracia
in labijs tuis: propterea benedixit te
deus in eternu. Itaq pater filiu
osculans. plenissime illi archana
sue diuinitatis eructuat. et spiritu
suauitate amoris? scriptura hoc
significance cu ait: dies diei eruc
tat uerbu. Cu sane sempiterno
singulariterq bono compleru nullu
omino ut iam dictu est creature in
tellecte donat: solo uniuscuiq spu rel
te: ac conscio unusquisq dilectionis et ag
nitionis. Quis enim cognouit sen
sum dni? aut quis consiliarius ei?
fuit? Sed dicat fortasse michi ali
quis. Tibi ergo unde innotuit qd
nulli fateris credendu creature: Pro
fecto unigenitus qui est in sinu
patris: ipe enarrauit. Enarrauit
dixerim. non michi mirum est in
digno? sed plane iohanni amico
sponsi: cuius hec uerba sunt. Ho
lite timere: sed et iohannem euange
liste unusq discipulo que diligebat
ihus. Placata enim fuit deo anima
illius: digna prius noie et dote
sponse? digna sponsi amplexibz:
digna denusq que reciberet super
pectus eius. Haurit iohannes de
sinu unigeniti: qd de paterno fo

hauserat ille. Nec solus ipe tamen:
sed et omis quibz idem aiebat mi
ni consily angelus. Vos dixi ami
cos: qa quecunq audiui a patre
meo nota fecu uobis. Haurit et
paulus? cuius et euangeliu non
est ab homie neq p hominem acce
pit illud: sed p reuelationem ihesu
xpi. Profecto hy omis tam feliciter
q uerecunde dicere put: unigenitus
qui est in sinu patris ipe enarra
uit nobis. Et illa enarratio qd
nulli osculu fuit. Sed osculu de os
culo et non de ore. Audi siquide
osculu de ore. Ego et pater unu
sumus. Ite. Ego in patre: et pater
in me est. Osculu est ore ad os
sumptu. sed nemo appropiat. Os
culu plane dilectis et pacis? sed di
lectio ulla supeminet omi cte: et
pax ulla omem sensu exsuperat.
Verumptamen q oculus non uidit nec
auris audiuit. nec in cor hominis
ascendit paulo reuelauit deus p
spm suu: hoc est p osculu os su
i. Igit in patre filiu et patre esse
in filio. osculu de ore est. Qd autem
legit. non enim accepimus spm hui?
mundi. sed spm qui ex deo est: ut sci
amus que a deo donata sunt nob:
osculu sane de osculo est. Et ut a
pertius alteruter diligamus:
qui plenitudine capit osculu de
ore sumit? qui uero de plenitudie:
osculu de osculo recipit. Quod
nus quidem paulus sed q frequentius
sursu porrigat os. etiam si se ul
q ad celu terraru extendat cacu
os altissimi cu necesse e ut ima

neat: et nō suo conētus subsistat'
et cū ptingere ad multā glē nō ua
lebit: condescendi sibi et ex alto c
causlinuit osculū humiliter petat
Qui uero nō rapinā arbitrat' ēe
se equalem deo ita ut audeat dicē.
ego et pater unū sumus: qz ex eōd
uerso cōiūgitur et equo cōplectit'
non osculū de loco inferiori mēdi
cat. sed pari celsitudīe os ore cōiū
git: et singularī p̄rogatiua oscūm
de ore sumit. Christo igit' osculū est
plenitudo. paulo paupano' et ta
men ille de ore: iste tāctū de oscūlo
osculatū se gloriat'. Felix tamen
osculū p quod non solū agnoscat'
deus. sed diligat' pater: qui neqz
plene cognoscit': nisi cū pfecte dil
gitur. Que in nobis aīa sentit a
liqū in secreto consciē siue spūs filij
dicamusq abba pater: ipā pater
no diligi se p̄sumat affectu que
eodem se spū quo et filius affectā
sentit. Confide queqz es illa cō
fide nichil helisceus: in spū filij
filiam te cognosce patris: spōsā
filij uel sororem. Vero qz uocabu
lo eam que hui'modi est iuuenes
appellant. Id manū est unde id
pbem: nō multū laborabo. Vor
sponsi' est ad ipsam. Veni in or
tū meū soror mea sponsa. Soror
siquidem ē. quia ex uno patre:
sponsa quia in uno spiritu. Nā
si carnale mātimoniū constituit
duos in carne una? cur nō ma
gis spūalis copula duos cōiun
gat in uno spū: Denuq qui ad
hereret deo unus spūs ē. Sed au

di etiam de patre q̄ amauit q̄z
diguauit et filiam eam nomiat:
et michilomin' tamqz murū p̄cā
ad filij blandos iuuat amplexus.
Audi inquit filia et unde et tibia
auē tuam: et obliuiscere pplm
tuū et domū patris tui: et concu
piscet rex decorem tuū. Ecce a q̄
ista flagitat osculū. O scā aīa
reuerenciā habe ei qm ipe est do
minus deus tuus? Forte ille non
osculandus: sed adorandus cū
pē et spū scō in scla sclōr. Amē.

Ecce Sm̄o Nonu.

Hamus iam ad librū:
uerbis q̄ sponse racio
nem demus. et consequā. pdet
cū et frupta nuceam ablq p̄ci
pio. Idcoq p̄mittendū est: cui cō
petenc' cohereāt. Ponamus pro
inde ilios quos sponsi sodales
diximus uisitandi saluandiq
gr̄a sicut heri et nudiustertius
accessisse nūc quoq ad sponsam:
et submurmurantem et reuerentem
repisse? miratiq causam: et qua
si alloqui in hūc modū. Ad no
ui audit: Ad te cernim' solito
crebriorem? Que inopinata mur
muris causa? Tene cū auersa et
alienata mes post amatores tu
os cū quibz male erat tibi cōpul
sa tandem reuerti ad uirū tuum
priorem? nōne ut saltem mereare
ns tangere pedes. multis p̄cibz
et flectibz insistens? Hercule inqt.
Id. Operuero eo simulq; accep
ta in osculo pedū indulgencia
de offensis? nūc rursus facta im

IX

paciens et tanta nequaq̃ dig
nacione concepta. sed maioris
familiaritatis cupida: sedaz quo
q; gratiã eadem qua prius ibã
ita postulasti et ꝑpetrasti? ita
ut in osculo manus adepta sis
uicarie nõ pauras et nõ puas?
Non dificeor ait. Et illi. Ecce
ro nõne tu es que uirgã et obes
tã solebas? si vnq̃ ad osculũ
manus puerue daret. sufficẽ ia
bi et nil de cetero petituã? Ego.
Quid igit? Fore hoc que accepe
ras. quippiã ablatũ caulabatis?
Nichil. An uero times repetitũ in?
qd' abi de mala tua pristina con
uersacione indultũ ꝑsumpseras?
Non. Age tũ. dic unde queamus
satisfacere tibi. Non quiesco aut
nisi osculet me osculo oris sui.
Gracias ei de osculo petiũ. grãs
er de manus? sed si aura ei est ul
la de me: osculet me osculo oris
sui. Non sum ingrata: sed amo
Accepi fateor meritis pociora: si
prius inferiora uotis. Desiderio
feror non racione. Ne queso cau
senũ ꝑsumacionẽ: ubi affectio ar
get. Pudor sane reclamat: sed su
pat amor. Nec ignoro q honor
regis iudiciũ diligit? sed ꝓceps
amor nec iudiciũ prestolatur nec
consilio cpatur. nec pudore frena
tur nec racioni subiacẽ. Rogo
supplico flagito: osculet me oscu
lo oris sui. Eu gracia ipius mul
as iam ãnis caste sobrieq; uiue
ndo? lectioni insisto. celsitudi
is. oracioni incũbo. Ieiunio: uigi
lo contra temptaciones. recogito
ãnos meos in amaritudie ãime
mee? sine querela arbitror quan
tũ in me est cõuersari inter fratres.
supioribz ꝓtinus subdita sum.
egrediens et regrediens ad impi
um seruiens. aliena non capio.
mea potius et me patre dedi: in
ludore uultus mei comedo panẽ
meũ. Ceterũ qd' in hijs omnibz est.
cui constat de consuetudine: de
dulcedine nichil. Qd' nisi unxeris p
phetam uitula efframi sum doc
ta diligere creatorẽ? Denuq; in e
uangelio qui hoc solũ facere qd'
facere debet: seruus inutilis re
putat. Mandata forsan utriusq;
adimpleo: sed aia mea sicut tra
sine aqua tibi. Pre ergo holo
caustũ meũ pingue fiat: osculet
me quesco osculo oris sui.
Uleriq; unũ michi quoq; ut me
mĩ in priuatis confessionibz sui
congn̄i soleant. sup huiusmodi a
nimi arcanis languore atq; he
betudine stolide meritis? quod de
i scitz alta atq; subtilia penetrare
nequiret: q de sua uirtute spiritus
aut nichil aut parũ sentiret. Ad
ista nisi ad osculũ suspicaris. Sus
picaris plane et inhiaris spũi
sapiencie et intellectus. Intellectus
nempe quo pingaris: sapie qua
gustetur quod intellectu apprehen
derint. Ego in hoc ipso affectu tã
puto oratione ꝓphetã tibi dicere.
Sicut adipe et pinguedine re
pleatur aia mea: et labijs exulta
tionis laudabit os meũ. Osculet

oñino percebat: et illud osculū
in cuius tactu pfulsis labijs pin
guedine gr̃e spiritualis. sequeret̃
qd' alibi idemip̃e p̃oat̃. Repleatur
os meū laude: ut cantē gloriam
tuā tota die magnitudinē tuam.
Denip̄ et ructauit ubi gustauit,
q̄ magna multitudo dulcedīs tue
dñe: quā abscondisti timentib⁹ te.
Datis hoc osculū deinuituo⁹:
et nequā me illud. ut uerū fatear
digne satis expressisse confido. Sz
transeamus ad reliqua: q̄ id me
lius īpressū q̄ expressū īnoscat
Sequit̃ q̄ meliora sūt ube
ra tua uino: fragrantia unguē
tis optimis. Et hec uerba cuius
sunt autor autor non loquit̃: re
linquēs nobis libere cōmentan
tui potissimū plene cōueniant.
Mihi uero non deest. unde illa cō
gruenter alliguem siue sponse siue
sponso: siue eam sponsi sodalibus
Et p̄mū sponso qualit̃ congruāt
indicabo. Intūm confabulantib⁹
illa patrie atq; illis: accessit ipe
de quo sermo erat. Unde libens ap
propiat de se loquentib⁹. Hic solet
Hic cenantib⁹ in emaus. et conferē
tib⁹ inter se: ioanni se facturū q̄
exhibuit comitem. Nempe hoc ē
qd' in euangelio pollicet̃. Ubi du
o uel tres congregati fuerint in no
mine meo: ibi sum in medio eorū.
Et p. pphām. Antecēp̄ aut clament
ego exaudiam: adhuc illis loquē
tib⁹ dicam ecce assum. Ita ergo
nunc non uocatus affuit: et de
lectatus uerbis p̄uenit preces.
Arbitror q̄ interdū nec uerba exper
ter: sed solis cogitationib⁹ aduoca
tur. Denique aut homo qui iuuet̃
est sedm cor dei. Desiderium pauper
um exaudiuit dñs: p̄parationes cor
dis eor audiuit auris tua. Attē
dite et uos nobis in omni loco sacer
tes q̄ bene oīa una nostra: seruās
corda et renes deus. qui finxit sigil
latim corda uīa: et intelligit oīa
opa uīa. Sponsa ergo spōsū
adesse plenaens sublistit: puder
enim p̄sumptionis. in qua se de
prehensam intelligit. Nam nec
tandius id molim p̄ inimīnos et
timauerat. Moxq; cōuersa ad
ipm. temeritatē p̄ ut ualet excu
sare conat̃: q̄ meliora sūt inquit
ens ubera tua uino fragrantia
unguentis optimis. Ac si dicat.
Si alīs sapere uideor tu tamen o
sponse: qui in dulcedine uberum
tuorum tanta me dignatione laudasti:
quatenus omni metu tui caritate
nō mea temeritate depulso: aude
am forte plus q̄ expediat. Aude
o sane. precans memor: immemor
maiestatis. Hec p uerbor cōsequē
tia uerbor dicta sunt. Huic qual'
sit illa uberū sponsi cōmendatio
uideamus. Duo sponsi ubera.
duo in ipo sūt ingenue manife
stationis argumenta: qd' et paciens
expectat delinquentē: et clemēter
recipit penitentē. Hinc mira quā
dulcedo suauitatis exuberat in
pectore dñi ihesu: longanimitas
uidelic̃ in expectando. et in donā
do facilitas. Et audi q̄a non sit

hoc inuentū meū. Legis pfecto
de longanimitate. An diuitias
bonitatis eius. et pacētie et lon
ganimitatis eius contēpnis? I
gē. An ignoras. q̄ benignitas dei
ad penitentiā te adducat? Ad hꝰ
sīdem diu suspendit sententiā
ultionis a contēpnente: ut q̄q
exhibeat gratiam remissionis
in penitentie. Non vult eīm mor
tē peccatoris: sed magis ut con
uertat̄ et viuat. Ponamus exē
pla et de altero ubere: q̄ dictū
est remittēdi facultas. Legis et
de ipa. Quantūcūq; hora pcōr in
gemuerit: pītm suū remittet̄ ei.
Legis ītm. Derelinquat impius
viam suam. et vir iniquus cogi
tationes suas: et reuertat̄ ad do
minū. et miserebit̄ eius: et ad de
um nr̄m: q̄m multus ē ad ignos
cendū ¶ Dulcēdine quid pauas
cōprehendit utriūq; dicens. Lon
ganimis et multū misericors.
Huius ergo germine bonitatis
exprimendo in eā se fiduciā erare
uisse facit̄ sponsa. ut auderet
petere osculū: q̄d nullū diceus. si l
pīmo de ce o sponse: que de tuis
uberibz tātam suā expta habū
dātiā suauitatis. Ergo ad audē
dū me puocat dulcedo uberū tu
oz: non meoz confidentia mer
toz ¶ Q̄d' autem dicat. meliora
sūt ubera tua uino: hoc ē pīgue
do gratie que de tuis uberibz flu
it. efficacioz multi est ad spūalē
puectū q̄ moztar inarpato pre
latoz. Non solū meliora vino.
sed et fragrantia unguentis opti
mis: q̄ non mō iucerne dulcedi
nis lacte. pūces alios: sed bone
quoq; opinionis gratā odore re
spergis absentes: bonū habens
testimoniū et ab hijs qui intus
et ab hijs qui foris sūt. Habes in
quā lac intus et foris unguenta:
q̄nquidē non ellent quos lacte re
ficeres: si non pīus odore attrahe
res. Saue de hijs unguentis siq̄d
digni cōsideratione contineant.
nidebit̄ post hec: cū eo uentū fue
rit ubi dicat in consequētibz. in
odore unguentoz tuoz curremus?
¶ Nūc ultra promittū nīm hec
ipa ubera que sponso data sunt.
an et sponse cōgruant uideam?
Sponsa loquente de sponso repē
te ut dixeram adest ille: annun
uoco. dat osculū: implet̄q; in ea
sermonem qui scriptus est. De
sideriū cordis eius tribuisti ei:
et uoluntate labioz eius non f
fraudasti eū. Q̄d' et pbat et ei?
uberū repletione. Tante nempe
efficacie osculū factū est: ut ex
plō mox cū accepit illud cōpiat
sponsa: tumelcentibz uberū ube
ribz: et lacte quasi pīguescentibz
in testimoniū. Quibz studuī ē
orare: frequēter expta sūt q̄ dico.
Depe corde repido et arido accedi
mus ad altare: orōi incūbimus
plistentibz autē infundit̄ grā.
pinguescit pectus: replet uiscera
fundata pietatis: et si sit q̄ pre
mat: lac concepte dulcedis uber
tim infundere non tardabunt.

Ducat ergo. Habes sponsa quod
petisti: et hoc ubi signū: q̄ melio
ra sūt ubera tua vino. Hinc re
stitus nouerus osculū accepisse: q̄
te concepisse sentis. Unde et ubera
tua intumuerūt. facta in uber
tate lactis: meliora vino sacrate
sensibus. Que quidē inebriat. ſz
cum ebrietate non cū caritate: implēs
non nutriens. Inflatus nō edifi
cans: murmurans nō consolans
Sed dicunt et sodalibus ista de
picere. Iniuste inquūt murmu
ras aduersus sponsū. q̄ id plus
ualet qd̄ ille iam dedit: q̄ q̄ tu
petis. Qd̄ cū postulas te quidē
delectat: sed ubera quibus paruulos
alis quos et paris. meliora hec
et necessariora sūt vino cōtēpla
tionis. Aliud siquidem ē qd̄ uni
uersitati cor hois: et aliud qd̄ edi
ficat multos. Nam et si rachel
formosior: sed lya fecundior est.
Noli ergo nimis insistere oscul
cōtemplationis: q̄ meliora sūt u
bera p̄dicationis Occurrit et
alius sensus. quē quidē non ppo
suerā: sed nūme p̄teribo. Ut q̄d
cū ubera hec non magis cōuenie
re dicamus eis ipis quibus preest
in sollicitudine tamq̄ paruulis
mater aut nutrix. Hec cū equa
nimiter ferūt iuuenculle. et tene
re adhuc aīe illam uacare quiete:
cuius plenius eruditi doctrina
et eruditi doctrina et exemplis i
formari deliderant. An non deni
q̄ aliū in subsequenti cōpellat in
quietudo. ubi sub graui concepta
tione. phibent̄ sui sacrare dilectā.
quousq̄ ipa uelit. Hec itaq̄ sen
tientes osculis inhiare sponsū.
secretū querere sibi. fugitare pub
licū. declinare turbas. et cure ipa
tū p̄riam p̄ferre quietē. noli
inquiūt noli: quia maior in u
beribus. q̄ in amplexibus fructus cō
sistit. Per ea siquidem nos uendi
cas a carnalibus desideriis. que
militant aduersus aīam. et rapis
mūdo: et acquiris deo. Hoc ergo
est qd̄ aiunt. q̄ meliora sūt ube
ra tua vino. Carnis inquiūt uo
luptatē qua paulo ante cāmq̄ vi
no ebrie tenebamur: vincūt hec.
quas tua nobis ubera stillant
deliciae spūales. Et pulchre vino
cōparant carnalem affectū. Ut
cui una expīssa sentel nō habet
iam q̄d̄ denuo fundat sed p̄cuſſa
crebrius crapulatē? sic caro in
presſura mortis ab omni p̄sus de
lectatione sua sicratur: nec ultra
reuiuiscit ad libidines. Unde p̄
pheta. Omnis caro fenū: et omnis
gloria eius tamq̄ flos feni. Et
siccatū est fenū: et cecidit flos.
Et aplus. Qui seminat in carne:
de carne et metet corruptionem.
Et rursū. Ecce uenit et ueniet
clas: deus aūt et hūc et has des
truet. Vide autē ne non carni tā
tum: sed et mūdo forte cōpetat
ista porrecio. Siquidē et ipe trā
sit. et concupiscentia eius. Et
cū omnia que in mūdo sūt finē
habeant: finis cor non erit fi
nis. Verū ubera non sic. Hec

cū diligunt

eũ cũ exhausta fuerint: tunc ſũ
de fonte materni pectoris ſumũt
q̃ ꝓpinent ſugentibz. Quero p
inde. melioza carnis ſeculi ue a
more aſſeruũt ubera ſponſe: q̃
nullo vnq̃ lactentiũ numero
arefiunt? ſed ſemp habũdant de
uiſceribz carnalis: ut uerũ flu
ant. Fluũia liquidem fluũt de
uentre eius: fieꝝ in ea fons aq̃
uiue ſalientis in uitã eternam.
Cumulat demũ laus uberũ fra
glantia vngentoꝝ? q̃ nõ ſolum
uerboꝝ ſapore paſcant: ſed et hõ
ũ opinione redoleant. Jam que
ſũt ubera. quo tumida lacte. qua
libz delibuta vngentis: ſub alio
ſermonis principio xpo adiuuãte
demonſtrabim?. qui cũ patre et
ſpũ ſcõ viuit et regnat deus: per
oĩa ſcla ſclorz amẽ. Sino dicimus

Non ſum ego tam pfun
di ſenſus. neq; adeo per
ſpicacis ingenij: ut no
ui quipiã et nic adinuenire poſſi.
Sed eſt fons magnus et indefici
ens os pauli: qd̃ patet ad nos.
De ipo haurio michi et nũc in
oſtenſione uberũ ſponſe: ſicubi
frequens ſoleo. Gaudere inquit
cũ gaudentibz: flere cũ flentibus
Materna breuit expnũt affec?.
q; nec adolere puuli. nec ualere
queũt abſq; illa que genuit: v
trobiq; neceſſe eſt ſinus eam con
formari uiſceribz. Agit iuxta ſa
pientiã pauli duas illas affec
nes duobz ſponſe uberibz aſſig
nabo: cõpaſſionẽ uni et cõgratu
lationẽ alteri. Alioq̃n puula ẽ et
nondũ nubilis ſi nondũ mulie
ubera: ſi ſe uideret ad cõgauden
dũ ſenſum ꝓnã: neq; ad cõdo
lendũ ꝓnã. Talis ſi forte ad re
gimen aiarũ ſeu ad officia pdica
tionis aſſumit: aliis quidem nõ
pdeſt: ſibi uero obeſt plimũ. Por
ro ſefe ingerere quante ĩprudẽtie
ſit? Sed redeamus ad ubera ſpõ
ſe: ac pro diuerſitate uberũ diuer
ſas et lactis ſpẽs ꝓponam?. Nam
congratulatio quidẽ exhortationis:
cõpaſſio uero conſolationis lac fũ
dit. Porro utrãq; ſpẽm uberũ ceſ
tus irrorat pro pectoris ſui ſpũalis
mater. coactus ſenũ: quocirca oſ
culũ ſummit. Videas eam mor ple
nus uberibz puulis impartire lac
tandis: et ex uno quidem conſo
latoria. ex altero uero exhortato
ria uberius miſtrare: pro ut ſin
gulis cõuenire debuit. Verbi cau
ſa. Si quem forte ex hijs quos ge
nuit in euãgelio deprehendit for
te aliqua temptatione cõcuſſũ. et
inde turbatũ et triſtem. puſillani
memq; fcm. non poſſe iam ferre
vim tẽptationis: quomõ condoleat
quomõ mulceat. quomõ plãgat quo
mõ conſolet? quot argumenta pi
etatis mox reperit quibz erigat de
ſolatũ? Contra ſi pmaĩ. ſi alacrẽ
ſi bñ profitentẽ cognouerit? et ul
tro aggredi ſalutaribz monitis:
accendit amplius? inſtruit de qui
bus ptr ut pſeueret: neq; in melius
ſemp pficiat exhortatur. Omnibz
ſe conformat. oĩm in ſe tranſfert

affectus: mare se denuo probat: nō minus defuncti q̄ proficiencium.
Quanta hodie secus affectos se ostendūt: de hijs dico. qui aias regere sullepserūt. Ad' eā sine miserabili gemitu dicendū nō est: xpi obprobria. spuca flagella clauos. lanceam. crucem et mortē. hec oīa in foenore auaricie cōflāt: et pfiant in acquisicione turpis questus: et paū vniuersitatis sinus marsupijs inducere festinat. Hoc solo sane a juda scharioth differentes: qd' ille hoc oīe emolimentū denarioz numero cōpensauit: ibi mercatori ingluuie lucrū infinitas exigūt pecunias. hijs miseranbili desiderio inhiant: pro hijs ne amittant timent: et eā amissā dolent: harū in amore quiescūt: q̄ eis diuexat liberū esse a seruandi uel augmentandi cura: aiarū nec casus reputantur nec salus. Non sunt profecto mites: qui eā sine de crucifixi patrimonio minuū incassati impinguari dilatari: non cōpacūt. sup contracione ioseph. Que mater ē nō dissimulat: habet ubera et non lacta. Habere eā gaudentibus flere eā flentibz nouit: nec cessat exprimere de ubere quidem cōgratulacionis. lac exhortacionis: de ubere uero cōpassionis. lac consolacionis. Et de uberibz sponse. uel uberū lacte ista sufficiant. Iā qualibz ergo vnguentis eadem ubera redoleant indicabo. si tamē vris orōnibz iuuer: ut qd' michi dicū est seruare: detur et eloqui digne ad audiencū mihi mare. Alia sponsi atq; alia sponse vnguenta sūt: q̄admodū et sua atq; ubera. Sed de sponsi quo in loco tractādū sit supius p̄mixū est: nūc sponse vngentis intendamus. Idq; attendens. tamq̄ hijs que scripture nō medio aliter cōmendauerit: ita ut ea puīa auerit nō simpliciā bona. sed optima. Et pono diuersas species vnguentoz: quo ex plurib; ea que pocissimū sponse uberibz congruant eligamus. Est vnguentū contracionis: et ē vnguentū deuocionis: est et pietatis. primū pungitiuū dolorē faciens: secūm cpatiuū dolorē leniens: tertiū sanatiuū eaq; morbū expellens. Hūc de hijs lacius disseramus. Est ergo vnguentū qd' sibi aīma confiat multis irrenta arūmbz. si eā incipit cogitare vias suas: colligat cōgerat conferatq; in mortario cordis sue multas ac uarias spēs pēoz suoz: et intus estuans pectoris ollā simul oīa coquat igne quodam penitencie et doloris: ut possit dicere eā. Concaluit cor meum intra me: et in meditacione mea exardescat ignis. Ecce hoc est vnguentū vnū. quo aīa peccatrix sue cōuersionis p̄mordia condire debet: plagis q̄ suis irrenabz adhibere. Primū nāq; sacrificiū deo spūs contribulatus. Cui ergo non habet tamq̄ paup et inops unde sibi melius ac p̄cipuius componat vnguentū. non negligat

interim parare illud. Licet de nu
bis speciebz: qz cor contritū et
humiliatū deus nō despicet. Ta
to autē minus vile diuinis appa
rebit diuinis conspectibz: quāto
plus illa sibi viluerit in recorda
cione pēcoz suoz. Tamen si illo
visibili quo visibilius vncti a pec
catrice corpozei pedes dei referūt
in euangelio. Invisibile hoc et
spūale ē dicimus figuratū: non
oīno vile reputare poterimus. Od
eni de illo legit. Et domus ipleta
ē inquit ex odore vnguenti. Pecu
trias manibz distillabatur. et ex
tremis membris corpis. id ē pedi
bz infundebat: et tamē vlqz adhuc
nō concēpabile aut vile fuit: quin
totam domū nis aromatis. et su
auitas repleret odoris. Od si actē
damus quāta in vnius peccatris
cōuersione fragrancia resp̄gatur
ecclia. et quantus fiat odor vite
ad vitam quinis penitens si pub
lice pfiteqz peniteat: pfecto et de
hoc eque indubitanter puīaabi
mus: qz domus impleta ē ex odo
re vnguenti. Demqz et supnas
bōz spūū mansiones attingit
penitencie odor: ita ut reste ipsa
veritate magnū gaudiū sit nc
angelos dei sup vno pēcore peni
tenciam agente. Gaudete penitē
tes pusillanimes confortamini:
nobis dico quos nup cōuersos.
de seculo et a vijs vris prauis re
cedentes. excepit mox amaritu
do et confusio aīmi penitentis:
ac velut recenciū adhuc vulnez
dolor nimius eruciat et p̄bat

Secure et manus vrē distillent
mirre amaritudinē ad salubrē
hanc vnctionē: quia cor contri
tū et humiliatū deus nō despici
et. Non est oīno spernenda. nec vi
lis estimanda humilitatis vncō.
cuius odor non solū hoīes pro
uocat ad correpcionē: sed et an
gelos ad exultacionē inuitat.
Sed est vnguentū tanto isto
pfecto p̄cosius: quāto de melio
ribz compositū speciebz. Huius
siquidē spēs ne longe queramus:
penes nos et absq difficultate re
pimus: ac de nris oculis taliū
pfectle copiam colligimus: quo
rum salutaris necessitas poscit. Quis e
nī non sanus de p̄cio cū multr ad
manū habet iniquitates et pec
cata si non dissimulat. Hec aūt
sūt sicut recognoscimus species
vnguēti primi: qd' ia descripsim⁹
Altero secūdi vnguenta huius
aromata terra nra nequaq̄ p
fert: sed paul de ultimis finibus
ea nobis conquirim⁹. Nempe oē
tamī optimū et oīne donū pfm
desursū est. descendens a patre lu
minū. Hoc enī vnguentū illud
de diuinis collatus hūano genei
būficijs. Felix qui ipsa studiose
sibi colligere. et aute menas fne
oculos digna cū gratiā actione
reducē curauit: profecto cū fuerint
in vasculo pectoris pusillo cre
bre meditacionis contusa atq
contrita. denqz igne sācti desiderij
simul decocta omnia et denī in

pinguata oleo letitie: erit pucho
longe preciosior et excellentior
priore. Sufficiat ad pbandū eius
testimoniū qui ait. Sacrificium
laudis honorificabit me. Nec
dubiū quin erantet ad laudan
dū. būficior recordatio. Porro
cū scriptura hoc testet solū de il
lo alio, qz nequaq̄ despiciatur: li
quet ap̄lm esse cōmendatū qđ
et honorificat. Denuq; illud pe
dibz apponit: hoc capiti. Si cui
in xp̄o caput ad diuinitatem re
ferendū est, dicente paulo caput
xp̄i deus? paldubio caput dnīci
qui gratias agit: qū deū cāgit
non hominē? nō qz nō sit homo
qui deus est. siquidē deus et hō
unus est xp̄us: sed qz omne bo
nū a deo. non ab homīe est. etiā
ip̄m qđ ab hoīe mīstrat? p̄fecto
cū sp̄us est qui uiuificat: caro
non p̄dest quidq̄. p̄terea et male
dāis qui spem suam ponit in
homīe? qm et si spes nra tota
merito pendet ab hoīe deo: non
tamen qz homo. sed qz deus est.
Itaq; illud pedibz hoc capiti exhi
bent? qm et hūiliatio contrita cor
dis. hūiliatā congruit carnis: et
maiestatē decet glorificatio. En
quale uinculū posui uobis?
quo se nimirū tangi caput illud
tremendū p̄cabz non ducit dig
nū: ymo et honoris insigne indi
cat dicens. Sacrificabit laudis ho
norificabit me. Quōdē non est
pauper et inopis seu pusilli cor
dis. aīe conficere ilīusmōi unc
nouem? uempe cuius nimirū aro
matā et spēs sola confidentia pos
sidet: que tamen de libertate sp̄ūs
et cordis puritate descendat. Q
eū pusilla animus est et modice fi
dei meus. tei siue familiaris tem
tatōe coustringit? nec ualet p̄ io
pia oīa ad uocādū diuis laudibz
seu hys que laudes patrūt inuē
dis būficijs. Et si qū certe conat
allurgere? cōfestim domestica tri
bulatā curis urgentibz reuocat
ad sua: et in se cōpressum, p̄tia egest
tate cōpellitur. Q si huius misse
rie queritē a me causa: dicam qz
ip̄i in uobis ni fallor aut esse a
fuisse recognoscatis. Duabz de
causis uidet michi hm̄oi animi e
grauido et diffidentia solere contin
gere. Aut de nouitate uidelicet cō
uersionis? aut certe de cōuersa
onis tepore etiā si in cōuersione
longū temp? habuerit. Utrūq;
p̄fecto hūiliat et deiect coustātiam
et inquietam facit: dū siue p tpe
siue p tepore antiquas aī passio
nes. nerdū in se emortuas sentit?
et necesse, inde habeus resecādis
incendere de cordis oculo sp̄ūs
iniquitatū. et uarias cupiditatū
longius a se euagari non sinit.
Q eū? Qui laborāt i gemitu suo
poterit ne simul et in dei laudibz
exultare? Quonā mō in ore ge
mentis et plangentis sonabit
pariter illud ysaye? Salucz gratā
actio et uox laudis? Nam sicut
a sapiente accepimus: musica in
luctu importuna narratio est.

XI

Demq; grāraꝝ actio. būficiū sequi
tur: non p̄cedit. Que aūt adhuc
in tristicia est aīa: būficio nō gau
det sed indiget. Habet ergo vnde
p̄ces offerat: non autē vnde refe
rat grates. Quomō eīm recolet be
neficiū qđ non accepit. Merito p
inde dixerim nō aīe esse pauperis
confitere hoc vnguentū. qđ de re
colendis diuis beneficijs compōi
debet: qm̄ non p̄t videre lucem di
uer tenebras inuicē: nempe ē in
amaritudine. oculpatq; memo
riam tristis recordatio pāor: nec
liber lectū quippiā simul admittē
Idcirco talibz demūciat spūs ꝓphe
tarum dicens. Vanū est vobis aū
lucē surgere. qđ est. Frustra sur
gitis ad inuenda būficia que de
lectant: nisi prius recepto lumīe
consolatois de rebz qui contur
bant. Non ē ergo pauperū hoc
vnguentū. Sed videre quam de e
ius copia nō īmerito gloriemur.
Ibant itaq; gaudentes a cōspectu
consilij: quoniā digni habiti sūt
p nomīe ihū contumeliā pati.
Nullā sibi ꝓfecto insultauerāt
de pinguedine spūs quoꝝ lenitas
non dico uerbis sed nec uerberibz
tetigit. Erant eīm diuites in carita
te. que nullis exhaurit expensis:
et de ipa fragile holocaustū medul
lata offerre sufficiebant. Fundē
bant passim sudantia pectora
liquoꝛē sēm: quo ibuta plenius
erant. qū loquebant uarijs lin
guis magnalia dei: put spūs
sāis dabat eloqui illis. Nec dubi
um quin et illi habundātēr eā
dem vnguentis: quibz aplus ne
monīū phibebat dicens. Gra
tias ago deo meo semp pro vob.
in gratia que data est vobis in
xp̄o ihu: qz in oīnibz diuites fac
ti estis in illo. in oī uerbo. et i
oī sāa: sicut testimoniū xpi
confirmatū est in vobis: im ut
nichil vobis deest in ulla grā.
Vnūā et pro nobis ego has ipas
gras referre possim: ut videam
nos diuites in uirtutibz. alacres
in laudibz dei: spūali hac pīgue
dine habūdantius redundantes
in xp̄o ihu dño nō qui est bēdic
tus in secula amē. Sm̄o Vndecim⁹

Ori in fine sermonis. ne
me piget iterare. qz ni
piam oēs nos fieri sa
ne vnctionis ptapes: illius ui
delicet qua dei būficia cū letitia
et gratarū actione recolit scā deuo
tio. Hoc eīm bonū est: tum ꝓpter
relcuandos uite pūas labores. q
uiaq; colleabiliores nob fiūt exul
cādo i laude dei: tū qz nichil ita
ꝓtue quēdam terris repugnat ce
lestis habitationis statū. sicut
alacritas laudandi deū: scripta
dicente. Bī qui habitant in do
mo tua dñe: in scla scloꝝ laudā
būt te. De hoc pāpue vnguēto
puto dixisse ꝓphetam. Cui q̄ bo
nū et q̄ iocundū. habitare frēs
in vnū: sicut vnguentū in capi
te. Nec eīm priori uidetur cōgru
ere posse. Illud eīm et si bonū. nō
tamen iocūdū: quia recordatio p.

ratoꝝ amaritudinē fugat: nō ꝯ
cundicatē. Sed uer qui illud fa
cuit in nōi habitant: cū quisq;
pēa ꝓria fugeat atq; deploret
Qui uero in grātū actione uer
sant: deū solū inuenīt et cogitāt
ac p hoc ipi uere habitant in d
nōi. Bonū est autem qđ faciunt
qꝝ seruant ei ultissime gīam su
am cui⁹ē: et uicīnoniu⁹ iocūdū.
qꝝ delcāt. Obsecro suadeo uo
bis meis amicis. reflectere inter
dū pedem a molestia et anxia
recordacione uiarū mārū: et in
tranera euadere plamora. sereni
oris memorie bñficiorꝝ dei: ut q
in nobis confidimus: ipius inqui
tas despiciās. Volo uos expiri il
lud qđ scīs ꝓpheta consulit di
cens. Delcare in dño: et dabit tibi
petiões cordis tui. Et quidem ne
cessarius dolor pro pēis: sed si nō
sit continuus. Sane interpolet
leuori recordacione diuine benig
nitatis: ne forte pre tristicia in
ducer cor: et desperacione plus pe
reat. Misceamus absinthio mel:
ut salubris amaritudo salutem
nīc dare possit. cū īmixto tempe
rata dulcore bibi poterit. Au
di denīq; deū quo ipe contristē
cordis temperat amaritudinem:
quomō pusillanimē a desperacio
nis barathro reuocat: et quomō
blande et fidelis promissionis mel
le mereurē consolatur: erigit
diffidentē. Aut p ꝓpheta. Ego in
frenabo os tuū laude mea: ne
intereas. Hoc est ne inuitu fa
noꝝ tuoꝝ nimiam incurras
tristiā. atq; iustar effrenis equi
despacus in ꝓceps tuas et peas:
freno te inquit inhibebo indul
gentie mee. et meis laudibz ei
gam. respirabis q in bonis me
is qui de tuis confunderis malis:
dū me sane benigniorē q̄ te cul
pabilem īuenies. Hoc freno si
infrenatus fuisset chayn: nequa
q̄ despando diriisset. Maior est
iniquitas mea: q̄ ut uenīā me
reat. Absit absit. Maior est eius
pietas: q̄ queuis iniquitas
Ideo iustus non cōtinue: sed nī
in principio sermonis accusator
est sui. Porro in dei laudes. extre
ma sermonis claudere consueu.
Videre denīq; iustū hoc ordine
procedentē. Cogitaui aut uias me
as. et cōuerti pedes meos in testi
monia tua. ut qui uidelicet con
tracionē et infelicitatē in uijs pro
prijs pessimis fuerat: in uia testi
monioꝝ dei delectet. sicut in oībz
diuinis. Et nos igitur exemplo
iusti si de nobis in hūilitate seuti
mus: sentire et de dño in bonitate
Sic enī legimus apud sapientē
Sentite de dño in bonitate: et ī
simplicitate cordis querite illū.
Hoc autē facile mentis pluader di
uine munificentie frequens ymo
continua recordacio. Alioqn quo
mō implebit apostolicū in oībz
gīās agentes. si ea p quibz gīe
debent a corde recesserit. Nolo
uos iudaico uocari opprobrio. de
quibz scriptura testat: q̄ nō fue

XI

rint memores būfcōz eius. et
mirabiliū eius que ostēdit eis.
Verū qm bona que largit mor
talibz non cessat miserētes et
miserator dūs. recolere et recol
ligere oīa omī hora ipossibile ē:
quis cū loquet potentias dūi.
audietas facere oīs laudes eius?
id salē qđ precipuū est et maxi
mū: opus nīcluit nīe redempti
onis a memoria redēptoz aliq
tenus non recedat. In quo ope
dno possimū que nūc occurrūt
vīs studijs intimare curabo?
et hoc q̄ pauas ad compendiū
potero: memor illius sentētie
Da occasionē sapiēti: et sapi
ētior erit. Duo ergo illa sūt:
modus et fructus. Et modus q̄
dem dei erīna nīcio ē: fructus no
uū de illo repletio. Hoc medicam
tē spēi seīactū est: illud sūmi
amoris incentiuū: utrūq; pfec
tibz nīis uctārū est: ne aut spes
meretēnaria sit. si amor non co
mitetur: aut amor repelcat si
infructuosus putetur. Porro
fructū talem expectamus nīi
amoris. qualem ipe quē ama
mus pmisit: mensurā inquiēs
plenam et conferta et coagita
tam et sup effluentē dabūt in si
nū vēm. Mensura illa ut au
dio erit sine mensura. Sed ne
lim scire cuius rei figura sit mē
sura illa uel poculus illa īmen
sitas. que repromittit. Oculus
nō uidit deus absq; te: q̄ prepa
rasti diligentibz te. Dic nob tu
qui ꝑparas: qđ ꝑparas. Credim?
confidimus reuera sicut pmisit:
replebūt in bonis domus tue.
Sed quibz quelo bois: ul q̄ li
bus? Forte frumento. uino et ole
o auro atq; argento: lapidibus
ue pretiosis. Sed hec nouimus
et uidimus: et fastidimus. Id
querimus qđ oculus non uidit
nec auris audiuit: nec in cor ho
minis ascendit. Hoc placet. hoc
sapit: hoc delectat inquirere: qđ
aīq; est illud. Erūt īq; omnes
uabiles dei et ipe erit oīa in
oībz. Vt audio pleniudo q̄m
expectamus a deo: non erit nisi
de deo. Quis uero cōprehēdat
q̄ magna multitudo dulcedīs
in breui isto sermone cōprehē
sa sit. erit deus oīa in oībz.
Vt de corpe taceam. in aīa tria
intueor: salutē cōmunem. nolūtā
tem memoriā: et hec ita ipam
aīam esse. Quātū aūtq; hoc ī
pīm seculo delit de integritate
sua et pfectione: sentit oīs q̄
ambulat in spū. Quare hoc. n
q; deus nondū est oīa in omni
bz. Hinc est q; et rō sepissime
in iudicijs fallit: et uolūtas
quadruplū perturbatione iac
tat: et memoria multiplici ob
liuione confundit. Triplex hu
ic uanitati nobilis creatura
subiecta ē nō uolens: in spē tū
Nam qui replet in bonis deli
derū animē. ipe eandem futu
rus ē plenitudo tuas: ipe uo
lūtatē multando pacas: ipe me

morte cõmunicato etiũitatis. O ue
ritas. caritas. eternitas. O bõa et
bẽfica trinitas: ad te mea mise
ra trinitas miserabiliter suspirat:
qũ a te infeliciter exulat. Dilexi
deus a te quãtis se intricauit er
roribz: doloribz timoribz. Heu
me qualem p te cõmutatiõem
trinitate. Cor meũ conturbatum
est. et inde dolor: dereliquit me
uirtus mea. et inde pauor: et lu
men oculor meor non ẽ mecũ.
et inde error. En in quã dissimi
lem trinitatem. o ãime trinitas
exulans offendisti. Verũptamẽ
quare tristis es ãia et quare cõ
turbas me. Spera in deo. qm
adhuc confitebor illi: ei error
ndeluceret a ratione. a uolũtate
dolor. atq; a memoria timor oĩs
recessisset: et succedente illa quã
speramus mira serenitas: plena
suauitas: eterna securitas. Pri
mũ illud faciet ueritas deus. se
cũdũ caritas deus. tertiũ summa
potẽs deus: ut sit deus omnia in
oĩbz. ratione repletur lucem
inextinguibilẽ: uolũtate pacẽ
ĩperturbabilem consequente: me
moria sana indefectam etiãm
inherente. Videritis uos recte ne
primũ illud filio. spũi scõ sedẽs.
patri ultimũ assignetis: sic tamẽ
ut nichil hor uel patri uel filio
uel spũi scõ subtrahatis: ne cu
iore plenarii. aut plenitudine
minuat distinctio: aut proprie
tem tollat plectio. Simul et hẽ
aduertite: quid sibi filii huius
seculi expiant de carnis illecebis
de mũdi spectaculis et de sathane
pompis: cũ tamen hoc totũ sit.
unde uita pius eludit miseros a
matores suos: dicente deo iohã
ne. Quidq; in hoc mũdo ẽ: cõcu
piscentia carnis est. et concupis
centia oculor. et ambitio seculi
Hec de redẽptionis fructu. Cu
modo quoq; quem si recolimus de
i esse crimen nõdũ diffinimus:
ma item papie uob intuenda
cõmendo. Non enĩ modica aut
simplex crimen nuncupatur: sed se
mel ipm crimen uocatur usq; ad car
nem ad crucem ad mortẽ. Quis
digne penset quante fuerit hũi
litatis mansuetudis. dignatio
nis: dum maiestatis carne in
dui. multam morte. turpem cru
ce. Sed dicat aliq's. Num ualu
it opus suũ reparare creator: abs
q; ista difficultate. Valuit: sed
maluit cũ summa sua: ne pessi
mũ atq; odiosissimũ uitiũ ingra
titudinis occasionem ultra re
periret in homĩe. Hanc multũ
sanctionis assũpsit. quo mul
te dilectis hominẽ debitorẽ tene
ret: cõmodiorem gratiã actio
nes difficultas redẽptionis: sp
minus esse deuotã fecerat con
ditionis facilitas. Cũ enĩ dice
bat homo creatus et ingratus.
Gratis quidem conditus sum:
saltem nullo auctoris grauã
mine uel labore. Si quidẽ dixe
rit factus sum: q̃admodũ et uni
uersa. Cũ magnũ est. q̃ libere

XII

magna in uerbi facultate dona
uerit. Sic būficū creatoris ac
remunans humana ipietas ingra
tudis macīā unde sumebat:
unde amoris causam habere
debuerat: idoz ad excusandas
excusationes in peccatis: sed
obstructū est os loquēciū in
qua. Nunc clarius patet. quanti
mō pro te o homo dispendiū fe
cit: de duo factus. de diuite pau
per. caro de uerbo: et de dei filio
hoīis fieri filius non desperes.
Nemeno iam te et si de nichilo
factū: non tamen de nichilo re
demptū. Sex diebz condidit
omīa: et te inter omīa. At uerō
p totos triginta āos opatus
est salutem tuā in medio terre
O quāi laborauit sustinēs cor
uis nocētes. hostis rēptatōnes: nōne sibi tenus aggrauā
uit ignominia: et cumulauit
moras horroze. Necessarie qui
dem. Sic sic hoīes et iumenta
saluasti dñe: quadmodū multi
plicasti misericordiā tuā deus.
Hec meditanti: in hys uersanti
talibz odoramentis refouere mi
seria tua. que diu torsit odor
molestior peccatoz: ut habundet
in hys unguentis: nō minus
suauibz q salutaribz. Nec tamē
adhuc nos putem habere illa
optima que in sponse uberibz
cōmendant: de quibz incipere
modo finiendi iam sermois an
gustia phibet. Que dicta sunt
de aliis. teneat memoria. pbate
mea: et de hys unguentis patbz uris:
ut digne loqui possim qd et dig
nū sit tantis sponse deliciis: et
uras alas edificet ad amorē spō
si ihū cristi dñi nr: qui uiuit et
regnat in secula seculoz. Amen

Nono Duodecimuz
uo me unguenta uob
tradidisse recordor: u
nū contrariorum. delicta multa
complectens: alterū deuocionis
multa cōmens būficia. Ambo
salubria: sed non ambo suauia
Primū quidem pūgitiuū sentiu
tur: qz mouet ad cōpūctionem
tristis recordatio peccatoz. et dolo
rem facit: consequens ued mi
ngratiuū sit: diuine bonitatis
intuitu cōsolatiōnē dauit. et le
uauit dolorem. Sed est unguentū qd ambobz longe an
tecellit. et hoc appellauerī pie
tatis: eo qd fiat de necessitatibz
pauperū de anxietatibz oppres
soz. de perturbationibz tristiū.
de culpis delinquentiū: et postre
mo de omnibz quoruūlibz miseria
rū eripuis. etiam si fuerit in
mica. Despicabiles uidentur spe
cies iste: sed ē sup oīa aromata
unguentū qd ex eis conficit samā
ritanū. Hēn misericordes: qm ipi
misericordiam consequent. Igit mi
serere collē. atq oculo pie
tatis inspecte. tpe tui speciem
ex quibz unguenta optima com
ponunt: sponse digna uberibz:
sponsi grata sensibz. Felix mes
que talui colloē aromatū sese

dicare et ipinguare curauit. in fundens ea oleo muldie: et ardore deuoquens cantans. ¶ Quispiam est iocundus homo qui misereꝝ et cōmodat? prius cōpati. subuenire prius. dare q̄ ampe beatus iudicatus. ignoscere facilis. grauia difficilis. ulasa pecunias non acquiescens? et p oīa primoꝝ eque ut ꝓprias respiciens uicinates. O q̄ aīaꝝ es aīma sic affecta sic inbuta core mūdo. sic affluens pietatis uisceribus. sic et in oīb; oīa faciens? sic bōa ipa ubiq; q̄ uas pdi cū. ut ceteris prelio ubiq; semp occurras atq; succurras: sic de uiq; morieris tibi. ut uiuas ōi bz? tu plane tu certū optimūq; vnguentū felix possides: et manus tue distillauerūt myrrham liquorem. Non ersic rabiē in qe malo: nec feruor pscutionis ebuber illū? sed sp deus memor erit omis sacrificij sui: et holocaustū tuū pingue fiet. Huc usq; diuinarū in cultate dei uirtutū? quero an a pud eos hec vnguenta inuenian? et primus occurrit sicut ubiq; solet michi paulus vas e lectionis. hec uera uas aromatū. uas odoriferū: et referti omni puluere pigmentarij. xpi cui erat odor bonus deo: in oī loco. ¶ Vulte pfecto suauitatis fragrantiā longe late; spergebat pectus illud: qd sic affecerat sollicitudo omniū ecclia;.

Vide eū quales species et quali aromata congregauerat sibi. Condie inquit mortuū ꝓpter uram glām. Et rursū. Quis infirmat? et ego non infirmor? Quis scandalizat? et ego non uror. Et multas talibz q̄ nob bene nota sūt. habūdauit dines ille: in cōponendis vngue tis optimis. Decebat namq; primus et purissimus aroma ubz redolere ubera que xpi mē bra lactarent? quoꝝ paulus mater: erat p certo puerpera se mel et uerū donec xps formaretur in eis: ac mēbra suo capi ti reformarentur. ¶ Audi et de alio diuite. quomō ad manū habebat electas species: de quibus optima vnguenta conficeret. foris inquit nō mansit peregrinus: ostiū meū uiatori patuit. Ite. Oculus fui ceco: et pes claudo. pater eram pauper. Conterebam molas iniqui: et de dentibz illius auferebam ꝓdam. Si negabā qd uolebant pauperibz: et oculos uidue expectare fecī. Si comedi buccellam meā solus: et non comedit pusillus ex ea. Si despexi ꝓpter eū eo q̄ non haberet indumentū: et absq; operimento pauperē. Si nō benedixerunt michi latera eius: et de uellere ouiū meaꝝ calefactus est. Quāto putamus? uir ille odore cetera respersurat in his opibus? Singula opera singula erant aromata. His ꝓpria

XII

repleuerat consuetam: ut feroze
puerde carnis interne suauita
tis exalacone sibi temperaret.
¶ Joseph posty vniuersa egip
ti posit se fecit currere in odore
vngentoy suoy: eaq; suis uen
dicoribz eandem demu fragilan
tam ꝓpinauit. Et quidem uer
ba increpatoria multu ꝓferebat
ireato? sed erupebant lacrime de
pinguedine cordis: non ut iudi
ces sed grate ꝓditoꝛ. ¶ Samu
el lugebat saul qui se ꝙrebat
occidere? et ad iguem carnalis
incalescente pectoze liquefactus
intus pietatis adeps: foras ema
nabat p oculos. O bonu deuiq;
vnguentu qd cuiuiquaq; diffu
derat siue opinionis odoꝛem. Sic
scriptura: qz cognouerat
uit omnes a dan usq; berlabee.
qz fidelis samuel ꝓpha eet domi
¶ Quid de moyse dicam: qz to
adipe et pinguedine et ipe re
pleuerat uiscera sua? Nec dum
illa exaspeꝛans in qua pro qe
uersabat, potuit vnq; in omnu
murmure et furoze suo vnctionem
spus qua semel inbutus fuerat
exterminare: quo minus ut alli
duas lues. et cotidiana turgia
ipe in sua manuetudie ꝓduceꝛ
Nemo celatus e spus scis de
eo: qz esset mansissimus oim hoim
qui moꝛabant sup terra. Siqui
dem cu hys qui oderut pacem e
rat pacificus? in canu ut plo
ingrato et rebelli non modo no
uasceret. sed et uasculentem deum
suo interuentu leniret: sicut
scriptu est. Dicit ut disperderet eos?
si non moyses electus eius stetis
set in confractione in conspu
eius: ut auerteret iram suam ne
disperdeꝛet eos. Denuq; si dimit
tis aut dimitte: sinaute dele me
de libro tuo que scripsisti. O ue
re hominem vnctu vnctione mi
sericordie. Loquit plane putus
affectu: qua nulla potuit delita
te felicitas exoꝛabz quos par
turiuit. Verbi gratia. Si diues
quispia mulieri paupeꝛe dicat.
ingredere tu ad prandiu meu.
sed quem geritas infantulu re
linque foris qu plorat et mo
lestus est nobis? nuq; faceꝛ. No
ne magis ieiunare eligeꝛ? qz et
posito piguoꝛe carnis sola prau
deꝛe cum diuite? Ita nec moyses
cedit solu se introduxit in grandi
um dei sui. foris saltem remanen
te plo: cui licet inquieto et
ingrato uite patieꝛ et affectione
matris inheret. Doleꝛ uiscera?
sed collerabiliore sibi iudicat ꝛ
poꝛatione: qz euulsione ¶ Quid
dauid mansuetius? qui illius
moꝛtem lugebat qui suam sem
p sitierat? Quid benignius? ut
eius molestie ferret decessu. qui
suaedebat in regnu? Hoꝛ? de moꝛ
te patrocinde filij quam difficile
consolatione admisit? Magna
ꝓfecto oplme unctionis copiam
ꝓferebat talis affectio. Ideo et se
cue moꝛabat dicens. Memento
dne dauid et oim mansuetudinis

enus. Ergo hij oēs habuerūt
vngueta optima: quibz hodie
q̄z p vniuersas ecclias suauissime redolent. Nec solū ipi. sed &
quicūq; se in hac vita benivolos
et benefitos prebuerūt: et ita
iuē homines humane vuē stu-
duerūt: quacenus omnē qua
uis sūc habuisse gratiā. nō si
bi tenerent sed in cōmune ded-
cerent: estimantes se amicas pa-
rere et inimicas. sapientibz et
insipientibz debitores. Cuiq; fu
isset oīb; utiles. hūiles i oī-
bus et pre oīb;? exercerūt di-
lecti deo et hoīb;: quoz fra-
glantia in būdōe est. Quoz
iuḡ tales p̄cesserūt fragrantiā
suis tpibus: fragrant et hodie
vngueutis optimis. Tu quoq;
si donū qd̄ desup accepisti nobis
contubernalibz tuis libenē im
partiaris: si te exhibeas ubiq;
nr̄ nos officiosū. si affabilē. si
gratū. si tractabilem. si humilē.?
testimoniū habebis ab oīb;:
qd̄ fragles et ip̄e vngueutas
optimis. Oīūs in nobis qui
fratres infirmitates tam cor-
poz q̄ aīmoz. non solū pacī
enter supportat. sed insup si licet
et si ualet iuuat obsequijs. cō-
fortat alloquijs consilijs informat.? si hoc non p̄ualet discipli-
nam: sollicitus saltem oratiōib;
solatiari non cessat infirmo.? ō
nis iuḡ qui talia opatur in no
bis donū ōino spūs odōē inter
fratres: et odōē de vngueūs optīs.
Balsamū in ore huiusmodi fratr̄
in congregatione. Monstrat di-
cto: et dicit de eo oēs. Hic ē fra-
tū amator: et pli util'. Hic ē qui
multū orat pro plō: et vnitissi-
ma caritate. Sed reuertam' ad
euāgeliū. atq; aliq̄d qd̄ forte
spectet ad hec vngueuta requi-
mus. Maria magdalene et ma-
ria iacobi et salomee emerūt a-
romata: ut uenientes vngerēt
ihm. Que nam vngueuta ista
tam p̄tiosa ut xp̄i corpori parē
tur: et apparent? tam copiosa ut
eo sufficiant? Nemini quippe
duoz p̄cedentiū aut empti aut
facti spāliter ad opus dñi. aut
eoz in corpe legitur fuisse diffu
sum? sed de subito introducatur
mulier vno in loco quidem ostia
lans pedes. et vnguento vngues:
in altero uero uel ipa uel altera
habens alabastrū vngūti et
illud mittens in caput. Cererū
nūc emerūt aut aromata: ut ue
nientes vngerent ihm. Emunt
non vngūta sed aromata? et
pctio in obsequiū dñi nō facta
assumit? sed nouā confingit: nec
ad vngueūda tamē aliquā cor-
pis partem. verbi gratia. pedes
aut caput? sed sicut sarpti est.
ut uenientes vngerent ihm. qd̄
est eo eius cōpleno: nō partis
distinctio. Tu quoq; si et induas
uiscera misericordie liberalemq; et
benignū exhibeas nō tamē pa-
rentib; tuis cognatis tuis aut q̄s
abi būfactores tenes aut būfac-

XII

auros speras. nam et ethnica hō
facuit: sed iuxta pauli consiliū.
studeas bonū opari ad oēs: ma
ut ꝓpter deū nec inimico officiū
humanitatis. corpale seu spūa
le negandū subtrahendū ue ex
istimes: conabar et te hortare vu
gentus optimus: nec caput aut
pedes dāi tantū: sed passim quā
tū in te est. vngere suscepisse to
tū corpus qđ est ecclia. Et forte
puđe ob hoc dūs ihūs xp̄us pa
ratā sibi confessionē expendi no
luit in suo corpe morendo: ut ser
uaret̄ uiuo. Habuit eū ecclia que
manducat panem viuū: qui de
celo descendit. Ipsa est carnus cor
pus xp̄i: qđ ne mortem gustaret
mortis illud alterū traditū fuisse
nullus xp̄ianus ignorat. Ipām
vngi ipsam fouere deliderat: ipi
us infirma mēbra aptis fomē
tis accuratioribz relenari. Ipsi
ergo ꝓfecta vngventa retinuit:
cū antiquus hostis et actele
tans gloriā mulierū deuotionē
non eluisse. sed instruxisse. Hēnuit
vngi non spuens sed pauēs: nō
recusans obsequiū sed reformās
ꝓfectū. Ꝓfectū dico. non huius
materialis aut corpalis vngue
ti: sed plane spūalis qđ in isto
deligniacū est. In isto pepar ma
gister pietatis. vngventus opti
mus pietatis: que mēbris suis
indigentibz tam corpalit̄ qꝫ spi
ritualit̄ dīno cupiret exhiberi.
Denigz paulo ante eum in ca
put eius aut eā in pedes fūde
rent vngventū ipm qꝫ satis pā
olum nūqꝫ phibuit. Immo ob
stant et phibentibz. Nam et symo
ni indignanti qꝫ se mungi a petro
nisi ꝓmitteret. longam texuit re
phensionis parabolam: et alijs
pdicatorē vngventa caulantibus
rūdit dicens. Quid molesti estis
huic mulieri? Nō nūqꝫ ego. ut mo
dicū sanā exercitium. cū sederem
michi ad pedes ihū merens et
offerens sacrificiū spūs contribu
lau in recordatione pēdz meoz:
aut cere ad caput si qū ul' raro
tharem et exulcerarem in recorda
tione būficioz eius: audiui di
centes. Ut quid pdicatio hec? Cau
santes videlicet qꝫ soli uiuere ui:
qui ut putabant multis ꝓdesse
possem. Et dicebant. Potuit eū
uenūdari: et dari paupibz. Sed
nō est bonū mercatū michi. eti
am si vniuersū mūdū lucrer: me
ipm perdere et detrimentū mei fa
cere. Unde intelligens uerba hō
illas ee quas scriptura loquit
mulieras mortuas que pdunt
suauitatē vngventi: recordans
sū diuine illius sententie. Populē
meus qui te bēdicunt in errorē
te ducūt. Ueū audiant exosā
rem dūm et rūdentē pro me: q
me quasi de ocio incusant. Qđ
inquit molesti estis huic mulie
ri? Qđ est. uos uidetis in facie.
et ideo sedm faciem iudicatis.
non est uir ut putatis qui pos
set mittere manū ad fortia: sed
mulier. Quid tempatis ei ipo

nere ingū: ad qđ ego eū inimꝰ sufficienter īuitor? Bonū opus opatur in me. Sicut in bono: qđ diu non cōualescat in melius. Si qū de muliere in uirū et uirū pfectū pficere: poterit et in opus pfectionis assumi. Frēs reuerendū episcopos: sed uerecamur labores eoꝝ. Si labores pensamus: non affectamꝰ honores. Aquoscamus impatores uiaꝝ: nec delectet molles et femineos humeros uiroꝝ supponere sarcinis: nec obseruemus eos: sed honoremus. Inhumane nē pe eoꝝ redarguis opa: quoꝝ o nera refugis. Temerarie obiurgat uirū de filio reuerenter: mulier nemo in domo. Dico enī. Si is qui de claustro est. cū qui uersatur in plō interdū minus districte. minus ne circūspecte sese agere deprehendere: uerbi gracia in uerbo in cibo in somno in risu in ira in iudicio: nō ad iudicandū confestim pruriat: sed meminerit scripti. Melior ē iniquitas uiri qđ mulier būfactēs. Nam ei quidem in sui custodia uigilans būfactas: sed qui iuuat multos: et melius facit et uerius. Q si implere nō sufficiat absq; aliqua iniquitate idꝫ absq; qđam inequalitate mitis et cōuersacionis siue: memento qz cāritas operit multitudinē pcoꝝ. Hec dicta sūt cōtra geminā temptacionē: qua sepe uiri religiosi episcopoꝝ uel ambire gloriā. ul' exercitus temere iudicare. diaboli as instigacionibꝫ instigantur.

Sed redeamus ad unguenta spōse. Uides ne qđ sit preferendū ceteris illud pietatis unguentū? de quo solo priuilegiū non ē pdicationē fieri? Nu tamē pdicto de ipō non fit: uo nec aque frigide munꝰ iure munerarij sinatur. Bonū tamē contricionis unguentū. qđ de recordacione pcoꝝ conficitur? mittit ihc in pedes dñi: qz cor contritū et humiliatū deus nō despicit. Ceū longe melius arbitror ē id qđ dicit deuocionis: facili non de recordacione pcoꝝ sed būfactoꝝ dei? quippe qđ et capta ydoneū reputat: ita ut phibeat de ipso deus. Sacrificiū laudis honorificabit me. Porro utrūq; miscet unctio pietatis? que de respectu miseroꝝ fit: et p uniuersū xpi corpus diffundit. Corpus dico nō illud crucifixū: sed qđ illius acquisitū est passione. Optimū uero unguentū: in cuius cōparacione ceta nec respicere se ostendit qui ait. Misericordiam uolo: et non sacrificiū. Hanc ergo potentissimū inter ceteras unctiones redolere puto ubera sponse: q spō si per omnia gestit congruere uolucan. In non odore misericordie tabita enā in morte fragrabat. Et ideo acto de morte cōualuit: qz preualuit odor uite. Sed audite uerbū abbreuiatū. sup pūa capitulo. Quisq's et mebriat uerbis et fragrat būfactis? sibi dictū pu

cet qz meliora sūt ubera tua uino:
fragrantia unguentis optimis.
Et adhec quis ydoneus? Qs uerū
uū salē hoy integre pfecteq; pos
sideat? ut nō uidelicet interdū et
in dicendo sterilior et in opando
tepidior sit? Sed ē qui merito et
non dubie hoc pōnio gloriet
ecclia utiq; cui ūiq; de uniuersi
tate sua deest et unde inebriet et
unde fragiet. Qd' eni sibi deest in
uno. habet in altero? sedim men
suram donaciois xpi ac modera
tionē spūs: diuidentis singulis p
ut uult. fragilat ecclia in his qui
sibi fabulant amicos de mām̄ona
iniquitatis? inebriat in nūlis
uerbi qui uino letitie spūalis t
sundūr cerrarū. et inebriāt eā:
et fructū referūt in pacentia.
Ipa audacter secure qz sese uoiat
sponsam cāmq; que uere habet
ubera meliora uino: ac fragrā
tia unguentis optimis. Qd' et si
nemo mihi sibi arrogare pūsat
ut aīam suā quis audeat spon
sam dñi appellare? qū tamen
de ecclia summus q; uerax hoc no
mē et re uobis glīatur: nō īmeri
to gloriē huius principū usurpa
mus. Qd' eni simul oēs. plene
integreq; possidemus hoc singli
sine contradictione procamus.
Hras ubi dñe ihū qui nos ca
stissime ecclie tue aggregare dig
natus es: non solū ut fideles es
semus. sed ut eā ubi nupe spōse
in āplerus uocādos. castos eter
nos qz copulareū? revelata et
ipi facie speculātes gliam tuam:
que ubi cōmunis est oī pīe et
spū scō in scla scloz Amen.

Sermo Tirdecimus

Hugo sancū et eluui
nū oīm. mare ē: uirtu
tū et scārū dūs xpūs. Quis eni
dūs uirtutū? nisi ipe est rex glie.
Sed et iurta anne canticū: idē
ipe deus scārū dūs est. Cornue
ca cornuis. cornis industria. no
lūcatas rūcido et illo sonte ma
nat. Nō solū aure? sed et si q's
callet ingenio. si quis nitet elo
quio. si quis moribz placet inde
est: inde sacrae. inde sapientie
sermo. Thesauri siquidem sapi
entie et scientie ibi abscondīa sūt
sūe oēs. Qē casta consilia. iusta
iudicia. scā desideria? nōne
riuuli illius fontis sūt? Qē si
copie aquarū secretis subterra
neis qz recursibz incessanter equo
ra repetūt ut inde rursus ad u
sus ususqz nros fugi et infan
gabili eripiant obsequio: aut
non eadē spīrituales ruui hoc
facūt? ut arida mentiū rigā
re non desinant? Puro fonti si
ne fraude et sine intermissione
reddant. et ad loca unde exeunt
fluuia gratiarū reuertant: ut
iterū fluant. Hemitat ad suū
principiū celeste. plenitudū: quo
uberius terris refundat. Qua
liter inquis? Qualit diat apls.
In oībz gratias agentes. Qd
qd sapie. quidqd te uirtutis ha
bere confidis: dei uirtutem et dei

sapie dpuca xpo. Et quis cā in
sanus ais? ut aliunde plumas?
Nemo plane. adeo ut pharisē
grās agat: cui tamē iustitie nō
est laus a deo. Nec enim illa g̃
ratiū actio. si bene recolis euāge
liū. gratiorē eū facit. Quare. Ea
quidq̄d in ore deuoti sonuerit.
cordis non sufficit excusare tumo
rem: apud eū qui alta alōge cog
nouerit. Deus o pharisee nō irride
tur. Putas tu habes aliq̄d q̄d nō
acceperis? Nichil inquit: et ideo gra
tias refero largitori. Si cīno ni
chil? ergo nec meritū p̄cessit in te
ullū: ut illa de quibz gloriares ac
ceperes. Q̄d et faceatis: primo qui
dem frustra inflatis aduersus
publicanū? qui ideo non habet
q̄d tu: q̄ non accepit ut tu. De
inde vide etiam ne nō integre sua
dona relegues deo? et ibi inflectēs
aliq̄d de gl̄a et honore ipius mei
to fraudis arguaris: et fraudis
tu deū. Si enī de hijs que iactas
ex te tibi quipiā sibte arrogaes?
fallis te magis q̄ uelle fraudare
crederem: et errorē corrigerē. Nūc
uero q̄ grās agendo probas te tibi
nichil tribuere. sed dei ee dona. tu
a merita prudenter agnoscere? et
te ceteros alpuando p̄dis te. q̄ in
corde et corde locutus sis: alcero
cōmodans linguā mendacem. al
tero ueritatis usurpans gl̄iam. Nō
enī indicares publicanū concēp
nendū pre te: si non pre illo te ho
norandū censeres. Sed q̄d rūdes
aplo p̄sumbens et dicēti? soli deo ho
nor et gl̄a? Quid angelo distinguē
ti. et docenti q̄d sibi placeat veritē
deo? et quid patiri dignet homī
bz. Nam gloria inquit in excelsis
deo: et in terra pax hoīibz bone
uolūtatis. Certus ne pharisei
agentē grās? labijs quidē hono
rare deū. cordis autē sententiam se.
Sic usu quodā magis q̄ sensu ul'
affectu p̄sonare in ore multoz g̃
ratiū actiones aduertere est: in
cīn ut hoīes quoz sceleratissimi
ad queq̄ flagitia. et sacrilega sua
soleant gratias agere deo. q̄ bene
p̄spereq̄ ut quidē ipi sapiūt cessit
sibi. in adiplecione puersatiū uo
lūtatiū suarū. Audias uerbi gr̃ā.
furem cī impie machinacōis ma
le capti manipulū reportantē
exultantē et dicentē? deo grās. nō
inanes uigilias fec: nocturnum
laborē meū non pdidi. Simulet
qui hoīem interfecerit. nōne gl̄iat
et referat gratias q̄ p̄ualuit adu
sus emulū? aut de hoste se vindi
cauerit. Et uxor adultere
repudiatus gestit in dei laudes:
q̄ diu optato concubitu tandem
potitus sit. Non ergo omis gr̃ā
actio accepta est deo: nisi que de
cordis pudica et mera simplicita
te p̄cedit. Pudica sane dixerī: p̄
eos qui de malis actibz suis glo
riantes. deo gratias dicere solent
quasi deus in ore ipoz lecerit cū
male fecerīt: et exulter in rebz pes
simis. Audiat qui huiusmodi ē. Exi
mmalis iuique q̄ ero filis tui. Ar
guam te: et statuā cōtra faciē tuam.

XIII

Mea uero adiūxi ꝓter ypocritas: qui deū quidem de bonis suis. sed uerbo tenus glorificantes. corde re mouent qđ ore ꝓfitentur: et qm̄ do lose agunt in conspectu eius: ine uitō iniquitas eor ad odiū. Illi impie mala sua deo: ista dei bō fraudulenter interquerent sibi. Et quidem primū illud tam stulti tamq; seculare ac quodāmō etiā bestiale est: ut necesse non habe am de ipo āmonere nos. Ceīn se quēs religiosis maxīe et spūalib; uiris insidiari solet. Magna et rara uirtus ꝓfecto est. ut magna luceat opantem. magnū te uelis: et manifestam ōibus tuā te so lū latere cōtentem. mirabilem te apparere et cōtēpabilē reputa re: hoc ego ipis utriusq; mirabi lius iudico. Fidelis reuera famu lus es: si de multa gloria dīi tui. et si non exeunte et re: tamen transeunte p te. nil tuis manib; adherere contingat. Tūc uera ꝓphetā. pias animā tuā et corde: et exuas manū tuā ab oī munere Tūc uera mandatū dīi. lux tua luceat coram hoīb; ad glorifi candū non te. sed patrē tuū qui in celis est. Sed et imitatorē pau li te ꝓbas fideliū q; ꝓdicator nō ꝓdicantiū seruientēs? eque nec tu que tua sūt queres: sed q̄ ihū xpi. Ō obrē audies et tu. Euge serue bone et fidelis? q; sup pau ca fuisti fidelis supra multa te cō stituā: intra in gaudiū dīi tui. Joseph tū domū et oīa bona e gyptij dominij sui sibi credita sāct: diuīam nō ignorauit erepta: et ob hoc nec acquieuit cōtingere. Nō est inquit ex oīb; bonis dīi mei. qđ non in mea sit pōtate. uel nō tradiderit michi: ꝓter te. q̄ uxor eius es. Mulierē nouerat glām esse uiri? et iniquū sibi iudicau uice cōtraria: in gloriū facere eī. qui se ferebat gloriosū. Aduerte homo. dei sapientia prudens. ui rīl uxorem foueret tamq; ꝓpriā zelare gloriā? sibiq; ipi reti nuil se seruandam non alij credidisse: et manū ad non concessū extendere nō ꝓfitet. Quid ergo? Dō zelat glām suā? et deū auder uelle fraudare de sua. quasi non zelantem? Sed audi quid dicat. Glām meam alteri nō dabo. Quid ergo dabis nobis dñe? qđ dabis nobis? Pacē inquit do uo bis: pacem relinquo uobis. Sub fiat ut. Gratanter suscipio qđ re linquis: et relinquo quod reqnes Sic placet: sic mea interesse nō dubito. Abinuo gloriā ꝓprias? ne forte si usurpauero nō cōces sū: pdam mūdi et oblatū. Pacē uolo pacem desidero: et nichil amplius. Cui non sufficit pax: non sufficis tu. Tu es enī pax nra: qui fecisti utraq; unū. Hoc michi nūciatū: hoc satis ē. reconsiliauit abi. reconciliauit michi? nā ex quo posuisti me contrariū ē: factus sū eiā michi inemptī gra uis. Cautus sū ne ingrat? fore būficio tāte pacis: nec sacrileg?

iuasor glorie tue. Tibi dñe. abi
gla tua maneat illibata. meñ
bene agitur: si pacem habuero.
Solus prostrato leuamus est
pls pace recepta: sed dauid sin
gulariter exhibet gloriosus. Jo
sue ieptie gedeon sampson iu
dich quoq; qp̃ femina gloria
se in diebz suis triumphariñ de
hostibz suis. sed pace cñ gaudio
fruentibz ceteris: nemo eis com
municauit in gla. Judas machabe
us inulas et ipe inclitus victo
is. cñ frequenter exulcatu popl
pacem pugnando fortr turbat
ter. nñq; gla q̃q; acu e parta.
Denuq; et facta est inquit lenta
magna in ppl: nõ gla. Qd mi
nus ab hjs omñibz condicor oim
fcor. quo minus debeat et ipse
gloriam singulariter. Sol' cñc
ta creauit: solus de hoste trium
phauit. solus captiuos libeau
et sodñ habebit in gla. Ecbra
thñ inquit meñ auxiliatñ e ei.
Item. Corular calcauit solus: et
de gentibz non e uir meñ. Qd
ergo michi cñ victoria. si nec in
prelio fui. Impudentissime in ar
rogo. uel gla sine victoria:
uel victoriam sine pugna. Sed
sapiñe monuit pacem ppl'.
pacem sapite nobis. nõ gla.
pñ soli eam reseruantes. q solus
et pugnauit et uicit. Ita queso
ita sit gla in excelsis deo: et in t
ra pax hominibz bone uolñtatis.
Autem nõ bone sed plane inque
uolñtatis est: qui nequaq; pace
contentus supbo oculo et insa
tiabili corde inquietus anhelat
ad gla dei. nec pacẽ pñde teñ
nens: nec gloriã apprehendens.
Quis credat pacem. si se dicat
parturire tridñ que sustinet p
tenebrã. Aut si gloriet nubes
et ymbres genuerit. quis non
irrideat. Michi liquido constat
nec de tenuibz orta riuos aqua
rñ. nec de labijs uel dentibz ver
ba prudentie: et si sensus ultra
corporeus nõ attingat. Si qua
sane in sanctis digna laude ul'
admiratione inuenio. clara lu
ce uernans discernens: profecto re
perio laudabilẽ siue mirabilẽ
aliñ apparere atq; aliñ esse. et
laudo deñ in sanctis suis: siue sit
helizeus. siue sit ille magnus he
lyas. mortuor uitaq; sustinentes.
Ipi quidẽ sino non ipenio. et
nñsterio fortis exhibent noua
nobis et insueta: deus uero in ip
sis manens. ipe facit opa. Inui
sibilis et incomprehensibilis in se: in
suis spectabilis atq; mirabilis:
qui facit mirabilia solus. Nec
laus calami laudabilis epicu
ra uel scriptura: nec gla lingue
aut labioz sermo bonus. Tem
pus est ut et ppha loquat. Jñ
qd gla bit inquit seruus contra
eñ qui seruat in ea. Aut exaltabit
serra contra eñ a quo trahitur.
Quomõ si eleuetur uirga contra
eleuantẽ se. et exaltetur baculus
qui uiros est: sic nõ dñm
eleuat oĩs qui gla tur. si nõ in

XIII

dño gloriet̃ur. Si gl̃iandũ ē: paulus me docuit vnde et in quo. Gloria inquit nr̃a hec est: testimoniũ conscīe nr̃e. Securus glorior: si celte conscīa de gl̃ia conditoris nichil michi vsurpo. Securus p plane: q̃a iam non contra dominũ. sed in dño. Nec gl̃iaco nobis nō solũ non phibet̃ur: sed et suader̃ cũ dicat̃. Gl̃iam que ab hominem ē quer̃as: et gl̃iam que a solo deo non vultis. Neuera gl̃ia in solo deo: nō nisi a solo deo ē. Nec mediocris ista gl̃ia? quippe tam vera. quã de veritate et in veritate: tam tuta vt vir vel p patientias pfector pfitẽ glorietur in ea. Quousq ergo vani filij hoim. mendaces filij hoim. ecce et deus iustificauit ip̃m de iustificatione in ip̃m. Nam sapiens gl̃iator pbabit opus suũ. atq ad lumen veritatis diligenter examinabit. et sic habebit in semetipo gl̃iam: et non in ore alterius. Saltus sum. si astelle labior tuor gl̃iam meã credidero: et cepero mendicare eã abs te. cũ habere voluero. Nõne nempe in tuo arbitrio est pbare me vel ip̃robare. prout volueris. Sed retineo penes me: ip̃e fidelius seruo michi. Immo nec in eam credo: ip̃i potius repono seruandam. qui potens est depositũ meũ seruare in illũ diem. In custodiendo cautus: fidelis in restituendo. Securus cũ ergo vnicam q̃ laus a deo: hijs dũtaxat qui humanas laudes contẽpserint

Nam gl̃ia in confusione eor̃ qui terrena sapiũt: dicente eã dauid. Qui hominibz placent confusi sũt: q̃m deus sp̃rnit eos. Frēs si hec sana. nemo nr̃m uelit laudari in ulla ista. q̃ hic quidq̃ laudis captas. qđ ad deũ non referas. ip̃i sumus. Tibi enim vnde gloria putride pulus? vbi vnde. De nre sanctificare. Sed sp̃us est qui sibi cat: sp̃us dico non tuus. sed dei. Et si p̃digijs aut signis effulgeas? nō manu tua fiũt: sed virtute dei. An blandiẽ populares fauor q̃ uerbũ bonum. et bene forte deprompseris. Sed xp̃us donauit os et sapientiã? nã lingua tua quid nisi calamus scribe. Et hoc ip̃m mutuo accepisti. Talentũ ardituũ ē repetendũ cũ usura. Si inuctus fueris ad opus ip̃iger. ad fructũ referendũ fidelis: p labore tuo mercedem accipies. Si quo minus? tollet a te talentũ et nichilomin9 erigetur lucrũ: et uocaberis seruus neq̃ et piger. Omnis igit̃ de bonis nr̃is doctrinis gratie. apparentis in nobis. referat̃ ad ip̃m laus: laudabilẽ siquidẽ vniuersor auctorẽ et largitorẽ. Idq̃ non sicte q̃dmodũ ab ypocritis: nec sola consuetudine sicut a secularibz: sed nec qui eã nimirate ut inmenta ferendis oneribz applicant: sed sicut decet sanctos. sinceritate fidei. deuotione sollicita: hylaritate grata sed non dissoluta. Immolãtes

ntaq; hostiam laudis et redde-
nota nra de die in diem. aucm
omū ungulancia ingere sensū
sm. affectū sensm. exultacionē
affectu. grauitatē exultacionu.
humilitatē grauitatis. libertatē
humilitatis: quo interdū liberius p
gare meatus possibz. predamus
et exredamus p humilitatis qual-
dam affectiones et spūales letic
as: in iubileis amentantibz. in
luce dei. in suauitate. in spiritu
scō: pbantes nos cōprehensos
in hijs quos pheta intuebat
cū diceret. Dūc in lumīe vultus
tui ambulabūt: et in noīe tuo
exultabūt tota die: et in iustia
a tua exaltabūt. Ar fortasse
aliquis mihi dicat. Bene āmo
nes: sed si ea dicerēs que tuo posito
cōuenirent. Expectare paulsper:
nō sū īmemor. Nōne in manibz ē
id tractare qd' dicat: oleū effusū
nomen tuū. Hoc opus hic labor
est et que paulū: an fuerīt ne
cessaria nos uidemus. Nūc qd'
ad me attinet. qz hinc aliena nō
sūt: pauas aduertere. Nōne rero
damū in sponse uberibz extremā
cōmendatā esse suauē olentem
unguētoz. Quid ergo cōsequē
cius: q̄ ut eandē fragrantiā spō
sa ne sibi arrogare putet de spō
si būficio recognoscat. Cui pla
ne sensui. illa oīa que p̄taxam
mus subseruire cognoscamus. Ve
bera inquit mea. sic redoleut
et sic placeut non studijs nec me
ritis assirbo meis: sed tue o spō
se tribuo largitati. de oleo unq;
effuso noīe tuo. Hec p lectore cōse
quenda. Cetū explanacio ipius
capitulū aū occasione sup nequis
simo uitio ingratitudis pūtem
sermonē tam in longū p̄traxim⁹:
tempus aliud et aliud exordiū
sermois desiderat. Nūc hoc so
lū āmonitos nos esse sufficiat:
si sponsamq; de omī uirtute sua
ul' gracia minime auder sibi q̄p
piam arrogare. q̄to min⁹ ado
lescentule forte que nos sumus.
Dicamus proinde et nos sponse
uestigia insectantes. dicamus.
Nō nobis dūe non nobis: sed no
mī tuo da gl̄am. Dicam⁹ nō ver
bo et lingua cū: sed ope et ueri
tate: ne forte qd' nimis uereor
dicat et de nobis. Oīm dilectorū
cū in ore suo. et lingua sua mē
tan sūt ei: cor aut eoz nō erat
rectū cū eo: nec fideles habiti sūt
in testamento eius. Dicam⁹ er
go dicamus: clamātes plus me
dullis cordis. q̄ labijs oris. Sal
nos fac nos dūe deus nr. et con
grega nos de nationibz: ut cōfi
teamur nomī scō tuo: et gl̄iem
in laude nō nra sed tua: in scla
scloz. Amen. Sno q̄nisdecimo

Deus in iudea deus:
in isrl' magnū nomē
eius. pōls genuī qui
ambulabat in tenebris uidit lu
cē magnā que erat in iudea et
in isrl': uoluitq; accedere et illūia
ri. ut qui aliqū nō pōls nūc pōls
esset: lapis q̄ angularis unus

XIIII

ambos in se pietes uenientes e
diuerso reaperet: et esset de eo
in pace locus eius. Porro fiduci
am dabat iniquus uor: q̄ iam
somniauerat dicens. Ieiunij gentes
cū plebe eius. Ergo attendere uolu
it: sed uenit synagoga. Iniuriā
asserens ecclesiam de genubz et in
diguā: ydolatrie seruum et ignoziā
ne reatatē ipropetans. Et dice
bat. Tu eiū quo merito: Noli
me tangere. Cur inquit: An iude
oz tamē deus: nōne et gentiū:
Et si michi certe meritū deest: tz
non illi miseratio. Nūq̄ solūmō
iustus est: Est et misericors. Do
nec ueniant michi miserationes
tue et uite. Et rursū. Misericor
die mee multe dñe: secūdm iudiciū tu
ū viuifica me: q̄ uirtutū tpatā
misericordia est. Quid faciet iustus
et misericors dñs: Alia gloriā
te in lege et applaudente iustitia
sibi. nec indigente mia sed dis
plicente ipam que indiget: alte
ra e regione. prua cognoscente
delicta. confitente indigentiā.
ueniente iudiciū flagitante mi
sericordiam: q̄ inquā facer uidet. et
ille uidet: cui et iudicare et mise
reri. sic utriusq̄ familiare ē. ut ueni
at alteri familiarius: Qd si
ne posset cōuenientius: q̄ ut p
suo quoq̄ accipiat uoto. iudiciū
illa. ista misericordiam. Iudeus iudi
ciū queat et habeat: gentes aūt
sup misericordia honorāt deū. Et est
iudiciū. ut qui cōtēpūt dei mise
ricordem iustitiā et suam uolūt
constituere: que pfecto nō iusti
ficat. sed accusat: eadē sue iustitie
relinquant oppimendi q̄ iusti
ficandi. Est quippe et lege: que
nemīnē unq̄ duxit ad pfectum.
Est iugū qd' neq̄ ipi neq̄ pres
tor unq̄ portare potuerūt. Sz
synagoga foris est: nō curat o
nus leue. nec iugū suaue. Sa
na est. non ē ei opus medicus.
nec ructio spūs: confidit in le
ge: liberet eam si pt. Nō aūt da
ta est lex que posset uiuificare.
insup et omnit. Littera enī occi
dit. Ideā inquit uobis dico:
morieīni in pcīs uris. Hoc er
go iudiciū o synagoga qd' fla
gitas. Errori tuo cecā et cōcu
piscētie deseruis: donec plenitudo
gentiū quas supba spūs et in
iusta repellis. introeat et agnos
cat ecclā ipā ipm qui notus est
in iudea deus: qdq̄ in isrl ē mgn
uū nomen eius. Hoc quippe iu
diciū uenit in hūc mūdū: ut q̄
non uident uideant: et qui ui
dent cecā fiant. Et parte tamen:
quia nō repellet dñs plebē suā
et toto: seruans sibi ad semen
aplos et multitudinē credentiū:
quoz erat cor unū et aīa una.
Sz nec te repellet in finem reli
quias isrl' saluabit? Jam enī
sui sapiet isrl' puerū suū et vene
rabit misericordie sue: ut ne ibi qui
dem iudiciū deserat comes mi
sericordia: ubi ipa nullū repit locū

Alioquin si p meritas recepisset: iudicaū pfecto sine misericordia redderet ei qui non fecit misericordiam. Habet quippe iudex oleū misericordie diuine notatae: idq; in se cū in uase claustri asperā retinet, & pero et non misereri nec cōmodat. Sola dei cultū. sola notitiā: sola uult possidere magnū nomen eius. Nec zelat sibi sed iudicet michi. Ergo ne dñe iudica iudiciū meū? et nomen magnū magnificetur adhuc: et oleum qd multū est multiplicet magis? Crescat. ebulliat. effundat. diuidet et in gentes: et seminet oīs carō salutare dei. Quo pacto ut multi iudeus ingratus rorem in barba aaron remanere uno saluatoris. Non barbe sed capitis est. Caput autē non barbe solius: sed totius est corpis. Capiat autē prima: nō sola. Defundat et in inferioribz membris: qd accepit ipa desup. Descendat et in ubera ecclie supni liquor. Auida quippe nimis. Si huic sibi exprimere de barba nō despiat. pfusa ac roze gratie. ut se non ingratā. pbet. dicat: oleū effusū nomen tuū. Sed exuberet queso adhuc. et pueniat usq; in horam uestimenti. in me uscq; oīm nouissimo ac q; indigniissimo: de uestimento tamen. Nam et ego illi in de materiis uberibz. tamq; paulus in xpo iure pfecto pietatis effla gito. Si murmurat homo ad te qua bonitate oculus negē: dñe tūde pro me. De multa tua iudiciū meū pdeat: et nō de sup alio isti. Imo tūde. p te et de alio nacti: ubi quippe caluīpuiat: qd tribuas gratis. Dic pinde illi. Volo et huic nouissimo similiter dare. Displicet phariseo. Qd multitas? Ius meū uolumtas est iudicis. Qd iustius ad meritū? qd ad pmiū dicius? An non licet ei qd multe facere? Michi quidē misericordia: sed tibi maxime iuria fit. Tolle qd tuū est et uade. Si decreuerit saluare et me qd tu perdis? Exaggera quātū uis merita. et extolle sudores: melior est misericordia dñi sup uitas. Fatior non sustinui pondus diei et estus: sed iugū suaue. et onus leue. p bñplacito pfatis mulas porto. Opus meū uir unius hore: et si plus pre amore uoluero. Iudeus pmias exercuerit ures. Michi pbate liber: que sit uoluntas dei bona. bñplacēs et pfecta. Crea sane opis ac tēporis dāpna michi reparato. Ille pacto cōuentionis. ego placito uolūtatis ītuitor: credo et nō ad insipientiā michi. Nā uita in uolūtate eius. Illa michi te consiliat patrē: illa hereditatē restituit: ena tumulatori gīa symphonie et cantus et epulas. ac cetus exultantis familie et leberrima gaudia sustinat ui.

XIIII

Si indignatur michi frater meus
senior ille qui edum comedit ma
nuper cū amicis suis foris q̄ mecū
in paterna domo uitulū saginat
cū: rūdebit illi. Epulari et gaude
re oportet: q̄ hic filius meus mor
tuus fuerat et reuixit: perierat
et inuentus est. Adhuc synagoga
foris epulatur cū amicis suis de
nouibz: quibz sanis placet q̄d
hedū pēn inlipiens deuorat. trāl
gluuacus. et reponens atq; quo
dāmodo occultans sibi illud ī uē
tre secordie et inlipiencie sue: dū
contēpnens dei et suā uolens con
fatuere iusticiā. dicit se non habe
re pecū. nec morte egere uituli sa
guinā: mūdam liquidē iustamq;
et legis optibus reputans. Ac
uero ecclia saltō uelo ornamen
tis ī morte ubi crucifixi: audac
ter ad eius penetralia pēuntē
spū libertatis irrūpit. Aguosat.
placet. sozor cunule locū: sic spō
sa fruct̄ preptis amplexibz: et
in calore spūs xpō dñi cui confi
catur inherens. chillante ac fun
dente undiq; suu oleū exultacōis
pre patruelibz suis. exprimens ip
sū aut: oleū effusū nomen tuū.
Ad mitrū si ungit̄ que unctū cō
plectit̄: Ecclia ergo recūbit intus:
sed ecclia interū pfōz. Spes nī
est et nobis. Exultemus p foribz.
qui intimus pēn sumus spe gaudē
tes. Sponsus et sponsa sibi inte
rim intus sunt. mutuis secretis
q̄ fruant̄ amplexibz: nullo stre
pitu carnaliū desideriōz. nullo
corporeoz sanctaliuaū perturbāte
tumultu. Turba uero adolescentu
larū que absq; huiusmōi inquie
tudinibz. nondū esse pōt foris
expectent̄: expectentq; seruire: sue
tes ad se illud spectare q̄d legūt
Adducent̄ regi uirgines post eā:
proxime eius afferent̄ tibi. Et ut
quoq; sciat cuius spūs sit: uirgi
nes duo illas que ante xpō sede
rant q̄ sedule mūdi cōplexibus.
ipi firmiu pseuerauit: cui se cāto
felicius q̄to maturius deuouerit. Primas uero que pristinā
suā deformitatē in qua mūdo hu
ic q̄q; conformes mūdi prima
pibz idz spūbz spurcis in omni
carnali concupiscentia sese cur
piter pstituerant: et tandē ali
q̄ erubescentes et eruentes. in
nouā uitē hoīs formā formā:
quanto serius tanto sincerius
reformari festinant. Et hec et alle
sane pficiant non deficiant neq;
fatigent̄. et si necdū plene in se
sentiūt unde dicant et ipe: oleū
effusū nomen tuū. Nec enī audēt
adolescentule p se facere uerba
sponso. Tamen si nigre uelut̄gis
pressius inherere studeant. effusū
olei saltē odore delectabunt̄. et in
flammabunt̄ etiam de odoris proprio
capere et querē pociora. Fre
ter ego ipe qd̄ fateri non uereā
doz maximeq; in initio cōuersi
onis mee corde durus et frigid⁹
et q̄reus quem uellet diligere a

uima mea. nec eū diligere adh̄. poterat quē nondū ꝑfecerat: ac cere minus q̄ uellet diligebat. ⁊ ob hoc q̄rebat ut magis diligēr: quē nequaq̄ quereret. nisi iam ali quatenus dilexisset. Cū ergo aī quereret in quo requiesceret ac re quiesceret spūs meus. uaq; tor pens ⁊ languens: nec ulla de p parte occurreret qui sustineret. p quē uideliceꝛ bruma rigens q̄ sensus stringebat aut nos dissol ueret. et uernalis illa suauitas et spiritalis amenitas reuerteret. cūc magis ac magis languebat et rebat et dormitabat aīa me a pre tedio anxiis et pene desper̄. et mussitans secū illud. a fiat hi gozis huius quis sustinebit. aī subito fortē ad affatū uel eciam aspectū aūpiā spūalis p̄fectiq; uiri interdū et ad solam defuncti seu absentis memoriā flabat spūs et fluebant aque: et erant michi lacrime ille panes die ac nocte. Ad nā istud. nisi odoꝛ era lanas unctionis. qua erat ille p̄fusus. Nō eū uoctio que ad me uenerū nisi hoīe mediante nō p ungebat. Capere et si gaudebā de munere: cōfundebar tamē et hūiliabar q̄ sola ad me remis eralaco et nō pinguis aspersio puenisset. Odozem quippe delī tus non tactu. indignū me pro inde cognoscebam: an p̄ceptū dulcescereꝛ deus. Et nūc idipm si accidat. auidus quidē suscipio munus indulti gratū q; habeo. sed dolens doleo p meipm nō me uisse. aut ut dicā de manu in manū nūcia accepisse: aī obnixe id petierim. Pudet uenerū magis ad hoīs q̄ ad dei mouere memo riā: et cūc aī gemitu clamo. Cū uenia. et apparebo ante faciē dei. Crisimo et aliquos uīm idem esse expos: et expiū interdū adhuc. Qua in te q̄ seuaeundū. nisi q; uīa aut superbia cōuincā. aut hu militas absoluā. aut fraterna caritas nutriā. aut desiderū exacta aut. Unus ideq; ab; et egros medicina: et non egrotanab; ē di cta. porro et debiles confortat: et delectat ualentes. Unus ideq; ab; et languorē sanat et seruat sanitatē; et corpus nutrit et pa lato sapit. Sed redeamus ad ubera sponse. et sic curremus au dire que aut: ut studeamus sapē que sapit. Sponsa ut diri ecclā est. Ipa est aī plus dimissū est: et que plus diligit. Ad emula ī perat ei ad cōuicū: hoc sibi ipsa ī flectit ad cōmodū. Inde mansue tor ad correptionē. inde patiēn tor ad laborem. inde ardentior ad amorē: inde sagacior ad cautelā. inde humilior p consōā. inde ac ceptior p uerecūdia. inde ad obe diendū patientior: inde ad grātā rū actionē deuotior et solliciтior. Denq; illa ut dictū est murmu rante et mēorante mente sua. ⁊ labores et pondus diei et estus: eciam būficiū recolit dicens. Ole um effusū nomen tuū. Hoc pla

XU

ne cessimo nũ isrl' ad cognoscendũ
nomẽ dñi? nõ tamẽ isrl' sed in car
nẽ: sed eius qui sedẽt spũ ẽ. Hã
hoc ille quo pacto dicat: Non q
non habeat oleũ: sed q nõ habe
at effusũ. Habet. sed secundũ:
habet in cordibz. sed non in cor
dibz. Foris heret in littera? cognos
cat manibz uas pleũ et dausũ:
nec aperiri ut ungat. Intus intꝰ
est unctio spũs: aperi et ungere:
et iam non eris dominus eras pauus.
Quid facit oleũ in uasis? si nõ sen
sus et in membris: Quid obsit p desti
nũ saluatoris nomẽ lectitare in li
bris? nec habere pietatẽ in mori
bz: Oleũ est: effunde et senties ũ
tutẽ eius. q triplex est. Sed unde?
ista fastidit: nos audite. Volo
dicẽ aut nomẽ sponsi oleo cõpa
retꝰ: qd nõdũ direram. Et ores
huius rei occurrũt causę. Ut qñ
pluribz uocabulis appellat. eo q
nullũ quo pprie dicat inueniat.
ineffabilis quippe: prius nobis
inuocandus ẽ spũs scis? ut de mꝰ
nas unũ qd' unde hoc intelligi. q
nia scripto deliguare nõ placuit:
p se nobis apte dicitur. sed hoc
quoq; alias. Hã et si in prõptu
nũc esset oĩa? et necq nos one
rari nec ego fatigatus essem: ho
ra tamẽ finem indicat. Tenere in
quo actenus nos reddidi: ut nõ
sit eras necesse repetere. Hoc iaꝫ
bit hoc in manibz ẽ: docere scis
aut nomẽ sponsi oleo cõparetur.
et q de nominibz. Et qñ nõ possiñ
ego a me dicere quidq̃. indicta
orando ẽ: ut nobis sponsus ipse
reueler p spũm suũ ihũs xpũs dñs
nr qui est honor et gla in scla se
culoz amen. Sermo decimusquintus

Beatus est spũs sapi
entie et non consuescit
esse difficilis se inuocan
tibz: qui sepe et antecẽ inuocẽt dicat.
ecce adsũ. Audite iam q' oranubz
nobis p me iudicare dignat de eo
q' hesi ad hoc spũm distulimus: et
orõnũ nrarũ fructũ cõpetituũ p
pare. Est oñdo nomẽ qd' oleo me
rito cõparet: et quo merito dicã
Multa quidem sponsi uocabu
la. sparsa p omnẽ diuinã pagi
nam legas: sed in duo ea nob
uniuersa cõplector. Nullũ ut ar
bitror reperies: qd' non aut pie
tatis gratiã. aut potentiã ma
iestatis sonet. Spũs ma dicat.
eciã p familiaritatis sibi organũ.
Duo hec audiui? quia pãs de
i est: et ubi dñe misẽdia. Ergo
sedẽt maiestatẽ. sãm et terribile
nomẽ eius? sedẽt pietatẽ. non
ẽ nomen aliud sub celo datũ hi
mibz: in quo oporteat nos sal
uos fieri. Sed exemplis magis
plsplacuit fieri. Hoc ẽ nomẽ inq
quod uocabũr eũ: dñs iustus
nr. Nomen potẽtie est. Item. Et
uocabit nomen eius emanuel:
pietatẽ insinuat. Item ipe de se.
Vos uocatis me aut magister et
dñe. Vtrumq; grẽ est: sedẽt maiest
tatis. Nõ enĩ minus ẽ pũ. do
cere animã sanam: q' prebere cla
corpori. Auctũ q' hĩa. Vocabit

inquit nomē eius admirabilis.
consiliarius. deus. fortis pater fu
turi seculi: princeps pacis. Omnī
rerū. quarū maiestatē sonat:
reliqua pietatē. Qd' hoc ergo est
fundit: Profecto maiestatis. ac po
tentie nomē. in id qd' est pietatis
et gratie quodāmō transfundit.
ipm q effundis habūde p ihm
xp̄m saluatorē nr̄m. Nōne uer
bi causa q deus ē. nōne in id q
est nobiscū deus hoc est in ema
nuel luqueatur et dicat: Sic am
mirabilis in id qd' est cōsiliarius:
sic deus et fortis in ea que fuit pa
ter futuri seculi. et princeps pacis:
et dūs iustus noster misericors
et misericors dūs. Non dico nouū
quid: quondā quoq nichilomi
nus abram in abraham. et sa
ray in sarram effusa fuit: eaq tūc
saluatore effusionis celebrauī
p figuratū q misterii recordatū.
Jobi iam illud qd' apud antiquos
tam terribile q frequēt inuoca
re solebat: ego dūs. ego dūs: Mi
chi dictat oratio: aut puapium
nomē dulce paternū frequētauī ob
tinendarū peccatorū pbere fiduciā.
Seruī nominātē amicī: sed et re
surrēcō non salē discipulis. sed
fratribz nūciat. Nec mirū si cū
uenerit plenitudo temporis. fra
est effusio noīs: deo quippe qd p
pheticum puisserat adīplenire et
effūdere de spū suo sup omnem
carnē: cū tale aliqd et apud he
breos olim conuiuisse legā. Cre
do nos pūolare: et fauere iam qd
tam dicere uelim. Quale inq̄ e
rat qd' sacrificanti moysi pīo rel
ponsū est: ego sū qui sū. et qui est
misit me ad uos: Helias an uel
ipē moyses caperet sic: si nō uideli
cet effunderet. Sed fusū est et cap
ūt est: nec nō fusum. sed effusū.
Nā infusum iam erat. Jam uel
habebant illud: iam angelus in
nouerat. Est autē fortis missū:
et qd' angelis ira erat infusū. ut
esset et priuatī. effusū et in hoīes
est: ira ut iam tūc merito clama
retur de terra. oleū effusū nomē
tuū: si non ingratie plebis ero sa
pientia obstaret. Aureū. Ego
sū deus abraham: et deus ysaac.
et deus iacob Currite gentes ad
manū est salus: effusū est nomē:
qd' quicūq̄ inuocauerit saluus erit
Angelor deus. et hoīm se deū no
minat. Oleū misit in iacob: et
cecidit in isrl'. Date fratribz nr̄is
date nobis de oleo nr̄o: si nolunt:
rogate dūm olei ut mittat et no
bis. Dicite. Aufer opprobriū nr̄m.
Ne quelo insultet maluolus di
cāe tue. quā a finibz terre uocare
placuit abi: tanto uaq̄ digniam
ius: quāto minus digna. Deceā
ne obsecro ut benigni pacificami
nias inuocatos seruos neq̄ excludat.
Ego sū aic deus abraham. et deus
ysaac et deus iacob. Et nō amplius: Effunde effunde: api manū
tuā adhuc: et imple omne aīal
būdōe. Venerunt aborientes et
occidentes: et recūbabunt cū abrahā
et ysaac et iacob in regno celor.

Veniant veniãt tribz tribz dñi
testimoniũ isti: ad confitendũ
nomĩ dñi. Veniant et recũbãt
et epulent. et delectẽt in lectis:
et unus ubiq; reseruet in uoce et
ulcisc̃is et confessionis sonus
epulantis: oleũ effusũ nomen
tuũ Quũ sac si philippũ et an
dream habuerim⁹ hostiarios
repulsam dño non patiũ. qui
cũq; oleũ perimus: quicũq; no
lumus ihm uidere. Iucũctant⁹
philippus dicit andree: andreas
autẽ et philippus dicunt thesu.
Thesus autẽ quid? Pfõ q; ihs.
Nisi granũ frumẽti cadens i ter
ram mortuũ fuerit. ipm solũ
manet: si autẽ mortuũ fuerit:
multũ fructũ affert. Moriatur
igit granũ: et surgat genti se
ges. Oportet pati xpm et resur
gere a mortuis: et pdicari i no
mine eius pniam et remissionẽ
pcõrũ: non solũ in iudeam. sed
etiam in oĩs gentes: quatenꝰ
ab uno noĩe qd xpus est. multa
miliũ credentiũ xpiana dicant.
et dicant: oleũ effusũ nomen
tuũ. Iquo sac eũ nomẽ qd in y
saya legi. Seruos inquit suos
uocabit noĩe alio: in quo qui
bñdictus est sup terrã. bñdicetur
in dño amen. O nomẽ bñdictũ:
o oleũ ulq; quaq; effusũ. Quo
usq;: De celo in iudeam. et inde
in omnẽ terrã exiuit: et de to
to orbe clamat ecclia: oleũ effu
sũ nomen tuũ. Effusũ plane: q;
nõ solũ celos terras q; pfudit. cz
aspsit et inferos: adeo ut in noĩe
ihu omne genu flectat. celestiũ ter
restriũ et infernoz: et omis lin
gua confiteat et dicat. oleũ effu
sum nomen tuũ. Ecce xpus ecce
ihus: utriq; infusũ angelis. u
triq; effusũ in homines: et illos
homines qui cõputruerãt cũq;
mortẽ in sepulcro suo: homines et
mortẽ saluans. q; admodũ ml'
tiplicauit misericordiam suam deus.
O quãũ q; uile: vile sed salubre
si vile nõ esset. non michi effu
deret: si salubre non esset: non
me lucraret. particeps noĩs sũ.
sum et hereditatis: xpiannus sũ:
frater xpi sum. Si sũ qd dico he
res sum dei: coheres autẽ xpi sti.
Et quid miruñ. si sponsi effusum
est nomẽ: cũ ipe quoq; effusus sit.
Nam semetipm exinaniuit: for
mam serui accipiens. Deinq; aic
Siciut aqua effusus sũ. Effusa
est plenitudo diuinitatis. habi
tans sup terrã corpaliter: ut de il
la plenitudine omnes qui corp⁹
mortas gestamus capere⁹? ac
tutali odore repleri dicere⁹.
oleũ effusum nomẽ tuũ. Cu q;
nomẽ effusũ: et qualẽ et qua
ten? Cur uero oleũ: Nã hoc
uoudũ dixi. In sermone lapio
ri dicere cepera⁹? sed interuenit
subito aliud qd predicẽdũ inde
bac: q;q; incãmisserim ultra q; ce
didi. O d nõ aliud esse reor. ni
si q; fortas mulier sapia misit
manũ ad collũ: et digna eius ap
prehenderit fusũ. Nouit eũ mo

dicam lanam uel linū in longū
pducere filū. aut in tele extendere
lanam diuē: et sic oīs domesticos
suos uestire dupliabz ¶ Est paul
dubio iuxta oleū et nomen sponsi
filiando: nec deose spūs scīs alie
narū cōpauit. Ego autē dico
in triplici quadam qualitate o
leū qđ lucet. pascat et ungit: si
melius uos non habeas. Fouet
ignē nutrit carnē lenit dolorē:
lux abz medicina. Vide idem nūc
et de sponsi noīe. Lucet p̄dicatū:
pascat recognitū: unctū lenit
et ungit. Et paucissimus singula.
Unde putas in toto orbe tanta
et tam subita fidei lux. nisi de pre
dicato ihū? Nōne in huius noīs
luce deus nos uocauit in admi
rabile lumen suū: quibz illuxit
et in lumīe isto uidebitz lumen
dicat mecum paulus. Finitus ali
qū tenebre nūc autē lux in dño.
Hoc denīq nomen tota gentibz
et regibz et filijs isti' portare iu
sus est idem apls: et portabat
nomē eius lumen. et illuīabat
patriā: et clamabat ubiq. Nox
p̄cessit: dies autē appropīquabit
Abiciamus ergo opa tenebraīū.
et induamū arma lucis: sic uti
die honeste ambulem? Et non
strabat oīnibz sup lucernā can
delabz: ānūcians in oīi loco
ihesum. et hūc crucifixū. Quo
mō lux ista insplenduit aut p
strinxit aīctor intuentiū oculos:
qū de ore petri eiusq fulgur e
gredieus dandi uultus corpale
plantas solidauit et tales: mul
tosq spūaliter cecos illuīauit. Hū
q mō ignē sperlicā aut: in noīe
ihu xpi nazareni surge et ambula.
¶ Nec nūc lux est nomē ihu: sed
abus est. An nō tacitus cōtristāris?
quotiens recordaris. Qđ ego mē
tem cogitationes ipinguat. Qđ ira
exacerbatos reparat sensus. uirtu
tes roborat. negotia mores bo
nos atq honestos? castas fouet
affectiones. Arduus ē oīnis aīe a
bus. si nō oleo isto infundit: in
sipidus est: si nō hoc sale condit.
Si scribas: non sapit michi nisi
legero ibi ihm. Si disputes aut
conferas: non sapit michi. nisi
tenuerit ibi ihesus. Ihesus mel
in ore: in aure melos: in corde iu
bilus ¶ Sed ē et medicina. Tris
tat aliqs nūm: uenit in cor ihs.
et inde saluat in os: et ecce ad exor
tū noīs lumē. nubilū oīne diffu
git: et accedit serenū. Labit quis
in crimen. currit inlup ad lacū
mortis delpando: nōne si inuocet
nomē eius mente ~~mente~~ cōfesti
respirabit ad uitā? Cui aliqū ste
tit unq sanē saluatoris noīs du
ritas nec asstolet cordis: ignauie
torpor. tumor āīm. languor ac
die? Cui fons fortē siccatus la
crimaīū. Inuocato ihu nō cōtinuo
erupit uberior: fluxit suauior:
Cui in psalmis palpitanti et ar
pidanti inuocatū uirtutis nomē
nō sanā fiduciā prestitit: depulit
metū? Cui qslo in dubijs estuāti
et fluctuanti. ad inuocationē cla

XU

ri nois. nō subito euacuet cruciū.
Cui in aduersis diffidenti iāiāq
deficienti. si nomē adiutorij sonu
it. desiit forcitudo. ¶ Himitū mor
bi et languores aīe ihu sūt. illud ē
medicina. Denīq et pbare licet.
Inuoca me in die tribulacionis:
eruā te et honorificabis me. Nich
il ita impetū ire cohibet. cumorē
superbie cedat sanat liuoris uulnus.
restringit luxurie fluxum extin
guit libidinis flāmā. sicut tem
perat auaricie: ac occasus indeco
ris fugat prurigine. Siquidē ai
nomino ihm. hominē in ppono
mitem et humilē corde: benignū.
sobriū casti. misericordē et omni
denīq honestate ac sānctate cōspi
cuū. eundēq ipm deū omnipotē
tem qui suo me et exēplo sanet.
et roboret adiutorio. Hec omnia
simul michi sonāt: ai insonuerit
ihus. Sumo unde michi exēpla
de homīe. et auxiliū a potente.
illa tamē pigmentarias species.
hoc tamē unde aquam eas: et fa
cio confectionē. aui similē medico
rū nemo facere possit. Hoc tibi
et aiatiū habes o aīa mea respon
dētī in uasculo uocabuli huius
qd' est ihus: saluatorū certe. qd'
ēp nulli umq' pestis cue inueniā
tur ineffican. Semp tibi in sinu
sit. semp in manu quo tui omnis
in ihm et sensus dirigant' et ac
tus. Denīq et inūcaris. Pone me
inq ut signaculū in corde tuo: et
signaculū in brachio tuo. Sed ī
hoc alias. Hūc uero habes et ui
brachio medearis et corde. Habes
in nomīe ihu. unde actus tuos ul'
prauos corrigas. uel min' pfectos
adimpleas: ut eq unde nos af
fectus aut serues ne corrūpant:
aut si corrūpant' sanes. Habuit
et iudea quosdam ihus: quorū
uacuis gloriat' uocabulis. Illa
eū nec luceat. nec pascit nec me
dent'. Idcirco synagoga in tenebris
est usq adhuc fame et infirmi
tate laborans: et nō saluabitur
nec sanabit' quousq sanat' meū
ihm duāt iacob et sinuū terre:
et cōuertat' ad uespertā et famē
patiatur ut canes: et circūeat ci
uitatē. Et illi quidē pusilli sunt
tamq' baculus ad mortuū. pro
phetā puenies: et sua interpre
tari noīa nequiuerūt. Vacua
quippe erant. Suppositus mor
tuo baculus ē: et non erat uox
neq sensus. qui baculus erat.
Descendit qui baculū sustit. et
uox saluū fecit plm sinū a pēs
cox: probans se esse qd' dicebat:
quis est hic qui ea pta dimit
tit: Himitū qui dicit. Salus po
puli ego sū. Jam uox iā sensus
ē: et pacem eū non inane porta
re nomen. prior illat. Semp
infusa salus: et būficiū non ta
cent. Jnuis sensus: foris uox.
Cōpungor et confiteor: et cōfes
sio unam indicat. A mortuo e
ū quasi qui nō est petit cōfessi
o. Ecce unica. ecce sensus. Sustina
tus pfecte sū: integra est resur
rectio. Jn aliud mors corpis ē.

nisi cū sensu pruat̄ et uita: Per
cati qd' uoes aīe est. uel cōpūc
tionis ut sensū. uel cōfessionis re
ligat uocē: Et eam mortuā. Ve
nit is qui pcā dimittit. Et utrū
q; restituit: & dicat aīe mee. Sal⁹
tua ego sū. Quid mihi si cedit
mors. ubi uita desecundit: Jam
corde aperiū ad iustitiā: ore aīe
confessio fit ad salutē. Jam ol
facta puer: iā olfacta sepaes. et
dicit. Sepaes in die laudē dixi
tibi dñe. Videre hūc septenariū
Sacer numerus est: non uacat
a misterio. Sed melius hoc alij
seruamus sermoni. quo familia
et non fastidiosi ad eam bonas
epulas accedamus? Iuncte nos
sponsō eccie dño nō ihesu xpō:
qui est sup oīa benedictus in se
cula. amen. Dīno dcam' sexus

Quid sibi ergo uult sep
tenarius iste: Nescio e
nī an ita simpler quis
piam in nobis sit: qui octonas
has uices esse et numerū hunc
puter fecundū. Ego nec illud va
care reor: q; phia inūbens sup
mortuū ad mensurā puerilis
corpis sese contrahit: os suū o
ri illius cōiūxit: oculos oculis
et manibz manus. Spūs scs
sic omīa fieri et sic sibi fieri.
ad eruditionē. pauldubio illoz
spūū quos corrupta corporis
arūinenit inūida contactus: ac
stulta mūdi sapīa delipe docuit
Corpus quippe qđ' corrūpit ag
gravat aīam: et deprimit ter
rena inhabitatio sensū multa
cogitantē. Proinde nemo moret
ac molestē accipiat. si in hijs san
ctis tamē quibusdam spūs
sancti apotheus curiosus exsto:
cū scām sīc uiuit̄ et in talib⁹
uita spūs mei. Duo tamē hijs
qui puolantes ingenio in om
ni sermone aut pene flagitāt
finē q; principiū teneāt: debitore
me enim cardinibz ee. et maxi
me: sed nec studiū tam esse ut
exponā uerba: q; ut inbuam
corda. Et hanc ne ppinare me
oportet: q; non sit celeriter pur
rendo. sed tractādo diligenter et
exhortando frequenter: q; et pī
spem quoq; meam diu nos re
uuit̄ disertio sacramentor.

Putaui fateor unū ad hoc ser
monē sufficere: silua q; ista um
brosam lacebrosāq; allegoriam
praulire nos aio. Et plana
em moraliū sensuū itinere dici
quasi uulus pueniri. Sed seas
contingit. uidui quippe iam in
eo expendium: et adhuc restat
uia. Actus oculi eminus sūmi
tates ramor et mōtiū cacumi
na puolabat: sed uallium inter
iacens uastitas et densitas du
metor frustrabat obtutus.

Hūc uerbi gra heluei miraci
lū puidere ualebā: q; nobis vi
deluer de gentiū uocatione et re
pulsione iudeor disserentibz. ua
de subito in medium pilueri: Et
nūc quidē inadium nō pigeat
nos paululū immorari: cōsequen

XVI

ad id qđ iniunctum nos tra re
uersuros: siquidem aiarū alius
nichilominus est iste. ¶ Cui bus
quoq; ac uenatoribz plerūq; con
tingit a bestia quā aggressi erāt
desistere: et sequi aliam q̄ inopi
natam forte occurrerit. ¶ Non
parui fiduciae robur prestat in.
q̄ magnus ille nr̄ pphēta potens
in opere et sermone de excelso mō
te celoz descendens dignatus est
me iussitare cū sim pulvis et ci
nis miserere mortuo. inclinare
se iacentis: contrahi et coequari
puo: cerno pauī lumē oculoz sino
rū: et os mutū oris pr̄y osculo
soluere: debiles q̄ manus sua
rū roborare contactu. ¶ Suaui
rumino ista. et replent̄ uiscera
mea: et interiora mea sagināt̄:
et oīa ossa mea germinant
laudem. ¶ Hoc semel concilior u
niuersitati. hoc cotidie singuli
in nobis actitari senamus: et
cordi saluet tribui intelligentiae
lumen: et oz edificationis ūbū:
et manibz opus iustitie. Dat
sentire fideliter: dat pferre uali
ter: dat efficaciā adimplere. Et
est funiculus triplex qui difficile
rūpit̄ ad extrahendas ani
mas de carcere dyaboli: et tra
hendas post se ad regna celesti
a: si recte sentias. si digne plo
quaris. si iucundo confirmes.
¶ Quid si linis tangit meos: in
terioris hois frontē claris lu
minaribz ornans fide et mitel
lectu. Oz meo uirtus sinū: et
mortuo signū pacis ipressit: qui
cū adhuc pēiores essemus. recō
siliauit nos deo iustitie mortuos
Os os oz applicuit: iterato in
spiritus in faciem meā spiritū
lū uite: sed sanctioris q̄ primo.
Nā primo quidem in aiam vi
uentē creauit me: sed̄o in spū
uiuificantē reformauit me. Ma
nus suas meis suppositit: exem
plū prebens bonoz opm fōm
pbens obedientie. Iuxte ma
nus suas misit ad fortia. ut do
ceret manus meas ad pliū: et
digitos meos ad bellū. ¶ Et ol
cauit inquit puer sepaes. Suf
ficiebat ad gloriā manifestā
di miraculi ostendisse semel: sed
multiplicatas et insignis uis
mistery admonet. ¶ Si illud in
gens uniuersi generis hūani
primū quidem exanime corp̄
attendas: uides ubiq; ecclām
et quo uitā pphēta incubuisse
recepit̄ sepaes oscitare quasi:
q̄ sepaes in die laudē dicere cō
sueuit. Si tepidum aduertas. in
hoc te noueris uita uiuē spāli
ac iustitiā hūc implere numeri
rū: si sensualitatis nie q̄narū.
tantas bīnario subtrahas: et hi
beas q̄ iuxta aplm membra ui
a seruire iustitie in sanctificatiōnē:
que prius exhibuisti seruire i
iquitati ad iniquitatē. Iuxte et
te si eundem quinarū. priōr
salua ipartiens. ad pficiendū
septenariū. duo hec addiuas:
mīam salz et indiuiduā cōtie deo.

Habeo et alias sepe oscitacio-
nes. septem uidelicet expimenta
sine quibus uera et certa salus re
diuini spūs nūme constat. qua
uor ad sensū cōpūctionis: tria
ad cōfessionis sonū pertinencia.
Si uinis. si uor. si sensus est: tu
quoq; eadem in te cognoscas.
Porro sensū et integro recuperasse
te scias. si tuā cōscientiā quadru
plici sensus compūctione morderi:
pudore gemitu. et genio meu.
Nam uitā ad placendū septenarii
ū duplex confessionis spēs attesta
tur: de quibus postea uidebiō. Nō
ne et isaīs ieremias in suo plāc
tu obseruabat hūc numerū: Et
tu igit in tua pro te lamentacī
one formā habens. pphetā. deū
cognita fōrem tuū. cognita et bū
fōrem: cognita patrē. cognita do
minū: ad oīa rudis es: plangē
p singula. Ad pīnū et ulta nū
rūdeat tumor tuus: ad duo medi
a pudor. Pater sane nō mecum
fuit: cū pater sit. pauis ē misere
ri semp et parcere. Et si pauit
uirga nō baculo pauit: et cū p
cusserit sanat. paterna uox est:
pauā et ego sanabo. Non ē pīn
de qđ a patre formides: qui etsi
qū ferat ut emendet: nūq; tamē
ut nūdiet. Amero cogitandē q
patrē offenderī. est certe qđ pude
at: et si non sic qđ terreat. Vo
lūtate genuit me uerbo ueritā
tis: non stimulo carnalis cupi
ditatis extulit: q̄admodū pro
genitor carnis mee. Deinde etiā
non pepercit unigenito p sic gēto.
Ita ipe quidē patrem se exhibuit
michi: sed non ego me illi uicissim
filiū. Quando fronte attollo iā
oculos ad uultū patris tam boni:
tam malus filius: pudet indigna
gessisse genere meo: pudet tanto
patri uixisse degenere. Crimis a
quarū deducae oculi mei: opiat
confusio faciem meā: uultū me
ū pudor suffundat. operiq; cali
go: defluat in dolore uita mea et
ānī mei in gemitibz. Proh pudor.
Quē fructū habui tūc. in quibz
nūc erubesco: Si in carne semi
nauī: de carne non mecum nisi
corruptionē. Si in mūdo: et mū
dus exaruit et concupīa eius. Oī.
Caduca uana. et ppe nulla. quo
rū finis mors est: infelix et insa
nus pferre non erubui. eterni pa
tris amoꝝ et honoꝝ. Cōfundor
confundor audire. Si ego pater:
ubi honor meus: Sed et si pater
non esset: obruerer me beneficijs.
Instaurat aduersū me celtes. ut
alia tacea innumera. huj corpis
uictū et uestitū quis huius: et sup
oīa sanguinē dilā filij clamātē
de cruce. Puder ingratitudinis: q̄
q̄ ad cōfusionis cumulū arguar
eā reddidisse mala pro bonis:
et odiū p dilcōe. Animine quidē
michi a būfore sicut nec a pre
timendū est: uerus quippe bene
ficus ē. dans affluenter et nō īpro
perans: non īperat dona: q̄a
dona simul et būficia sua michi
dedit. nō uendidit. Denicq; sine

XVI

penitencia sūt dona eius. Ar quā
co de illo benguius: tanto de me
indignius sentire cogor. Erubesce
et dole michi o aīa mea: qm
et si illū nō repetere et nō ipera
re decet: nos tamē oīno dedecet ī
gratos īmemores q; exaltasse. Heu
ſō uel nūc tandem retribuā: pro
oīb; que retribuit michi. Et si
segnior forte mih' suas pces ex
quīt pudor: tamor sane exigendus
in ad uitoriū. Exigatur ut exi
stet. Sepone parū pia uocabula
būfitoris et pīs: atq; ad austeri
ora cōuertere. Nempe qui legit
pacē misericordiarū et deus totius
cōsolationis. legit micholomus
deus ulcionū dūs: legit deus iu
dex iustus et fortis: legit terribi
lis in consiliis sup filios hoīm:
legit deus zelans. Quid pē est q
būficus est alibi ē: q; dūs ac ce
acer sibi. Ceteri ppē semetipm se
ruo omīa: sēpura teste. Cui igit
qd' sui est defendat et seruat:
puras et pro se aliqū nō zelab'
Puras sui nō requirer' priuat'
honore. Propter hoc irritauit ipm
deū: quia dixit in corde suo non
requiret. Et quid ē dicere in cor
de suo nō requiret: nisi nō me
mentē qd' requirat. Sed qui re
quiret. usq; ad nouissimū qua
drantē requiret: et retribuet ha
būdanter superbiā. Heu
rer a redēpto seruicū: honorem
et gl'iam ab eo quē plasmauit.
Esto qd' dissimiler pē. ignoscat be
neficius: sed nō dūs et creator.
Et qui parcit filio nō parcit fig
mento: nō parcet seruo nequā.

Deuls cui' sit formidīs et horro
ris nūi atq; oīm cōtēplisse frōrem.
offendisse dīm maiestatis. Ma
iestatis est timeri. dūi est timeri:
et maxime huius maiestatis hu
ius q; dūi. Nā si reī regie maiest
tatis q̄uis humane. humanis le
gibz plenī caput sanxitū ē. q; s
finis contēpnendū diuinā oīm
potentiā erit. Tangit montes et
fumigant: et tā tremendā ma
iestatem audet irritare uilis pul
uisculus uno leui flatu dispgen
dus. et mīme recolligendus. Ille
ille timendus ē: qui postq̄ occide
rit corpus pōtestatem habet mittere
in gehēnam. Paueo gehennam.
paueo iudicis ultiū: ipis quoq;
tremendū angelicis pōtatibz. Cō
tremisco abyssi potentias a facie
furoris eius: a frigore ruentis
mūdi a cōflagratione elementoz
a tempestate malida: a nocte ar
changeli et a uerbo aspero. Con
tremisco a denatz bestie infer
nalis a uentre inferi. a rugien
tibz ppetuis ad escam: horreo
vermem rodentē. et ignē torrētē
fumū et uaporē et sulphurē et
spīm procellarū: horreo tenebras
exteriores. Quis dabit aquā capi
ti meo. et oculis meis fontē lacri
marū: ut prueniā fletibz fletū
et stridorem dentiū et manuū pe
dūq; dura uincula. et pondus
cathenarū ignearū frigidarū
uermiū nec cōsumentiū Heu me

tuaꝛ mea. ut qđ me genuiſti? fi
lii dolꝛis filiũ amaꝛitudĩs et in
dignaõis et plozaõis etne?
Cur exꝛepais genubz. aut lactaꝛ
uberibz? natus in cõbuſtionẽ et
abus ignis. et abus ignis? Qui
ſic affiaꝛ ſenſũ pauldubio ꝛeupe
ꝛauit: et in duplũ meu iſto. ut
ꝙ pudoꝛe illo eꝙ duplũ. habet
oſtaõnes quatuoꝛ. Tres que
ꝛeſtant et uoce cõfeſſionis adiũ
et? et nequaꝙ dicet iam de eo ꝙ
non ſit uoꝛ neꝙ ſenſus: ſi tamẽ
de coꝛde hũili ſimplici fideli ꝙ pꝛo
ceſſeꝛit illa confeſſio. Dñe ergo
qđ ꝛemoꝛdeꝛ conſciẽtiã. confiteꝛe
humiliteꝛ puꝛe fideliꝛ: et has ui
ces impleſti. Dñe qui gloꝛiaꝛ
ꝛis cũ maleſeceꝛint et exulteꝛint ꝛ
ebus peſſimis: quos notauꝛ p
pheta. pꝛãa inquit ſua põdꝛauerũ
ſicut ſodoma. Verũ hos ab hac
diſputaõne tamꝙ ſeculaꝛes a
mouet. Nam ꝙ ad nos de hyis q̃
foꝛis ſũt iudicare? Qꝙ et de hyis
qui religioſe ueſtiũ et religionẽ
pfeſſi ſunt. nõ nũꝙ audim? aliqs
ꝛemũſci et iactaꝛe ĩpudentiſſime
mala ſua pꝛeꝛita: que uerbi gꝛã
aluſia uel foꝛtaſ gladiatoꝛio. uel
aꝛguto ſcenatoꝛio geſſeꝛe conflictu?
ſeu aliud qđ ſedm mũdi quidem
uanitatẽ ſauoꝛabile: ſedm ueꝛo
aĩe ſalutẽ notauũ pꝛiuatoſũ dãp
noſũ. Secularis adhuc eũ iudi
caũ eſt hoc: et hũilis habitus ꝙ
geſtatuꝛ a ꝛatibz nõ ſcẽ nouita
tis eſt meꝛitũ: ſed pꝛiſce uetuſta
tis opaculũ. Nõ nulli talia quaſi
dolendo et penitendo ꝛemenoꝛãt?
ſed gloꝛiã in uitiaõne capiãtes
cõmiſſa ſua nõ diluũt: ſed ſeipos
illudũt. Nam deus non iꝛideꝛ.
Veꝛecũ hominẽ nõ eꝛuꝛeꝛũt: ſed no
uo palliauꝛ. Non pdꝛeꝛ autẽ pi
acũ uetus ſeꝛmoniũ illa confeſſi
one. ſed ſtatuꝛ: ſedm illud. Inue
ꝛeraueꝛũt oſſa mea: dũ dicunt ẽ
tota die. Puder ꝛemiſſa quoꝛũ
dã tamã. pꝛeuiã. ut nõ pudeat
eos cũ exultaõne lugenda iacta
ꝛe. ꝙ et poſt ſuſceptũ ſacꝛ habitũ
callide quẽpiã ſupplantauerũ et
cõtenderũ ĩ negocio fꝛem ſuũ. aut
ꝙ ratione p cõmino uel maledco
id ẽ malũ p malo a maledicũ pꝛo
maledco audaceꝛ reddideꝛũt.
Sed eſt cõfeſſio eo pꝛiuoloſius
noxia quo ſubtilius uana? cum
ipſa etiam inhoneſta et turpia de
nobis dꝛegeꝛe nõ ueꝛemur: nõ
quia hũiles ſum? ſed ut eſſe pu
ꝛemur. Appetere autẽ de hũilita
te laudem: hũilitatis nõ eſt ꝛitus
ſed ſubuerſio. Verus hũilis vili
uile ꝛeputat: non hũilis pdicaꝛi. Gaudet conꝛepꝛehẽſu ſui: hoc ſo
lo ſane ſuperbz. ꝙ laudes cõꝛep
hir. Qꝙ puerſius. ꝙ ue indigni?
ut hũilitatis cuſtos confeſſio
ſuꝑbie miſceꝛ? et inde uelis ui
deꝛi meliꝛ unde uideꝛis deteꝛioꝛ?
Mirabile iactaũe genus: ut
non poſſis putaꝛi ſanꝰ. ſi nõ ap
pareas ſceleꝛatus. Ac talis con
feſſio ſpeẽ habẽs hũilitatis nõ
ĩtuẽ. nõ ſolũ ueꝛã nõ meꝛet?
ſed et pꝛoꝛſus eam. Nũꝙ pũt

saul q se ad increpacionē samu
elis peccasse confessus est: Cul
pabilis paulo dubio fuit illa cō
fessio: que culpā non diluit. Cū
eū humilem conspexerit confes
sionē. humilians magis: et ai
t certe humilib; date grām certe
ingenuā est: Quo nō poterat
non placari; si que in ore sonā
t. in corde radiasset humilitas.
Este ut humilem esse debere con
fessionē dixi ¶ Oportet autē
esse et simplicē. Non intēcionē
forte q latere hoīes erubescat de
lenter. si sit rea: nec leuigare
culpam. que grauis est: nec a
liena adūbrare simulatiōe. cū ūni
q̄ nemo cogerit. Primū illud
non cōfessio ē. sed defensio: nec
placat sed prouocat. Sequēs mō
strat ingratitudinē: et quo mi
nor reputat culpa: eo minuit
et gl̄a indulgentie. Sed eū mun
lubentē bñficū dat: q̄ minus
grate muneris necessarie puenire
senserit. Veniam pinde sibi abru
dicat. qui munus largitoris
attenuat: q̄ quidem oīs qui
reatū suū uerbis alleuiare co
nat facit. Iam a postremo pri
mi hoīs debuerat exemplū: nā
culpam siquidē differentis. nō
tamē ueniam consequētis: nō
dubiū q̄n ob reatus mulieris
admixtionē. Genus excusatio
nis est: cū arguēris tu. aliū i
cusare. Porro excusare te uel
le q̄n corripieris q̄ sic nō mō
nūme fructuosū. sed et puni
osum: sāū dauid increpa. Ibā
uemp malicie excusationes in
peās appellat: ne in ea declinet
cor suū rogās et supplicans.
Merito quidem. Ju aīam eius
peccat suā qui se excusat: repel
lens pinde a se indulgentie
medicinā: et sic uitam filij ore
proprio incendens. Et quem
maior malicia q̄ propria atrima
ri in salutē. et lingue tue teme
ritas mucrone confodere: Dei
q̄ qui sibi nesciat: cui ē bonus.
¶ Sit autē et fidelis cōfessio.
ut confitearis in spe: de indul
gentia peccatis non diffidens.
ne cuo te ore non tā iustifices
q̄ condēpnes. Judas certe pdi
tor dñi et chayn fratricida. cō
fessi sūt: et difficili sūt. Ait pec
cauī inquit tradēs sanguinē
iustū: alter maior ē iniq̄tas
mea q̄ ut ueniā merear: et
uerax licet nil in eis, pfuit in
fidelis cōfessio ¶ Hec magis ne
cessaria confessionis obseruantie iūc
te quatuor supioribz cōpūcti
onis: septenariū implent. Ja
uero sic cōpūctus et sic cōfess⁹
ac prona pinde ēus de uita: cer
tus quoq̄ nichilominus es ut
arbitror nullo nequaq̄ no
mine appellari ulm eū qui in
te talia ualuit et uoluit opa
ri: nec ullatenus subsecutū fuisse
beatitudinē quē p̄miserat. Non ut
nūc uanus: quia non uenit
uanus. Nam quomō uanū?
in quo habitauit plenitudo:

Hecq; eñ ei datus est ad mensu
rã spũs. Denicq; et uenit ī ple
nitudine tpis: plenũ pinde ue
nire se indicans. Bene plenũ:
q̃ unxit pater oleo letitie pre
consortibz suis. Unxit et uulñ
plenũ gratie et ueritatis. Unx
it ut ungeret. Quis ab eo unctũ
sit: qui de plenitudine eius acci
pere meruerit. Ideo ait. Spũs
dñi sup me eo q̃ unxerit me: ad
ãũciandũ mansuetis misit
me. ut mederer contritis corde:
ut p̃dicarem captiuis indulgẽ
tiam et clausis apertionẽ: ut pre
dicarẽ annũ placabilem dño.
Debebat ut audis ungere cõ
tritiones nras. ac lenire dolores:
ideoq; uenit unctus. uenit mã
suetus et mitis: et multe misẽ
ricordie. omnibz inuocantibz se.
Sciebat se ad infirmos descen
dere: exhibuitq; qualem oporte
bat. Et qñ multe erant infirmi
tates: multa quoq; puidus me
dicus medicamina curauit afferre. Attulit spm sapie et intellẽ
spm consilij et fortitudis. spm
scie et pietatis: et spm timoris
dñi. Vides quot fialas plenas
odoramentoz celestis medicine
p̃parauit: ad sananda uolnera
illius miseri qui incidit in lat
trones. Septẽ sunt numero: septẽ
fortassis p̃fectus erat ad dis
ciplinã accõmodare. Spũs
eñ unctus erat in fialis. Ex hijs
profecto infudit oleũ meis uol
neribz. Infudit et uinũ: sed mins
q̃ olei. Sic uerupe congruebat
infirmitatibz meis. ut misericõdia
superexaltaret iudiciũ: quẽadmo
dum uinũ oleũ superet infusũ.
Attulit pinde quinq; cados olei:
uinũ nõ nisi duos. Uinũ siquidẽ
timoz tñ et fortitudo fuerit: re
liqua quinq; oleũ p̃pria suauita
te deliguant. In spũ denicq; fortitudis tamq; potens crapulatu
a uino descendit ad inferos: cõ
truit portas et reas. et uectes ferreos confregit: alligauit fortẽ.
et uasa captiuitatis eripuit. Descendit nichilomin? in spũ timoris: sed timend? non timidus.
O sapia q̃ta arte medendi
in uino et oleo aĩe mee sanitatẽ
restaurat: fortiter suauis. et suauiter fortis. Fortis p me: suauis
sibi. Denicq; attingis a fine usq;
ad finem fortiter: et disponens
omnia suauiter: pellens uulnera
et infirmũ fouens. Sana me
dñe. et sanabor: psallã et cõfi
tebor nomini tuo et dicã. oleũ effu
sũ. n. t. Non uinũ effusũ: nolo
eñ ut intres in iudiciũ cũ seruo
tuo: sed oleũ q̃ coronas me in
misericordia et miserationibz. Oleũ
plane qd' et dñs sup natat cũctis
quibz imisceat liquoribz. hoc
illud designat nomẽ: qd' ẽ sup
dñe nomẽ. O nomẽ preciosũ
et p̃dulce: o nomẽ predicũ pre
electũ et excellũ et superexalta
tũ in seculã. Hoc uere oleũ qd'
exhylarat faciem hois: qd' ca
put ieiunãtis ipinguat: uro

XVII

leū pōtoris nō sencat. Hoc nomen nouū qđ os dñi nomīauit: qđ et uocatū est ab angelo. priusq̄ in utero concipetur. Hoc enī non solū iudeis sed quicūq̄ inuocauerit saluus erit: i cūctū usq̄quaq̄ effusū est. Hoc pōtinuatur filio. sponso ecclē dño nō ihu xpō qui est bñdcūs in secula amen. Sīmo dnīc sepīm

Petamus ne sanctus pro cessū est in sācto dei dū sanctaū mirabile sacramentū? an ad pstrucādū adhuc si qđ restat audemus spiritū ad interiora sequi? Spūs nempe iste sanctificatur nō solū hoīm corda et renes. sed etiam pfunda dei? et siue ad nīa siue ad alia. securus sequor eū quocūq̄ ierit: tantū ut custodiat nīa corda et intelligēcias mās ne forte ei non adherē. adesse putemus: nūmq̄ pro ipo seqūi seculū deuiantes. Venit namq̄ et nadit. put uolt? et nemo scit vnde ueniat aut quo uadat. Iccirco sine dāpno fortasse saluus nescire licet. Cēm qñ ueniat uel qñ uadat. id pia ne piculosissime ignorat.

Cū eīm hec scā spūs cura nos dispensatorie quidem uigilantie nudines uigilanter nō obseruanc? sit ut nec absentē deliceres: nec pōtem glorifices. Nē pe qui idcirco recedit ut auidius requiratur? quonā mō si abesse nescīt requirit? Et rursum qui diguant ad hoc redire ut consoletur: qualit digne prosua maiestate sui sapiē? si nec adesse sentit? Meus ergo que ignorat absentiū patet seductioni? et que reduī non obseruat: erit ingrata uisitationi. Petro quondam ad helizeus a nigro cū discessū eius īminere pspexit? nec obstupuit sicut sanctus: nisi quidem ea condicione si uideret qñ tolleret? a se. In figura cōtigit hoc illis: scriptū est autē ppter nos. Vigiles esse et solliciti circa opus nre salutis. qđ mira suauitate dine sine arctis incessanter actuat spūs in animo cordis nri. prophetico docetū et monetū exemplo. Nūq̄ tame sine nra cōsōa magistra uncio que docet de oībz tollat? a nobis: si duplicato uotum? munere nō fraudari. Nūq̄ cū ueneric īueniat īparatos? Si semp uolus suspensos erpālos q̄ habentes simus: ad largam dñi būdcōnem. Quales denīq̄ querit? Soles hoībz expectātibz sui? dñm qñ reuertatur a nuptijs: qui utiq̄ ab illis supne mēse copiosis deliciis uacuus nūq̄ reuertat? manu. Vigilandū inde et uigilandū oīni hora: q̄ nescimus qua hora spūs uenturus sit. seu tēm abiturus. Ic et redit spūs? et qui stat eo tenente. deficere cadat nēse est: sed nō collidit. quia ructū dūs supponit manū suā. Et hae-

alternare uices non cessat in
hijs qui spirituales sūt: uel q̄s
potius spirituales p̄inde ipē ex
arere intendit. uisitans diluculo
et subito probans. Denīq; septi
es cadit iustus et resurgit. si
tamen cadit in die: ut se ca
dere uideat. et cecidisse sciat. t
resurgere aspiret et requirat
manum adiuuātis et dicat.
Dñe in uoluntate tua p̄stitisti
decori meo uirtutē. auertisti fa
ciem tuā a me: et factus sum
conturbatus. Aliud est dubi
tare de ueritate. qđ penitus
necesse ē. cū spūs mūme spiret.
et aliud sapere falsitatē. qđ fa
cile cauetur. si eande tuā ignoratiā
nā nō ignoras: quātū' dicas
et tu. Et si quid ignorauī ignoratio
tua mea mecū est. Dā iob
sentētia ē: ignosce pessime
mihi ignorantie. Pessime ma
nde filie due sūt: falsitas et du
bietas. Illa miserior. ista misere
abilior. pniciosior illa: ista mo
lestior. Cū loquit spūs ccdit u
tragi. et est nō solū ueritas. &
sed et certa ueritas. Est quippe
ueritas ille spūs: cui contrari
a falsitas est. Est et sapiencie q
cū sic candor lucē eternē et ubi
q attingat pter mūdiciā suā:
obscurū ambiguū nō admittit.
Cauēda sane cū spūs ille non
loquit. et si nō molesta dubie
tas: certe falsitas erubescenda.
Aliud ē enī sub incerto hoc uel
illud opinādo sentire: aliud re
uere affirmare qđ nescias. Aut
ergo semp loquat spūs qđ ūri
quidē nō quidē mūme scitum ē:
aut qū silere placet. hoc pīu in
ducet et loquat salūē suū silentiū.
ne pīm nobis falso p̄ure puden
tes: ūrm p ipō male sentiū se
quatū errorē. Et si suspendium ā
biguo: nō relinquat mendacio.
Est qui dubie pferr mendacīū
nec mentit: et est qui ueritatē
quā nescit affirmat et mentit.
Nam et ille non quidē qđ nō ē
esse. sed se qđ credit credere dicit.
et ueritū dicit. etiā si hoc ueritū nō
sit qđ credit. et is cū se certū dū
certus nō est dicit. mentit: etiā
si ueritū sit de quo asserit. Hijs
p̄missis ad cautelā caliū inter
pretor sequar iā spīm sicut cōsido
precātem: eadem eamē cautela
si potero quā p̄misi. et cēpta
bo ipē facere qđ doceo: ne dicat
et michi. Tu qui alios doces: te
ipm non doces. Distinguen
dū sane inter manifesta et dubi
a. nec illa salutis addūci in du
biū: nec ista temere affirmari.
Qđ quidē ipm de magisterio
spandū est spūs: nec eū ulla
ad illud ōno industria sufficiat. Quis nouit hoīm an id q̄
iuuet hoīes iudicantū adeo sūpo
sitioz patefē et in sūplus q̄
iudiciū iā frūq̄ p̄cellerit. ueritū nā
ndeluet lucifer qui mane ozi
ebat. sed pter elevabat. ānq̄
uerteret in tenebras grauem nō
iuderit. et ipe ob olei ifusionē.

XVII

ut p̄ sepīm tam cūc indignabū
dus mussitaret dicens intra se
quodām̄. Ut quid p̄dito hec:
Hoc ego nō asserō dicere spīm: ḥ
nec contradicē dico: nescio enim.
Potuit autē contingere si tamē
incredibile nō putet: plenū sa
pientia et p̄fectū decore hoīes p̄
scire potuisse futuros eam p̄fec
tos in patria gl̄ia. Sed si p̄sumit in
dei uerbo absq; dubio uidit: et
in liuore suo iudic. et moleus
est habere subiectos: sanos dedig
natus. Infirmiores sub inquit
inferiores q̄ natura: non decet
esse cōpares nec equales in gl̄ia.
Ita forte prodit impiā hanc et
machinationē illa p̄sumptā ascē
sio: sessio q; significans magistc
tū. Ascendam inquit sup montē
excelsū. sedebo in lateribz aquilo
nis: quo altissimi quādam pīa
similitudinē obtinerem. si quēadmo
dū ille sup cherubin sedens gub
nat omnē angelicā creaturam:
ita et ipē altus sederet regeretq;
genus humanū. Ablic. Iniqui
tatē meditatus ē in cubili suo:
mentiat iniquitas sibi. Hos
alīū nō cognoscim⁹ iudicem: q̄
auctorem. Non dyabolus sed do
min⁹ iudicabit orbem tre: ipse
deus ūr in seculū et in sclm scli:
ipe reget nos in scla. Ergo in ce
lo concepit dolorē: et in padiso
compepit iniquitatē. plen malicie
nūrem morās et cruciatū: om
niūq; calamitatū prima parens
superbia. Nam etsi inuidia dyaboli
introuit mors in orbem terrar:
imitatū tū omnis p̄ca superbia. Ver
sed illi profuit: Nichilomin⁹ tu
in nobis es dūe: et nomē tuū i
uocatū est sup nos: et dicat pls
acquisitois. dicit ecclā redēptor.
Oleū effusū nomen tuū. Cū
eaq; ego. tu illud effundis post
me et in me: q̄m cū tranas finis
nullo die recedabis. Accepit cū
regnū sathan sup oēs filios
superbie. factus princeps tenebra
rū harū: ut regno hūiliatis e
tiam superbia militet: dū i vno suo
principatu quali et cali multos
hūiles. excelsos eternos q; reges
constituit. Jocundū iudicū ut
superbus ille hūiliū malleator
eisdem p̄is nescius haberet co
ronas p̄cuas: ipugnando oēs
et omnibz succūbendo. Siquidē
ubiq; et semp iudicabit dūs po
pulos: et salvos faciet filios
pauper: et hūiliabit calūpnia
torem. Ubiq; et semp defendabit
suos. pulsabit nocentes: et vol
let uirgā p̄cōrū desup sortem
iustor: ut non extendant iusti
ad iniquitatē manus suas. E
rit q; tandem cū et toto arcū cō
teret et confringet arma et scu
ta cōburet igni. Tu tibi mi
ser sedem collocas in aquilone
plaga nebulosa et frigida: et
ecce sulcatur de puluere iopes
et de sterc̄ore eriget pauper. ut
sedeāt cū principibz et solū gl̄e
teneant: doleasq; illud ip̄leri.
paup et iops laudabit nomē tuū.

Ꝑās abi orphanoꝝ pater et
uidex pupillorꝝ: incaluit spꝰ nos
mons coagulatus mons pīguis
Celi distilla uerū a facie dei ihsu
y. Effusū est oleū. dilatatū ē no
men qđ' uob et cui nos iudebat
iniquus. Dilatatū inꝺ usqꝫ
ad corda et ora puulorꝝ: et in ore
infantiū et lactentiū pfecꝫ laud.
Porro paꝰ uidebit et uasceur.
et erit sicut ira implacabilis. sic
flāma inextinguibilis. que iam
parata est ei et angelis eius: zelus
dñi exercituū faciet hoc. Quomō
me amas deus meus amor meꝰ.
quomō me amas ubiqꝫ recordās
mei: ubiqꝫ zelans salutē egeni
et pauperis? non solū aduersū hoī
nes superbos. sed etiā aduersus sub
limes angelos. In celo et in tra
iudicas dñe nocentes me. Ubiqꝫ
expugnas impugnātes me. ubiqꝫ sb
uenis: ubiqꝫ assistis: ubiqꝫ a dex
tris es mihi. ne cōmouear. Hec
cantabo dño in uita mea: psallā
deo meo qꝺ diu sū. Hec uanes et
hec mirabilia eius qꝺ sentit Hoc
primū et maximū iudicii qđ in
illa cōfusa generoꝝ apertaꝝ ingo
magia? deposuit inquiens potentes
de sede: et exaltauit humiles.
Esurientes implenit bonis: et diui
tes dimisit inanes. Sedin autē
silē est huic qđ iā audistis: ut q̄
non uident uideant. et qui uident
ceci fiant. In hijs duobꝰ iudicijs
cōsolet se paup et dicat. Medi
cus iudicior cuor a sclo dñe: et cō
solatus sū Sed reuerendamur
ad nosipos. scruteū qꝫ uias uras.
et ut in ueritate id possimus: in
uocemus spm ueritatis. et remo
emus ab alio quo nos edureat.
quatenus accredat nos ena ad
nos: qū sine ipo possum nichil.
Hec uerendū qꝺ dedignet con
descendere nobis: qū paucus si uel
exiguū qꝺ absqꝫ ipo conam idigi
nat. Non est eū ille uadens et
nō rediens: sed ducat nos et redu
cat de claritate in claritatē tanqꝺ
dñi spūs: qūqꝫ capiens ad se in
luce suo. qūqꝫ conpans et illū
nans tenebras nostras: ut sine
supra nos. sine apud nos semp
in luce: semp ut filij lucis ambu
lemus Tantisuimꝰ allegoriaꝝ
umbras uenū est ad indagādū
moralia. Edificata est fides: in
struat uita. Exercitatus ē intellēs:
ducet actus. Siquidē intellectus
bonus omnibꝰ facientibꝰ eū: si cū
et actus et intelligentia diligaut
ad laudem et gloriā dñi nri ihu
xpi: qui ē bñdictus in sēla amen.

Sermo decimus octauus

Oleū effusū nomē tuū.
Qꝺ certū demōstrat spūs
scūs nobis in nobis
oratione cordis huius. Pcō q̄ i
terim occurrit: genuīe cuiusdā siue
opinionis experimentū. Unius qui
dem qua nos primo interius uir
tutibus solidat ad salutem: alte
rius uero qua foris quoqꝫ mu
neribꝰ ornat ad lucrū. Illas nob:
hec nūs accipimus. Verbi grā.
fides. spes. caritas. nobis. pr̄ nō

XVIII

dauit: absq; hijs quippe salu esse
non possumus. Porro sñe seu
sapie sermo. gña auacois. pfija.
silia q; quibz sane carere nī integ
tate saluus ꝓpe possum⁹: pīo
tū, paudubio in saluē expenden
da douauit. Et has spūs scī opa
ciones qs ul' in nobis uel in alijs
exp̄imur ut ex te noīa accipiant:
infusionē si placet atq; effusionē
noīemus. Cuiuā ergo habū cōue
nit oleū effusū nomen tuū: Nōne
effusioni. Nam de infusione infu
sū potius: q; effusum dixisset. De
inq; ob bonū odorē uberū extriu
seus pfilox aut sponsa. oleū ef
fusum nomē tuū: assarbens
tpm odorē nomī sponsi: tamq; o
leo effusū sup ubera. Et quicūq;
munē gñe exterioris pfitū se sen
sit. quo et ipe alijs refundere pos
sit: etiam huic dicere est: oleū ef
fusum nomē tuū. Sed sane ca
uendū est in hijs: aut dare quod
nobis accepim⁹ aut qd' erogan
dū accepimus retinere nobis.
Item pīo primi retines tibi: si
uerbi causa plenus uirtutibz nī
sis foris q; multilomin⁹ domus sñe
et eloquentie adornatus. metu
forte aut segnitie aut minus dis
creta humilitate uerbū bonū qd'
possit pdesse multis. inuali ymo
dāpnabili ligas silencio: aere ma
ledās qd' frumenta abscondis ī
plo. Rursum qd' nū est spergis.
et pdis: si prinsq; inundaris tu
totus: semiplenus festines effū
dere. contra legē arans ī primo
genito bouis: et ouis ꝓmogēm
tondens. Nimicū uita atq; salu
te quā alteri das te fraudas: dū
sana uanus intentione. gloriē
inanis uento inflatus: aut ter
rene cupiditatis ueneno inficeis:
et letali apostemate turges īte
rius. Verē si sapis. conchā
te exhibebis. nō canalem: hī siq
dem pene simul et reapit et refū
dit. Illa uero donec impleat et
spectat: et sic qd' superhabundat
sine suo dampno ꝯmunicat: si
cus sarpū. Maledās qui par
tem suam deteriorē facit. Et ne
meū consiliū contēptibile ducas:
audi sapientiorē me. Stultus
aut salamon. pfert uocē spūs sui
simul: sapiens reseruat in posterū.
Verū canales hodie in ecclia mul
tos habemus: conchas uero per
paucas. Tauce cantans sūt p qs
nobis fluenta celestia manant.
ut ante effundere. q; infundi uelit:
loqui q; audire paciores: et pm
ti docere qd' non didicerūt: et ali
is pesse gestientes. qui seipsos
regere nesciūt. Ego nullū ad sa
lutem pietatis gradū illi gradu
i anteponendū existimo: quem
sapiens posuit dicens. Miserere
anime tue placens deo. Q; si nō
habeo nisi paruūper olei quo un
gar: putas ubi debeo dare et re
manere inanis: Verum illud in
ter oīno nisi ad pgere iussionem
non pfero. Si inuenerīt aliqui ro
gantes ex hijs qui forte existimāt
de me supra illud qd' uident ī me

aut audiuit aliq̄ ex me: nō debuꝭ
eis. Ne forte non sufficiat nob
et uobis: ite potius ad uendentes
et emite uobis. Sed caritas in
quis non q̄rit que sua sunt: et ui
tas q̄ admodū non q̄rit que su
a sunt. Et q̄re hoc: ꝓpter q̄a nō
desinit. Quisnā queat gd habz:
Caritas que sua sunt id ē ꝓpria
lucra nūcupa: nūq̄ nō habet. Nec
nō habet: sed eaam habundat.
Vbi būdōnē: ubi habūdare si
bi: ut possit et oīb̄z. Seruat
sibi quā sufficiat: ut nulli de
ficiat. Alioq̄n si plena non est:
ꝓpria non est. ¶ Ceteꝝ ut fiatet
aut firma salus ꝓpria salus nō
dū est: cui caritas adh̄ a' nulla
ē. aut adeo uerera atq̄ hanū di
uea. q̄tenus oīb̄ flatū cedat. oī
ceedat spū. oī acrūferat' doctine
uento: ymo cui tanta ē caritas.
ut ultra mandatū quidē diliga
primū tuū plus q̄ ipm: et ui
sū tantilla. ut contra mandatū
fauore liqueſcat pauore defici
at: perturbet' cristina quarina q
trahat'. perahatur ambitione.
suspitionib̄z inquietet'. conuicijs
exagitet' cauis euisceret'. honori
b̄z turgeat. liuore tabescat'. ui
uq̄ in ꝓpijs ita ipm seruaeus.
quanā clemētia queso aliena
curare aut ambis a' acquestas.
Sedeū audi q̄ consulat' cauta
uigilq̄ caritas. Non q̄ alijs in
quit remissio uobis aut' tribu
latio: sed ex equalitate. Holi ni
mū esse iustus. Sufficiat ut di
ligas primū tuū tanq̄ ipm:
hoc quippe est ex equalitate. Di
at dauid. Sicut adipe et pingue
dine repleat' aīa mea: et labijs
exultacois laudabit os meū: in
fundi nimirū prius uoles. et sic
effundere. Nec solū infundi pri
us. sed et impleri: quatenus de
plenitudine eructuaret; non ob
stauet de manicate. Cauet qui
dem: ne qd' alijs remissio. sibi el
set tribulatio. Et nichilominus
caste: initans illū de cuius ple
nitudine oīs accepimus. Discat
et ui nō nisi de pleno effundere:
nec deo largior esse uelis. ¶ Con
cha ymitet' fontē. Nō manat il
le in riuū. nec in lacū extendit'
donec suus sacet' aquis. Nō pude
at concham nō esse suo fonte p
filiorem. Denīq̄ ipe fons unde
plenus in seipo. et plen' seipso:
nōne primū quidē ebulliens et sa
liens in prima secreta celoꝝ oīa
impleuit bonitate. et nīc demū
impleus suis supioribz secretio
rib̄z q̄ pdixerat ad ūras. ac de su
pfluo hoīes et iumenta saluauit.
q̄ admodū multiplicauit misedi
am suā deus. Prius interna re
pleuit. et sic exundās in multas
miserationib̄z suis usitauit terrā
et inebriauit eam: multiplicauit
locupletare eam. Ergo et ui fac
similit'. Implere prius: et sic ui
rato effundere. Beati qua prudēs
q̄ caritas affluere consueuit nō
effluere. Fili ne pefluas aut sa lo
mon. Et apls. Proterea inq̄t dele

XVIII

nus intendere hijs que dicunt: ne forte pestiuamus. Qd cũ: Tu ne paulo sanctior? sapiẽtior salomone: Aliqn nec ñ cedet dicari ex te exiuanito. Si cũ tu tibi nẽp? cui bonus eris? De cumulo si vales adiuua me: sin autẽ parcito tibi. Sed iã audiue que et quãta salua ꝓpitiatoria sũt. que et quãta ifundi oporteat prius q̃ effundẽ preiumiam?: que tamen in pñti breuiter colligere nolo ut poteꝫ. Hora liquidẽ iam multũ altẽdit et sermo vrget ad finẽ. Accedit medicinalis ad vlneratũ: spũs ad animam. Quã cũ non repiat glaudio dyaboli vlneratã. eciã post sanatũ vlnus antiqui delicti medicamẽto baptismatis? Ergo ad illam aiam que dicit. putruerũt et corrupte sũt cicatrices mee a facie insipientie mee ñ accedit spũs? qd primo opus ẽ? Vt timor vel vlcus qd forte sit creuerit in vlcere. et pt impedire sanitatẽ. aute oĩa amputetur. Abscidat ergo ferro ante cõpũctionis. vlcus inueteratũ vulnerũdis. Sed est acerbus dolor. Leuiat pinde vbiqnq deuocionis: qd non est aliud nisi cõcepta de spe venie exultacio. Hanc continendi pare stultas: et victoria de pcõ. Jam gras agit et dicit. Distupisti vincula mea: tibi sacrificabo hostiã laudis. Deinde apponitur medicamẽtũ pñie malagma ieiuniorꝫ vigiliarũ orõ mi et si qua sũt alia penitencie exercicia. In labore abundus ẽ tibo boni opis ne defiaat. Qꝫ opus sit tibus: inde doceris. Meus tibus est inquit: ut faciam voluntatẽ patris mei. Itaqꝫ cõmicent penitencie labores. piecius opa que conferret. Magnã aiarũ ẽdutã prestat apud altissimũ elemosina. Cibꝫ siciũ extinat portandũ ẽ. Accedat tibo boni opis. oratoris potus: cõpoueus in consõe stomacho. qd bene gestũ ẽ. et cõmendãs deo. Oratio bibit vinũ lenticius oꝫ hoĩs: vinũ spũs qd inebriat mentẽ et carnaliũ cupiditatũ infundit oblitionẽ. humectat interiora arentis q̃ sapiẽcie: ellas bonoꝫ actuũ digerit et deducat p quedã aie meandra? fidem roborans. spẽ confortãs. uegetans ordinans q̃ cauitatẽ: et ipinguans moꝛes. Subito tibo potuꝫ q̃ iam celat nisi ut pauler egrotus? et quiem cõtemplatoris post studores actionis incũbat: Dormiens in cõtemplatõe sõpniat deũ p speculũ in enigmate: non autẽ facie ad faciẽ intueri iuuet. Tamẽ sic nõ cã speculi ꝑ cõiectam idꝫ rapiam. et quasi sub quodam chorusca mine sinallule transeuntis remisit vix attracti: inardescit amore et ait. Aia mea deside rauit te in nocte: sed et spiritꝰ

meus in precordijs meis. Tali amore zelat: hic decet animam sponsi. Hoc nisi est ardeat fidelis seruus et prudens: q̄ constituit dñs sup familiā suā. Hic repleri hic feruere hic ebullire: hic iam seruus effundere exuuias et erūpens et dicens. Cōfirmate me et ego non infirmor: Quis scandalizat et ego nō uror: predicet structuram moueri signa. Innouet mirabilia: nō est quo se īmisceat uanitas: ubi totū occupauit caritas. Siquidē plenitudo legis est caritas: si tamē plena. Deus utiq; caritas est: et nichil est in rebus qd̄ possit īplere creaturā factā ad ymaginē dei: nisi caritas dei: qui solus maior est illa. Eam nondum adeptus psalmo lxxxiiii. mouet quā alibi alijs uideatur posse uirtutibus. Si habuerit omnem scām. si dederit omnē substām suā pauperibus: si tradiderit corpus suū ita ut ardeat: absq; caritate uacuus est. Cū quām prius infundenda sit ut effundere audeamus: de plenitudine nō de penuria largiemur. Primo quidem cōpūctio. deinde deuotio. terno penitentie labor. q̄rto pietatis opus. quinto orōis studiū. sexto cōtēplatiōis otiū. septimo plenitudo dilectiōis. Hec omnia operatur unus atq; idem spūs. sed operationē que infusio appellat: quatenus illa q̄ effusio est dōa pure et ob hoc tute iā adminis-

creatur. ad laudem et gl̄iam dñi nr̄i ihu xp̄i: qui cū patre et spū scō uiuit et regnat deus p omnia scla sclōr amen. Sermo decimus nonus.

Adhuc sponsa amatoria loquit̄. adhuc pgit amplius plequi laudes sponsi: et grām̄ puocat: dū monstrat eam quā iā acceperat in se uacuā nō fuisse. Audierūt q̄ secuta adiūgit, Propterea inquit adolescentule dilexerūt te nimis. Quasi dicat. Nō frustra nec inaniter nomē tuū erinaceū est o sponse. atq; effusū in ubera mea: Propterea eū adolescentule dilexerūt te nimis. Propter qd̄? Propter nomen tuū effusū: et propter ubera ex eo plena. In q̄ operatione sūt in amore sponsi inde sūpserūt ut diligant. Sponsa infusū munus exigente. ille mox sensere fragrantiā. que lōge a matre nūme esse poterant: ac q̄ illa suauitate repleri dicunt Caritas dei diffusa est in cordibus nr̄is: p spūm scm̄ qui datus est nobis. Ergo ppatū deuotionē sponsa cōmendans. hic est inquit fructus o sponse effusi nois tui: q̄ Propterea adolescentule dilexerūt te. Effusū siquidem sentiūt. qd̄ integrū capere non ualebāt. Propterea dilexerūt te. Effusio quippe nomis facit capabile: capax amabile: sed adolescentulis dū parat. Qui capacores sūt intergro gaudent: effuso nō indigēt. Angelica creatura irrepausa mē

ras ante iuniceꝝ diuinoꝝ iudicio
rū abyssū multam. quoꝝ sū
me equitatis ineffabili delēta
one bñ gl'at': insup effectu ea
p suū ministeriū manapari ac
palam fieri gratulat': et ꝓcera
merito diligit xp̄m dñm. ¶Nōne
oēs aut ā mīstratoꝝ sūt spūs?
missi in mīsterū ꝓpter eos qui
hereditate capiūt salutis? Poꝝ
to archāgelos ut eos aliq̄d diffe
rentius ab hijs qui simpliciter
angeli sūt tribuamus? mirabi
liter credo delēt'. q̄d' et ipis quo
q̄ eterne sapie cōsilijs famulia
tus adnectit': eademq̄ p ipōs
locis queq̄ suis atq̄ temp̄ibus
sūmo moderamīe dispensant'.
Et hec causa q̄ diligūt dñm xp̄z
et ipsi. ¶Ille quoq̄ bñtudines
que uirtutes ex eo forsitan ap
pellate sūt: q̄ uirtutū ac ꝓdi
gioꝝ oculas ꝓpetuas q̄ causas
felix curiositate timari ac tu
rari diuinitus ordinate. signa
que et q̄ uolunt et oīb̄z ele
mentis terris potenter exhibe
ant? et ipe quidē nō īmerito in
ardelēto diligere dñm uirtutū
et dei uirtutē xp̄m. ¶Plenū quip
pe est suauitatis et gr̄ie. incerta
et occulta sapie in ipa sapīa
inueri': plenū tuchilomin' ho
noris et glorie: causarū in dei
uerbo absconditarū. mūdo spec
tandas mirandasq̄ in manu
ꝑoꝝ diuigi efficacias. ¶Sed et
illi spūs qui p̄tes nōiantur?
dñi crucifixi uīi diuinā omipo
tentiā ubiq̄ fortiter actitgentē
inueri ac magnificare delēta
tur: exturbare et debellare demo
hōm q̄ cōtrarias p̄tes ꝑ hijs q̄
hereditatem capiūt salutis ami
cīā ꝓcurat. Et hij nōne multis
simā habent causā ut diligāt
dñm ihm? ¶Sūt et sup istos pn
cipatus: qui ipm alcius speculā
tes et liquido ꝓuidentes uniuer
sitatis esse principiū et ꝓmoge
nitū omīs creature? tanta pin
de p̄cipatus dignitate donāt':
ut ubiq̄ terrarū habeant p̄tā
tem. quasi de sūmo quodā terrā
rum cardine regna et ꝓcipatus et
quaslibet ꝑ arbitrio mutare et
ordīare dignent' q̄nq̄ meritis
facere ꝓmos nouissimos et nouis
simos ꝓmos: deponē potētes de se
de. et exaltare hūiles. Et hec illi
quoq̄ causa diligendi. ¶Sz dili
gūt et dñationes. Cur? Nefas q̄
sublimius sublimius q̄ indagare.
de xp̄i interminabili atq̄ irrefra
gabili diuīatu laudabili quadā
ꝓsūpatione ferunt': q̄d' saluet
ubiq̄ uniuersitatis nō solū po
tens. sed et ꝓnus supra ifraq̄ ob
sequi uōlissime uolūtati siue cur
sus tempoꝝ motus corpm nu
tus mentiū. ordine unq̄ pul
cherrimo cogat'. Idq̄ tota cu
ria tam
uigili: ut ne ꝓncto quidē a' iote
ictu ut dicāt horā oīm debitā
subtrahere famulatū = ullateꝰ
liceat'. opa tamen tā facili: ut
turbatione aut aurietate ullā
ōino gubnatoꝝ non sentiat. In

tatemes ergo dñm sabaoth cãta
cũ tranquillitate omĩa iudicãn
tem: iucundissime suauissime q̃
cõtemplacõis stupore nimio q̃
sensato rapta in illud dñe dei
tatis tam ingens pelagus. re
putio sese in secretiori quodã
uite tranquillitatis recessu u
bi tanta pace ac securitate fru
atur: ut quiescentibz ipis p
ueterãs progratiue cãgẽ uere
dñationibz: mĩstrare et mili
tare uideat cetera multitudo
¶ In tronis sedet deus: et pu
to q̃ hijs spiritibz sup omnes
qui memorati sũt, et iustior
causa et copiosior sit materia
diligendi. Et reuĩ si mores hoĩs
regis cuiuslãgz palatĩ: nõne
cũ plenũ sit cellis cõpus cathe
dris q̃ regia sedes in eminen
tiori loco posita cernit. Et non
est necesse q̃rere ubi rex sedere
solitus sit: nimirũ mox mani
festa occurrit sedes eius. cereis
aliqor ornatiorq̃ sedilibz. Sic
q̃ omĩ deitatis ornatu cũctis a
lijs spiritibz istos intelligi pre
minere: in quibz spãli quodã
stupende dignationis munẽ
diuina residere elegit maiestas
¶ Si sessio significat magiste
riũ: puto illũ qui unus est no
bis magister in celo et in cru
ce sapiam xpm cũ alias qui
dem ubiq̃ attingat, pter suã
mũdiatam. spãlius tamẽ istos
atq̃ principalius tamq̃ proprĩ
sedem sua illustrare putat: et

inde tamq̃ de solempni audito
re docere angelũ: docere hominẽ
sanctũ. Inde angelos diuinor
iudiciorũ normas: inde consilio
rũ archangelis. Ibi uirtutes au
diũt qñ. et ubi. et qualia pfec
tanti signa. Ibi denicq̃ uniuersi
sine sint pfectes sine principatus
sine dñationes discant pfecto
quid ex officio debeant. q̃ pro
dignitate pstimant: et qd̃ pre
apue cautũ omĩbz ẽ: accepta
pfate ad pprĩa uolũtatẽ seu g
glam non abuti ¶ Illa tamẽ
celi aquilina que cherubin nũ
cupant. si eis sua uocabuli ser
uetur interpretatio: arbitror ni
chil habere q̃ ab ipis aut per
ipos ampliant. cũ de tpo fouee
haurire ad plenũ liceat. ipo ea
p se dño ihu dignante introdu
cente in omnẽ plenitudinẽ ue
ritatis: et thesauros sapie cõe
q̃ qui in eo omĩs absconditi sũ
largissime reuelante ¶ Sed u
ca que appellata sũt seraphin
quippe que ipa caritas deus ĩ
se adeo traxit et absorbuit. atq̃
in eundem rapuit scẽ affectionis
ardorẽ. ut unus cũ deo esse ips
uideant: instar pfecto ignis
qui aerem quẽ inflammat. dũ
suũ ei cotidiano ardorẽ ipprimit ĩdu
itq̃ colorem: nõ ignem sed ig
nem fecisse creditur. Amãt ita
q̃ popue cõtemplari in deo illi
quidem ipius scãam cuius non
est numerus: hij uero carnalẽ
que nũq̃ exuit. Unde et noĩa

XIX

ista sortia sunt ex eo quod: i quo
ꝑmanere uident. ¶ Ca cherubin q̄
dem plenitudo sc̄e: seraphin uero
incendentia uel incensa dicuntur
¶ Diligitur ergo ab angelis de?
ob iudicior suor sūmā equitatē:
ab archangelis. ob consilior sū
mā moderationē. ꝑorro a uirtu
tibz ob benignissimā exhibitio
nē miraculor: p que incredulos
dignantissime trahit ad fidē. ¶
ꝑncipatibz uero ob illā iustissime po
tentie vim: qua solet a pijs ma
lignantiū ꝓpulsare et arcere au
delitatē. Potestatū a ꝑuaricatibz. ob e
rumnā et originalē illā uitiositē.
qua tot esse et essendi ꝑuaricatum
omni creature: supiori et inferio
ri spiritali et corpali: actingēs a
fine usq; ad finem fortit. ¶ A dñā
tionibz quoq; ob placidissimā no
litatem qua luceat ubiq; diffet
in fortitudine brachij sui uirtute
tamē potentior ꝑ sua ingenita
lenitate et ip̄turbabili tranquil
litate disponit oīa suauit. Dili
gūt et a throno. ob benignolēnā
tugie sapiente sine inuidia lese
cōmunicantes: et uocationē que
gratis docet de omnibz. Ceteri a
cherubin ꝓterea diligit q̄ dñs
sabaot dñs est: et sacens qđ cuiq;
opus sit ad salutē. discrete pul
cre dona sua digne posscentibz
ꝑut nouit expedire distribuit.
¶ seraphin quoq; q̄ caritas ē:
et nichil odit eor que fecerit: z
uult omnes saluos fieri: et ad
agnitionē ueritatis uenire. Hij
ergo dñs ꝑut capiūt diligunt.
Sed eū adolescentule. qm̄ min?
capiūt minus et capiūt: nec oī
no sufficiūt ad tam sublimia:
puule quippe in xp̄o sūt. lacte z
oleo nutriende. Ergo et uberibz
sponse opus sumere habent ut
de diligant. Habet oleū effusū
sponsa: ad cuius ille et tractus
odorē. gustare et sentire q̄ suauis
est dñs. Cuiq; amore flagrātes
plenissime: cōuertēs se ad spōsū.
oleū aut effusū nomē tuū: ꝓpter
adolescentule dilexerūt te nimis.
Quid est nimis? Valde uehemē
ter et ardenter. Vel certe magis
et obliquo. uos qui nup uēistis
tangit spiritalis sermo: uēam
illam quā et nos frequenter repri
mere conati sumus minus dis
crete uehemētiā. ymo impatien
tiam. plus nimiū obstinatam re
darguens. Non uultis esse cōten
ti cōmuni uita: nō sufficiat uob
regulare ieiunium. non solēpnes
uigilie. non imposita disciplīa.
non mensura quā uobis parti
mur in uestimentis et alimētis:
priuata ꝑferris cōmūibz. Qui
dē iuram semel nobis credidis
tis? quid rursū de nobis uos in
nouitatis? Iam illā qua toti
ens deū conscientijs uris rebus
offendistis. ꝓpriā saluet uolūta
tē uestram. ecce nūc uerū magistrum
habetis: nō me. Illa uos uerecun
dia docet parere. nō rationi ac
quiescere: nō obtemperare seniori cō
silio. ul' exēplo: nō obedire nob.

Au ignoratis q̄ melior ē obedīa
q̄ victime: non legistis in regula
q̄ q̄dq̄d fit sine uolūtate uel cōsi
lio spūalis p̄is uane glie deputa
bit? nō mentiri? Non legistis in
euangelio? quā formā obedien
di puer ihesus pueris scis tradi
derit? Nam cū remansisset in ihe
rusalē. et diuisset. in hys que pa
tris sui erant oportet̄ ē esse. nō ac
quiescentibz parentibz eius. sequi
illos in nazareth non desperit.
magr̄ discipulos. deus hoies? uer
bū et sapia fabr̄ et femina. Q̄
etiam addit sacra hystoria. Et
erat subditus illis. Quousq̄ vos
sapientes estis in oculis uestris?
Deus se mortalibz credit et subdit? et uos in vijs vris adhuc ā
bulatis? Bonū recipatis spm̄: si
non bn̄ ut̄ūm eo. Videor ne aliū
p ipso recipiatis? qui sub specie
boni supplanter uos: et qui spū
epistis carne cōsummā. An nes
cias q̄ angelus sathane multo
ies trāsfigurat se in angelum
lucis? Sapia est deus et vult se
amari: non solū dulat̄. sed et
sapient. Unde apls. Rōnabile ī
quit obsequiū vr̄m. Alioq̄n zelo
tuo facilime illuder spūs erro?
si cām negligas. Ner habz cal
lidus hostis machinamēta effi
cacius ad tollendā de corde dilec
tionē: q̄ si efficere posset ut in ea
incaute et nō cū rōne ambulet.
Q̄ obrē ego cogito modos quos
dam tradere uobis: quos operē
pciū ē deū diligentibz obseruare.
Sed quia hic sermo finem delibe
rat: eras eos si deus uitam et otiū
quod nūc habemus ad disserēdū
seruauerit. explicare conabor. Nūc
eūi reuertatis nocturna quiete seu
libz. et q̄d est papuū orōne p̄mit
sa: alacriores ut iustū est ad ser
monē de dilcōe cōuenient? p̄stā
te dn̄o ihū xp̄o: cui est honor et g
glia in scla seculor̄ amen ....

Si quis Dicit̄ Amen.

Ta mgr̄i uerbo eror
dū sumat qui non a
mat dn̄m ihesum anathema sit.
Valde ōino michi amandus est
p quē sū viuo et sapio: si non in
gratus sum et indignus Dig
nus plane ē morte. qui ubi dn̄e
ihesu recusat viuere: et mortuus
est qui ubi nō viuit? et qui ubi
non sapit delipit: et qui curat
esse non ꝑter te. p nichilo ē. et
nichil est. Denicq̄ quid est homo
nisi quia tu inotuisti ei? ꝑter
temetipm̄ deus creasti oīa? et qui
esse unde sibi et non tibi: nichil
esse incipit inter oīa. Dei time
et mandata eius obserua: hoc ē
inquit omis homo. Ergo si hoc
ē omis homo: absq̄ hoc nichil
homo. Inclina tibi deus modicū
id q̄ me dignatus es esse: atq̄
de mea miseria uita sispe obse
quio residuū annor̄ meor̄? p hys
uero quos viuendo pdidi. q̄ pdo
ni cor contritū et humiliatū de
us non despicias. Dies mei sicut
umbra declinauerūt et precierūt
sine fructu? ipossibile est ut re-

nocem: placeat ut coguē tibi eos
in amaritudine aīe mee. Jam de
sapia aute te ē omne desiderū me
ū. et ppositū cordis mei: si qua el
ser in me seruatē ad te. Sed deus
tu scis insipiencia meam: nisi q
hoīpm forcasse sape ē. q et ego
coguosco eam: et quidem et mu
nere tuo. Auge illud michi mi
me quidem ingrato p minuscula:
sed solluato p eo qd deest. p his
ergo sū amans te tm qntū possū.
Sed est q me plus mouet plus
urget: plus accendit. Sup omia
inq reddit amabilem te michi ihu
bone calix quē bibisti opus nīe
redempcionis: hoc ōino amorē
unū sancte totum sibi uendicat.
Hoc inq est q uram deuocionē
et blandius allicit et instius ex
git. et arcius stringit: et affiat
uehementius. Cū dulcū quippe
laborauit in eo saluator: nec in
oīū mūdi fabrica tantū fatiga
cois auctor assūpsit. Illa denq
dixit et facta sūt: mandauit et crea
ta sūt oīa. At uero hic et in dās
suis sustinuit contradictores. et
in factis obseruatores: et in tor
mentis illusores: et in morte ex
pbratores. Ecce quomō dilexit.
Adde q hanc ipam dilcōnē non
reddidit sed addidit. Nam quis
prior dedit ei: et retribuet ei. Sed
ut scis iohānes euangelista ait.
non quia nos dilexerim eū: sed
q ipe prior dilexit. Denq dilex.
et non existentes: sed adiecit et
resistentes diligere iuxta paulū
testimoniū dicentis: qm cū ad
huc īmici essemus reconciliati
sumus deo p sanguinē filij ei
Alioquin si nō dilexisset īmicos.
nōdū possedisset amicos: sicut
necdū quos sic diligeret ēent: si
nō dilexisset nondū essent. Di
lexit autē dulcē. sapiēter fortē.
Dulce ueupe diximus q carnem
induit: tantū q culpam cauit:
forte q mortem sustinuit. Nam
quos saue in carne uisitauit. car
naliter tamē nequaq amauit:
sed in prudencia spūs. Spūs q p
pe ante faciem nīam xpus dūs.
emulans nos dei emulacione nō
hoīs: et certe sanior q primus
adam euā suam. Itaq quos in
carne qsiuit: dilexit in spū. rede
mit in uirtute. Dleuū pelius oī
suauitatis dulcedīe uidere hoī
nem hoīs condītorem. At dū
naturā prudenr selegit a culpa:
euā potenr mortem pepulit a
natura. In carnis assūpcione q
descendit michi: in culpe uitacio
ne consuluit sibi: in mortis
suscepcione sanctificat pī: aīe dul
cis. cōsiliarius prudens adiutor
fortis. Huic securus me credo: q
saluare me uelit nouerit possit.
Que qsiuit hic et uocauit per
graciam suā: nūq uenientem
eiecit foras. Sed nec uim nec
fraudem metuo. pfecto ullam.
que me uidelicet de manu eius
possit eruere: qui et uincēdo oīa
uincit mortē: et seductorē uniuer
sicatis serpentem acre unq sāc

more delusit: isto prudentior illa
poterunt. Carnis quidē affluxit
uentatē. sed pñi similitudinē: dul
cem ꝓfus in illa exhibens cōso
lationē infirmo: et in hac prudē
ter abscondens laqueū decipois
dyabolo. Porro ut patri nos re
consilier. mortem fortiter subijt
et subegit: fundens pñi nīe re
demptionis sanguinē suū. Ergo
si non amasset dulciter: nō me
in carcere requisisset illa maies
tas. Sed iuxta affectioni sapiaz.
qua tyrānū deciperet: iuxta et pa
tientiā: qua placaret offensū de
ū patrē. Hij siñ modi quos no
bis ꝓmiserant: sed ꝓmisit eos ī
xpo: ut cōmendabiliores haberē
tur. Discat xpiane a xpo q̄dmo
dū diligas xpm: discat amare dul
citer amare prudenter amāre fortiter. Dulciter ne illecti prudenter ne
decepti fortiter ne oppressi ab a
more dñi auertamur. Ne mūdi
glia seu carnis uoluptatibz abdu
camur: dulcescat nobis ꝓfectus sapiā
xpūs. Ne seducamur spū mendaci
et erroris: lucescat nobis ueritas xps
Ne aduersitatibz frangamur: con
fortet te uirtus dei xps. Zelū tu
ū inflāmet caritas: informet fides:
firmet constantia. Sit feruidus
sit circūspectus. sit inuictus: ne te
porem habeat. ne carcer discredā
one. ne tumultus sic. Et uide ne
forte tua ista sibi et in lege tra
dita fuerint dicere dño. Diliges
dñm deū tuū ex toto corde tuo:
et ex tota aīa tua: et ex tota uir
tute tua. Michi uidetur. si alius
ꝓpterunt sensus in hac trina
distinctione non occurrat. amor
quidem cordis ad zelū quēdam
primere affectionis: aīe uero amor
ad industriā seu iudiciū refert: u
tutis autē dilectio ad animi posse
referri constantiā uel uigorem.
Diligo ergo dñm deū meū ex toto et
pleno cordis affectu: diligo ex tota
tota uigilancia et circūspectione:
diligo ex tota uirtute. ut nec mo
rs pro eius amore timeam. si
mor sequtī est in cōsequentibz:
qm fortis est dilectio ut mors: du
ra sicut infernus emulatio. Sit
suauis et dulcis affectu meo dñs
ihūs. contra male utiq; dulces
uite carnalis illecebras: et ut mar
dulcedo dulcedinē: q̄dmodum
clauū clauus expellit. Sed sic
nichilominus ꝓficia intellectū lux
et dux cōmū: non solū ob cauen
das heresee fraudis disciplinas.
et fidei puritatē. ab eor uerbis
custodiendā: uerū ut carnis q̄
lis nimia et indiscreta uehemē
tiam uitare in mea cōuersatio
ne. Sit etiā fortis et constans
amor tuus: nec cedens doloribz:
nec succūbens laboribz. Ergo a
memus affectuose circūspecte et
valide: scientes amore cordis
q̄ et affectuosū dicim⁹ absq; eo q̄
dicat aīe. dulcem quidē sed sedu
cibilem: illū uero absq; illo qui
est uirtutis. cōsabilem sed fra
gilem ee. Et uide in malefactis
exemplis horum ee ut dicimus

XX

Cū egre ferrent discipuli qđ de
a secessuri mgr̄ discessu ab eo dē
tpo audierant: audierūt. Si di
ligerent me gauderent utiq;:
qr uado ad patrē. Quid ergo:
Non diligebant. de cuius discess
sione dolebant: Sed diligebāt
quodāmō: et non diligebant.
Diligebant dulcat: sed min⁹ pu
dencter. Diligebant carnaliter:
sed nō rationabiliter. Denicq; di
ligebant toto corde: nō au
tem tota aīa. Di
cão eor̄ con
tra salutē eor̄. Unde et subiecit.
Expedit uobis ut ego uadā: aut
pans consiliū non affectū. Loquē
s rem de morte sua futura obnu
ans sibi cuiusdē petrū qui eum
ueniete diligebat. cū ita ut meni
nisset ī carpādo repēsit: qđ ī eo alt⁹
qđ ipsi deāā reprehēdit. Postmodo qđ
ē nō sapis q̄ dei sūt. ut nō sapiēt dili
gis: humanū secūs affectū qđ dimū q
silij. Et bonū sathanā eo qđ salu
ti sue et si uelles adūsaret q̄ sal
uatorē mori phibet. Unū z correpto
repetēdū postmodū dīte ubi mīme
ia mōi uenit: z sē quoniā cē p
misit. Non autē impleuit: qa
necdū ad certū gradū uenerat:
in quo tota uirtute diligit. Et
erat tota aīa dōctus diligere: z
adhuc infirmus. Bene instruc
tus: sed parū aductus. Non ig
narus misterij: sed materij pa
uidus. Non plane illa fortis ut
mors dulcēdo cūctis fuit: q̄ morti
succubuit. Fuit autē postea: cū
ex pmissione ihu xpi induitus
uirtute ex alto. tandem tanta
cepit uirtute diligere: ut in cō
silio phibitus predicare uolue
rim constanter phibētibz tūderet:
obedire oportet magis deo qđ ho
mūbz. Tūc demū tota uirtute di
lexit: cui nec uite sue pepercit pro
dilcōe. Maiorē siquidem caritā
tem nemo habet: qđ ut aīam
suam ponat quis p amicis su
is. Quā etsi mīme cūctis posuit:
iam tamen exposuit. Ergo
non abdua blandicijs. nec se
dua fallacijs. nec īuidijs stran
gi: toto corde tota aīa tota uir
te diligere est. Et nota amorē
cordis quodāmō esse carnalē:
qui magis erga carnē xpi et q̄
in carne xpūs gessit uel uilio
ri humanum affectat. Hoc reple
tus amore. facile ad omnē de
huiūmōi sermonē cōpūgit. Nu
chil audit libencius. nichil le
git studiosius: nil frequēcius
recolit. nil suauius meditatur.
Inde holocaustia ordinū cum q̄
ex adipe uituli saginati īpīguat
Altare orantū hoīs dei sancta p
mago. aut nascentis dei. a lac
tentis aut docentis a morien
tis aut resurgentis aut ascen
dentis et q̄q̄ tale occurrerit:
uel stringat necesse est aīm in
amore uirtutū. uel cartus exur
bet uicia. fuget illecebras: uori
a desideria cedet. Ego hanc au
ctorē papiā inuisibili deo fi
isse causam q̄ uoluit in carne
uideri et cū hoīnibz hō cōuersari:

ur carnaliū uideret q̄ nisi car-
nalis amare nō poterāt. audas
primo ad suę carnis salutarē
amorem affectiones traheret: ac
sic ita gradatim ad amorem du-
ceret spiritalem. ¶ Nōue denique i
hoc gradu adhuc stabāt qui a
iebant: ecce nos reliquimus oīa
et secuti sumus te: Solo profecto
corporalis pūcte amore reliquerāt
oīa: adeo ut salutaris futuræ
passionis et mortis ne audire
quidem uerbū equanimi sustine-
rent: sed nec gl̄iam ascendentis
postmodū nisi cū graui merore
susciperēt. Hoc enī est qd' dicebat
eis. Quia hec locutus sū uob:
tristicia implenit cor vr̄m. Ita
q̄ in sola interī gratia pūctus su
e carnis ab amore omis carnis
suspenderat. Nō obstrabat autem
postea eis alamorē amoris gradū
cū duceret: spūs ē qui uiuificat
caro nō pdest quidq̄. Quo hūc
ascenderat ia qui dicebat. Et si
cognouimus xp̄m secm carnem:
sed nūc iam non nouim⁹. ¶ Cor-
rectis et pfia uehemēcia i hoc
ipo stabat cū dicēt. Spūs aute
facit uiam xp̄us dūs. Nam
q̄ subiugit sub umbra eius vi
uemus inter gentes. nī uideatur
ex psona inperitū addidisse:
ut quiescant saltē in umbra. q̄
solus ferre ardorē minus ualuit
se sentiūt: et carnis dulcedine
nutriant: dū necdū ea ualent
capere que sūt spūs dei. Umbrā
liquidē xp̄i carnē reor esse ip̄i:
de qua umbra cū est et mater:
ut eius obiectu feruor splendor
q̄ spūs illi cēperet. ¶ In carnis
ergo deuocione iam consolet
qui uiuificante spū necdū hō:
eo dūtaxat mō. quo habēt illi
qui aiunt. Spūs aute facit
uiam xp̄us dūs. Et rursū. Et si qn
nouimus xp̄m secm carnē: sz nūc
iam non nouim⁹. Nā alias qui-
dem nequaq̄ sine spū sco uel in
carne xp̄m diligit: et si nō
in illa ple- -nitudine. Cuius
tamē melioca deuocois hec ē: ut
cor illa sua uanitas occuper:
cor sibi ab amore uanissime rei
ac carnalis illecebre uendicet: q̄
quippe: hoc quippe toto corde dili
gere est. Aliq̄n si carnis mee
qualibz sanguinolenta uel uolup
tate forte p̄fecto carnu dūi nri:
p qd' me uideret minus ea iple
re contingat. q̄ in carne manēs
uerbo et exemplo me docuit: nō
ne liquido constat q̄ toto neq̄q̄
diligo corde: cū id diuisū habēs
partem uidear impendere carnu
eius. partem uoluptate ad pro
priam. Denique ait. Qui amat
patrem aut matrem plus q̄ me nō
nō est me dignus: et qui amat
filiū aut fratrē sup me: non est
me dignus. ¶ Ergo ut breuiter
dicā toto corde diligere ē: oīne
qd' de carne, pria blandiri uel
aliena sanctē carnis amori
postpone. In quo et mūdi ego
gl̄iam cōprehendo: q̄ gl̄ia mū
di gl̄ia est carnis: et qui ea delec

XXI

ctus carnales ee non dubiū e. Licet uero donū et magnū donū spūs sit. ischmodi erga carnem xpi deuocio: carnalem ei dixeri hūc amorē illius amoris respectu: quo non eam uerbū caro factū est nobis sapia a deo et iustica et sācficacio et redēpcio. Cu ubi eque et uno mō affectu uideantur. is quidem qui xpo passo pie compatit et cōpungit. et mouet facile ad memoriam eoz que pculit. atq; ihūs deuocois suauitate pasat et confortat ad quecq; lubria. honesta pia: ītēq; ille q; iustice zelo semp est accensus. qui uerecūdē ubiq; zelat. qui sapiencie feruer studijs. cui amica sācas uite et mox disciplina? cuius mores erubescūt iactancia. abhorrent detractiones. iuidia nescit. superbiam detestant. omnem humanā gliam non solū fugiūt sed et fastidiūt et cōcep nūt. omnē in se carnis et cordis spuritatē uehemētissime abhominant et psequūt? omne deuiq; tamq; naīale et malū respuunt et q; bonū est amplectūtur. Hōne si cōpates utriusq; affectiones? constat quod dāmō illū superem respectu quidem huius amare quasi carnalit. Bonū tamē amor iste carnalis: p que uita carnalis erudit cōcepti tur et nūciatur mūdus. Dū aut autem in eo aī fit rōnalis: pficitur efficaī eam spūalis. Porro rōnalis nīc est aī in oī bz que oportet de xpo sentire. fidei nō rea firma tenet: ut ab ecclesia sensus puritate nulla uel silicidie. nulla hereti ca seu dyabolica circūuentōe aliquatenus deuiet? ītē aī in pria cōuersacione illa caute la seruat: ut distractois metu nulla supstitione uel leuitate. uel spūs quasi feruētioris uehemētia erretat. Et hoc ē tō ama deū. diligere ia supōrim? Od' etsi adiumētas spūs ui gor tantus accedat ut nulla uilabor uel tormentor? sed nec mortis metu ulcisci unq; deseraī: in hoc etiā cota uicisse diligit et est amor spūalis? qd' minimū nomē huic spūali ter amori cōgruere puto: ob p rogatiuā unq; plenitudīs spūs qua pcellit. Et hec sufficiant p eo qd' sponsa dicit: ppter adolescentule dilexerūt te nimis. In hijs que sequūtur dignetur nobis aperire thesaurus miseri cordie sue ipe custos eoz ihūs xps dūs nr? qui uiuit et regnat in unitate spūs scī deus: p oia scla sclōz amen. Sino mihi? pius?

Trahe me post te: in odore unguentor tuo curremus? Od'. Spō sa ne ergo uice habz trahi. et

post hoc sponsū: quasi uero ī
uita eū ex uoto libens sequatur.
Sed non ois qui trahit. Iuuat
trahit. Nec enī infirmū aut
debilem eū uideret qui p se ī
re non ualet. trahi ad baltheū
seu ad prandiū pigret: ex si re
um pigeat trahi ad iudicium
uel ad penā. Denīq trahi uult
que ex hoc togat. Non autem
togaret: si sequi p seipam ipm
dilectū pure uellet ualeret. Ut
qđ uero non ualet. An infirmā
fateatur ex sponsam. Si una
queuis ex adolescentulis infir
mā se diceret. ex peteret trahi:
nequaq̄ mitteret. At uero de
sponsa que trahere ex alios
utpote fortis ex p se ipa posse suf
ficere uidebatur: an non du
bū sonet q ex ipa trahi tamq̄
infirma uel debilis nōe habe
at. De quanā aīa iam cōfidi
mus q ualida sit ex sana? si il
lam infirmā diu consenserim?
que p sui singularē pfectione
ex excellentiori uirtute sponsa
dñi nolatur. An ecclia forte id
dixerit cū intueret dilectū alcē
dentē: gestiens eū sequi atq̄
assumi cū ipso in gla. Quā
q̄ ex q̄rentis pfectis aīa quidē
q̄ diu gemit sub corpe mortis
huius ex huius seculi neq̄ ceni
nec̄ inclusa carcere. uincta ne
cessitatibz corpis sceleribz lenā?
sequius q̄ assurgat nōe est ad
contēplanda sublimia: nec oī
no habet liberū sequi spōsum
quocūq̄ ierit. Hinc lacrimose
uox illa gementis. Infelix ego hō.
quis me liberabit de corpe mor
tis huius. Hinc supplex illa pre
catio. Educ de carcere aīam me
am ad cōfitendū. Dicat pinde. dicat
cū gemitu ecclā sponsa trahe me
post te: q̄ corpus qđ corrūpit
aggrauat animā. et deprimit
terrena inhabitatio sensū mul
ta cogitantē. An si hoc dicat
cupiens dissolui et esse cum xpō.
plerum diu uideat eas ppter qs
manere ipam in carne nōn de
beat. bū p̄fectos amare iā
sponsum et stare in cuto carita
tis. Siquidem pmiserat: ppter
inquiens adolescentule adolef
centule dilexerūt te. Nūc ergo
quasi dicat esse adolescentule
amant te amando fortiter the
sum rabi: neq̄ iā mīme opus
habent. nulla nuchi causa in
hac uita ulterius cōmorandū:
idcirco aut. trahe me post te.
Hoc sensū. si diceret trahe me
ad. Nūc uero quia dicat post te:
magis illud nuchi postulare
uidet. ut cōuersacōis eius ual
eat uestigia sequi: ut possit e
mulari uirtutē: ut normā rectē
uite et uox queat apprehendē
disciplinā. In hys quippe max
ime opus est ad iuuamen. quo ni
hil aut abnegare semetipam et
tollere crucē suā: et sic sequi xp̄m. Hic trahi. prius nōe ha
bz sponsa: nec sane ab alio. q̄
ab eo ipo qui ait. Sine me nuchi

XXI

porelis facere. Sino mox me re
quaq̃ posse puenire ad te nisi gra
diendo post te. sed neq; hoc quidē
nisi adiuta abs te: ideoq; pcor ut
trahas me post te. Bonis siquidē
cuius est auxiliū abs te. alienū
omes in corde suo dispositi ī val
le lacrimarū: puenturus q̃q;
ad te in montibz gaudior. O
pauci post te o dñe ire volūt: cū
tamē ad te pueniri nemo qui no
lit: hoc faciabz ōnibus qz delectā
ones in terrena tua usq; in finē.
Et pterea uolūt omīs te frui: ac
non ita est in uerum. Concupiscere
aliquīt: sed non cōpiscit. Et hijs
erat ille qui dicebat. Moriatur
aīa mea morte iustoz: et fiant
nouissima mea hoz similia. Op
tabat sibi extrema iustoz̄: sed non ita est principia. Morte
spūalī optant sibi ea carna
les quoz tamē uitā abhorrēt:
faciunt pretiosam esse morte
scoz: qui cum dederit dilēs suis
sōpuī. ecce hereditas dñi. et qa
bā moztui qui in dño moziūt:
cū econtrario iuxta pphe sūiam
mors pecoz sit pessima. Nō cu
rant querere. quā tamē deside
rant īuenire: capientes consq
et non sequi. Non sic illi quibz
dicebat. Dos estis qui pmansistis
mecū in tēptacōibz meis. Bñ q̃
digni habiti sūt tuo testimonio
benigne ihū. Ipi reuera ibant
post te et pedibz et affectibz: uoca
tis ferūs uias uite. uocās eos
post te: qz uita et uia es dicens.
Venite post me et faciam uos fieri
pscatores hoīm. Item. Qui mi
nistrat me sequat̄: et ubi ego
sū et minister meus illic erit. Di
cebant ergo gl'antes. Ecce nos
reliq̄mus oīa: et secuti sumus te.
Sic itaq; et dilēta tua relictis
oīnibz, pter te concupiscit semp
re post te. semp ire post te. semp
tuus inherere uestigijs. ac sequi
te quocūq; ieris? Faciens q̄m iuc
tue uie pulchre et oīs semite
tue pacifice: et qz qui sequit̄ te
non ambulat in tenebris. Pecta
tur autē se trahi ut assolet: q̄m
iustitia tua sicut montes dei: nec
sufficiat ad illā sinus uiribz. Pec
tatur se trahi: qz nemo uenit ad
te. nisi pater tuus traxerit eum.
Porro quos pater trahit: trahis
et tu. Opa quippe que pater fa
cit: hec et filius similiter facit.
Sed familiarius a filio postu
lat trahi tamq̄ a sponso, pprio.
qui concupiuit decorem eius sp
pater misit obuiā ei ducem ac
pceptorē: qui sibi pueri in uia
mor. et pparatet uer uatū: et
erudiret eā sicut semetipm. et
uiam prudentie doceret. et tra
deret ei legem uite et disapline:
et sic ipe merito cōcupiscaret de
corem ipius. Trahe me post te:
in odore unguentoz tuoz curremus.
Peterea opus habeo trahi: q̄m
refriguit paululum in nobis ig
nis amoris tui? nec ualemus
a facie frigoris huius currere:
sicut hiems et nudi uestimus.

Curremus autē postea: cū red
dideris lenitatē saluus tue aīm
rediens melior reputes gīe.⁊ cū
sol iustitie iterū inualuerit. et p
transitū tēptationis nubes que
hūc opiue ad horam teguīt: ac
p ad leuē flatū aure blandio
ris solitus ceperint huguenta li
quescere et aromata fluere: et
dare odorē suū. Tūc curremus:
in odore illo curremus. Spiritu
alis ingē unguentis curremus:
q̄n abscedet corpor qui nūc est.
et reuertet̄ deorsū.⁊ etiam nō
erit opus nobis ut trahamur.
quippe odore exactam ut sponte
curramus: nūc uero inquit tra
he me post te. Videz ne illū
qui in spū ambulat nequaq̄ p
manere in uno statu nec eadem
semp qualitate placere.⁊ ex q̄ nō
sit in hoīe uia eius. sed q̄ admo
dū ei spūs moderator put multi
dispensat.⁊ nūc letamur nūc a
flictus que uero sūt obliuisci
et ad anteriora sese extendere.⁊
Puto q̄ hoc ipm si attendimus.
vīa nobis expiencia trāder intr⁹
qd̄ ego loquor foris. Ergo cū ex
corpore uel accidia uel tedio af
fici sentis. noli ppēa diffidere. a
desistere a studio spirituali.⁊ sed in
uanum requie manū trahi te
obsecrans sponse exemplo: do
nec denuo suffocatione grīe factus
promor alacrior q̄ curras et di
cas. Viam mandatoꝝ tuoꝝ cu
curri: cū dilatasti cor meū. Sic
autē q̄ diu adest grīa delātare in
in ea: ut non te existimes domū
dei iure hereditario possidere.⁊
ita indelicter securus de eo quasi
nūq̄ p dere possis.⁊ ne subito cū
forte retraxerit manū et subtra
xerit donū. cū aīo conatus et
cultor q̄ oportet fias. Denīq̄
ne dixeris in hūdantia tua. nō
mouebor in eternū. ne et illud
qd̄ sequit̄ dicere cū gemitu qui
deum cogaris.⁊ auertisti faciem
tuam a me: et factus sū conturr
batus. Curabis potius si sapis
p consilio sapientis in die ma
lor nō īmemor ē bonor: atq̄
in die bonor nō īmemor ē ma
lor. Ergo in die tribulationis tue. no
li esse securus: sed clama ad do
minū cū ppheta et dic. Cū defece
rit uirtus mea. ne derelinquas
me. Porro in tpe tēptationis
cōsolatur et dicit cū sponsa. Trahe
me post te: in odore unguentor
tuor curremus. Sic te nō de
seret spes in tpe malo nec ī bo
no prudentia dicit.⁊ ens q̄ mu
tabilia et ppria mutabilitū tē
por teneus quādam eternitatis
ymaginē. utq̄ hanc īmolabi
lem et incōcussam constantis
animi equalitatē. hūdicēs do
minū in dī tpe: prudēq̄ uendi
cans sibi eciam in huius mu
tabilitū dī seculi dubijs euentibus
certus q̄ defectibz phēnis quodā
mō incōmutabilitatis statū:
dū in te tēpis renouare et reform
mare insigne illud antiquū si
militudīs eterni dei: apud quē

XXI

non est trāslmutatio nec mutatio
nis obūbratio. Quippe si
cut ipe est. ita et tu eris in hoc
mūdo: nec in aduersis timidus.
nec in prosperis dissolutus. In
hoc inq̄ nobilis creatura facta
ad ymaginē et similitudinē eius
qui se fecit antiqui honoris dig
nitatē recepisse iā iāq̄ et se re
parare indicat. cui sibi indig
nū ducit huic labenti seculo cō
formari: reformari magis sata
genis uerba pauli doctrinā in
nouitate sensus sui. in eā simili
dinē in qua se condidit nouit.
ac p hoc etiā cogens ut dignū
ē sibi in qd̄ppter se trāsiuit
uersa uice mutū in modū gesti
mari sibi: dū oīa ei cooperari in
bonū incipiūt. tamq̄ in pria
et naturali forma. abiecta de
generi spene recognoscēna do
minū suū. cui ad seruiendū crea
ta fuerat. Unde arbitror illū
sermonē quē dixit de se ymagi
nis. videlicet si exaltarer a terra
oīa traherem ad me ipm. cūctis quo
q̄ fratribz eius posse esse cōmunē.
hijs quoq̄ quos pater p̄scijt et
p̄destinauit conformes fieri yma
ginis filij sui: ut sit ipe primoge
nitus in multis fratribz. Et ego
inquit si exaltatus fuero a terra
audacter dico: oīa trahā ad
me ipm. Nec eū temerarie uiui
po michi fratris mei nocē: cui
me induo similitudinē. Sed si i
ta est. non putem diuites hui
seculi fratres xp̄i sola possidere
celestia: quia audiūt dicentē bī
pauperes sp̄u qm ipor est regnū
celor. Non eos inquit estimēt
sola celestia possidere. q̄ ea so
la audiūt in p̄missione: possi
dent et terrena. Et quidē tamq̄
nichil habentes: sed oīa possiden
tes. Non mēdicantes ut miseri
sed ut dñi. eo p certo magis dñi:
quo minus cupidi. Denq̄ fide
li homī totus mūdus diuinaꝝ
ē. Totus plane. q̄a tam adūsa
q̄ pspa ipius. ex oīa seruiūt ei:
et cooperant in bonū. Ergo auar
ē. eluit ut mendicus: fidelis
contēpsit ut dñs. Ille possidēdo
mendicat: iste contēpnendo ser
uat. Quere a quouis cor qui
insatiabili corde lucris t̄palibus
inhiant. q̄ nā de hijs sentiāt q̄
sua uendentes et dantes paupe
ribz regna celor p terrena mer
cant substātia. sapient agant
ne ne: paul dubio trādebit. sapi
enter. Quere iam qd̄ approbat
ipe nō facit: nō possū inquies.
Quare. Profecto q̄ dña anima
a non punitur. q̄ liber nō ē: q̄a
non suos sua que possidere uide
tur. sed nec ipe sui iuris est. Si
uere tua sūt expende ad lucra.
et p terrenis celestia cōmutato
s. Si non uales. fatere te tue
pecunie nō dñm esse sed seruū:
eiusdem nō possessorē. Denq̄
et conformaris etiamne tue tā
q̄ seruus dñe sue. dū quomō
ille illi nūiat. et cōgaudet cō
gaudenti. et dolenti condolet.

au quoq; aī crescēte mo mar
subio crescas pariter ajo. et cum
decrescente decrescis. Nā et cōtra
heris tristicia aī illud ermam
aur: et lenicia solueris aut cere
inflatis spūbia: aī implet. Hoc
ille. Nos uero curremus spōse
emulari libertatē atq; constan
tiam: que sic bī instructa īomni
bz et erudita corde in sapīa:
fact hūdare fact et peccatā pau.
Cū se rogat trahi. oūdit qđ de
sit sibi: non pecunie sed ūtutes.
Curssū aī se uehementiū de spe
gracie reducere consolat: et si de
ficere. nō tamen diffidere se pbat
Dicat ergo. Trahe me post te: in
odore unguentoz tuoz curremus
Et quid mirū si indiget trahi.
que post gigantē curric: que eū
cōprehendere nitat. qui salit in
montibz transilit colles: Veloc
ter aīc curric sermo eius. Non
valet equo currere: nō pōt pa
ri aī illo celeritate contendē: q
exultat ut gigas ad currēdam
uiam. Non potest ciuis uiribus
et pterea se rogat trahi. Fessa sū
inquit deficio: noli me delerere.
sed trahe me post te: ne inapiā
uagari post amatores alios. ne
curram quasi in incertū. Tra
he me post te: quia sacius in ē
ut me trahas: ut uidelicet pium
qualēcūq; aut cerrendo minus
aut exiendo flagellis inferas:
q̄ patrem in med me corpore
male seuiā derelinquas. Tra
he me quoq̄mō inuitā: ut sacia

uolūtariā. Trahe corpeē: ut
reddas curreē. Cui qū non in
digebo tractore: qū uolūtarie
et aī omī alacritate curremus.
Non curā ego sola. et si solam
me trahi pecterim: curret ad
dolescentule meā. Curremus
patter curremus simul: ego q̄
dem in odē unguēcoz tuoz: il
le med exēplare exemplo atq;
hortatu: atq; hoc oīs in odē
unguentoz tuoz curremus? Ha
bet sponsa inuitatores siu sinut
et ipsa trahi est: et ideo nō aut sin
gulariū curā. sed aureū. Si
orē quelibo aut similit cū se pe
tit trahi eā adolescentulas nō
adiūxit: ut nō trahe me: sed tra
he nos dicteret. Qđ eū. Forte ne
sponsa indiget trahi: et adoles
centule nō indigeāt. O pulchra
o felix o bēa: eduisse nob hmōdi dīctoīs
cōnem. Trahe me aut. Quare
me et non nos: An hoc bonum
iudes nob: Ablit. Neq; eī pau
dixisse adolescentulas eā esse
curssuras: si sola post spōsū ire
noluisses. Cur ergo pluraliter mor
subiūctura curremus: trahi te si
gulariē postulasti: Carnas in
quit ua postulabat. Discę p hoc
uerbū a me in spūali exercio.
duplex auxiliū desup sperare: cor
reptionē et consolationē. Altera
sepe exeret: altera uisitat int.
Illa reprimit insolentiā: ista ad
fiduciam erigit. Illa opat hu
militatē: ista pusillanimitatē con
solat. Illa cautos ista deuotos

tacar. Timore dñi dicet illa: ista ipm timore infusu recuperat gaudio saluetur: sicud scptm est. Vexer cor meu. ut timeat nome tuu. Item. Seruite dño in timore: et exultate ei cu tremore. Tra hitur cu cptacoibz et tribulacoibz exercetur: curritur cu interuis consolacoibz et inspiracoibz uisitat. tamq in suaue oleribz uigilemus respiremus. Ergo qd austerū et durū uidet reuoco michi tamq forti tāq suue tamq pfecte. et dico singulariter trahe me: qd suaue et dulce abi tamq infirmo cōmunico. et dico curremus. Noui ego adolescentulas delicatas et teneras esse et minus ydoneas sufferre tptacones: et ppterea nolo ut mecu curaut: sed nō ut mecu currant. Volo habere socias consolacois: nō aute et laboris. Qre. Qu infirme fuit: et uereor ne defficiant. ne succūbant. Trahe igr o sponse corripe. me exerce. me tempta. me trahe post te: qu ego in flagella parta sū. et pones ad sustinendū: cerū simul curramus. Sola trahar: sed simul curremus. Curremus. curremus: sed in odore unguentor tuor: nō in uīor fiducia meritor. Nec in magnitudine uirtū nrarū nos currere confidimus: sed in multitudine miserationū tuarū. Nā etsi aliqu curritur ac uolūtarie fuim⁹: nō fuit uolētis neq; currentis: sed miserentis dei. Hec uerat miseracio et curremus. Tu quide in uirtute tua tāq gigas et potens curris: nos nisi unguenta tua spirauerit non curremus. Tu quē pater unxit oleo letitie pre consortibz tuis, curris in ipa unctione: nos in illius odore currem⁹. Tu in plenitudine: nos in odore. Tempus esset ut psoluerem qd de unguētas sponsi longe supra pmisisse me meminī: si nō hui⁹ sermonis longitudo uetaret. Differo ergo: nā et materie digustas arram molesta breuitate nō patitur. Rogare dignū unctionis ut unctionis oris mei būplacata fiat dignet ad insinuandā uis desideriis mēoriā habūdantie suauitatis sue: que est in spōso ecclē ihu xpo dño nro: qui uiuit et regnat p omnia scla seculorū amen. Sermo octauus secundus

Sancta pcessa ma magnificat sponse unguēta sancta iuuenta sūt. qn audimo dñi cum tractarent⁹ auditis: spōsi qualia sūt. Et si digne ea nos pure sūt nō sufficimus explicare: haut dubiū tamē qn excellentior hor uirtus et grā efficacior sit. quor solus nō solū adolescentulas sed ipām quoq; sponsā odor extulit ad currendū. Si eū aduertis: nil tale de pris unguētis audisse est pollicem. Et quidem illa optima ee gloriat⁹: sed nō dicit tamē qr ei eis auscultasset aut curreret: qd in

istoꝝ solo odore pmittit. Hō si
ipam vnctionē in se effusā sen
tiret: cuius ita tenui exhilara
ta fragrantia, pmoueꝝ ut ēat:
Neqū si nō et uolaret Sz dum
alios. Desine iam cōmendare: la
tas cū ea cepis alligare appare
bit qđ sint. Hō. Minime ego il
lud polliceoꝝ. Sane an uel ipsa
sint que aio suggerūt dicenda:
rede michi adhuc nescire me fa
teoꝝ. Extimo enī sponsū vari
as aromatū atq; unguēꝝ ha
bere species. et non paucas: et
alias quidem ee in quibz singu
lariꝝ oblectat sponsa. tamq; p
pinquioꝝ ac familiariꝝ: alias
uero que usq; ad adolescētulas
puellulas: alias que pinguiꝝ
ena ad longe positos et erue
os: ut non sit qui se abscondat
a calore eius. Sed licet suauis
sit dūs uniuersis, maxime tū
domesticis: et q̄uis quis ei fami
liarius p uite meritis ac mētis
puritate appropiet: tanto eī ar
dentioꝝ recentioꝝ aromatū et
unctionis suauioris sentire fra
grantiā. Hoꝝo in huiusmodi
nō capit intelligentia: nisi q̄ tū
experientia attingit. Ego uēo hāc
temere michi arrogaueī sponsi
sē progatiuā. Nouit sponsus
quibz delicijs spūs foueat dilec
tam: quibz singulariꝝ refocil
let sensus eius inspirationibz: et
mulceat odoramentis. Sic sibi
sons pr̄ius in quo et nō cōmu
nicet alienus: nec idigmus bi
beat ex eo. Sit quippe ortus conclu
sus: fons signatus. Certū deriuā
tur aque inde in plateas eas me
habere ad manū fateoꝝ: dū ta
men nemo michi molestus sit a
ingratus: si de publico hauriꝝ
pino Nam ut paulisp mīstre
riū meū in hac pte cōmēdem:
non nullius fatigationis pfec
to ē atq; laboris quotidie extrue et
hauire enam de manifestis tram
tis scripturarū: et ex eis singu
loꝝ necessitatibz inseruire. ut a
absq; suo labore quilibet vēn pl
o habeat aquas speciales ad
omne opus. Verbi gīa ad lauan
dū. ad potandū ad cibos coquē
dos Est nūmerū aqua sapiēne
salutaris sermo diuinus: nec
nō potans. sed et lauās: dicēte
dño. Et uos mūdi estis: pter ser
monē quē locutus sū uob. Sed
et crudos carnis cogitatus igne
scā spūs accendente coquit diui
nū eloquiū: ac uertit in sensus
spūales et cibos mentis: ita ut
dicas. Concaluit cor meū intra
me: et in meditatione mea ex
ardescet ignis Qui mēte sane
puriori p sepōs apphendē sublī
miora sufficiāt q̄ p nos pferāt:
nō solū non phibeo. sed et mul
tū congratuloꝝ: dū et ipi nos pa
ratiꝝ simpliciora simplicioribz
mīstrare. Quis dabit michi ut
omīs pheream: Vanā tū nēte nō
esset in hīs occupari, Vanā a
alterī cura incūberet ista: aut
certe q̄ mallem nemo in nobis

esser qui ea indigerer. esseuq; omīs dōabules dei: er ego possem uacare et uidere quō sponsus ē deus. Hūc uero mīme interim non dicam inueni. sed nec inquirere quidem licet. qđ sine lacrimis non loquor. regem in decore suo sedentē sup cherubin. sedentē sup soliū excelsū et eleuatū: in ea forma qua equalis patri in splendoribz sōr ante luciferū genitus est. in qua semp deliderant angeli eū. pspicere deū apud deū: uel ipsū saltē hominē homo hominibz loquor. sēm eā formā in qua ut se manifestū nimia sua dignacione et dilōe prebēr. minorat⁹ ab angelis in sole posuit tab̄naculū suū: tanq̄ sponsus procedēs de thalamo suo. Suauem magis q̄ sublimē. et unctū loqr̄ nō aliū: qualē denicq; spūs dūi unxit et misit ewāgelizare pauperibz. mederi contritis corde. predicare captiuis indulgenciā. et clausis apacionē: pdicare annū placabilem dño. Saluo igit̄ ordine q̄ forte sublimius q̄q; subtilius de sponsi unguentis speculatiue sentire sibi et exponere donatū est: ego qđ de cōmuni accepi pfero in cōmune. Ipe siquidē fons uite ipe fons signatus. deinceps ordō conclusū erūpens p os pauli fistulā suā. tāq̄ uena illa sapiēcia que iurta būi iob sentēciā de occultis trahit̄. in quatuor se se riuos diffudit et deriuauit in plateas: ubi uidelicet et assignat nobis eū factū a deo sapiām et iustificacionē et redēpcionē. Ex hijs itaq; quatuor riuis tanq̄ pnosissimis unguentis. nil nobis obstat utriusq; intelligi et aquā et unctionē: aquā quia mūdāt. unctionē q̄ fragrāt. et hijs inq̄ quatuor pmissis tāq̄ unguentis pnosissimis sup mōtes aromatū de celestibz speculatiuis cōfectis. tanta ecclie uates sua uirtus odoris repleuit: ut mox a quatuor mūdi pabz erucata illa dulcedine supnū ppetet ad spōsū: tanq̄ uere illa regina austri festinās a finibz terre audire sapiencia salomonis: opinionis siquidē odore puocata. Sane et ecclia nō ante currere ualuit in odore sui salomonis: quousq; is qui ab eterno ex patre sapia erat factus ē ei in tpe a pē sapiencia: quo ipius odorē pape posset. Sic iustitia sic sāctificacio. sic redempcio nichilominus ei factus est. ut hoc quoq; crere in odore posset: cū hec ei oīa in se ante omnia essent. Nam et in pncipio quidē erat uerbū: sed nīc demū ad uidendū ipm pastores uenerūt festinātes: cū nūciatū ē eis. Denicq; et loquūt ad inuicē. Trānseam⁹ usq; bethlehem: et uideam⁹ hoc uerbū qđ factū est qđ fecit dñs. et ostendit nobis. Et sequūt̄ q̄ uenerūt festinātes. Prius se non mouebant: dū ubū tū erat apud deū. Ac ubi ubū qđ in pncipio erat factū est. ubi

hoc dñs fecit et ostendit: cum
uenerit festinãtes: cãt ad uere
nit. Quomõ ergo in pncipio e
rat uerbũ sed uerbũ erat apud
deũ: factũ est autẽ quando esse
inaperet et apud hoies: sic nich
ilomin⁹ in pncipio erat sapia.
erat iusticia erat sãcificacio et re
dẽpcio: sed angelis. Vt esset et ho
minibz fecit eũ hec oĩa pater: et
fecit qd' pat'. Denigz qui factus
ẽ iqt nob sapia a deo: et nõ aut
simplicit' qui factus ẽ sapia. sed
qui factus est nobis sapia: qm
qd' erat angelis factus est et no
bis Ad angelos inquis quonã
nõ redẽpcio fuerit nõ uideo. Nec
eũ auctoritas scripturarũ uspi
am assentire uidetur eos aligũ
aut pcõ extitisse captiuos aut
mortis obnoxios. ut necessariã
haberet redẽpcionẽ: extpas dñi
taxat illis qui superbie lapsu ir
remediabili corruẽtes. redimi
deinceps non merent. Si uigz
angeli nũigz redẽpti sũt. alij uti
qz non egentes. alij nõ ꝓuerẽ
tes: illi quidẽ qz nec lapsi sunt:
hij autẽ qz irrenocabiles sũt.
quo pacto ei dñs dñm xpm
eis fuisse redẽpcionẽ: Audi bre
uit. Qui erexit hominẽ lapsũ
dedit stamen angelo ne laberet:
sic illũ de captiuitate eruens: si
mic hũc a captiuitate defendẽs.
Et hac cõne fuit eq unigz redẽp
cio: soluẽs illũ. et seruans ihm.
Liquet ergo sãs angelis dñm
xpm fuisse redẽpcionẽ sicut nos
nãã sicut sapiencia sicut sãs
ctionẽ: et uicissim eis hec
ipa quatuor ẽ facti ꝓper hoi
nes: qui inuisibilia dei nõ nisi p
ea que fca sũt intellecta cõspicere
pñt Sic ergo oĩne qd erat an
gelis. hũs est nobis. Vid: Sapi
encia iusticia sãficacio redẽpcio
Sapia in pdicacõe. iusticia in
absolucione pcõr: sãficacio i
cõuersacione quã habuit ai pr
catoribz: redẽpcio in passioẽ quã
sustinuit ꝓ pcõribz: Vbi ergo
hec a deo facta ẽ: cãt ecclia od
orem seusit. cãt ad uirit. Vide ãt
iam quadrifariã uuctionẽ: ui
delicet affluentissimã atqz inef
fabilẽ suauitatẽ eius quẽ pr
unxit oleo letitie pre cõsoribz
suis. Sedebas o homo in tene
bzosis et umbra mortis p ignoꝛ
anciã ueritatis: sedebas uinct⁹
cathenis delictoꝛũ. Descendit
ad te in carcerẽ. nõ ut corqueret:
sed ut erueret de pfunde tenebra
rũ. Et pmo quidem uicari⁹ doc
tor depulit umbrã ignoꝛãcie tue:
luce sapie sue. p iusticiã dei
que est ex fide soluit finues pcõ
rũ: gratis iustificãs pcõrem.
Quo gemino bñficio ipleuit
sermonẽ illũ sci dauid. Dñs sol
uit cõpedit⁹: dñs illuminat ce
cos Addidit quoqz sce inf pcõ
res uiuẽ: et sic tradere formam
uite. tamqz uie qua redires ad
patriã. Ad cumulũ postremo
pietatis. tradidit in mortẽ aiam
suã: et de pprio latere pulc

pcū satisfactionis sed quo placaret patrē: p quod plane illū uersibilē ad se traxit. Apud dominū misericordia et copiosa apud eū redēpcio. plus copiosa: quia nō gutta. sed uuda sanguīs largiter p quīq; pactes corpis emanauit. Quid ibi debuit facē. et non fecit: Illuīa nūc ceū. solue uinctū: reduxit errorē: re consilianit reū. Quis nō posit illū libenter amp; alacriter curare. qui et ab errore liberat et errata dissimulat: qui deinde meliora uiuendo tradit. plura morīdo conquirit. Quā excusationē hē q̄ odē hor: unguētor nō erit: nisi ad quē forte minime odor pueniat: Sed cū in omnē terrā exiuit odor unctē: qm misericordia dñi plena est terra: et miserationes eius sup omnia opa eius. Ergo qui uitalem haurit splam ubiq; non sentit fragrantiā. et ideo nō curat: aut mortuus est aut putridus. fragrantia fama ē. Pueri opinionis odor: excitat ad currendū: pduit ad unctionis experimentū. ad bibendū usionis. Hor una letantiū oīm pueniē dū. Sicut audiuim⁹: sic uidim⁹ in ciuitate dñi uirtutū. Oīno pter mansuetudinē q̄ in re pdicat̄ curritur? posit re dñe iesu: audientes q̄ non spuas pauperē. pcatorē non horreas. Nō horruit cū confitentē latronē. nec latentiā mentē pcatricē: nō phariseā supplicantē non despexisti in adultero. nō sedentē in theloneo: nō suspirantē publicanū. nō negantē discipulū. nō plorantē discipulor: nō ipos crucifixores tuos. In odore hor curremus.

Porro sapiē tue odorē ex eo potimus qđ audimus: qz si q̄s indiget sapia postulet a te et dabis ei. Iuste siquidē q̄ des oīb; affluenter: et nō imperes. Atque iustitie tue tanta ubiq; fragrāna spḡit: ut nō solū iustus sed ipa etiā dicatis iustitia: et iustitia iustificans. Tam nichil⁹ denicq; es ad iustificandū: q̄ iustus ad ignoscendū. Q̄ obrem quisq̄s p pcīs cōpūctus erubuit et statim iustitiā: credat in te qui iustificas impiū: et solā iustificatus p fidem pacem habebit ad deū. Sanctitatē quoq; tuā uestime et copiosissime tua redoleret nō solū cōuersatio: sed et cōpcio. Pcīm siquidē nec cōmisit: nec contrectauit. Qui igit̄ iustificari a pcīs sectari desiderāt. deliberatq; cāmoniā sine qua nemo uidebit deū: audiant te clamantē. Ethor sā: qm ego sanctus sū. Considerent uias tuas: et discant a te. qm iustus es in oībz uijs tuis: et sanctus in oībus opibz tuis. Iam redēpcionis odor. quātos curre facit: Cū et alienus a tua: tuc oīa prius tua his ad reptm. passio tua ultimū refugiū. singulare remediū. Deficiente sapientia iustitia nō sufficiente sanctas sanctitatē

bus meritis: illa succurrit. Qs
eñi de sua uel sapīa uel iustitia
uel sctitate plumat sufficiencia
sibi ad salutē. Non q̄ sufficaces
inq̄r simus cogitare aliq̄d a nob
quasi ex nobis: sed sufficiencia
nr̄a ex deo ē. Itaq̄ cū defecerit cor
pus meū non confundor nō diffi
do: sed q̄ facilē. Calicem salutā
ris accipiā: et nomen dñi īuoca
bo. Illumīa oculos meos dñe: ne
quando q̄ accepī sit cor̄a te oñi
pe: et sapiens sīi. Delicta iuuē
tutis mee et ignorāciās meas
ne memineris dñe: et ultus sīi.
Deduc me dñe in uia tua: et
gradiar sīi. Verūptāmen nisi interpellet
sanguis tuus pro me: saluus
non sīi. Pro hys oñibz curri
mus post te: dimitte nos q̄ da
mamus post te. Non curri-
mus oñs equaliter in odore unguen
tī oīm: sed uideas alios uehe
mencius studijs flagrare sapie
alios magis ad penitēciā spe in
dulgencie aīam: amplius alios
ad uirtutī exercitū mite et cōuer
sacionis eius exemplo puocari:
alios ad precatem passionis me
moria plus accendi. Putem
ne de singulis scripture posse exem
pla. Currebāt in odore sapiēcie
qui milli fuerāt a phariseis:
cū reuersi dicerent nūq̄ homo
sic locutus ē: unde admirantes
doctrinā et confitentes sapiēciā.
Currebat in hoc ipō odore sāis
nycodemus: qui ueniens ad ihe
sū nocte in splendore multo sapie
de multis quippe instructus eod
tus q̄ recessit. Verū in odore
iusticie curr̄t maria magdalena:
cui dimissa sūt pēa multa q̄m
dilexit multū. Iusta p̄fecto et sā
ta nō ita peccatrix q̄ admodū pha
risseus exprobrat: nescions iusti
cā seu sctitatē dei ee nullus non
opus hois: sed q̄ nō modo iustus
sed et bātis aut nō īputabit dñs
pēm. An oblitus erat quomō
uel sua ipius uel alterius corpa
lem tāgendo lepra fugarat non
cōtaminabat: sic tactus a peccatrī
ce iustus iusticiā imparare non
pōt: nec sorde pēa qua illā mū
dat se īquinat. Curr̄t et publica
nus: qui cū p̄uocatione pēas su
is humilē implorarat deitatē iu
stificatus: teste ipa iusticia. Cur̄
rit petrus: q̄ lapsus fleuit ama
re. quatenus culpam diluerat: re
cuperaret iusticiā. Curr̄t dauid. q̄
reatū agnoscens et confitēs audi
re meruit: et dñs transtulit a te
pēm tuū. Porro in sctificatōe
odore paulus currere sese testat:
cū xpi se imitatorē ee glat: dicēs
ad discipulos. Estote imitatores
mei: sicut et ego xpi. Cucurrerunt
et oñs qui audiunt. Curre nos re
linq̄mus oīa: et secuti sumus te.
Desiderio quippe sequēdi xpm
oīa relinq̄untur. Hortat̄ quidlibet
uniuersos ad eūdē odorē ista sen
tencia. Qui dicit se in xpo manē
re: debet sicut ille ambulauit et
ipe ambulare. Ita qui in odore
curr̄erit passionis si audire nis.

XXIII

vniuersos mīres accipe. ¶ En q̄ nor vuguenta affignata habe tis. Primū sapīe. sed'm iustiae: terū sācticacionis: q̄rū redēpa onis. Tenere nōia: papie fruc nus er cōpositis modū: sed nu merū spenerū quibz cōfecta sūt nolue requirē. Non eūi facile ī sponsi vuguentis. her presto esse pūt nobis: q̄ admodū in supio ribz illis sponse fuerūt. In xp̄o nempe terū plenitudo ē: sine nu mero er sine mō. Nam er sapīe eius nō est nūs: er iustiaa ipius sicut montes dei. sicut mōtes eter ni: er sācts singularis: er redēp cio inexplicabilis. ¶ Dicendū er hoc q̄ frustra huius seculi sapiē tes de q̄nor ūtutibz tā multū dis putaueīt: quas tū omīno app hendere nequiuerūt. cū illū nes agnerīt qui factus ē nob a deo sapīa docens prudēcaā: er iustia a delicta donans: er sācticacio i exēplū pacīe cognouīt viuēs: er redēpcio in exemplū patīe sorte moriens. ¶ Forsitan dicat aliquis. Cecā bñ cōuenīt: sed sācticacio ad q̄ncaā: mīa? q̄ue referri videt. Ad quod respondet nemū id esse cognitaā quod q̄ncaā: deinde usitatū in scrip turis sācticacionē p cōmūcia seu mūdicia poni. Deuq̄ q̄ ille a pud moysen tam arcte sācticaā ones aliud erant: q̄ quedā con tactus hoīm q̄ncū se a cibo er potu. a cōiugio. hijs q̄ sibz. Sed audi ipm papie aplm: q̄ familiare habeat uel un uel v surpare sācticacionē in hoc sensu. Her est inquit uoluntas dei sācti cacio uīa: ut sciat vnusquisq; uas suū possidere in sācticacione: er nō in passione desiderij. Ite. Nō enī uocauit nos deus in īmūdi tiam: sed in sācticacionē. Inquet ergo q̄ sācticacionē p q̄ncia po nit. ¶ Educto itaq; in lucē quod sub obscurū uidebat: redeo ad id vnde digressus erā. Ad uob cū uirtutibz: qui dei ūtutē xp̄m ig norātis. Vbinā quelo uera pru dencia: nisi in xp̄i doctrina. Vnde uero iustiia: nisi de xp̄i misericordia. Vbi uera q̄ncia: nisi in xp̄i uir tute. Vbi uera fortitudo: nisi in xp̄i passione. Soli igit̄ qui eius doc trina inbuti sūt: prudentes dicē di sūt. Soli iusti: qui de eius mi sericordia uenia p̄cor cōsecuti sūt. Soli q̄nces: qui eius uitam imitari studeūt. Soli fortes: qui eius patientie documenta fortr in aduersis tenent. ¶ Incassū pro inde quis laborat in acquisitione uirtutū. si aliūde eas sperandas putat q̄ a dño uirtutū: cui doc trina seminarū prudentie. cui mīsericordia opus iustie. cuius uita speculū q̄ncie: cuius mors ī ligne est fortitudīs. Ipi honor er glo ria in scla sclor amē. Sino xxiiij.

Introduxit me rex in cella ria sua. Exe unde odor: exte quo aurū. Dicerat q̄ aurendū. er in quo aurendū: sed quo aurendū esset nō dixerat.

Ergo ad cellaria curritꝰ: et curitꝰ
in odore qui ex ipis predicꝰ: sponsa
illi solita sua sagacitate pre
sentiente: et capiente in ipiꝰ ple
nitudine introduxa. Verū de cellis
hijs hijs quid sentiendū putamꝰ?
Cogitemus ea intima loca queꝝ
redolentia penes sponsū: plena
odoramentis. referta delicijs. In
ultimis nēpe officina poculoꝝ
queꝝ ex ore siue ex agro repo
nūtꝰ reseruanda. Illuc ergo parꝝ
curritꝰ. Qui? Spū feruentes a
nime. Currit sponsa curritꝰ ado
lescentule: sed que amat ardēaꝰ
curre uelocius. et cauus pueriꝰ
Pueriens nō dico repulsionē:
sed nec cūctacionē patiꝰ. Sū mo
ra apiꝰ ei. tamꝙ dilectꝰ tāꝙ
tuꝰ: tamꝙ spaciꝰ dilēdi et sin
gularis gratie Adolescēule ait
ilꝰ. Sequiꝰ alonge. Nec enī ei
adhuc infirme fuit. pati pūt ei
sponsa deuocione curreꝰ: nec ipiꝰ
oīno inuitari desideriū et feruoꝰ
pualeat: ideo ꝙ tardius pueri
ciores foris remanēt Ac ceteras
sponse nō quiescit. neꝙ insolescit
ut assoleꝰ sue sororibꝰ suis. ut eas
obliuiscatꝰ: cōsolans magis et
adhortās ad pacām: quatenuꝰ
eqūimiꝰ et siu ferāt repulsam.
et ullius absentiā. Denuꝙ āmū
nat eis gaudiū qd̄ pcepitꝰ: nō ob
aliud sane. nisi ut sibi congau
deant: dū confidant iūime alie
nū fore a se. ꝙ ꝙ grē uīi accesse
rit. Nam nec illa ita pfecē curat.
quo ipaꝝ neglegat curā: nec iu
uenēs suos pfectus putat u
lacū campuo Quocūꝙ pinde
meritoꝝ prerogatiua collatur
ab illis: caritate absꝙ dubio ꝓ
pia solliciti die nāte est eā semp
esse cū illis. Oportet denuꝙ eam
sponsū suū inuitari: et petere
nimirū celos. et nuptiaꝝ in
terris cū suis se fore usꝙ ad con
sūmacionē seculi polliceriꝰ. Sic
et ista. ꝙ cūctis pficiat ꝙ cūctos
pmoueat cura. prudencia amꝓ
effectuꝰ: ab hijs quas in euāgeli
o genuit nūꝙ āmouet: nūꝙ sua
uiscera obliuiscitꝰ. Dicat itaꝙ eis.
Gaudete confidite. Introduxit
me rex in cellaria sua: putate ꝓ
nos patiꝰ introductas. Sola in
troducta uideoꝝ: sed soli nō pdit.
Vīn oīm est meus omnis puer ꝓ
nobis pficio: nobisqū parabo.
ꝙ ꝙ plus forte nob̄ meruero. Visi
dubitat sāe. qī hꝰ seusu et hoc
affectu locuta sit. Audi ꝙ ille ri
deaut. Exultabimꝰ et letabimꝰ
in te. Tu te inquiūt exultabimꝰ
et letabimꝰ: nā in nob̄ nec dū me
remū. Et addit. Memores uberū
tuoꝝ. Hoc ē equanimit sustine
mus dū uenias: scientes te ple
nis ad nos reuersurū uberibꝰ.
Tūc nos confidimꝰ exultare et
letari: memores intimi uberū tu
oꝝ Qui adiūgūt sup uinū sig
nificare se adhuc qdēm ꝑ siu im
pfectione carnaliū desideriorꝝ que
vino designant recordacione pul
sari: vinci tamē eaꝝ desideria me
moria hūdanae suauitatis quā

iam ex uberibz fluentē expte sit. Dicerē de uberibz: si nō me latuis dissē supius meminissem. Hūc uero uides quō de matre p̄sumūt: quō eius lucra et gaudia sua reputant: p̄ce repulse in ruinam illius introductione cōsolantes. Nīme ita confidēt: nisi matrē agnoscerēt. Audiant hoc plani: qui sibi cōmissis esse semp uolūt formidini. ut lucra rapiāt. Crudimini qui iudicatis iram. Discite subditor mīes nos esse debere. non duōs. Sciat magis amari q̄ metui. Et si interdū seueritate opus ē: paterna sit non tyrānica. Matres fouendo: patres uos corripiēdo exhibeatis. Mansuescat pouere ferocitē: suspendite uerbera. pōdite ubera: pectora lacte pinguescant. non typo turgeant. Q̄ iugū uētū sup eos aggrauatis: quor onera potius portare debereatis. Cur morsus a serpēte puulus fugit consānam sacdotis: ad quem magis oporteat cantq̄ ad sinū recurrē matris. Si spūales estis. īstruite h̄moi in spū lenitatis: considerans quisq; seuerip̄m ne et ipse tempter. Alioq̄n ille in pāo suo moriet: sanguinē aūt eius a ui de manu tua requirā. Sz h̄ alias. Aūc q̄n lutere conseq̄ta ex his que p̄cauim⁹ manifesta est: uideam⁹ iā de cellarijs q̄ spūalit seruire debeamus. In cōsequtis mentio fit eiā de orto et de cubiculo: que ambo nūc adūgo ias cellarijs et in p̄nem dispuationē assumo: nā simil tractata melius exiuice innotescūt. Et q̄ramus si placet ma ista in scpturis sās: orei cellarīi cubiculi. In ipis nēpe libenr deū sanctus aīa uersat et morat: sanctus se ibi absq; dubio iucundē q̄ solet. Sic itaq; ortus plana atq; simplex hystoria: sic cellarīi moralis sensus: sic cubiculū archanū theorice cōtēplacōis. Et p̄mū quidē hystoriā ad ortū puto nō īmerito deputari: q̄ in eo inueniant uarī fructī tamq̄ ligna fructifera in orto sponsi. et in paradiso dei: de quor bonis actibz ac moribz quor sumis exēpla. tot carpis poma. An forte quis dubitat dei esse plantationem bonū hoīem. Audi sām dauid de uiro bono q̄ dicat. Erit aut tamq̄ lignū qd̄ plantatū est secus decursus aquarū: qd̄ fructū suū dabit in tpe suo: et folīū eius nō defluet: et oīa quecūq; faciet p̄sperabūt. Audi ihēmiā eodem spū continentē: et hyldē pene ūbis. Erit tamq̄ lignū iuxt qd̄ plantatū est secus decursus aquarū: qd̄ ad humorē mittit radices suas. et nō timebit cum uenerit estus. Ite. pphā. Justus ut palma florebit sicut cedrus libani multiplicabit. Et de sepo Ego sicut oliua fructifera in domo dei. Est ergo hystoria ortus: et ipā scripta. Continet nāq; ī

ea celi et terre creacio reconciliacio
repacio. Creacio quidem: cui⁹ or
a sacio siue plantacio. Reconcilia
cio autē: quasi geminacio satoꝝ
uel plantatoꝝ. Tempe nēpe si
o roranabz celi desup. et nubibz
pluentabz usti. apta est tra et
germinauit saluatorē: p quē tra
est celi et reconciliacio. Ipe est
enī pax nra qui fecit utraq; unū:
pacificans in sanguine suo que
in tra sūt et que in celo. Porro re
pacio futura est in fine seculi. E
rit enī celū nouū et tra nouā: t
colligent⁹ bonū de medio malo⁹:
cui⁹ fructus de orto in dei pmu
aria reponendi. In die illa erit
ut scripū est germen dñi in mgi
ficētia et gla: et fructus tre sublī
mis. Habes ergo tria in orto hi
storia seculus qpa. In morali q;
disciplina tria ecclie aduentē est:
cellas quasi tres in cellario uno
Et idcirco forsan plalis dixit cel
laria et nō cellariū: cellariū inde
lucet hūc unū cogitans. Infra de
niq; gla introducta se in cellā
vinariā. Nos ergo q; legim⁹ da
occasionē sapiēcia et sapiēcioꝝ
erit. habentes occasionē et no
cabulo qd' spūs scūs celle huic
ecclie ponendū: eligis quoq;
duabz noīa ponam⁹: aromata
cā uui: unguētariā altera. Cau
sas horū uocabuloꝝ uidebimus
postea. Hūc aūt aduerte cui
ta apud sponsū salubria cōcta
suauia repta: uinū unguenta
aromata. Uinū scripture teste
lenificat cor hoīs. Exhylarant
nichilomin⁹ faciem in oleo legis:
quo unq; puluis pigmentoꝝ in
fundit⁹ ut unguēta fiant. Aroma
ta non mō grata suauitate odo
ris: sed ui quoq; medendi nalia
sūt. Merito se introductā illuc
sponsa exultat: ubi tanta redū
dat uberias gīe. Sed habeo
et alia noīa: puto euidenioꝝ
sui gerencia rōnem. Et ut suo o
dine noiem⁹: prima uīcipane
rum disapline. secūda nature.
postrema gīe. In priori disis iu
ecclie pas rōnē iuflor cē: in se
quēti par: in posteriore supioꝝ.
Hoc est sub alio cū alio sup aliū
uel sic subēe cōelle pelle. primo
igit⁹ disas ee disapulus: secūdo so
cius: tmo mgr. Et quidē omnes
hoīes natura equales genuit.
Ac qm̄ in bono nature in mori
bz superbia deprauato facti sūt ho
mines equalitatis ipacientes t
contēdentes inuicem supiores cō
stituī atq; alterutrū supgredi
cupientes. et inanis gle cupidi
inuicē inuidētes inuicem puocātes:
primo olim in ecclia priori iugo
disapline insolentia mox domā
da est: quousq; duris ac dina
nis sensoꝝ actibz legibz humi
liet⁹. et saneꝰ cernicosa uolū
tas: bonū q; in se nature qd' su
pbiendo amiserat. obediēdo re
piat: dū solo iā naturali affec
tu non metu disapline cū uniūsis
nature siue socijs. id ē cū oīb;
hoīb; socialit⁹ qd' in se est qui

XXIII

ere q̄ sese habere dicit. ¶ In cellam tamen nature trāsiens: ex pleus q̄ q̄ scripsī est. Ecce q̄ bonū et q̄ iocūdū habitare fratres in vnū: sicut vngūenū in capite. Accedit mīrū disciplinatis moribz tamq̄ rectis spēbz. oleū letitie bonū nature: et sic vngūentū bonū atq̄ iocūdū: quo quasi vnctus reddit homo liuidus et tristis? homo sine q̄rela nemīnē carpentes. nemīnē cōcutiēs nemīnē ledens nequi se superextollēs aut p̄ferens: insup et libenter cōmūicans in tractatu dat et accepit. ¶ Quod si bñ intellexisti utiq̄ q̄ celle p̄fectates: non incōgrue mihi hanc vngūētariā illā aromaticā appellasse estimaberis. In illa denīq̄ sicut pigmentoz ui res atq̄ fragrātiam pistillo exprimit et exigit violenta cōtusio: sic rōnis mox eluat quodāmō et exp̄mit naturalē vim vis magisterij et districtio disciplinē. In hac autē uolūtate et tamq̄ in nate affectionis grata manuietudo spōse officiosa. currit in istar plane vngūenti qđ est in capite: ad leue calōris tactū descendēs. ac defluens p̄ totū. Itaq̄ in cella disciplinē tamq̄ sicce ac simplices aromatū spēs conquirēt: et inde aromaticā eā denoiandam putauit. In ea uero que nature dicta ē. q̄n iam quasi cōfecta reponūt et seruant vngūenta? nichilominus et re nomē et ipsa accepit: ut vngūētaria nūcupet. ¶ Nam vinariā quoq̄ cellam non aliā sane sui nois arbitror fuisse rōnē: nisi q̄ in ea vini zelus in tractatu fermentus recondit? nec debet oīno p̄esse alijs: qui in ea necdū meruit introduci. Oportet ergo p̄sus oīno ut hoc vino eluet qui alijs p̄sidet: Hadmodū doctor gentiū estuabat q̄n dicebat. Quis infirmat? et ego nō infirmor? Q̄s scandalizat? et ego nō uror? Ahoq̄n impbe sanis p̄esse affectas quibus p̄desse nō curas? et quoz non zelas saluti? subiectionē nimis ā bracose uendicas tibi? ¶ Hāc ergo cellam gr̄e noīaui? nō q̄ absq̄ gr̄a uel reliquas duas obtinere quis possit: sed ob plenitudinē que singulariter in illa p̄cipit. Ne nisi q̄ plenitudo legis ē caritas. et qui diligit p̄ximū legē implenit. ¶ Vidisti rōnē uocabuloz: uide et differentiā cellarū. Ner eni patris familias. seu familias eiusdem ē: peculiares uasos q̄ selius atq̄ impatiē carnis appetitū magistri cōp̄imē meru. ac rigida discipline cohibere censura: et spōtaneo affectu bñ ei socijs cōuenire. castigatis sub ferula uiuē moribz: et sola mētis uolūtate gratū paribz gerere morē. ¶ Nā neqū unius cursū quis dicat ēē meritū unius uirtutis: socialiter uiuere et uicissim p̄esse. Q̄ nulli denīq̄ sub p̄ceptore quieti uiuit. quos si iugo absolutos uideas non posse quiescē: nec se ullo ui

equalibz seruare inorios. Item qz
innumeros cernes simpliciter sine
zela inter fratres conuersari: sup
fluos nō solū inutiliter sed et insipi
enter et nequiter. Quadā siquidē bo
na mediocritate cōtenta sint qui
huiusmodi sūt. sicut eis mensurā
gre partitus est deus: nūne ipsi dem
egentes magro: nec ad ydonei ma
gisterio. Quoibz igit segetes i mo
ribz ancillāt: sed utrisqz sapiores
existūt qui sapiores esse putant.
Denqz et accipiūt in psalmone
qui bñ psalit: confitebit sup omnia
bona dñi sui. Arpana profecto
qui utiliter: psaltores qui et hñi
liter psalūt. Facile tamē vtrūqz ad
impler. qui manē iuxtā dilectiones
pfectē adepti amore nichilomin⁹
carnalis usqz ad conceptū ppre
glē. usqz ad suripius oblionē.
et non ad ipsenda que sua sunt
debriatē: qđ solo ac nuto spūs
sā magisterio intra cellā vinaria
am obtinet. Durus siquidem
dilectionis ablqz carnalis fluore
iacet: et feruor uehemēs ablqz
dilectionis ptamento papulat. Ide
qz laudabilis cui neutrū deest.
quasi⁹ et feruor dilectionē ei
gat: et dilectio feruorē regat. Er
go talit oportet ee moderatā
eā qui psit. Opanū autē in
moribz dixit. et sūmā dilectionis
huius pfectē apprehēdisse: cui to
tas has cellas ablqz offendiculo
pcurē et arctiore donatā est: qui
in nullo prius aut resistat pri
oribz aut inuideat paribz: aut
subiectis uel desit in cura uel in
supbia plit: plenus obediens lo
cis cōgruēs. subditus utiliter con
descendens. Qđ quidē pfectionis
insigne haut dubius sponse an
nuntiū. Innuit hoc eadē sermo qđ
dixit. qz introduxit me rex in cel
laria sua: dū non in vnā aliqđ
cellā. sed in cellaria pluraliter se i
troductā ostendit. Jam ad cu
biculū ueniamus. Qđ est istud:
Et id me plenius scire qđ sit: Nā
me ut tante rei arrogo experti
am: nec glorior in prerogatiua
q̄ soli seruat⁹ bē sponse: cauens
iuxta illud greor scire meipsū:
vt sciam eadē ei pphta qđ dixit in.
Tamē si uchtl dino scire. uchtl do
cere. Qđ sano nō inuideo uob: nec
subtraho. Qđ nescio: doceat nos
qui docet hoiem sciam. Duri et
mentibus: in theorice cōtempla
cōis archano regis esse queren
dū cubiculū. Sed quomō de vi
gentis dixisse me sano multa in
delicet et diuersa penes sponsū
ea esse: nec oia pūcto omnibz. Et si
a quibz qz indulta p dulcedine
mitior: sic quoqz non vnū puto
cubiculū regi esse. sed plura. Nā
nec vna est regina pfecto sed plu
res: et cōcubine multe sūt et ad
olescentularū nō est nūs: et v
naquēqz inuenit secretū sibi ani
sponso et dicat. Secretū meū mi:
secretū meū mihi. Non omnibz
uno in loco simul datur grata et
secreta pūcta sponsi: sed ut cuiq
patū est a patre ipius. Non eū

uos eū elegimus sed ipe elegit uos et posuit uos: et ubi ab eo quisq; positus est ibi est. ¶ Dei q; mulier una cōpūcta secus pedes dñi ihu sorata est locū: cum altera deuocionis siue fervōr ad mi nus inuenerit: si tamen altā. portho thomas in latere. iohānes in pectore: petrus in sinu patris: paulus in tercio celo secreta huius gr̄ām siue assecutus. Quis nīm digne discrimē sufficiat has varietates meritor̄: uel potius p̄miox̄. Ne omo cū p̄cessisse q; ipsi nouim⁹ uideam: prior mulier stetit sibi in tuto humiliatus. posterior in solio spei: thomas in solido fidei. iohānes in lato caritatis paulus in tamo sapiencie petrus in luce veritatis. ¶ Sic ergo apud sponsum mansiones multe sūt: siue regina siue concubina siue de nūo sit adolescentularū cōgruū queq; p meritis acquirit ibi locū cuiusq; quousq; lucrat sibi contēplando p̄decere. et in merore in gaudiū dñi sui. et primam dulcia secreta sponsi: qd suo loco distinctius q̄ eū dignabit ipe suggerē demirare conabor. ¶ Hūc uero id nosse sufficiat. nulli adolescentularū. nulli cōcubinarū. nulli reginarū patere omino accessū ad secretū illud cubiculi: q; siue illi colūbe formose p̄fecte unī unicī sponsus seruat. Unde nec ego seue indignor si non ad illud admittor: preserī cū constet inde ne ipam quidē spōsam iuuenū adhuc ad oīne quod uolet puenire secretū. Denīq; et flagitat sibi indicari ubi pascat: ubi cubet in meridie. ¶ Sed audite quousq; pueneri: aut me puenisse putaueri. Nec eū iste tantus deputandū ē: q; in vōs paulo p̄fectus. Est locus apud sponsū de quo sua iura decernit: et disponit consilia ipe vniūsitatis gubnator: leges constituens oīni creature: pondus mēsurā et numerū. Est locus iste altus et secretus: sed mīme quietus. Nam etsi ipe q; eū in se est disponit oīa suauit. tamē et contēplatiuē qui forte eo loco pueniet quietē non p̄mittit. sed mirabiliter q; is de labilit̄ rimanē et admirāē stagnat reddit q; inquietū. ¶ Pulchre utriusq; in conseq̄tibz spōsa exprimit: et delectatiōnē videlicet istiusmōi contēplationis et in quietudinē: ubi et se dormire et cor suū uigilare fatet. Nam in somno quidem suauissimi sui poris placide q; āmiratiōnis securitate quietē: in uigilijs uero nichilominus inquietē curiosissimas ac laboriose exercitatiōis pati se stigmatiōnē signat. Hinc bñ iob si dormiero ait. dico q; cōsurgā: et rursū expectabo uelpertā. ¶ Sē tas ne in hijs ūbis scām aīam uelle interdū molestā quodāmodo declinare suauitatē: eādemq; rursū suauē molestā affectare. Nō enī diceret q; consurgā: si ex toto ei quies illa siue cōtēplatiōis

placuisset: Sed et si et loco dis-
plicuisset: non denuo exspectasset
horam quietis id est uespertinam.
et. Non igit locus est iste cubicu-
li: ubi nequaq̃ p omnē modum
quietat. Est nem locus de quo
sup rōnalē reprobāq̃ creaturā
īmobilis uigilat sententia et
seuerissima aīaduersio iusti iu-
dicis dei: terribilis in consiliis su-
p filios hoīm. Cernit ingq̃ a cō
tacto conspectore hoc loco deus
iusto sed occulto iudicio reprobo
rū nec diluens mala nec accepta
bona. insup et corda īduratus:
ne forte doleant et resipiscant et
cōuertant et sanet eos. Et hoc
non absq̃ certa et cēta rōne. q̃
tanto formidolosius constat esse:
q̃to īmobilius fixū erigit in eter
nitate. Pauendū ualde ī. pphā
de huīmōi legimus: ubi loquēs
deus ad angelos suos sic ait. Ni
sententiamur ingt impio. Quibus
pauentibz atq̃ gementibz nō ergo
discet facere iustitiā: nō ait. Sub
dens q̃ caulam in terra aut scōr
iniqua gessit: et nō uidebit gla-
dū. Timeant clerici. timeant mi
nistri ecclie: qui in cris scōr q̃s
possident cam iniqua gerūt. ut
stipendijs que sufficere debeant
nūme contenti. superflua quibz e
geni sustentandi forent impie
sacrilegeq̃ sibi retineant: et in
ulus siue superbie atq̃ luxurie uic
tū paupm consumē nō erubescant:
duplici. pcō iniquitate peccātes:
q̃ et aliena diripuīt. et sacris in
sanis uanitatibz et turpitudinib;
abutunt. Talibz ergo cū ipīcā
tū pcre et misereri ne in eōū p
cat cuius iudicia abyssus multa
dūcē: quis hoc loco requiē que
rat. Habet hec ulsio tremorē in
dicij non securitatē cubiculi. Ter
ribilis est locus iste: et no cius et
ps quietis. Locus inhorrui si qū
in eū rapius sū: illā apud me se
tentiā replicans cū timore. Qs
scit si est dignus amore an odio.
Nimirū si ego nubo ibi. foliū u
aq̃q̃ uento rapiē et stipula sic
ca: ubi maximus ille cōtempla
tor suos facē pene motos pedes
fuisse: pene fusos gressus. Et di
cebat. Zelaui sup iniquos: pacē
pcōz uidens. Quare. In labōe
inḡt hoīm nō sūt: et cū hoīibz
nō flagellabunt. Ideo q̃ tenuit
eos superbia ne hūlient ad pe
tentiā: sed cāpuent ppr superbiā:
cū superbo dyabolo et angelis ei.
Nam qui in labore hoīm nō sūt:
in labore pcō demonū erūt dice
te iudice. Ite maledicti in ignē et
nū qui ppāratus est dyabolo et
angelis eius. Est cū dei locus et
iste: plane non alius q̃ domus
dei et porta celi. Hic nempe dis
cāmen deus. Hic scām et terribi
le nomen eius: et cāq̃ ingressus
glē. iuicū plane sapie timor dñi.
Hec te moueat q̃ iuicū sapiēe
huic demū loco dederim et nō pri
ori. Ibi quippe in quodam quasi
auditorio suo docturē de omnib;
ingrām sapiam audituri? huic

susapimus. Ibi instruim quidem: sed hic affiam. Instructio doctos reddit: affectio sapientes. Sol nō oīs quibz lucet eām calefacit. Sic sapīa multos quos docet qđ sic faciendū: non continuo eām accendit ad faciendū. Aliud est multas diuicias scire. aliud est possidere. Hec noticia diuiciarum facit: sed possessio. Sic ꝓsus sic aliud est nosse deū aliud amare. nec cognitio sapientē sed timor facit: qui eū affligit. Tu ne sapiētē dixeris? quē sua sapientia īflat. Quis illos sapientes nisi insipientissimos dicat? qui cū cognouissent deū non tamq̄ deū glorificauerūt aut grās egerūt. Ego magis cū apło sentio: qui insipiens fit cor manifeste puniat. Unde hō initiū sapīe timor dñi? qz cū ꝑfectū deū aīa sapit. cū eam afficit ad timendū: nō cū instruit ad sciendū. Times deū iustiam times ꝓfectā? et sapit ubi iustus est potens: qz timor sapor ē. Porro sapor sapientē facit sicut scientia scientē: sicut diuina diuinē. Qđ ergo prior locus? Canū ꝑparat ad sapiēām. Illic ꝑparatis ut hȳ inuenies ꝑparatio terū cognitio ē. Verū hanc facillīe sequit ela tionis timor si nō reprimat timor: ut merito dicatur initium sapīe. qui pelta insipientie se primus opponit. Ibi nāq̄ quidam accessus ē ad sapiam. hic et ingressus. Porro nec hic nec ibi sine aliqua pēa est quies? qa illic apparet cū q̄ solliciatis hic cū q̄ turbatus. Non ergo cubiculū quesieris in hys locis? quor alter qui audierit quasi docentis: alter ꝓfectū iudias magis apparet. Sed ē locus ubi quiescens et qetus cernit deus: locus oīno nō iudias non ingri sed sponsi? et qui michi quidē nam de alijs nescio plane cubiculū sic: si qū congit in illū introduci. Sed heu tarda hora: et pua mora. Clare ibi agnoscat misēdia dñi ab eterno et usq̄ in eternū: sup timētes eū. Et felix qui dicere pt. Paceps ego sū oīum timentiū te et custodientiū mā data tua. Stat ꝓsus dei stat sententia pacis sup timentes eū. ipos et dissilians mala et remunerans bona: ut mitto mō eis non sūt bona. sed et mala cooperent in bonū. O solus uere bōus cui non ꝑputauit dñs peccatū. nā qui non habuerit peccatū nemo. Oēs eū peccauerūt. et egent glia dei. Qs accusabit cū aduersus electos dei? Sufficiat in ad omnē iustiam solū habere ꝑtū: cū solo peccatū. Omē qđ michi ipe non ꝑputare decreuit sic est quasi non fuerit. Non peccare dei iustia ē: hoīs iustia indulgentia dei. Vidi hec et intellexi illius sententie veritatē. oīs qui natus est ex deo nō peccat: qz gratia celestis seruat eū. Gratia celestis eterna ꝑdestinatio ē: qua electos suos deus dilexit et gratificauit in dilō filio suo

aute mūdi cōstitutionē: sic in
sō appārentes sibi ut uiderent
nutrimē suā et gloriā suā. quo e
ius forent cōsortes hereditatis:
cuius et apparent conformes y
ginis. Hos ego aduerti qua
si nūq̄ pertransse. quoniā et si qua
deliquisse uideant in tpe. nō ap
parent in eternitate: quia cari
tas patris ipsor opit multitu
dinem pcatorū. Et dixi beōs quor
remisse sūt iniquitates et quor
tecta sūt pcā: ai subito tanta
michi quoq; de me suborta fidu
cia ut infusa letitia est. quātus
cerne in loco horroris. id ē in lo
co sōe uisionis non pterrerar ai
mor: ita ut michi uisus sim tā
q̄ unus ex illis beās esse. O si du
raret. Iterū iterūq; uisita me
dñe in salutari tuo: ad uidēdū
in bonitate elector tuor: ad letā
dū in letitia gentis tue. O uere
quietus locus. et quē non īmeri
to aibiali appellatione censue
rim: in quo deus non quasi tur
batus ira. nec uelut distentus
cura, pspiat: sed pbat uoluntas
eius in eo bona et bñplacēs et
pfā. Visio ista non terret sed
mulcet: inḡeram curiositatem
non eradicat sed sedat: nec fatigat
sensus sed tranquillat. Hic ue
re quiescō. Tranquillus deus
tranquillat omnia: et quietum
aspicere quietere ē. Cernere est
regem post diuturnas forensium
quasi lites causarū. dimissis a
se turbis. curarū molestias de
dinantē pcentē de nocte dimer
sorū. aibiali introeūtem ai
pauas: quos hoc secreto et hac
familiaritate dignat eo certe se
curius quo secretius quiescēte.
eo se serenius ipsum quo plac
dius solos intuentē qs diligit.
¶ In hoc arcanū est in hoc sac
tuariū dei siquē forte vīm. aliq̄
hora sic rapi et sic abscondi con
tigerit: ut nūme auocet aut p
turbet uel sensus egens uel cu
ra pūgens uel culpa mordens
uel certe ea que difficilius am
mouent uruentq; ymaginū
corporearū fantasmata: potis
quidē hic ai ad nos redierit glā
ri et dicē. Introduxit me rex in
aibiali suū. Odi ai an ipm sic
de quo exultat spōsa: nō cernere
affirmauerī. Est ai aibiali et
aibiali regis: q̄ uimirū de ar
bz quos ampla assignauimus
uisioni. solus frūs est in pace lo
cus iste. Vt enī apte nūratī est.
et in priori exigua. et in sēdo nul
la pausa quies: ai et illic ap
parens admirabilis ad indagā
di studiū excitat curiositatē: et
hic īnocescens terribilis infirmi
tatē cōmouiat. At uero tertio ī
loco nō plane terribilis nec tam
admirabilis. q̄ amabilis appa
rere dignat: serenus et placā
tianus ac mitis: et multe mise
ricordie omnibz suorumabz se
¶ Jā ut hor que de cellario orto ai
bitulo longior sūt disputata
sermone. memoria uīa cōpēdi

XXIIII

um teneat: memẽto te trũ tpm
trũ nũoꝝ. trũq; pmoꝝ. In or
to aduerte pa: merita in cella
no: pmia in triplia illa contem
platione cubiculũ inquirentis.
Et de cellario quidẽ ista sufficiãt
Porro de orto uel cubiculo liqua
addenda. aut alia forte q; dicã sũt
modo aduertenda occurrerint:
loco suo non pteribim⁹. Si nãq;
non sufficiant que dicta sũt et mẽ
me uereũ: ne vmq; in salubriũ
qd' absit ueniant ea q; pferunt
ad laudem et gl'iam sponsi ecclẽ
dñi nri ihũ xpi: qui est bñdictus
ds sup omnia in secula. Amen

Sñi Vicesim⁹ quart⁹

Ost demũ tertio frẽs re
diti ab urbe nrã de
menuoꝝ oculus e celo respexit:
et vltus tandẽ serenior desuper
arrisit nobis. Quieuit leonina
rabies: finem accepit malitia:
ecclia pacem recepit. Ad nichilũ
deductus est in consplã eius ma
lignus: qui eam p hoc ferme de
cẽniũ dies salsinare conturbat.
Hũc uero ego gracis de cãis
piculis ero reddimus uobis: uel
nris desideriis deuotus sũ: vris
iuste pfectibz paro. Quoꝝ uiuo
meritis: uolo uiuere studijs et
saluti. Odiꝝ dudũ cepta in ca
nas me ersequi unlis. libenꝫ
quidẽ accipio: et digniũ arbitꝫ
uicrupcũ pocius relaxare sino
nẽ: q; nouũ ordiri quippiã. Deoꝝ
autem ne dissidiũ p id xpis ãi
mãũ. et distentũ diu habitũ nõ
solũ ad eam diuersa. sed etiã ad
eam indigna: dignitas materie
pur oporter nõ admittat. Sed
si qd̃ habeo. hoc uobis do. poscit
et fidei obsequio meo deus etiã
qd' nõ habeo dare. ut dem. Si nõ:
culpet saue ingeniũ nõ uolun
tas Locus autẽ unde incipe
bem⁹ nisi fallor is est: hã dilꝫ
gũte. Qd' anteqũ explanare in
cipiamus quid sit. uideam⁹ cuꝰ
sit: q;s nã hoc uidelicet dicat. A
nobis namq; exigit̃: qd' auctor
non loquit̃. Et formalibus melius
adolescentulis damus id: ut sin
is uerbis. et hoc addant. Siqui
dem cũ diuisset exultabim⁹ et
letabiñ in te memores uberũ tu
oꝝ sup vinũ: nec dubiũ q̃n ma
tri loquerent̃ continuato sermo
ne. hoc quoq; iubet̃: cũ dilꝫgẽ
te. Puto, pter aliquas de nũo ip
sarũ que non idem sapet̃ sacer
patre curet̃ uidet̃ que sua sꝫ
quentes et nõ ambulãtes sim
pliciter nec; sincere: sed spãli gle
mis ñuidentes et capcantes oc
casionẽ murmurandi aduersus
eam: et eo nimirũ q; sola in cel
laria introisset: qd' nõ est aliꝰ
nisi qd' apls aic pusillis in fall
sibz. Ipe sit deniq; de quibz et
pbrandbz subinde p se saluꝫ fa
cere cogit̃. ubi eis ita cñdet. Ni
gra sũ sed formosa filie ihrlm.
Ita q; ppt̃ murmurantes et blas
phemantes dicat̃. ab hijs que
bone que simplices que hũiles
et mãsuete sit̃: ab hijs inq; di

cat̃ sponse consolandi gr̃a. cũ di-
ligũt te. Non sit abi inquiũt care
de iniqua reprehensione blasphe-
marũ harũ: cũ constet q̃ cũ di-
ligũt te. Bona profecto cõsola-
cio ẽ. cũ blasphemarũ a malis
bũfactores: si cũ diligãt nos.
Sino sustinet aduersus os lo-
quẽtiũ iniqua opinio bonor̃:
cũ testimonio conscie. In dño lau-
dabit aĩa mea: audiant mãsue-
ti et lętent. Mansuetj inq̃t lętẽ-
tur? mansuetus placeã: et equa-
nimit audio q̃q̃ in me iactare
uoluerit liuor pdicatorũ. Ergo i
hoc sensu puto apposite cũ di-
ligũt te. Nec absurde ut estimo:
cũ ubiq; pene in choro adolescen
tularũ tales inuenã: que acta
sponse cumole obseruent derogã
di non imitandi causa. Torque
tur in bonis senior suor: malis
palmã. Videas ambulare seor
sũ. cõuenire sibi. et sedere pari:
morq; laxare pcces linguas i
detrahendi sussurriũ. Una uni cõ
tigit? nec spiraculũ incedit in
eis: tanta est libido detrahendi.
audiendi ue detrahentẽ. Iuenit
familiaritatẽ ad maledicendũ: g
cordes ad discordiã. Consiliant
inter se inimicissimas amicicias: et
pari cõsentiunt malignitatis af-
fectu celebrat odiosa collatio.
Haut secus egere quondã pilat⁹
et herodes? de quibz narrat euã-
geliũ q̃ facti sũt amici in illa
die: hoc ẽ in die dñice passionis
Cõuenientibz sit in unũ non
est dubiũ cenam manducare? ẽ
magis. priuate et bibere calicem
demonior: dũ in poculentis lin
guis alior pdicois uirus alior
aures incautẽ morte libenter ex
spirãt. Sic q̃ppe iuxta pheram
intrat mors p fenestras uãs:
cũ preuentes auribz eor ibus
letale poculũ detractionis iuice
nobis mĩstrare contendimus.
Non ueniat aĩa mea in cõsilio
detrahentiũ: q̃n deus odit eos.
dicente apl̃o: detractores deo odi
biles. Quã sententiã deus ipse
in psalmo loquens: audi quo
mõ cõfirmat. Detrahentẽ inq̃t
primo suo hũc plequebar. Nec
murũ cũ id papue uicinũ carna
lem que deus est et quidẽ ceris
acrius ipugnare et plequi cog
noscat: q̃admodũ nos quos?
potestis adiutore. Omis quidẽ
qui detrahit pximũ quidẽ serpẽtis
pdit uacuũ caritate: deinde q̃d
aliud detrahendo intendit? nisi
is cui detrahit ueniat in odiũ
uel contẽptũ ipis apud quos
detrahit. Ferut ergo caritatem
in omibz qui se audiũt lingua
maledica: et q̃ cito in se est ene
rat funditus et extinguit. Nõ
solũ auẽ: sz in absentibz ui
uentis ad quos uolans uerbũ
forte p eos qui pũnes sũt pue
nire admonerit. Vides q̃ fra
le et in breui ingemẽ mutatu
dinẽ aĩarũ uelocat̃ currens sen
tabe malitie hui⁹ infice possit.
Pcea dicat de talibz pphet⁹ spũs.

XXIIII

Quox os maledōe et amaritu
dine plenū est: ueloces pedes e
ox ad effundendū sanguinē. B
nqz cā ueloces: q̄ueloar aurit
sermo. Unus est qui loquit. et
vnū cū ubū pfert: et cū illud v
nū uerbū vno in mouēdo mul
titudinis audiencū dū aures
inficit aīas interficit. Cor siqui
dem felle liuoris amaz. p lingue
instrumentū spgere nūi amara
nō potest: dicente dño. Ex hīdā
aa cordis os loquit. Et sunt
spēs pectus huius dū alij quidē
unde anqz irreuerenter ut in buc
cam ueniat uirus euomant detē
nonus: alij autē quodā similare
uerenāidie fuco conceptā malicia
am quā reatuere nō pūt aduer
bare conuenit. Videas alta pmit
a suspicia: sicqz quadam cū gra
grauitate et caritate voltu mel
to dimissis supalijs et uoce plā
genti egredi maledōnē: et q̄dē
tanto plusibilionē: q̄to credit
ab hijs qui audiūt corde inuito
et magis condolentis affectū. q̄
malinose pferri. Doleo inqt ue
hementer. pro eo q̄ diligo eū sanus:
et nūq̄ potui de hac re corrigere
eū. Et alius. Michi quidē aut
bene cōptū fiat de illo istud: sed
p me nūq̄ īnotuisset. Ac qm p
alām patefīā res ē ueritatē nega
re nō possū. dolens dico: reuera
ua est. Et addit. Grande cāpnū.
Nam alias quidē in pluribz ua
let. Ceīn in hac pte ut uerū fa
teaū excusari minime potest.

Hus pauis aduersus maligni
tatē cōuemorans. reuertamur
ad ordinē explanandū: et demō
stremus qui sūt hoc loco intelli
gendi rā. Non enī arbitror sema
re quēpiā rēe intelligentie sēdm
corpus nōs dia eos qui sponsā
diligūt. pcerta demrānda a no
bis est spīalis id ē aī cordis ue
rācundo. Spūs ē qui loqē: spīalibz
spīalia gpans. Ergo sēdz aīm nō
sēdz arenā et semulētā maīā dis hōi
nē rām fear. Ad ymaginē q̄pe et si
militudinē suā creauit illū. Ipe nō
q̄admodū psallis. rēs dūs ds nr:
i nō ē iūstas i eo. Hōs utaqz ds rām
fear hoīez silem sibi idz sīt iūstare:
sic nō ē iūstas i eo. porro iūstas cor
dis ē nō carnis uicīi: ut p hoc di
cīi nouis i spīali positōne cui et
non in crassa luceaqz sublīāa.
dei similitudinē cōseruādā siue
reparandā. Spūs enī est deus.
et eos qui uolūt silēs ei uel ple
uerare uel fieri oportet imitare
ad cor: atqz in spū id actitare ne
gocij: ut reuelata facie speculā
tes gl'iam dei in eandē ymaginē
transformemur de claritate in cla
ritatē: tāq̄ a dñi spū. Q̄. q̄ et
corpis statuā dedit homi deus
rectam: forsan ut ista corporea
erectionis uilioris qz rācundo figurē
ad hoīem interiorē illū qui ad yma
ginē dei trīs est spūalis siue ser
uande rācundis āmonet: et decor
lium deformitatē augeret aīmi
Ad eū inderemus. q̄ curuū
rēo corpe gerere aīm. Quersa

res est et feda. lutei uas qđ est
corpus de terra. oculos hẽe sur
sũ celos libere suspicere. celoꝛq
luũaribꝫ oblãte aspãis: spiritu
lem uero celestẽq; creatuꝛã suoꝝ
ecouuerso oculos id ẽ mentis
sensus atq; affãis trahẽ in cãꝛ
nẽm: et que debuit nutrire in
coꝛeis. herere luto cãꝛq; uã de su
ibꝫ: et amplexari sterꝛora. Ex
helse aĩa mea: pro dina pecoꝛi
tã cõmutasse silitudinẽ. Exhel
se uolutari in cẽno: que de celo es.
Exhelse aĩa mea aut coꝛpus: in
mei consideratõe. Creata creãti
silis tñ. me quoq; accepisti ad
iutoꝛiũ silẽ tibi: unq; sedim lui
amenta coꝛpoꝛee tñcudis. Ad
cuiq; te uertas siue ad deũ surs
siue ad me deoꝛsũ. uerno siquidẽ
carnẽ suam unq; odio habuit.
ubiq; occurrit tibi spẽs deoꝛis
tui. Ubiq; p statu tue dignita
tis habes de magisterio sapie
familiarẽ ãmonitionẽ. Ne er
go meã quã tui gr̃ã accepi ten
uente et seruante p̃ogatiuã.
tu quomõ non cõfundis amit
sisse tuã. Cur suã in te conditoꝛ
inuenit abolitã silitudinẽ. cum
tuã tibi in me conseruet assidu
eq; respiciet. Jam omẽ adiutoꝛi
ũ q; tibi et me debebat. uertisti
tibi in confusionẽ. Abuteris ob
sequio meo indigne: hũanũ coꝛ
pus inhabitans bruteis et beste
alis spũs. Stultissimõi ergo cau
ue aĩe nõ put diligere sponsã.
qm̃ nõ sit amice sponsi: cũ sint
mũdi. Qui uult inquit amicus
ẽ huius mũdi: inimic⁹ dei cõsti
tuit. Ergo q̃rere et sape que sit
sup iram cupiditas aĩe est: et e
regione mediari aut desiderare
que sursũ sit tñcudo. Et ipsa
ut plã sit: in sensu diffiniatur
et cõsensu. Rectũ uenerare dirẽ.
si tẽ in oĩbꝫ sencias: et factis
non dissencias. Invisibilis ani
mi status. unũquisq; fides et actio.
fectũ iudica: si fide catholicã et
iustũ opẽ p̃bauerit. Si quo mi
n⁹ cuiũ censere non dubites.
Sic nempe habes. Si tẽ offer
et tẽ nõ diuidis: peccasti. Sit q̃
dem qđcũq; hoꝛ offeris: tẽ aut
ab altercutõ ea non diuidis. No
li ẽe tuis oblatoꝛ: et p̃cauus di
uisoꝛ. Qđ diuidis actũ a fide. In
que diuidis: fidem pimens tuã.
Nam fides sine opibꝫ mortua ẽ.
Nunq; mortuũ offeris deo. Si e
nĩ quedã fidei uita aĩe deuocatõ ẽ:
qđ fides que nõ opat̃ et dilcõe.
nisi cadauer exanime. Bene ho
noras deũ munẽ ferendo. bene p
placas tue fidei interfectoꝛ. Quõ
hostia pacifica. ubi tam seua dis
cordia ẽ. Nõ miri si cayn iusti
uexerit in fratrẽ: qui suã prius
occiderat fidem. Qđ mutaris o
cayn si ad tua nõ respiat munu
ra. qui te despiat. Nec hoc mire
si non respiat ad te: qui ita es
diuisus in te. Si manũ das te
uocanti: q; aĩm das liuori. Nõ
consilias tibi deũ dilcoꝛs tui.
nõ placas sed penas: et si nõdũ

quidem est impie secundo. sed ni
dundo non tñe. Et si nedū fra
cta: iam nī fidem data teneris.
Hūc trīs uel qū manū porrigi
deo: aut cor in terrā trahit liuo
et fratrū odiū. Quomō trīs au
fides mortua. cuius opus mor
cuius nulla deuocio: amarrudo
multa. Erat quidem in offerēte
fides: sed non in fide dilō. Hāc
oblacio: sed crudelis diuisio. Mor
fidei est separacio caritatis. Credi
in xpm. fac xpi opa: ut viuat
fides tua. Fides nīa dilō nīmet
acto pbet. Non inquiet ociosā o
pus: quē fides celestiū erigit. Q
te dicas in xpo manere: debes si
aut ipe ambulauit et ipe ambu
lare. Q si ppriā glām queris.
floremq; iudes absentē derahis
reponis ledenti te: hoc xpūs nō
ferat. Confiteris te nosse deū: fac
as autē negas. Non tñe plane
sed impie linguā xpo: aiam de
disti dyabolo. Audi ergo q dicat.
Hō iste labijs honorat me: cor
autē eius longe est a me. Hō es
pfecto rectus: qui iā nō tñe diui
dis. Nō potes attollē caput: pl
sum dyaboli ingo. Non te subri
gere pōales: aut dñat iniq̄tas,
Iniq̄tates tue supgresse sūt cap
tuū: et sicut onus graue grauate
sūt sup te. Inquietas denuq; sedet
sup talentū plūbi. Videras q
non faciat trīn hōiem fides eaī
tīa: que non operat dilōe. Ac
qui sine dilōe ē: nō habet unde
diligat sponsam. Sed nec opa

q̄ trīa. trīn cor efficere sufficit
aīe sine fide. Q's enī trīn hōi
nem dicat: nō placentē deo.
Sine fide autē impossibile est
placere deo. Qui nō placet deo:
non pt illi placere deus. Nam
cui placet deus: deo displicē nō
pt. Porro cui nō placet deus: n
sponsa eius. Quomō ergo trīs:
qui nec deū diligit nec eccl̄am de
i aut dr trīa diligūt te. Si igitur
nec fides sine opibz nec opa sī
fide sufficiūt ad aīe trīnitatē:
nos qui in xpm credim⁹ fratres
trās studeam⁹ facere uias nras
et studia nra. Leuemus corda
nra cū manibz ad deū. ut cor
trā tueniam: et fidei nre trīta
tē trās actibz cōprobantes. di
lāores sponse dilā a sponso ihe
su xpo dño nro qui ē bñdc̄is in
secula amen Sīmo uicesim⁹ quīc⁹

Ece q̄ dulcia in sermo
ne q̄ emulis lasciuie
abz sponsa trūdere co
gat: que corpe quidem de numero
ro adolescentularū esse uidet:
sīmo autē longe sūt. Air nēpe.
Nigra sum sed formosa filie ihe
rusalem. Patet q̄ denigrabat et:
ingrediē impetrantes Sed
aduerte sponse pacīam ac benig
nitatē. Non enī mō nō reddit
maledcīm pro maledcō. sed in
sup bñdixit. filias ihrlm uocās:
que magis p sua nequicia filie
babilonis uel filie baal: aut si
q̄ aliud nomē impietatis ocur
risset appellari meruerāt. Hāc

dicerat a ꝓpha ꝯmo ab ipa vnc
cone que docet suauitatē. cala-
mū quassatū nō conterendū: ⁊
linū fumigans nō extinguēdū.
Ꝓterea non putauit amplius
increpādas satis cōmotas ꝑ se: nec
ꝙ ꝙ addendū stimulis iudicē q̄
torquebant: magis autē cū hijs
qui oderūt pacem studuit esse
pacifica: sicus se eis inlipientib⁹
debiarem. Maluit ergo ipsas
fauorabili demulcere uocabło:
q̄ aue sunt ei infirmarū pcus
opam dare saluti: q̄ ꝓtrue ulcionu
Quibz quidem optanda ē ista p
fectio: ꝓtrue aūt optimor forma ē
platox. Scāt quippe boni fideles
q̄ ꝓpria languentiū sibi creditā
aiarū curā: non pompā. Cuiq
inclinū murmur cuiuspiā illarū
querule uocis indicio dephendēt:
et si in ipōs usq ad cōtuma et cō
tumelias ꝓtumpentes medicos se
et non duōs aguoscentes: parāt
confestim aduersus furiosum aie
non vindictam sed medicinam.
Hec igit cū aut sponsa filias ihe
rusalem dicat eas ipās q̄s mali
uolas sustinet aut maledictas: vi
deliet ut in blando sermone deli
niat murmurantes: cōmocionē
sedet sanet liuorē. Scripsit ē enī
lingua pacifica cōpescat lites.
Alias uero filie ueuera ihrlm
quodāmō sūt que huiūōi sunt:
nec falso ita eas noīat sponsa.
Sine enī ꝓter sacramēta ecclie
que indūnt quidē mali cū bonis
sed sapiūt: sine ꝓter fidei eque cō
munē confessionē. sine ob fidelitā
corpalem salutem sodalitatē. seu ea
tm ꝓter spem future salutis: a
qua dino nō sunt q̄ dū hic uiuūt.
uel tales despande q̄ailibz uitijs
despace: non incongrue filie ihe
rusalem noīant. Videamus
iam q̄d illud sint dicere: nigra
sum sed formosa. Nulla ne in
hijs uerbis repugnāa ē: Absit.
Ꝓter simplices dico qui inē colo
rem et formā discernē nō nouē
rūt: cū forma ad cōpositionē pa
neat: nigredo coloris sit. Nō omē
nenq̄ q̄d nigrū est contrario de
forme est. Nigredo uerbi causa i
pupilla non deceret: et nigri quā
dam lapilli in ornamēta placēt:
et nigri capilli candidis uultibz
eā decorem augent et gratiam.
Sic ubi quoq facile adūcere ē
in rebz humeis: q̄ q̄ sine nūo q
in supfitie quidem sūt repies dece
loria: in compositōe uero decora.
Talis forsallis nō pt ee spōsa
cū pulchritudie utiq cōpositois
nemo non caueret nigredinis: sed
sane in loco pegrinacois sue. A
loq̄n erit cū sibi in patria eam
exhibebit sponsus glē gloriosā:
non hūcem maculam. aut rugā
aliq̄d huiūōi. Atuero nūc si
diceret q̄ nigredinē nō haberet
sepām seduceret: et ueritas in
ea non esset. Cōsobrē ne mireris
q̄ dixit nigra sū: et rursū nichil
omiū q̄ formosa sit glat. Quō
enī non formosa: cui dicat. veni
formosa mea: Cui aūt dicat ve

XXV

ni nondū puenerat? ne forte qs
putet hoc dān nō quidem huic ni
gre que adhuc laborat veniendo ī
uia: sed bē illi que iam plus abl
q nigredine regnat in patria. Sz
audi vnde nigram et vnde formo
sam se dixerit. An nigram quidē
ob tetram cōuersacionē qm prius
habuit sub pnape huius mundi.
ymaginē tristis horridis adh poz
tans? formosā uero de celestis sili
udīe quā postea cōmutauit. am
bulans iam in nouitate uite. Sz
si hoc est: aut non magis de pcto
nigra fuit? et non nigra sū dicit?
Si au tū placet hic sensus: id qd'
sequit sicut tabernacula cedar: sicut
pelles salomonis sic oportet intel
ligi? ut de ueteri quidem cōuersa
cione cedar: de nouo uero salomo
nis se dixit tabernaculū. Iter eūi ee
pelles qd' tabernacula pphā oīdit
dicens. Repente uastata sūt taber
nacula mea: subito pelles mee.
Prius nigra sicut uilissima taber
nacula cedar: postea formosa sicut
pelles gloriosi regis. Sed videa
mus quomō ad statū pcatus ui
te pducis utrūq respiciat. Si cō
sideremus habitū exteriorē scōrū
eī qui in facie est q̄ sit hūilis uel
q̄ et abiectus et quadā neglectus
in curia? eī tū ydemptidē inuis re
uelata facie gloriā dei speculātes
in eandem ymaginem transfor
mem de claritate in claritatē tā
q̄ a dīi spū: nōne vnaquelibet
talis āima mitto nobis videbit
posse rūdere exprimāntz sibi nigre
dinē? nigra sum sed formosa.
Quis tibi denuq demonstrē am
mā et nigrā pariē et formosā.
Eple inquisit graues sūt: sz pn
aa corpis infirma. et sermo con
tēptibilis. Paulus hic erat. Ita
ne paulū o filie ihrlm de pnaa
corpis estimans. et tamq̄ deco
lorem deformem q̄ contēptum.
q̄ cuius hominis aulū affluctari in
fame et sīti in frigore et nuditate
in laboribz pluribus in plagis
supra modū in mortibz frequēt.
Her sūt que denigrant paulū.
Huiusmōi doctor gentiū reputat
inglorius ignobilis niger obscu
rus: tamq̄ denuq pplima huius
mūdi. Cuius uero nōne ipe est qui
rapt in paradisū? qui vnū alter
q̄ pambulans usq ad tertiū sui
puritate penetrat celū. O uere
pulcherrima aīa. quā et si infir
mū inhabitantē corpusculū pul
chrando celestis admittere nō des
pexit? angelica sublimitas nō
retrahat: claritas diuina nō repulit.
Hāc uos nigram dicitis? Nigra
est sed formosa filie ihrlm. Nigr
uīo: formosa diuino angelicoq
iudicio. Et si nigra est: forsitsens
est. Sibi autē pro nīmo ē ut a
nobis iudicet aut ab hijs qui
sedm faciem iudicant. Homo si
quidem videt in facie deus autē
intuetur cor. Proīa et si nigra
forsis sed inuis formosa: ut ei pla
ceat cui se pbauit. Non eūi no
bis: quibz si adhuc placeret xpi
seruus non esset. Felix nigredo?

que uenias candorem parit: lu
men sãe. conscãe puritatẽ. Audi
dẽq; q̃ p. ꝓphã deus ꝓnunciat
istmõi nigris: quos aut humili
tas pũie. aut carnalis zelus. cũ
q; solis estus decoloraſſe uidetur.
Si fuerũt aut pcã uña ꝙ ut cor
uũ. q̃i nix dealbabũt: et si fue
rint rubra q̃i vermiculus: uelud la
na alba erũt. Non plane contẽp
nenda in sãs extera ista nigredo.
que candorẽ opat̃ interiũ: et sedẽ
pinde ꝓparat sapie. Candor ẽ enĩ
uite eterne sapia ut sapiens dici
tur: et candidam oportet esse aĩ
mã. in qua ipa sedem elegerit. Q.
si aĩa iusti sedes est sapie: haut du
bie dixerim aĩam iusti esse candi
dam: et fortaſſis iustitia ipa cã
dor est. Iustus erat paulus: cui
repolita fuerat corona iustitie.
Candida pinde pauli aĩa erat et
sapia sedebat in ea: ita ut sapiaz
loqueret inr ptos. sapiam ĩ mul
tero absconditã: quã nemo prin
apũ huius mũdi agnouit. Por
to hũc in eo sapie iustitiaeq; can
dorem nigredo illa exterior de pn
ia corpis infirma. de laboribus
pluribus. de ieiunijs ac uigilijs
multis: aut opabat aut pmere
batur. Ideoq; et qd nigrũ ẽ pau
li. speciosius ẽ omni ornatu ecclĩ
co: omni etiã regio cultu. Nõ cõ
pabit ei ꝙtalibz pulchritudo
carnis: non auus unq; nitida et
aclita: non facies colorata uici
na putredini: non uestis ꝓcelsa
obnoxia uetustati: nõ aut spes

splendor ue gẽmarũ. seu neq; cali
a: que omnia suũt ad corrupcionẽ
Cõcerto pinde omnis anima sõrũ
spretoꝛ ornatu cultuq; superfluo ex
teriorꝭ siu hoĩs qui rere corrũpit.
omni se diligencia ꝓbet et occupat
exoleando ac decorando uultũ illu
qui ad ymaginẽ dei ẽ: et renouat̃
de die in diem. Certi suũt enĩ deo nõ
posse ee q̃ q̃ acceptus ymagine
sua: si ꝓuo fuit reluctura decori. no
rerea et omnis gla eoꝛ intus nõ fo
ris est: hoc est nõ in flore etatis. aut
in oꝛe uulgi sed in dño. Unde et di
cũt. Hãc nãa hec est celsitudo mea cou
sãe ure: q̃ eo sãe solus sit arbuter
deus. cui soli placere desiderãt: et
cui placẽ sola uera et summa gla ẽ
Nõ mediocris plane est gla illa q̃
intus est. in qua gl̃am dignat̃ et
dns gle: dicente dauid. Omnis gla
eius filie regis ab intus. Et reuera su
a cuiq; gla: dũ eam habet in se
merito. et nõ in altero. Ac nõ in
solo fortaſſis candore interno. sed
in exteriori quoq; nitedine gl̃am
dũ: ne qd ornato sãs depeat: sed oĩ
a coopeũt in bonũ. Non solũ igit̃
in spe: sed et gl̃am oportet in tribu
lacionibz. Libenter ait gla bor in
infirmitatibz meis: ut inhabitet
in me uirtus xpi. Optanda ĩfir
mitas: que xpi uirtutẽ cõpensat̃
Qs dabit michi nõ solũ infirmari.
sed et deficere penitus
a memento: ut dũ uirtutẽ uir
tute stabiliat. Nam unus in ĩfir
mitate pfic. Denique aut. Cũ in
firmor: tũc fortior sum et potens.

XXVI

Q. cū ita sit pulchre sponsa cōuenit sibi ad gl'am qđ ei pro opprobrio ab emulis inuocaret: nō nō formosā sed et nigram esse se gl'ians. Non ea turbebat nigredine: quā nouit pcessisse et in sponso. Cui similat. gr te eam gle ē. Nil sibi pinde gloiosius putat: q xpi portare opprobrii. Unde uox illa exultationis et salutis. Absit ut gl'iar: nisi in cruce dñi mei ihu xpi. Vtraq iguominia cruas: ei qui crucifixo ingratus nō est. Nigredo est: sed forma et lilium do dñi. Vade ad scm ysayam: et de scribet tibi qualē in spu illū iudic. Quē nusq aliū dicit. vnī dolo ris et scientē infirmitatē: et quia non erat ei spes uenie dicit. Et ad didit. Nos putauimus eū tanq le pcussum et passū a deo et hūiliatū. ipe autem uulneratus est pter iniquitates nras. et attritus pter scelera nra: et liuore eius sanati sumus. Ecce unde niger. Iunge et illud scī dauid: speciosus forma p filijs hoim: et totū in sponso: q sponsa hoc in loco de se testata est. Fusca sum sed formosa. Et ea que dā sunt emulis posse eā dere iudeis: niger sum sed formo sa filij ihrlm. Niger plane cui nō non erat spes uenie dicit: niger q uermis et non homo: obprbrū et abiectio plebis. Denigr seipm fe cit pcām: et nigrū dicere uerear. Inuenere sane pānis sordidum plagis liuidū. illicū spurcis pallu dū more: et nigrū uel tūc pfecto fuerebere. Detractare eā aplos e undem ipm qualē in monte pro spexerint: aut certe angelos in qualē pspicere cōcupiscāt et nic chilomin' formosius miraldē. Er go formosus in se: niger pter te. Q. formosū et in mea forma te agnosco dñe ihu nō ob diuina rancū quibz effulges miracula: sed et pter uerecundē et mānsuetu dinē et iustiā. Beās qui te in hijs hoiem ici hoies cōuersantē diligē ter obseruās: seipm prebet pro uiribz imitatorē tui. Hoc iā bñ tudis tuum' formosa mea pmissa sue dotis accepit. nec q formo sū est tui imitari pigra: nec qđ nigrū sustinē confusa. Unde et dicebat. Nigra sū sed formosa fi lie ihrlm. Et addidit silitudinē. sicut tabernacula cedar: sicut pelles salomōis. Ar istud obscurū est: nec actingendū oīno fatgatis Habens tempus ad pulsandū: si nō dissilatis aderit qui reue lat misteria. nec cūctabit ape rire: q ad pulsandū inuitat. Ipe est cui qui aperit et nemo claudit. sponsus ecclē ihus xpus dns nr: qui est benedcūs in scla. Amē.

Sino uacuum' sernis sicut tabernacula cedar: sicut pelles salomōis.

Hinc intelligendū q deiijr sino superior. Hoc expectatis audire q sit. et qualis ei qđ primū tracta tū est caplō et apter: q silitudo est. Potest hoc eū ita subuūctū fuisse ut utraq ps silitudīs ad id solū tūderet: qđ ibi pcesserat

nigra sum. Poterit ecclia ita: ut duobus illis duo ista. id est singulis singula referant. Ille seculus simplicior: iste obscurior est. Sed aggrediamur veritatem: et prius quidem hunc qui difficilior apparet. Non autem in duobus primis: sed in duobus dicatur extremis difficultas est. Nam credat quidem quod interpretatur tenebre apte sancte cum nigredine convenire videre: sed pelles salomonis cum formositate non ita. Porro tabernacula in eadem michilominus concedere quelibet quis non videat. Quid enim tabernacula nisi nostra sunt corpora: in quibus peregrinamur. Hec enim hic habemus manentem civitatem: sed futuram inquirimus. Sed et militamus in eis tamquam in tabernaculis: prius volentes ad regnum. Denique militia est vita hominis super terram. Et quidem militamus in hoc corpore: peregrinamur a domino id est a luce. Nam dies lux est: et in quam quisque eo non est. In tenebris est hoc est in carne. Flebiliter pinde vocem illam agnoscat tuam. Heu michi quia incolatus meus prolongatus est: habitavi cum habitantibus cedar. multum incola fuit anima mea. Est ergo hoc tabernaculum nostrum corpus non domus mansio. aut indigene domus. Et aut tabernaculum militantis et stabulum viatoris. Est itaque hoc corpus tabernaculum: et tabernaculum cedar: qui nimirum animam qui obiecta sua incarcerata pena suis interim nunc fraudat aspectu: nec finit eam

no videre illud nisi nisi per speculum quidam et in enigmate: non autem facie ad faciem. Videbis ne unde exire migrem: vum pulcherrimis quoque animabus non nulla turpitudo inhereat. De tabernaculo profecto cedar de exilio laboriose militie de diuturnitate miseri incolatus de angustiis et impuris et civilij de corpore denique fragili et gravi: quia corpus quod corrumpitur aggravat animam: et deprimit terrena inhabitatio sensum multa cogitantem. Preterea et capitur dissolui: ut corpe leuate. Christi anxiemur amplexu. Unde et gemens una de miseris aiebat. Infelix ego homo: quis me liberabit de corpe mortis huius. Sane nimirum que huiusmodi est. que non possit in tabernaculo cedar carere ad purum macula aut ruga. non quidem maculatum nigredine: et capit exire ut se possit eruere. Et hec ratio cur sponsa nigra se dicit esse: sicut tabernacula cedar. Sed cum quo formosa sicut pelles salomonis: At nescio quid sublime ac sacrum sensum in hijs pellibus involutum: quod minime audim. Unde ad nutum sane ipius qui reposuit et signauit. Legi minime. Qui sanctator est manifestatus: opprimet a gla. Supplicio differo. Vobis interim aure erit soluto impetrare favore vestris precibus: ut eo alacriores quo fideliores redeamus ad id quod attendendum egere ais: et fortassis inuenietis plus pulsatum: quod tenuerit

rius scrutator non posset. Q̃ q̃ ex
merore finem impat: et calamitas
q̃m pauor. Quouslꝫ eũ dissimulo:
et ignis quẽ intra memetipm abs
condo triste pectus aduret: utiora
depasc̃t. Claudus iacens serpit: se
nex acrius. Od michi et cancro hu
ic: qui in amaritudĩe suum: Vis do
loris abduat intentionẽ: et indig
nacio dñi ebibit spm meũ. Subtẽ
do siquidẽ illo p quem mea in dño
studia utriusꝫ libẽa ẽe solebant: si
mul et cor meũ dereliquit me. Sz
vim fecꝫ aio: ac dissiliau uslꝫ huc:
ne affectus fidem uincere uiderentur.
Demꝫ plorauibz aliis. ego ut
aduertere potuistis siccis oculis
secutus sũ inuisũ funus: siccis o
culis steti ad tumulũ: quouslꝫ
cãcta pacta sũt exequiarũ solẽp
nia. Iuuenis sacerdotalibz solitas
in eũ orationes ꝓpno ore cõpleui:
terrã manibz meis et more ieci sẽ
dilã corpus terrã mox futurũ. Q̃
me inuebant̃ flebant: et mira
bant̃ q̃ nõ fleremipse: cũ nõ illũ
quidem sed me pocius qui illũ a
miserem omis miserabat̃. Cuius
eũ uel ferreũ pectus cuppe ibi
non moueret quẽ uidet Ghardũ si
lentem. Cõmune dãpnũ: sed p meo
non reputabat̃ infortunio. Ac
ego quibz poteram uiribz fidei re
luctabar affectui: uitens uel iui
nis non moueri frustra addictõe
nature uniuersitatis debito. con
dicionis ulu potentis usslu iudi
cio uslꝫ flagello turbulis: dũi no
luntate. p huiuoi sp erroic et dem
ceps exegi a memetipo non indul
gere multo fletui: multũ tamen
turbatus et mestus. Nec potui ĩ
petrare tristicie. qui pocui lacrime:
sed ut scriptũ est: turbatus sum
et non sic̃ loquutus. Ac suppressus
dolor alcius interiorsũ radicauit:
eo ut seuero acerbior factus: quo
nõ est exire permissus. Facior vic
tus meus. Exeat nãe est foras: q̃
intus pauor. Exeat sane ad ocu
los filiorꝫ: qui scientes meo modũ
planctũ humanũ estiment: dul
cius consolent̃. Satis o filij. q̃
iustus est dolor meus: q̃ dolenda
plaga mea. Seruitis nempe q̃
fidus comes deseruit me in via
hac qua ambulabam: q̃ uigil
ad curam. q̃ nõ segnis ad opus:
q̃ suauis ad mores. Q̃s tam nõ
pucarius: cui eque dilcis ego.
Frat̃ erat gñe: sed religione gnia
riorꝫ. Dolere quidẽ quelo uicem
meam: uos quibz hec nota sũt.
Infirmus corpe erã: et ille porta
bat me. Pusillus corde eram: et
confortabat me. Piger et negli
gens: et excitabat me. Impuid?
et obliuiosus: et cõmonebat me.
Quo michi amulius es? Quo
michi carus e manibz hõ vna
nimis? homo sedm cor meũ?
Amauim̃ nos in uita: quo in
morte simus sepati? Amarillĩa
sepatio: et quã non posset oĩno
efficere nisi mors. Cũ eũ me
vnus viuũ delereres? Oĩno o
pus mortis horrendũ diuortiũ.
Quis eũ tam suauẽ vinculo

mutuu nr̃i non pepalleo amoris?
nisi tocius suauitatis ĩmica mors?
Vnde mors: que vnũ rapiendo
duos fimosa pemit. An nõ mors
ecã michi? Immo plus michi:
cui utiq; duũ morte infelicior u
ta seruata est. Viuo ut viuens
moriar: et hoc dixerim uitã. Q̃
mirus me primares o austera
mors uite usu q̃ fructu. Nam uita
sine fructu grauior mors. Denu
q; duplex malũ ligno patur in
fructuoso: scauis et ignis. Ego
meis laboribz ĩuideus. elongasti
a me amicũ et primũ: cui⁹ max
ime studiũ erat. si q̃n erã fructuo
si. Sacius pinde michi fuisset
piclitari uita q̃ ana. Ō frustrã
pñaa: qui meor in dño studior
eras solliatus imitator? fidelis
adiutor: cautus examĩator? Cur
quelo aut amauim⁹ a amisim⁹
nos? Dura condicio? sed mea
miseranda fortuna: nõ et illius
Nã tu care frater si cauos ami
sisti: carnores utiq; recepisti. Ne
uero quenã iam miserũ cõsola
cio maner? posti te vnicũ sola
ciũ meũ? placata fuit pcer uter
q; sodalitas corpm prõ mor cõ
cordia: q; solũ me diuisio vul
nerauit. Cõmune qd̃ lubuit: qd̃
triste et lugubre meũ. In me ĩ
sierũt ire: in me confirmatus
ẽ furor. Erat ambobz alt̃rũ⁹
grata pñaa. dulce consortiũ. su
aue colloquiũ? sed cautas utri
usq; delicias ego pdidi: tu mu
tasti. Et quidem ĩmutatis illis
retribuao multa. Quãto fenore
gaudior ac bũdãonũ cumulo ha
bes certe p me tantillo reposita ti
bi xpi pñaa: nec disponendũ sentis
absencie a nobis tue angelor ad
mirtus chorus. Non est igit̃ quod
causeris tu. de nr̃a quasi subtractã
tibi pñaa: cũ affectum tui suor q̃
copiam dñs maiestatis indulsit.
Ac ego pro te qd̃: Q̃ uellem scire
q̃duam sentias. nũc de me illo v
nico tuo medijs tuitaue auris et
penis: dextrato te baculo ĩbecilli
tatis mee. Si tamen licet adhuc
cogitare de miseris ingresso abyssũ
luis: atq; illo pelago eterne felicita
tis absorto. Forte enĩ et si nostis nos
sed in carne. sed nũc iam nõ nostis
et q̃n introisti in potestatas dñi
memoraris iusticie eius solus ĩ
memor nr̃i. Cecim qui adhereat de
o vnus spũs est. et in diuinũ q̃
dam tocius mutat̃ affectũ? nec pũ
iam sentit̃ nec sape nisi deũ: et
qd̃ sentit̃ et sapit deus. plen⁹ deo.
Deus aut̃ caritas est: et q̃nto
quis cõuictior deo. tanto pleni⁹
caritate. Porro ĩpassibilis ẽ dis.
sed nõ incõpassibilis: cui ppriũ
misereri semp et parcere. Ergo q̃
te nãe est esse misericordẽ. qui i
beres misericordi? q̃uis iã mini
me miser lis. et qui non pateris:
compateris tamẽ. Affectus quid̃
tuus non ẽ ĩminutus. sed ĩmu
tatus? nec q̃n deũ induisti nr̃i
cura te exuisti: et ipe eũ cura ẽ
de nobis. Qd̃ infirmũ est abie
cisti: non qd̃ piũ. Caritas dei:

XXVI

nūq̄ eradic. Non obliuiscēris me in finem. Video inde fratrē meū q̄ audire dicentē. Nūq̄ mat̄ potest obliuisci filij uteri sui: Q̄ si illa obliuiscat fili⁹: ego tū non obliuiscar tui: non expedit̄ ꝓlius. Eas ubi ūlerubi iacēs. ubi reliq̄as me: non ē qui porrigat manū. Ad oīne q̄d emerserit. respico ad ſ̄. ut cōsolemur: et non ē. Heu tūc ingemisco miser: sicut homo sine adiutorio. Quē consulam in ambiguis? aut in aduersis fidam? Quis portabit onera? quis ꝓcella ꝓpulsabit? Nōne ubiq̄ gressus meos G⁹. oculi auribant? Nōne tuū G⁹. pectus aure mee uocatus ſ̄ meū ꝓius habebāt? familiarius incursabant acrius urgebant? Nōne in lingua tua illa placabili et potenti meam a sermonibus seculi frequēntissime uendicabas? et amico reddebas silencio? Dūs dedit illi linguā eruditā: ut sciret q̄n deberet ꝓferre sermonem. Ita denq̄ in prudencia respondet suos et in gra sibi data desup. et domesticas satisfaciebat et exteris? ut pene me nemo requireret: aut priorē forte G⁹. occurrisset. Occurrebat autē aduentantibus: opponens se ne subito meū oculū incursaret. Si quibus sane satisfacere p se nequibat? hos ꝓducebat ad me: cetos emittebat. O uirū industriū o amicū fidelem? et amico gerebat morem: et officijs caritatis non deerat. Q̄s uacua recessit ab eo manu? Si diues consiliū: si pauper subsidiū reportabat. Hec ſ̄re bat que sua sunt: qui se mediis ingerebat cunis. ut ego uacarē. Spabat eī sicut erat humilim⁹ maiorē de mea quiete fratū: q̄ si uacaret ipe. Interdū tamen posculabat absolui et alteri cedere: quasi qui melius ꝓuideret. Sz ubi ille ꝓueniret? Nec peculanti aliq⁹. ut assoleret de eo officij deneba⁹ affectū: sed solo intuitu caritatis. Siquidē plus oīb⁹ laborabat et min⁹ oīb⁹ accipiebat? ita ut sepe cū alijs nūa mūstraret. ipe egeret in pluribus: uerbi cā abo aut uestē Denq̄ cū se senserit decessu ꝓpinquare. deus inq̄t cui cas q̄ ꝓ cū in me fuit semp optaui q̄ ecrem. tū intendere. uacare tibi? Iz implicatū tenuit amor tuus et uolūtas fratū. et studiū obediēdi: sup oīa abbatis ꝓcer et fratis germana dilō. Ita ē. Grās tibi frater de oīū fructu meor si q̄s est in dūo studior: tibi debeo si ꝓfecī si ꝓfui. Tu meditabaris et ego tuo būficio ferianus sedebam mihi? aut certe diuis sanctius obsequijs occupabar: aut doctue filior ualius intendebā. Cur eīi securus incus non essem? cum te sarcem agentem foris. manū dextrā meam. lumē oculor meor pectus meū et meā linguā? Et quidē indefessa manu? oculus simpler pectus consilij: lingua loq̄s iudiciū sicut scripū est. Os iusti meditabit̄ sapiam: et lingua eius loquet̄ iudiciū. Sed q̄d dixi tois agentē illū q̄ meerua G⁹. nesciret

ac spūalīū exps cēt dnor. Nor
qui illū noueūt spūales. q̄ iba
eius spīm redlerent: nozūt cōtu
bnales q̄ mozes eius et studia nō
carnē sapent: sed ferueret spū.
Q's illo rigidior in custodia disci
pline. q's in castigando corpus su
um districtor: suspensior in con
templando subtilior in dissereēdo.
Quocens cū eo disserens ea didi
ci que nesciebam: et qui doctiu⁹
aduenerā. doctus magis abscessi.
Hec mirū de me: cū magni ac sa
pientes viri idipm̄ michi homi⁹
ex illo sibi accidisse referent. Non
cognouit lēcatrā sed habuit lēa
rū inuentorē secūm: habuit et
illūinantē spīā. Nec in magis
cū. sed in mīmis maximus erat.
Q's uerbi cā in edificijs in agris.
ortis. aquis. amictis denīq̄ armēz
seu equīz custitor: q̄ inq̄ uel in
hoc rerū gne G.ⁿ subterfugit pi
caam: Cementarijs fabris agri
colis. ortolanis. sutorībz. aucp̄ et
torībz: sacule mgr erat. Cuiq̄ oī
um iudico oībz esset sapientior.
solus in oculis suis nō erat sapi
ens. Vnā multos et si minus
sapientes. nō plus tangeret illa
maledcō: ve qui sapientes estis
in oculis vīs. Sacuabz ista lo
quor: et adhuc plura hijs de illo
et maiora compas. Pater tamē
q̄ caro mea et frater est: hoc cū
secūs addo michi valis in oībz
et pre oīnībz fuit: utilis in pnis
et in magnis: in priuatis et pub
licis. foris et intus. Merito et eo
pendebam totis: qui in totis cār.
Solū pene celebrat michi. pulcis
honorē et nomen: nam opus ipse
faciebat. Ego uocabar abbas: ḡ
ille pērat in solliciudīe. Merito re
quieuit in illo spūs meus. p quem
lucebat delcām in dño: p̄dicare libe
rius orare securius. p te inq̄ michi
tu frater mēs sobria. et grata ḡes:
sermo efficacior. ord pinguior. fre
quēcior lcō: et feruentior affcūs.
Heu sublatus es: et her oīa simul.
Cerū pater oīnīs abiere delicie. et le
tare nice. Iam cure urruīt. iā mo
leste hinc inde pulsant et angus
tie vndiq̄. solū me reperūt. sole
michi te abesse remansert: solus
sub sarcina gemo. Aut ponē ano
pprimi nāe est: q̄ tu tuos humē
ros subduxisti. Qui michi tribu
at cito mozi post te: Nam pro te
nolim: ne te tua fraudē glā. Poz
ro supviue tibi labor et dolor. Vi
uam quo ad viuā in amaritudie
aīe mee viuā in memore: et her sit
michi consolatio. ut merēdo affli
gar. Non parcam: et iuuabo ma
nū dñi. Strīi manus dñi tetigit
me. Me inq̄ tetigit et pauscit: nō
illū quē uocauit ad requiem. Me
occidit. cū sucidit illū. Huiq̄ cū
occisū q's dixerit: quē plantauit
in vita. Atq̄ d'illi vite ianua fuit.
in plane ē mozs: nec illa mor
te mozcui duxerim. non hūc qui
obdormiuit in dño. Erite erite
lacrime iam prudē cupientes es
se: q̄ is qui nobis meacū obtinu
erat cōmeauit. Apiamus cachinnat

XXVI

re miseri capitis. et erũpant fõtes
aquarũ: ſi forte ſufficiãt ſordes di
luere culparũ: quibꝫ tam meru.
Cũ conſolatus fuiſſ ſup me dñs tãc
fortaſſis et ego merear conſolari:
ſi tamen et ego non pepercero a me
rore. Nam qui lugent ipi conſo
labunt. Preterea condeſcendat mi
oñis ſcãs: et in ſpũ lenitatis qui
ſpiritalis eſt ſuſtineat lamẽtãtẽ.
Luctus meus hũanꝰ queſo penſet
affectũ: non vltiõ. Videmus nẽpe mor
tuos quotidie plangẽ mortuos ſuos:
fletũ multũ et fructũ nullũ. Non
culpam affectus. niſi cũ excedit mo
dũ: ſꝫ culpã. Ille nimirũ nature eſt:
et eius curbatio pena pcãi. Hec da
mnatas eſt et pẽnã. Etenim ibi ſola
miſi fallor ploranꝫ dãpnata gẽ car
nis: nitre pñs incõmoda: et plo
randi qui ita ploranꝫ. Nũqꝫ ego
ſic. Simil' mi affectus. ſed altera cã:
diſſimilis qꝫ incendio. Nulla michi
ſane ſcrupula de oñibꝫ que fuit mũdi.
In hijs pcõ que dei fuit. a dẽpcõ do
leo fidele auxiliũ. ſaluatore conſoli
ãtẽ: Ex. lugeo. Ho. eſt in cauſa. frater
carne ſed primus ſpũ: ſocius ꝓpo
ſiti. Adheſit aia mea aie illius:
et vna fratꝝ de duabꝫ. nõ conſan
guineas ſed vnanimes. Car
nis quidem nõnunꝺ non deſunt.
ſed plus iuxta ſocietas ſpũs. con
ſenſus aiarꝫ: conformitas mo
Cũ igit eſſemus cor vnũ et aĩ
ma vna. hanc meã piceꝝ atqꝫ
ſpius aiam pertranſiuit gladius:
et ſcindens mediã poenã locauit
in celo: poenã in cẽno deſeruit. Et
go ego illa porcio miſera in luto
iacens trucidata pene fui. et pene po
tui: et dicat michi ne fleueris.
Annulſa fuit miſeria mea a me:
et dicat ũi ne ſenſeris. Senio ſe
nio uel inuitus: qꝫ nec fortunꝺ
lapidis fortunꝺo mea: nec ñio
mea enea eſt. Senio pꝫſus et
doleo: et dolor meus in conſpũ
meo ſemp. Nõ nos potio diuinꝺe
et inſenſibilitatis arguere ille
qui uerberat: quo illos de quibꝫ
ait pauſi eos. et non doluerũt
Affectũ meũ conſtellus fuit: et non
negaui. Carnalẽ qs dixit: ego
humanũ non nego: ſicuꝺ ũ me
hoiem. Si nec hoc ſufficiat. ũ car
nalem negauerim: nã et ego
carnalis fui venũdatus ſub pcõ:
adductus mortẽ. penis et erũp
nis obnoxius. Non ſum fatꝰ
inſenſibilis ad penas: mortem
horreo meam et meoꝝ. Meus
Ho. erat: meus plane. An nõ me
us qui frater ſanguine fuit: pfecti
one filius. ſollicitudine pater. cõ
ſors ſpũ. intimus affectũ. Is re
ceſſit a me: ſenio letus ſum et
grauit. Iguoſcite filiꝫ puto ſi filij
uicem doleat paterna. Miſerimi
mei ſaltem nos amici mei: qui
certe conſideratis. qꝫ grauia pro
pcãs recepi de manu dñi. In vir
ga indignacois ſue pauſit me:
digne pꝫ meritis. dure pꝫ uiribꝫ.
An leue quis diceret viue me
ablꝫ Ho.: niſi qui ignorat qꝫ ũ
cũ Ho.: Nec cũ contradico ſermõi
bꝫ ſcã: non reprehendo iudicũ quo

recepit quisq; qđ dignus ē: ille
coronam quā meruit. ego quā
debui penam. Nūq; quia secuo
penam. reprehendo sententiā? Hu
manū est illud: hoc impiū. Hu
manū inq; et nāe alitia erga ca
ros? siue delītabilē eī presto fuit:
siue eī absūt molestē. Non erit
onosa sonalis cōuersano. plenī
iuē amicos? et q; efficit mutuus
amor in sibi pīnabz. horror indi
cat sepatois: et dolor de inuicem
sepans. Doleo sup te ō? k mē: nō
quia dolendus. sed quia ablatus.
Et ideo fortassis dolendū ūi poa?
sup me: qz bibo caliē amaritu
dinis. Et solus dolēdus qz solus
bibo. Non eīi et tu. Solus ego
pacor: qđ solent pter pati qui
se diligūt eī se amittūt. Non
non te amisi: sed pmisi. Non
nam uel tarde sequar aliqn te q
eīqz iens. Non eīi dubiū q in
illos iens. quos cura mediū et
reme noctis hac inuocabas ad
laudem? eī in uitam et uoce exulta
tionis subito erupisti in illud de
uitaī: stupentibz qui astitebant.
Laudate dñm de celis: laudate eū
in excelsis. Jam abi frater mi noc
te adhuc media dies erat? et
nox sicut dies illuīabat? prius
illa nox illuīatio tua in deliciis
tuis. Acceus sum ad id miraci.
uidere exultantē hoīem i morte:
et insultantē morti. Ubi ē mors
uictoria tua? Ubi est mors sti
mulus tuus. Jā nō stimulis sed in
bilus. Jā cantando moriē homo:
et moriendo cantat. Usurpatis ad
lenitā nīr meroris? usurpatis ad
gloriam glē luminica: usurpais ad
introitū regni porta inferi et fouea
pdicationis? ad inuēnonē salutis in
terrumpitur salutis: idqz ab hoīe pec
catore. Juste uiuitiū: qz tu iniquei
hoīem innocentē et iustū pēnam te
meritā usurpasti. Mortua es o
mors. et pforata hamo quē incau
ta gluisti: cuius ē illa uox in ppha
O mors ero mors tua: morsus tu?
ero inferne. Illo inq; hamo pforata
transeūntibz p mediū cui fidelibz la
tū lenū qz exitū pandis ad vitā: Ho
re non formidat latrialis effigies.
Ho? p medias fauces tuas transit ad
patriā: non modo secuus. sed et le
tabūdus et laudans. Cū ergo sup
ueuissem. et extrema illa psalmi
me audiente clara uoce compleret:
suspiciens in celū ait. Pater in ma
nus tuas cōmendo spīm meū. Et
repetens eundē sermonē ac frequē
ter geminās pater p?: conuersus
ad me exhilarata quidem facie. qđ
ca inq; dignatio dei. pcem hoīm ē.
quātā hoīm glia. dei filios ē dei ē
heredes. Nam si filij et hēdes. Sic
cantabat quē nos lugemus? in
quo et meū fateor luctū pene in ca
tū cōuertit: dū intuemus glē eius.
ppe fere miserē obliuiscor. Sed
reuocat me ad me pūgens dolor?
facieqz a sereno illo intuitu cāqz
a leui erratat compuo pstringēs
auricas Planctum igit? sed sup
me: quia sup illū nam uertat cō.
Puto eīi si opotunitas daret? nō

XXVI

dicerer nobis. Nolite flere sup me:
sed sup vosipos flete. Planxit mei
co dauid sup patricida filio: quippe
qui saluer obstructū exitū de uētre mor
tis. mole criminis. Mecum sup saul et
sup ionathan: quibꝰ eque absorptis
semel. emersio iam nō spatur. Et
quidem resurgent. sed non ad uitā.
vno ad uitam: ut viui in morte ī
felicius infelicius moriant. Q̄p̄ de
ionatha possit nō ī merito hęrere
sentēcia. Ac michi si ista non sup
petit plangendi racio: nō cū nulla
plango p̄mū sup meaꝑius plaga.
acp huius iactura domus. Plāgo
deinde sup paupu nāicrabꝰ: quoꝝ
hō p̄ erat. Plango ecce et sup vni
uersi status nīi ordīs. nūeq̄ p̄fessio
nis: qui de tuo hō. zelo consilio et
exemplo robur non mediocre capi
ebat. Plango postremo et si non
sup te. ꝓter te tamen. Hinc. p̄sus
hinc affectus grauit: q̄ uehemēt
anno. Et nemo molestus sic michi
dicens non debere sic affici: cū be
nignus samuel sup reprobo rege
et pius dauid sup patricida filio
sanxerint affectū: et non ad iuriā
fidei. nō in sup in suggillacōē iudi
cij. Absalon fili mi aut sais. fili
mi absalon: et ecce plus q̄ absalō
hic. Saluator quoq; uidens ciui
tatem ihrlm. et p̄uidens ruinā.
fleuit sup eam: et ego p̄ria et q̄
in p̄ria est desolacionem nō lacri
am: plagam meā recentē et gra
uē non doleam. Ille cōpacēdo fle
uit: et ego cōpacendo non audeo.
Et certe ad tumulū lazari nec flē
tes arguit. nec a fletu phibuit:
imo sup et fleuit cum flentibꝰ. Et la
crimatus est inquit ihus. Fuerūt
lacrime ille celestis p̄fecto nature:
non iudices diffidentie. Denuq; et
p̄dixit mox ad uocem eius qui erat
mortuus: ne continuo putes fide
i p̄iudiciū dolentis affectū. Sic
nec fletus unq; ūr infidelitatis ē
signū: sed condicōis indicū. Nec
quia paulus plorō arguo ferē
rem: sed puoco pietatem: seueri
tatē flectere satago. Unde et ūba
mea dolore sūt plena: nō cū et
cūmure. Nūq̄ non pleni iustitie
pauli: q̄ vnius sūe cōplemento
et puniti is est qui debuit. et coro
natus qui meruit. Et adhuc di
co. Hū veriūq; fear dulas et ecīs
dūs. Nam et iudicū cantabo a
bi dūe. Cauter abi mia quā fecī
ti aī seruo tuo hō: cauter et iudi
cū qd nos portam? Ju altero bo
nus: in altero iustus laudaberis.
An solius laus bonitatis? Et
iustitie. Justus es dūe et rēū iudi
cū tuū: hō. tu dedisti. hō. tu absti
listi. Et si dolemus ablatū: non
tū obliuiscim qd datus fuit. Et
grās agimus q̄ hīe illū meruī
mus: quo carere in cū nō volu
mus iuq̄ cū expedit. Recorda
bor dūe pacti mei et miseracōis
tue: ut magis ac magis iustifi
ceris in sermonibꝰ tuis: et vincas
cū iudicaris. Cū. p causa exilē ā
no preterito viuere bij essem? egro
tauit ille: et in tuale sciente lāguo
re cū iam prima uidere? uocato

ego egerrime ferens comitem pe
grinacionis et illū comitē in ter
relinq̄re aliena: nec reliquare hys
qui mecū eū cōmiserant q̄n a
mabat ab oīb⁹ sic⁹. erat ama
bilis valde. cōuersus ad oro nē
eī fletu et gemitu exspecta in
dīe usq; ad reditū: reducatū ei
us. tolle iam eū si uis. et nō cun
labor. Exaudisti me deus. cōsu
luit opus p̄fectui qđ inuīxerus:
redituī cū exultacione portan
tes manipulos panis. Porro e
go pene oblitus sū mee cōuena
uis: sed non ea. Puder singul
tuū hoc. qui p̄uaricacois me
arguūt. Qđ plura: suscepisti cō
mendatū: reddisti auū. Finē uer
bor indicāt lacrime: ea illis do
mine modū finēq; indixeris.

Sīmo viceſim⁹ ſeptim⁹

Quia debuis hūanita
tis officijs amicū re
uerenter in patriā. pleaui sum⁹.
ideo fratres ad. p̄positū edificā
di qđ inchoueram. Incōgruum
namq; est diu flere lecturē: et
sedenti ad epulas lacrimas mix
tas ingerere p̄portunū. Sed ecli nol
tras deflectamus erūpnas. ne id
quidem oporter nimis: ne non
tam amasse illū. q̄ nūa quelis
se de illo cōmoda uideamur. Tem
perer sane dilā gaudiū mestiti
am desolatoz: et tollerabilius
fiat nobis q̄ nobiscū non ē: q̄
tum ceo est. Fletus ergo cōibz
uīis vola si possem in lucem p
ducere q̄d illud est qđ optū illi
pellibz senao: que in exemplū decō
ris sponse. p̄ducte sunt. Hoc sicut
reoluis tactū fuit: sed indiscussū
remansit. Porro discussum et decla
ratū. quō nigra sit sicut tabernacula
cedar: quō ergo sicut pelles salomo
nis formosa: q̄ uero salomon in
duū glā sua qđ̄ habuerit cōdig
nū decore sponse et glā ornatus e
ius. Et quidem si non ad decorem
sponse sed ad ingrediuē potius
nelao quas pelles istas sicut tabe
nacula cedar respicere dicerenus.
Forsalle cōpetit nec deesset vū con
gruere uitaremus sicut et mōstra
uimus. At uero si sponse clarita
quatūcūq; decorem pellīū compa
dum putam⁹: hic p̄lius opus no
bis ē eius ad quē pulsans auxilio.
quatenus misterū hoc digne ap
re possimus. Qđ nāq; eox que in
fame lucent si interne animi pulchritudini cōparen
tur. qs uile ac fedū cōo appareat
eltātori: Qđ inḡ tale in se oste
dit. ea que p̄terit figura huius
mūdi q; equare spēm aie possit
illius que erutta terreni hominis
uetustatem. eius qui de celo est de
corem induit: ornata optimis
moribz pro moribz. ipo puroz
sicut excellior et uere sole splēdi
dior: Noli ergo respicere ad istū
salomonē cū indagare cupis cu
cemodi se pellibz similē in decore
sponsa gerat. Qđ est ergo qđ
dicat: formosa tū sicut pell' salo
monis: Magnū ac mirabile q;
dam ut ego estimo: si cū nō hūc

XXVII

sed illū attendimus de quo dr: ecce
plus qꝫ salomon hic. Nā uisq; ade
o is meus salomon salomō est. uc
nō modo paciens qꝫ qdem salomō
inspectac sed ex pax ipa uocer: pau
lo phibente qꝫ ipe est pax nra. Ap.
istū salomonē non dubito posse
iuenire: qd' decori sponse ōino com
pare non dubitē. Et pserī de pel
libz eius aduerte in psalmo. Ex
tendens ait celum sicut pellē. Nō
ille pfecto salomō et si multū sapi
ens multūqꝫ potens extendit celū
sicut pellem: sed is potius qui nō
tam sapiens qꝫ ipa sapia ē: ipse
pclus extendit et condidit. Ictus
siquidem et non illius illa uoxē.
Qñ ꝑparabat celos. haur dubiū
ait deus pater: ego aderam. Ade
rat sine dubio ꝑparanti celos sua
uirtus suaqꝫ sapia: nec pure assh
isse ociosam et quasi ad spectan
du solūmō qꝫ diuit aderam et nō
ꝑparabam: respice paulisp infēi
et inuenies apte subiugentē: qꝫ cū
eo erat cōponens oīa. Denīqꝫ a
it. Quecūqꝫ opa patet facit hec
et filius similiter facit: et ipe ua
qꝫ extendit celū sicut pellem. pul
cherrima pellis: que in modū mg
ni cuiuscā tenctoꝝ uniuersā opi
ens faciem terre solus lune aque
stellarū uarietate tam spectabili
hūanos oblectat aspectus. Qd
hac pelle formosius: qd ornatiꝰ.
Dime cū uel ipm nullatenus cō
ferendū et decori sponse. eo ipso
succūbens: qꝫ ꝑterit et hec figura
ipius utpote corporea: et corpeis
subiacens sensibz. Que eā iudē
tur qdam sūt: que autē nō ui
dentur eterna. Sed est cōualis
quedam sponse species ac spiri
talis effigies ipa qꝫ etna: qꝫ ymā
go eternitatis. decor eius. Verbi
gīa. Caritas ē: et caritas sicut
legistis nūqꝫ exuit. Est eterna
iustitia: et iustitia eius manet
in seculū seculi. Est eā pacis: et le
gis nichilomin' qꝫ pacis pau
pri nō pibit in finem. Qd uo
lūtaria paupras' qd humilitas'
Nōne alta regnū eternū' alta
eque exaltatiōnē ꝓmeret etnā'
Eo quoꝫ spectat' et ꝛōr diū scīs.
ꝓmanēs in seculū seculi. Sic prude
tia sic pacis. sic fortitudo. et si
que sunt uirtutes alie' qd nisi ꝙ
margarite quedā sūt in sponse
ornatu splendore ꝓmio chorus
cantes. Premio inqꝫ: qui sedes
et fundamētū ꝓmittis. Hec e
nī premie bēāqꝫ uite ōino locus i
aīa est: nisi medijs quidē interue
nientibz uirtutibz. Unde ꝓphēta deo
qui unicā uitā bēā est: iusticia
inquit et iudiciū ꝓparatio sedis
tue. Et aplus dicit xp̄m inhabita
re. nō ōimodo quidem: sed signāti
p fidem in cordibz uris. Ōino qꝫ
sessuro sup aselluꝫ. uestes suas
discipli substrauerūt' significan
tes saluatorē seu salutem neqq̄
insidere nude aīe: quā nō uidelicz
uestitā inuenerit doctrina et mo
ribz aplōr. Et ideo ecclia ꝓmissi
onē habens future felicitatis
curat interim ꝑparare se et ꝓpa

re in uestem deaurato circūdata
uarietate gēmarū atq; uirtutū: quo
digna ex capar plenitudīs gē
tium fuerīt. Cum spiritali huic tā
pulchre uarietati quā de prima
in cīm stola in quadā ueste sue
fabricatois accepit nullo pacto
ego cōpauerī in decore celū hoc
uisibile atq; corporeū: q̄uis in
suo gne quidē sidera uarietate
pulchrīmū. Sed est celū celi: de
quo ps̄a. Psallite inq̄t dño qui
ascendit sup celū celi: ad orientē
Et hoc celum intellectuale ac spūa
le. Et qui fecit celos in intellectū
creauit illud et statuit in sempi
ternū: ip̄m atq; inhabitat. Hec ue
ro pures sponse deuotionē attra
xit illud remanere celū in quo sic
habitare dilectū: ubi eius thesau
rus eius. ibi et cor eius. Emula
tur sane assistentes uultui ad q̄
suspirat: et se intim non ualet
uidendo assimilare. studet confor
mare uiuendo: uoribz magis
q̄ uocibz clamans. Dñe dilexi
decorem domus tue: et locū hītā
tionis gne tue. Prius de hoc ce
lo nūme sibi indignū ducit du
cere similitudinē. Hoc extremū sic
pellis: non spacijs tm̄ locoz sz af
fectibz aīoz. Hoc mus uarijs
q̄ artibus distinctū opibz: diui
siones autē sūt non colorū sz be
neficiorū. Hīs alios quidē po
suit angelos. alios autē archā
gelos. alios uero uirtutes. alios
dnationes alios principatus alios
pfectos: alios thronos. alios che
rubin. atq; alios seraphin. Sic
stellatū celū hoc: sic depicta hec pelle.
Hec una de pellibz mei salomonis:
et: et hec papua in omī ornatu
multiformis gne eius. Habet ut
grandis ista pellis q̄ plumas in
se eque salomois pelles: q̄m uni
quisq; bīis et sanctis qui ibi ē: pellis
est unaq; salomonis. Denigrati siqui
dem sumtaq; extenti in carnalitate p
augentes usq; ad nos: quibz glo
riam quā habent non inuident sz
optant: ita ut ex ipis huius rei
gīa demorati apud nos nō gnen
tur sedulo arcta nos et aurā gerē
tes nīi omīs āmīstratorij spūs:
missi in mīsterīū ppter eos qui he
reditarē capiūt salutis. Cui ob
rem sicut celū celi singulariē diuī
nūsa illa multitudo collōa bōrū
rū: sic et celi celoz ppter singlos
qui unaq; celi sūt noīant: et ad
singlos spectat qd̄ diuīs extendēs
celum sicut pellem. Videris arcto
q̄nam ille pelles et cui⁹ sint salo
monis: de quarū sponsa filiandie
gīatur. Nūc iam inuenīt eius
gīam que celo se compat: et illi
celo qd̄ tanto est gīosius q̄to di
uinius. Hec īmerito usurpat in
de filiandinē unde originē ducit.
Nam si ppter corpus qd̄ de terra
habet tabernaculis celar se assimīat:
cur non et ppter aīam que de celo
est celo eque similem se ee gīet:
et preserīt cī unita celestis originē
celestis nature dignitatē et patrie:
Unū deū adorat et colit quo an
geli: xp̄m sup oīa amat quo

XXVII

angeli: calta est quo angeli: idqz
in carne pñi et singuli corpe qz nõ
angeli: queat postremo et sapiat q
apud illos sunt. non que sup terrã
Sed cudencius celestis uiligue or
ginis qz ingenitã et in regione dil
liciõis retinẽ similitudinẽ: gl'a
celestis uite in cra et ab exule usur
pati. in corpe denqz pene bestiali
biuere angelũ: Celestis sunt ille
poctne uou cire: et qz uere de celo
sit aia que hec põ apte indicant.
Audi tñ apaus. Vidi inqt ciuita
tem scam ihrlem nouã descẽ
dentẽ de celo: a deo paratam tamqz
sponsam ornatam uiro suo. Et
addit. Et audiui uocem magnã
de throno dicentẽ. Ecce tabnacu
lũ dei cũ hoibz: et habitabit cũ
eis. Ad qd: Credo ut sibi acquirat
sponsam de hoibz. Nura res.
Ad sponsam uenichat: et absqz
sponsa nõ uenichat. Quẽbat
sponsam; et sponsa cũ ipo erat.
Iu due erant. Ablit. Vna cũ co
lũba mea. Sed sicut de diuersis
ouiũ gregibz vnũ facere uoluit.
ut vnũ sit ouile et vnus pastor:
ita cũ haberet sponsam in heren
tẽ sibi a principio multitudinem
angelorz. placuit ei de hominibz
cõuocare ecclam atqz uuere illi
que de celo est: ut sit vna sponsa
et sponsus vnus. Ergo ex adiecta
ilba pñia est. illa uero duplicata:
et agnoscit de se dñm. Vna ẽ pñia
mea. Porro vnam conformitas
facit: nũc quidem in sili deuocõe:
postea uero et in pari gloria.

Habes itaqz utrũqz de celo: et spõ
sum scalz ihm: et sponsam scalz
ihrlim. Et ille quidẽ ut uideret.
semetipm exinaniuit formam
serui accipiens: et habitu inuẽ
tus ut homo. At illam in qua
nã puram⁹ forma seu species: a
in quo habitu descendẽtem uid⁹
ille qui uidit: An forte in siqz
tia angelorz: quos uidit descen
dentes et ascendentes sup filiũ
hoiũ: Sed melius dicam⁹ qz
sponsã cũ uidere. cũ uerbũ in
carne uidit: agnoscens duos
in carne vna. Dñs ei scs ille ema
nuel terris inculit magisteriũ
discipline celestis. dñi supne illi⁹
ihrlim que est mater nra uisibi
lis quedã ymago et species dei
tis eius p ipm nobis et in ipso
exhĩta inotuit: qz nisi in spõso
sponsam pspexim⁹: vnũ eũdẽ
dñm glie ãmirantes et sponsũ
decora cũ corona. et spõsam or
natam monilibz suis: Ipe igit
qui descendit ipe est et qui ascẽ
dit: ut nemo ascendat in celũ.
nisi qui de celo descendit. vn⁹ idqz
dñs: et sponsus in capite. et
sponsa in corpe. Nec frustra vi
sus est in cris homo celestis: cũ
de tenuis celestes qz plurimos ferit
sibi siles: ut sit qd legit. Qualis
celestis: tales et celestes. Exãc
ergo in cra vnius noctis celestiũ:
dñi instar supne illius bẽedz ar
cture hec quoqz q[illa] a finibus
tre uenit audire [illegible] sapiam sa
lomonis celesti vi[illegible]to nichilo

minus cælo inhereat amoe. Et
si necdū quō illa iūcta p spēm.
cū desponsata p fidem: iuxta pro
missū dei. p ppham dicentē. Spō
sabo te michi in nīa et misera
cōibz: et sponsabo te michi in
fide. Unde magis magisq; con
formari satagit forme que de
celo uenit: discens ab ea uēcūda
esse et sobria: discens pudica et
sca. discens paciens atq; cōpa
tiens: postremo discēs mias et
hūilis corde. Et ideo moribz hui⁹
cemōi contendit et ablens placē
ei in quē plpicere angeli conau
pscūt. ut dū desiderio feruet ā
gelico pbet se pinde aue scōz. q
tonestica dei: pbet dilcām plz
sponsā. Ergo puto omnē aiam
talem nō modo celestē esse ppter
origiuē. sed et celū ipm posse nō
improprio appellari ppter imitatā
onem. Et hūc liquido ostendit.
quia uere origo illius de celis ē:
aī cōuersando eius in celis est.
Est ergo celū aliqua sca aīa.
hīs solem intellcm. lunā fidem.
astra uirtutes: uel certe sol iusti
tie zelus. aut ferueūs caritas:
et luna continēcia. Quomō e
nī dicitur ut aīūr lune nō ni
si a sole est: sic ablq; caritate
seu iustitia cōtinentie meritū
nullū est. Hinc deniq; sapiens:
o q̄ pulchra inq̄t gñatio casta
cū caritate. posito stellas dirui
se uirtutes: non me penitet: cō
sideranteq; congruēcia filiaꝝ
diuis. Quō nempe stelle i noc
te lucent. in die lateant: sic uera i
tus que sepe in pſperis nō appet. e
minet in aduersis. Illud sane cau
tele est: hoc uitandas. Ergo uirtus
est sydus: et homo uirtutū celū. Nisi
quis forte aī deū p ppham dixisse
legit celū michi sedes est. celū hoc
nolubile uisibileq; intelligendū
existimet. et non procul illud de
quo alibi apcius scriptura memo
rat: aīa inquiens iusti sedes ē sa
pientie. Qui aūt ex doctrina sal
uatoris sapit spīm esse deū. atq; i
spū adorandū: eciam sedem ei nō
ambigit assignare spūalē. Ego
uero fideliter id fecim: nō minus
in hoīs iusti q̄ in angelico spīcu.
Confirmat me in hoc sensu mat
me illa fidelis pmissio. Ego et pa
ter filius ad eū id ē ad scīm hoīem
uenieus. et mansionē apud eū
faciemus. Ubera quoq; nō de alio
o dixisse celo arbitror. Tu aūt i
sto habitas laus iusti. Manifeste
aūt aplus dicit hītare xpīm p fidē
in cordibz uris. Per mirū si libet
hītare celū hoc dīs ihs. qd utiq;
nō quō ceteros dixit cīm ut fieret:
sed pugnauit ut acquireret. oc
cubuit ut redimeret. Ideo et post
laborem uoto potatus ait. Hec
requies mea in sclm scli: hic hīa
bo qm elegi eam. Et bēa eam dz.
Deum elā meā: et ponā in te dī
nū meū. Qd ai tristis es uic o
aīa mea. et quare conturbas me.
Ducas ne et tu penes te īmēas
locū dīo. Et q̄s nobis in nobis
locus huic ydoneus glie. suffia

XXVII

eus maiestatis. Dauid uel mere
ar adorare in loco ubi steterunt
pedes eius. Quis dabit mi salu
nesti gus adherere sce anulspiu
aie: qua elegit in hereditatem
sibi. Tamen si dignet er mea in
fundere aiam vnctione misei
cordie sue. atq; ita extendi sicut
pellem que unq; duru ungitur
dilatat: quatenus ego dicere
ualeam uia mandatoz tuoz
cucurri cu dilatasti coz meu: po
tero ea ipe forsalle odere in
meuetipo et si non cenaculum
grande stratu ubi possit recubi
cu discipulis suis: attu ubi sal
tem reclinet caput. Alonge sul
pitio illos certe beos de quibz dr:
et inhabitabo in eis et deambu
labo in illis. O q̃ca illi aie lacti
tudo. q̃ta et minoz progacitas:
que dignam in se puna et digna
mentis suisape: et sufficiens ca
pe. Od illa cui et spacia suppe
tit deambulatoria ad opus q̃
dem maiestatis. Non est pfecto
uicticata forensibz caulis curis
ne secularibz: nec certe uenerei
luxurie dedita: sed nec curiosa
spectandi seu cupida oio diuan
di uel ea cumida diuitu. Opoz
tet nq; primo hys oibz uacu
am esse aiam: ut celu fiat aiq;
habitacio dei. Aliogn quo pocit
uacare: et uidere qm ipe est ds:
Sed et odio siue inuidie auctu
coz mime prius indulgendu:
qm in malinola aiam no in
troibit sapia. Deinde ntte e ea
crescere ac dilatari. ut sit capax
dei. Porro tangendo eius dilco: si
cut dicat apls. Dilatamini in ca
ritate. Nam etsi aia mime ci sit
spus corpoream reapit quantate:
ni conferat illi gia: qd' negatu e
a natura. Crescat quidem et extē
datur: sed spualit. Crescat no sub
stancia sed in caritate: crescat et in
gia. Crescat denig; et pficiat in vi
ri pfm: in mensura etatis ple
nitudis xpi. Crescat eccia in tem
plu scm in duo. Ergo q̃tumas ca
lusq; aie estimetur de mensura
caritatis qua habet: ut uerbi
gia que multu hr caritatis mg
na sit. que parui pua: q̃ ueo nichi
l. nichil. dicente paulo. Si cari
tate non habuero: nichil sum. Q
si q̃ualitatiq; habere cepit. ut sal
tem diligentes se diligere aiter.
ac salutare uel fres suos et eos
qui se salutant: ia no nichil q̃
dem illa aiam dixerim: que in
ratione dati et accepti sotialem
saltim retinet caritate. Verum
ta iuxta sermonem dni. quid am
plius facit. Nec ampla, pfm nec
magna. sed plane angusta mo
dicaq; sensueri aiam: quam
tam modice caritatis esse cog
noueri. Ac si grandescat et pro
ficiat. ita ut crescens limitem
angustu huius obuoxy q; amo
ris latos fines grauite bonita
tis tocta libertate spus apphendat:
q̃tinus largo quodā gremio bo
ne uolutatis ad omne seipsam
aiter extendi primu. diligendo

vnūquēq; cāq; scripam: nūqd
iam illi rē dicetur. qd amplius
facas? quippe que scripam cā am
plam faciat? Amplū inq; gerit
caritatis sinū. que cōplectit vni
uersos? etiam quibz nulla se no
uit carnis necessitudīe vīctam:
nulla spe capiendi cōmodi cu
iuscūq; illectam? nulla precū
redibitione obnoxiā: nullo dēi
q; cūno astrictā debito nisi illo
sane de quo dr. Neminī q̄q; de
beatis: nisi ut inuicē diligatis.
Verū si addidisses etiā usq; q̄q;
vim facere regno caritatis. nec
usq; ad ultimos eius terminos
occupare illud pius īuasor p̄
ualeas? dū ne inimicis quidē
uiscera claudenda pietatis exi
stimes. bñfacias hijs quoq; q̄
te oderūt. ores p̄ psequēbz et
calūpniātibz te. nemō ex eis
hijs qui oderūt pacem esse pa
tiaris studeas: cāc prius lau
dato celi latitudo aīe tue. ex
altitudo nō dispar. sed nec dis
similis pulchritudo? implet
q; tuus deniq; in eis qd dicitur:
extendēs celū sicut pellem. In
quo iam mire latitudīs alti
tudīs et pulchritudīs celo si
mus et īmensus atq; glōsus
nō mō dignanē inhitat: sed
et spatiose deambulat. Vi
des ne quales in se habeat ec
clia celos? ai sic nichilomin⁹
ipa in sua quidem vnitate
tugens quodda celū extenti
a mari usq; ad mare. et a flu
mine usq; ad fines orbis terrar.

Vide etiā consequenē tui et
in hoc opo assiles eam? si tamē
non tibi exadie illud qd pau
lo ante mēorauī est huius rei
exemplū: de celo videlz celi et
celis suis. Ergo exemplo illi⁹
que sursum est mater nra. hec
quoq; que adhuc pegrinat̄ ha
bet celos suos? homines spiritua
les. nitia et opinione cōspicuos
fide puros. spe firmos. iactos ca
ritate: contēplatione suspēsos.
Et hij pluīb⁹ plurima uerbi sa
lutaris? tonāt miraculis. Hij enar
rant gl̄iam? hij extenta sicut
pelles sup omnē terrā legē mi
te et disapline dignitio quidē dei
scripta in seminibus ostendūt:
ad caudam sīam saltus plebi
eius. Ostendūt et euangelīū
pacis: qm salomonis pelles sūt.
Agnosce in hijs iam pellibz su
pnarū illarū ymaginē: que in
sponsi ornatu non longe supi⁹
describebant. Agnosce filiā et
reginā astantē a dextris eius
circūamictā similibz ornamē
tis: nō tm paribz. Nam celi et
am in loco peregrinatois sue et
in die uictrias sue in splendo
ribz sōz non minima claritatis
atq; decoris est portio: differēt
tm illi coronat integritas et
consummatio glē bēor. Q̄q; et
sponsam dixerim p̄tām atq;
beatā. sed et parte: nā et pte
tabernaculū cedar. Formosa tm

sine in illa porcione sui q̄ iam
bō regnat: sine etiam in illus
tribz uiris quoz er in hac nocte
sua sapīa atq; uirtutibz tamq̄
celi sideribz adornat. Unde pro
phera. Qui doch inquit fuerūt
fulgebūt quasi splendor firma
menti: er qui ad iustitiā erudi
unt multos: quasi stelle in pe
tuas eternitates O humilitas o
sublimitas: er tabnaculū cedar
er sagiarū dei. er tentū habitacu
lū er celeste palaciū. er domus
lucra er aula regia. corp⁹ moz
tus er templū luas: despectio de
uigz supbis. er sponsa xpi. Nig
est sed formosa filie ihrlm: qua
er si labor er dolor longi exilij de
colorat spēs tamē celestis exor
nat pelles salomonis. Si horre
as nigrā: uideāt formosā. Si
despicas humilem: sublimē suspa
pice Hoc pīn q̄ cantā. q̄ ple
nū consilij plenū discretionis er
congruentie ē: q̄ in sponsa deuer
no ista er ista celitudo sedim tē
pus quidem eo moderamine sibi
patrē companē: ut inē mundi
huius uarietates er sublimitas
erigat humilem ne deficiat in ad
uersis: er sublimē humilitas repri
mat ne euanescat in psperis.
Dulchre dīno res ambe cū adi
uicem concarie sunt. sponse cū
pitur coopanē in bonū: subser
uitūr in salutē. Et hec pro qd'
sponsa uidet de pellibz salomois
induere silitudinē Restat cū
apiendus ille sup eode capitulo

sensus quē in pncipio cōmēdora
ui er pmisi: qualit uidelicz tota
ad solam nigredinē silitudinē
ferat: qua quidem non esset pro
missione fraudandi. Certū id
differendū in aliud sermois pn
apiū: cū q̄ hoc iam huius fla
gitat longitudo: cū eaq̄ ut pue
niat er more oratio ea q̄ in lau
dem er gliam sui reseranda spō
si ecclē iesu xpi dūi nr̄i: qui est
benedictus in secula. Amen.

Sīmo uicesim⁹ uus
Cuens aedo cuius er
quibz pellibz salomo
nis decorem sponse sencia dec
ratū: si tamē ad ostensionē com
mendationē q̄ referat decoris
data er hijs silitudo. Acsi ad ni
gredinē magis referenda putet:
reducende ad memoriā ille qui
bus olim salomō tabnaculū
operuit. Erant paulo dubio nig
rondiano exposite soli. tondia
tarū q̄ iniurijs pluuiarū: neq;
id frustra: sed ut is qui intus
repositus erat ornatus mundi
or seruaret Hoc exemplo
sponsa non negat nigredinē
sed exulat: ne pro deuotā qua
lemcūq; habitū quē caritas for
mat: iudicū uerecundas nō ipro
bet. Denīq; quis infirmat cū
quo non infirmet? Os scanda
lisat er non uult: induit se cō
passionis uestē. ut morbū in
altero passionis leuet uel sanet:
nigrescat candoris zelo. lucro
pulchritudīs. Multos cādidos

saar vnius denigracio: non cū
contingic culpa. sed cū cura af
fiat. Expedit inqt ut vn⁹ moria
tur homo p ꝓplo: et non tota gēs
peat. Expedit ut vnus pro oīb⁹
denigretur silicudīe carnis pēi:
et non tota gens in nigredīe
condēnet pēm. Splendor et fi
gura substanciae dei obnubilet
in forma serui: pro nitida serui.
Candor lucis eterne nigrescat in
carne: pro carne purganda. Spe
ciosus forma pre filijs hoim p
filijs hoim illuminādis obscu
retur in passione: turpetur in
cruce: palleat in morte. Ex to
to non sit ei spēs nequ decor: ut
sibi speciosam ac decorā acqui
rat sponsam ecclām sine macu
la et sine ruga. Agnosco pellē
salomonis: ymo ipm in pelle
nigra salomonē amplector. Ha
bet et salomon nigredinē: sed
in pelle foris niger: in aure nig⁹
non macis. Quoīn oīs gla eius
filie regis ab intus. Intus diui
nitatis candor. decor iustitiī splē
dor gīe innocentie puritas. Sed
regit hec despicabilior infirmi
tatis color et quasi abscondit⁹
vultus eius et despēcis: dū tempt
at⁹ p omīa pro silicudine absq;
pēcō. Agnosco denigrate formā
nature: agnosco tunicas illas
pellicias prioplastor peccāi
habitū. Denigr semetipm dem
grauit formā serui accipiens ī
silicudinē hoim suis. et habitu
inuētus ut homo. Agnosco
sub pelle hedi qui pēm significat
et manū que pēm non fecit et
collū per quod mali cogitacio
non transiuit: ideoq; non inue
nis est dolus in ore eius. Non
q; sis lenis natura. mitis et hu
milis corde: blandus aspectu.
suauis spū: et quidem unctus
oleo letitie pre consortibz tuis.
Unde ergo nīc ad instar esau pi
losus et hispidus? Cuius cū ru
gosa et aspera pellis hec. et unde
pili? nisi sūt. Nam pilose mani
silicudinē exprimūt pēcōris. Me
os agnosco hos pilos: et in pel
le mea videbo deū saluatorem
meū. Non tamē reuera sic illū
induit. sed magna? tamq; digni
orem qui būdcōnē acciperet: q̄
to sanctior que pepit. Et bene
in meo habitu: q; in benedcōne
uendicat: michi postulat hered
dicias. Siquidē audierat. postu
la a me et dabo tibi gentes he
reditatē tuā: et possessionē tuā
finios tre. Cui inquit hereditā
tem tuā q; possessionē dabo tibi.
Quo dabis ei si sua est? Et quo
suā mones ut postulet? Aut q̄
mō sua? si nōne habet ut postu
let? Michi pinde postulat: q̄
meā ad hoc induit formā. ut
suscipiat causam. Quippe dis
ciplina patris nīe sup eū ducēt
ꝓphā: et dūs in eo posuit iniqui
tatem oīm nīm. Unde debuit pa
tribz p omīa silām. sicud aīa
postol⁹ ut misericors fieret. Nec
nea uox quidē uox iacob: manus

aute manus fiat esau. Sui e
qd audiõ ex eo: qd uidẽ in eo
nihil. Qd loquit spūs et uita:
qd apparet mortale et mors.
Aliud cernit: et aliud credit. Ni
gri sensus tinuat: fides cãdi
di et formosi probat. Niger
est sed oculis insipientiũ: nam
fideliũ meritis formosus ual
de. Niger est sed formosus. Ni
ger p reprobatione herodis: for
mosus confessione latronis. cã
turionis fide. Ut formosus ad
uertebat qui exclamauit. Vere
homo hic filius dei erat. Sed in
quo aduertit adiuuandũ. Si eũ
attendẽt qd apparebat: quo for
mosus. quo filius dei: Quid ti
deforme et nigrũ oculis specta
ti occurrebat: ti expansis in
cruce manibz. medius duoz ne
q nisi maligna mentibz daret. fle
ti fidelibz: Et solus erat nisi:
qui solus poterat esse terrori.
solus honorari debuerat. Vnde
igit aduertit pulchritudinẽ cru
cifixi: et q is sit filius dei q ti
iniquis reputatus ẽ. Nõdere
ad id aliq nihil uel fas uel op
est. Nec eũ euangeliste hoc di
ligentia preterijt. Sic eũ habe
Videns aute cẽturio qui ex adu
so stabat q sic clamans exspi
rasset. ait. Vere hic homo filius
dei erat. Ergo ad uocẽ credidit:
et ex uoce agnouit filiũ dei. et
non ex facie. Erat eni formalis
ex oculis eius: de quibz ait. Que
nec uocem meã audiuit. Audi

uis inuenit qd nõ uisus. Oculi
spes fefellit: auri ueritas se in
fudit. Oculus punnabat infir
mũ. oculus miserũ. oculus fedũ:
oculus morte turpissima con
demptatũ. Auri dei filius auri
formosius inuocauit: sed nõ in
deoz: q erant incarnãli auri
bz. Nempe petrus abscidit au
riculã serui ut uiã faceret ueri
tati: et ueritas liberaret eũ id est
liberũ faceret. Erat ille cẽturio
incarnãlis sed nõ aure: qui
ad uuã exspuratis uocẽ sub cor
infirmitatis iudicijs dũm ma
nifestatis agnouit. Ideo q nõ des
perit qd uidit: q credidit qd
non uidit. Non aute credidit
ex eo qd uidit. sed ex eo, paulo
bio qd audiuit: q fides ex au
ditu. Oigniũ quide fuerat p
supiozes oculoz fenestras ue
ritatẽ intrare ad aiam: sed hoc
nobis o aia seruat in posterũ:
qi uidebim facie ad faciẽ. Hinc
aute unde incepit mozbz. inde
remediũ inuenit: et p eadem seq
tur uestigia ultra mortẽ. tẽbras
lux. ueneniũ serpentis aridoti
uertutis: et sanet oculũ qui cõ
turbatus ẽ: ut serenus uideat
quẽ turbatus nõ pt. Auris pri
ma mortis ianua: prima apia
tur et uite. Audituis qui nihil
repatet nisi: qm nisi credide
mus nõ intelligemus. Ergo
auditus ad mentẽ: nisus ad
pmiũ. Vnde pphã. Auditui me
o inquit dabis gaudiũ et leticia

am: q̄ fidelis verbuacio audi
onis bñ vñio sic: et bñ meri
tū vñionis fidelis audiacio. Bñ
auē mūdo corde: qñ ipi deū vi
debūt. Dorro fide oporter mūdari oculū qui videat deū: q̄ ad
modū habes. Fide mūdās corda
cor. Unām ergo dū necdū pur
gatus est vñus. audiens erer
cet. audiens crapiat vñtatem.
Felix qui verbis adestat dicēs
In audiru auris obediuit michi
Dignus qui videam si plus q̄
videam obedisse ivenīar. Secu
rus videbo ad quē mer obedi
ē de manus p̄esserit. Q̄ bñis
qui ait. Dñs deus apiuit m̄ au
rem: et nō contradico. retrorsum
non abij. Ubi et voluntarie hēs
obedientie formā: et longanimi
tas exemplū. Qui eū non co
tradiat spontaneus ē: et qui ve
ro nō abijt pseverat. Beatiq̄
martirū: qñ hylarem datorem
diligit deus: et qui pseveravit
usq̄ in finē hic salvus erit.
Dulcā et michi apiat auē do
mum. inter ad cor meū sermo
verumas. mūder oculū et lete
p̄bear visioni. ut dicam deo ea
am ipe. p̄parabonē cordis mei
audivit auris tua: ut audiā
a deo eā ipe cū terens obedi
ntz. Et vos mūdi estis: ppt ser
monē quē locutus sū vobis.
Nec dñs mūdavit qui audiūt:
sed qui obediūt. Bñ qui audiūt:
et custodiūt illud. Talem requi
ro audiū: qui mādat dicens.

Audi isl. Talem offert qui ait
loquere dñe: q̄ audit servus tu⁹.
Talem sponder qui dicit. Audi
am q̄d loquat in me dñs deus
Et ut scias spīm sanctū eā hīc
in ale spīali pfectu ordinē ob
servare. ut videlicz prius formet
audituī q̄ loquat filiū: audi
ut quit filia et vide. Od inclēdis
oculū. Aute para: Videre deſi
derat xp̄m. Oportet te prius
audire eū. audire de eo: ut di
cas cū videris. Sicut audivimus
sic vidimus. Immēsa clamat.
vñus angustus: et nō potes
ad eam. Potes audiru: sed nō
aspectu. Clamante denuq̄ deū.
adam ubi es. nō videbam iam
pdor. audiebam tñ: sed audi
aspectu restituet: si pius si vigil
si fidelis p̄esserit. Fides purgab
que turbavit ipetas: et q̄ inobe
dientia clausit. aperit obedi
entia. Denuq̄ a mandatis auis
inquit intellectū: q̄ intellectum
reddat observatio mandator.
que culpe trāsgressio. Adverte
adhuc in sēd ysaac: quō pre ce
teris sensibz auditus in iam se
ne viguerit. Caligaut oculi p
matrche palatū seduxit. fallit
manus: non fallit auris. Od
mirū si auris populi veritatē.
cū fides ex auditu: auditus p
verbū dei. verbū veritas sit.
Vox inquit vox iacob est: ma
nus aute manus sūt esau. Ni
chil falsius. fallens, manus
silentio derepit ce. Nec in gustu

uerias: et si suauitas ē. Nam
nō habet ueritatē: qui se pu
tat edere uenacionē. cū cōmesta
tas uelcatur hedor carnibz: aut
o minus oculus qui nil uidet.
Non est ueritas in oculo: nō sa
pientia. De qui etus aut sapiē
tes in oculis uris. Nō bona sa
pia: aut maledicē. Mundi est:
sic p hoc stultitia apud deū. Bo
nas et uera sapia trahic de ocul
tis: ut sapit bris iob. Ad foris
eam queris in corpis sensu: Sa
por in palato: in corde sapia est.
Ne ꝙras sapiam in oculo carnis:
qr caro et sanguis nō reuelat eā.
sed spūs. Non in gustu oris: nō
eū inuenic in cra suauic uiuen
cū. Non in tactu manus: cū sa
piens dicat. Si oscularis sū ma
ui mea ore meo: qd ē iuxtas
marima. et negacio in deū. Ad
hic fieri arbitror: cū donū dei q
est sapia. non deo sed meritis
ascribic actionū. Sapiēs fuit
ysaac: sed tamē erranit in sensi
bus. Solus habet audacias ue
rū: qui papit uerbū. Merito c
carnē redimitā uerbi tangere p
hibet mulier carnalic sapiens:
plus quippe tribuens oculo q̄ o
culo: id est carnis sensui q̄ ue
bo dei. Quem eū mortuū uidit.
resuscitatū non credidit: non
cū hoc pmiserat ipe. Denic nō
quienit oculus usq; dū sanatus
est uisus: qm non erat consola
cio fidei nec dei ratā pmissio. Nō
ne celū et tra et q̄q̄ omno carnis
oculus attingere pt. aute habet
crassitie et petie: q̄ loca unū a
unus aper et omnibz que locatus
ē deus. Et cū cessauit a fletu in
uisu oculi. que noluit consolari
in ubo dñi: plucis habens expi
mentū q̄ fidem. At experimentū
fallax. Nichil ergo ad certitudinē
fidei cognicionē: que utiq; appre
hendit qd sensus nesciat exprimē
ti non iuenit. Noli me tangē
inquit. Hoc ē dissuesce huic se
duabili sensui inita: uerbo fidei
assuesce: fides nescia fallit. fides
inuisibilia comprehendens sensus
penuriā non sentit. Denic nil
gredit eaā sines rōnis hūane:
nature usū. experientie inimos. Q.
interrogas oculū. ad qd nō suffi
cat. Et manus qd exploratrix co
nacē. qd supra ipām est. Cuius
est q̄q̄ ille uel illa renūciat.
Saue fides, pnūciet de me q̄ ma
nifestata nil minuat. Disce id ha
bere: id cuctus sequi qd illa sua
serit. Noli me tangere: nondū
enī ascendi ad patrem. Quasi
uero cū iam ascenderit: nīc tan
gi ab ea uelit aut possit. Et uti
q̄ poterat. sed aliā non manu:
uocd non oculo: fide nō sensibz.
Ad tu me aut tangē q̄ris: que
sensu corpis gliam estimas re
surrectionis. Nesciēs q̄ pe adh̄ mee
mortalitatis trāsfiguratā ad
horam mortuū corpis oculi dis
cipulor gliam sustinere nequie
runt. Adhuc quidē cuis sensibz
gero morem formā ingerendo

seculem: quã de consuetudine
recognoscas. Cetu micabilis
facta est glã mea et cõsortia
ta est et non potis ad eam. Dif
fer ergo iudiciũ. sulpende sentẽ
tiam: et tante rei diffinitionẽ
ne aredas sensui: fidei reseruato
Illa diguius. illa diffinier certi?
que plenius cõprehender. Deiq
cõprehendit suo illo mistico ac
pfundo sinu que sit longitudo
latitudo sublimitas et pfundũ.
Que oculus non uidit nec au
ris audiuit nec in cor hois alĩ
dit: illa in se quodam ĩmoluero
dausũ portat. seruatq signaculũ.
Illa igit digne me tangit q̃ pri
usquedemẽ sulpicat. non iã ut hu
mili habitu sed in celesti: carne
ipa sed altera specie. Ad deform
mem uis tangere? Exspecta ut
formosũ tangas. Nam qui de
formis mõ: nunc formosus. de
formis tactu deformis aspectu?
deformis denq deformi tibi que
sensibz plus ĩheres: fidei min?
Esto formosa: et tange me. Et
to fidelis et formosa es: formo
sa formosũ et diguius tanges q
felicius. Tanges manu fidei de
fideriq digito deuotionis affectu:
tangens oculo mentis. Ac uiq
adhuc nigrũ: Ablit. Dilais ut
candid? et rubicundus. Formosus
plane. quẽ aculeatus flores rosa
rũ et lilia cõualliũ: hoc ẽ mar
tirũ uirginũq chori. Et qui me
dius residens utrasq nõ dissidens cho
ro: uirgo et martir. Ad uõ deiq
candidis nõ congruo uirginũ
choris uirgo? uirgis filius. ugi
nũ sponsus? Quo non roseis mi
rtirũ? causa. uirtus. fructus et gẽ
ma martirij? Talem talis talit
q tange et dic. Dilais meus cã
didus et rubicundus: elais et mi
libz. Milia multũ cã dilẽ? et de
nes centena milia circa dilẽ:
et nemo ad dilẽ. Nũ tibi uere
dũ erit ne forte in quẽpiã de mul
titudine errorẽ inadas q̃rendo
quẽ diligis? Nũ prius ambiges
q̃nã eligas? Facile occurret elais
e milibz caĩctis insignior, dices il
le formosus in stola sua: gdies
in multitudĩe fortitudis sue. Nõ
ergo in pelle nigra que acternus
ingerenda fuit oculis pspectum
ut condẽpnaret occidendũ: aut
eã amicoz ut recognoscerent
redimendũ. Non iuq iam in pelle
occurret nigra sed in ueste alba.
speciosus forma nõ mõ pre filijs
hoĩm: sed eã pre multibz angc
lor. Quid me uis tangere ĩ hu
mili habitu seruili forma? specie
concẽpabili? Tange celesti decor
specie gla et honore coronarũ?
diua quidẽ maiestate tremendũ:
sed ingenua serenitate gratũ ac
placidũ. Iuc hec adũcenda pru
dencia sponse. et pfundas ser
monũ eius: que sub figura pel
liũ salomois in carne cimata
est deũ in morte uitã sũmã gle
et honoris nr obpbria? et sub
nigro denq habitu crucifixi cã
dorem ĩnocencie splendorem q̃

XXVIII

uirtutū: sicut ille unqz pelles ōi
essent nigre aūqz despecte pāosa
et p̄candida p̄dūcas regis in se
ornamēta seruabant. Merito
nigredinē nō contēpnit in pelli
bz: decorē qui sub pellibz ē aduer
sens. Et ideo quidā illā contēpse
rūt: qz hūc nūme cognouerunt.
Si eū cognouissent: nūqz dñm
glē crucifixissent. Non cognouit
herodes: et idcirco desperit. Non
cognouit synagoga: que nigre
dinē illi passionis et infirmita
tis īproperās. alios aut saluos
fecit: seipm nō p̄t saluū facere.
Christus rex isrl descendat de cruce:
et credimus ei. Sed cognouit la
tro de cruce lucet in cruce: qui et
innocentie puritatē confessus est.
Hic autē inquiens. q̄d mali fecit:
et glām regie maiestatis sit est
p̄stitus. memēto mei dūs cū
ueneris in regnū tuū. Cognou
erunt: qui filiū dei damat.
¶ Cognoscat ecclia: que et emu
latur nigredinē ut decorē pa
per. Non confundit nigra nue
i nigra dicit: ut dulcō dicat. Ob
probria exprobrātiū tibi ceciderūt
sup me. Ar sane nigra in sulam pel
liū salomonis foris saluz et non
intus. Hec cū intus nigredinē
meus salomon habet. Deinqz
non ait nigra sum sicut salomō
sed sicut pelles salomonis: q in
supficie tantū sic uelut nigredo pa
tet. Peccata nigredo intus est:
et prius interiora culpa cōmā
cullat. q̄ ad oculos p̄eat. Deinqz
de corde exeūt cogitationes male.
furta homicidia adulteria blas
phemie: et hec sūt que coīquāt
hominē: sed absit ut salomonē.
Nīme, plus apud ueū pacificā
illiusmōi inquinamēta repies. O
porter nanqz esse sine pcō eū qui
tollit pcā mūdi: qui ad reconsi
liandos pcores inuentus ydone.
iure sibi nomē uēdicet salomonis.
¶ Sed est nigredo afflgentis pe
nitencie: cui assumit lamentatio
p delictis. Hanc forsitan nō ab
horreat in me salomon. si spōse
induā michi pro pcīs meis: sp
cor contritū et hūliatū deus nō
despicet. ¶ Est et affligentis com
passionis. si afflicto condoleas.
et fraciū ac decolorer incōmodū:
ne hanc pcō reatendā putet nē
pacificus: quippe quā et sibi ipe
p nob dignanter induit: qui pcā
nra sulit in corpore suo sup lig
nū. ¶ Est et pleccionis: que eti
am p sūmo ornamēto habeat:
siquidē sit sapiat pro ultiōa y
ueritate. Unde est illud. Ibāt gau
dentes discipuli a conspū consi
lii: qm digni habiti sūt pro no
mīe ihū contumeliā pati. Denī
qz beata qui plecuonē pacīt
pter ustiam. Hac potissimū
glāri ecclam arbitror: hanc li
bencius imitari de pellibz spōsi.
Denqz et habet in promissione:
si me plecuti sunt et uos plecēt.
¶ Unde et addit sponsa. Noli
te mē cōsiderare q fusca sum: qa
decolorauit me sol. Hoc ē nolite

me notare quasi deformē. q̄ certius p̄ ingruentē p̄secutione minus floreatē: min⁹ sedm gl̄iam seculi coloratā. Qđ exprobrat⁹ nigredinē: quā feruor p̄secutōis. nō cōuersatōis pudor īnerit. Vel solem dicat zelū iustic̄e: quo accendit̄ et accingit̄ ad ultus malignantes dicens deo. Zelus domus tue comedit me. Et illud. Tabescere me fecit zelus: quia obliti sūt verba tua īimici mei. Illud q̄ Defectōe tenuit me: p̄ p̄uaricatōes derelinquentes legem tuā. Scē. Nōne qui oderūt te dñe oderam: et sup inimicos tuos tabescebam. Etiam illud sapientis caute obseruat. Fili ubi sīt air. noli ostendere lectū nullī ad ipas. ut saltuz remissis et mollibz et fugacibz disciplinā nō quando rem seruitutis. sed obscurū seruitutis exhibeat. Vel decoloratā a sole ē igneste fraternā carnē: flere cū flentibz. gaudere cum gaudentibz: cū infirmantibz infirmari. uī ad scandala singlōrū Vel sic. Sol iustic̄e decoloranit me xp̄s: cuius amore lāgueo. Languor iste coloris quedam excentriacio est: et defectus in desiderio aīe. Unde et dicat. Memor fui dei et delectatus sū et exercitatus sū: et defecit spūs meus. Ergo instar ueruns solis desiderij ardor peregrinantē in corpe decoloratū: dū nullaī gl̄e inhyātem īpatientē facit repulsa: et exercitat amantē dilatio. Qđs uerū im sēō amore ardet. ut desiderio uidendi xp̄m omnē colorē p̄ius gl̄e letitie et fastidiat et deponat: illa ei ypbetica uoce contestans. et diem hominis non desideraui tu scis: Jesu cui sēō dicunt. Reuuir consolari aīa mea: id ē p̄uaū bonoz inani letitia despicat coloratū Vel certe decoloratū me sol. siu nimiriī cōpatione spiritualiū: dū appropians illi et eo me obscurā deprehendo: nigram iuuenio fedam aspicio. Cetū alias quidem formosa sū. Qđ fuscam diams solius solis pulchritudini sucūbentē: At sensiu priori uidet̄ magis assentire ea que sequūtur. Adiecit siquidē filij matris mee p̄ugnauerūt contra me: plenacione passam se esse apte significat. Sed hinc aliud sermōis principiū ordiem: quo sufficere hactenice possūt que accepim⁹ de gl̄a sponsi ecclie: dono ip̄ius qui est benedictus īscla amē. Smo xxix.

Filij matris mee pugnauerūt cōt̄ me. Anna et cayphas et iudas scariothis filij synagoge fuerūt: et hij contra ecclām et synagogā filiam in ipō eroito ip̄ius acerbissime p̄ugnauerūt: suspendentes in ligno collōrē ip̄ius ihm. Jam tūc siquidem deus īpleuit p̄cos: qđ olim p̄signauerat p̄ prophetā dicens. Percuiam pastorē. et dispgent̄ oues. Et forte illius uox illa ē in cruce exclme. Derelicta est uelut a terrente tota

mea: dū adhuc ordiret sermonē
me. De hijs ergo atq; aliis q̄
de illa gente xp̄iano nomī cōtra
dixisse sciūtur pura dēū a spon
sa: filij mris mee pugnauerūt
contrā. Et pulcre filios mris
sue nō aut̄ et p̄is siū illos uo
cat: qui non habebant patrē
deū. sed ex patre diabolo erant
homicide atq; sicut ille homici
da erat ab initio. Postrema nō di
cit fratres mei. aut filij patris
mei: sed filij inquit matris me
e pugnauerūt contra me. Aliq
quī si non ita distinguerem ui
deret eam apls paulus cōpre
hendi: complendi in hijs de q̄bz
tonuit. q̄ et ipe aliqn plecui
tur ecclām dei: sed misericordiā
consecutus ē. q̄ ignorans hoc
fecit maneus in incredulitate:
p̄bauit deū se habere patrem
fratrem ecclie nā ex patre q̄ et
matre esse. Sed attende quom
nostrum filios mris sue et solos
inculat: quasi soli in culpa sīt.
Nīa et ab extris passa ē iux
illud apud ysaiam. sepe expug
nauerūt me a iuuentute mea:
et supra dorsū meū fabricaue
runt peccatores. Ad ignē singlām
et filios matris tue cauisaris:
que te nūme ignoras et et alijs
atq; alijs nationibz sepissime
impugnatā: Ad mensam diuīa
uocatus. diligent̄ aut cōsidera
que ibi apponūt. fratres ad
mensam salomonis sedemus.
Quis dixit salomone: Nō de
cerenis dico diuicijs: q̄q; et ip
sis salomon habuerit. Sed inue
nit̄ pūrem mensam: quā sup
us referta est delicijs. Spūalia
sunt et diuina: que nobis in ea
apponūt. Diligent̄ ergo inq;
considera que ibi apponūt: sa
ciens q̄m aliter te oporteat p̄parare.
Ego atq; q̄d in me est diligent̄
attendo id mī apponi in hijs ver
bis sponse. et ad meā p̄fus doc
trinā cautelam q̄ respicere: q̄
ita et nōīe sola exprimit̄ plecui
o a domesticis: et tacentur tot
et grauia que ubiq; terrarum
nuchilomin⁹ et totū uasone q̄
sub celo est ab infidelibz ab he
reticis. et falsinatis pauisse et
cognoscat̄. Nouu sponse pudēda
am: nec putauerī aliū. heu illā
aut quasi īmemorē p̄teriisse.
Sed p̄fecto expressius plangit
q̄d ceuat differentius: q̄d q; vi
gilantius nobis cauendū et
istimat. Q̄d nā hoc: Nalū v
atq; inteldinū atq; domesticū. Ub
ubi manifeste in euangelio o
re ipius saluatoris exprimit̄ cū
dicit. Et inimici hoīs domestici
eius. Hoc et in ysa. Hō inquit
panis mee qui edebat panes me
os: magnificauit sup me sup
plantationē. Ier. Q̄n si inimic⁹
meus maledixisset michi sust
inuissem utiq;: et si is qui odi
rat me sup me magna locut⁹
fuisset: abscondissem me forsi
tan ab eo. Tu uero hō unanī
mis. dux meus et notus me⁹:

qui simul mecū dulces capiebas
abos. Hoc est. Qđ a te paucor cō
uiua et conualiuali meo. id mo
lestius sencio: fero egrius. Sanc
her querimoīa cuius et de quo sit.
Agnoscate ergo et sponsam eoē
de filijs matris sue congregatem
affectu: qz in eodem spū. cū aut.
filij matris mee pugnauerunt
contra me. Vnde et alibi loquit.
Anima mea et primi mei adūsū
me appropīquauerūt et steterūt
Conge queso a vobis facere sē
per hoc tam abhominabile et cā
detestabile malū: nos qui expa
ctis et cotidie expīnū qđ bonum
sit et qđ iocūdū habitare fratres
in vnū: si tamen in vnū et non
in scandalū. Alioqn nec iocūdū
plane nec bonū: sed pessimū a
molestissimū. Ve autē homini:
p quē vniuersus mūdus iocundū
turbat. Iudicū pro portabit:
quicūqz est ille. Ante in couiu
gat mori. qđ audire in nob quē
pīā iuste damnauit: filij matris
mee pugnauerūt contra me.
Nōne pīus congregatois cā
qđ vnius matris filij oīs nos
etis: singuli alterutrū fres.
Qđ ergo a foris nos conturbare
aut contristari possit: si bene īt
etis. et firma pace gaudetis. Deīqz
qs nob nocē potit īgr: si bōi emula
tores fuimus. Qđ plꝰ emulatōi cari
tatis meliōa: ut bonos vos pbe
ros emulatores. Tanta pax. tanta
ē. plāe īgnabile. qđ nouit spōse celes
tis spōsus mores tantā curabat:
nūc qđē dicēs. Ī hoc cognoscēt oīes
qz mei discipli estis. si dilectōez habu
eritis adīuicē: ut ueō mādatū nouū
do nob ut diligatis īuicē. et hoc ē
preceptū meū ut diligatis inuī
cem: ueruqz oās. vnū eos fore sic
ipē et pr vnū sūt. Et unde si nō ip
se paulus qui te ad caritatis
meliora īuitat inter cēta caritā
tem in sūmo ponit: siue cū fide
et spe dicat eam esse maiorē et
supeminētem scē: siue cū enu
merans pluūbz aut utilibus
supue grace donis. tandem ad
supereminentiorē uiā nos mittit.
haut aliam profecto illā qđ caritā
tem diffiniens. Denicz q̄ nam
huic coparandū putem? q̄ ipsi
pferē martirio. ac fidei transferē
ti mouetis. Hoc igit est qđ dico.
Pax nobis et a nobis sit: et oē
qđ extrinsecus minari uidetur.
nō terreat qz non nocet. Hā con
trario qđ qđ foris blandiri appa
reat. nulla est profecto consolatiō:
si intus qđ ablit seminariū dis
cordie germinauerit Proinde
dilectissimi pacē habete ad uos:
et nolite ledere īuicem. nō facto
nō uerbo. non signo qualicūqz:
ne quis forte exacerbatus et p
occupatus a pusillanimitate spūs
et tempestate deum inpolare co
gat. adūsus eos qui se leserint
aut cōtristauerit: et pūlpe in u
bū graue conūgat. filij matris
mee pugnauerūt contra me.
Sic enī peccantes in fratrē: in
xpm peccant qui aut Qđ' uni

XXIX

er nūmus meis fratrib⁹: tu fratr⁹.
Hec cauendū a grauiorib⁹ cū of-
fensis. uerbi gīa. ab apto cōmodo
seu maledō. a dādestino quoq⁹
et uenenato suspitio: non iuḡ
suffiat os custodire ab hijs et si
milib⁹: cauenda sunt et leuia. Si
cāmē leue debeat dici qd'cūq⁹ in
fratrē pūpsēris uolūtate ledendi:
cū hoc solo si trascenis illi diuini
reus iudicij tenearis. Meito qdē.
Nam qd' tu putas leue et ob hoc
leuius pōpitas: plerūq⁹ alius a
lr' accipit cāmḡ homo uidens in
facie et sēm in faciem iudicans: pa
ratus festucā trabem suspicari.
et cānallā putare fornicē. Non
eīm oīm est cautus: que oīa ca-
dit. Qui sūt autē sensus hoīs et
cogitationes ad malū pocius ē
suspicandū q̄ ad bonū credendū:
pserī ubi disciplina silencij nec
de qui in causa es excusare pmit
tit: nec illū multus suspitionis
aplre qd' pauc' ut aueat. Ita u
ri' ille et mori' clauso et letali
uolnere iur' semecipm gemens:
dū cetus in ira et disceptatione
positus nil aliud silens in mēte
uersare pt: nisi iuriā q̄m acce-
pit. Non pt orare. non pt legere:
non sām aut spūale aliq⁹ medi
tari. Et ira interpto uitali spū.
dū sinus delictoꝝ alimētis uadit
ad mortem aīa pro qua xp̄us
mortuus est. q̄ tu intim quelo
aīmi habes: Qd pdest oratio
nia aut opus qd'cūq⁹ intim fere
ris sapte tibi: cont' quē nimicū
xp̄us aurie clamat de pectore
fratris tui quē contristasti. filij
inquieus mris mee pugnat cōtra
me. et qui simul' meā dulces ca-
piebat cibos repleuit me amari
tudine. Q⁹ si dixeris illū nō cā
grauit p tali causa debuisse cur
pari: respondeo q̄to leuior ē cau
to a te leuius potuit nō quitti.
Q⁹q̄ uelsao quō leue dicas ut
iam dixi q̄d amplius ē q̄ ura
ca: cū uel hoc ip̄m obnoxiū esse
iudicio ex ore ip̄ius accepis iudi
cas. Qd eīi. Tu ne leue dixeris
in quo offendit xp̄us: unde ad
dei iudicū prauj habes cū hoc
rendū sit madere in manus dei
uiuentis. Tu ergo accepta iniu
ria q̄ incerdū non accidere in
hijs cōuentib⁹ difficile nō con
tinuo more sclaris obliq⁹ referi
re fratrē rūsione fellinea? sed
neq⁹ sub specie quasi corripiēdi
uerbo acuto et urenti crālligere
audeas nullacen⁹ aīam, p qua
xp̄us affigi cruci dignatus est:
non grūnire quasi increpando.
nō labijs mulcare qui in mur-
murando. nō narem contrahē
aut cachinare q̄si subsannando.
non frontē rugare quasi in re
hendo aut cōminādo. Sane cō
modo cui ibi moriat' ubi orie'?
nec punctat' erire que mortem
portat ne pimat: ut dicē possis
ecu cū pphā. Turbatus sū: et
non sū loquus. Quoscā alia⁹
melleri sencie illud quasi de
dyabolo t āgel' eius dām? q

aī fuerīt et ip̄i filij ihr̄l illius
que sursū est nūr nīa ex quo lap
si sunt: non cessant eccl̄am so
rōē suā impūgnare. Sz ne
q̄ cōcendo si q̄s usurpet hoc e
aam in bonā sig̃ficacionē: sēdz
q̄ spūales qui sūt in eccl̄ia ad
uersus carnales fratres suos
dimicant in gladio spūs q̄d ē
uerbū dei: ad uincendos eos ad
salutē: atq; ad spūalia ista mo
di ip̄ugnacōibz̄ puocantes. V
tinam corripiat me iustus in
misericordia et increpet me. pauēs
me et sanās occidens et vnguēs
caput: quo audeā et ego dicē. Di
uo ego iā. non ego: uiuit uero
in me xp̄s. Ecce iudex cōsen
taneus aduersario suo dū es ei eo
in uia: ne tradat te iudici et iu
dex tortori. Bonus aduersarius:
qui si consentaneus ero nō erit
unde aut iudex me calūpnietur
aut tortor. Ego pferto si quos
vīm alīqū p humilem modī cōtri
staui nō me piget: contristari e
ni sūt ad salutē. Et quidē nesci
o me id umq̄ fecisse ab hac mea
quoq; magna tristicia: sēdz il
lud. Mulier cū parit tristiciā
habet. Sed ablata iā memo
riam pressure. tenēs finem dolo
ris mei: dū pinde uideā xp̄m for
matū in sobole. Nescio autē
quō eciā tenerius mi astruxi
sūt. qui post incepatoria tan
dem cōualuerūt de infirmitate:
q̄ qui fortes ab uno pmāse
rūt non indi- gentes istiusmodi
medicamēto. Ergo in hūc sensū
potest eccl̄a seu aīa diligens deum
dicere q̄ filij matris mee pugna
uerūt contra me inuidendo salu
et armando de filijs mūs eius
qui eam salubrit expugnarent:
et captiuā ducerēt ad fidē amo
remq; ip̄ius: multas undiq; cōfix
am sagittis illis. de quibz̄ cōpūc
ctī est. Sagitte potentis acute. Et
idem. Sagitte tue ifixe sūt mi.
Ideoq; sequit et ait. Qm nō est
sanitas in carne mea: ut sedm
aīam sanior pinde fortiorq; fiūs
dicar. Spūs quidem pmptus est:
caro autē infirma. Et aī aplō.
Qū infirmor: tūc fortior sū et
potens. Vides q̄ carnis infirmi
tas robur spūi augeat: et sibimi
nisterer uires. Ita econtrario: no
ueris carnis fortitudinē. debili
tatem spūs opari. Et q̄ mirū
si hoste debilitato ei fortior effi
ceris: nisi forte illam insanissimē
ubi dicas amicā. que non cessat
concupiscere aduersus spm. Vi
de ergo si non prudenter sagittā
et ip̄ugnan salubrit postulat
sāis: cum dicat in ozōe. Confige
timore tuo carnes meas. Opti
ma timor iste sagitta: que cōfi
git et mēctīat carnis desideria.
ut spūs salutis sit. Sed et qui c
astigat corpus suū et in seruitu
tem redigit: nōne is ubi uidet
eciā manū contra se pugnāns
ipē iuuare. Est et sagitta sermo
dei viuus et efficax: et penetra
bilior omni gladio ancipiti.

XXIX

De quo saluator. Nō uenit mittere pacem mittere. sed gladiū. Et enim sagitta electa amor xpi: q̄ mauit animā non mō uulnerat̄ sed penitus penetrauit. ut nullā in pectore uirginali paculā macham amore relinq̄ret: sed toto corde tota aīa tota mente diligēret. et esset gīa plena. Aut certe penetrauit eam ut uenienet usq̄ ad nos. et de plenitudīe illa omēs nos imperemur: et fieret mīa cantatis cuius p̄ est caritas dīs. patriarchens et in sole ponens tabernaculū eius: ut sc̄ptura ipleret que dicit. Dedi te in lucē gentiū: ut sis salus mea usq̄ ad extremū tre. Hoc enī impletū est p̄ mariā que in carne uisibilē edidit: que inuisibilē nec de carne nec cū carne suscepit. Et illa q̄dem in tota se grande uinus accepit amoris et suaue. Ego me uero felicem putauerī si sīmo saltem quasi calcide huius gladij pungi meretrū me senserō: ut uel a modico accepto amoris uulnere dicat ecclā aīa mea: uulnerata caritate ego sū. Quis mihi tribuat in hūc modū nō mō uulnerari sed expugnari dīno: usq̄ ad exīnitionē colo ris et calōris illius qui mutuat ad ipsius aīam. Si exprobrauerint filij huius sēli illi aīe que hucusq̄ est discentes palliatam et sine colore ee: nōne abi ggru e posse rūdere uidebūt. nolite me cōsiderare q̄ fuisca sim. q̄ decolorauit me sol. Et si se meminerit ad hoc processisse ab hominibz siue interpationibz aliq̄rū seruoz dei emulationē eccl̄a dei emulationē: in me conspic̄ere nerunt q̄ inferre potuit. q̄ filij matris mee pugnauerūt cōtra me. Erat igit sensus uerba q̄ dicū est ut ecclia seu studiosa ipsius aīa id loquat: nō quasi gemens aut cōquerēs. sed q̄ gaudens et grās agens. insuper et glians q̄ pro uoce et amore xpi digna sit habita seu decolor esse et dicī: atq̄ hoc ipm assumebat non sine industrie sed gr̄e et mīsdie p̄uenientis se: et ut mittens ad se. dīa q̄ū crederēt sine p̄dicante. Quō aut̄ predicarent nisi mitterent: filios matris sue contra se pugnasse memorat: non ut mata. sed ut ingrata. Unde et sequit. Posuerūt me custodem in vineis. Quod ubi q̄ spūa liter examinet. puto nil in se q̄ rumonie aut rancoris habere uidebit: sz magis fauorabile aliq̄ redolere. Verū ad id cōtingendū prius sane q̄ manū apponē audeamus. locus eius scās est: consiliandus est nobis solus p̄abus et sic cōsiliād ille spūalis qui scrutatur alta dei: aut certe unigenitus qui est in sinu patris spōsus ecclesie xpūsus ihesus dominus noster qui est būdict in scla. amen Sīmo Tricesimus

Posuerūt me custodē in vineis. Aug. Cui ne illi oppugnatōes? quos prime memorauit? Audire et intelligere si non se ab illis ipsis facer ista, primorā; a quibz et passam. Nec mirū tamen: si hinc fuit cā pugnandi inuenio corrigendi. Nam quis nesciat multos amicabiliter ualenterqz multoties oppugnatos? Et multos expimur pijs oppugnationibz plator ad meliora proficere? puchi ad alaora? Ergo illud potius demīemus si possimus: q̄ admodū adūlus ecclāz pugnatū sit a filijs matris cue et hoc ali aīo et dampno uoli. Id eīm uocādius: cū qui nocere inceperūt. proinde et uolentes. Varijs uero sensū tener lupior interpretatio? quīquidē non defuerūt et qui bene et qui male emularent eam. diuersa intentione pugnantes: sed utrīqz pfuerūt Cū cū denīqz se pfessus et hijs que ab emulis passa ē gl̄iatur: ut p una vinea quā sibi abstulisse uisi sunt. sup multas se gaudeat possidere. Hoc in quit prebuere pugnando cōtra me et contra vineam meā qui dicīt erinanire erinanire usqz ad fundamentū in ea: ut vnā plurib cōmunicarim. Hoc q̄pe est qd̄ infert. vineam meā nō custodiui? tamq̄ eā subiugēs vnde hoc illi contigerit: ut nō in vna iam ꝫ plurib custos po

sita sit Ut lucerna quidem sic. Sed si eam simpliciter sequimur. contenta eo solo q̄ lonare in superficie illa uider: putabim? nos legere in sc̄ptura sc̄a de hijs vineis corporeis et terrenis quas cotidie cernim? de rore celi et de pinguedine terre atqe vnde vinū fundīt in quo est luxuria? et sic nichil dico dñi sponse digni. sed nec cuiuis ceterarū congrui quid. de tam sc̄a et diuina scriptura actulisse uidebim. Que ei cōuenientia sponsis? et custodie vinearū? Sed etsi cōuenire putet? vnde doceb̄imus fuisse alicui ecclām istiusmodi deputatā officio? Nūq̄ de vineis cura ēt eo? Si autē spiritali sensu vineas ecclias id? fideles interpretamur ꝑsos. iuxta ꝓphe sensū dicentis vinea dñi sabaoth domus isrl est: incipit fortassis eluere nobis quomō sponse mīme indignū sit fieri custodem in vineis. Puto q̄ et non pua insup et in hoc apparebit ipō progressus: si quis diligentius auer aduertere q̄ uīi ubiqz p orbem in huiusmodi vineas dilatauerit eius nos suos a die illa qua ihesu solutis a filijs matris sue expugnata est et eruersata? vna cum pma sua illa nouella plantatione. multitudine dico credentiū: quor legim? fuisse cor vnū et aīa vna. Et ipa est quam se mō facer mīme custodisse: sed non ad insipientiā sibi. Nec enī ita

XXX

unde evulsa in plenitudine fuit: ut non alibi plantaret. aut locare aut alijs agricolis qui redderent fructus eius tpibz suis. Non prius non pijt sed migrauit et iam creuit et dilatata est: ramq; au bñ dixit dñs. Denuq; leua oculos tuos et vide. si non oput montes umbra eius et arbusta eius cedri dei. si non extendit palmites suos usq; ad mare: et usq; ad flumen pagines eius. Nec mirū: dei enī edificatio ē. dei agricultā ē: ipe fecundat ipe pagat. ipe putat et purgat eam. ut firm plus afferat. Qñ namq; sua destruxerit cura uel opa: qñ plātauit dextera eius: Non plane habēdā neglectui. in qua apli palmites. dñs unus et pater eius agricola est: in fide plantata. in carnate mirtic radices defossa sarculo dil apline. sterrorata penitentiā lacrimis. rigata pdicationū verbi: et sic sane exuberās vino in quo ē letitia. sed non luxurie: vino cuius suauitas illi⁹ libidinis. Hoc erit vinū letificat cor hois: hoc consolat et angelos vbe ē letitia. Denuq; gaudent in cōuersione et penitentia pcōz. salutem hōim sitientes: lacrime penitentie vinū eor: qđ in ill' odorē suauitatis sapor gre sit: indulgentie gustus recōciliationis tocūdus. suauitas redeūtis innocentie. serenate suauitas consciē. Ergo ex illa vna vinea q̄ sene plenitudis uisa ē deleuisse tpestas: q̄nte in vniuersa terra ppagate religionē tūc: Et in hys oñibz custos posita est sponsa: ut non cōtristet q̄ puā vineam nō custodiuit. Consolare filia syon. Si ceciderit et pre coangit in isrl. q̄ tu pdis: Mutate misterū: et noli plāgere detrimentū. Dilata sinū: et collige plenitudinē gentiū. Dic aiuitatibz inde. Vobis oportebat pmū loqui verbū dei: sz q̄m repulistis illud et indignos nos iudicastis eterne uite: ecce cōuertimur ad gentes. Noli sane oblatū est a deo. si pmarica tore ē plin nellet dimittere et diuine exponere ulacioni. ipm qui deu fieri posse in gentem magnam: sed ille renuit. Quare: Ob nimiā pfidā dulcedinem: q̄a illi forte deuictus pfidia tenebatur: et q̄m non querebat que sua sunt sed dei honorem: et nō q̄ sibi utile foret. sed q̄ multis Et ille quidem sic. Ego autem consilio secretiori puto hoc munus diuinitus p sin magnitudine seruatū sponse: ut ipsa pocius et non moyses mitteretur in gentem magnā. Nō enī oportebat sponsi amicū preire sponse būdōnem: et p terra non quidem moyses sed nouā sponsa eu diatur. ire i mūdū vniuersū pdicare euāgelū oīi creature: ipa. pmissa est in gentem magnā: nam in maiorē non potuit q̄ in vniuersitatē. Et facile v

uniuersitas tellit portanda pa
rem: grām offerenda. Sz non si
cud gracia ita et lex. Q; dissi
mili ultu ad omnē cōsciām
se offerūt suauitas huius? et
illius austeritas? Quis sane
ex equo respiciat condēpnantē
et consolantē? reposcentē et
ignoscentē. plectentem et am
plectentē? Non pari profecto
accipiabitur uoto. umbra et
lux ita et par. iudicii et mūdi
figura et ueritas: uirga et he
reditas frenū et osculū. Ora
nes denīq; moysi manus: sed
ubi aaron et ur. Grauē legis
iugū: sed ubi ipis aplis. qui
et hoc sibi et pribus importa
bile clamant. Grauē iugū
et vile premiū: nam terra est
in promissione. p huiusmodi
non est moyses missus i gē
tem magnā. Verū tu mater
ecclā promissionē habens utra
que nūc est et future. facile
in dupla gīa optimes ab uni
uersis te rapi: et pter iugū
suaue et pter regnū sublime.
pulsa de ciuitate ab uniuersi
tate exteris? dū sic puocat
qd' promittis: ut qd' imponis nō
terreat. Qd adhuc unius ui
nee plangis damnū? qd' cū
to ubi fenore compensatū ē?
p eo q' finib; derelicta et odio
habita et non fuit qui p te
traderet. ponam te in quit i
superbiam seculoz gaudiū in
generacōe et generacōnē: et su
ges lac gentiū et mamilla re
gū lactaberis? et scies q; ego
dns saluans te: et redēptor tu
us fortis iacob. Cali ita q; mō
diat se posita sponsa custodē
in uineis engaddi: et q; uine
am suā non custodiuit. Ego
loq huius occasione meipm
reprehendere soleo: q' aiarū sal
uarum curā qui meam non
sufficerim custodire: uineas
aias interpretans. Q; si pbas
et tu hanc nrām interpretatio
nem: uide ea cōsequenter an
ēe quoq dicam? fidem uirem
uirentes palmites. uocū op?
uocatiōnē uinū. Siquidē nec
palmes absq; uite: nec uirtus
sine fide aliquid est. Sine fide
eū impossibile est placere deo.
fortassis et displicere nōn erit.
Denīq; oīne qd' non ē ex fide:
pctm est. Hoc ergo ulos opor
tuit considerare. qui me posi
tum custodem in uineis: si
uidelicet pream custodissem.
At q'co ipe uineam uacuit et
deserta: redacta in sollicitudinē.
Prius deferebat unū ex ea:
arctis pre sterilitate fidei nu
tuū palmitib;. erat fides sed
mortua. Quo eū non mortua
sine opib;? Et id quidem in
seculari uita. Ceim cōuersus
ad dīm melius scalū fratres re
pi custodire: nō tū put opor
tuit. Et quis uempe adhoc p
ueus? Nec scis ppha qui a
it. Nisi dns custodierit ciuitē

XXX

frustra ungulas qui custodit eam. Quāmis etiam nūc meum me patere insidijs illius: qui sagittat in occultis ĩmaculatos. Cur cū nobis o vinea mea furtivus subrepsit est machinamentis: eo ipo tempe quo vigilancius intendere cepimus aut custodie nre: Quot et quales pjor botros opm aut prefocauit ira. a' tulit rapacitas: aut fedauit inanis gla. Cūcta ab illecebra gule. ql ca ab acedie spū: quanta a pusillanimitate spūs et tempestate sustinuim? Sic etiam et nichilomin? dū me posuerūt custodem in vineis: nō custodiui quid de mea facerem ego uel fecissem: nec audientes arguentē mīm ac dicentē. Si quis domui sue preesse nescit: quomō ecclie dei diligentiam habebit. Quor autē plurioz. quos undique de suis vineis non colligere nisi spinas et tribulos: vineis tamen dūcis etiam se ingerere non uereri. Fures sūt et latrones: non custodes neq; aultores. Hoc illis. De aūt michi ecia nūc a paulo vinee aie mee: ymo magis ne nūc spū plumbi intentus. minus arcta bnā diligens: minus q̄ sollicitus fieri cogor. Nec sepē arcūdare: nec torcular fodere in ea. sed heu destructa ē ma cria eius: et vindemiant eā omīs qui pretergrediūt viam.

Pater exposita tristicie nostre die aggr impacie puia: demoliunt eam sedule quedam vel peaule instancia nūcantū. Irrūpunt undiq; aurietates sue pnones sollicitudines. Curbe discordanciū causarū molestie rara hora desunt. Non est phibendi facultas: non copia declinandi: sed nec ora di spacia. Quo ymbre lacrimarū pfundere suffragā sterilitatem aie mee. Vinee mee nolui dicere. sed de psalmo sic inchoo. ppter usū: sensus idem est. Nec piget erroris que admoneor filiaudinis: q̄ non de vinea sermo est. sed de aīa. Ergo. aīa cogitet. aī vinea legitur: siquidem sub hmōi specie et nōie. illius sterilitas deploratur. Quibz lacrimis rigabo sterilitatem vinee mee. Oīs palmites eius aruerūt pre inopia: iacent sine fructu: eoq; non habent hūore. Jhū bone quos fascinos carnē tor ex eis in alio cotidie sacrificio. ustio contrita cordis mei et celeste absumit. Sic obsecro a bi sacrificiū contribulatus spūs: cor contritū et hūiliatū deus non despicias. Et ego quidem sicp impiū meo trahor ad me caplin pūs. Perfectus autem omīs erit qui alias dicē potuit vineā meā nō custodiui: illo indulgeat sensu quo

saluator loquit in euangelio.
Qui pdiderit aiam suam ppt
me inuenier eā. Idoneus plane
dignus qui ponat custos in
vineis: quē cura ppria vinee
a cōmissarii diligenua et sol
licitudine nō impedit aut re
tardat. dū non querit q̄ sua
sūt neq; q̄ sibi utile est: sed q̄
multis. Petra sane petro ca
ra ista credita est in tam mul
tis vineis que erant de circūsci
sione: qz homo patus erat
et in carcere et in morte ire us
q; adeo sue vinee id est sue aie
non detinebat amore: quo mi
nus aure intenderet credentiū.
Merito et paulo int̄ gentes
tam ingens silua credita est
vinearum: quo et ipse in sue
custodia vince minime cun
ctus inuentus sit: ita ut nō
solū alligari sed etiam mori
in urbe patus fuerit ppt no
men ihū xpi. Denuq; nichil
horz veroz inquit: nec facio
aiam meam pciosiorē q̄ me.
Optimus estimator veri: q̄
nil suoz sibi preferendū exis
timet. Q̄ multa saluti ppie
modicam vilissimāq; penu
niam p̄tulerit. paulus nec
aiam: non inquit facio eam
preciosiorē q̄ me. Ergo diffe
rencias facis inter te et aiam
tuam. Prudenter quidem tu
tibi pluris es: q̄ q̄uis tuum.
Sed quō non aia tua tu? Ar
bitroz q̄ qz paulus iam cū
in ihū ambularet et mens
consentiret legi dei q̄m bona
est: idcirco hanc ipam mentē
suam tamq̄ principale ac su
pmū q̄dam sui dignū dure
ret summet pocius q̄ sue aiam
piam rei noīe deliguare. Re
liquū uero qd̄ constat nature
esse inferioris et inferiori per
inde uihori q̄ essencie qd̄ est
corpus inherere: non mō of
ficio uiuificandi a sensificādi.
sed et fouendi nutriendi q̄ de
fidero. Hoc ingō sensuale ac
q̄ carnale appellacione sui
homo spūalis indignū indi
cans inter sua magis censuit
deputandū: q̄ se pfonalit̄ ex
primendū p illud. Cū me di
co inquit. excellentius q̄ in
me est in quo et sto per gra
am dei: id ē mentē rationēq;
intelligo. Cū loquor aiam
meam. hoc inferius ampe q̄
carni animande uides accom
modatū: etiam et uictū in cō
cupiscentia. Id me fuisse qui
dem sed iam non esse agnos
co: qz non secūm carnem ad
huc ambulo sed secūm spiri:
uiuo ego iam non ego uiuit
uero in me xp̄us. Secūm me
rem ego: secūm carnē nō ego.
Q̄ enī: si carnalit̄ etiam nūc
aīa concupiscat: Iam nō ego
operor illud: sed q̄ habitat in
me pccm. Et ideo non me qui
dem sed tamen meū dixerim.
qd̄ in me carnalit̄ sapit: id q̄

XXX

non aliud q̃ ipam aiam. Ne
uera eñ aie pozno est carnalis
affõo eius: et uera quã admi
nistrat corpi. Hanc ergo ani
mã suã paulus spernebat
pre se, paratus p dño non solũ
alligari sed et mori in ihrlm:
et sic pdere aiam suam iuxta
consiliũ dñi. Tu quoq; si pri
am deseras uoluptatem. si cor
pis uoluptatibz pfãe renũces.
si carnẽ tuam crucifigas cũ
uitijs et cõupiscencijs. sed et
mortifices membra tua que
sunt sup terrã: pbabis te pau
li imitatorem. qui non fau
as aiam suã preciosiorẽ tem
plo: pbabis et xpi discipulũ. e
aam illam pdendo salubriter.
Et quidem prudencius eam
pdis ut custodias: q̃ custodis
ut pdas. Nam qui uoluerit
animã suam saluam facere:
pdet eam. Quid hic uos di
uus obseruatores aborẽ: mo
rũ neglectores: ypocras et se
quaces eius docent aias sal
uas facere in hoc mũdo: xps
et eius discipuli pdere. Quẽ
nã uos e duobz sequi mgrm
eligitis: Ac manifestũ se facit
qui sic disputat: hoc oculus
et hoc caput illud pectus uel
stomachus nocet. pfecto unus
quisq; qd a suo mgro didicit
in mediũ pfert. Num in euã
gelio legistis has differencias:
aut in pphetis aut in lris a
postolorũ: Caro et sanguis
non cepit tibi hanc
sapiam: non spus patris.
Est eñ carnis hec sapia. Sz
audi quid de ea nri medici
sentiant. Sapia inquiunt
carnis mors est. Item. Sapi
encia carnis inimica est deo.
Nũ ypocratis seu galieni sẽ
tencias aut certe de scola e
picuri debui ponere uobis:
xpi sum discipulus: cristi dis
cipulis loquor. Ego si pere
grinũ dogma induxero: ipẽ
peccaui. Epicurus atq; ypo
cras. corpis alter uoluptatẽ.
alter bonam habitudinẽ p
fert: meus magist utriusq;
rei conceptũ predicat. Aie in
corpe uitam quã sumo stu
dio ille unde sustenter ille un
delectet inquirit. atq; inquire
re docet: saluator monet et p
dere. Quid enim tibi aliud
de xpi auditorio sonuit: cum
paulo ante dixisset. qui
amat aiam suam pdet eam:
Pdet eam dixit. sive ponẽdo
ut martir. sive affligendo ut
penitens: q̃q̃ genus marti
rij est spũ facta carnis morti
ficare: illo uulnere quo mem
bra cedunt ferro horrore qui
dem maius: sed diuturnitate
molestius. Vides ne hec sen
tencia mgri mei carnis sa
pientiã condẽpnari: p quam
unq; aut in luxũ uoluptatis
defluit. aut ipa quoq; bona
naturalia corpis ultra q̃ opor

ter apparet. Denique q̄ uera sa
pientia in uoluptatibus nō ef
fluat: audisti pfecto a sapi
ente. ne iuuenū quidem hanc
in ēa suauitatē uiuentiū. Qui
autem iuuenit dicat. Sup salu
tem et omnē pulchritudinē
dilexi sapiam. Si sup salutē
et pulchritudinē: quātoma
gis sup uoluptatem et turpi
tudinem? Quid uero pdest cē
patre a uoluptatibus: et iuuen
gandis diuitatibus cōplerio
nū. aboze q̄ uarietatibus ex
quirendis cotidianis expendi
tuā? Legumina iuquit uen
tosa sunt. caseus stomachū
grauat. lac capiti nocet. po
tū aque non sustinet pectus.
caules nutriūt melancholiam.
olera uo zeā accendūt: pis
ces de stagno aut de lutosa a
qua nec penitus compleri
oui non congruūt. Quale
est hoc. ut in cunas fluuijs a
gris ozas cellarijs ne reperi
ri uix possit qd' comedas? Pu
ta te queso monachū esse nō
medicū: nec de cōplexione iu
dicandū. sed de pfessione. Par
ce obsecro primū quieti tue.
parce deinde labori mīstrati
uū: parce grauamū domus.
parce conscientie. Conscientie
dico non tue sed alterius: ui
delicet qui pe te sedens et e
dens qd' sibi apponit: de tuo
singulari ieunio murmurat
Scandalo quippe est ei a' tua
odiosa supstitione aut duritia:
quā forte putat illius qui ti
bi habet pudere. Scandaliza
ri inq̄ in tua singularitate
frater iudicans te supstitiosū
tamq̄ supflua queritantem
aut certe me durū causans
qui non pquiram victui nō
necessaria. Frustra sibi quidā
blandiūt de exemplo pauli.
hortamur discipulū non bibe
re aquam sed modico uti uino
pter stomachū. et frequētes
suas infirmitates qui attendē
debent. primū quidem aplm
nūme sibi rem istiusmōi sua
dere, sed nec discipulū ex
posuere sibi: deinde nō mona
cho hoc inuenari. sed episcopo:
cuius uita teneri adhuc et
nascentis ecclie puericia et
ser. Thymotheus hic erat.
Da michi alterutrū thymo
theū: et ego tibo eum. Si uis
etiam auro et poto balsamo.
Ceterū tu tibimetipi dispēsas.
miserius tui. Suspecta ē mi
facetor tua ipi i dispensatio:
et uereor tibi illudi sub regi
mine et nōie discretionis a
tarnis prudentia. Id te saltem
āmonitū uolo esse. ut si ita
tibi auctoritas apli placet de
bibendo uino: et modico qd'
ille adiūxit non pternitas.
Et de hoc satis. Sed reuer
tamur ad sponsam et discā
mus ab ea uineas pprias u
tiliter nō custodire pterā nos

qui uidemur deputari custo-
des in vineis sponsi ecclesie
ihū xpi dñi nri: qui est bene
dictus in secula. Amen.

Sermo Ascendimus pamue.

Dicta mihi quem diligit a
nima mea ubi pascis: ubi
cubes in meridie. Sapidiosis
uerbis uerbū sponsus frequē
ter appetet; et non sub una
specie. Qđ ita: Ptō qm non
dū uidet sicuti est. Nempe il
la uisio stat: qz forma stat
que tunc uidebitur. Est enī:
nec ullam capit ex eo qđ est
fuit uel erit mutationē. Tol
le nempe fuit et erit: unde
iam crastinum aut uisa
sicubi obumbratio. At qđ
quid uenient ex eo qđ fuit nō
cessat tendere in id qđ erit:
crastinū tamen habet p esse: sz
non dū est. Nam quomō ē.
qđ nūq in eodem statu prma
net. Solū pinde uere est. qđ
nec a fuit presidio nec ab e
rit expūgitur: sed solū atq
inexpugnabile remanet ei ē
et manet qđ est. Nec fuit sa
ne tollit illi ee ab eterno: nec
erit esse ineternū. At per hoc
sibi uendicat uerū esse id est
inamissibile inuninabile inua
riabile. Cū ergo ipe qui sic
est. ymo qui non sic aut sic
est uidetur sicuti est: stat ut
dixi illa uisio. qz nulla eam
inpolat uicissitudo. Et nūc
ille de euangelio unus oīb
qui sic uidetur denarius reddit
in una specie que offertur.
Nam qđ apparet ut inamia
bile in se est. ita inamiabilit
inuenitur presto est: et qui
bz appetet nil videre desidera
bilius uolūt nil possūt desi
bilius. Qui ergo illa uel fas
tidiet auiditas. uel se subtra
het suauitas. uel fraudabit
ueritas. uel defficet eternitas.
Qui si ineternū extendit uide
di copia pitet et uolūtas. q
nō non plena felicitas. Nil
quippe aut deest eam semper
uidentibz: aut supest sp uolē
tibz. Ac talis uisio non ē in
re pūcta: sed in nouissimis re
seruat. hijs dūtaxat qui dice
pūt. Scimus q̄a cū apparu
erit silēs ei erim: qz uidebim
eū sicuti est. Et nūc quidem
appetet quibz nulle: sed sicuti
uolc non sicuti est. Non sapi
ens non scīs neqz phia uide
re illū sicuti ē potest a potui
t. in corpe hoc mortali: pote
rit autem inmortali qui dig
nus habebit. Ita qz uidebit
hic: sed sicuti uidetur ipi et
non sicuti est. Nam neqz
hoc luūare magnū. solē lo
quor ihū. quem cotidie uide
uidisti tamen aliqū sicuti ē.
sed cū sicut illuīat: uerbi
causa. aerem. mouē parie
tem. Qui neipm quidem ali
quatenus posses si non aliq
ex parte ipm lumē corporis

au p̃ ſiu ingenua ſerenitate
et pſpicuitate lumĩ celeſti ſile
eſſet. Non denq; alcũ mem
brũ corpis capax eſt luis: ob
multã unq; diſſilitudinẽ. Sz
nec ipe oculus cũ turbatus
fuerit lumĩ appropiquabit:
nimirũ ob amiſſam ſilitudi
nem. Qui ergo turbatus nul
latenus ſerenũ ſolem uider
ppter diſſilitudinẽ. ſerenus
aliquatenus uider ppter nõ
nullam ſilitudinem. pfecto
ſi pari prius puritate uige
ret: uideret oĩno inoffenſa
cie eum ſicuti eſt. ppter oĩo
dam ſilitudinẽ. Itaq; ſolẽ
iuſticie illũ qui illuĩat oẽm
hoĩnem uenientẽ in hunc
mundũ uidere in hoc mũdo
ſicut illuĩat illuĩatus pt. cũ
q̃ iam in aliquo ſimulis: ſi
cuti eſt oĩo non pt: tamq; nõ
dũ pfẽ ſimulis. ppterea dicat.
Accedite ad eũ et illuĩamĩ: Z
facies uẽ non confundent.
Ita ſane. ſed ſi q̃ cũ ſanus eſt
illuĩandũ: ut reuelata facie
ſpeculantes gl̃iam dei in eã
dem ymaginem transformé
mur de claritate in claritatẽ.
tamq; a dñi ſpũ. Ergo acce
dendũ ad eũ. non urendũ:
ne urerentes ſcrutatoꝛ ma
geſtatis opprimat a gl̃ia. Hꝛ
loas ſane accedendũ ſed da
rcabz: ipis quoq; nõ coꝛ
poreis ſed ſpualibz: tamq;
a dñi ſpũ. A dñi plane et nõ
a nõ: q̃ dus in nõ. Dui magꝛ
clariꝛ ille ppinquioꝛ: eſſe au
tem clariſſimũ. puenille eſt.
Porro iam nũc pũbz nõ ali
ud eſt uidere ſicuti eſt: q̃ eſſe
ſicuti eſt. et aliq; diſſilitudie
non confundi. Sed id cũ ut
dixi. Interim uero tanta het
formarũ uarietas atq; inu
merolitas ſpeciei in rebus
condis. q̃ nili quidam ſint
radij deitatis: monſtruosus
quidem q̃ uere ſit a quo ſint.
non tñ prius diſſinientes q̃d
ſit: Itaq; de ipo uides ſed non
ipm. Cum autẽ de eo quẽ nõ
uideo. rectã uideo: ſcis indubi
tanter eſſere quẽ oporteat in
quirere: ut inquirentẽ non
fraudet gracia. negligentem
ignorantia non excuſet. De
cũ hoc genus uidendi quũ
Ju. pmum eũ ẽ uerba aplm ꝛ
tu uerum racone: inuſibilia
dei p ea que facta ſunt intel
lecta conſpicere. Alius pau
dubio ille modus quo quon
dam patribz arebra illa atq;
ambiuola diuine pũcie fami
liaritas dignanter indulta eſt:
q̃q; nec ipm ſicuti eſt. ſed ſi
cut dignata eſt demiſcere uide
re potuerũt. Nec uno oĩbz
modo. ſed ut aut aplis multa
facie multas q; modis: cũ ip
ſe in ſe ſit unus. ipo dicente
ad iſrl. Dus deus tu. de vn?
eſt. Et hec demiſcio non qui
dem cõmunis. ſed cũ foris ſũ

XXXI

est: minutiū exhibita p ymaginēs exteriores apparentes. seu uoces sonantes. Sed est diuina inspectio eo differens de ab hys quo interior: cū p seipm digneat inuisere deus aīam quereuntē se: que tamē ad querendū tanto se desiderio et amore deuouit. Et hoc signū istiusmodi aduentus: sicut ab eo qui expectus est ad ceū. Ignis ante ipsum p̄cedet: et īflāmabit in circuitu īmicos eius. Oportet namq; ut sācta desiderij ardor p̄ueniat faciem eius ad omnē aīam ad quā est ipe uenturus: qui omnē consumat rubiginē uiciorū: et sic ꝑparet locum dño. Et cui sat aīa q̄m uacua est dñs: cui se sentiat illo igne sucensam. et dicere cū pphēta. De excelso misit ignem in ossibz meis: et erudiuit me. Et illud. Concaluit cor meū intra me: et īmeditatione mea exardescet ignis. Talu aīe suspirauit frequēter. ymo sine intermissione. orāti et affligenti se p̄ desiderio cū interdū desideratus ille qui ita queritur miseratus occurrit: puto illi de p̄sentia expertenda cō uenire ut dicat cum sponsa. Bonus es dñe sperantibz in te: aīe querenti te. Sed et angelus eius qui unus est de sodalibz sponsi in hoc ꝑpm deputatus minister: profecto et arbiter secrete mutuoq; salutis

&

nonus. is inq̄ angelus quo repudiat. quo letatur et cōdelectat: et conuersus ad dñm dicat. Grās ago tibi dñe mi celsime: q̄ desiderium cordis ei⁹ tribuisti ei: et uoluntate labiorum eius non fraudasti eum. Ipe est qui in omni loco sedulus quidam pedissequus aīe non cessat sollicitare eā: et assiduis suggestionibz monere eam dicens. Delectare in dño: et dabit tibi petitiones cordis tui. Et rursū. Exspectta dñm: et custodi viam ei? Item Si moram fecerit exspectta eū: q̄ ueniet et nō tardabit. Ad dñm autē. Sic⁹ cerui inquit desiderat ad fontes aquarū: ita desiderat aīa mea ad te deus. Desideraui te in nocte. sed et spūs meus in precordijs meis: de mane vigilauit ad te. Et iterū. Tota die expādi ad te manus meas: de nocte illam q̄ clamat post te. Cōuertere aliquātulū et deprecabilis esto sup eā. Respice de celo: et uide et uisita desolationem. Fidelis paniph⁹ qui multū amoris conceptus sed non īmodus: nō sua querit sed dei gl̄iam. Discurrit medius inter dilectū et dilectam: uota offerens referens dona. Exoratat illam: placat illū. Interdū quoq; licet raro repellentat eos patrem sibi: siue hanc rapiēs. siue illū addu

cens: Siquidem domesticus
est et notus in palacio: nec
uereretur repulsam: et contin
e uidere faciem patris. Vide
aute tu: ne quid nos i hac
uerbi aiei cõmixtione cor
poreũ seu ymaginatoriũ
sentire existimes. Id loquim
q aplus dicat: qm qui adhe
ret deo unus spiritus est. Excel
lũ pure mentis in deũ siue
dei piũ descensũ in aiam nos
tris quibz possumus expri
mim⁹ uerbis: spualibz spu
alia cõparantes. Itaqz sicĩ
spu ista cõmixtio qz spus e
deus: et concupiscat decore
illius aie quam forte adu
erus in spiritu ambulantẽ.
et cutem carnis non pũgẽ
tem in desiderio: presertim si
sui amore fragrantẽ cõspex
erit. Non ergo sic affecta et
sic dilcta contenta erit oio
uel illa que multas per ea
que facta sũt. uel illa que
pauas p visa et sõpnia hõa
est manifestatio sponsi: ni
si et spetali progenua in
nnis illũ affectibz atqz ipis
medullis cordis eletus illap
sum sensapiat: habeatqz p
presto eũ quem desiderat:
non figuratiũ sed intuitum.
nõ apparentẽ et afficientẽ:
nec dubiũ quin eo iocũdio
rem quo intus non foris.
Verbũ nempe ẽ non sonãs
sed penetrans: nõ loquax
sed efficax: non obstrepens
auribz sed affectibz blandiens.
facies est non formata et for
mans: non pstringens ocu
los corpis sed faciem cordis.
lenificans gratia quippe a mo
ris munere non colore. Nõ
ñ adhuc illũ purũ dixeri
appetere sicut est: qñis nõ
omino aliud hoc mõ exhibe
at q̃ q est. Neqz eũ uel sic
cõmune presto erit q̃ uis deuo
tissimis mentibz: sed nec uni
formiter omnibz. Oportet nã
qz p uarios aie desideriis diui
ne pũge gustũ variari: et
intuitũ saporem sui pue dulce
dinis diuersa appetentes ai
mi aliter atqz aliter oblectare
palatũ. Denqz aduertis
in hoc amatorio carmine
quo eens mutauerit uultum
et in q̃da multitudie dulcedi
nis sue coram dilcta dignatus
sit transformari. et quomodo
nũc quidem iuxtar verecundi
sponsi sẽ aie teneros pene
amplexus et oscula delecter.
nũc uero in oleo et unguẽtis
medicaminis exhibere appetat. in
murmurũ ꝓter cineres et intimas
aias istiusmodi adhuc indi
gentes fomentis et medica
mentis: unde et delicato ado
lescentulariũ noie designant.
Si mulier quis audiet: q
non est opus sanis medicus.
sed male habentibz. Nunc
rursum quasi maior quis

xxxi

piam inueniamus sponse simi-
atq; adolescentulis sese associ-
ans. iocūdissimis fabulacōi-
bus suis a labore uie omnē
releuat cōmunicū: ita ut eo de-
lectēte loquant. Nōne cor
nīm ardens erat in nob? dū
loquer nobis in uia. Facī-
dus comes qui in sermonū
et mox suauitate suor. cāq;
in quadam suaue oleuas
spiraculū unguentor. post
se currere facit uniuersos.
Unde et dicīt In odore unge-
tor tuor curremus. Item a
liqū occurrens quasi pōnes
alios p̄familias qui in do-
mo sua habundet panibz. ȳ
mo tamq; rex magnificus et
potens qui sponse pauperis
uideat pusillā inuitatē erigere.
puocare cupiditatē: demon
strans illi oīa desiderabilia
glie sue. diuicias torcularia
ac pincuaria. ortor et agro
rum copias: denīq; eā intro
ducens eam in ipa secreta
cubicula. Hinitiū conficit in
ea cor uir sui: et non ē ex oī
bus q; ab ipa exhibet ab
scondendū. q̄m redemit iopē.
pbauit fidelem. ampleratur
amabilem. Atq; ita nō cessat
sine hoc sine illo mō interno
ugutet apparere conspectu
querentiū se: ut sermo ipse
ac. quē dixit. Ecce ego uobis
cū sum: usq; in consūmacō
nem seculi. Et in his oīb;
suauis et mitis. et multe mi-
sericordie. Nam in oculis q
dem affabilis et blandus. in
oleo aut̄ et in pigmentis ac
q; unguentis clementē atq;
effluentē uiscerib; pietatis
et cōpassionis: porro in uia
hylarem affabilem. plenū
gratie et solacij: in ostensiōe
uero diuicarū ac possessio-
nū. munificū se ac largū p
regia liberalitate remunera
torē demōstrat. Ita p omnē hu
ius carnis cecitū tepies uer-
bū ihesuiusmōi silicidiuinis ob
umbratū. Unde ego puto id
signatū apud ypheram ubi
ait. Spūs ante faciem nos
tram xpūs dūs. in umbra
eius uiuem? inc gentes: qd
saltz uideamus nūc p spe
culū ⁊ in enigmate: et necdū
facie ad faciem. Ac istud sa
ne doncc uiuim? inc gentes:
nā inter angelos aliter. qui
am indifferenti oīo felicita
te cū ipis undebimus eī et
nos sicuti est: hoc est in for
ma dei et non in umbra. ¶
Quomō namq; apud ueteres
res quidem umbram figu
rāq; diximus extitisse. nob
autem p gratiam xpi in carne
pūcis ipsam p se illucescere
ueritatem: ita nos quoq;
respectu futuri seculi in qua
dam iuxta ueritatis umbra
tuere non negabit? nisi q
nō adquiescat aplo dicenti:

er pre cognoscamus. et er pre
ppetemus: et illud. non arbi
tror me comphendisse. Quō
eñ non est distinctio eius qui
p fidem ambulat: et illius q̄
p specē: Ergo iustus ex fide
viuit: beās exultat in spē.
Et ideo scās homo intim vi
uit in vmbra xp̄i: scās ange
lus in splendore vltas gloie
gl'iatur. Et bona fidei vmbra.
que lucem tempat oculo ca
ligantē: et oculū p̄parat luci.
Sarptā est eñ. fide mūdās
corda eor. Fides utiq; luce nō
extinguit: sed custodit. Ad
q̄ sane est illud qd' uidet an
gelus. hoc in vmbra fidei ser
uat. fideli sinu reposituī: in
pe reuelandū. An nō exped.
tenere uel ūoluta: q̄ nudū
non capis: Denīq; et mater
dñi uiuebat in vmbra fidei
nu dictū est. Et bēa que credi
dit. Habuit et de xp̄i corpe
vmbram. que audiuit Et v̄
tus altissimi obumbrabit
tibi. Hec uilis vmbra que de
uirtute altissimi formatē. Et
uere uirtus in carne xp̄i. q̄ vir
gini obumbrauit: ut q̄ ipos
sibile erat mortali fieri. ne.
obiectu eñ ūoluta viuifica
corpis ferret p̄nā maiestatis:
et lucem sustineret inaccessibi
lem. virtus plane in qua dīs
contraria fortiudo debellata
est. Et uirtus et vmbra fugā
demones. tutans hoīes: aut
tere uirtus uegetans. vmbra
refrigerans. Viuim⁹ pinde in
vmbra xp̄i qui p fidem xp̄i ā
bulamus: et carne ipius pas
cimur ut viuam⁹. Caro enim
xp̄i uere est abz. Et inde ne p
terea eñ nūc delarbat hoc
loco apparens cantē in scena
te pastorali: ubi illū sponsa
quasi quempiā de pastoribus
uidetur alloqui dicens. Indica
mihi ubi pascas: ubi cubes
in meridie. Bonus pastor: q̄
aīam suā dat p ouibz suis. A
nimā p illis: carnem illis. Il
lam in p̄sū: istam in abum
bres mira: ipe pastor. ipe pas
cua est: ipe redemptio. Verū
sermo in longū p̄gr: q̄m lo
cus amplus ē et grandia cō
tinens. et nō explicabit pau
cis: atq; hac uacuare uider in
iam tūpendus pocus q̄ finu
endus. Oportet aūt ut q̄m
memoria pender memoria
vigiler: quatenus ubi pausa
tum est. inde mox reūiatur
praceter. put dñs dabit illius
xp̄ūs sponsus ecclie. qui est bñ
dictus in secla. Amē Sīmo xxxvij.

Indica mihi ubi pascas: ubi cubes
in meridie. Hic sumus hinc p
gredūi. Sz anteqū tractari in
apiat visio ista. et allocutio.
recapitulandū breuit arbitr
de aliis uisionibz que p̄cesser
quō nobis aptari spūaliter pos
sunt p uocis et meatus singu
lor: ut apprehensis illis si mi

XXXII

er hoc dicū fiūt sacrū in hui⁹ discussione eluceat intellectus.

Verū id difficillimū. Nā etsi uerba illa quibz ipe uisiones seu similitudines describūt sonare corpa atq corpea uideant: spiritualia tamē sūt que nob̄ ministrant in hijs: ac p hoc in spū quoq causas et rationes earū que oporteat inq̄rere. Et quis ydoneus inuestigare et cōprehendē tā multos aīe affectus p̄cipue sp⁹: q̄bz her de pūna sponsi cū multi formis gra dispensatur? Tamē si interim⁹ ad nos et spūs scōs in lūce suo dignent ostendere nob̄ q̄ ope suo non dedignant assidue actuare in nobis: puto nō oīo nos in hijs sine intellectu remanuros. Constādo enī non accepisse nos spīm huius mūdi. sz spīm qui ex deo est: ut sciamus que a deo donata sūt nob̄. Ergo si aut nr̄m cū scō pphā adherere deo bonū est: et uc loquar mihi fletibus. si quis in nob̄ ē ita desiderij vir. ut capiat dissolui et cū xp̄o esse. capiat autē uehemēter ardenter sitat assidue mediare cur? is p̄cio nō secus q̄ in foro sponsi sui sapiet ubiq in qte uisitacōis: hora inducet qua se astringi intra q̄busdā brachijs sapie atq in sibi unicis desiderijs cordis ei⁹ tribuet ei: et si adhuc pegrinātē in corpe. Expatre ēt: idq ad tēpus. et tēp⁹ modicū. Nā cū uigilijs et obsecracōibz. et multo ymbre lacrimarū quesitus affuit subito dū teneri putat et labit: et cursū lacrimāū et insectanti occurrēs cōprehēdi patit. sed mīme tenet: dū subito iam q̄ auolat e manibz. Et si insistit p̄cibz et fletibz deuota aīa denuo reuertet. et uolūtate labioz ei⁹ nō fraudabit eā: sed cursum mox disparebit et nō uidebit: nisi iam toto desidio requirat. Ita ergo et in hoc corpe p̄t esse de pūna sponsi frequēs lectio. sed nō copia: q̄ etsi uilitatio lenificat: sed molestat uisū. Et hoc tam diu nēce est pati dilectam: donec semel posita corporee sarcina molis. a uoler et ipa leuata pēnis desiderioz suoz. libē uer carpens p campos cōtēplacōis: et mēte sequēs expedita dilectū q̄ ēt p̄ierit. Hec cū uel in transitu p̄sto erat sic oī aīe: ū dūtaxat illi quā ingēs desiderio et desiderū uehemens et p̄dulas affectus sponsā p̄bat. et dignam ad q̄m gra uisitādi accessum ubi decorē induat: sponsi formā accipiēs. Qui enī nondū iuenit ita affectus sz q̄uctus magis actuū recordacōe suoz. loquēs in amaritudie aīe sue dicat deo. noli me condēpnare: aut forte eā adhuc plaulose dēpcat a p̄pria cōcupiscētia abstractā et illecebis: hic talis nō sponsū requirit. sed mediū: ac p hoc

nō oscula quidem uel ām plenus.
sed cū remedia uulneribz accipi
et suis. in oleo uagz et unguen
tis. An nō sepe nūo sic sentim⁹
et sic exptm orāc̄es: nos q̄ nūis
cotidie adhuc exceslibz tēptam
pūnis mordem pāas: A q̄nta
me amaritudine fiez q̄ libēal
ti aduenies ihū bone. Quo
ens post anios fletus post
ēnarrabiles gemitus et singul
tus. sanaā gl̄iam meā unxis
ti unctōe nūe tue: et oleo leane
pfudisti. Quoens me orō q̄
pene desperantem suscepit: red
didit exultanē et pl̄i mentē
de uenia. Qui siliter affectū
erre hy suū q̄ uere medicus
sit dūs ihs: qui sanat cōtritos
corde. et alligat contritiones
eoz. Qui expta sūt arcān eā
ipi dicenti. Spūs dñi unxit
me: ad euāgelizādū mānue
ns misit me: ut mederer con
tritos corde. Si adhuc dubi
tant. accedant et erre et pbāt:
et sic in semetipis discant q̄
sit mysterium nolo et non la
tere fratrē. Sed uideam⁹ et re
liqua. Sūt qui in studijs
spiritalibz fatigata et uersā
in cepore. atq in defectū quodā
spūs posita ambulāt cristes
vias dñi: corde aerente et tedē
te accedūt ad quecūq iūcta.
fiez murmurāt: lōgos di
es. longas queruē et noctes:
loquētes cū scō iob. Si dormi
ero dico q̄n consurgā: et rur
sum erspabo uespam. Ergo
ubi contingit tale aliq̄ pati. si
misertus dūs apropiet nobis
in uia qua ambulam⁹. et ma
piat loqui de celo qui de celo est.
nemō fauorabile quippiā tan
tare nobis de rantas lyon. nar
rare ecā de suauitate dei de pace
cōtatis de eternitate paas de sta
tu eternitatis? dico nob ecce p ve
hiculo aīe dormitanti et pigri
tanti lecta narratio: ita ut pel
lat omē fastidiū ab aīo audi
entis. et a corpe fatigationē.
An ubi aliud uel pati uel pe
tere uideatur ille qui aiet? dormi
tauit aīa pre tedio q̄tenus me
in uerbis tuis. Et nōne cum
obtinuerit exclamabit? quō
dilexi legem tuā dñe tota die
meditatio mea est. Sunt enī
quedā ūba ubi sponsus ad nos.
nūe meditationes de ipo et de ei⁹
gla elegantia potentia maiest
tate. Non solū aūr: sed et cāi a
nida mente ūsam⁹ celestia e
ius et iudicia oris eius. et le
ge eius meditam̄ die ac nocte.
sciam⁹ p certo adēe sponsū. ac
q̄ alloqui nos: ut nō fatige
mur laboribz sermonibz delec
ti. Tu ergo cāi ubi talia nolun
ti aīo sentis non tuā pures co
gitationē: sed illū aquo scelo
quentē qui apud pphetā dicit.
Ego qui loquor iustitiā. Si
mia eni sūt nūe cogitatiōes
mēis sermonibz uestris
nob loquētis. Ver tale dilec

XXXII

nūr q̄ intus patiat cor suū. q̄ ne audeat? nisi prudenter aduītat dñm in euangelio dicentē: q̄ de corde exeūt cogitationes male. Et illud. Quid cogitatis mala in cordibz vīs? Et qui loquit mendaciū de suo loquit. Aplus autē. Non q̄ sufficientes inquit sim⁹ cogitare aliq̄ a nob q̄si ex nob. sub audis bonū: sed sufficientia nra ex deo est. Cū ergo mala in corde uersamus nra cogitatio est: si bona dei sermo ē. Illa cor nrm diat: hec audit. Audiam q̄d loquat in me dñs deus: q̄m loquet pacem in plebē suā. Ita q̄ pacem. pietatē. uisitat deus in nob loquit: nec alia nos cogitamus ex nobis: sed in nob audim⁹. Cetera homicidia adulteria furta blasphemie et silia hijs de corde exeūt: nec audim⁹ ea sed dicimus. Denīq̄ dixit insipiens in corde suo nō ē ds. Et propter hoc irritauit impius deū: q̄ dixit in corde suo nō requiret. Sed est ptera q̄ corde quidem sentit. non tū cordis ē uerbū: nec ei de corde erit: sic⁹ mea cogitatio. Sed nequ illud est q̄d ad cor fieri dicim⁹ ubi uidelicet uerbi: tū sit malū. Immittit autē a contrarijs pcatibz sicut fuit īmissiones p angelos malos: quale ubi causa fuit q̄d legit īmisisse in cor dyabolus ut traderet dōi nū iudas symois ischariothis.

Verū quis ita nigil et diligēs obseruator motuū intimarū suarū. siue in se siue ex se frārū: ut liquide ad quecq̄ illicita sensa cordis sui discernat mr̄ morbū mentis. et morsū serpētis? Ego nullū hoc mortaliū posse puto: nisi qui illūiatus a spū scō. speciale accepit dōnū illud: q̄d aplus mr̄ cetera carismata que enumerat. nōiat discretionē spūū. Q̄ cūliber eū quis sedm salomonē omni custodia seruet cor suū. et oīa que intra se mouent uigilanti cura intentione obseruet. etiam si diuturnū fore in hijs habuit exercitiū. et frequēs experimentū: non tū poterit ad purū in se dinoscere discernere ue abīuicē malū īmarū. et malū semīarū. Nam delicta q̄s intelligit? Nec multū refert nra scire. unde nobis inest malū. dūmodo inesse sciam⁹: vigilandū pocius et orandū unde nīq̄ sit ne consentiamus. Dei q̄ orat. pha contra uarijs et malū dicens. Ab occultis meis munda me dne: et ab alienis parce seruo tuo. Et ego non possū tradere uobis q̄d nō accepi: non autē accepi fateor unde aliquem certam notionem inter partū cordis et seminariū hostis. Quippe uox q̄ malū uarijq̄ a malo? uarū q̄ in corde: sed non uarijq̄ de corde. Hoc totū certū mi ī me:

er si meritū qđ cordi. qꝑ hostiarbuā. Et id quidem ut dixi absqꝫ periculo ¶ Sed sane est ubi periculose ymo dampnabiliter erratur: atqꝫ ibi uerisimo nob certa pfigit regula. ne qđ dei ē in nobis demus nob: putātes verbi inspiratione. nrām esse cogitatione. Ergo qđ sit distat bonū a malo. cum sit illa duo a se: qm̄ nec de uerbo malū nec de corde exiet bonū nisi qꝑ prius fuerit de uerbo conceptū: qꝫ non pt bona arbor fructus malos facere: nec arbor mala bonos facere fructus ¶ Ac sacris distinctū esse credo qꝑ dei qꝑ uerbū in nobis corde: nec superflue ut arbitror. sed ut sciant inimica grē absqꝫ grā nec ad cogitādū bonū sufficere cor hūanū: ꝫ sufficientiā ipius ex deo ee: dei uocem bonū qđ cogitatur. non cordis plenitudinē exhibere ¶ Tu ergo si uocem eius audis. iā nō nescias unde ueniat aut quo uadat: sciens qꝫ a deo exiit et ad cor uadit. Vide autē quō uerbū qđ egreditur de ore dei nō reuertat ad eū uacuū. sed pficiat et omnia faciat ad que misit illud: ut dicere possis et tu: qꝫ gratia dei in me uacua non fuit ¶ Felix mens cui ubi cū indiuiduus comes ubiqꝫ se affabile prebet: cuius ide sit inuenire oblectata suauitate sanctitatis. a carnis molestijs et uicijs sese uēdicet oī hora: tedio mundo cēpus a diebus malis. Nō molestabit non lassabit: qm̄ sicut dicit scriptura. nō conturbabit ustū qꝫ ei accidet ¶ Iam uero magni pīncipis seu regie maiestatis sacrum apparere exhibuo hijs qui accedentes ad cor altū de maioris spūs libertate et puritate cōscientie magna. mīores sē. consueuerūt audere maiora. in quiem prius et curiosi scrutando penetrare. apprehendere sublimiora et cumptare pfūda: non mō seculū. sed et diuinū. Hij enī p fidei magnitudīe digni inueniuntur qui inducantur in omnē plenitudinē: nec est in omnibus oīo apochrifus sapiens a quo deus sanctū dūs arredos censeat cupidos uerticis: uānitatis non conscios. Talis erat moyses qui audebat dicē deo. Si inueni grām in oculis tuis. ostende michi ceptū. Tal' philippus qui sibi et suis condiscipulis patrem flagitabat ostendi. Talis et thomas: qui nisi sua manu tangeret uulnus. et costum latus: credere recusabat. Pusilla fides: sed de ānimi magnitudīe nimio descendens. Talis quoqꝫ dauid: qui et ipe dicebat deo. Tibi dixit cor meū exquisiuit te facies mea: faciem tuā dīe requiram. Tales itaqꝫ magna audent qm̄ magni sunt: et que audent optinent. unde illud ūbū pusillo

XXXII

uis ad ipos. qd' est istiusmodi. Quecūq; locū calcauerit pes vr: vester erit. Magna liquidē fides. magna mereatur: et quatinus in bonis dñi fiduciae pedem por reteris: eatenus possidebis. De hoc mopsi ore ad os loquit' dñs deus? et palam nō per enig mata et figuras mereatur uidere dñm: cū ipheus alys cū in vi sione apparere se dicat et p sōp nū loqui. Philippo quoq; sōz pcationem cordis sui ostendus est pater in filio: in eo paul du bio qd' inconuenies audiunt. Philippe qui uidet me uidet et patrem: et qz ego in patre et pater in me est. Sed et ihome iuxta desiderū cordis eius pal pandū se pbuit: et uolūtate labioz eius non fraudauit eū. Quid dauid? Nōne et ipe uoto se oīo non fraudari significat ubi ait non dabis dormitationē: donec inueniat locū dño? Igit istiusmodi magnis spiritibz. magnus et nuptor sponsus. et magnifica bit facere cū eis: emittens lu cem suam et ueritatē suā. eos qz deducens et adducens in mō tem scm suū. et in tabernacla tu a: ita ut dicat qui eiusmodi ē. Quia fecit michi magna qui potens est. Regem in decore suo uidebunt oculi eius. preeuntē se ad speciosa deserta. ad floes rosarū et lilia cōuallū. ad a menia oratoz et irrigua fontiū. ad cellaria cellatoz et odorame ta aromatū: postremo ad ipa secreta cubiculi. Hic fuit the sauri sapie et scie penes spou sū absconditi: hec uice pascu a ipacata in retributionem aiarū scarū. Huius ut qui ipleuit de sideriū suū et ipis. Hoc solum admōitus sic: ne solus hīe uelit. que pūt sufficere plurib. Postea enī sponsalis post ista oīa sponsus cumq; pastor apparere describitur: ut p inde admoneat' assecutor munerū tantoz pascendi gregis tm plusoz: que saltem tam nō ualent p sementipos apphendē ista: q; non audent sine pas tore oues exire in pascua. De hoc ipm sponsa aduertēs prudent' postulat sibi indica ri ubi pascat et cubet in meri diano feruore: pacta ut quidē et hoc intelligi datur pasa et pascere cū illo. et sub illo. Hec cui tuū arbitratur longe agē gregem a summo pastore: numi rū ob incursiones lupoz eoz maxime qui uenturi ad nos. in uestibz ouiū: et ppea sata git eisdem cū ipo pariter pascē pascuis et cubare umbris. Et causam ponit: ne inapiā in qem uagari post greges sodā lium tuoz. Ipi fuit qui se uolūt uideri amicos sponsi. et non fuit. Et cū suos nō illius gre ges pascere cura fuit eis. Hic iū

camen insidiantes dicit. Ecce hic est xpūs esse illic ē: ubi delicet multos seducant ab ducant a xpī gregib; sogeni suis. Hoc p lītē textu. Jam uero spūalē sensū qui in ea later sub alio sermonis pncipio exspectare? q̄d illud erit q̄ michi inde uobis oratiōb; sua misericordia patrum dignabit sponsus ecclē xpūs ihūs dūs nr qui ē deus bndcis in scla. Amen. Sīmo Tricesimus tr̄ius

Dicit michi quē diligit aīa mea. ubi pascis: ubi cubes in meridie. Et alius quidā. Indica michi qui me tra iudices: ubi non sane sūam causat. sed scrutat causam: erudiri flagellis petens. nō erui. Ite alter precat dicens. Vias tuas domine demōstra michi: et semitas tuas edoce me. Qs dixit uias uel semitas manifestat alibi: deduxit me inquiens sup semitas iustie. Ergo tra ista aīa cupida dei non cessat inquirere iustiaē et iudiciū. et locū habitacōis glē sponsi: tamq̄ viam in q̄ ambuler. cautelam qua ambuler et ad quā ambuler mansionem. De qua mansione sic habes in pphīa. Vnā inq̄ petij a dño hanc requiā: ut inhabitē in domo dūi omnib; diebz uite mee. Et iēm. Dūe diligeri decorem domus tue: et locū habitacōis glē tue. Dor

to de reliquis duobz: iustiaē et iudiciū aut ptractio sedis tue.

Mereo tra ista mens deuota inquirit utpote sedem dei: et sedis ptractionē. Et pulchre sponse progeniem conferūt pcer omīa ad cōsūmationē iucunditatis: ut de forma iustiae sit formosa: de iudicior nouella cauta: de desiderio pūe seu glē sponsi casta. Talem ptinus decet esse sponsam dūi: pulchrā eruditam et castam. Ergo pernonē quā ultimā posui ubi est loca. Pene siquidē ab eo quē diligit aīa sua indicari sibi ubi pascat: ubi cubet in meridie. Et primo aduerte q̄ elegant amorē spūs a carnis discernat affectu: dūi dilōnem exprimere magis ipa affectē q̄ nōie uolens. nō simplicat quē diligo. sed o inquit quē diligit aīa mea: specialē deliguans dilōnē. De uicz q̄ nā eam in loco pascue delectēr adeo: diligenter attende. Sed nec illud pretereat te de ipa meridiana: et q̄ is pascuū explorat locus in quo q̄ pascat cubat simul: qd' ē magne securitatis indiciū. Arbitror eūi ob hoc addidiī cubat. q̄ eo loca mīme utile sit stare et migrare sup custodiā gregis. qui grex eadem pastore cubante et pausante sub umbris: libere nichilomin⁹ discurrat in pascuis. felix regio in quā p libi tu oues ingrediūt et egrediūt.

XXXIII

er non est qui extrahat. Os in
habuit uidere uos. meq; puer
in montibz pascua una cū illis
uonagina uoq; que illuc relic
te leguntur: cū pastor earū dig
nauit ad unam descendit que
errauerat. Secure paludibo
tabat: ppter qđ et longe recedē
non dubitauit: sacens q; in tu
to eas reliquerat. Merito spon
sa illo suspirat: merito inhiat
loco pascue simul' et pacis: sed
quietis sed securitatis. sed exul
tationis: sed admirationis. sed
stuporis. Nam et me miserū
heu longe agentem et delonge
saluatricē en ipa eius recorda
tio ad lacrimas puocat: plāe
uxta affectū et uocem dicen
tū. Sup flumina babilonis illuc
sedimus et fleuimus dū recor
daremur tui syon. Libz exclamare ꝑ
me cū sponsa puer et cū ipha.
Lauda deū tuū syon. Quia con
forauit seras portarū tuarū:
benedixit filijs tuis in te. Qui
posuit fines tuos pacem: et
adipe frumenti satiat te. Os
non illuc uehementer cupiat pas
cua: et ppter pacem et ppter adi
pem et ppter sanctitatem: Ni
chil ibi formidat: nichil fastidi
dit: nichil deliat. Tuta habi
tatio patulus: dulce pabu
lū uerbū: opulenta mulca
nimis eternitas. Habeo et
ego uerbū sed in carne: et in
apponitur ueritas: sed in sa
cramento. Angelus et adipe
frumenti saginatur et nudo
sanatur grano: me oportet in
terim quodam sacramēto cōten
te esse contentū: carnis furfure.
ire palea. uelamine fidei. Et hec
talia sint que gustata afferunt
mortē: si non de primicijs spi
ritus q̄ paulūcaq; accipiamus ī
cōmentū. Postus mors in in
olla: nisi ex ipha sarcinula dul
corem. Denicq; absq; spū et
sacramento ad iudicū sumic:
et caro non pdest qđq;: et līa
occidit. et fides mortua ē. Sed
et spūs est qui viuificat: ut vi
uam in eis. Ut q̄talibz sane
habundancia spūs pīgueſcāt
ista: non pan oīo inundare
sumic cortex sacī et adeps fru
menti: fides et spes memoria
et pūcia etinitas et tempus vi
tus et speculū: ymago dei et
forma serui. Nempe in hijs
omnibz fides locupler nuchi: ī
cellaīs paup. Nichq uero par
sapor incellaī. fidei q̄ cāi sit in
mercaī ista. Ille in pmiū. Vi
des ergo cū dilatare inc' pabu
la q̄tum inc' loca: et sicut
exaltant celi a terra: ita ha
bitantes in eis bonus pastor
bz habundare. festinem' pro
inde filij. festinemus ad locū
tutiorē. ad pascū suauiorē.
ad uberiorē et feruliorē agrū:
festinemus ut habeam' sine
metu. habūdemus sine defec̄:
epulemur sine fastidio. Tu
es cāi dñe sabaoth qui es tran

quillicare uidicas oia. et ai se
curitate eqz ibi oia pasas: ide
ipe et dns et ai et pastor o
miu. Ergo pasas et cubas pa
riter: sed non hic. Denqz stra
bas ai e celo pspiciens uiam
ex tuis oculis. stephaniu lo
quor/a lupis uidisti arai da
ri sup aram. Et pterea quelo
indica michi ubi pascas. ubi
cubes in meridie: hoc e tota
die. Et ui illa meridies tota
e dies: et ipa nesciens uespe
ra. Et ideo melior e dies illa
in actis tuis sup milia: qua
nescat occasum. Ar matu
tinu forsitan habuit: ai primu
videlicet dies sanctus illuxit
nobis/p uiscera uniqz mie dei
nri: in quibz uisitauit nos o
riens ex alto. Vere aic suscepi
mus deus miam tuam in medi
o templi tui: ai in medio tui
bre mortis eroris tenebrarum
lux orta est nobis: et mane
vidim? gliam dei. Quanti
reges et pphete voluerut uide
re et non uiderut. Quare:
Qa nox erat et necdu uene
rat illud exspctatu mane. au
fiat repromissa mia. Unde
et orabat quis. Audita fac
michi mane miam tuam: qr in
te spaui. Fuit nanqz gtam auro
ra huius diei. ex quo sol iusti
cie per archangelu gabriele
nuciatus e in terris: et uirgo
deu in utero de spu scto cepit
et peperit uirgo: ac deinceps q
in terris uisus est et ai hoiubz
couersatus e. Nam usqz adeo
per totu id temporis lux pusilla
et tamqz lux tenera aurore ap
paruit: ut diem esse intim a
pud hoies pene dubitaretur ig
noraret. Denqz si cognouisset
uiqz dnm gle crucifixisset. Et
uinqz ipis panis discipulis di
cebatur. adhuc modicu lumen
in uobis est: eo qz aurora esset
et initiu. Vel potius indicii
diei: dn sol adhuc abscondere
radios suos: et nisi me eos sp
geret sup eam. Paulus quo
qz dicebat. qm nox p̄cessit dies
autē appropiquauit: significas
nic esse adhuc adeo lume mo
dicu: ut pinquasse qz venisse
diem dicere maluerit. Qm au
tem hoc dicebat: pro qm sol
reuersus ab inferis. iam se ad
alta celi sustulerat. Qd tota
gis ai adhuc silicido carnis p
ni instar dense nubis opuer
auroram uirtus omis mortu
ni corpis passiones. ita ut ne
qz amara mors neqz aux pro
brosa deficit: qd tanto magis inqz
nic exigua tenuis qz admodu
lux fuit. et que de aurore ma
gis qz de solis pdux putaa ui
deretur. Erat ergo aurora et
ipa sub obscura sanctis. tota il
la xpi uidelicet conuersatio sup
terra: usqz dn occubens et eun
ti eroriens solatus sue pene
luce clariori fugauit aurora:
et mane fco absorta e mors

XXXIII

iuctoria. Denique habes. Et bal de mane una sabbatoꝝ ueniunt ad monumentū: ortō iam sole. Au nō mane fuit: qū ortꝰ est sol? Actulit autē nouū de re surrōe decorem. et serenioꝝ solito lucem: qm et si noueratuus eū sed in carne: sed nunc iam non nouum. Est scriptū in ꝓpheta. Decorē induit induit fortitudinē. et p̄cinxit se: q̄ cetus infirma tamꝫ nubila queda exaluerat. stolam gloie induens. Saue cū elenatus est sol: et sensim demū diffundens suos radios sup terrā. ac pur paulatim ubiq; clarior appareret feruidiorq; sentiri. Ne cū q̄ illuc incalescat et iualescat multiplicet et dilatet radios suos p oīa huiꝰmodi curriculū. erit eū nobilai usq; in cōsummationē seculi: nō tamē ad meridianū puenies lumē: nec in illa sua plenitudīe uidebit nō: in qua uidendus ē postea. ab hijs dūtaxat quos hac uisione ipe digniabit. O uere me rabiles. plenitudo feruoris et luminis? solis stando umbraū erit minutio: deliccatio paludū. febriū depulsio. O phenne solsticiū qū non ita inclinabit dies. o lumen meridianū: o binalis tempies. o estiua uenustas. o autūpnalis ubertas? et ne q̄ uidear p̄cessse. o quies et feriatio hyemalis: aut certe si hoc magis ꝓbas. sola cū hyems abijt et recessit. Hūc locū in quit tante claritatis et pacis et plenitudīs indica mi: utq; ad modū iacob adhuc in corpore manēs uidit dūm facie ad faciem et salua fca est aīa eius? uel certe sicut moyses uidit eū. nō per figuras et enigmata seu per sōpnia. uel alij ꝓphete. sed nō precellens atq; inexpto ceteris. sibi noto et deo: uel sic ꝓ ysayas reuelatis cordis oculi uidit eū sup soliū excelsū et eleuatū? uel eā quo paulus raptus in paradisum audiuit uerba ineffabilia et dūm suū ihm xp̄m uidit oculis suis: ita ego quoq; te in luce tuo et in decore tuo p meatus excelsi uereor contemplari/pascēte uberius/quiescentē securius. Nā et hic pascis. sed nō in claritate? nec cubare licet sed stare: et uigilare oportet ꝓpter timores nocturnos. Heu nec clara lux nec plena refectio ut mansio tua? et ideo indica mi ubi pascas: ubi cubes in meridie. Beam me dicas cū esurieo et sitiero iusticiā. Ad hoc ad illoꝝ felicitatē qui repleti sūt in bonis desideriorꝝ suoꝝ? qui epulant et exultent in cōspectu dei. et delectentur in letitia? Sz et si quid pacioꝝ ꝓpter iusticiā: nichilomi⁹ beatꝫ puniemur. Et certe pascua ubi ouileas pauit occidentē habet: sed non securitatē. Dorro autē pascua et pauit simul?

nõne molesta vocãdinas est?
Quãa multi hic cedũt cura per
fũn? plura preter uocũ: et tu
cũ nichil. Cũ adimpleb̃ me
lenaa cũ uultu tuo? Voltũ tu
ũ dũe requirã: uultus tuus
meridies ẽ. Indica mihi ubi
pascas: ubi cubes in meridie.
Sed sanc ubi pascas nõ cu
bãs: indica mi ubi pascas et
cubes. Non ignoro ubi aljs
quibz pascere soleas: sed care
uelim ubi in meridie pascas.
Nã in tpe quidem mortalita
tis et in loco pegrinacionis
mee consueu sane sub tua
custodia pasci et pascere in le
ge et pphetis et psalmis. nec
nõ in euangelijs pascis. I
apud aplos similit requieu.
fregẽ et de gestis sõz et ubis
et carnis eoz uictũ multi qz
qz attinentibz mi mendicau
ut potui: frequẽtius autẽ qñ
is magis ad manũ fuit. man
ducaui pauẽ doloris. et biuũ
cõpũctionis bibi? et frẽ simul
michi lacrime mee panes die
ac nocte: dũ dr michi cotidie
ubi est deus tuus. Nisi q de t
mense tua liquidem pasti in
cõspãu meo mensam adulus
eos qui tribulant me: de ipa
inq̃ tue bũtatis miseracois ac
pio? in quo utcũq; respiro.
quocães cultus ẽ aia mea: et
quodens conturbat me. Hec
pascua noui et frequẽtaui te se
cura pastorẽ: sed indum q̃so
ecã que non noui. Sunt
quidem et alij pastores qui dicũt
se esse sodales tuos et non sũt:
habentes greges suos et fines
suos pabulo moras referos
in quibz pascũt? nec tecũ nec
p te: quoz unusq; cinnos nec t
traui nec appropiquaui eis.
Ipi sũt qui dicũt esse hic ẽ xps.
esse illic est: pronuncies sapie
et sũe pascua uberiora. et ne
dicant eis? et confluũt ad eos
multi: et faciũt eos filios ge
hẽne duplo q̃ se. Cur hoc qa
ubi non est meridies et plpinu
a lux ut liquido ueritas aguol
mꝰ? facieq; p ea reapiat fal
sitas, preter ueri liliniduẽ. que
non facile in obscuro a uero
discernit? plerũ q; aque fur
tiue dulciores sũt. et panis b
abscondinus suauior. Et pce
res quesd ut indices mi ubi pas
cas ubi cubes in meridie. id ẽ
in manifesto? ne seducta inci
piam uagari post greges so
daliũ tuoz q̃ admodũ et ipsi
uagi sũt. nulla stabiles ueri
tudine uitatis: semp discẽtes
et nũq̃ ad sãam ueritatis per
uenientes. Hec sponsa, pter
phjoz et hereticoz uana et ba
ua dogmata. Michi vẽ ui
det nouu solũ pterea, sed et p
ter dolos insidiasq; pcatũ. sic
sunt seductoz spũs sedentes
in insidijs et parantes sagit
tas suas in pharetra ut sa
gittent in obscuro rõs corde.

XXXIII

pter hos inq̃ er maxime uide
tur michi illa meridies optan
da eiã nobis. ut clara luce de
prehenda inuis astuaas dyabo
li: atq̃ angelũ sathane. illũ
qui se transfigurat in angelũ
luas ab uño angelo facilime
discernam? Non enĩ aliter nos
custodire sufficiam? ab incursu
et demonio meridiano: nisi in
meridiano eẽt luce. Qd̃ quidẽ
demoniũ meridianũ idcirco
dcm existimo: qr sic aliqui de
uño maliguor qui cũ meito
tenebrose obstinate qr nolũta
tis sue uox et uox pterua sint.
diem cũ se ad fallendũ sibi aue
noquerũt? nec mõ diem sed et
meridiem: sicut eor princeps
nõ contemnis esse equal' deo.
eiã adulat' et extollit supra
id qd̃ dicit' aut qd̃ colitur ds.
atq̃ mali cordis illius quẽ forte
aliqd̃ istiusmõi demoniũ meridi
anũ temptandũ accepit. oriẽs
ex alto illuxit uelud meridi
es qui falsũ cõuincat et pdat
non potit dño cauere? sed cẽp
tabit et supplantabit. sine du
bio sub specie boni: pro bono
salz malũ inducendo et ĩproui
do pluadens. Et tũc meridies
id est maior claritas appare
temptans: cũ quasi boni ma
ioris ymaginẽ preferr. Quo
ciens uerbi causa suggessit.
aurigapare ugulias quo ad
sollẽpnia fratrũ illudẽt domi
cauit. Quociens pdus ieiu
nia: ut diuinis obsequijs eo
inualem redderet. quo ĩbecillẽ.
Quociẽs bũ pliaentibz in ce
nobijs ĩuidens: obcentu q̃si
maioris puritatis hẽm ũ pere
pluasit. Et cognouerũt tandẽ
tandem: q̃ uerus sit sermo q̃
frustra legerant. De solu: q̃n
si cecidit non habet subleuãtẽ.
Quociẽs ad opus manuũ pl⁹
q̃ opus fuit inuitauit: et sic
cũ uerbz cetis regularibz exci
tijs ĩualidũ reddidit. Q̃ mul
tas exactionẽ corpis que iux
aplin ad modiũ ualet. non
modiũ pluasit: et pietatem
fraudauit. Denicz ipi experi
estis quõ quidã ad uerecũdiã
illoz dico qui antea inhiberi
non poterant. ita in spũ uehe
menci ad oia ferebant'. post
ad cautã iguauiã deuenerũt:
ut sedm illud apli cũ spũ cepe
rint nũc carne cõsummẽ. Q̃
turpe iuiere fedus cũ suis
corpibz quibz crudele ãn
indirerunt bellũ. Vide as
pchpudz ĩportune q̃n care
supflua: qui prius necaria
obstinatissiẽ recusabant. Q̃
q̃ si qui in sua forte ĩuicti ob
stinatione pdurãt indiscreci
abstinentes. et singularitate
notabili conturbantes eos
cũ quibz habitare debent ẽm
moris in domo: haut sno sa
ne an se existimẽt pietatẽ reti
nere cũ huiusmõi muchi nidenẽ
et longius abiecisse. Nã qui

sapientes in oculis suis deare
uerũt apud se nec consilio acq̃
escere. nec p̃cepto: indeant qd
rideant nõ michi. sed dicenti
q̃m q̃ pcm̃ arriolandi ẽ repug
nare: et q̃ scelus ydolatrie nol
le acquiescere. Premiserat au
tẽ q̃ melior est obedientia q̃ vic
tima: et auscultare magis q̃ of
ferre adipem arietũ idz abstinẽ
tiam cõtumacie. Unde dñs per
ꝓphã. Nũq̃ manducabo car
nes taurorũ: aut sanguinẽ hyr
corũ potabo. Significans nũ me
sibi acceptũ fore ieiunia superbo
rũ uel iniquorũ. Sed sane nẽo
ne cõpugnantes superstitiosos vi
deam̃ frena laxare gulosis: et
audiant illi ad proximũ suũ. q̃ ad
remediũ hijs dicat. Quorẽ au
dire uerag̃ pars. quatuor esse
cẽptationũ genera: et ipa nob
ca ꝓpheta sermone describi. Sa
to inq̃t auertabit ce uenias ei⁹:
non timebis a timore nocturno. a sagitta uolãte in die.
a negocio pambulante in tenebris: ab incursu et
demonio meridiano. Attendite
michilomin⁹ et uos alij: q̃ oĩbz
spero ꝓficuũ. Illud oĩs in no
bis sentimus et sentim⁹ qui cõ
uersi sumus ad dñm: q̃ scã scr̃
tura dicat. Fili accedens ad ser
uitutẽ dei. sta in timore: et pre
para aiam tuã ad cẽptationẽ
Tragi ꝓmordia nre gulosis
nre cõis quide experientie rõez.
Primus erasmus timor: quem
incrauabz statim horror unie
gerit artoris: et insuete austeri
tas discipline. Atq̃ is timor
nocturnus dr: uel q̃ nor in scr̃
turis designare soler aduersa:
uel q̃m ꝓter qd̃ adusa pax ag
gredim̃ id nondũ reuelatũ est.
Si eũ dies ille luceret in cuius
luce pacem et labores et ꝓmia
uideremus. timor oĩo quorum
labor nullus est pre desiderio
ꝓmiorũ: dñi clara luce apparere
q̃ non sint condigne passiones
huius q̃s ad futurã gl'am: q̃
reuelabit in nobis. Nũc uero
q̃m absc̃dita sunt ab oculis nos
tris et nox est intrim in hac pre
remptamur nimirũ a timore
nocturno: et p bonis que non
uidemus formidamus q̃ impũ
gnarũ sit adusa colleare. Di
gladiũ. unde et orandũ pri
mo incrauabz contra hanc pri
mã cẽptationẽ: ne subito poc
cupari a pusillãimitate spũs et
tempestate. a bono cepto qd̃
abstrahi reliliare Superata aũt
hac cẽptatione armemur nos
michilomin⁹ aduersus hominũ
laudes: que de laudabili potissi
mũ uitia sumũt materiã. Uno
quũ patebim⁹ uulneri a sagitta
uolante in die: que est inanis
gl'a. Fama siquidẽ uolat: et ide
o in die q̃ in opibz lucis. Si her
ba sufflatã tamq̃ manus aura
rerat: ut solidius aliq̃ afferat
de diuinis et honoribz scti: si for
te qui nõ curat laudes. apprae

XXXIII

dignitates. Unde si nō hic or-
do temptandi seruatus ē in do-
nō nō: an post suggestū ad
solam uanitatē precipitū ostē-
sa sūt oīa regna mūdi atq; ob-
lata. Tu ergo exemplo dñi et
ista tēnue. Aliū nāq; est carū
uenuri et a negocio pambulā
re in tenebris: qd' est ypocrisis.
Et sūt ista de ambitione desce-
dit et in tenebris hītacio eius.
quippe absconditur q ē: et q nō
est uenit. Negociat aūt omī
pe. formam reuenus pretiosus
ad se occultandū: uitauitq; autē
eius uendicatus et emēs hono-
res. Postrema tēptacio ē demo-
nij meridiani: qd' solet maxi-
me insidiari pfis qui indeficter
tamq; uas uitreū oīa supaue
nit: uoluptates fauores hōres.
Qd cū iam superet et qui tēp-
tat in quo possit pūgnare pals
aduersus huiusmōi. Venit pīn
occultus qui manifestus non
auder: et quē sacis erptus est
apli omne horrere malū: fal-
so bono supplantare molitur.
Qui aūt possūt dicere cū aplo.
non enī ignoramus astutias
eius: quo plus pficiūt eo ma-
gis solliciti sūt cauere a laque
o isto. Hinc est pfecto q maria
angelica salutatione turbat
dolū ni fallor suspicans: et uolu
e non prius amicū angelū sul
cepit q esse amicū nouerat. De
nuq; sallitat' cunus ne sit an ad
uersarius: cāq; qui erptus sit de-
monij meridiani uersutias. A
pli quoq; alū cū laborarent in
remigando uento aduersante
et iactante nauicularū. uidēs
dñm ambulantē sup mare. ꝙ
putauerūt fantasma esse. ita ut
clamarēt pre timore: nōne a
perta meridiem suspicaone de-
monij ptendē: Et recordamini
scripture dicentis: q quarta vi
gilia noctis uenit ad eos am
bulans supra mare. Ideo igi
tur ideo sup̄mo demū loco hec
temptacio formidet. et quo se
in sūmo stare quis uideat: eo si
bi uigilancius ab incursu et de
monio meridiano cauēdū īcel
ligat. Porro discipulus uerus
se manifestauit meridies: in eo
q audierūt. Ego sū: nolite timē.
Et falsa suspicao ab eis depulsa
est. Vanā et nobis quoties pal
luata fallicias menat uel molit
irrepere. emittat lucē et uitatē
suam ad ptendū eam oriens
ex alto uerus meridies: et diui
dat lucē a tēbris: ut nō noctem a
pfia tamq; ponentes lucē tene
bras et tenebras lucē. Adhuc
nisi tedio fuit longiuado sermo
nis: has quatuor tēptaciones
tentabo suo ordine assignare
ipi corpi xpi qd' est ecclia. Et ec
ce q̄ breuius possum pauco. Di
dete pimā ecclam: si nō pmo
pualsa est aliter nimis a cō
re nocturno. Erat enī nox: q̄u
omīs qui interficeret seōs arbi
trabat obsequiū se pstare deo.

Hac aũcẽ tẽptacõe deuicta et
sedata tẽpestate. ĩlata fĩa ẽ:
et nĩ̃ pmissionem ad se factã.
in breui posita est in superbiã se
ulozẽ. Et doleus ĩimicus q̃ fin
tractus eẽt a timore nocturno. q
uertit se calide ad sagittã uolan
tem in die: et uulnerauit in ea
quosdam de ecclia. Et surrexerũt
homĩes uani et cupidi gle et vo
luerũt sibi facere nomen: et
exeũtes de ecclia. diu candẽ ma
trem suã afflixerũt: in duris
et puersis dogmatibz. Sed hec
quoq; pestis depulsa est in sapi
entia sozẽ: sicut et pma ĩpatia
martirũ. Et qa ista libera q̃dẽ
deo miserante ab utraq; illa u
malicia: sed plane fetã a negoti
o pambulante in tenebris. De
gmatoni huic a fermẽto phari
zeoz. qd̃ est ypocrisis? si tamẽ
ypocrisis dia deber. que iã late
prehẽdebat non ualet: et p
ĩprudentia nõ queat. Serpit
hodie puerida tãbes p omẽ cor
pus ecclie: et quo latius eo del
pacius: eo; pniciosius quo ĩ
terius. Nam si insurgeret apte
hereticus mutaret" foras et arce
ret: si violentus ĩimicus: ab
sconderet se fortitan ab eo. Nũc
uero quẽ eiaciet? aut a quo abs
condet se? Omnis anima et omnes
ĩimici: omnis uanitas et omnis ad
uersarij: omnis domestica et nul
la pacata: oes primi et omnes
que sua sũt querũt. Ministri
xpi sũt et seruiũt aut xpo: ho
norem inedũt de bonis dñi: q
dño honorẽ non deferũt. Inde
is quẽ cotidie uides meretrici
nozẽ. hysteronicus habitus re
gius apparatus: inde aurũ in
frenis in sellis in calcaneis: et
plus calcaria q̃ altaria fulgẽt
Inde mense splendide et abis v
aphis: in cõuiuiis et ebrie
tates: in cythara et lyra et cybi
a: inde redũdantia torcularia v
pmptuaria plena eructantia
et hoc in illud. Inde dolia pig
mentaria: inde referta marsu
bia. Pro huiusmodi uolũt ee v ec
clesiarũ ĩposita decani archydi
aconi: epi et archiepi. Nec eni
hec merito cedũt: sed negotio
illius qd̃ pambulat in tenebs.
Olim predãn ẽ: et nũc tempꝰ
adimplecõis aduenit. Ecce in
pace amaritudo mea amarissi
ma. Amara prius in nece mar
tirũ: amarior post in cõflictu
hereticoz: amarissima nũc ĩ mo
ribz domesticoz. Non fugare.
non fugere eos pt: ita ĩualue
runt et multiplicati sũt super
numerũ. Incestina et insanabi
lis est plaga ecclie: et ideo ĩ pa
ce amaritudo eius amarissima.
Sed in qua pace? Et pax est.
et non ẽ pax. Pax a paganis.
pax ab hereticis: sed nõ pfecto
a filijs. Vox plangentis ĩ pe
ctore. Filios enutriui et exaltaui:
ipi autem spreuerũt me. Spre
uerũt et maculauerũt me a
turpi questu. a turpi uita. a tur

pi cõmercio: a negocio deuiꝫ
pambulauit in tenebris. Sup
est ut iam de medio fiat demo
niũ meridianũ: ad seducendos
si qui in xpõ residui sunt adh̃.
pmanentes in simplicitate sua.
Siquidẽ absorbuit fluuios sa
pientiã. et torrentes potentiũ:
et habet fiduciã ut iordanis i
fluat in os eius: et hũiles ꝙ si
plices qui sũt in ecclã. Ipe est
eñi angꝛps. qui non solũ se di
cem sed et meridiem minaciter.
et erroles supza id qđ dr. aut
qđ colitur deus: quẽ dñs ihũs
interficiet spũ oris sui et destru
et illustratione aduentus sui:
ucpote uerus et etiius mẽdies
sponsus et aduocatus ecclẽ: ꝙ
est benedñs in secula. amen.

Sancto Tricesimo quarto

Si ignoras te o pulchra
inter mulieres egrede
et abi post greges sodaliũ tuoꝝ:
et pasce hedos tuos iuxta tabe
nacula pastoꝝ. Olim sñs mo
yses qñ multũ pslumebat de
gñã et familiaritate quã inue
nerat apud deũ aspurabat ad
quandã uisionẽ magnã: ita ut
diceret deo. Si inueni gratiã in
oculis tuis ostende mi teipm.
Accepit autẽ p ea uisionẽ lon
ge inferiorẽ: et qua cũ ad ipsã
quã uolebat posset aliqñ pue
nire. filij quoꝫ hebedei in sim
plicitate cordis sui ambulãtes.
magnũ aliqđ et ipi petere au
si sunt: sed ad gradũ nichilomi
sunt reducti p quẽ suat ascen
dendũ. Ita et modo sponsa qñ rẽ
grandem postulare uidetur. rep̃
mit̃ sane austeriori respõsioe:
sed plane utili et fideli. Oportz
namꝫ hũilitẽ sentire de se uten
tem ad alaoza. ne dñs sup se
actollit̃ cadat a se. ñ i se suũ p
uerã hũilitatẽ suũ soliditet. Et
qz nisi hũiliatus mito maxia
mime obtineat: preterea q ue
hendus ẽ correptione hũiliat̃:
hũilitate meret̃. Cu ergo cñ
te hũiliari uidis: habeto id sig
nũ in bonũ oño argumẽtũ gre
pinquãtis. Nã sicut ante tu
ã exaltat̃ cor: ita ante exal
tationẽ hũiliat̃. Sane uerũꝫ
legis: deus superbis resistit̃
et hũilibz dare gratiã. Nõne
deꝫ suũ suũ iob cñ post ĩsig
nem triũphũ post tantam et
tam phatã ipius pacã am lar
ga remunerãdũ bñdcõe cen
seret. prius in multis et distric
tis paciẽtia cõibz hũiliare cura
uit: et sic patz uiam bñdcõi.
Ac patrũ est cñ iam p seipm hu
miliat nos deus si nõ libenter
accipimus: nisi qñ et p aliũ
hoc facit sapiam̃ filiũ. Q̃ ob
tẽ accipe huius rei mirabile
documentũ de sõ dauid. Aliqñ
maledixit illi a seruo. Ac il
le nec simulatã sentit̃ iniuriã:
qz pplenit gratiã. Q̃ in auribus
uobis filij saruie? Q uere ho
munẽ sedm cor dei: qui se vlci
centi pocius q̃ exprobranti

cucurrendū putauit. Unde et se
cura consā loquebat. Si reddi
di retribuentibz michi mala: de
adam merito ab īmicis meis
inanis. Petuit ergo phībei ma
ledictū cōuictauē: questū estī
mans maledictā. Et addidit. Do
minus misit illū ad maledictē
dū dauid. Prius sc̄dm cor dei: q̄
de corde dei ferebat sētiam. Seu
ebat lingua maledicta: et ille ī
tendebat quid in occulto ageret
deus. Vox maledicentis in au
ribz: et aīmus inclinabat se ā
ab būdōnē. Hūḡ in ore blas
phemi est deus? Ablit. Sed eo
ulus est ad hūiliandū dauid.
Nec latuit phām: quippe cui
incerta et occulta sapīe siue ma
nifestauerat deus. Et ideo dicit
Bonū mi q̄ hūiliasti me: ut dis
cam iustificatōes tuas. Vides
q̄ humilitas iustificat nos?
Hūilitas dixi: et nō hūiliatio.
Quanta hūiliant? qui hūiles
non sunt. Alij cū rancore hūili
antur? alij patienter: et alij lībē
ter. Primi rei sunt. sequētes in
nocētia: ultimi iusti. Q̄ḡ et in
nocētia poena iustitiae ē: sed
cōsūmatio eius apud hūilem.
Qui autē dicere pt. bonū mi
q̄ hūiliasti me: is uere hūilis
est. Non pt dicere qui inuitus
tolerat: minus qui murmurat
Neuter hoz promittimus grām
q̄ hūiliat: et si sane longe hī
duo a se differunt. Et alter q̄
dem in patīa sua possideat aī
mā suā: alter in suo murmure
ptat. Sed cūī et si unus tam
uenter cū grām promereat: q̄m nō
hūiliatus sed hūilibz dat dō grām.
Est autē hūilis qui hūiliatōem
cōuertit in hūilitatē: et ipē est
qui dicit deo: bonū michi q̄ hu
miliasti me. Nemī prius q̄ pa
tienter ferr bonū est: sed plāne mo
lestū. Scimus autē q̄ hylarem
datorē diligit deus. Unde et cī
ieiunamus iubem caput nrm
unḡe oleo et faciem lauare? ut
nrm scīz opus bonū spūali
quodam gaudio condiat: q̄ho
locaustū nrm pingue fiat. Et
cūī sola grām quam pfert me
retur lēta et absoluta hūilitas.
Que cūī coacta fuit uel erro
ta. qualis unq̄ ē in uno pace
re illo qui possidet aīam suā.
Nec inḡ hūilitas et si uitā ob
tinuerit pter patīam: pter tri
stam cū grām non habebit.
Non enī congruit ei qui cius
modi est illud carpere? gle
hūilis in exaltatione sua: qm
non sponte hūiliatur neq̄ lībe
ter. Vis autem uere hūilem re
gl̄antem? et uere dignū gl̄a?
Libenter inq̄t gl̄abor in infirmi
tatibz meis: ut inhabitet ī me
uirtus xpi. Non dicit patienter
se ferre infirmitates suas. sed
et gl̄iari. et libenter gl̄ari in
illis: pbās eā sibi bonū esse
q̄ hūiliat? nec sufficere dō ut
possideat aīam suā tanḡ pa
tienter hūiliatus: ū et grām acti

piat cauiq; spōte humiliatus.
Gialem uero hinc audi re
gulā. Omīs qui se hūiliat aut
exaltabitur: sigficans ꝓfō
non omnē exaltandam esse hu
militatē: sed eam cū que de bo
lūtate uenit non ex tristicia ne
ex nēcitate. Nec eū p contrariū
ū omīs qui exaltatur hūilian
dus erit: sed cū qui se exaltat
hūiliabit: nimirū ob uolūtatem
am hūiliatē. Ita ergo nō qui
hūiliat: sed qui sponte se hūili
at exaltabit: uelq; ob meritū
uolūtatis. Esto enī q hūili
tas tua ꝓ aliū ministrat.
verbi gīa. pbra dāpna suppliciā.
nō tū idcirco tē ab alio q̄ a se
metipō hūiliatus ille dicet: qui
illa oīa tacita et lenta conscīa
causa dei subeunda deuenerit.
Sed quo ꝓgrediūr: Patienter
ut sencio sustinens exemplū in
verbo de hūiliatate et pacīa: sed
reuertamur ad locū de quo di
gressi sumus. Id namq; inuad
et occasione rūsi. quo grādia
presumentē sponsam repīmē
dam censuit sponsus. et non
ad insipiencīa illi: sed ut sanc
et eo ꝓbabiliorus et maiorus
hūiliatus daret occasio: p qm
dignior pocior atq; eor ipor
que perebat capacior efficeret.
Dimitti q̄ adhuc in animis sum
pturus capli. dissilionis eius
initiū principio si placet sermo
nis alterius ordiarū: plenum
ne iuba sponsi vel recēseantur

cum rēdio uel audiancē: qđ ip
se auertat a seruis suis ihūs
xpūs dūs nr: qui est bñdictus
in seculā. Amē Sino tertium?

Exi inquit ignoras.
egredere. Dura et as
pa increpacio. Hoc
quippe ubi seruī audire solēt
a ualde uasceubz et indignā
tibz dīis: uel aualle a dīabz
suis: cū grauit illas offendit
Exi hinc exi a me: egredere a q
spū meo et a domo ista. Hoc
ergo ubo aspo atq; amaro sanc
ti miūq; increpacio vatē nō spō
sus qē dilāz sub gdicōe cū si scip
sā ignoauit. Nil q̄pe ualidius
efficacius ue ad terrendū po
tuit in eam intendē q̄ ut egre
di minaret: qđ et tu adūtere
poteris: si bñ attendas vñ uel
quo egredi iubeat. Unde enī
aut quo putas nisi de spū ad
carnē. de bonis āimi ad stātia
a desideria: de intīa requie mē
tis ad mūdi strepitū. et inqui
etudinē animarū exteriox. In
quibz oīnibz non est nisi la
bor et dolor: atq; afflictio spūs.
Que enī aīa semel a dño didi
cit et acceptit intrare ad scipsā
et in īaimis suis dei pīcā sus
pirare et q̄rere facē eius sem
p. spūs enī est deus. et qui re
quirīt eum oportet eos ī spū
ambulare et non in carne ut
sēm carneu viuant: talis
inq; aīa nescio an uel ipsam
gehēnam ad tempus expiri

horribilius penalius ne ducat: q̄ post spūalis studij hui⁹ gustatam semel suauitatē exire denuo ad illecebras. uel poci⁹ ad molestias carnis. sensuū q̄ inexplebilē repetere curiositatem: dicente ecclēste. Oculꝰ nō implebit̄ uisu: nec auris auditu. Audi eū hoīem exp tū que loquunt̄. Bonus es iq̄t dñe spantibz in te: aīe q̄renti te. Ab hoc bono si q̄s auertē sat tam illā conaret̄: puto haut sanus accepisset q̄ si se de padiso et ab ipo introitu glie cōspi cere et deturbari. Audi adhuc et aliū silem huic. Cibi dixit cor meū aie. exquisiuit te facies mea: faciem tuā dñe requirā. Vnde et dicebat. Michi autem adherē deo bonū ē. Et uerū loquens ad aīam suā dicat. Cō uertere aīa mea in requiē tuam: q̄ dñs bñfecit tibi. Dico ergo uobis. Nichil est q̄ in tm formidet qui q̄s hoc bñficiū sel' acceptū. q̄ ne gra derelictus ne esse habeat denuo egredi ad carnis consolacões ymmo de solacões: cursū q̄ carnaliū sensuū sustinē tumultus. Terribilis p̄inde et nimis formidolosa q̄minacio: egredere et pasce hedos tuos. Q̄d est. Indignam te nouis illa tua famulari et suauitatū cōtē placione celestiū. intelligibiliū diuitiarū. Q̄obrē egredere de sēario meo corde tuo ubi se cretos sanctosq̄ uersatus ac sapīe sensus dulcē haurire lō lebas: et magis tamq̄ una de secularibz pascendis et oblectā dis cue carnis sensibz intricare. Hedꝰ quippe qui pcm signifi cāt et in sinistro collocandi sū a similibz dicit uagos ac pen lances corpis sensus: per quos pcm tamq̄ mors p tenebras introiuit ad aīam. Cui et bñ congruit qd̄ sequē in scriptura. iuxta tabernacula pastorū. Nō eū supra sicut agnū: sed iux tabernacula pastorū hedi pasci tur. Pastores siquidem q̄ uere pastores sūt. licet tabernacula habeant de tēa et in tēa. corpa uidelicet sua hijs diebz quibz nūc militant: non tamē de ter ra. sed celestibz pascuis greges dñicos pascere consueuerūt. Ne q̄ eū suam eis sed dñi pdicāt uolūtatē. At hedi qui sūt cor pis sensus celestia non requirūt. sed iuxta tabernacula pastorū in oīnibz uidelicet bonis sensi bilibz huius mūdi que ē regio corpm sumūt. unde sua delīde ria non tam sanctum q̄ terrenū. Turpis mutatio studiorū: ut qui ante studij sui⁹ peregrinā tem et exulem aīam suā sa cris meditacōibz tamq̄ celesti bz pascere bonis. dei bñplacitū et misericordia uolūtatē ei īgrere. penetrare deuocione celos. et mente arcane supnas māsio nes. saluare patres atq̄ aplos.

XXXV

et choros ꝓphetaꝝ martyꝝ
q̄ adimeam triumphos. ac stu
pere pulchriores angelor or
dines: nisi omnibꝫ his omis
sis turpi se mancipent corpo
ris seruitutꝫ ad obediendū
carni. ad sanctificandū uētri
et gule. ad mendicandū in u
niuersa cia: unde exea q̄ pre
cepit mūdi huius figura suā
semp famelicam curiositatem
aliquatenus consolet̄ur. Exi
tus aquaꝝ deducant oculi me
i sup huiusmōi aiam: que cum
nutriretur in croceis demū ā
plexat̄ stercora. Dauit enim
uxor bī uiri suam sterilem
que nō habebat filios: et ui
due non benefecit. Et unde q̄
non simplicit egredere. sz egre
dere inquit et abi post greges
sodaliū tuor: et pasce hedos tu
os. In quo ut michi uideat
magne cuiusdā rei nos āmo
nuit. Quid istud: Heu q egre
gia creatura iam olim fēa de
grege et nūc in penis miseri
bilit̄ peruenis non saltē ut
greges remanē permittit̄: sed
post abire iubet̄ur. Quō iq̄s:
Quō legis: Homo cū in ho
nore esset non intellexit: com
paratus est iumentis insipien
tibꝫ: et similis factus est illis. Ecce
quō de grege fēa est egregia
creatura. Puto dicerent iumē
ta si loqui fas esset. Ecce adā
factus est quasi unus ex nobis.
Cū in honore esset īquit. In
quo honore ḡis: Habitabat
in paradiso. et in loco uoluptā
tis cōuersatio eius: uidi mo
lestie nichil indigentie sentie
bat: odoriferis scipatis mal:
fluentis floribꝫ. gl̄a et honōe
coronatus: et constructus su
per omnia opa manuū plas
matoris. Magis autē ob īsig
ne dine similitudinis p̄cellebat:
et erat illi sors ac sotietas cū
plebe angelor: et cū omni mi
licia celestis exercitus. Sz mu
tauit ista gl̄am dei. in similitu
dinē uituli comedētis fenū. Ju
est q̄ panis angelor factus est
fenū positū in p̄sepio: appo
sitū nobis tamq̄ iumētis. Ver
bū quippe caro fact̄m est: et iux
ta ꝓphetā. omis caro fenū. Et fenū
istud mūme delicatū. nec ex e
o cadit flos: quia requieuit
sup eū spūs dñi. Uter h̄ nāq̄
aliqū finis uenit uniuerse ca
rnis: q̄ spūs recesserat unte.
Denicq̄ ait. Non p̄manebit spūs
meus in homīe in ēternū: q̄a caro
est. Carnis nomīe hoc loco uici
ū designari intellige: nō natu
ram. Nec cū spū natura ex
pūgit: sed uicii. Uter uicii
igit̄ omis caro fenū: et omnis
gl̄a eius q̄si flos feni. Exsicca
tū est inq̄t fenū et cadit flos.
Sed nō ille flos qui de uirga
et radice posse ascendit. eo q̄ re
quieuit sup eū spūs dñi: nec
illū fenū q̄d uerbū factū est:
p eo quod sequit̄ in ꝓpheta.

Verbū autem dñi manet ī eter
nū. Si enī fenū uerbum et uer
bū meū manet: fenū quoq;
necesse est maneat meū. Ali
oq̄n quomō uitā prebet eīa?
si ipm nūnc manet meū?
Aut aute. Si quis manducaue
rit ex hoc pane: viuet meū.
Et quē panem dicat. apit cū
subūgit. Et panis quē ego da
bo caro mea est: p mūdi uita.
Quomō ergo eternū non est.
quo eternalit uiuit? Sed re
cole nūc meū uocē filij ad pēz
loquentis in psalmo. Non da
bis inquit scm tuū uidere cor
rupcone. Haut dubiū q̄n de
corpe dicat. qd' in sepulchro ia
cebat exaīe: hoc enī scm. et an
gelus qui nūciauit uirgini
locutus est dicens. Et qd' nas
cetur ex te scm. uocabitur filius
dei. Quo igit pacto fenū scm
poterat uidere corrupcone? q̄
incorrupti uicem ꝑcuio uirore
uiuacitz palcuis ocūi eīa a
uidos angelox in se defigere
possit obtutus insaciabiliter
oblcandos? ꝑdat sane fenum
uiuacitatem: si maria uirgini
tatē amiserit. Ergo cibus hoī
nis mutauit se in pabulū pe
coris: hoīe mutato in pec. Heu
tristis et lacrimosa mutacio:
ut homo paradisi accola tte dūs.
celi ciuis. domesticus dñi saba
oth. fiat' bēox spūū. et celesti
ū coheres uitiū. repētina se cō
uersione ūmerent et ꝑter ifir
mitatem iacentē in stabulo? q
ꝑter pecorinam silicudinē indi
gentē fenō: et ꝑter indomitā
ferocitatem alligatū presepio. si
cuid carpāt est. In chamo et fre
no maxillas eox constringe:
qui non approximant ad te.
Agnosce cū o bos possessorē su
ū et ci asine ꝑsepe dñi sui? ut
ꝑpere dei fideles ūeniant: qui
ista dei mirabilia sunt ꝑcium.
Cognosce pecus: q̄ nō cognos
cit homo. Adora in stabulo:
quem fugiebas in paradiso. Ho
nora presepiū: annus contēplā
a impiū. Comede fenū: qui pa
nem et panē angelicū fastidi
s. Sed quenā inquis cāusa
fuerit dilectionis? ꝑcō q̄ hō cū
in honore esset non intellexit.
Quid non intellexit? Nō dicat.
nos dicamus. Positus in ho
nore non intellexit q̄ limus
esset honoris fastigio delectat?
Et continuo in se expans est.
q̄ tanto post que homo de fili
is captiuitatis et prudent' ad
uenit: et ueracit' paulū dicē.
Qui se putat aliquid esse cū
nichil sit: ipe se seducit. De mi
sero q̄ nō fiunt qui iam cāt di
cerent ei. Quid superbis cinis et
uis? Hinc egregia creatura q̄
gi admirata est. Hinc bestiali
silicudīe dei silicudo mutata ē.
Hinc sodalitas cū iumentis pe
consorcio angelox inita est.
Vides q̄ sit fugienda nob
hec ignorancia? de quo cor mi

lia malor vnuſo nō generi
puenerūt. Aut eū ꝓpterea ho
minē iumentis insipientibus
cōparū: q non intellexit. Ca
uenda pinde oīmodis ignoraū
cia: ne forte si adhuc sine scel
lāi et posse uexacionē inuenia
mur. multo plā et grauio
ra priorib mala ꝛueniāt nos:
dicatq de nobis. Curauimus
babilonē: et non est sanata.
Merito quidem: q nec veracē
dei intellāū audiuit. Et vide
ne forte etiam hic sponsus cū
dilāam ab ignorancia tanto
magis pacis contrario deberet.
ꝓcā nūme dixit. egredere cū
gregib aut egredere ad greges:
sed egredere aut post greges so
daliū tuor. Vtq hoc. Sane
ne sedam pinde ignorancam
priore magis pauendā puden
dam q ostenderet: q ulla hoī
nem bestijs parem faceret: ista
et posteriorē. Nam hoīes qui
dem merito ignorancie igno
rari deest reprobi et ad illud
tremendū iudiciū stare. et ig
nū ꝓcato tradi habent: non
autē et pecudes. Nec dubiū so
re deterius hijs qui sic erūt q
qui oīo non erūt. Melius fu
erat ei inquit: si natus nō fu
isset homo ille. Non utiq si
natus oīno non fuisset. sed si
natus non fuisset homo: sed
uerbi gīa. aut pecus aut alia
quepiam creatura: que qū iu
dicū meritis non haberet. ad
iudiciū non ueniret: ac per hoc
nec ad supplicū. Sanat ergo aīa
rōnalis que se ob priorem igno
rancīā erubescit pecudes habere
sodales in pferendis unq bonis
terre. non ecā lilit sodalis habui
cam in pferendis cormentis ge
henne: et tūc demū etiam ab ipis
gregib suor sodaliū iumentor
cū dedecore exturbandam: nec iā
uel cū ipis iturā. sed plane post
qū illis nichil mali sencientibus
ipa malis oīb exponetur: a q
bus non liberabitur inerrū: si
quidem sedo ignorare adierit.
Egredit unq homo et solitari
abit post greges sodaliū suor:
cū solus in inferno inferior retru
dit. An non tibi posteriorē uide
tur tenere locū: qui ligatis mā
bus et pedib proicitur in tēbras
exteriores. Et erūt ꝓcto nouissi
ma hoīis illius peiora priorib:
que prius bestijs equabat. nūc
et postponit. Puto q tī pūa uita
si bene aduertas: posteriorē ne pe
oribz hominē iudicabis. An nō
liquidē tibi uidetur ipis bestijs q
dāmodo bestialior esse homo ratōe
rugens: et racione non viuens.
Nam pecus quidē si se racione nō
regat. excusacionē habet a natā
a qua ei penitus hoc munus ne
gacū est: quā non habet homo.
cui ab ipsa spāli ꝓgenitura dona
tū est. Merito pinde eo ipō censet
homo egredi et post ue gregali
bz aīantibz: q solū hoc aīal con
uersacione degeneri iuxta nature

transgrediens vōis compos ra
cōis expaa moribz et affāb imi
catur. Cōuincat ergo ue post gre
ges homo: et nūc quidē deprāua
one nature: postmodū autē
et extremitate pene. Exe sic ma
ledicet homo: qui ignorantiā
dei habere iucundus fuit. Dei di
cam an sui: Utrāq; sine dubio.
Utraq; ignorantia dāpnabilis ē:
utralibz sufficiat ad pdictionē. Dis
scire q̄ est ita: Sed de dei nūme
dubitas: si tamē constat tibi nō
aliam esse uitam eternā q̄ ut
patrem cognoscas dm uerū: y
quē misit ihm xp̄m. Audi ergo
sponsū liquidō et apte in āima.
eandem aīe ignorantiā condēpnā
tem. Quid eū dicat: Non utiq;
si deū. sed si ignoras te inquit:
egredē et cet̄. Patet ergo q̄ igno
rans ignorabit: siue se siue deū
ignorare contīgat. De qua u
raq; ignorantia erit nobis. si
tamen deus manū apponat. u
plus ad modū disputatio: non
mō tamen ne fiangat et non
pmissa ex more oratione. auc
ego mult⁹ diligent̄ rem uētatā
p̄sequar: auc uos minus acte
te que nō nisi magno sui sapiēdi
sūt desiderio audiatis. Exeūt si
corpis cibz aī ablq; appetitu et
sacietatis illū simus. nō mō non
pdest sed et nocet plurimū: mul
to magis panis aīe aī falsidio
sūptus non sāe nutrimētū. sed
magis corrūpētū conūcē ipōrta
bit: qd' auertat a nob̄ sponsus
ecclie ihesus xp̄us dñs ñr qui ē
bndictus in secula. Amen.

Sermo tricesimus v⁹

En ego mee pmissionis:
en ego desideriis uris:
en ego etiam deo p debito sa mu
latu. Cupio ut uideas tacitē
me geor ad loquendū: pacti uen
tate. tacitate fiducia. timore dñi.
Si tacuero os meū condēpnabit
me. Quid si loquar: pferto ue
reor idem iudiciū ne loquentē
videlicet et non facientem idē
dem os meū condēpnet me. Ju
uate me orōibz uris: ut semp
possim et loqui que oportet: y
ope implere que loquor. Non
ignoratis hodiernū nobis ppo
situm esse sermonē de ignorātia
uel pocius de ignorantijs: qm
due si memīnistis pposite sūt. ūa
una et altera dei: quas et mo
nuimus ambas esse cauēdas.
q̄ ambe dāpnabiles sunt. Sup
est ut hoc opus diligentius faciam:
edisseram plenius. Sed prius
querendū existimo: sit ne igno
rātia omis dāpnabilis. Et mi
q̄dem uideri non esse. Nec ēi
omis ignorantia dāpnat: si
multa et innumera esse que nel
cire liceat ablq; diminutione sa
lutis. Verbi gratia. Si ignoret
fabrilem artem. seu carpēta
riam seu cementariā: et q̄ēi
q̄ hmōdi artes sunt. que
ad usum uite pnas ab hoīb⁹
excenō: nūq; impedit ad salu
tem. Exē ablq; omīb⁹ ll'arti

XXXVI

bz que liberales dicunt: q̄uis honestioribz ualioribz q̄ studiis et discant et exerceant: Q̄m plurimi hoīm salui facti sūt. placentes moribz atq; opibus. Quātos enumerat aplus in epla ad hebreos factos dilos: non in sācta līarū. sed in conscīa pura. et fide non ficta. Q̄ues placuerūt deo in uita sua: uite meritis nō scīe. Petrus et andreas et filij zebedei atq; cōdiscipuli oīs non de scola rethoz aut philoz assūpti sūt: et tñ ihesum tamē saluatoz p ipos opatus ē salutē in medio terre. Non in sapīa que in eis esset pluscp̄ in cūctis uuētibz. quēadmodū sais aligs de semetipo confessus ē: sed in fide et lenitate ipoz saluos fecit illos: et cās et scos: et mgios. Denicp̄ notas mūdo fecerunt uias uite: et non in sublimitate sermonis. aut in doctis hūane sapīe uerbis. sed sicut placuit deo p stultitiā p̄dicationis oīs eoz saluos facere credentes: q̄ mūdus eū in sua sapiencia non cognouit. Videat forsan uitus in suggillatōe sapiencie: et qi reprehendere doctos. aut phibere studia līarū. Absit. Non ignoro quātū ecclie pficiunt et pfunt līarū sui: siue ad refellendos eos qui ex aduerso sunt: siue ad simplices instruendos. Denicp̄ legi. Quia tu repulisti scīam. repellā ego te: ut non fungaris in sacerdocio. legi. Qui docti fuerint fulgebūt quasi splendor firmamenti: et qui ad iusticiā erudiūt multos: quasi stelle in pperuas etnitates. Sed et sco ubi legerim: scīa inflat. Et rursū. Qui apponit sciencia apponit et dolorē. Vides quia differencia est scīarū: q̄n alia inflans. alia contristans est: Tibi uero uelim scire que nā harū uideat utilior. seu necessarior ad salutē. illa ne que numerat aut que dolet: Sed nō dubito q̄n dolentē tumentia p̄ferat: q̄ sanitatem quā tumor simulat: dolor postulat. Qui autē postulat. appinquat saluti: q̄n qui petit accipit. Denicp̄ qui sanat cōtritos corde execrat inflatos. dicēte sapiente: quia deus superbis rēsistit: hūilibz autē autē dat grām. Et apls aiebat. Dico autem p grām que data est michi. oīb; bz qui sunt inter uos. nō plus sapere q̄ oportet sapere: sed sapere ad sobrietatē. Non phibet sapere qd̄ oportet. Quid ē autē sapere ad sobrietatē: Vigilanci sine obseruatione: qd̄ scire magis prius ue oporteat. Tempus eū breue ē. Est autē quidē oīs scīa in se bona. que tñ ueritate subuixa sit. Sed tu qui cū timore et tremore tuā ipius opare salutem. p̄ pis breuitate feliciās: ea scire prius amplius q̄ cura: que senseris uicinora saluti. Nōne media corpi medicine

porzaonē diffiuūt eligere in su
mendis abis: quid prius. quid
posterius et q̄ admodū quidq̄
sumi oporteat. Nam etsi bonos
coniectare esse abos. quos deus ae
quit: tu tñ ipōs abi. si in sumen
do modū et ordinem nō obserues
reddis plane non bonos. Ergo
qd̄ dico de abis: hoc seruare et de
saenajs ¶ Sed melius iuncto ve
ad mgrīm. Non est eīi mea ista
sentencia. sed illius. q̄uo et ueā.
q̄m ueritatis. Qui se inq̄t pu
tat aliq̄ sare: nōdū scit quō o
porteat eū sare. Vides q̄m non
pbat multa saenteem: si saēdi
modū nesciet. Vides inq̄ quō
fructū et utilitatem sāe in mō
saendi constituit: ¶ Qd ergo
discat modū saendi: Quid uisi
ut saas quo ordine. quo studi
o. quo fine queq̄ uelle oporteat.
Quo ordine: ut id prius q̄ ma
turius ad salutē. Quo studio:
ut id ardentius qd̄ uehemētius
ad amorē. Quo fine: ut nō ad
inanē gl̄iam aut cupiditatē. aī
aliq̄ simile. sed tñ ad edificaci
onē suā uel primi ¶ Sūt nā
q̄ sare uolūt eo fine tñ ut
sciant: et turpis curiositas est.
Et sūt nōnulli qui sare uolūt
eo fine tñ ut sciantur ipi: et tur
pis uanitas est. Qui pīcō nō
euadent substantiāē carnalī:
et ei qui hui⁹mōi est detractātē.
Sare tuū nichil est: nisi te sare
hoc sciat alter. Et sūt ne qui
sare uolūt ut saenaā suā ven
dant. ubi eā p pecunia pro ho
noribz: et turpis questus est.
Sed sunt quoq̄ qui sare no
lūt ut edificent: et cupidas est.
Et rursū qui sare uolūt ut edi
ficent: et prudentia ē Hoz
oīm soli ultimi duo nō inuen
untur in abusione sāe: quip
pe qui ad hoc uolunt melli
gere ut būfaciant. Denīq̄ i
tellēctus bonus oīibz facien
bz eū. reliqui oīs audiant.
Saena bonū est non saena:
pcīm est ei. Ac si p silitudinē
dicat. Sumenta abū et nō di
gerenta: pniciosū est ei ¶ Cibz
siquidem indigestus et qui bo
nam nō habet decoctionē ma
los gñat humores: et corpī
put corpus nō nutrit. Ita et
multa sāa ingesta stomacho
aīe que ē memoria. si decocta
igne caritatis non fuīt. et sic
p quosdam actus aīe mores
salubz atq̄ actus transfusa at
q̄ digesta: quacūq̄ ipa de bois
que nouerit uita attestante
et moribz bona effingat: nōne
illa sāa reputabit in pcīm.
tamq̄ abus cōuersus i pīos
norios q̄ hūores: An nō mali
humor pcīm: An nō mali hu
mores praui mores: An non
iyflacones. et tribulationes in
consāa sustinebit qui hui⁹mōi
est. saepe uidebit bonū et nō
facere: An non responsum
mozas et dāpnacionis. tribulēs
in semetipo habebit: quotēs

tuu

XXXVI

in mentem uenerit sermo q̄
dixit deus. quia seruus sciens
uoluntatem dñi sui. et non fa
ciens digna plagis multas ꝛ
pulabit. Et uide ne forte ī p
sona talis aīe. pphā plangēt
dicens. ventr̄e meū doleo uēt̄re
meū doleo. nisi q ipā ingeniat
o geminū uidet̄ īuuere sensū:
ut pret̄ hūc quē diximus eaī
eam aliū requiramus. Puto
eū q in sua plona potuit hoc
dixisse pphā: qđ uidelicz scīēta
plenus et eluctans caritate. et
ōno effundere cupiens nō īue
niret qui curaret audire. et sic
quasi onera sua sibi sāa erat.
quā cōmunicare nō potuit. plā
git ergo pius eccl̄e doctor eam
illos qui sare concēpuīt. quo
sit biuēdū: q illos qui sacēres
male nichilomi⁹ biuūt. Et hō
p eo q eundem sermonē pphā
repetat. Adiutus ne iā q uerū
sensit aplus: qua sāa inflat.
Volo prīde aīam primo oī
ū sare sciam: q id postulet
ratio: et ualitudines et ordīs. Et
ordīs quidem: qm̄ q nos sum⁹
primū est nobis. Valitudo uēo.
quia talis sāa non inflat. sed
hūliat: et est quedam ꝑparatio
ad edificandū. Nisi enī sup
hūlitatis stabile fundamēt̄i:
spirituale edificiū stare nō me
potest. Porro ad se hūliat
dū nichil aīa ꝑficere ualeat?
sen accommodatius p̄. q̄ si se in
ueritate ꝑficit: tantū nō dis
simulet. non sic in spū eius dol⁹
statuet se ante faciem suā: ne se
a se auertente abducat. Nōne
ita se inueniens clara luce ueritatis
ꝑfusam. et se in regione dissimilitudīs.
et suspirans misera q̄m ita latere
non potuit qđ uere misera sit. Nō
ne aī. pphā clamabit ad dñm. in
ueritate tua hūliasti me. Nam
quomō non uere hūliabit ī hac
uera cognitione sui? aī se pressit
oneratam pōs. mole huiꝰ mor
talis corporis aggrauatā. ter
renis intricatā curis. carnaliū
desideriorū fece infectā. cecā. curuā.
infirmā. ī plicatā multas errorib⁹.
expositā mille periculis. mille
timoribus trepidam. mille difficul
tatib⁹ anxiā. mille suspitionib⁹
obnoxiā. mille nōcitatib⁹ eripi
nolam. pduē ad uitia. īualidā
ad uirtutes? Unde huic iā erollē
tia oculoꝝ? unde iam leuare ca
put? Nōne magis cōuertet̄ in e
ripna sua? dū conligit̄ spīna?
Conuertet̄ ing ad lacrimas. cō
uertet̄ ad planctus et gemitus?
cōuertet̄ ad dñm: et in hūlitate
clamabit. Sana aīam meā: q
peccaui tibi. Porro cōuersa ad
dñm. recipiet consolationē? q̄a
pater misericordiarū est: et deus to
tius consolationis. Ego q̄ diu ī me
respicio in amaritudine morat⁹
oculus meus. Si autem suspexero
et leuauero oculos meos ad dñm
ne miserationis auxiliū? tempab⁹
mor amarā uisionē mei iam bili
o dei: cui et dico. Ad meipm aīa

mea conturbata ē: ꝓptēa mēor
eo tu. Nec mediocris dei uisio pu
ū et deprecabilē expm: sicut reue
ra benignus et miserors ē. et
prestabilis sup malicia: quippe
cuius natura bonitas: et cui ꝓpriū
est miserem semp semp et parce
Tali itaq; experimento et tali or
dine salubriter īnocescat deus: cū
prius se homo nouit in nātate
posituꝝ: et clamabit ad dñm. et
exaudiet eū: et dicet ecce ego
honorificabis me. Atq; hoc mō
erit gradus ad notitiā dei. cogni
to tuo: et ex ymagine sua que in
te renouat. ipē uidebit. dū tu quī
dem reuelata facie gl̄am dñi cum
fiducia speculando in eandē yma
ginē transformaris de claritate in
claritatē: tamq; a dñi spū Sed
iam demū aduerte quō utraq; e
cognitio sit tibi nātura ad salutē.
ita ut neutra carē ualeas cū salu
te. Nam si ignoras te: nō habeb
timorē dei in te. non hūilitatem.
At uero sine timore dei et sine hu
militate de salute ꝑsumas: tu
videris. Benefecistis grunicndo
significare qd̄ mīme ita sapiamus.
ymo qd̄ non ita delipiamus: ne in
eo qd̄ plauū est īmoreū. Sed at
tendite ceteꝝ. An potius paulū
dū est nob ꝓpter cōpotentes:
Putabam me uno sermone īple
re qd̄ puuli. de duplici ignorātia:
et fecissem nisi fastidiosus lōgior
uidereꝝ. Quosdā siquidē oblatran
tes: quosdā et dormitantes inue
ni. Nec mirū precedēs noctis ui
gilie longissime quippe fuerūt.
exclusant eos. Verū de illis quid
dicam: qui et cū dormierūt: i
mō nichilomin dormiūt: Si
non ꝑgo nūc ulterius exagita
re uereꝝ diā eos: sufficiat ten
gisse. Puto q melius deinceps
vigilabūt: nec obseruationis
cautelā uerentur. In hac spe
gerimus eis hac vice morem.
et qd̄ cōmunitatis ratio exige
bat. eos caritate pendere lice
disputatione partiū: facetes
finem ubi non erat finis. Ipi
uero sup sibi fcā indulgentia
nobcū gliscent sponsū ecclie
ujm xp̄m dñm nr̄m: qui ē bñ
dictus in secula. Amen.

Psmo Exclm̄ sepam̄

Deo non habem̄ nūc
opus horaꝝ ad uigi
landū: cū absq; dubio sermo
ille suggillatorius uigiler. nc
pote adhuc tecens: qui heri a
nobis caritatiue placuis bene
aliquos expgefecit Ergo re
neas memoria qd̄ cenecam al
sensū uīm: neminē absq; sui
cognitōe saluari. De qua ni
mirū mater salutis hūilitas
oritur. et amor dei: qui et ipe
sicut initiū sapie. ita ē et salu
tis Nemo dico absq; illa cog
nitione saluat: qui tamē etā
tem habeat ac facultatem cog
noscendi. Qd̄ ꝓpter puuulos lo
quor et ꝓpter factos: quor a
lia ratio est Quid si ignoras
deū: ꝑdit ne spes ē salutis:

XXXVII

cū dei ignorancia. Nehor ꝯdē. Nec cū poces aut amare ꝙ nescias: aut habere quē nō a maueris. Noueris prīde te ut deū timeas: nouis ipm. ut eq̄ ipm diligas. Ju altero iuuaris ad sapiam. in altero et cō sūmaris: qr iniaū sapie ḡnor dū ē: et plenitudo legis ē cari tas. Cam ergo utraq; ignorancia cauenda sit tibi: ꝙ sū timore et amore dei saluus esse nō poces. Cecā ecā differencia sūt: nec salutem li sanat. nec dāpnacionē habēcia si nescaut. Non tamē dico q̄ cepuendā aut negligendā scia ecā lēarū. que ornat aiam. et erudit eā: et facit ut possit ecās alios erudire. Sed duo illa oportet et expedit ut p̄dāt in quibus sūmā salutis cōsti tuit. Supior racio declarauit. Et unde si non uidebat: et si non docebat hūc ordinē qui docebat. Seminate nobis ad iusticiā. metite spem uite: et circūcidite. Illuminate nobis oculos cecitatis. Mamā posuit cāam. cū ꝙ picturā que stare nō potest cum impetu: et ideo illa duo premisit et subiecit illi: tamq̄ si solidū aliq̄ picture substernēret. Securus iam intendā cāe: si uite prius p būficiū spei securitatē accepero. Tu ergo seminasti tibi ad iusticiā: si ex uēnoscas tui. euigilasti tamē deū. penitēciam hūiliasti. fudisti lacrimas. elemosinas p̄stitisti cecis ꝙ te pietatis actōibz manupasti. si ieiuniis et uigiliis afflixisti corpus. si pectus mansionibz. celos damoribz fatigasti. Hoc siquidem seminare ad iusticiā est. Semina sūt bona opa. bona studia. secta lacrime sunt. Jbant iuḡ et flebāt. mittentes semīa sua. Sed quid. Semp flebūt. Ablit. Sed uēient cū exultacione portantes māipulos suos. Uerum cū exultacione: cū reportant manipulos glie. Ac sicut inquis in resurrēōe in nouissimo die: et ē nimis longa exspectacio. Noli aīo frangi: noli deficere a pusillāimitate spūs: hēs interī de p̄mijs spūs. qđ ad pūs in exultacione metas. Seminate aut uobis ad iusticiā: metite spem uite. Non te modo mittit ad diem nouissimū qñ res iam erit in re et non in spe: sed de pūa loquit. Porsus magna letcia et exultacio multa nimis: cū uita uenerit. Sz nūq̄ tanta letcia spes erit sine letcia. Spe gaudentes aut apls. Et dauid non letaturū sed letatū se dixit: qđ in domū dñi se speraret iturū. Nondū uidam tenebat: sed spem p̄fecto uite mellitebat. atq; in semetipo expiebatur ueritatem scripture phibentis. qr non mō remuneracio. sed ipa quo qr exspēcio iustor letcia. Hāc patet in aīo illius qui sibi ad iusticiam seminauit p̄sūpta īdulgencia delictor: si tamen ipsam indulgencā efficacia actestat

acceptæ gratiæ ad viuendū deū
ceps sanctius. Omnis in nobis
qui hęc sentat intra se actum.
sat quid loquat spūs: cuius vox
atq; opacio mūme int se umq;
dissentiunt. Quia ergo intellig
que dicunt: qm̄ que foris audi
tus sentat. Nam qui in nobis
loquit opatur in nobis. Unus
atq; idem spūus diuidens sin gu
lis put vult. alijs quidem loqui.
alijs aut opari qđ bonū est. Os
quis unq; nostrū post illa ama
ra et lacrimosa siue cōuersacois
p̄morsus respirasse in spem. atq;
in qđam serenū supne consolacois
ouis pēnus gr̄e sublevatā se euo
lasse sentat. Is p̄cō iam meat sua
rū recipiens fructū tēporaneū
lacrimarū: et ipe audit deū et au
diuit uocem dicentis. Date ei de
fructibz manuū suarū. Nā quō
non uidit deū: qui gustauit et vi
dit. qm̄ suauis ē dns Q; dul
cem et suauem se sensit dñe ihu
cu a se nō mō p̄ca donata sunt.
sed et munus indultū ē sēctis.
neq; id solū: sed addita insup ad
cumulū bonor vite eine p̄missio.
Felix qui tantū iam messuit: ha
bens intim quidē fructū suū in
sēctificacoē. finē uero uitā eīnā.
Uerto qui se inuēto fleuit. grauis
est usq dño: ad cuius utiq;
miseracois inuitū tantos ia le
uauit manipulos: remissionem
sēctificacoē spem uite Q; ve
rus est sermo qui in ps̄a legit.
Qui seminant in lacrimis: i ex
ultacone metent. Ubi breuit
cōprehensa utraq; cognitio est.
et mī quidem in lacrimis serens.
qui aut dei. in gaudio metens.
Hac ergo in nobis gemina
p̄emere nocia iam ea que for
te sucreuit sīa mūme inflat.
utpote que nichil afferre ualeat
tem cōmodi uel honoris: q̄ nō
sit sane inferius spe concepta.
lenas q; spei iam alcus tra di
cta in aīo. Spes aut non cō
fundit: q; caritas dei diffusa ē
in cordibz nr̄is. p spm sīm qui da
tus est nobis. Ideo illa non cōfū
dit: q; ista infundit certaidinē.
Phanc eīm ipe spūs testimoniū
reddit spū nō: q; filij dei sumus.
Quam igit nob de nīa quam
macūq; sīa puenire possit: q; nō
sit minus hac gl̄a. qua inter di
filios numeramur. Patrī diu
nec recipi in eius cōpacone pt
orbis ipe et plenitudo eius: etā
si totus cedat unicuiq; rūm in
possessionē Ceim si nos igno
rācia dei tenet: quō speram?
in eīs quē ignoramus: Si nrī
quō hūiles erim? putantes nos
aliq; esse cū nichil simus: Sa
mus aut. nec sup bis nec despe
ratis patrem ee uel coaetaneum
in sorte sāctor Incuere ergo
nūc mecū quāta cura et solli
citudine ambas istas repellere
a nobis ignorancias debeam?
quarū omīs pīa alca inicia
patur: alca consūmacone. Si
aut duarū e regione nocuarū:

XXXVII

micū sapie vna. pfōnē alcēa
gignit. Illa timorem dñi: ista
cupiditatem. Ar istud de notacij
sup̄ ostensū est. Nūc de ignorā
cijs inde. Creū sicut inicū sapi
entie timor dñi: sic inicū omis
pcī superbia. Et quomō pfōnē
sibi sapie uendicat amor dei: i
ea desperatio sibi omnē malicie
consummationē. Et quēadmodū
ex notitia cui uenit in te amor
dei. atq; ex notitia dei inde amor
dei: sic econtrario de ignorātia
cui superbia: ac de dei ignorātia
uenit desperatio. Sic autē sup
biam parit sibi ignorantia sui:
cū meliorē q̄ sis decepta et decep
tor tua cogitatio te esse mentit.
Hoc quippe est superbia. hoc in
cū omnis pcī: cū maior in tuis
oculis es. q̄ apud deū. q̄ in ueri
tate. Et ideo qui prius peccau
hoc grande pcīm. dyabolū lo
quor. de ipo dīm est. q̄ in ueri
tate non stetit. sed mendax est
ab initio: q̄m qđ in sua fuit co
gitatione non fuit in veritate.
Q; si in eo discordaret a ue
ritate. ut minorē se inferiorēq;
putaret q̄ uerius haberet: erat
saltē eū sua paldubio ignorā
tia. et nūme reputaret superb⁹:
nec tamen iuenirēt iniquitas
eius ad odiū: q̄ humilitas for
sis ad gr̄am. Si eū in qua
dratu vnūquēq; nūm habeat
deus liquido cognoscentē. nec
supra sane nec infra sentire de
bemus. nūtam in omnibz acq;

escentes. Nūc autē quia consiliū
hoc posuit tenebras latibulū su
ū. et sermo absconditus ē a nob:
ita ut nemo sciat si sit dignus a
more uel odio. ultius cuius q̄
pfēctō uirtus ipius ueritatis cōsiliū.
nouissimū locū nobis eligimus
de quo postmodū cū honore sup⁹
educam̄: q̄ plurimū alacrē vide
atur mor oporteat cum rubore.
Non est ergo periculū q̄ tūcūq;
te hūiles. q̄tūcūq; reputes minorē
q̄ sis: hoc est q̄ te ultras habeat.
Est autē grande malū horrendū
q̄ periculū si uel modice plus uero
extollas: si uel vnū uidelicet cū tua
cogitatione te preferas: quē forte
patrem tibi ueritas iudicat. aut
etiā superiorem. Quēadmodū
si p obstū transeas cursus sublimi
tatis ut ad intelligentiā loquar
humanū gressū sic. non nocet q̄tum
cūq; te inclinaueris: nocet auersi
uel transiueris digna spacio. plusq̄
ostij pacē mensura exieris: tra
uio impingas et capite quassato col
lidaris: ita in ēia non ē plane ti
menda quātalibz hūiliatio: horrē
da autē minimū q̄ paruenda uel mi
nima tenere plurima erecto. Q;
obrem noli te homo cōparare ma
joribz. noli minoribz: noli aliqui
bus. noli vni. Quid tuis eū o hō
si vnus ille quē forte oīm vilissi
mū atq; miserrimū reputas. cui⁹
vitā sceleratissimā ac singularit⁹
fendissimā horres. et preterea illū
putas spernendū non mō pre te
qui forte iam sobrie et iuste et pie

vuē te cognōscis. sed etiā pre cete
ris oīnibz sceleratus tamq̄ oīm
sceleratissimū: qd scis ingq̄ si me
lior te et illis nutracione dextre ex
celsi ī se quidē fuēs sit. ī deo uero ita
sit: Et ꝓpria nō mediocrem. non
uel penultimū. nō ipm salē nr̄
nouissimos eligere locī nos uo
luit. sed recūbe inquit in nouissi
mo loco: ut solus videlicet oīm
nouissimus sedeas: te q̄ nemini
non dico ꝓponas: sed nec cōpare
p̄sumas ¶ En quantū malī ueīt
de ignorancia nr̄ī: unde p̄cm dy
aboli et initiū oīs p̄ci superbia.
Quid etiam dei patiatur igno
rancia alias uidebimus: nam
nūc hore brevitas non patitur;
q̄m hodie tarde cōuenim? Itaq̄
sufficiat vnūquēq̄ mō ne seipm
ignorēt āmonitī esse: nō solum
sermone nr̄o. sed ipius quoq̄ dig
nacione sponsi ecclie ihu xp̄i dñi
dñi nr̄ī: qui est deus benedctus in
secula. Amen Sīmo octauo

Quid igit̄ dei ignorancia
parturit: Nam hinc ia
piendū est: sicut recorda
mini hic hen fuisse determinatū.
Quid itaq̄ parturit: Dirimus
desperacionē: sed quonā mō dicam.
Forte aliquis reuersus in se et dis
plicens sibi in oīnibz malis que
fecit. cogitans q̄ reliquisse et redie
ab oīni uia mala et carnali con
uersacione sua: si ignorat q̄ bo
nus sit deus. q̄ suauis et mitis.
et q̄ multus ad ignoscendū: nōne
sua carnalis cogitacio arguet eū
et dicet: quid facis. Et uita
istam uis ꝑdere et finire. Ne
cata cia maxima fuit. et minu
ī multa. nequaq̄ p tot et tā
tis. nec si te exores sufficies
satisfacē: complexio cia neue
ra est. uita extat delicata: cō
suetudine difficile vinces. Ꝺro
hijs et silibz desperatus resilit
miser: ignorans q̄ facile oīs
bonitas. que neminē vult pre
cuncta ista dissolueret. sequit
q̄ ī penitencia: que est delictū
maximū et blasphemia irre
missibilis: Ipe uero aut cōtur
batus nimia tristicia absorbe
atur et ferat in p̄fundū. minu
me iam ut cōsolacione recapi
at et emersurus: sicut scripū est.
ipius cū uenerit in p̄fundū ma
lor contēpnit. aut certe dissi
mulans. et sibi qualicūq̄ ne
ipsimili blandiens cogitacione. re
uocat se irrevocabiliter in scīm.
ad p̄fruendū et delectandū in
oīnibz bonis eius. quo ad hau
erit. Cū aut̄ dixerit pax et se
curitas: tūc repentinus ei in
pueniet interitus tamq̄ in u
tero habenti: et non effugiet.
Ea ergo et de ignorancia dei
vnuīse malicie consummacio re
nit: que est desperacio. Avis di
cit q̄ ignorancia dei q̄dā hūr.
Ego aut̄ dico oīs ignorat
deum: qui nolūt cōuerti ad
eū. Neq̄ eīm ob aliud paulo
bio rēmuīt: nisi q̄ grauē et
seuerū ymaginantur. qui p

XXXVII

est. durū et īplacabilē qui mi
sericors est. ferū et trībilē qui
amabilis ē: et mendāc iniq̄as
sibi formans sibi ydolū. p eo q̄
non ē ipse ¶ Quid ames inq̄
dice fidei. Vt p̄n̄a nolue dimittē.
Sed affixit ea cruci cū suis ma
nibz. Q. teneri et delicata estis:
Sed ipse nouit figmentū vēm.
Q. male assuere et ligata pecū
di consuetudine. Sed dūs solu
compedibos. forte ne irritatus
īmanitate et multitudīe cīuī
nū cruciet porrigere manū ad
iuuziy. Sed ubi suphūdauit
delictū: suphabūdare et grā cō
fuerit. An de uestimento solli
cita estis. uel adhuc ētis q̄ corpoi
bz necessarijs. et p̄terea cū
camū relinq̄re uīa. Sed sat q̄
hijs oībz īdigetis. Q. uīas āpli.
Quid ia īpedit ad salutē. Sed
hoc est q̄d dico deū ignorans:
sed nec credis auditui nostro.
Vellem uos uel expis ardere:
q̄a nisi crediderīs non ītelli
getis. Sed non est oīm fides.
¶ Absit autem ut de tali. hoc
est de dei ignorancia sponsā cō
monitā senciam⁹: que tanta
sponsi pacier et dei sui nō dico
agnicione sed amicicia et fami
liaritate donata est: ut eius ar
ta colloquia et oscula mereā
tur. et nūc familiari ausu al
loquit. Indica michi ubi pas
cas: ubi cubes in meridie. ubi
sane non īpm. sed locū habita
cois glie q̄ sibi indicari req̄rat:
q̄q̄ nō aliud ipe. et aliud locu
eius in gla. Sed repmenda acule
tur. ppter p̄lūp̄nouem. et de sua
ipius cōmonēda cogitacone. in
qua numiū uisa est aliquatenꝰ
caligare. que tante se estimarit
ydoneā uisioni. siue uanus atte
dens pre excellu suo q̄ esset ī cor
pore: siue frustra speraus eam
manentē in corpe. ad illā se pos
se īaccessibilem accedere dūitatē.
Ego ad seipsam p̄cau⁹ reuoca
t⁹: et ignorancia cōuincat: et īso
lencia castigat ¶ Si ignoras te
inquit: egredere. Terribilis spon
sus inducat in dilcām. nō tamq̄
sponsus. sed tamq̄ magist⁹: et nō
quasi uanus. sed ut terrena pur
gares: purgata ydonea redderet
huiusp̄i aui inhyat uisioni. Mū
di cordibz nempe illa uisio seq̄tur.
¶ Pulchre autē pulchram
nō oīmodo quidem. sed pulchrā
inq̄ mulieres eā dicat uidelicet ab
distinctione: quatenꝰ et ex hoc ā
plius repmatur et sciat q̄d delic
sibi. Ego eū puto mulierū nōie
hoc loco appellatas aīas carna
les ac seculares. nichil in se vile
habentes. nichil forte aut cōtra
in suis actibz demōstrantes: sed
tota remissa. tota femineā et
molle q̄d vituit et q̄d agit. Spi
ritualis autē aīa. et si inde iam
pulchra. q̄ nō sedm carnē am
bulat. sed sedm spm: ex eo tū q̄
adhuc in corpe viuit. cara p̄ter
adhuc pulchritudīs. p̄tat: et p
inde non pulchra oīmodo. sz pul

chia inter mulieres id ē inc aias terrenas et que non sūt sicut ipa spūales: nō aut̄ inter angelicas bēdines non inc virtutes pāces dnāc̄oes. Sicut patrū aliq̄s olim inquiens et dns ē iust⁹ in gr̄ia one sua. id z pre omnib⁹ xp̄is sui. sueq̄ gr̄ie auis: et chia mar iustificata phibet ex iuda. h⁹ est pre iuda: et in euāgelio pub licanus descendisse refert⁹ de cēplo iustificatus. sed iustificatus a pha riseo: et quomō magnus ille io hānes magnifice quondā cōmendatus ē. q̄ videlicz supiorē nō haberet. sed hoc inc nacos mulierū. nō autem inter choros bēāz celestiū q̄ spūtuū: ita et sponsa mō dicat pulchra. sed inc̄im adhuc inter mulieres. et nō inc celestes bēdines. Delinat pinde q̄ diu in terris est. que in celis sunt curiosius uestigare: ne forte scrutatrix maiestatis opprimat a gl̄a. Delinat inq̄. donec inc mulieres uersatur inquire que apud sublimes illas sunt pāces: solis ipsis pspicua. solis lucida. tamq̄ celestibz celestia ad uidendū. Mirabilis ista est inquit uisio ista et te o sponsa quam tibi postulas demonstrari: nec mō preuales i ueri meridianā et nūā quam inhabito claritatem. Dixisti ei. Indica michi ubi pascas: ubi cubes in meridie. Sedeū indua in nubes. penetrare in plenitudinē lūis. nrūpe claritatis abyssos. Lucē inhabitare inaccessibilē: nec quis est hui⁹? nec corpis. Ido ubi nouissimus reseruat̄: cū te in exhibuero glōsam nō habentem maculam neq̄ rugam aut aliquid huiusmōi. An uelas quia q̄ diu uuis in hoc corpore. peregrinaris a lūe. Quo que nec dū tota pulchra es. ydoneā te existimas uniuersitatē pulchritudis intueri. Quomō denicq̄ q̄s me in mea claritate uidere: que adhuc ignoras te. Nā si te plenius nosces: scires utiq̄ corpe aggrauatā. nullatenus posse attollere oculos. et figere in illū fulgorē in quē pspicere angeli concupiscūt. Ecce aī apparuero q̄n tota pulchra eis. sicut ego pulcher sum totus: et sūma michi uidebis me sicut sū. Tūc audies. Tota pulchra es amica mea: et macula nō est in te. Nūc uero et si ex parte iam silis. ex pte tamē diffimilis: contenta esto ex parte cognoscere. Cetpam attende: et alaora te ne quelieris: et foraora te ne curiosa fueris. An oq̄ si ignoras te o pulchra inter mulieres? nam et ego te dico pulchrā. sed inter mulieres. hoc est ex parte. Cū aut̄ uenerit qd̄ pfectū est: tūc euacuabit qd̄ ex pte ē. Si ergo ignoras te: sed que sequūtur dicta sūt et non oportet uerū dia. Diuisa me de duplici ignorantia. ualuit disputatiuū: si quomi? impleste uidear uenia uo

XXXIX

lenia. Nam uelle adiacet michi. pficere aute non ſuenio: niſi ſpūſ ſua benignitate ad uſum edificacionē largiri dignabit ſponſus ecclie ihūs xpūs dūs ſir: qui eſt bñdc̄us ī ſcla. amē.

Sermo Circelim⁹ nonus

Quicquid mecū in curribz pharaonis aſtitiſti amica mea. Ante oīa in hijs uerbis libenter accipimus ecclie typū in patribz p̄ceſſiſſe: et ſacramēta nr̄e ſalutis p̄figurata eſſe in exitu iſrl̄ de egipto: geminoq; illo admirabili muneris obſequio. et tranſitū ſalutis plō datum. et ulcionē de hoſtibus: baptiſmi gr̄a euidenter exprimit̄. ſaluamur hoīes et animis ſubmergēdis. Omīs inq; ſub nube fuerūt: et omīs in moyſe baptizati ſūt in nube et in mari. Sed oportet cōſequētia ſicut ſolemnis ſignat uerboz. et ſequencia prioribz copulare: et ita demū elicere ſuaue quippiā ſi poſſimus: qđ plūr moribz inſtruendis. Vbi itaq; ſponſe p̄ſūpcio dura et auſtera incepcione repſſa eſt. ne cruciōr remanēt. bona illi aliqua que iam acceperat ad memoriā reducit̄: et aliq; que nondū acceperat promittit̄: ſed et pulchra denique phibet̄ et appellatur amica. Q. tibi inq; dure locutus ſum ām mea. nulla tibi ſuſpicio ſit odi. uel rancoris: nā ſigna amoris mei in te euidencia ſūt ipa mea munera quibus te honoraui et ornaui. Nec michi animus eſt illa retrahere: ſed magis addere ampliora. Vel ſic. Non egre feras amica mea mīme te accipe mō qđ poſtulas: que tanta iā a me accepiſti. et maiora horū accipies: ſi in p̄cepas meis ābulaueris. et in amore meo pſeueraueris. Nec pro lucre cōſeq̄ta. Nūc iam uideamus qualia ſint que ſe donaſſe cōmemorat. Et primū quidē eſt qđ cum aſſi milauit equitatui ſuo in curribus pharaonis. liberando unq; a iugo p̄ca mortificatus uniuſis opibz carnis: quēadmodū ille pplus liberatus eſt a ſeruitute egipti: ſubuerſis et ſubmerſis et cunctis curribz pharaonis. Id quidem miſeratio maxima: in qua ego quoq; ſi gl̄iari uoluero. non ero inſipiens: ueritatē eī dicam. Faceor et faceboz. Ni ſi quis dīs adiunxit me: paulo minus̄ habitaſſet in inferno ām ma mea. Non ſū ingratus: nō ſum oblitus: miſeriās dūi in eternū cantabo. Vīm hactenus michi cū ſponſa. Deinceps quo illa ſingulari dignacione poſt q̄ liberata eſt. aſcalar̄ in amicā: decorē induit̄ eamq; dūi ſponſa: torquim tamen in genis dūtaxat. et in collo. Ad hec illi pmittunt̄ murenule pro ornatu: ipe quoq; aurea pro p̄cio: ſed et diſtincte argento pro decore. Cui non

admodū placet ordo ipe donacio
nū: primū misericordie libeat.
sed digniant admittatur: ceruo le
uigne abluit et purgatur: post
mo optimi ornamenti accipit
pmissionē ¶ Non ambigo quo
dam iam vīm in semetipis re
cognoscere que dicunt. prio ex
perimento cōmonitos ad intel
ligenciā pfectare. Sed sane me
mor versiculi illius. declaracio
sermonū tuoz illuminat. et intellec
tū dat paruulis: pro huiusmōi dig
nū duco eadem modice lacius ex
plananda. Benignus est enī ips
sapīe. et placet illi doctor benig
nus et diligens: qui ita cupiat
satisfacere studiosis: ut morem
gerere cardiozibz non recuset. ¶
Denigz qui eluidauit me. vitā
eternam habebūt: aut ipa sapi
encia. Quo quidem pmio ego ē
fraudari nolueī. Quāq in hijs
eciam que plana videntur quāq
ralia lateant: que ipis quoq qui
sapaciores uidentur. et pfectan
tes ingenio non erit inutile si di
ligencius declarent ¶ Sed vide
iam silicudinē de pharaone et ex
ercitu eius: et dñi equitatu. Nec
inter ipos exactus silicudo data
est: sed de ipis. Que enī societas
luci ad tenebras: aut que pars
fideli cū infideli: Sed inter sanctā
spūalem q aiam. et equitatum
dñi plane compacio est: et inter
pharaonē et dyabolū. ambor
q exercitus ¶ Nec miraberis v
nam aiam equitatus multitu
dini similatā: si aduertas q
te in ipa vna que cū scā aīma
sit uirtutū aptes habeant: q
in affectibz ordinato. q in mo
ribz disciplina. quāta in oribz
armatura. quantū in actibz
robur. quantus in zelo fioz:
quanta denigz ipi cū hoste con
flictuū assiduitas. nūq̄ triū
umphoz. Denigz in cōsequabz
legitur: terribilis ut castroz
aptes ordinata. Et item. Qd
uidebis in sunamite: nisi cho
ros castroz: ¶ Aut si id ubi
non placet. noueris huiusmōi
aīam nūq esse sine angelorū
custodia: qui eam emulantur
dei emulacione. sollicita sua di
uo seruare. et uirginē castam
exhibere xpo. Et ne dixeris in
corde tuo: ubi sunt. quis eos
uidit: Vidit eos pphā helizeus:
ipse et seruus orando. ut uide
ret ea giezi. Tu non uides: qa
non es pphā. nec puer pphete.
Vidit patriarcha iacob: et ait.
Castra dei sunt hec. Vidit et
doctor gentiū: qui dicebat. ¶
Nōne oēs āministratorij sp̄
spūs sūt. missi in ministerium
pter eos qui hereditate capi
unt salutis ¶ Ergo angeli
cis fulta ministeriis. et supno si
pata agmine sponsa incedēs.
silis est equitatui dñi. Illi ve
q qui quondam in curribus
pharaonis eam stipendo di
uini adiutorij miraculo erui
phauit. Si enī diligenter ad

uerras cuncta que ibi miramur magnifice ꝓtracta. Iuenies h nichilomin⁹ admiranda: ú q̄ in eo nūc magnificenc⁹ trīū phatur: qđ que illuc cōpalue ꝓcesserīt. hic ſpūalit adīplen tur. An non tibi uempe mul to fortius longe q̄ gloriosius esse uidetur dyabolū ꝓsternere q̄ pharaonē: aut aereas debel lare pōtates q̄ currus pharao nis subuertere. Ibi denīq; pug nanti ē aduersus carnē et sāu guinē: hic adūsus p̄napes et pōtates aduersus mūdi rōres tenebrarū harū: contra ſpūa lia nequitie in celestibz. Et p ſequī nō mecū p singla ꝓpora onis mēbra. Ibi pl̄s eductus de egipto. hic homo de seculo: ibi p sternit⁹ pharao: hic dyabolus. Ibi subuertīt⁹ currus pharao nis: hic carnalia desideria que militant adūsus aiam subru unt⁹. Illi in fluctibz: isti in flet ibz. Marini illi: aiam isti. Pu to et nūc damnatur demonia: si forte contingat inuadere in ca lem aiam. Fugiamus israhe lem: q̄ dūs pugnat pro eo.

Dis ne etiam aliquos de pn apibz pharaonis ꝓtrijs abi de siguem nōibz. et de curribz desi bam: adiuuat quor⁹ cu quoq; alios si qui sūt p te ipm uales⁹ iuenire. Magnus quidem pn ceps ſpūalis atq; inuisibilis re gis egipti. profō malina est: magnus luxuria. magn⁹ auaritia. Et hi quidem possident ter minos suos sub rege suo: sicut sin guiq; assignati sunt. Nam malitia in omni regione maleficor⁹ ac q̄ facinor⁹ dūatur? luxuria omni īmūditie et turpitudinū carnis preest. auaritia in patres rapine et fraudis soceria est ꝓtapatū.

Atque nūc quoq; quales hīs suis pncipibz pharao ꝓparauit curtus: ad psequendū pplm dei. Habet namq; malitia currū su um quatuor rotis consistentem: scilicet ipatia audacia ipudētia. Valde ecctī uelox est currus iste. ad effundendū sanguinē: qui nec innocentia sistitur. nec patientia retardatur. nec timore frenatur: nec inhibet⁹ pudore. Trahit au tem duobz admodū pnicibz eq̄s et ad omnē pnicem paratissimis: terrena potentia: et seculari pō pa. Cunctis namq; quadriga ista malitie curruī ualde uelocī: cū hinc quidem potentie effectus sb̄ est eius adīplendis malitiosis conatibz. inde plausus pompe arridet ꝓtractus sceleribz: nec ter mo impleatur qui sarpens est: q̄m laudatur pēc in desideriis a nime sue. et iniquus bñdicatur. Et rūm alia scriptura. Hec ē inquit hora vīa: et pōtas tenebrarum.

Porro pūdent duobz hīs eq̄s aurige duo: timor et liuor: et ti mor quidem pompam. liuor ue ro potentiā agit. Is enī rapido fertur dyabolicarū amore pom parū: cuius apud se cor prius in

dēcēdendi

numuic. Nam qđ in se firmiꝰ stat
mozę cōprellū. grauitate model
tū. humilitate solidū. puritate sanū:
aura huius nanitatis nequaq̄
leuiter rapietur. Item terrene iu
mentū potentie nōne inuidia agi
tur. et quasi quibusdam uinozis
urgetur hinc inde calcaribz sul
piacione uaq̄ decedendi. et meau sue
ūbendi: Aliud eāi est qđ suspec
tus est successoz: et aliud qđ ame
tur ināloz. Hijs uaq̄ stimulis t
rena potentia continue agitat.
Et aurus quidē maluae sic se hꝫ.
Luxurie uero aurus quadri
ga nichilomin⁹ uiaoz noluitur:
in gluuie videlz uentris. libidine
coitus: mollie uestiū. oꝛq̄ sapo
ris q̄ resoluacione. Trahit equus
eque duobz: psperitate uite. et re
ū habūdancia. Et qui hijs pre
sidet duo: iguauie tozpoꝛ. et ī
fida securitas: qꝛ et copia igna
uiam soluit. et sedin scarpturam
pspicas stultoꝛ pdet illos: nō sa
ne ob aliud. nisi qm̄ male secu
ros reddat. Cū aut̄ dixerint pax
et securitas: tūc subitaneus sup
ueniet eis interitus. Hij calcaria
mīme habent. neq̄ flagella. uel
aliqđ huiꝰmōi: sed pro hijs utūt
conopeo ad faciendū umbrā: et
flabello ad inaiandū uentum.
Porro conopeū dissilīacio ē: um
bram faciens et pregens ab estu
aurāū. pxīū uamq̄ est mollis
et delicate ālē eā necessaria⁹ dis
simulare auras: et ne estuantes
sollicitudines sentiat. sub laabu
lo dissilīacionis abscondi. Flabel
lū uero effusio est: uentū aduia
cionis apportans. Largi sūt enī
luxuriosi: ementes auro uentū
de oze adulatoꝛ. Et de hoc sanc.
Iam uero auaricia cons ip
sa uehit quatuoꝛ uiaoꝛ: q̄ sūt
pusillanimitas. inhūanitas. cō
tempsus dei. moꝛtis obliuio. poꝛ
to iumenta trahentia. tenacitas
et rapacitas: et hijs unus au
riga ambobus presidet. haben
di ardoꝛ. Sola siquidem auaria
a quia conducere plures nō pa
tiatur: uno contenta est seruoꝛe.
Ipe uero iiuncti coꝛpis puritas
admodū. atq̄ infangabilis et
securoꝛ. urgendis sane iumentis
trahentibz flagris uitā acrimis:
libidine acquirendi. et uitā a
mittendi. Sunt et alij regis
egipti. principes habentes et ipsi
curus suos in expeditione dūi
sui: sicut ācadia que unus ē de
maioꝛibz principibz: sicut iiuicta
fidei ipietas: magnū et ipā re
nens locū in domo et regno phs
raonis. Et multa sūt adhuc alij
inferioꝛis ordinis sacrape et
equites quoꝛ non est numer⁹
in pharaonis exercitu: quoꝛ
et nomina et officia. nemō et ar
ma et apparatus coꝛ uīs stu
dijs. ut in hijs exercitū inqui
renda relinquo. In istoꝛ ita
q̄ principū fortitudine curruūq̄
suoꝛ inuisibilis pharao ubiq̄
discurrens: in omnē famulā
dūi. quibz pcuiibz moze ipā

XLI

nico debachat. In his ecā diebz. ereunt ist de egipto insequi. At ille nec subuectus curribus nec pectus armis: nichilominꝰ tamen sola dñi manu confortatus seruire detrectat. Cautemus dño: gl̄ose eñi honorificatus ē: equū et ascensorem precat̄ mare. Et istem. Hij in curribz et hij in equis: nos autem in nōie dñi dei nr̄i īuocabimus. Et quidē hec dicta sint pro adducta similitudie de equitatu dñi: et curribz pharaonis. Post hec amica appellat. Nam ipe quidem. et ante liberacōnē amicus erat: alioquin non liballet quā non amasset: sed illa būficio liberacōis adducta est ut esset amica. Audi dēq confitentem. Non q̄ dilexerimꝰ eū nos inquit: sed ipe prior dilexit nos. Recordare nūc michi moysi et echypoisse. et agnoscam tunc prefiguratū cōiugiū uerbi et anime peccatrīs: et discerne si potes quid tibi dulcius sapiat in cōsideracōne sue assumpti sacramēti: verbi ne an nuū benigna dignacō: an aīe inestimabilis glā: an inopinata fiducia pōtis. Sed nō potuit moyses echypoisse mutare pellem: potuit xp̄s. Seq̄t enī. Pulchre sunt gene tue sicut turtur. Sed hoc sermoni alter reseruetur: ut semp que in mēsa sponsi nobis apponūt cū auiditate sumentes. eructuemus īp̄s laudem et gl̄iam ihu xp̄i dñi nr̄i: qui ē bñdictus deus in secula. Amen. Sīna quadḡesimus

Pulchre sunt gene tue sicut turturis. Tenera ē sponse uerecundia: et ad inarepacōnē sponsi puro facies eius rubore suffusa est: pulchrior q̄ ex eo apparens illico audit. Pulchre sunt gene tue sicut turturis. Vide autē ne carnaliter cogites colorata carnis putredinem. et pruriencia flaui sanguinei de humoris uitree auris superficiem sūmatim atq̄ equaliter suffundentē: e quibz sibi inuicē moderate pmixtis ad uenustandam genarū effigiē rubor subpallidus inefficaciam corporee pulchritudīs tempat: alioquin incorporea illa aīe īuisibilis q̄ sibia nec corporeis dilectis membris: nec uisibilibz erat ficata coloribz. Tu uero spūalē essenā spūali si potes attinge intuitu: et ad coaptandū ꝑpositę similitudinis scema cogita aīe faciem mentis intencionē: ex q̄ nimirū rectitudo opis. sicut et facie pulchritudo corpis estimat. Porro uerecundia intelligē tā q̄ colorem in facie: qd̄ hec pocul simū uirtus et venustatē ingerat: et augeat grām. Pulchre ergo sunt gene tue sicut turturis. Poterat ysaias facies ponē et describere pulchrā. sicut solet animus pulchritudo laudari pulchra facie. seu decora facie dicī. Sed nescio quid sibi uoluerit ut

magis genas pluralit dicēdū
putauerit: nisi qd' nūme id
crediderī ocoluī. Spūs nanq
sapiencie loquit: cui non est
fas uel modicū quid ōino desci
bere ocoluī: aut secus dān qp o
portuerit. Est itaq sine dubio
causa quecūq illa sit: cur plura
liter genas maluerit qp singula
riter facē dicere. Et si cui melī
non habes: ego qd' michi videt
apio. Duo quedam in intēcōe
quā facē animē esse diximus.
necessarie requiruntr. res et cā:
id ē qd intendas et ppter qd. Et
ex hijs sane duobz aīe l' deoz vl'
deformitas iudicatr: ut uerbi
causa aīa que ambo ista recta
atq pudica habuerit: illi meri
to uerax qp dicat. Pulchre sūt
gene tue sicut turturis. Que ue
ro altero horū caruerit nō po
terit dia de ea qp pulchre sint ge
ne tue sicut turturis: ppter eam
que adhuc et patre erit deformi
tatem. Nullo autē minus hoc
illi poterit cōuenire: que neutrū
horz habere laudabile inuenit.
Ad istud tocū fier planius in
exemplis. Si uerbi cā intēdat
quis āīmū inquirende ueritatis
atq id solo ūtatis amore: nō
ne is sibi uidet et rem et causā
habere honestā meritoq sibi
uendicare qd' dicat. pulchre sūt
gene tue sicut turturis? quippe
cui in neutra genarū nenus re
prehensionis apparat? Ad' si
ūltime quidem ūtatis desiderio.
sed aut inanis glie. aut alteriꝰ
qualitatūq cōmodi qpalis obtem
tu in ueritatem intendit? tā et
si vnā genarū uidet habē for
mosam. non tamē ut arbitror
dubitabis iudicare uel ex pte de
formem: cuius alterā facem
causē turpitudo fedauerit. Si
autē uideris hominē nullis ho
nestis studijs intendentē sed tur
pis ureatū illecebris. uentri et
luxurie dedituī? quales sunt illi
quoz uenter deus est et gla in
confusione eoz qui terrena sapi
unt: qd istū. nōne et utraq pte
fedissimū iudicabis? in alterꝰ ta
qp intencione et res et causa re
pba inuenit? Ego intendere
non in deū. sed in seculū. secula
ris aīe est: nec ullā. p. ris gena
rū speciosam habemus. Intēdi
autem quasi in deū. sed nō. p.
deum ypocrite plane aīe est: cu
ius et si vna facies decora uide
qd' ad deū qualitatūq intencōe
respiciat? ipa tamē silāco oē
in ea decoz extinguat: et magꝰ
per tocū ingerit feditatem. Si
autem uel solū uel maxime ob
iuice pūas necessaria ad deum
cōuertere intencōnē nō quidē
fere ypocrisis putrīdam: pulī
laumicatis tamē uitio diam
subobscurā et minus acceptā.
Porro econtrario intendere
in aliud qp in deū. tū. ppter dm:
non ocūi uisare. sed uarīe ne
gocūi est. Ubi autem utrūq
huiūmōi est. qp illā dicerī hec

XLI

deformē: nec tamē ad pfectū af-
firmauerim puenisse deoris:
quippe que adhuc solliciam est.
est. et turbatur erga plima: ꝙ
non pt ārenor actuū uel cenu
puluere nō respgi. Quē tamē
aco facile ꝙ detergere uel in hoa
scē dormitionis casta intemao:
et bone consuetudie inuocatio ī
deū. Ergo solū deū inquirere
ꝓter ipm solū. hoc plane ē vām
ꝙ bipartē intemationis fructū hꝫe
pulcherrimū: atq; id ꝓprīū spō
se ac speciale. cui merito singu
lari ꝓgatiua audire cōuenit
ac: pulchre suū gene aue sicut ē
turris. Cur uero sicut turris:
Iudica auicula est. et cōuersa
no eius non est cū multis. sed so
la degere ferē solo cōtenta cōpa
re: ita ut si illū amiserit. alīm
non requirat: sed sola deinceps
cōuerset. Tu ergo qui her au
dis. ut sane non oiose audias
ea que scripta sūt ꝓter te. et nō
ꝓter te uersanē et disputanē:
tu inq; si ad istiusmōi spūs sū
inflammenta mouens et inar
descas dare opam. quo aīam tu
am sanctam sponsam dei: stude
ambas speciosas habere has
genas que intemationis. ut uni
tatem castissime uolueris seden
dom ꝓpriam solitarius: qm le-
uasti te supra te. Quinno sup te
est: anglor te dño desponsari.
An non supra te. An nō sup te.
adhere deo: atq; vnū spūs esse
cū eo: Sede itaq; solitarius

sicut turtur: nichil ubi et tur-
bis. nichil cū multitudine tere
roz: etiā q; ipm obliuiscere po
pulū tuū et domū patris tui: ꝙ
concupiscet rex decorē tuū. O sūa
aīa sola esto: ut soli regi oīm
serues tempam. quē ubi ex oībz
elegisti. fuge publicū. fuge et
ipsos domesticos: secede ab ami
cis et intimis: etiā et ab illo qui
ubi mīstrat. An nescis te uere
tunduū habere sponsū: et qui
nequaq; suam uelit ubi indul
gere pīnaā ꝑsentiabz ceās. Se
cede ergo sed mente non corpe:
sed intemone. sed deuotione sz
spū. Spūs enī ante faciē tuā
xpūs dūs: spūs q; requirit non
corpis solitudinē. Quāq; et cor
pore interdū non otiose te sepa
ras. cū oportune potes: ꝑterī
in tempe oroīs. Tenes etiā et in
hoc et mandatū sponsi et fōrm.
Tu inquit cū orabis. intra ī cu
biculū tuū: et clauso ostio ora
patrē tuū. Et qd dixit frater. So
lus in oratione proficiabar: nō
nō abscondēs se a turbis: sz ne
ullū quidem discipīz ne ullū
domesticoz admittens. Denq;
tres secū intimos sibi addux
erat cū ultro ꝓperaret ad moz
tem: amulsus est et ab ipsis
orare uolens. Ergo et tu fac
similiter: qū orare uolueris.
De cetero sola indue ubi. mē
tis et spūs solitudo. Solus es.
si nō cōmunia cogites: si non
affectes pīnaa. si despiaas qd

mula sit sapiũ si fastidias
qd' oĩs deliderant. si iurgia de
uices. si campana nõ sonas:
si non recordens ĩmunitatẽ. Alio
q̃n uer si solus corpe es. solus
es. Vides ne posse esse te et so
lũ tm̃ multos? et iuter multos
non solũ? Solus es in quãta
cũq; hoĩm uersus frequẽcia: tã
tã caue alicne cõuersacois esse.
aut curiosus explorator. aut
temerarius iudex? ecã si ꝑcm̃
actũ quid deprehendas. nec sic
udices primũ: magis autẽ ex
cusa. Excusa intencionẽ si op9
non potes: puta ignorancam.
puta surrepcionẽ. puta casum.
Q9 si omnẽ oĩno dissimulacionẽ
rei certaud recusat. Suade mihi
dom̃in9 ipe abi: et dicto apud
temetipm. Vehemens fuit in
uis tẽptacio. Quid de me illa
fecisset? si accepisset in me silic
ꝑcem? Et memento me mõ
alloqui sponsam. et nõ amicũ
sponsi instruere? aut alia ratio
est diligencius obseruandi ne
quis pecet. et explorandi ne q̃s
pecet. et emendandi si pecatũ
fuit. A qua caue necessitate spõ
sa libera est soli viuens sibi et
ipsi quem diligit sponso pariꝫ
et dño suo: qui est deus bñdc̃is
in scla. Amen. Sermo xl9 primus

Collũ cui sicut mõilia
soleꝫ ornari collum
monilibꝫ: non ipis cõ
patiẽ. Sed hoc ille fanatur. qui
bus q̃ de ꝑno nõ inest decor: a

liunde necesse ẽ ut mendicent.
vnde se speciosas mentiantur.
Nam sponse collũ ita in semet
ipo formosũ. et tam decens q̃
natura formatũ est: ut extrin
secus non requirat ornatũ. Od
eũ opus est pegrinoꝝ fucos ad
hibere color. cui ꝑpria et tanq̃
ĩnata sufficiat pulchritudo? in m̃
cũ ut ipoꝝ quoꝫ que ad ornã
dũ monilia queruntẽ possit ad
equare nitorem? Hoc nempe
intelligi uoluit: qui nũme qui
dem a collo ut assoleꝫ pendere
monilia. sed ipm potius esse si
cut monilia dixit. Hũc tam
ꝺ̃nandus est nobis spũs scãs:
ut sicut spũales sponse genas
sua dignacione tribuit ĩnenire:
ita etiam ipius spũale collũ de
monstrare digneꝫ. Et meo qui
dem intellectu. quia michi ĩtẽ
bit loqui que sentio. nichil inte
rim verisimili? ꝓbabilius ue e
lucet: q̃ ipm aĩe intellectũ colli
nõie deliguari. Tu quoꝫ idẽ ut
arbitroꝝ ꝓbabis: si aduertas si
militudis racionẽ. An nõ siqui
dem nbi uideꝫ colli quodãmodo
uice fungi intellectus? per quem
cuncta aĩa trahit in se spũs vitali
a alimenta. atq; in quedã mãl
fundit uiscera mox affectũ q̃
suoꝝ? Hoc igitur sponse col
lũ id ẽ purus et simplex intel
lectus cũ nuda et apta ueritate
sanus p seipm reuiscat nõ indi
get ornamento? sed ipm magis
tamq̃ precios ũ monile aĩam

XLI

decenter exornat: ac pinde simile monilibz ipis describit. Bonū monile ueritas: bonū puritas siue simplicitas: bonū plē monile. sape ad sobrietatē. Phi losophoz uel hereticoz intellais. non habet hūc in se puritatis ueritatis ꝙ autorē: et ideo mlīa indigent. multā cuā gerit ipm coloratre. et fucare faleris iboz et uersutijs silogismoz: ne si nudus appareat. falsi eā turpitudo appareat. Sequit. Aurea mulas aureas facemus tibi: v̄ miculatas argento. Si faciam singulariē et non pluraliē faciemus dixisset: absolute et indubitanter eā hoc loqui sponsum ꝓpūq̄ssem. Nūc autē inde ne forte magis sodalibz eius cōgruentius assignemus. sponsam quasi consolantibz tali ꝓmissione: qd' donec pueniat ad uisionem cuius desiderio sic flagrat. facturi sunt illi murenulas pulchras et preciosas: que sūt aurū ornamenta. Atq; hoc ꝓtēa ut opinor. qz fides ex auditu: et ꝙd diu p fidem ambulat̄. et non p speciem. danda opa potius instruendo auditui: q̄ uisui ex cē do. frustra namq; intenditōnalus qui non sit fide mūdatus: cui solus qui mūdo sūt corde inde di copia ꝓmittat̄. Scripū uero est: fide mūdans corda eoz. Ita ergo fides ex auditu. et ex illa visus purgatio ē. merito illi ornā dis auribz intendebāt: dū audit̄ sicut ratio docuit uisus sic ꝓparatio. Tu inquiūt o sponsa inuenude dilecti iuuenas dauricati: hoc alterius tempis ē. Damus autē in p̄nasaū ornamentū auribz tuis: qd' erit tibi incūm cōsolatio: erit et ꝓparatio ad yocē: qd' postulas. Ac si illud ꝓphe ei dicant. Audi filia et uide. Videre desideras: sed audi prius. Gradus est auditus ad uisū. Proinde audi et inclina aurem tuā ornamentis que tibi facient: ut per auditus obedientiā ad gl̄iam pueniās uisionis. Nos auditu tuo damus gaudiū et letitiā: nā uisui non est nīm dare. in quo plenitudo gaudij. et tui desiderij adimpletio ē: sed illius quem diligit aīa tua. Ipse ut gaudiū tuū plenū sit ostendet seipm tibi: ipe adimplebit te letitia cum uultu suo. Tu interim attende ad consolationem murenulas has de mānū mea: scīm delīationes in dextera eius usq; in finē. Adūcendū tuū tremodi murenulas ei offerūt. Aureas inq̄t et īmaculatas argento. Aurū diuinitatis ē fulgor: aurū sapīa que de sursum est. Hoc auro fulgentia quedā quasi ueritatis signacula spondent se figuraturos hīs quibz id mīsterij est supnū aurifices: atq; interius aīe auribz inserturos. Ad' ego non puto esse aliud ꝙ cereree spūales q̄dam similitudines. et in ipsis

purissima diuine sapie sensa a
nime cõtemplantes conspãbus
ĩportare: ut uident saltem per
speculũ et in enigmate: qd̃ non
dũ facie ad faciem ualet ullate
nus intuer. Diuina siñ. et nisi
expas prius incognita que ef
famur: qõ uidelicet in hoc mor
tali corpe fide adhuc habẽte sta
tũ. et uecdũ ꝓpalata pspicui cl̃
stancia luis. lucrim pure in dũ
contẽplando uitatis patres su
as agere intra nos uel ex patre
presumit: ita ut inde liceat vsur
pare. cuã aliqui nrũ cui hoc
dariñ delup fuerit illud apostol
li. Nũc cognosco ex pte. Item.
Ex parte cognoscim⁹: et ex par
te ꝓphamus. Cũ autem diui
nitus aliquid rapim et uelut
in uelamine chorusca luis inter
luxerit mentẽ spũ excedentẽ. si
ue ad qmentũ nimiũ splen
doris. siue ad doctrine vbm: cõ
tinuo uelo vnde assũt ymagi
narie quedam terrñ inferior
similitudines infusis diuinitus sẽ
sis cõuenient accõmodare: qui
bz quodãmõ adũbratis puris
simus ille ac splendidissimus
ueritatis radius. et ipi aĩe tolle
rabiliores fiat: et quibz illñ com
mũicare uoluerit capabiliores.
Ethnico tamẽ ipãs formari in
nobis. sõnz suggestionibz ange
lorz: sicut econtrario contrarias
et malas ingeri ĩmissiones p
angelos malos nõ dubiũ est.
Et fortassis hinc illud ẽ spon
sũ atqz enigma ut dixi p qd̃
uidebat apls. ex istiñoi puris
pulchris qz ymaginationibz an
gelorz quasi manibz fabricati.
quatinus et deri esse qd̃ purñ et
absqz omñi fantasia corporeaꝝ
ymaginũ cernit. sensuum: et e
legantẽ quãlibz similitudinẽ.
qua id digne uestiñ apparuit.
ñisterio deputemus angelico.
Qd̃ signasse exp̃ssius uide
alia interp̃tatio dicens. Simi
litudines aurñ fabrefactemus
nobis: cñ distinctionibz argenti. v
nũ est cñ distinctionibz argenti
et vmiculatas argento. In quo
michi sigñficare uidetur. nõ mõ
silitudines intus p angelos ẽ
suggeri. sed nitorem quoqz elo
quii p ipõs exterius ñistrari:
quo congrue atqz decenter ornat
et facilius ab auditoribz capiã
tur. et delectabilius. Si dicens.
quid eloquio et argento. dicit
tibi ꝓpha. Eloquia dñi eloquia
casta: argentũ igne examinatũ.
Ita ergo illi celestes ãministratorꝝ
spũs pegrinanti in terris spon
se faciunt murenulas aureas.
vmiculatas argento Vide
autẽ quõ illa aliud capit et a
liud accipit: et uitium ad cõ
plationis quietẽ laborẽ pdicati
onis ĩponit: et sic eum sponse
pñtiã. filiorz sponsi patiendoꝝ
alendorqz sollicitudo in ñgit.
Neqz nũc tantñ accidit illi hoc.
sed et alia uice ut memñi: cum
sponsi amplexus et oscula sus

purauit respondit est ei. quia
melioza sunt ubera tua vino:
ut ex hoc se intelligeret matre.
atq; ad dandū lac parvulis.
nutriendūq; filios revocari. for
tassis et in aliis causis huius
modi. hoc pū tu quoq; nisi pi
gerēs ad inquirendū p semetipm
adiuuare poteris. Tu nō res
ista quondā in sō prefigura
iacob pfigurabat? cui frustra
optatus diuq; exspectans tache
lis amplexibz. p sterili et decoā
fecundā et lippam tenerus atq; ig
narus accepit? Ita ergo nunc
sponsa sacre cupiens et inqrēs
ubi in meridianis horis diles
pascat et cubet? murenulas p
eo reportat aureas vinculatas
argento. id est sapiam cū elo
gia: haut dubiū quin ad pdi
cationis opus. Docemur ex hi
sane intermittenda plerūq; d
dulcia oscula. pter lactantia
ubera? nec quemq; sibi: sed u
ti omīs qui mortuus ē. p omīb
esse viuendū. De qui bene de
deo et sentire et eloqui cepert
si quesitū estimem pietatē? si
conuersōne ad inanem gl̄iam q
ad lucra dei accepane erogan
dū: si alta sapientes hūilibz
non consentiant. Dauear qd
in. pphā legit: dicente dnō.
Dedi eis aurū meū et argentū
meū: ipi aute de argento et au
ro meo opati sūt baal. Tu
uero audi qd sponsa acepta
hinc quidē incepatōe inde ue
ro. pmissione respōdit. Neq; e
nī uel de pmissis excellit. uel p
repulsa iratat? sed siqui sapi
est. corripe sapientē et amabit
te: et ide qd ad donatōes et p
missiones spectat quāto mag
nus es humilia te in oībus.
Qd ex eius rīsione melius v
trūq; patebit. Sed ipa si placz
discussio in aliud sermonis pn
cipiū differatur? et de hijs que
dicta sūt glorificem? sponsū
ecclesie dnm nrm ihm xpm:
qui ē ds bñdcūs in sēcla. Amē.

Sino qdragesimū vi
Dum rex esset in accu
bitu suo: nardus me
a dedit odorem suū. Hec sunt
uba sponse que in hodiernū
diem distulim? hoc respōsū
qd dedit ubi incepata est a
sponso: non tñ sponso. sed ei?
sodalibz. Qd facile est adiuue
ex uerbis ipis. Cū enī non di
at quasi ad sēdam psonā cū
esses rex in accubitu tuo. sed
cū esset rex in accubitu suo pa
ret qd non ad ipm loquat. sed
de ipso. Dicta pinde sponsū
ubi eam quatenus uisum fuit.
aut corripuit aut repressit.
compta ex suffusione genarū
verecūdia. cessisse loco. ut illa
se absente loqueret liberius q
sentiret? sed ersi paudior ut
assolet qd oportuerit. et dicti
or aio facta: sodalū eā consō
lationes erigerēt. Qd tñ et p
sepm facere nō neglexit: qm tñ

iudicauit pro qpe oportē. Nā
ut darū relinqueret. quācū sibi
in illa correptione cōplacuit
quippe quam sensit digne et
put oportuit acceptari? nō sa
ne se ante absentauit. qm ex
habūdantia qd non est dubiū
cordis prūpet in laudes eius:
et genarū tolli qz eius pulchri
tudinē cōmendaret. postea et q
cū ipa remanēt blande loquūt
illi. et munera offerūt: sacres
dūi uolūtatē. Ad ipōs ergo rel
ponsio eius. Et literalis qdē
contexto sermonis sic se habet.
Sed priusq̄ ex hac festa nu
deū spūs eiurare inchoemus: di
co vnū breuit. Felix au sua ob
iurgatio sic rūdet: quēadmodū
habemus formā presentis loca.
Vtinā magis neminē obiurga
re necesse sit: hoc enī melius. Sz
qm in multas offendim⁹ oēs?
michi tacere nō licet. au et offici
o incūbit peccantes arguere: t
magis autē urget caritas. Q.
si arguero et tertio qd' meū est.
illa autē precedens increpatio n
mīme qd' suū est faciat. neq; ad
qd' missi illā. sed reuertar ad me
uacua. tamq̄ iaculū feriens et
reliliens? quid me animu tuū
habere putatis fratres? Nōne
angor. nōne torqueor? et ut n
vlurpem aliquid ex uerbis ma
gistri quia de sapiā nō possū
prius coarcor e duobz et quid
eligam nescio: placere ne ū in
eo qd' loquutus sū. qm qd' debu
i fea? an penitentiā agere sup
uerbo meo. qua qd' uolui non
recepi? Volui nimirū prime hos
tem et erupe fratrem. et non sic
fea: magis autē contrariū am
dic. Nam lesi aiam: et culpam
anxi. Siquidē accessit et contēp
tus. Noluit audire te inquit: q
noluit audire me. Vides qm ma
lestas contēpnit? Non te puto
me solū spreuisse: dns locutus
ē. Et qd' dixit ppte: dixit et aplis
Qui uos spernit ait me spnit.
Nō sū ppta. non sum aplus? q
ppte cū et apli audeo dicē me
fungor: et quibz non equorme
nis. implicor curis. Etsi ad me
am multā confusionē. et si ad
grande peculū michi. sup cache
dram moysi sedeo: cui tamē nō
uendico michi uicā. nec expio
gratiā. Quid tamen? Num ideo
cathedre non deferetur? qm oēs
pacta est ab indigno? Etiā si sce
lere et pharisei in ea sedeant iuste
que dicāt facite. Plerūq; etiā
ipacta contēptui iūgit? ita uita
liquis non solū non auert com
gr obiurgatus. sed insup obiur
gauit indignetur: more ferien
ci manū media repellentis. Ni
ra puerilitas. Medicina curat.
qui non curat sagittam. Et
eūi qui sagittat in obscuro tōs
corde? qui et cepīm nīc sagittauit
ad morē: et in illū non cōmouē
ris. Michi indignaris? qui sanū
re fieri cupio? Irascimini et nolite
peccare inquit. Si pēo uasteis

non solū mīme peccas: sed
et qđ peccauas exīminas. Nūc
uero et pēn retines medicamē
tū respuendo: et peccare appois
unacionabilit trascendo: et sup
modū peccatus pēn Aliquo
deus addit et impudencia: ut
non mō impaciens ferat quod
corripiat: sed etiam id unde re
prehendit impudent defendat.
Hoc plane desparo. frons iquit
mulieris meretricis facta est tibi:
noluisti erubescere. Et ait. Ne
cessit zelus meus a te: ulcra nō
trascat tibi. Solo audiri cōtra
misco. Sentis ne quāta periculi.
quātaq horroris et tremoris res
sit pēn defensio. Diat unu. Ego
quos amo arguo et castigo. Si
ergo te zelus deseruit: et amor.
Nec eris amore dignus: qui in
dignus castigacione censeris.
Vides quia tunc magis trasit
deus: cū non trasit. Miserea
mur impio inquit: et nō discet
facere iusticiā. Misericordiam
hanc ego nolo. Sup omnē uā
miseracio miseracas illa crudel.
sepiens michi uias iusticie. Sa
cius pfecto michi iuxta cōsiliū
pphete apphendere disciplinā: ne
quando trascatur dūs. et pereā
de uia iusta Nolo trascatis
michi pacer misericordiā: sed illa
ira qua corrigis deuiū: nō qua
extrudis de uia. Illud nobis tu
a benigna aīaduersio parat: hī
formidolosa nutrit dissimulacio.
Non aī uesano. sed aī sencio te i
tatū: tūc maxīe confido ppcaū.
Et eū aī iratus fueris: misericordie recordabis. Deus inquit
tu ppicius fuisti eis: et ultiscens
in oīs adinuencones eor. Et
Moysen loquit et aaron atq
samuelē. quos mō pmiserat:
et hoc uocat ppiacionē. qđ e
os deus non pepat excellibz.
Non tu ergo hanc tibi exclu
dito inertū. defendendo errorē:
et accusando correpcionē. An
non istud est malū dicē bonū:
et bonū malū: An nō et odiosa
hac impudencia pullulab mox
impenitencia: mat desparacois.
Quem eū penitcat sup bono
qđ putat: Ve illis inquit. Ve istud
eternū est. Aliud est quēp tēpta
ri a ppria concupīa abstractum
et illectū: et aliud spontc appe
tere malū tamq bonū: ad mor
tem quasi ad uitam male seru
ū ppetare Dico huic mōi dico
mallem aliqū tacuisse. et dissi
mulasse qđ agi ppeam deprehē
di: q ad tantam reprehendisse p
uicie. Dicas forsan michi
q bonū meū ad me reuertatur.
et quia liberaui aīam meam.
et mūdus sū a sanguīe hois
tu āuūcians et locutus sū ut
auertereť a uia sua mala et ui
uerer: sed etsi innumera talia ad
das. me tū nūme ista consola
buntur mortem filij maiente: q
si uero meam illa reprehensione
liberacionē quesierim et nō ma
gis illius. Que eū mater eaī

si omnē quā potuit curā et
diligentiam egrotanti filio
adhibuisse se sciat. si demū
tractam se uiderit. et omnis labo
res suos esse penitus inefficaces
illo nichilominus moriente: pre
terea unusquisq; a fletibus tempabit.
Et illa quidem hoc pro morte tē
pali: quāto magis me pro morte
eterna filij mei manere unaq; plo
rantis et ululantis multis?
etiam si nichil michi cōscius sū
quo minus ānūciaueri illi?
Vides etiam a quantis et re
gione malis. et se et nos liberat
qui correptus manifeste rūderet?
vereūde acquiescat. modeste ob
tempret. hūiliter confiteat?. Huic
ergo aīe in omnibus me placeat
debitorē? huic me mīstrū et ser
uū tamq; dignissime dōi mei
sponse: et que uera dicere pos
sit. Cū esset rex in accubitu su
o nardus mea dedit odorē suū.
Bonus hūilitatis odor qui de
hac nalle plorationis accēdēs.
plurīs arrōquaq; uanis regi
onibus. ipm quoq; regiū accu
bitū grata suauitate respergat
Est nardus hūilis herba qm
et calide ferūt esse nature hu
qui herbarū uires curiosius ex
plorarūt?. et ideo per hanc uide
or michi non icōueniēt hoc
loco uirtutē hūilitatis accipe:
sed que sīa amoris uaporibus
flagret. Od' preterea sane dico.
qm est hūilitas quā vitas pa
ris. et nō habet calorē: et ē hu
militas quam caritas formet.
et inflāmat. Atq; hec quidē in
affectu: illa in cogitatione con
sistit. Etenim tu si temetipm inue
ad lumen uēritatis. et sine dis
simulatione inspicias. et sine pal
patione dijudices?. non dubito
quin humiliteris et ai in omnis
cuis factus uilior tibi et hac re
ta cogitatione tui: q̄uis necdū
forsasse id esse peccatis in oculi
alioz. Eris igit hūilis: sed de o
pe intīm ueritatis et mīme ad
huc de amoris infusione. Nam
si ūitatis ipius que te tibi ueri
ficet atq; salubriter demonstrauit
quid splendore illuīatis. tuq; af
fectus amore fuisses?. nolui esse
paulubio q̄n te esse eande de re
omnes teneare sententiā: quam
ipām apud te ūitatē habē cog
nosas Sane q̄n in te ē dire
rim?. q̄n plerūq; non expedi
nocescere omnibus oīa que nos la
mus de nobis: atq; ipa ueritatis
caritate. et caritatis ueritate
peramur palam fieri uelle qd'
nocerat agnoscenti. Alioq̄n si
priuato amore tui tenetis ue
nes patiter intra te iudicii ue
ritatis indulsi: qui dubiū ē mi
nus te ueritatē diligere?. qui p
prii prefers uel cōmodū uel ho
norē?. Vides igitur non esse
idipm hoīem de seipo non alti
iam sapere ūitatis lumīe tede
gutū?. et hūilibus cōsentire sp
te nunc caritatis admici?. q̄d
ei nō amas ē: hoc uolumus.

XLII

Demergin ꝯmanuit inquit fo-
mam serui accipiens: et formā
hūilitatis tradens. Ipē se exina
uiuit. ipē se hūiliauit: non nāi
tate iudicij: sed nā caritate. Po
terat nimirū ut leui se et contēp
tibilem demonstrare: sed plane
non reputare: qui nouerat
Voluntate pinde hūilis fuit et nō
iudicio. qui talem se optulit qua
lem esse nescuit: magis autem
placuit tūmū reputari: qui se
tūmū non ignorabat. Deniq;
ait. Discite a me: quia mitis sū
et hūilis corde. Corde dixit. cordis
affectu: id ē uoluntate. Itaq; ne
cessitatem excluſit: qui uoluntatē
confessus est. Non enī quomō e
go uel tu inuenimur nos in ueri
tate digni decore et cōtēptu
digni omni extremitate et ignō
tate digni ea supplicijs dig
nos plagis: nō inq; ita et ille. e
Que tamen expers est omnia. q;
ipse uoluit tamq; hūilis corde:
humilis videlicet illa hūilitate
quā cordis suasit affectio: non
quā exorsit discussio ueritatis.
Decreta diuina hāc uoluntate
humilitatis spectē non redargui
one ueritatis. sed caritatis in
tra nos infusione creati: quia
cordis est quia affectus. quia vo
luntatis. Tu uero recte: tu iudica.
Idem q; ea hoc tuo eque exami
nemur iudicio: digne ne eandem
dño assignarim. quē caritate cō
stat erumpnis. caritate miseria
rum ab angelis. caritate patien

bus subditi. caritate baptiste
manibz inclinati. caritate car-
nis infirma passus: caritate pos
remo mortis obnoxius: atque in
gloriū exaltasse. Sed et hoc unū
tu considerare arbitrij. recte ne
eram hanc pānam hūilitatē ita
caritate caleuē: herba hūilis et
calida id ē nardo pucaueri deli
gnatam. Et si ita cuncta pbaue
ris. probabis enī tōi manifestū
sine acquiescens cūc si iam ap̄
reipm hūiliatus es nāturia illa
humilitate quā seruans reues
et corda ueritas sensibz ingerit
aīe uigilanus: adhibe uoluntā
tem et fac de nāturitate unaquē: qm
nulla est uirtus sine cōuenientia
uoluntatis. Sic autem fieri si
uid: si nolis aliter apparē foris
q̄ te īuenis intus. Alioq; time:
ne de reipo legas. qm dolose egit
in conspectu eius: ut inueniat ini
quitas eius ad odiū. Pondus
inquit et pondus: abhoīatio ē
apud deū. Quid enī: Tu te dep̄
cauis in secreto apud reipm ue
ritatis trutina ponderatus: et
foris alterius pretij mentiens
maiori te pondere uendis nob.
q̄ ab ipa accepisti? Time deū et
noli hanc rem pessimā facere:
ut quē hūiliat ueritas. exorsat
uoluntas: hoc enī est resistere ueri
tati: hoc pugnare contra deū.
Magis autem acquiesce deo. et
sit voluntas ueritati subdita. ut
tui subdita: sed et deuota. Hōne
deo inquit subiecta erit aīa mea?

Ar paū est esse subiectū deo. nisi sis et oīū hūane creature ꝓter deū: siue abbati tamꝫ ꝑ cellenti: siue prioribz ab eo constitutis. Ego plus dico: subdi patribz: subdere et minoribz. Sic eīi decet nos unquiq; omnē implere iustitiā. Vade et tu ad minorem: si uis in iustitia esse p fectus. Defer inferiori: minori te iudicato. Hoc eīi tacens ē hes et ipse ad te sponse sermonē quem dixit: quia nardus mea dedit odorem suū. Odor deuocio est: odor bona opinio. q̄ ad omnes puenit. ut xp̄i sis bonus odor in oī loco: spectabilis oīibz: amabilis oīibz. Non ꝑ hoc ille hūilis quē uentas ad hūiliatē cogit: q̄n si bi habet illā: et q̄re non pantur. ut sparsa foris redleat. Magis aut̄ non habet odorē. quia non habet et deuocionē: utpote qui non sponte neq; libenter se hūiliat. Sponse uero hūilitas tamꝫ nardus spargit odorem suū amore calens deuocione uigens. opinione redolens. Sponse hūilitas uoluptatis est. ꝓpetia est: fructifera est. odor eius nec reprehensione criminat: nec laude. Audierat Pulchre sunt gene tue sicut turris: et collū tuū sicut monilia. Accepat et repmissionem ornatus aurei. et nichilomin cū hūilitate tūdet: et quāto se maiorē audit: tanto se humiliat in oīibz. Non gloiat in meritis: nec inter laudes in as hūilitatis obliuiscit. q̄n et hūiliter confitet sub nardi nomīe. Ac si uoce uirginis ma rie dicat. Nullus michi meri ti conscia sum ad tantā digna tionē: nisi qd respexit deus hu militatē ancille sue. Nam qd est aliud nardus mea dedit o dorem suū: q̄ placuit mea hu militas. Non mea inquit sapia. non mea nobilitas. nō mea pulchritudo. que nulla e tāc in: sz que sola placat hūilitas dedit odorem suū: id est solui. Soluto placet deo hūilitas. So luto plane. atq; et consuetu ordine celsus dñs hūilia respicit: et deo cū esset rex in accubitu suo id est in excelso hīerusalē suo: illuc quoq; hūilitatis odor ad cendit. In alas habitat iquit et hūilia respicit in celo et i ra. Ergo cum esset rex in ac cubitu suo: nardus sponse o dit odorē suū. Accubitus regis suus est pat̄is: quia semp u patre filius. Nec dubites regē hunc esse clementē: cui phēnis accubitus est patrie benigni tatis diuitiarū. Merito clamo hūiliū ascendit ad eū. cui sūa pietatis est mansio: cui fami liaris suauitas. cui cōsubstā tialis bonitas ē. cui ideo coeq; qd est. de patre. de patre ē. ut nil prius in regia maiestate nisi paternū hūilū arripiat

XLIII

suspicer. Denig3 pter miseriã
inopũ et genicũ pauptm: nunc
erumpã dicendis. Horũ igitur
omnia sponsa utpote domestica
atq3 castissima. non putat se
arcendã ab acubitu sponsi pe
nuria mercoz: sola de hũilitate
se presumẽs. Negem denig3 nõ
uat. nam sponsum inuenĩ terre
na inarepatione non audet. Nõ
in alto habitare fatetur: nec sic
ñ diffidit hũilitas. Primitiue ecclie potes hunc congruẽtissime aptare sermonẽ: si retorqueas illos dies quibz assũpto dominio ubi erat prius. et sedente in dextra patris illo suo amico nobili atq3 gl'oso acubitu. discipuli erant congregati in loco uno pseuerantes unanimit in oratione: cũ mulieribz et matre ihũ et fratribz eius. Nõne ubi uidetur reuera nũc temporis. nardus parule et trepidantis sponse dare odorẽ suũ. Denig3 cũ factus ẽ repente de celo sonus tanq3 aduenientis spũs uehementis et replenit totam domũ ubi erant sedentes: annõ mito paupercula nũc dicere potuit: cũ esset rex acubitu suo. nardus mea dedit odorem suũ. Patuit pterea omnibz in loco manẽtibz q3 gratus hũilitatis et q3 bene placidus odor ascenderat: cui uox tam copiosa et gl'osa retributionis responsũ est. Cetũ illa non ingrata beneficij

fuit. Audi eñ quomõ mox repleta deuotione parat se ad omnia mala pferenda p noĩe eius. Nam sequit. Fasciculus mirre dilectus meus mihi: inter ubera mea cõmorabit. Infirmitas mea non finit ulterius pgredi. Hoc solũ dico: quia tribulationũ amaritudines. sub mirre noĩe. dicat se subire pactam amore dilectã. Reliquũ capitulũ alias plequemur. si tñ erorans a nobis spũs sancti affuit: qui nos intelligere faciat uerba sponse. que ipse inspirando fo'mauit. sicut nouit ille. cuius ipe spũs est laudibz cõuenire sponsi ecclie ihu xpi dñi nri qui est deus bñdictus in secula. Amen Sermo xl'tertius

Fasciculus mirre dilectus meus mihi: inter ubera mea cõmorabit. Ante rex: modo dilectus. Ante in acubitu regio: mõ inter ubera sponse. Magna hũilitatis uirtus: cui etiam deitatis maiestas tam facile se inclinat. Cito reuerentie nomen in uocabulũ familiaritatis mutatũ est: et qui longe erat in breui factus est prope. Fasciculus mirre dilectus meus mihi. Amara amara res: dura et aspa tribulationũ significat. Ea sibi dilecta causa fuisse pspiciens granulabunda ad loquitur: confidens se oĩa uicissitudine subituram. Ibant inquit gaudentes discipuli a con

silij: qñ digni habiti sunt pro
nomīe ihū cōtumelijs pati
Ptexta denigz non falsem sed
falsaculū dicāt dicat: qđ leue
pre amore ipius ducat qđqđ
laboris īmineat et dolozis. Be
ne falsaculus: quia paruulus
natus est nobis. Bene falsacu
lus: qz non sūt condigne passi
ones huius tpis ad futuram
glām que reuelabit in nobis.
Jo cū inquit qđ in pūa est mo
mentaneū et leue tribulacōis
nīe: sup modū in sublimitate
eternū pondus glie operatur in
nobis. Erit ergo qñq nobis
ingens cumulus glie: qđ mō
est falsaculus mirre Nu non
falsaculus? cuius iugū suaue
et onus leue? Non quia leue
in se. nec cū leuis passionis
aspicias. mozas amaritudo: lz
leuis tamen amanti. Et ideo
non ait tātū falsaculus mirre
dilcis meus: sed michi inquit
que diligo falsaculus ē. Vnde
et dilcm nōiat? monstrans di
lcōis vim omnē amaritudinū
superare molestiā: et qz fortis ē
ut mors dilcō Et ut caas il
lam non in se sed in dño glā
tī. neqz de pria uirtute sed de
dñi adiutozio pūmere fozticu
dinē? dicat illū inter ubera sua
cōmozatum: cu secura dcant
ter. Etiam si ambulauero in
medio umbre mozas nō ame
bo mala: qñ tu mecū es E
Meuī me in uno superozū
sermonū duo sponse ubera cō
gratulatione dixisse atqz com
passione iuxta pauli doctrinā
dicentis: gaudere cū gaudentib;
flere cū flentib;. Quia uero in
ter aduersa et pspa uersans
nouit utrobiqz pricula nō dee
se. mediū huiusmōi uberū fluo
rū uult habere dilcm? cui? ad
uersus varaqz cōtinua pectio
ne munitam. nec leta extollāt
nec tristia deiciant Tu quoqz
si sapis. imitaberis sponse pru
dentiā: atqz hūc mirre tam cari
falsaculū de pinnali cui pectois
nec ad horam patieris auferri:
amara illa oīa que p te pulic
semp in memoria reuoluēs. et
assidua meditatione reuoluēs:
quo possis dicere et tu. falsacul?
mirre dilcis meus michi: inter
ubera mea cōmorabitur Et
ego fratres ab meūte mea con
uersione pro acerno merito.
que michi deesse sentiebam. hūc
in falsaculū colligare. et inter
ubera mea collocare curau. col
lectū ex oīmb; aromatib; ex
matitudinib; dñi mei: primū
uidelicet infantiliū illarū nāiā
tū? deinde labor quos pulic in
predicando. fatigationū in dis
curredo. vigiliarū in orando.
tentationū in ieunādo. lacry
marū in cōpatiendo. insidiarū
in colloquendo: postremo pau
lor in falsis fratrib; cōuicio;
spuor colaphor. subsānationū.
exprobrationū. damnor. horz qz

similiū: que in salute nr̄i ieiunis
silua euangelica copiosissime
nosc̄ pausse. ¶ Ubi sane mr̄
tor odorifere mirre hui⁹ ramul
culos nr̄ime pretermittendā puta
uit. eaq̄ illā murram qua in cru
ce potatus est: sed neq̄ illā qua
uidelicet unctus est in sepulchro
Quarū in p̄ua applicuit sibi
meor̄ amaritudinē p̄cor̄: in
sed̄a futurā interrupcionē mei
corpis dedicauit. Memoriā ha
būdantie suauitatis hor̄ ernctā
bo: quoad vixero. Ineternū nō
obliuiscar miserac̄ones istas: q̄s
in ipis viuificatus sum. ¶ Has
olim scās dauid cū lacrimis req̄
rebat: veniant mihi inquies
miserac̄ones tue et viuā. Has
et alius quidam sc̄or cū gemitu
mēorabat dicens. Misedie dñi
multe. Q̄. multa reges et pphe
uoluerūt videre: et nō viderūt.
Ipi laborauerūt: et ego in labo
res eor̄ introiui. Ego messui q̄
mihi: quam illi plantauerūt.
Michi hic salutaris psalmulus
seruatus est. Nemo tollet eū
a me: inter ubera mea cōmo
rabit. ¶ Hec meditari dixi sa
pientiā: in hijs inuitat mihi
p̄fectionem contulit: in hijs ple
nitudinē sapiencie. in hijs diui
cias salutis in hijs copias mei
cor̄. ¶ Ex hijs michi potus
potus salutaris amaritudis:
ex hijs rursum suauis unctio
consolac̄onis. Hec me erigūt
in aduersis. in pr̄speris repimūt:
et inter leta cristiaq̄ uite p̄cas
mia regia incedenti cum p̄bent
ubiq̄ ducatū: hinc inde mala i
minencia ppulsando. Hec in cō
spectu mūdi iudicem. dū mente
dū p̄cordijs intue humilē q̄ figu
rant: dū non solū placabilem.
sed et inuocabilem repsentant
eū qui inaccessibilis est p̄cipi
bz: tribulis apud reges tire.
¶ Porrecta hec michi in ore fre
quenter sicut nos scimus: hec in c
corde semp sicut scit deus: hec
meo stilo admodū familiaria
sicut apparet: hec mea sublimi
or inuidam phylosophia. scire ihe
sum. et hūc crucifixū. ¶ Non re
quiro sicut sponsa ubi cubet in
meridie: quem lecus amplector
mea inter ubera cōmorantē. Nō
requiro ubi pascat in meridie:
quem intueor saluatorē in cru
ce. Illud sublimi⁹ illud suauio⁹.
panis illud: hoc lac. Hoc visce
ra refocat puulor̄: hoc replet
ubera matrū: et ideo inter ubera
mea cōmorabit. ¶ Hunc et
nos dilectissimi tam dilectū fasci
culū colligite nobis: hūc me
dullis inserite cordis: hoc mu
nite aditū pectoris: ut et nob
inter ubera cōmoret. Habete
illū semp non retro ut hūeris.
sed ante pre oculis: ne portan
tes et non odorantes et onus
pmat: et odor non erigat. Me
mentote q̄ acepit eū symeon
in ulnis suis: maria gestauit
in utero. fouit in gremio: spōsa

sibi inter ubera collocauit. Et ne quid p̄mictā. Factū est uerbū in manu zachariae. ppheē: nemō et quoꝛūdam aliox. Arbitroꝛ q̄ ioseph uirū marie sup genua sic quent illū attrasse. Hij oīs ante se eū habuerūt: et nullus uerauo. Exemplo ergo sint uobis: ut et uos similiꝫ faciatis. Si enim ante oculos habuerimus quem portauit: pro certo uidentes angustias dñi. ieiunus uias pertransibit: ipō auxiliante ecclē sponso: qui est ds bñdc̄s in sēcla. Amē.

Sermo Odonis Cluniacensis

Bocarus cypri dilc̄is meus michi: in uineis engaddi. Si dilc̄is in murra: nil comagis in boꝛi suauitate. Ergo dñs meus ihūs murra in i more: bocarus in resurrectione: sepm michi saluberrimū tempauit in poculo. in lacrimis in mensura. Mortuus ē. ppt̄ pcā nra: et resurrexit ppter iustificatiōnē nrām: ut pcīs mortui iustitie viuamus. Tange ergo si peccata luxisti: bibisti amaritudinē. Si aūt ia resperisti in spem uite uita sanctioꝛ: mutata est tibi murra amaritudo in vinū qđ lenificat coꝛ hoīs. Et forsitassis hoc illud significauit. qđ saluatoꝛi oblatū est in cruce murratū: et ideo noluit bibē: qū illud sitiebat. Tu ergo p posse murre ut dixi amaritudines vinū iocūditatis expiens: haurtemē et ipse dicere poteris. Bocarus cypri dilc̄is meus mi: in vineis engaddi. Engaddi duplicem duplicem habet interpretationē: et vtr̄ ambe intellectu seruiūt. Dicit ergo fons hedi: et baptisma gentiū. lacrimas q̄ peccatoꝝ aptē designat. Dicit et oculus cēptationis: qui et lacrimas eque fundat: et cēptationes que mīme unq̄ desinit. uite hoīs sup eam pspiciat. Sit et plus gentiū qui ambulabat in tenebris. nūq̄ p se laqueos cēptationū agnoscere ac p hoc nec euadere potuit: donec per gratiā illius. qui illuminat cecos recepit oculos fidei: donec uenit ad eccl̄am que habet oculos cēptationis: donec se tradidit uiris spūalibꝫ instruendū qui illuminata spū sapie et suo exemplo doctā possint uerace dicere: q̄ nō ignoramus astutias dyaboli et cogitationes eius. Bocarus cypri dilc̄s meus michi: in uineis engaddi. Ferūt in engaddi arbusculas balsami crescere. que i medīo uineaꝝ ab indigenis exciduntur: et inde forsitan uineas appellauit. Quoꝛū qđ facet bocarus cypri in uineis engaddi: Ds vnūq̄ botros de uineis in vineas transportauit. Soler siquidem vinū ubi deest aliūde emi: nō ubi adest. Ergo vineas engaddi dicat plebes ecclie: que habet balsami liquoꝛem. spūm mansuetudis: in quo paruuloꝝ adhuc in xpō teneraꝝ

XLIIII

ne blande fouet: et dolores pe
tencia mulcat. Sed et si q's
frater in aliquo delicto occupa
tus fuit: vue ecclastucus. qui hic
spm iam accepit. curabit mor
tui huiuoi instruere in eode spiti
lenitatis: consideratus seipm ne
et ipe tptet. In hoc typo quot
quot baptizandi sunt ecclie cor
paluere: ecclie corpalue: ecclia o
leo mactali ungere consueuit.
Quia uero et vulnia illius
qui incidit in latrones. et uinu
o corpis pij samaritani ecclie
est deportatus in stabulu. non
in solo oleo. sed in vino simul
et oleo sanitatem recipit: ne
cessariu habet spualis medic?
ecclia vinu feruidi zeli cu oleo
mansuetudis: cui sane cueit
no mo consolari pusillanimes.
sed et corripe inquietos. Si e
nu uiderit illu q: vulnatus e o
est qui peccauit. blandis ac
lenibz hortamentis que in eu
profecta sit mime emendatu:
magis autem fortie ecclia abuten
te sua mansuetudie et pacia neg
ligencioe fieri. et in pcto suo
ecclia in securius obdormire? stul
tato ita suauiu oleo monito
ru opozebit sane mordinacio
nibz uel medicamentis: et vinu
cpunctionis infundere duris vi
deliceet cu eo incorpationibz acp
inuentoibz agere: et si causa
requirit. et dura tamen e: ecclia
censure ecclastice baculo pcelle
uentore. Sed vu hoc illi

vinu: Ner eu in vineis engad
di vinu uenit sed oleu. Que
rat ergo in cypro: nam illa ilu
la ferax est vini. et vini optimu?
tollens q inde sibi ingente bo
tru. que olim exploratores de
silt in uecte ferebant: chozum
pphetaru precedente et subsequē
tem aplaru. medium autem ihesu
pulchro sertate figurantes.
Hinc ergo botru ampiens sibi
dicat. Botrus cypri dilcus me
us michi in vineis engaddi.
Vidimus botru: uideamus
qualit zeli vinu exprimat ex eo.
Ereu si peccanti homi. homo
peccatoz mime indignat. sed
magis quasi quedam ei suauis
simi balsami rorem sudans pi
um exhibet copassionis affectu.
hoc sam? vu uenit. et iam au
distis: sed non aduertistis forsitā
Dictu namq est. q? ex consideta
cione sui ipius cuiq; ueniat ma
sueti esse ad omes? du homo q
filio sapientissimi pauli. ut pie
condescendat sanat occupatus in
pcto: consideret seipm ne et ipse
temptet. An non denuq hinc
amoz primi radicem trahit? de
quo in lege mandat diliges pxi
mu tuu sicut teipm? Et inti
mus sane humanis affectibus
pmozdia ducit ozatis sui
fraterna dilco: et de in
sita homi ad seipm naturali q
dā dulcedine. tamq de humore
ureno sumit. paldubio negetia
onem et uinu. p quā spirante

quidem gñā delup fructus par
tunt pietatis? ut qđ sibi aīa na
turaliť appetit. nature consorti.
id est alteri homī iure quodam
hūanitatis ubi potit et oportu
erit non estimet denegandū: ſz
sponte ac libens impaat ſ̄ne
ergo nature si pđo non obsolesc
at ihūsmōi grate et egregie q̄
si suauitatis liquor: ut mollio
rem magis ad cōpatiendū per
cutiat. q̄ ad indignandū al
teriorem sese sentiat. Verū q̄
iuxta sapientis sententiā mul
te morientes exhibitāt hoc su
auitatis vngentū? et mīme
habet in se natura vnde id repa
ret sibi semel amissū: sentit se
dolenda mutatione corruere in
illud qđ uerissime aīe serpens.
Non sunt sensus hoīs. et cogita
tiones in malū: ab adolescētia
Non bona adolescentia in qua
filius iuniōr portionē sibi pa
ne substantie postulat seqstra
ri? et bonū inapit uelle diuidi.
qđ in cōmūne dulcius possidet?
et habere solus qđ paupatoe
nō minimo participatione amicti?
Denīq; aīa inquit bona sua
dissipauit: uiuendo luxuriose ai
metrabat? Quenā hec me
rentes? Vide ne ipe sint que ex
terminat suauitatis vn
guentī: carnales vide
licet concupiscentie. De quibus
salubrime scriptura ac admo
nens: post cōcupiscentias īquit
tuas nō eas. Et merito morien
tis desarbit sapiens: qui et mū
dus transit. et cōcupiscētie eius.
His ergo dū sanctitatem sin
gulariť nolumus: bonū nos so
alis atq; cōmunis singularis si
militudine ꝓpiamus. Hec ꝓfus n
mulce morientes sordide et pūgē
tes. que in nobis nature decorē
fedant? mentē animi et sollicitū
diniby lacerant? sotalis gran
e suauitatē exhibitāt. Hinc hō
filius iuniōr appellatur qđ na
tura quodam insensato lubrico
adolescentie deputata. oēm vilis
macūlas ac sapie sacrum ami
serit: et uersus in aspm atrem
atrenie aīo preter se vnūlos rel
quat. factus sine affectione
gie ab incūte adolescentia ista
pessima atq; miserrima pro
sunt sensus hoīs et cogitatoēs
in malū: et natura ad indig
nandū q̄ ad cōpatiendū pa
ior. Inde homo animal oīno eru
tus hoīe. in quo uix sibi aī op
habet ab hoīby subuenīri: nō
uix ipe homībz opus habētibz
subuenire. Magis autē iudicat
sperne. unde homo homines
delinquētes pđōr: nō consideās
seipm. ne et ipe tempt? q̄
malo mīme p se ut dixi natura
resurget? neq; recuperabit oleū
ingenite manuetudīs: qđ se
mel est exhibitū in ea. Vnp
tamen qđ nō ꝑt natura: potest
gīa Quem ergo hoīm unq
o spūs misericors ꝓfundere dem
o sua benignitate dignabit? is

cognitio retinere in homine: in
sup er aliqd melius a gra sp a
natura recipier. In fide er leitate
sam facer illi: er dabit illi non
oleu sed balsamu in vineis en
gaddi. Hec eu dubiu er fote
hedi pfluere carissima melioa.
au' utiq; unctio hedis uertit in
agnos: er de sinistra transfert
pdores in dexteram: hudaicus
quidem antepfulos vnctioe mi
sdie: ut ubi supyudauerit de
licta. supyuder er gra. An non
uere uidet ubi reddisse quodam
mo is homo in homine: qui a
nimi secularis feritate depdita
er recupata. etiam cu fe uore
grace/humane unctione mulie
ribis. qu in ipo musce carnali
u cupditatu penitus exinuia
uanc de suo que gestat homine.
imo qui ipe est er materia su
mic er forma miserendi hoibz
alijs: ita ut eam feralem que
dam rictum exhorreat. no solu
aliq facere hominu qd' pati ip
se nolit. sed etiam non face oia
otibz quecuq; sibi fieri uelit:
Cu unde oleu. Vinu unde: p
fecto ex botro cypri. Ereu si a
mas dnm ihm toto corde. tota
aia. tota uirtute tua: nuq; si
udens eius iiurias conceptaq;
ferre ullatenus equo aio pote
ris: Quare? sed mox arreptis
spu iudicij er spu ardoris er cu
qua potens crapulatus a vi
no: repletus zelo fineres dicet
cu dauid. Tabescere me fecit
zelus meus: quia obliti sunt
uerba tua inimici mei. Er cu
dño. Zelus domus tue comed
me. Vinu est ergo ferudissim
zelus iste expssim de botro cy
pri: er ualur inebrians xpi a
mor. Denuq; deus ur ignis co
sumens est: er pphta igne dice
bat. de excelso missu in ossibz
sius. eo q; dino amore flagra
ret. Habens utiq; ex fratno
oleu manuerudis. er ex diui
no amore vinu emulacionis:
securus accede ad sananda vul
nera illius qui incidit in la
trones. pissimi samaritani
optimus ymitator: secure q;
diaco er cu ea sponsa. Botrus
cypri dilis meus michi: i vi
neis engaddi. Hoc est. zelus
iustitie amor dilu mei michi:
in affectibz pietatis. Er de hoc
satis. Nam er infirmitas mea
paulandu indicat. sicut er sepe
fatur? ita ut plerumq; cogar im
ptas ut ipi sanis relinquere
disputationes: celidua q; capi
tulor in diem alem reseruare.
Sed quid: Ego in flagella pa
ratus sum: saltem me adhuc
longe recipere ipatia meritis.
Papulem sane. papulem ut
male opans: si forte uerbera
in merita reputent. fortassis
misereberur flagellato: qui bo.
i me no inuenit quod remune
ret sponsus ecclesie ihesus xps
dominus noster: qui est deus
benedictus in secula. Amen.

Smo Odragelim⁹ q̄ūc

Ece tu pulchra es aīa mea:⁊ ecce tu pulchra: oculi tui columbarū. Pulchre. opa me. Ex amore sponse p̄cūpao:⁊ ex amore indignacō sponsi: hꝫ rei exitus.pbat. Ecce p̄cūpacionem cōsequao:⁊ cōsequaoné emēdacio: emendacionē remuneracio secuta est. Adest dilcūs. amouetur magister. rex disparet:⁊ dignitas exuit: reuerencia pōitur. cedit quippe fastus: ubi inualescat affectus. ⁊ Et sicut q quondam quasi amicus ad amicum moyses loquebatur et dūs respondebat: ita et nūc inter uerbū et aīam. ac si inter duos uicinos. familiaris admodū celebratur cōfabulacio. Nec mirū. Ex uno amoris fonte ut ceteꝫ influit:⁊ diligere inuicē: confoueri patet. Ergo dulcedo mellis uolatur hinc inde ūba: mutuū in se tocius suauitatis ferunt aspectus. sīc iudices amoris. Denicꝫ is illā amicā nūcupat. pulchrā. pulcram. pulchram uocat: eadem ab illa uicissim recipiens. Nec ociosa uocacio. que amoris confirmacio est: et forensis alicui inuitꝫ requirendū. Queramus geminā aīe pulchritudinē: hoc eī michi uidet innuere. Decor aīe hūilitas est. Non a meipo hoc dico: cū ꝓpha prior dixerit. Asperges me ysopo et mūdabor: hūili herba et pectoris purga cula hūilitatē significās. Nec se post grauē lapsū rex ecclesiaꝫ lauari confidit: et sic uiuendi innocentie recipere candorem. Vim in eo qui grauiꝫ peccauit: et si amanda: non tamē admirāda hūilitas. Ac si qs innocentiam retinet. et nichilominꝰ hūilitatem uigit:⁊ nōne is ubi uidetur geminū aīe possidere decorem: Sca maria sīmoniā non amisit: et hūilitate non caruit. Et ideo concupiuit rex decorē suū: quia hūilitatē innocentie sōciauit. Denicꝫ respexit inquit hūilitatē ancille sue. Ergo beata qui custodiūt uestimēta sua mūda uidelicet simplicitatis et innocentie: si tamen et decorē induere hūilitatis adiuuant. Profecto audiet que huiusmōi inuenit. Ecce tu pulchra es aīa mea: ecce tu pulchra. Prima uel semel dicas aīe mee dūe ihesu: ecce tu pulchra es. Prima michi hūilitatē custodias: nā prima uestem ego male seruaui. Seruus tuus sū ego:⁊ nec eī auderem placere amicī: qui testimonium decoris mei cū reprehensione nō audio. Sufficiat michi si semel audiam. Sed qd si et hoc in questione sit:⁊ Sca quid facā. Deiabor amicā serenus: cumulabor in ea decorē deformis hominibus āmirabor: gaudebo ad uocē sponsi cauta nichilominꝰ pulchritudinē āmirantis. Quis scit si forte ex hoc inuenturis sim gra

XLV

¶ Quam in oculis amice: ut grana
ipius ex ipe inueniar inc̃ alios:
¶ Denig amicus sponsi stat: i
gaudet gaudio ꝓter vocẽ spon
si. En uox eius in auribꝰ dilecte:
audiamus et gaudeam? Alliꝯ
sibi: loquit̃ ꝓter: stemus simꝫ
Nulla nos huic subducat collo
quio secula aura: nulla illecebra
corpis. Ecce inquit tu pulchra
es amica mea: ecce tu pulchra.
Ecce ãmiracois uox est: reliquũ
laudis. Merito ãmiranda. cui
sãas amissa hũilitatẽ nõ actu
lit: sed seruata admisit. Meito
pulchra repenõ: cui neutra defu
it pulchritudo. Hara anus in e
ris? aut sãctatem non ꝑere: a'
hũilitatẽ sãmonia non excludi:
et ideo bta que utrasq retinuit
¶ Denig probatũ e. Nichil si
bi conscia est: et correptionem
non abnuit. Nos et cũ magna
delinqmus: nec ferimus repre
hendi. Hec autem equo ãio au
dit contra se amaricadies: nich
il peccans. Nam si deliderat vi
dere dilectẽ sponsi: quid ma
li est. Magis et laudis est. Et
tamẽ inrepata penitenciam
egit et dixit. Fascaulus mirre
dilcũs meus michi: inc̃ ubera
mea cõmorabit. Hoc e. Suffi
cit michi: nolo iam sare nisi
ihm et hunc crucifixũ. Magna
hũilitas. Actu inocens suscipit
penitencias affãn: et que non
habet unde peniteat: habz cũ
ut peniteat ¶ Cur ergo inqs

increpata e. si nichil mali fecit.
Sedenim audi nũc dispensacõ-
nẽ et prudenciã sponsi. Sicut
abrahe olim obia sane tẽptata
est: ita et nũc hũilitas sponse.
Et quõ ille ipleta obia tũc au
diuit. nũc cognoui q tu timeas
deũ? sic et huic mõ. quasi sub a
lijs uerbis dicatur: nũc cogno
ui q hũilis sis. Hoc enim est qd'
ait. Ecce tu pulchra es. Et ite
rat idem ꝓnoiũ: ut gle sãctas
addat signet hũilitatis decorẽ.
Ecce tu pulchra es: ecce tu plchra.
Nũc cognoui q tu pulchra sis:
non solũ ex meo amore. sed et
am et tua hũilitate. Non dico
nũc pulchrã inter mulieres. nec
pulchrã in genis. uel in collo.
sicut ante dicebam: sed pulchꝝm
simpliciter facior: nõ unaq pul
chram et cõpacone non cũ dis
tinctione: nõ et parte. ¶ Et ad
dit. Oculi tui columbarũ. Apte
adhuc cõmendatur hũilitas. Ad
hoc liquidẽ respicit q illa repre
hensa de alta inquisicone sua
cõmuno non cũctata est ad si
plicora descendẽ: ita ut dicat
salcaulus mirre dilcis meus
michi. Nulli ꝓfecõ distat ter
ter nullũ gle et salcaulũ mir
re. Et ideo magnũ hũilitatis
insigne: inde huc acquiescere
reuocati. Ergo oculi tui colũ
barũ. Iam inquit nõ ambu
las in magnis. neq in mira
bilibus sup te: sed instar sim
plicissime uolucris contẽta es

ſpūalib⁹ iudificans in foraīi
bus petre meis uolnib⁹ īmoras.
et libenter ea que ſūt de me dum
carat incarnato. et paſſo odo
ines colūbīo. Aue cerne quia ī
ſpecie anus huius ſpūs ſanctus
apparuit: ſpūalis magis q̄ ſi
plex in ea incautus colūbe no
mīe cōmendat. Et ſi hoc pla
cerat oportet referas capitulū
pūs ad id qd' paulo ante ſoda
les mulierculas ei facere aure
as puniſerūt? non intendētes.
ut cūc ornari ornare aures corp
ris: ſed informare audituī cor
dis. Potuit magis fieri ut fide
que eſt ex auditu corde amplū?
mūdato: ad uidendū qd' ante
non poterat inſtructior reddē
retur. Et q̄m deinceps de accep
tis mutuulis in uſu accepi
ad intelligenciā ſpūalem uſa
eſt, placuit ſponſo aut
ſemp qd' in ſe eſt placet mag
uideri in ſpū: et ē numeras id
quoq; eius laudib⁹ aut. Oculi
tui colūbarū. Jam me inquit
intuere in ſpū: quia ſpūs aīe
facies tuam xp̄us dūs. Et ipſe
unde id poſſis: quia oculi tui
colūbarū. Ante non habebas
et ideo reprimenda fuiſti: ſed
nūc copiam habes uidendi:
q; oculi tui colūbarū. id ē ſpū
ales. Non ſane copiā. quā pe
tebas? nec eīi uel modo adh⁹
ad illam potes: ſed que eīi in
teri ſufficere poſſit. Sane du
cenda de claritate in claritatē.

es

et preterea uide ut potes mō: et
eīi plus potis plus iudebis.
Non puto fratres nō puto me
diocrem hāc neq; cōmunē eſſe
oīb⁹ uiſionē: et ſi ſit inferior u
la qua uidend⁹ eſt in futuro.
Denicq; ex hijs que ſequūt ad
uertite. Sequit enī. Ecce tu pul
cher es dilē mi: ecce tu pulcher.
Videſ q̄ in excelſo ſtet. et in ſū
lime mentis uertice exultic? q̄
unūſquisq; dūm quadā ꝓpria
ne ſibi uendicet in dilēm: Acte
de eīi quomō nō ſimplicit dilē.
ſed dilē mi inquit: ut ꝓpriū de
ſignaret. Magna uiſio ꝓfus.
de q̄ſba ī id fiducie et auctori
ns erexit: ut oīm dūm dūm
neſciat. ſed dilēm. Eſtimo ei
nequaq̄ hāc uice eius ſenſib⁹
imponentes ymagines carnis
aut crucis: aut alias qualeāq;
corporeārū ſilicudines infirm
gencī. In hijs nanq; uxta pro
phetam: non erat ei ſpecies ne
q̄ decor. Per autem eo intuito.
nūc pulcherū decorq; ꝓpriat.
in uiſione meliori illi ſibi ap
paruiſſe ſignificans. Ore enim
ad os. ſicut quondā eīi ſēp mo
yſe. loquit eīi ſponſa: et palā
non p enigmata et figuras u
dendum. Talem denicq; ore p
nūciat. qualem et mente con
ſpicat: uiſione plane ſublimi
et ſuam. Regem in decore ſuo
uiderūt oculi eius: non tame
ut regem. ſed ut dilēm. Vidit
eīi ſane quis ſup ſolū excelſi

XLV

er elevatiõ: er alius quoq; facie
ad faciem sibi apparuisse vesti
tus sit: michi tamen videt emi
nencia in hac pte esse apud spõ
sam. qđ ibi nullus legatur dñs.
hic dicis. Sic eñ habes. Vidi
dñm sedentẽ sup soliũ excelsum.
er elevatiõ. Et rursum. Vidi dñm
facie ad faciem: er salua facta
est aia mea. Sed si ego dñs in
quit? ubi est timor meus? Ex
si illis facta revelatio ei timore.
quia ubi dñs ibi timor? ego pñs
si opus fuerit tanto libẽtius eñ
to q; carius sponse ampleterer
visionem: quanto in meliori
affectione que est amor facta ad
uerso. Nam timor penã habet:
pfecta autem caritas foras mit
tit timorem. Nullũ sane inter
est apparere terribilem in vesti
tus sup filios hoim: er speciosũ
forma pre filijs hoim. Ecce tu
pulcher es dilẽte mi: er decorus.
verba iste plane amoris sunt
nunc: non timoris. Sed fo
rte aliquis cogitatiões in cor
de suo: er queris dubius apud
te dicens. Qua ratione verba
uerbi facta ad aiam referunt.
er rursũ aie ad verbũ? ut illa
audierit vocem loquentis si
bi er phibentis qđ pulchra sit.
vicissimq; idem preconiũ suo
more redderent laudatori: Quo
mõ possunt hec fieri: Nã uer
bo loquitur: non verbũ loqui
tur. Item q; aia non habz vñ
loquat: nisi os corpis sibi uer
ba formauit ad loquẽdũ. Nõ
queris? sed attende spm loqui:
er spãlit oportere intelligi que
dicunt. Quidens pñ audis legis
uerbũ atq; aiam pariter collo
qui er se inuicẽ intueri? noli ti
bi ymaginari quasi corporeas
interuenire voces: sicut nec
corporeas colloquentiũ appa
rere ymagines. Audi potius
quid tibi sit in huiusmodi cogi
tandũ. Spũs est ubiq; spũs q;
aia? er pter linguas suas qui
bus se alterutrũ alloquũtur:
pũctes q; iudicent. Et uerbi q
dem lingua fauor dignatiõis
est eius: aie uero deuotionis
feruor. Et linguis est aia atq;
infans. que hanc non habet:
er non pt ipi ullatenus sermo
cinatio esse cũ uerbo. Ergo
huiusmodi linguã suam cum
uerbũ monet uolens ad ani
mã loqui. non pt aia nõ sen
tire? vivus ẽ eñ sermo dei er
efficax. er penetrabilior omni
gladio ancipiti: pertingens vs
q; ad diuisionem aie ac spũs.
Et rursũs cũ suam linguam
aia monet uerbũ tacere nul
lum in pctõ? non solũ q; ubi
q; est pñs: sed pter hoc magis
qđ nisi ipo stimulante deuotio
nis lingua minime ad loquẽdũ
moueatur. Verbo igit dicere
anime pulchra es. er appella
re amicam: infundere ẽ unde
amet er se pfectius amari. Ip
si uero uerbi vigilem notare

dilcm et facem pulchrū? quod amat. et qđ amat sine fictione et fraude assimbere illi: et mirari dignacionē et stupere ad grām.

Siquidē pulchritudo illius dilcōis eius: et ideo maior q̄ prenuncius. Sed ullis pinde cordi et inclinatū uocabz affectionū. cū to amplius amplectendus clamitat sibi diligendū: quāto id prius sensit diligens q̄ dilectū.

Qualis locucio uerbi. infusio doni: responsio aīe. cū gratarū actione admiracio. Et idcirco pl⁹ diligit. qđ se sentit in diligendo victam? et ideo plus mirat? qđ pauentā agnoscat. Unde non contenta est semel dicē pulchra. nisi repetat et decorā. eminenciam decoris repetacione designans.

Aut certe in utraq̄ xp̄i substancia dignū expressit omni admiracione decorem: in alcā nature in alcā gracie. pulcher es angelis cuis dñe ihesu in forma dei in die eternitatis tue in splendoribz scōz ante luciferū genitus. splendor et figūa substancie patris: et quidā ypostasis nūcupat q̄ sincerus candoris ore etne. Q̄ michi decoris es dñe mi: in ipa tui huius positione decoris. Erexit ubi se ostendit. ubi naturalibz radijs lumen indeficiens eruisit: ubi pietas magis emicuit? ubi caritas plus effulsit: ubi ā plius gracia radiauit. Q̄ clara oritus michi stella et iacob. q̄ inclinatus clos de radice yesse egredietur: q̄ iocundū lumē in tenebris nascentib me orient ex alto. Q̄ spectabilis et stupendus eram uirtutibz supnis? in contemplacione spūs. in ortu de uirgine. In uite innocencia. in doctrine fluentis. in choruscacōibz miraculoz: in reuelacionibz sacramēcoz. Q̄ denigz resalans post occasū solis iustitie de corde terre resurgis: q̄ formosus in stola tua dormiens et glē in alta celoz ascendis.

Quomō nō pro hijs oīb⁹ ossa mea dicent? dñe quis similis tui? Hec ergo filia q̄ pura i dilcōe inuenē sponsam aduertisse cū diceret. Ecce tu pulcher es dilcē mi: et decorus. Neq̄ hec sola? sed insup aliqđ pauidus de nature decore supioris: quod nūm ōino pcernolat inuisū? effugit exprimendū. Ergo tecta uocabulo decoris substancie designauit. Audi deinde quō impudiat ad aspcm affatuq̄ dilcī. et coram ipo. nupcialis carnisque amoris sunt gratulabunda decantat. Sequit enī. Lectulus nr̄ floridus? tegna domoz nr̄arū cedrina: laquearia cypressina. Sed seruemus reuerenciam principio sponse canticoz? ut et nos de quiete facti alacriores. liberius exultemus et letemur in ea. ad laudem et gloriā spūs ipsius ihesu xp̄i domini nostri: qui est deus benedictus in secula. Amen.

glē

XLVI

Sancto gregorio scribit
Petrus ur florentius:
agna domor uitarū re
drina. laquearia cypressina. Et
pychalamū canit: cubile et cha
lamos pulchro sermone describēs.
Sponsū inuitat ad requiem. Hꝫ
eū melius: quiescere et cū xpō
esse. Necessariū autē erat ad lu
cra. pcer saluandos Cum nūc
opportunitate ut pucat inuēta.
ornatū uitarū canit: lectu
lūq; digito monstrans. dilēn
te dixi Iuitat ad requiem. et cū
eūdez in cmaus cordis ardorē
non sustinens ad mentis para
dyr hospicū. secū pnoctare cō
pellit: et cū petro loquit. bonū
dñe est hic nos esse. Jam quid
spūalit ista comunicant requira
mus. Et in ecclia quidem lān
in quo quiescit. claustra exhibo
esse et monasteria: in quibz quie
te a curis uitit secularib et sollici
tudinibz uite. Atq; is locus flori
dus demonstrat: cū exemplis
et institutis patrū atq; qui
busdā bene olentibz respsis flo
ribz strauit cōuersatio. et uita
refulget Porro dominos popu
lares cōuentus intelligē xpiā
nor. quos hy qui in sublimi
tate posita sūt xpiani uitq; uti
usq; ordinis principes. quasi
agna parentes iustis ipositis
legibz coercē strungūt. ne sua q
q; lege uel uolūtate uiuētes tā
q; parentes inclinari et materie
depulse dissideant a semetipis:
et sic omnis structura edificij
corruens dilipet Laquearia
uero que a tignis firmit pēdēt
et domos insigniūt ornant: pu
to bene insinuari deū mālueros
et disciplinatos mores nrep ā
nūl nistrata officia designare.
Quō nanq; stabūt ordines de
mor. et āmīstrationes eor? si
non principū atq; tignor būi
tatio et munificētia sustentet.
et pregant pocentiā? Quid
autem agna cedrina et cypres
sina laquearia describūt: nisi
absq; dubio habet in hys spēz
tignor. q; cōgruat pfatis ordi
nibz Et cedrus quidem qm
īputribile ē necnō et odorifera
atq; pcentans tignū: sanos in
dicat. quales oporteat assumi
nros in uices tignor. Ergo na
tos et conscientes uerelle est
esse eos qui sup alios ordinātr:
necnō et longānimes in spe: atq;
in supna mentis uertice attolle
tes? qui eā bonū fidei siue et g
uersationis ubiq; odorē spar
gentes dicere cū apīo possint:
xpī eū bonus odor sum? deo in
omī loco Cypressus int bonū
eque odoris. et īputribile simili
ter tignū. incorrupte uite et fidei
etiam quēus de clero debē esse
demonstrat: ut merito decori do
mus ac laquearū ornatui de
putetur. Scriptū est enī. Do
mū tuā decet scīnudo dñe: in lō
gitudie dierū. Ubi sane et scīmo
nie deus: et indeficiēs grē ex-

pressa pseuerãaa ẽ. Oportet ergo uirũ qui ad ornamẽtũ et decorem assumit domus, bois ornatũ moribz esse: et q̃ uis sẽ per ipse sit iustus bonũ tamen testimoniũ habẽ. et ab hijs q̃ foris sũt. Sũt et alia in natura liquor hor cõpetentia hijs que spũalit dissentit: sed breuitatis causa ptereo. Notandũ uero pulchre omnẽ ecclie sie statũ breui uno uersiculo cõprehensũ: auctoritate saluator prelator. deri deus. populi disciplinã. monachor quietẽ. In hor prius ai tẽ sũt omnia sãa mater ecclia considerationẽ letatur: et nit quor ea offert iucunda dulcõ. ai ad eius mãq̃ oim auctoris refert omnia bonitatem: nichil sibi ex oĩbz tribuens. Nam qd aut ũr et uita ũi non usurpationis ẽ signũ. sed dilcõis: qd' nimie uideret fiducia carnalis nichil eius q̃ nalde diligit a se estimet alienũ. Nec cũ se sponsi cõtubernio aut quietis eius putat arcendam consortio: que sem p non que sua. sed que illius sunt querẽ consueuit. Et hec causa aut sibi et sponso simul siue laĩlũ siue domos aula sit puũgare cõmunes. Dixi cũ lectulus ũr. et cgna domorũ nrarũ. et laquearia nita: audacter se in possessione assõgans: au iustũ non dubitat in amore. Non ita illa q̃ pre uolũtati nondũ abrenũciauit. sed p se iacet. p se hĩat: magis aut non per se. sed ai meretricibz luxuriose viuẽdo cõuersat. concupiscẽtias logr carnis: cũ quibus dissipat bona sua et porcionẽ substantie quam sibi diuidi postulauit. Ceĩm ai qui has spũs sõ uoces audis uel legis. putas ne aliqua hor que dicũtur ba leas applicare sibi: ac de felicitate sponse que hoc amoris carmine ab ipo spũ canit. aliq recognoscẽ in temetipo: ne et tibi dicatur quia uocem eius audis et non sis unde ueniat aut quo uadat: Cũ forte appetis et ipe contẽplacois quietem. et bũtatis: cũ ne obliuiscaris flores quibz laĩlũ spõse legis alspũ. Ergo aura et ai ni um similit arcũdare bonor floribz opm: uirtutũ exercitia cumq̃ floze fructũ scĩa ocium puenire. Aliqn delicato sanc ocio dormitare uoles. si nõ et exercitatus quietere appetas: et ipe fecũditate neglecta. solis cupias rachelis amplexibus oblectari. Sed et iposterus or do ẽ ante uirtũ erigere pnũ. et ante laborem cumẽ abuti. cũ apls dicat. qui non laborat non manducet. Mandatus tuus intelligi inquit: ut sanas nisi obedĩẽte mandato rũ contẽplacois gustũ pẽtus non deberi. Non igit pures de

XLVI

ppue amore quieas scē obediē
ne actibz senior ue traditōibz:
ꝑiudiciū illatenus faciendū.
Alioqn non dormiet cecū spon
sus in lectulo uno: illo ꝑticum
quē abi p obīe floribz actus
atq; uirtutis inobīe alpsilu. no
ter qđ non exaudiet orōes tuas
uocatus q; nō uenier? nec eīi
dabit inobedienti copiā sui tā
tis obīe amator: ut mori q; nō
obedire maluerit. Sed neq; ap
ꝓbat tue contēplationis inane
otiū. qui dicit p. ꝓpham. labo
raui sustinens: significans cē
pus quo exul celo et patria sū
me quieas. opatus est saluē
in medio terre. Nō agis autem
uereor ne te quoq; inoluat ul
la formidolosa sentēcia: ura in
tonās impietatis iudeor. Neo
menias uras et sabbatū et sol
nitates alias non feram. Kalē.
Kalendas uras et festiuitates
uras odit aīa mea: tā sūt in
molesta. Et lugebit sup te p-
pheta et dicet. Videntē tā hol
tes: et deriserūt sabbata eius.
Cur eīi q; dulcis repudiat? nō
urrideat inimicis? Maior ual
de ipudentia aliquor qui int
nos sūt: qui eī omīs uos sua
singularitate turbauerūt su
a impatia irritauerūt. sua in
obīa cōi quiuauerūt audeno
nichilomin? ad eam fedū con
sūe sue tāsū omī orōnī insta
ns totus puritatis dīm īui
tare. Ac eī extendit aut ma
nus uras. auertam oculos me
os: et cū multiplicauit orōnē
non exaudiam. Quid eīi? Ter
tullus non est floridus? magis
aute et putridus ē. et ai illuc
regem gle trahis? Ad pulsādū
hoc facis? an ad mulsandū? Cē
turio uerat illū intrare sub ter
ci sui. ꝓter sua indignitatem.
cuius tamen fides in uniuerso
redolet israhele? et ai ad te com
pellis intrare tantor sordens
spurcaq; uiror? Clamat aplō
rū ꝑnceps. exi a me dñe quia
homo pcātor sum: et ai dicis. in
tra ad me dñe? qui tās sum?
Omīs inquit unanimes in o
ratione estote: fraternitatē di
ligite. Et uas elātionis leuātes
puras manus air: sine ira et
disceptatione Uides ne quō
concordēt sibi? et eodem spū de
pace et tranquillitate animi
quā habere debet ille qui orat.
loquit ꝑnceps aplōr et doctor
gentiū? Pergе ergo ai tota die
expandere ad deū manus tuas.
qui fratres tota die molestas?
unanimitatē impugnas: ab u
nitate te sepas Et quid me
vis facere inquis? Pfectō ut ꝑmo
quidē emūdes conscīam tuam
ab omī inquinamento ire. et dis
ceptationis et murmuris et
luoris: et q; q; cito adiuuari
cognoscat auctoritas fratrū. aut
obedīe seniori. de cordis habita
culo eliminare festines. Deinde
ecā turbidare ubi flores q; q;

bonor opm et laudabiliū studi
or atq ornamenta iuuenū: id
est querūq sunt uera. ſcāq iuſ
ta. querūq ſcā. ſcāmq amabili
a. querūq bone fame ſi qua vir
tus. ſi qua laus diſcipline: hec
cogitate in hijs exten curato. Ad
ſtimulū ñi ſcaure uocabis ſpōſū:
qñ cum introduxeris eū uera
citer diuere poteris et tu ſa lec
tulus noſter floridus: redolēte
nimirū conſcīa pietatē. ſed pa
cem. ſed manſuetudinē. ſed iuſ
ticiam. ſz obediēciā. ſed hylari
tatem. ſed hūilitatem. Et de lāilo
quidem ſic. Comū uero dei ſpi
rituale ſeipm quiſq agnoſcat:
qui cū iam non in carne ambu
let ſed in ſpū. Templū eūi dei ſan
ctū eſt: qđ eſtis uos. Curate er
go fratres ſpūali huic edificio
qđ nos eſtis: ne forte cū in ſupi
ora placere cepit. uacillet et cor
ruat: ſi lignis foenabz nō fuit cō
nixū. et colligatū. Curate inq̄
illi agna dare īputribilia. et im
mobilia: timorem uidelicz dñi
illū qui pmanet in ſcīm ſcī: pa
cienciā de qua ſcriptū eſt. quia pa
cientia pauper non piibit in fi
nē: longanimitatē quoq; que
ſub quouis ſtructure pondere ī
flexibilis pſeuerans in infinita
ſecula bñ uite pcendit. ſaluato
re loquente in euangelio. Qui
pſeuerauit uſq; in finem ſalu⁹
erit. Magis autem ſup omīa ca
ritatem que uīq; exaltat: q̄ for
tis ē inquit ut mors dilcō: du
ra ſicut inferus emulacio Da
dere deinde hijs lignis ſubſterne
et alligare ligna alia eque pā
oſa et pulchra: cui ñi illa ad ma
nū fuīnt in opus laquearii
ad decorem domus: ſermonem
ſalz ſapie. ſiue ſcīe ꝓphetā. gra
tiam curationū interpretacionē
ſermonū et cetera talia: que ma
gis noſcunt ſane apta ornatu
q̄ neccaria eſſe ſaluti. De hijs p̄
ceptū non habeo. conſiliū autē
do: q̄nquidem iſtiuſmōi ligna
conſtat et laborioſe quesit et dif
ficile iuenit. et periculoſe elabo
rari: nam et rara ea preſertim
hijs temporibz cīa nīa. pdūcē
iuenitur. Conſulo ſane et
moneo non multope iſta req̄
ri. magis autē et lignis aliis
laquearia ꝓparari: que etſi mi
nus appareant ſplendida. non
minus ñi ualida eſſe ꝓbantur:
inſup et facilius poſſidentur et mi
nus. Domū mihi ſuppetat illo
rū copia lignorū quibz ornis
ſponſi eccliā copioſe denſatur:
pax bonitas benignitas. gaudi
ū in ſpū ſcō. miſereri in hylari
tate. tribuere in ſimplicitate:
gaudere cū gaudentibz. flere cū
flentibz. An non tu illam do
mū qđ ad laquearia ſpectat.
ſanas hūde q̄ ornatum cenſeas.
quam talibz lignis inſpereris
ſuffacnt cōpoſite q̄ tabulatā.
Dñe dilexi decorē domus tue.
ſemp da michi ligna hec q̄ſo.
quibz tibi ſemp ornatū exhibe

am thalamū cōsanguineae: cōsanguineae dico mee et alterius. His conuenit ergo erūt et qui meo hac re cōsilio acquiescere uolūt quia te puto esse conuenū: ceteris aplis et uiris aplīs de quo ¶ Sz et nos dilectissimi et si illa lingua non habeatis. nichilominus cū si hec habeatis confidite. nichilominus cū oīa fiducia accedite ad lapidem sūmū angulare electū pāosū: nichilominus supfidamenū aplōz et pphārū. et ipi eamq; lapides uiui super edificamūi domos spūales sacerdociū scīm offerre spūales hostias acceptabiles deo: p ihm xpm sponsū ecclie dnm nrm: qui est deus bñdictus in secula. Amen.

Sermo Ordinarius

Ego flos campi: et lilium cōuallium. Ad hoc respicere potest: q sponsa de rebus lectulū floribz cōmendat. Ne enī sibi flores alienos illos quibz lectulus decoratus et uestitus thalamus uidebat. inferet sponsus se esse florē cāpi: nec de thalamo sane flores pdit sed de campo: et suo munere. et sui participatione fieri qd̄ rem et ut uidet. Ne quis ergo exprobrare illi posset et dicere. qd̄ habes qd̄ non accepisti. si aūt accepisti quid gloriaris quasi non acceperis: ipe dilēt sue sicut ambiat amator. ita informatos benignus pie illi dignant̄ q demonstrat: aū nitorem de quo glabat. ac suauiolentiā lectulū debeat deputare. Ego flos campi inq̄t: de me est qd̄ gloriaris. Salubrime āmouemur et ex hoc loco ne qua nequaq̄ gloriari oporteat: et si qs gloriatur. in dño gloriet. Et sedm hāc ultiō ¶ Hūc iam scrutemur ipo de quo loquim̄ aduenante spūalem qui in ea regio intellīa. Et primo adūce nunc michi tractatū q̄ flos stat in campo. in orto. in thalamo. ut post hoc ceteris illud facilius comptū fiat: aut se ponsūmū campi florem elegerit appellare. Et in campo quidem atq; orto oritur flos. in thalamo autē minime: olet et lucet in eo. non tamē erectus et stans ut in orto uel in campo: sed plāe iacens. tamq̄ qui illatus sit. non innatus. Postea et uerisimile ē sane repare frequenter. et spōsi recentiores apponere flores: q̄ diu odorem suū mīme retinent aut uel decorē ¶ Si ut in alio sermone pfatus sū. lectulus floribz consitus ē bonis reflexa operibz: uides certe ut si minimū quid seruetur nequaq̄ sufficere semel uel sedō optari qd̄ bonū est. nisi incessanter addas noua prioribz: quatenus semper in bñdictionibz de bñdictionibz et meritis. Quoq; iacet et marcet flos boni operis. atq; in breui omnis ex eo et nitor extinguatur et uigor: si nō aliis atq; aliis superiectis precibus actibus

coueniunt reparet. Hoc in thalão.

In orto autem non ita: sed neq; in campo similiter. Et si ei semel p duntis floribz. assidue & subministrat: unde diu in ipis de uis ingeniū pleueret. Differūt tamen et ipi inter se q; ortus q̄ dem ut floreat. hoīm manu et colit et arte: campus uero et se metipo naturaliter p̄ducat flo res et absq; oīm humane diligencie adiutorio. Putas ne ia abi uidens aduerte quisua ille sit campus. nec sulcatus vomere. nec defossus sarculo. nec fimo impinguatus. nec manu hois seminatus? honestatus cumē nichilomin⁹ nobili illo flore si p quē constat requieuisse spīm dñi? Ecce inquit odor filij mei: sicut odor agri pleni cui bñdixit dñs. Herodū spēm suā ille flos agri induerat. et ia dabat odorem suū? q̄n eū ut hoc p̄gaudio exclamaret et in spīu plenius. corpe martyris sūis et senex patriarcha: caligans uisu. sed odoratu sagax. Non se p̄inde voluit florem thalami p̄stare. qui flos p̄cio est uigens? sed neq; rem ort: ne hūano uidere aut opere guiatus. Pulchre autem et cōueniebat ille flos cāpi sui aut? qui et absq; hūana industria p̄dijt. et semel p̄denti nulla est deinceps dñata corrupcio: ut sermo impleat quē dixit. Non dabis scm tuū uidere corrupcionē. Sed si placet

accipe et aliam hui⁹ rei racionē. ut arbitror non spernendā. Dō eni sine causa sane multiplex spūs a sapiente describit? nisi q; sub uno lēe corpe diuisos plenitq; sapie intellectus regere consuerit. Itaq; iuxta p̄fatā de floris sancti partitionē: flos est ūginitas. flos ē martyriū. flos actio bona. In orto ūginitas? in campo martyriū: bonū op⁹ in thalamo. Et bene in orto ūginitas: cui familiaris vere cundia est. fugitans publica. lasciuli gaudens. pauens diuulgari. Denīq; in orto flos dicitur: qui in campo exponit? spergit? q; in thalamo. Et habes. Ortus conclusus. fōs signatus? q; uaq; claustrū pudoris signat in uirgine. et tuiola et custodiam sūctus: si mundus filiū que sic scā corpe et spīu. Bene item item in cāpo martyriū? dū martires ludibō oīm exponunt? spectaculū facti et angelis et hoīnibz. Nōne illo ī miseranda uox est in psalmo. facti sumus obprobriū uīs nr̄is subsānato et illusio his q; i circuitu nr̄o sunt. Bene quoq; in thalamo actio bona: que conscientiā et quietā facit et tutam. Post bonū denīq; opus securus in contēplacione dr̄mit? et tanto quis fiduciales sublimia inquirere et inuestigare aggredit? quāto sibi conscius ē. mūme se p̄re amore quietis

XLVII

carnalis opibz defluisse. Et hec
omnia sedm aliq̃ dñs ihs. Ipe flos
orti: virgo virga virgine gñatus.
Idem flos campi: martir martiri
cõ corona: martirij forma. Dei
q̃ foras ciuitatẽ eductus ẽ. extra
castra passus ẽ. in ligno lenatus
est: spectandus omnibz. subsan
nandus ab hominibz. Ipe nõ tha
lami flos speculũ et exemplũ
omnis beneficiencie: quẽadmo
dũ ipe nobis prestitus ẽ dicẽs.
Multa bona opa fea in nobis.
Et item scptura de eo. Qui per
transijt ait. bñfaciendo et sanã
do omnes. Si igit hec ita dñs.
que fuit causa ut e cribz se cãpi
florem maluerit appellare. Po
fecto ut eam ad tolerandã aĩa
rer: cui nouerat imineꝫ. siquidẽ
uellet pie viuẽ in xpo. plenã o
nem pati. Id se ergo libenius
pstaret: ad quod potissimũ unus
habere sequatẽ. Atq̃ hoc est qđ
alias dixi. quoniã semp et ubi
q̃ appetit quietem: et ille inuitat
ad laborem. denũcians ei. q̃ p
multas tribulationes oporteat
intrare in regnũ celoꝝ. Unde
cũ noua in terris ecclia nouit
desponsata sibi redire ad patrẽ
disponẽs: dicebat ei. Veni ho
ra: ut omnis qui inuidiat nos.
arbitretꝫ obsequiũ se pstare deo.
Item. Si me aut pscutum fuit: et
uos pscuent. Docet et au
multa in euãgelio colligere:
huic denũciationi malorꝝ pfe
rendorꝝ similia. Ego flos cã
pi: et lilium cõuallium. Illa ergo
monstrante lãulum ille uocat
ad campũ: et ad exercitũ promo
uet. Nec putat q̃q̃ pusillanimis
fore illi ad meũdũ certamen:
q̃si sepius certantis aut exem
plũ ponat aut pmiũ. Ego ẽ
flos campi. Sane uerũmus in
hoc sermone intelligi datur: ut
q̃ sit videlicet pugnantis forma.
uel q̃ glã triũphantis. Ostẽ
de mihi dñe ihesu: et speculũ
pugnandi. et pmiũ patientie. O
strũ q̃ forte pocat: ac uehemẽ
ter accendit. Tu doces manus
meas ad prelium. exemplo ũtu
tis tue: tu caput meũ posti uic
toriã tue coronas pnã maiestatis. Siue quia pugnantem
te specto. siue quia te exspecto
non solũ coronantem sed et co
ronã in utroq̃ mirabiliter ubi
me alligas: uterq̃ finis violen
tissimus ad trahendũ. Trahe
me post te. Libenter te sequor.
libencius fiuor. Si sic bonus
es dñe sequẽtibz te. qualis fu
turus es consequẽtibz: Ego
flos campi. Qui diligit me ve
niat in campũ: non refugiat
meũ et̃p me iuure certamẽ: ut
possit dicẽ. Bonũ certamen cer
taui. Et qm non superbi uel ar
rogantes. sed hũiles ponus q̃
de se pmittere uelnit martirio
ydoneꝫ fiunt. addit enã se lilium
esse cõuallium. id ẽ hũilium coronã.
speciale gl̃am finire exaltã
cõis ipoꝝ huiꝰ eminẽcia floris

desiguans. Erit namq; cū oīs
uallis implebit. et oīs mons
et collis hūiliabit: et nūc rancor
ille uite eterne liliū plane non
colluī sed cōuallū apparebit.
Iustus germīabit sicut liliū īqt.
Quis iustus nisi hūilis? Deni
q; cū se manibz papaste seruī
dūs inclinaret. et ille maiestatē
expauesceret. sine inquit. sic e
nī decet nos implere oīmē iusti
tiā: cōsiliū mansuetudinē. profecto iusti
tiae in hūilitatis pcōne cōsti
tuens. Iustus ergo hūilis: iusti
tus cōuallis est. Et si hūiles i
uenta fuīmus. germīabim⁹ et
nos sicut liliū: et florebim⁹ me
tenuī ante dūm. An nō ne uel
nūc maxīe se liliū cōuallū cōp
babit? cū reformabit corpus
hūilitatis nīe configuratū cor
pi claritatis sue? Non aut cor
pus nīm. sed corpus hūilitatis
nīe: ut huius lilij muro et sem
piterno candore sīgnificet solos
hūiles illustrandos. Et hec
dicta sūt p eo: q; sponsus se
florem campi et liliū esse con
uallū pfessus est. Jam eā
quid de sua consequēter carissi
ma ptesteatur bonū est audīe:
sed hora non patet. Et regula
namq; nīa nichil operi dei ppo
nere iubet. Quo quidē nōie lau
dū collēpnia que deo in oratō
rio condie pfoluūt. pater ideo
būdcīs uobis appellare? ut
ex hoc clarius aperiret. q; nos
operi illi uellet esse intentos.
Unde uos moneo dilāssimi: pu
re semp ac strēnue diuinis iut
esse laudibz. Strēnue quidē: ut
sicut reuerent⁹ ma et alacriter
dūo assistamus. Non pigri. non
sōpnolenti. non oscitantes. nō
parcentes uocibz. nō preadētes
uerba dimidia. non integra ūi
silientes. non fractis et remissis
uocibz mulicbre quiddā balba
de naue sonantes: sed uirili ut
digniī est et sonitu et affectu
uoces sancti spūs deprimentes.
Duxe uero: ut nil aliud dū psal
lim⁹ q; qd' psallitis cogitetis.
Nec solas dico uicandas cogita
tiones uanas et uocalas: uiā
de sunt et ille illa dūcaxat ho
ra et illo loco: quas officiales
fratres p cōmuni necessitate qua
si necessario frequent⁹ admittere
cōpellunt. Sed ne illa quidem
pfecto tempore cūcte consilueri.
que forte paulo ante in dauli
sedentes in cordibz legebamus:
qualia et nūc me uiua uoce
disserente ex hoc auditorio spūs
sī retenta reportatis. Salu
bria sūt: sed nīme illa salubri
ter nūc psallendū reuolutis.
Spūs enī scīs illa hora gra
tī non recipit: q; q; aliud q;
debes neglecto eo qd' debes op
tuleris. Cuius semp facere no
lūtatem ad eius uoluntatem
ipso inspirante possimus. et
gratia et misericordia sponsi
ecclesie ihesu xpi dominī nostri.
qui est deus benedcūs īsecla. Amē.

XLVIII

Sermo ḡōgelium octau'

Sicut lilium inter spinas: sic amica mea inter filias. Non bone filie que pungūt. Attende pessimū germen eius nisi maledām est terre nre. Cū inquit coluers eam: spinas et tribulos germinabit tibi. Donec ergo in carne est aīa mr̄ spinaꝝ ꝑcō uersat̄: et necesse ē pacat̄ inquietudines tēptacionū. tribulacionū ꝙ aculeos. Q si lilium est ipa uxta sponsi uerbū. mdeat ꝙ uigilem collocāq; esse oporteat sup custodia sui: septa undiq; spinis. hinc inde aculeos incudentibz. Nec eīm uel leuissimā spine sustinet ullatenus flores tenere tudo: sed mor ut modi re premit̄ ꝑfodatur. Sentas ꝙ merito necessarie q; hortet̄ nos ꝓpria seruire dño in timore? et re exultare in tremore nrām ipor opari salutē. Tenebant nimirū ꝓpio expē mento huius sentencie uiratem. utpote anima sponsi? qui mīme prius ambigerent. et ad suas animas pinere qd' dicat̄: sicut lilium inter spinas. sic amica mea inr̄ filias. Denuq; unus eor̄ cō uersus sū aut in erūpna mea: dū configatur spina. Bene cōfixus: qui conuersus extinde ē. Bene pungeris: si cōpungeris. Multi nī sentiūt penam cognūt culpam? et alis dicere pt: cōuersꝰ sū in erūpna mea dū configit̄ spina. Spina culpa ē. spina pena est: spina fallax frater. spīa uicinus est malus. Sicut lilium inr̄ spinas: sic amica mea inter filias. O candens lilium. o teneret et delicate flos. inarduli et subuersores sunt tecū: uide quō caute ambules inter spinas. plenus est mūdus spinis? in terra sunt. in aere siūt: in carne tua sunt. Uersari in hys et nīme ledi: diuine potencie ē. non uirtutis tue. Sed confidite inq̄t: quia ego uici mūdū. Et si igit̄ undiq; nbi intendi plspinas tribulacionū tamq̄ tribulor̄ acuminā: non turbetur cor tuū ne q; formidet? saeuis quia tribulacio operatur paciam. pacia ꝓbacionem. probacio uero spem: spes autem non confundit. Cōsidera lilia agri: quomō inr̄ spinas uigent et uirent. Si fenū qd' hodie est et cras in clibanū mittitur. Si fenū qd' hodie est et cras in clibanū mittit̄. deus sic custodit? quāto magis amicā et sponsam suam carissimam? Denuq; custodit dns oīs diligētes se. Sicut lilium inter spinas: sic amica mea inr̄ filias. Non mediocris tytulus ꝓfecto uirtutis inter prauos uiuere bonū. et inr̄ maligantes innocentie retinē candorem et mor lenitatem: magis autem si his qui oderūt pacem pacifici et amici ipis se exhibeas inimicis. Id plane nbi liliū inter dumē dictum de lilio iure quodam ꝓprietatis ꝑtinet

uendicabit: q̄ ipās unq̄ pūgē-
tes se spinas candore ꝓprio illus-
trare et uenustare non cessat.
An non pinde liliū tibi uidetur
implere quodāmō euangelij
pfectionē: qua orare iubemur
p calūpniantibz et psequentib⁹
nos benefacere hijs qui oderūt
nos? Ergo et tu fac similiter. et e-
rit aīa tua amica dñi: et lauda-
bit te de te dicens. quia sicut lili-
ū inter spinas: sic amica mea in-
ter filias. Sequit. Sicut ma-
lus inter ligna siluarū: sic dilē-
tus meus inter filios. Reddit sponsa
p̄mij uicem cōmendans se spō-
so: a quo laudari est laudabilē
fieri: et quem laudare. intelli-
gere et āmirari laudabilē. Et
sicut ex eminenti flore figura-
ta a sponso laus eius est: ita e-
regione ex excellentia ligni ipa
ullius singularem gl̄iam emi-
nentiā q̄ demonstrat. Mouet
nū me de ligno hoc q̄ nō tante
excellentie esse uideat. quante
aliqua arborū: et ideo minꝰ dig-
ne assumi in opus similitudinis:
utpote qd̄ non sufficiat laudis
uicem ip̄lere. Sicut malus in-
ter ligna siluarū: sic dilectus me-
us inter filios. Denuq̄ uere spō-
sa magni estimasse uidet: que
hoc in lignis siluarū tantū et
ferre curauit: nimirū fructibz.
nec fructus humano victui ap-
tos ferentibz. Cur ergo omissis
melioribz et nobilioribz lignis
huiusmodi mediocritas arborus ad
ducta in medium ē. ad formandā
sponsi p̄conium? Ita ne ad mē-
suram laudem recipe debuit? qui
ad mensuram spīm non accepit?
Hoc nempe data de illa arbore
similitudo facit: ut uideat habere
superiorē qui parem non habet.
Quid dicemus ad hec? Faceat
pua laus: q̄n pui laus. Nō enī
hoc loco p̄dicat magnus dñs
et laudabilis nimis? sed pius
dñs et amabilis nimis: pius?
unq̄ quātus est nobis. Ergo
non maiestas actollit hic: sed
cōmendat humilitas. digne ac
rationabiliter qd̄ infirmū est dei
ti est dei: hominū fortitudini
et sapie anteferatur. Ipi namq̄
sic ligna siluestria et infructu-
osa: q̄n sedim ꝓphām oīs deli-
nauerūt. simul iuuales facti sūt:
non est qui faciat bonū. nō est
usq̄ ad unū. Sicut malus in-
ter ligna siluarū: sic dilectus me-
us inter filios. Una inter ligna
siluarū dñs ihūs arbor fuit
fructū sedim hominē saue? essi
plantis hominibz: sed ab angelis
miorantis. Nam ut eterni mō et an-
gelis sese factus cito subiecit:
et angelos sibi manens deus
subiectos reddidit. Denuq̄ uide
bitis inquit angelos ascēdētes
et descendentes sup filiū hominis:
q̄ in uno eodemq̄ hoīe x̄po ihū
et infirmitatē foueant: et sti
pendant maiestatem. Quia
ergo sponse id dulcius q̄ se inu
uicē sapie? libentius actollit

XLVIII

grām. ꝑfert miſcdiam: ſuper
fert dignacōnē. Iubuit ꝓinde
hominē inē hoīes āmirari. nō
inē angelos deī: eamḡ mal⁹
inē ligna ſiluarū excellit: et
non plane inter ozroz plāta
na. Nec pucat minui laudes.
ubi de conſideracone infirmita
tis pietatis bonitas exaltat.
Quo eīm iuxta aliq̄d a laudi
bz tempat. eo itē iuxta aliq̄d
magis laudat: minus pleḡs
glām dignitatis: ut graca d
dignacōnis emineat. Sicut
apl̄s qđ ſtultū et infirmū eſt
dei. ſapiencius fortius ꝙ dicat
eſſe homīibz. ſed non angelis:
et ſicut ꝓpha ſpecioſū pdicat
forma pre filijs hoīm ſed nō
pre angelis: ſic iſta certe in eo
dem ſpiritu loquens ſub typo
fructifere arboris. ſiluestriū
ꝙ lignoz hoc loco efferre uolu
it hominē deū ſup omnē gra
tiam hoīm: non autē ſup ex
cellentiā angeloz. Sicut ma
lus inter ligna ſiluarū: ſic di
lc̄is meus inter filios. Et bñ
inter filios: quia eī eſſet vni
cus patris ſui. multos illi et
ablq; īuidia filios acquirere
ſtuduit: quos non confūdit
uocare fratres: ut ſic ipe ꝓmo
genit⁹ multis fr̄ibz. iure autē ꝓpo
nitur vnūſis adoptatis per
gratiā: is qui ꝓ naturā filius
eſt. Sicut malus inter lig
na ſiluarū: ſic dilc̄is meus
inē filios. Decreto ſicut mal⁹

qui inſtar fructifere arboris
et vmbrā refrigerij habet: et
fert fructū optimū. Tu nō ve
re fructifer⁹ lignū: cuius flo
res fructus honoris et honeſ
tatis. Denīq; lignū uite eſt:
apprehendz eum. Non cōpa
runt huic oīa ligna ſiluarū:
quia et ſi ſint arbores pulchre
et magne que opem ferre vi
deantur. orando. mīſtrando.
docendo. exēplis iuuādo: ſol⁹
tamē dei ſapia xp̄us lignū
eſt uite. ſolus panis viuus
qui de celo deſcendit. et dat vi
tam mūdo. Ideo aut. Sub
vmbra eius quē deſiderauerā
ſedi: et fructus eius dulcis gut
tur meo. Mereo eius deſide
rauerat vmbrā: de quo et re
frigerij eſſet et refectionē pa
teret acceptura. Nam certa qui
dem ſiluarū ligna. et ſi ſolaq;
vmbram habent. ſed non vi
te refectionē: nō finīs per
petuos ſalutis. Vnus ē
eīm uite auctor. vnus ē
mediator dei et hoīm hō xp̄s
ihc̄s: qui dicit ſponſe ſue ſal⁹
tua ego ſum. Nō moyſes īqt
dedit uobis panē de celo: ſed
pater meus dat uobis panē
de celo uerū. Merito ergo xp̄i
ꝓpaſſionē deſiderauerat vm
bram. qđ ſolus ſit qui nō ab
eſtu refrigerat uiatoz: ſed re
plet delīacōne uiricū. Sb
vmbra eius quem deſiderauc
ram ſedi. Vmbra ei⁹ cacō eius.

vmbra eius fides. Manse obū
brauit ꝓpꝛij filij caro: ꝙ dñi fi
des. Quāḡ̃ et michi quoq; quo
mō nō obūbrat caro? qui in
misterio manducō eam. Et
ſcā nichilomi⁹ uirgo fidei et ip
ſa expta est vmbra? cui dictū
ē: et bēa que credidisti. Sub
vmbra eius quem desiderauerā le
di. Et ꝓpha. Spūs inquit aīi
nr̄e facies nr̄am xp̄us dñs: in ū
bra eius viuemus inr̄ gentes.
In vmbra in gentibꝫ: in luce aī
angelis. In vmbra sumus: q̄
diu per fidem ambulam⁹? et nō
per speciem. Et ideo uisus in
vmbra: qui ex fide uiuit. Iꝛq
vuit ex intellāī bēūs est: q̄a
non in vmbra sed in luē. Iust
us erat dauid: et ex fide viue
bat: aī dicebat deo. da michi
intellām et viuā? scaens sucel
surū fidei intellām: intellāū re
uelandū lumen uite et uitā
lu mīs. prius enī ē ueni
re ad vmbrā. et ita ad
id cuius vmbra ē ptrāsi
re: q̄m nisi crediderimus ait. nō
intelligetis. Vides fidē et vmā
ē. et vite vmbīm. Nam e re
gione uita in delicijs agens
q̄m nō est ex fide: et mors ē et
vmbra mortis. Que enī vidu
a inquit in delicijs est: vuēs
mortua est. Denicꝫ sapīa car
nis mors est. Sed et mortis ē
vmbra: illius salutꝫ que erui
at in eternū. Sedimus et nos
aliq̄n in tenebrosis et vmbra
mortis. carnalit conuiuantes.
et non ex fide viuētes? mortu
am quidem iustitie: a morte
uero sēda paulomin⁹ absolbē
di. Quātī ereūī vmbra ipē
cepi cuius ē vmbra: tantī p
cepto uita illa nīa inferno app
inquauit. Denicꝫ nisi q̄ dñs
adiuuit me inquit: paulomi⁹
habitasset in īferno āīma mea.
Nūc autem de vmbra mortis.
ad uitā translui⁹ vmbrā: ma
gis autem translati sumus de
morte ad uitam. in xp̄i vmbra
viuentes: si tamē viuentes et nō
mortui. Nec enī recte cōtinuo ut
quis in vmbra eius fuerit q̄d
viuat in ea: quia non plane oīs
qui fidem habet ex fide viuit. Nā
fides sine opibus mortua est: nō
potest dare uitam. quā minime
ipa habuit. Ideo ꝓpha aī dixisset
spūs ante faciem nr̄am xp̄s dñs.
non contentus fuit sequi et dice
re in vmbra eius sumus: sed i vm
bra inquit eius viuem⁹ inr̄ gē
tes. Et ita ergo uide ut viuas
exemplo ꝓphete in vmbra eius.
ut q̄nq; et reges in lumīe eius.
Nec enī tantī vmbrā habet:
habet et lucem. Ipē per carnē
vmbra est fidei: ipē est intellige
re lumē p spīm. Et caro enī est
et spūs. Caro in carne manēs
bꝫ: spūs ante faciem nr̄am id
est in futuro? si tamē que retro
sūt obliuiscentes ad ea que an
te sūt nosmēpos extendimus.
quo puenientes expiam⁹ de ūbo

XLIX

qđ dixit. Caro non pdest qcq̄:
ſpūs est qui viuificat. Nec igno
ro q̄ in carne adhuc manēs q̄s
dixerit. Et si cognouim⁹ xp̄m se
cūdū carnem: sed nūc iam nō
nouim⁹? At hoc ille. Nos uero q̄
nondū in paradiſū nondū ad ter
tiū celū rapi meruim⁹: xp̄i inte
rim carne pascam⁹ misteria vene
remur. exempla sectem⁹. fidē ser
uemus: et viuemus, pfecto ¶ vm
bra. ¶ In vmbra eius quē deſi
deraueram sedi. Fortassis felicius
aliqđ ista expectam se gl'ians: in eo
qđ se in vmbra dicat non ut pro
pria viuere sed sedisse. Sedere e
nim quiescere est. Plus est autem
quiescere in vmbra: q̄ viuere. si
aut viuere plus est q̄ tm̄ mō esse
in ea. Igit̄ qđ est cōmune multo
magis ipham assumens sibi in vm
bra eius inquit viuim⁹: sponsa
uero habens p̄rogatiuā erga q̄
q̄ sub ea singulariter sedit gl'iatur.
Non enim pl'acuit ut ille viuam⁹
tm et hec sedim⁹ dixit? sed singu
lariter sedi: ut agnoscas p̄roga
tiuam. Vbi utiq̄ nos cū labore
viuimus qui conscij pāor cū ti
more seruimus: ubi hec deuota
et amans suauit̄ requiescat. ¶
Omnis amor penam habet: a
mor suauitatē. Vnde aut. Et fr
uctus eius dulcis gutturi me
o: gustū contēplationis significa
uit: quem optauerat p amo
rem suauit̄ sublimata. At istud
in vmbra: quia p speculū et in
enigmate. Erit cū declinauerit
vmbre. crescente lumīe p̄fecto pe
nitus dispariterit et subintrbit
sicut pspicua. ita et p̄petua visio.
erit q̄ nō modo suauitas gustus.
sed et sanctas uenit sine fastidio
satietatis. ¶ Sub vmbra eius quē
desideraueram sedi et fructus eius
dulcis gutturi meo. Nos quoq̄
ubi sponsa pausat pausemus
pariter. de sūpto gustu patrē fili
ias glorificantes. qui nos ad ta
les epulas inuitauit sponsū eccl'e
ūm xp̄m dūm nr̄m: qui est bñ
dictus in secula. Amen.

Sermo quadragesimus nonus.

Introduxit me rex in cellā vinari
am: ordinauit in me caritatem.
Hoc quidem, posita capitula vide
tur sonare lia habito. p uotis dula
ad modū familiari q̄ colloquio
cū dilēto: illo abeunte sponsa re
gredit ad adolescētulas aspectu
ipius affata q̄ refecta atq̄ accēsa:
quantū ebrie simil' apparerent.
Et quasi illis stupentibz nouitā
rē. et querentibz causam. respon
dit. nuū esse mīme si vino estua
ret: que in cellam vinariā intro
iret. Et sedim iterū ita. ¶ Sedim
ſpūm quoq̄ non negat ebrietatem.
sed amore. non vino: nisi q̄ a
mor vinū est. Introduxit me rex
in cellā vinariā. Quādo pūs ē
sponsus. et sponsa ad ipm sino
nem dicitur: nūc sponsus dicat
aut dulcis aut quem diligit a
nima mea inquit. Loquens vo
de ipo adolescentulis: regem no
minat. Vt quid hoc? potēa ut

do quia et sponse amanti amp
dilē cōueniat. un familiarius
qd'ad se est amotus nōibz: et a
dolescentulis. tamq̄ disciplīa in
digentibz opus sit reuerendo
pmi uocabulo maiestatis. In
troduxit me rex in cellā vinari
am. Quenā ista sit cella vina
ria pcreo dicere: quia dixisse
me recolo. Tamen si ad eccl̄am
primitiuā referatur sermo cum
repleti spū scō discipuli multo
ebrij a populo putarent: tūc tā
q̄ amicus sponsi p sponsa stās
petrus in medio eox: non īquit
sicut uos estimatis hij sūt ebrij.
Attende interī q̄ non omīno
ebrios: sed ebrios sicut ab illis
estimari iussit denegauit. Erāt
enī ebrij. sed spū sancto: nō mul
to. Et quasi restituerent ad ple
bem reuera se in cellā vinariā
introductos fuisse: rursū per
p omībz. Sed hoc est aut qd dām
est per pphetam iohel. Et erit
in nouissimis diebz dicit dūs
effundam de spū meo sup omnē
carnem: et pphetabūt filij vr̄i et
filie. Juuenes vīa uisiones vide
bunt: et senes vr̄i sōpnia sōpnia
abūt. An non tibi uidet cella
fuisse vinaria illa domus in q̄
erant discipuli pariter congre
gati. cū factus est repente de ce
lo sonus tamq̄ aduenientis spi
ritus uehemētis. et repleuit to
tam domū ubi erant sedentes:
adimpleuit q̄ pphetam iohel.
Et nōne unusquisq̄ eox eriēs
inebriatus ab uberitate domus
illius et a torrente tuae uo lup
tatis potatus dicere meritō qui
bat: qm̄ introduxit me rex in cel
lam vinariā: Sed et tu quoq;
si collīō mō spū meute sobria
tiam cunctis oīs domū solū
introeas: et stans coram deo ad
uū aliqd'de altaribz celi tan
am tangas sancti desiderij manu
et presentatus chorus sōx tua
penetrante deuotione. siquidē
oratio iusti penetrat celos in ip
sox pīna miserandus deplores
miserias. et calamitates quas
pateris crebris suspiriis et gemi
nibz lenarrabilibz. pdis necessi
tatem. flagites pietatem: si inq̄
hoc egeris: confido in eo qui dix
it. pete et accipies. quia si pse
uerueris pulsans non cribis
bacuus Verū cū te nobis red
ideris. plenū gratia et caritate.
nec poteris spū feruens distillare
munus acceptū qd'sine īuidia
cōmūicabis. cuiq̄ oīūbz ī gra
que data est tibi nō mō gratis.
sed forsallis etiā admirandus:
poteris et ipse dicere et uerare
ptestari. quia introduxit me rex
in cellam vinariā: cū omnis
esto. non in te sed in dño gliāri.
Nec enī oīne donū q̄uis spūale
pdire diuerim de cella vinaria:
cū sint et alie penes sponsū celle
uel apotece diuersa in se recon
dita habentes dona carissimaī.
sed in diuitias glorie eius: de q̄
bus cellis meminit me alibi lau

XLIX

disputasse. Nõne hec condita sũt
mquid apud me. et signata in
thesauris meis? Ergo pro diuer
sitate cellarũ diuisiones gr̃arũ
sunt: et vnicuiq manifestatur
spũs ad utilitatem. Et q̃q̃ alij
quidem detur sermo sapientie. a
lij autem sermo scientie. alij ue
ro ꝓphetia. alij gratia curatio
nũ. alij genera linguarũ. alij
interpratio sermonũ. alia q̃ ali
is hijs similia: non tamẽ quil
q̃ hoc pro huiusmodi dicere
potest q̃ fuerit introductus in
cellam vinariam. Ex aliis q̃p
te cellis siue thesauris ista su
munt. Sed si quis orando op
tineat mente excedere in id diui
narium secretũ vnde mox rediat
diuino amore uehementissime
flagrans et eluans iustitie ze
lo: nequaq̃ et in cũctis spũalibus
studijs atq̃ officijs primitus fer
uens ita ut possit dicere. consu
luit cor meũ ira mea. et in me
ditatione mea exardescit ignis?
is plane cũ ex caritate habun
dantia bonam et salutarẽ vitu
lentie ructare crapulam cepit:
in cellam non immerito phibet
vinariã introisse. Cum enim
duo sint beate contẽplationis
exercitus. in intellectu vnus. alt
in affectu. vnus in luce alter
in feruore. vnus in agnitione
alter in dilectione: plus sane
affectus. et pectus amore calẽs.
et sancte dilectionis infusio. e
nam et uehemens spũs ꝓple

nis zelo. non plane aliũde q̃ e
cella vinaria reportant? et an
ũiq̃ cũ hoc copia surgere ab o
ratione donatur. põ in ueritate
loqui: quia introduxit me rex i
cellam vinariam. Sequatur
Ordinauit in me caritatem. Di
no necessarie. Importabilis sic
dem absq̃ sua ẽ zelus. Vbi ergo
uehemens emulatio. ibi mar̃ie
discretio uitiaria: que ẽ ordinatio
caritatis. Semp quidem zelus
minus absq̃ scientia efficax. mi
nus q̃ uelis iuenit: plenũq̃ et
putatiuus ualde sentitur. Quo
igitur zelus feruidior ac uehe
mentior spũs ꝑfectiorq̃ caritas?
eo uigilantiori opus ẽ scientia:
que zelũ suppleat. spũm tẽper.
ordinet caritatẽ. Unde sane
ne tamq̃ uinum et importabilis
p impetu spũs que ẽ cella uide
atur vinaria reportasse preferã
ab adolescentulis sponsa cantica
nur? uigit qd discretionis ẽ eam
se patrem accepisse: id ẽ ordinẽ
caritatis. Discretio quippe om̃
nium ordinem ponit? ordo mo
dũ tribuit et decorem: eam et pe
nitatẽ. Denicq̃ ait. Ordinauit
me cum pleneret dies: diem futurẽ
appellans. Est ergo discretio nõ
tam uirtus q̃ quedã moderatrix
et auriga uirtutũ? ordinatrixq̃
affectuũ: et mox doctrix. Tolle
hanc. et uirtus uitiũ erit? ipa
q̃ affectio naturalis in prauita
tionẽ magis cõuertet? criminu
mq̃ nature. Ordinauit in me

caritatem. ſactū eſt autem hoc
cū in eccl̄ia quoſdam dedit ap̄los.
quoſdam autem ꝓphetas: alios
uero euāgelistas. alios paſtores
et doctores ad conſūmationem
ſcōr. Oportet autē ut hos om
nes una caritas liget. et cōtem
peret in unitatem corpis xp̄i: q̄
mīme omīno facere potēt ſi ip̄a
non fuīt ordinata. Nam ſi ſuo
quiſq; ferat impetu ſcīm ſp̄m
quem accepit. et ad quecūq; vo
let indifferenter̄ pat affect̄ et nō
rationis iudicio cōuolauit: dum
ſibi aſſignato officio nemo cōten
tus erit. ſed oīs omīa indiſcre
ta admīſtratione attemptabūt
pariter: non plane unitas erit.
ſed magis confuſio. Ordīauit
in me caritatem. Etiā ēt me
dūs ihūs tanquā ordinet cari
tas qd̄ dedit: et ſic in aure ſunt v
nīuſa que ſunt ipſius. ut tamē
(vel officiaj) qd̄ mei poſſimus ꝓficere eſſe con
ſtituerit aute omīa autem: ſed ſa
ne ita id prius eſt ut tamen ad
multa que michi ſpecialit nō at
tinent affigar amplius. Nō enī
ſemp qd̄ prius curandū id eā
diligendū erit amplius cū ſepe
qd̄ prius eſt ad ſollicitudinē. mi
nus ſit ad unitatem: ac p hoc
minus eſſe oporteat et in affect̄.
frequent̄ pinde qd̄ ex inuīdo p
ponit̄. de iudicio poſſ habere: et
qd̄ iuſtas iudicat ꝓponendū: id
carius amplectendū ordo poſtu
lat caritatis. Nōne uerbi grā
exiuīcto manēbit in aura oīnīū
vēm. Nam quodq; fortē hunc p
uilem opi. quo minus ipe iuuīgi
digne et unic̄ p uiribz exequēd.
et ſi ex caritate fortaſſis id face
uidear: ordinis tamen ratio nō
conſentit. Si autē oīa quidem
ut debeo huic intendo aure. non
autē ad maiora gaudeo dei luc
que p alios fieri compero: pars
me ordinem caritatis ex parte
tenere: ex parte nequaq̄. Sive
ro me et ad id amplius qd̄ ſpe
cialius incūbit ſollicitū. et mich
dominꝰ ad illud qd̄ minus eſt
magis affectū exhibeam: utro
biq; ꝓfecto īuenīar caritatis or
dinē aſſecutus: et non ē aut di
cere non poſſum eam ipſe qz
ordinauit in me caritatē. Si
autem dicas difficile q̄q̄ plus
alieno gaudere magno bono
q̄ ꝓprio paruo: aduertes cere
uel ex hoc excellentiā gratie a
pud ſponſum: qm̄ et cuilibz aīe
dicere ſit. qz ordinauit in me ca
ritatem. Quare facies deadēr
quoꝝdam vēm mō ad hunc ſer
monem: Nam alia ſuſpuria tol
luntur triſtitia aīoꝝ. conſilia
delectione. Himirū meritentes
noſmetipos nobis ſentimus a
liqui urīm p nīe imp̄ſionis ex
pientia. q̄ rara ſit uirtus alie
ne non iuuīdere uirtuti. ne dū
gaudere ad illam: ne dū etiā
tanto plus q̄ ad ꝓpriam q̄q̄
gratulari: q̄to ſe ꝓpenderit in
uirtute ſupatū. Adhuc modi
cū lumē in nobis eſt ſanctes.

quocq̃ de nobis ita sentimus.
Ambulemus dū lucem habem⁹?
ne tenebre nos cōprehendant.
Ambulare placere ē. Ambula
bat aplūs qui dicebat. Non
arbitror me cōprehendisse. Et
addit. Vnū autem: que retro
sunt obliuiscens ad ea que añ
sūt me extendo. Quid est vnū
aute⁹? vnū aute⁹ inquit quasi
remansit michi ad remediū. ad
spem ad cōsolacionem. Ad
illud? Que retro sūt videlicet
obliuiscens: ad ea que ante sū me
extendo. Magna fiducia: qd'
magnū electis suis plām abnu
ens plectū fatetur. Ergo non
ambulauit sed sedens a mora
tenebris cōprehendi prualū est.
Et quis sedens? nisi qui nō cu
rat placere? Id caueo: et si more
occupatus fueris in refrigeri
o eris. Dies deo. Implām meū
iudeūt oculi tui: et in libro tuo
nichilomin⁹ inquit omnes scri
bentur. Qui omnes? plecto q
in desiderio placendi inuenūt.
Sequit eūi. Dies formabunt?
et nemo in eis. subaudis peri
bit. Dies, placentes intellige?
qui si morte occupati fuerint.
in eo qd' sibi deest placendi sūt.
formabūtur: et nemo in eis in
formis relinquet. Et quō ais
ego placere possū? qui tantū pro
fectū inuideo. Si doles q̃ inui
des: sentis. sed non consentis.
Passio est quā sananda: nō
actio cōdēpnanda. Cū non
illuc resideas. iniquitatē medi
tans in cubili tuo? qualit̃ uide
licet foueas morbū. scabiem⁹
pestē. persequaris insonē: bene
ab illo gesta calūpniando. depri
mendo puertendo atq̃ impedien
do gerenda. Nuoq̃n non nocet
ambulauit et extendens se ad
meliora: q̃ iam non ipse opat̃.
sed qd' habitat in eo pēn. Nō
est dāpnacio illi. qui non dat
membra sua iniquitatis: nō lin
guam ad detrahendū nec q̃ p̃
reliqui corpis ad ledendū nocē
dū ne aliquo mō? magis aūt
confundit̃. sic se esse male af
fectū et inolucū ex longo uicio
confitendo flendo orando cona
tur expellere: et cū non p̃ualet.
maior inde ad oīs. atq̃ apud
se hūilior inuenit̃. Quis sanū
sapiens hominē dampnet? q̃
a dño dicitur miras esse et hūi
lis corde? Absit ut inueniat̃ ex
ps salutis. imitator salutis
sponsi ecclie dñi nri: qui est dñs
benedictus in secula. Amen.

Sermo Quinquagesimus

Vos forsitan exp̃cans
tractari sequēcia: et
plicāi putantes uer
siculū qui nouissime tractaba
tur. Verū ego aliud molior.
Habeo enim qd' adhuc uobis ap
ponam de fragmentis hesterni
cōuiuij: que michi collegeram
ne perirent. Pereūt autem si
nulli apposuero. Nā si ea uolu
ero habē solus. ipse perdo.

Nolo ꝓinde vestꝝ illus. quã vñ
nouꝝ fraudare ingluuiem: pre
sertim cũ sint de seculo carnales:
eo dulcia quo subtilia: eo sapi
da quo minuta. Quoꝺ̃ contra
naturã est valde inimis: de ipa
carnale fraudare. Itaqꝫ hic sum.
Ordinauit in me caritatem
Est caritas in actu: est in affectu.
Et de illa quidem que opis est
puto esse dictam legem hoĩibz:
mandatũ qꝫ formatũ. Nam in
affectu quis ita habeat ut mã
datur: Ergo illa mandata ad
meritũ: ista in ꝓmiũ dicatur. Cu
ius inicium quidem ꝓfectũ qꝫ ui
am quoꝫ ꝑfectionem expiri diui
na posse gratia non negamus:
sed plane consummatione defen
dimus fieri scilicet. Quio
ergo iubenda fuit: que ꝑfectio
da nullo mõ erat: Aut si placꝫ
ibi magis de affectuali dictum
fuisse mandatũ. non inde con
cendo: dummodo acquiescas: Cu
multi qꝫ nũme in uita ista ab
aliquo hoĩm possit uel potuit
adimpleri. Quis enĩ sibi arro
gare id audeat: qd̃ se paulus
ipe manifestate fatetur nõ cõ
phendisse: Nec latuit ꝓceptore
precepta pondus hoĩm excedẽ
tes: sed iudicauit utile ex hoc
ipo siue illos insufficientie am
moneri: et ut sanarent sane ad qꝫ
iustitie fiducia ꝓ uiribz oportet
eret. Ergo mandando ipos
sibilia non ꝓuocatores hoĩes
fecit sed humiles: ut omne os
obstruat. et subditus fiat oĩs
mũdus deo: qꝫ ex opibz legis
non iustificabit oĩs caro co
ram illo. Capientes quippe
mandatũ. et sentientes defectũ
damnabim⁹ in celũ. et miserebi
tur nr̃i deus: et sanemus i illa
die quia non ex opibz iustitie
que fecimus nos: sed sdm su
am misdiam saluos nos fe
cit. Itaqꝫ hoc dixerim: si quidẽ
consensimus affectualẽ legem
fuisse mandatã. Sed actualẽ
id pocius cõuenire inde uel ꝑ
maxime apparet uidet. qꝫ cum
dixisset dns diligite inimicos
uestros. mox de opibz infert:
benefacite his qui oderũt uos.
Item scriptura. Si esurierit i
micus tuus: ciba illũ. Si sitie
rit: potũ da illi. Et hoc de actu
habes: non de affectu. Sed au
di tu item dñm eadẽ de tui dilec
tione mandantẽ. Si diligis
me inquit: sermones meos ꝙ
seruate. Itaqꝫ hic quoqꝫ ad o
pa inuitamur: ꝓ tuitam obser
uandã mandator. Supua
que autem de ope non uidisse
si in affectione iam fuisset di
lectio. Sicte ergo necesse est. et
illud accipe qꝫ iuberis diligẽ
proximũ tuũ sicut teipm: et si
non ita apte expressũ sic. Ita
non deuꝫ cassis abi esse iudi
ces ad implendũ illud de pri
mi dilectõe mandatũ: si id ꝑfec
te obseruet in quo oĩ homini
ne de lege nature ꝓscribitur.

qđ abi non uis fieri. alij ne fe
ceris. Et recte illud. Quecūq;
uultis ut faciant uobis hoīes:
et uos facite illis. Neq; hoc di
co ut sine affōne simus: et cor
de arido solas moueamus ma
nus ad opa. Legi nr̄ alia que
describit apls magna et grauī
a hoīm malia: hoc quoq; an
numerarī sine affōne scīrīz
esse. Sed est affō quam ego
figuro: et est quam rado rigo:
et est quam condit sapīa. Pri
ma est quā apls legi dei dicit
non esse subiectā: nec esse pos
se. Secūda quam phibet regio
ne conscientie legi dei que vo
na est. Nec dubiū distare a se
conscientiam et conscientiaē.
Longe uero certa ab utraq; dis
tat: que et gustat et sapit qm
suauis est dūs: primā elimi
nans. secūm remunerans. Nā
prima quidem dulas sed cur
pis: secūa sacra sed foras: ultīa
pinguis et suauis est. Igitur
p secūm opa fluit: et in ipā ca
ritas sedet. Non illa affectualis
que sale sapie condita pīguef
cens magnā meam ī portat
mutacionē dulcedinis dūi:
sed quedam potius actualis.
que et si nondū dulcia illo amo
re suauit refluat: ardore tamē
amoris ipsius uehemēter accen
dit. Nolite aut diligere uerbo
neq; lingua: sed ope et uitate.
Vides quomō caute medius
incedit inter nimios et affectuosos:
ab utroq; parte hanc distīguēs
actualem et salutiferā caritā
tem. Nec lingue mentientis ī
hanc dilōnem recipit fictū:
nec rursū affectuosis exigit sa
pīe gustū. Ope inquit diliga
mus et ueritate: q videlz mo
uearū ad bene opandū magis
quodā viuide uermans ipulsu:
q sapide illius carnalis affectu.
Ordinauit in me caritatem.
Quā pulas hanc: paramuq;
sed ordine opposito. Nā actual'
inferiora pterr: affectualis supi
ora. Certū in bene affecta mē
te non dubiū uerbi cā q in dilā
oni hoīs dei dilō ponatur:
et in hoīb; ipis pfectiores in
firmioribz: celū terre. etūtas
tempi aīa carni. Attamē in
bene ordinata actione: sepe a'
ecā semp ordo opositus īue
nitur. Nam et anīa primi ar
tami. et plus urgemur: et plu
res occupamur: et infirmio
ribz fratribz diligentiori sedu
litate assistimus: et pa cte
magis q celi glorie iure hūa
nitatis et ipa nāturae intendi
mus: et qđliū inquietudīe
curarī vir sentire de cūis per
mittimur: et languoribz nr̄i
corpis postposita aīe cura pe
ne continue inserimur: et ip
sis denuq; infirmioribz mēbris
nīs habūdanciorē honorem
iuxta sentēcā apli tribuimus:
p hoc quodāmō faciemes ver
bū dūi de quo habes. Erūt no

uissimi primi: et primi nouissimi. Quando deuq; homine deo loqui quis dubitet? Quotiens tamen inde caritate uidere abduimur et a uelliu ppter eos qui ura indigent opa uel loca? quotiens pie ordit negotior tumultuos pia quies. quotiens bona consa ponit ordor uoce per manuu insidet? quotiēs p aminist randis rebus iustis sine ipis suplebimus celebrandis missaru sollēpnijs? Ordo posterus: sed necessitas nō habet legem. Agit ergo suu actualis caritas ordinem. iuxta patrisfamilias iussionem in capiens a nouissimis? pia certe et iusta que non sit acceptanda persona: nec pna consideret rez. sed hoim uoluntates. Et nō ita actualis. Nam a primis ipa dicit ordinē. Est enī sapia p quā unq; quecq; res sapiunt, put sūt: ut uerbi gra. que pluris natura habet. pluris quoq; ipa aestimat? minora minus; minima minime. Et illu quidem ordinē caritatis uerius seruat: huic autē uerius caritas uendicat sibi. Nam et uera in hoc ē caritas. ut qui indigent amplius accipiant prius: et rursum in eo cara appareat ueritas: si ordinem teneamus affectū quem illa ratione. Tu ergo si diligas dnm deū tuu toto corde tuo. tota anima tota uirtute tua: et amorē illu quo conuertat ē caritas actualis affectu feruēti corda transiliens. ipso comitante diuino amore ad quem is est gradus accepto. in plenitudine spūs totus igneus fias? sapit ubi pfōdus. et si non digne ōino put ē qd' unq; ipossibile ē omni creature: certe put tuu sapere est. Denq; sapies eam ipē et ubi. put es. cū te seuseris nil habere prius unde te ames nisi in q̄tū dei es: quippe qui totū tuu amas in illu effuderis. Sapies inq; ubi. put es. cū ipo erpi mēto amoris tui et affectionis qui ad reipm habes nichil digniu te esse iuenies. qd' uel a reipso amet? nisi. ppter ipm qui sine ipo nichil es. Jam uero. primo quem te oportet diligere cāq; reipm. ut ubi et ipse sapiat, put est: habeat aliud pfōdus sapiet q̄ tu ubi. qui idem est qd' tu. Est enī homo. Qui unq; te nō diligis. nisi q'a diligis deu: cō sequens oīs qui similiter diligant eū diligis tamq; teipsu. Porro inimicu hominē qui nichil est. p eo q̄ non diligit deu. non potes quidem diligere tamq; teipm. qui deū diligis: diliges tamen ut diligat. Nō est autem idipm diligere ut diligat: et diligere quia diligit. Unde ut ubi et ipse sapiat, put est sapiet ubi. non quidē qd' ē qui unq; nichil est: sed qd' sibi rursus forsitan est qd' est. ppe nichil. quippe q̄ adhuc pēde

sub dubio. Creū de quo cōstat
q̄ ad amorē dei non sit deiect⁹
rediturus. sapiat ubi necesse
est non ꝑe iam nichili sed ni
chil ex voto: utpote qui inuen
tū nichil est. Illo igit̄ excepto
qui non mō iam non diligen
dus insup et odio habendus
est sēdm illud. nōne qui oderūt
te dñe oderam. et sup inimicos
tuos tabescebam: deceteto nul
li uel inimicissimo hominū negare
ꝑ aliquā q̄ affim caritas ambi
tiosa ꝓuiciat. Quis sapiens
et intelliget hec. Da michi ho
minē qui ante oīa quidem ex
se toto diligat deū. se uero et
primū ipm̄ deū diligat ipm. ilimi
tī autem tamq̄ aliquā sortitā
dilatet: porro patres carnis
siue germanitus ꝓpter naturā
spūales uero eruditores suos
ꝓfectus ꝓpter gratiā: atq̄ in
hūc modū ad cetera queq̄ dei
ordinato intendat amore. del
piciens terrā. suspiciens celū.
bonus hoc mundo. tamē non
bonus: et huc uenia et sine
da intimo quodam mentis sā
pore discernens. ut transitoria
a transitorie. et ad id dūtaxat
ut qd opus est ꝓpter opus est
aurea. et eterna desiderio ꝑplec
tatur eterno: talem inq̄ da in
hominē. et ego audacter illum
sapientem ꝓnūcio: cui nimirū
queq̄ res teuera sapiūt ꝓpter
sunt: et in ueritate atq̄ securi
tate cōpetit gl̄iari. et dicē quia
ordinauit in me caritatem.
Sed ubi ille: aut qū ista:
O fleus dico. quousq̄ odora
mus et nō gustamus ꝑspici
entes patriam et cruō ap̄hen
dentes: suspirantes et delōge
salutantes: O ueritas exilii
patria. exilij finis: uideo te sz
intrare non sinor carne teten
tus: sed nec dignus admitti
pcās sordens. O sapia que ab
ungis a fine usq̄ ad finē fortiter
in instituendis et con
tinuendis rebus: et dispo
nens omnia suauit in be
andis et ordinandis af
fectibz: diuge actus nros ꝓpter
uita temporalis nāmas posset:
et dispone affectus nros ꝓpter
uita ueritas eterna requirit:
ut possit unusquisq̄ urm̄ se
cure in te gl̄iari et dicere quia
ordinauit in me caritatem.
Tu es enī dei uirtus. et dei sa
pientia xp̄us sponsus ecclie
dūs ur: deus bndictus in scla.
Amen. Sino Quāgesim⁹ ꝑmus

Delate me floribus:
stipate me malis:
q̄ amore langueo
Circuit amor: q̄ incēsa āo
ris plura solito ꝓcesserūt. Vi
des siquidem quanta hac vice
non uidendi tm̄: sed et colo
quendi copia fuit. Ipsa quo
q̄ usio appareat uultu induc
ta serenior: et sermo iocūdi
or: et sermo tamen longior
atq̄ ꝓtractior. Nec solū oblec

tata colloquio: sed et gloriata
est pconio. Ad hec eius que
desiderauerat refrigerata est
umbra: abacta fructu: porta
ta calice. Nec eū sinabūda pu
tauda est exisse de cella vina
ria: in quam se introductam
modo nouissime gloriatur.
Primo uero sinabūda: qū qui
bibit me iuquit adhuc sitiet.
Post ista oīa sponso more su
o secedente. illa languere ād
ire se phibet: id ē pre amore.
Quo eū grauore exp
ta fuerat pūgam: eo
postmodū absentiā mo
lestiore sensit. Subtracto nē
pe rei quā amas augmenta
do desideriū est: et qđ ardenā
desideras. tanes egrius. Lo
gat pinde ista mētīm odora
menta flor ac fructuū con
fouent: quousq demo reuer
tatur que molestissime susti
net demorantē. Atq is ordo
sermonū Nūc iam spūalē
fructū qui in ipsis ē: spū du
ce uestigans rempto? erueie.
Et si cōmunis ecclia scōr hic
rapit loquens. nos in flo
bus fructibz qz deliguari sum?
sed et quisq cōuersi de seculo
in toto seculo. In floribz qđ ē
nouella et tenera adhuc in
apientiū conuersatio demon
stratur: in fructibz uero pfi
cientiū fortitudo: et matu
tas pfector. Hys stipata mē
pegrinans et fructificās au
uuere xpūs est et mori lucr.
pfō equanimi? ferre molestiā
sue dilationis? qm̄ uirtus sp
nutrim datur ei de fructu ma
nuū suarū. tanq̄ ex pmiis
spūs: et laudant eū in pceps
opa eius Si autem sedm
moralem sensū in vna āīa
bus tibi utraq; hec allignan
et flores uidelicet et fructus:
fidem florem fructū actū in
telligo. Nec incōgrue ut opi
nor id tibi uidebit: si ad ūtis
quō instar floris ut ita dō pce
deuns fructū. bonū quoq; o
pus fide oporteat pueniri. A
lioq̄n et sine fide impossibile
est placere deo. paulo ardentiā
re: magis aute exp ipō doce
oīe qđ non est ex fide eatn
et pcm est. Itaq; nec sine flo
re fructus: nec sine fide opus
bonū. Sed et fides sine opib;
mortua est; sicut inutiliter q
qz flos apparet ubi non sequi
tur fructus Fulcite me flo
ribz: stipate me malis: quia
amore langueo. Ergo et bo
nis opibz in fide non ficta in
dicans rapit consolatione
mens assueta quietis: quo
niens sibi lumen ut assolet
contēplationis subtrahitur.
Quis eū non dico continue.
sed uel diu dū in hoc corpore
maneat lumen contemplatio
nis fruat? Atq̄ quoniens ne
diri contigit a contēplatiua
tioneus in actiuā se recipit?

inde nimiū tamq̄ e uicino fa
miliarius reditura in idipm̄:
q̄m sunt ūtem cōtubiales hec
due et cohabitant pariť. Est
quippe soror marie martha.
Deop enī est a contēplacionis
huīe cadit. paťq̄ ullatenus se
inuadere tenebras pcī seu igna
uiā oci: sane in luce bone opa
tionis se retinens. Et ut sanas
eam opa lucem esse. luceat
lux uestra inquit coram hoībus:
qđ nō est dubiū de opibz fuisse
dōm: que hoies poterant intue.
Fulcite me floribz? stipate
me malis: quia amore lāgue
o. Cū presto est qđ amatur
uiget amor: languet cū abest.
Qđ nō est aliud q̄ rediū qđ
dam ipacientis desiderij. quo ne
esse est affici mentē uehemēti
amantis absentie q̄ amatur: dū
torus in exspectacione q̄ tālibz
festinacionē reputat cardia
rem. Et ideo ista postulat sibi
accumulari bonor opum fruc
tus cū fidei odoramentis: in
quibz morā faciente sponso
interim requiescat. Loquor
uobis experimentū meū qđ ex
pcis cū. Si q̄n sane compel
pferre aliquos vīm ex meis
monitis: tunc non me piguit
faceor aiam pculisse sermo
nis pro loco et quieti. Cū e
ni uerbi grā post sermonem
tractibus quispiā inueniatur
mutatus in mitem superbus i
humilem. pusillanimis in fortē

pono multas. huīus. foras. in su
a quisq̄ grauia exercuisse et se
ipso melior factus agnoscatur:
sed et qui forte cepuerant et lā
guebant aera spūale studiū cor
pentes et dormitantes ad igna
uā eloquiū dñi referbuisse et e
uigilasse uident? et qui deserto
fonte sapie foderant sibi pre
uolūtates cysternas non ualē
tes aquas continere. ppterea ad
ome miūcū grauata corde aīdo
nimirabant nullū in se habē
tes deuocionis hūorē: hy inq̄
cū de rore uerbi et pluuia uolū
tatis quam segregauit deus
hereditati sue refloruisse pban
tur in opa obedientie facti in
omnibz uolūtarij et deuoti? non
est dictu nobis vnde subeat me
tem quasi pro inimisso studio
loquide contēplacōis arsurus: qui
talibz fuero arguendus floribz
atq̄ fructibz pietatis. Placent
auellor ab infecunde rachelis
amplexibz: ut michi exuberēt
fructus pfectui uxor. Maime
plus pigebit me uerbum que
ras. pro aura sermonis? cū inde
to in nobis germinare semen
meū: atq̄ ex eo augeri incremē
ta frugū iustitie uestre. Cari
tas enim que non querit que
sua sunt. id michi iam diutū
facale pluralis: nil salutis deside
rabilius meor vīs pferre vali
tatibz. Orare legere scribere
meditari. et si qua sūt alia spū
alis studij lucra: hec arbitrat?

sū ꝓter nos deficiens. Sul
core me floribus: stipate me
malis: quia amore langueo.
Hoc itaq; loquit̄ est sponsa a
doleſcentulis in sponsi absen
a: monens eos in fide ꝓficere
et opib; bonis donec ueniat:
sentiens in eo fore et bñplacī
cū sponsi. et filiarū salutem.
et suāipsius consolacionem.
Sac me hūc locū in libro de
dilāone dei plenius explicuiſ
se. et sub alio intellāt: poiori
ne au deiori lector iudicet: si
cui uerūq; uidere placuerit.
Non sane a prudente de diuer
sitate sensuū iudicabor: dūmō
ueritas utrobiq; nobis ꝓdeſſe
nit: et carnis cui scīptura ſeruī
re oporuit eo edificet plures:
quo plures ex eis in opus suū
ueros eruerit intellāis. Cur
enī hoc displiceat in sensibus
scīpturarū? qđ in uſibz rerū
assidue expimur? In quantos
uerbi causa sola aqua nīoꝝ
assūitur corpoꝝ usus? Ita u
nus quilibz diuus sermo nō
erit ab re: si diuſos patriarī
tellāis diuſis aiarū nātiabz
et uſibz accōmodandos. Se
quit. Leua eius sub capite me
o: et dextera illius āplexabit
me. Et sup hoc quoq; in ꝑſa
to opuſculo meū uberius diſ
putauī: sed sīguemus sermonū
ordinē. Liquet denuo adeſſe sponsū: ardo ut sua pūcta lā
guentē erigat. Quomō enim
non in pūcta sua cōualeſcet?
quā absentia consternarat?
Ergo non sustinet dilē molet
nam. adest: neq; enī moram fa
cere pōt animus desideriis euomē
Et qz illā cōpererat donec ab
seus fuit. fidelem ad opa et soll
citam ad lucra. in eo nimirū q
flores sibi et fructus ꝓparat ad
unari: eaq; cū ꝓpensiori hac vi
ce remuneracione grē reuerſus
ē. Denuq; uno brachioꝝ suoꝝ
sustentat caput iacentis: alter
ad āplexandū. paratus ut sinu
foueat. Felix aīa que in xpī re
cūbit pectore: et iuxta uerbi requi
eſcat brachia. Leua eius sub
capite meo: et dextera illius am
plexabit me. Non aut amplex
auit. sed amplexabit me: ut no
ueris priori grate adeo nō in
gratum. ut sēam grātarū actio
ne ꝓuenit. Discе in referendo
gratiā non esse tardus aut leg
nis: discе ad singula dona gra
cias agere. Diligenti inqt cō
sidera que tibi apponit: ut nul
la uidelicet dei dona debita gra
tiarū actione frustrent: nō gra
dia non mediocria non pusilla.
Denuq; ubertim colligere frag
menta ne pereant: id ē nec mi
nima būficia obliuiſci. Nūq;
non perit. qđ donatur ingrato.
Ingrantudo inimica ē anime.
crinanico meritoꝝ inimicū diſ
ꝑsio: būficioꝝ pdigo. Ingra
tudo uentris ē uenus: sicūt sibi
foucē poterat rore mi sedie flu

enta grace. Propt̃ hoc dr̃ sponsa mox ut grauã de leua sensit. gr̃as egit: non exspectãs plenitudinẽ que in dextera est. Nesc enĩ ubi memorata ẽ leuã iam esse sub capite suo. eã sed ta est a dextera se similit̃ ãplexatam: sed amplexabit̃ me ĩqt. Cerm ꝙ putamus uerbo spõso leuam esse siue dextram. Nũ id qđ dict̃ homĩs uerbũ istius modi corporeas pas habet in se diuisas: et liniamenta distãta. ac distinguẽtia mẽ similiã et dextrã: Quãto magis is q̃ dei et deus est sermo uarietatẽ prius aliq̃n non admittit: q̃ est qui est in sua nũitatẽ natã iam simplex ut non habeat pres: tam unus ut non habeat tũos. Est enĩ dei sapia. de qua sarptũ est: et sapie eius nõ est tus. Ac si qđ iuamabile ẽ id incõprehensibile est: ac p hẽ etiam ineffabile esse nõe est. Vbi quelo ĩuenias ũba quibꝫ illam maiestatem. uel digne alligues. uel ꝓprie ploquaris? uel cõpetenẽ diffinias? Tamẽ utrãq; loquaũ. qđ utrãq; de ea spũ scõ reuelante sentim? docemur auctoritate patrũ. et consuetudine sarpturarũ: congruentes de rebus notis uere filiationes ũsurpare. sed et uerba non noua ĩuenire. sed etiã noua mutuari: quibꝫ digne et cõpetenẽ eidem filiationes ueniant. Alioqn ridicule ignota p ignota doc̃ conabis. Ergo qr̃ p dextrã et sinistrã aduersa solent atq; pspa designari? uidet̃ michi hoc loco melligi posse leuam quidem uerbi cõminationem supplicij: dextrã uero regni pmissionem. Est autẽ ei mens ũra formidine pene seruiliter pmiũ. et ñ nequaq̃ sub capite. sed sup caput leua esse dicenda est: nec p̃t sic affãa aĩa õino dicere leua eius sub capite meo. Quouero si. pfitens ex hoc spũ seruitutis transiens in quẽdam spontanei obsequij dignitatem affectũ. quatin? uidelicet pmijs potius puocet̃. q̃ arcet̃ supplicijs? magis autẽ si amore boni ipius agatur: tũc ĩdubitanter dicere potr. qr̃ leua eius sub capite meo? quippe qui illũ seruilem metũ. qui in similia est meliori atq; excellẽtiori habitudiẽ aĩmi superauerit. et dignis desideriis etiam ipi appetauerit dextere. in qua siunt omnes pmissiones: dicẽte prophera ad dñm. Delectationes in dextera tua usq; in finẽ. Vnde et certa spe concepta cũ fiducia loquit̃: et dextera illi? amplexabit̃ me. Tu iam mentem uidens ardua affecte et asserere hunc tante suauitatis locũ. illud quoq; cõueniat de psalmo usurpare? ut dicat etiam ipa. in pace in idipm dormiam et requiescam: presertim cũ suppetat causa que sequit̃. Cm tu

dñe singulariter in spe constitu
isti me. Quid equidem tale est.
Donec quis primū a spū seruu
tutis partūq habet de spe. de ti
more plenū: non est ei pax
neq requies. Fluctuante nimi
rū conscia inter spem et timo
rē: maximeq q a sup excellēte
timore habūdantius caueat.
Nam timor penā habet. Et
ideo non est illi dicere. in pace
in idipm dormiā et requiescā:
qñ necdū se singulariter in spe
constitutū dicere pt. Cum si
paulatī p incrementū gratie
cepit deficere timor et placere
spes. cū demū ad hoc uenitur
fuerit ut pfecta caritas ex toto
foras mittat timorem: nōne
huiusmōi aīa in spe singula
riter constituta uidebit: ac p
inde eam in pace in idipm d
ormire iam et requiescere. Si
dormiatis inquit inter medios
cleros: pēne columbe deargentate.
Quid ptereā dām puto: qm ē
locus inter timorem et securita
tem tanq inter leuam et dextre
ram media uidelicet spes: in
qua mens et conscia molli nu
mini suppolito cantando stra
tu quiquissime requiescat. Et
forte in consequēbz hui ipi
us cantici hic locus fuit deli
natus: ubi in descriptione feretri
salamonis inter cetera habes:
media caritate constrauit
pter filias ierusalem. Nam
qui se singulariter in spe consti
tuit sentit. non iam in timore
seruit: sed requiescat in caritate.
Denique requiescat et dormit ipō
sa. p qua dicit. Adiuro uos filiae
ierlim p capreas cernos q cā
pozz: ne suscitetis neq euigi
lare faciatis dilectam: quoad
usq ipa uelit. Magna et stu
penda dignatio q quiescere
facit aīam contēplantē in si
nu suo: insup et custodit ab in
festantibz curis pregnāz ab in
quietudinibz actionū. et molel
tijs negociorz: nec patitur oī
no suscitari nisi ad ipius un
q uoluntatem. Ar istud non
in angustijs finiendi iam ser
monis adordiendū ē. magis
autē hinc alius incohetur: q
cui locus delectabilis debita in
tractando diligentia non frau
detur: non q uel ex tūc sufficia
enter simus cogitare aliq a
nobis tanq ex nobis. plenū
in tam digna tamq excellente
et oīno supeminente materia:
sed sufficientia nīa ex deo ē spō
so ecclie ihū christo dño nīo: q
est deus bñdctus in scla. amen.

Sermo quīq̄gesimus secūdus

Adiuro uos filie ihrlim
per capreas cernosq
campoz: ut non exci
teris neq euigilare facias di
lectam: quousq uelit ipa. Pue
rulam habent adolescentule. has enī
filias ihrlim dicit: quia est ei
tenere et molles et quasi fenu
neis adhuc artubz et achibus

LII

infirme: sponse tamen inhere
spe pficiendi et pficiscendi ihe
rusalem. Prohibent ergo ab tel
tatione sponse dormientes. ne
saluet p̄ter uolūtatem ipsius
ullatenus eam extrahere presu
mant. Nouit enī dilectissimus
sponsus leuam suam capiti e
ius suppositam: sed in ea que p̄
missa sūt: quatin⁹ in sinu suo
eam quietere faceret et dormi
re. Et nūc subinde sarpturā p
sequit. Ipe custos illius digna
tissime et benuolentissīe uigi
lat sup eam: ne adolescentula
tā crebris multiplicq; nōctambz
inquietā euigilare cogatur. Ic
ca ē sālis coherēcia cert. Sed
etī contestatio illa facta p cap
as ceruos q̄ campor nichil oī
no sed in hām: conseq̄ntie tacq
uabilis habere uidetur. adeo
eam sibi uendicat quel
ligentia spūalis. Ar quoq̄mō
mō illa se habeat: intim bonū
est hic nos esse et intueri pau
lisper nature dine bonitatem.
suauitatem. dignationem. Q̄
nam q̄ tu homo tu humanis
dimq̄ affatibz expers es dula⁹
q̄ nō abi exprimit de corde al
tissimi. Et exprimit ab illo q̄
sanctatur alta dei: et non p̄ce
pescare que in eo sūt. q̄a spūs
ipsius est: nec aliud loqui pla
ne q̄ apud ipm audit. q̄m ne
ritatis spūs est. Denicq; nec
deest in nō genere qui ī mu
nere felix. letificari meruerit.

et sicut in seminio suauissimi
archam huius habuit experi
mentū. nisi tū sarpture loco q̄
pre manibz est dīno te credim⁹
ubi manifeste inducat celestis
sponsus uehementissime zelās.
per quietem cuiusdam dilē su
e solutatis seruare int̄ brachia
ppria dormiētem. ne qua forte
molestia uel inquietudine a
somno suauissimo deturbet.
Non me capio pre letitia q̄
illa maiestas tam familiari
dula q̄ consorcio nīe se inclīa
re infirmitati mīme dedignat.
et supna deitas aīe exulantis
inite connubia. eiq; sponsi ar
dentissimo amore capti exhibē
affectū non despicat. Sic sic in ce
lo esse non ambigo ut lego in
terra senaet q̄ p certo aīma q̄
continet pagina: nisi q̄ non
sufficiat ista dīno exprimere.
q̄ tū capere illa tunc poterit.
sed nec quātū iam potest. Q̄
putas illic accipiet. que hic
tanta familiaritate donatur
ut dei brachijs amplecti se sen
tiat. dei sinu foueri dei aura
et studio custodiri ne dormi
ens forte a quopiam donec
ulato euigilet exterrear. Age
iam itaq; dicamus si possum⁹
q̄nā simille sōpnus. quo dilec
tam suam sponsus obdormi
re uelit. nec patiat dīno nisi
ipius arbitrio excitari. ne for
te tū legentē quis apud apīm
hora est iam nos de sōpno sur

gere. sinaute apud ꝓphām er
orari ab ipō deū illūiari oculos
suos ne vmq; obdormiat i mor
te: noīm equiuocatione tur-
betur nec īueniat ōīno quid
digne de obdormitatione sponse
que hoc loco memorat̄ sentire
possit. Nam nec illud quidē
simile est huic: qd̄ de lazaro i
euangelio aiūt dñs. Lazarus
amicus noster dormit. eamus
et a somno excitemus eū. Hic
eīm dicebat de dormitatione corpo
ris eius cū discipuli de dormita
one somni dān putarent. Nō
est autem is sponse sōnus dor
mitatio corpis uel placida que se
sus carnis suauit sopit ad rēp
uel horrida que fundicus uitā
tollere consueuit. multomagis
uero et ab illa alienus existit.
qua obdormim̄ morte cū uide
licet in pcō qd̄ est ad mortem
irreuocabiliter pseuerat. Ma
gis autem illius uitalis uigil
q̄ sopor sensū interiorem illu
minat et morte ꝓpulsata uitā
tribuit sempiternā. Heuera e
tī dormitatio est que tamē sen
sum non sopiat sed abducat.
Est et mors q̄ non dubi
dixerim qm̄ aplus quosdam
in carne adhuc viuentes com
mendando sic loquit. Mortui
estis et uita vra abscondita ē
cum xpō in deo. Vnde et ego
non absurde sponse extasim
uocauerim mortem. que tī
nō uitam sed uite eripiat laq
is ut possit dicere. Anima nostra
sicut passer erepta est de laqo
uenantiū. Inter medios nāq;
laqueos in hac uita incedimus
qui utiq; uocem non timemus
quocies stā aliqua exuberā
ti cogitatione aīa a semetipsa
abripit. si cū eo usq; mente se
cedat et auolet. et huic cōmu
nem usum transcendat et con
suetudinē cogitandi. ereti fe
strata uiat recte ante oculos
pēnatoz. Quid enī formidet
luxuria? ubi nec uita sentitur.
Excedente quippe aīa et si nō
uita recte uite sensu: necesse ē
eam ut nec uite tempiterno
sentiat. Quis dabit michi pē
nas sicut columbe et uolabo et
requiescam. Vtinā hac mor
te ego frequēt̄ cadam ut ea
dam laqueos mortis ut non
sentiam uite luxurianas mor
bera blandimenta. ut obstru
pefacta ad sensū libidīs ad et
cum auaricie. ad uacuidie et
impacie stimulos: ad angorā
sollicitudinū et molestias ui
tarū. Moriatur aīa mea mor
te iustoz ut nulla illaqueet
iustitia nulla obleclet iniq
tas. Bona mors que uitam
non auferr sed transferr in me
lius. bona qua corpus non
cadit. sed aīa sublenat. Dez
hec hoīm est. Sed moriatur
aīa mea morte eaam si dig
potest angelor. ut prelēta
memoriā excedēs rerū seu in

LIII

ferioꝝ corporeaꝝq; nō mōdo
cupiditatibꝫ sed et silicudinibꝫ exuat. sicꝫ et pura cū illis
cōuersacio. cū quibꝫ est puritatis silicudo. Talis ut opinor
excessus aut raptū aut mariē
cōtēplacio dicatur. Hereū et
eū cupiditatibꝫ vincudo non
teneri: hūane uirtutis ē. corpoy uero silicudinibꝫ speculādo non īuolui. angelice puritatis est. utrūq; tamen diuinū
muneris ē. utrūq; eū excedere
utrūq; ceptū transcendere est.
Sed vnū longe alterū nō lōge.
Ais qui dicē pt. Ecce elongauī fugiens et mansi in solitudīe. Non fuit contentus exire. nisi longe se faceret ut posset quiescere. Transiluit carnis
oblectamenta et si mīme iam o
bedias concupiscēciis eius. nō
teneatis illecebris pcedit. Sepasti te sed nondū elongasti:
nec uirtutū undiq; sanctissima
ac corporeaꝝ silicudinū cāsuolare mentis puritate pua
leas. huc usq; noli ubi. primū
tere requiem. Erras si aliā īuenire te estimas locū quietis
serenū solitudīs. luis serenū
habitaculū paras. Sed da mi
qui illuc puenerit: et inuenerit facere quiescere. et qui
merito dicat. Conuertere aīa
mea in requiem tuā. quia dñs
uim bñfecit tibi. Atq; hic uere in solitudīe locus. et in hāc
ne habitacio. prius uirtus p
phetā. tabernaculū dei ab esu
in securitatem. et absconsionē
a turbine et a pluuia. De quo
et scīs dauid. Absondit me īquit in tabernaculo suo in die
malox. protexit me in tabernaculi sui absondito. Quo ergo
in solitudinē hanc secessisse sponsam. ibiq; pre amenitate
loci inter amplexus sponsi suauit obdormisse idz in spū excessisse. qū phibuit sunt adolescentule: expgefacere illā quo
ad ipa uoluerit. Ar istud qū
ter: Non eū simplicit neq; leui ut assolet cōmonicione p
hibuit sunt. sed ōino noua et
insueta contestacione p capreas cervosq; campox. Quo q̄
dem genere ferarū nōne multi videntur
satis congruenter expressit scē a
nime exute corporibꝫ siml' et
qui cum deo sunt angeli nimirū. pter acumen uisus et saltus celeritatem. Horū hoc si
quidem utrisq; spiritibꝫ cōuenire cognoscimus. Nam et cogitacionis peccatū sūma et infima penetrant. Quox ecclam in capris
designata cōuersacio. euidenter
liberos atq; expeditos signat
in contēplacione discursus. Qui
sibi unde ergo admiracio tā p
istos: Profecto ne inquiete adolescentule audeant leui ex cā
euocare dilectam: a tam rene
rendo collegio cui absq; dubio
maens admiscetur quotiens
cōtemplando excedit. Dulchre

imq; hoy auctoritate terrenq.
a quoy soaetate constat auel
li illam p ipaꝝ importunita
tem ¶ Attendant adolescẽtule
quos offendant pauꝝ. cũ ma
nem inquietant. et mime ira
matia de cautate confidant.
ut non in illũ celestem cõuen
cũ sine magna uerecundia uruꝝ
re uereantur. Id quippe se agẽ
cognoscent quociens in contem
placone quieuerint plus iusto
molestie sunt. Nouit sane in
uolũtate ipius et uacare sibi
et aure illaꝝ intendere. puto
portere iudicauerit. cũ uerat
ernitan ab illis quouisq; ipa
uelit ¶ Nouit sponsus quã
ta flagret dilõne eaã erga
primos sponsa: et sacas ꝓpria
cautate sollicitari matrẽ de
pfectibz filiarũ. nec se ullo pac
to illis subtractura seu denega
turã quanũ et quociẽs opus
fuerit. Poterit q; secure disce
nouꝝ eius credendam ceu sint
hanc dispensacionẽ. Non eũ
est talis. quales multos uide
mus ꝓfessa mutacione notatos
qui quod carissimu ẽ et forte al
su menses. qd' debile est. pcauẽ.
Nũq; medicis ualentes req
rit. et nõ potius egrotantes.
Si contigat forsitan sanct ut
amice? q; nõ ut medic? Os doc
bis mgr bone. si oẽs idoctos re
puleris? Quibz q̃sq; habebis
diligenciam disapline si in
disaplinatos uel effugaue
ris omnes uel fugeris? In
quibus obsero tuam ꝓbabis
babis diligenciã si solos ad
uiseris mansuetos inquietos
exclusens? Sũt tamen de hic
sedentibz qui uenuã ꝓs impi
tulũ attencius obseruarent.
Cognoscant certe quãta ꝓpin
qs reuerencia debeatur. quos
temere inquietando celi quoq;
ciuibz se reddũt infestos. et no
bis forte plusculũ solito pare
demũ inaperent nec tam ire
uerent' leuit'q; se iam ingerẽ
cũ uacamus. Hanc sacas ui ad
ferendũ a supuenientibz ut
bene noritq; concedit hora: ei
am cum ipi me in omni pacã
sustinebũt. Verũ ego scrupu
losius mouco ultimodi quere
lam. ne quis forte pusillanu
mũ supra uires ꝓxie pacẽte
dissimulet a necessitatibz suis
dũ me inquietare uereꝝ. Sup
sedeo igitur ne magis impa
cencie exemplũ uidear dare i
firmis. Pusilli dñi sũt in eũ
credentes non pacor ut ex me
scandalũ pacantur. Nolo ui
hac pcare. magis autem ipsi
me uocantur ut libet cũ ut sa
lui fiant. Parcent michi si nõ
pepercerint. et in eo potius re
quiescam. si nõ me inquieta
re timuerint ꝓ uocibz suis.
Veniam eis morãm quoad
potuero et in ipsis seruã deo
meo q̃diu fuero in caritate
nõ ficta. Non q̃ram que mea

LIII

sūr: nec qd̄ michi est unle sed q̄
mulas id̄ michi instans iudica
bo. Hoc solū dep̄cor: ut fiat ac
cepā eis. fructuosū q̄ mīsterīū
meū. Si forte uel ex hoc ſueā
in die mala miſeriam in oc̄is
p̄is eor simul et sponsū eccl̄ie
ihesu xp̄i dn̄i nr̄i qui cum eo
est bn̄dictus in secla. Amen.

Quinto qūquagesimo iiij°
or dilā mei. Videſ spō
sa nouā adolescentula
ni uereq̄diā. et uereq̄diū nō
rem. q̄ saltz de nouo cepisset
non audere se ingerere scō oc̄o
ipius? nec siqut heri et nudiuſ
tercius molestē fieri quiescen
in cōtēplac̄one p̄sumere ag
nosat hoc sibi puenisse cura et
opa sponsi: et exultans in spū.
siue pro illarū p̄fectu. que a u
tuia et supflua inquietudie cō
pescam? siue p̄ sua deinceps fu
tura liberiore quiete. siue etiam
pro dignac̄one et fauore spōsi.
adeo pro hac ipa eius quiete
zelanus. et tanto studio defen
sanus suauissima oc̄a sua. q̄
nuo studia seruentissima: aut h̄
facere uocem dilā sui. hui? rei
gr̄a factam ad illas. Etenī is
qui alijs preest in solliciudie.
vx vnq̄ uel raro securc na
cat sibi: dū semp timet sui pe
nuriā facere subditis et non
placere deo: q̄ cōmuni utilita
ti p̄ferī quietem et cō
templac̄onis dulcedinē. Non
aucem parū gaudij et securi
tatis afferet. interdū sua inter
ferena? cū ex meru quodam
reuerencia erga se īmissa diui
nitus cordibz subditor. intelli
git sua deo placere quiete: qui
facit ut illi equo magis animo
suas nc̄essitates sustineant. q̄
patris spiritalis grata audeāt
oc̄a temere paurbare. Hā uisa
trepidac̄o paruloz manifeste
signat audisse eos intus: q̄si
minantē atq; imperatoriam
illius paulubio uocem. qui i
pha loquit̄. Ego qui loquor
uisibilā. Vox eius inspirac̄o ei? ac
uisa timoris incussio. Cō
pta ergo hac uoce sponsa: gau
dēs et exultans. Vox inquit di
lī mei. Amica ē: et gaudio gau
det. pter uocem spōsi et addit.
Ecce uenit saliens in mōtibz:
transiliens colles. Compta et
auditu uocis dilā p̄sona: ita ic
tauc intendit bene animosos o
culos ad uidendū quē audiebat.
Audiuis duas ad uisū: q̄ fides
et auditu qua corda mūdantur.
ut possit uidere deus. Sic enim
habes. fide mūdans corda. Vi
det itaq; uenientē quem loq̄tē
audierat. obseruante eā hic
ordinē illū spū scō: qui apud
ysaiam descriptus est ita. Au
di fili et uide. Et ut certius ad
uertas non casu neq; fortuito.
sed de studio magis et industria.
ob illam scilicet racionē quā
p̄uisim? audiui hoc loco pre
missū uisui: uide si nō hic ordo

vox dei quid ē?

uerbor a sō quoq; iob obscura
cus ꝛ̃uenitur ubi sic loquit̃ deo.
Auditu auris audiui te: et nūc
oculus meus uidet te. Sed et
ubi spūs sc̃s sup aplos in die
penthecostes descendisse memo
ratur: nōne audimus uisū p̃ue
nisse delarbit̃? Aut eū. Factus
est repente de celo sonus: tanq̃
aduenientis spūs uehementis.
Et infra. Et apparuerūt illis
dispartite lingue: tanq̃ ignis.
Et hic ergo spūs sancti aduen
tū primo audimus: de hinc uis
prepisse referit̃. Sed de hoc sa
tis. qm̃ tu quoq; si curas ope
ram dare huiusmodi inquisitō:
potis es ipse forcassis in aliis
sarpture locis. nōnulla simulia
repire. Nūc iam illud consi
derem⁹ q̃ diligentioris egeat in
quisitōnis: et difficultiores habz
aditus. Ad qđ uniuersū dīno e
gere me fatebor. aduentio spūs
sancti: ut ponere in lucem pos
sim. qui illi sint montes seu col
les. sup quos saltantem et tra
siliente eos ecclia sponsū ieras
spectauit obumbz. Credo tū p
peruenit ad ipūs redēptionem.
cuius cōcupierat decorem. Nā
id quidem ꝓcerta ut et nō du
bie senserim. qm̃ simile q̃ de p
pheta occurrit mi: euidēt in
spū p̃uidens et exprimens salua
toris aduentū. In sole posuit ta
bernaculū suū: et ipe tanq̃ spō
sus ꝓcedens de thalamo suo.
Exultauit ut gigas ad c̃rendā

viam. a sūmo celo egressio eius:
et occursus eius usq; ad sūmū
eius. Cursus et recursus is no
bissimus est: a quo et ad quid
unus consūmatus q; nobissimū.
Ad igit̃. Pingemus nobis si
ue in psalmis ista legentes. si
ue in p̃na tanq̃ uirū gigātē
ꝓcere statura. absentis autem spi
am mulierale amore captā:
et dū ꝓperat ad cupitos ampler
us. transilientē montes colles
q; hos quos uidemus mole cor
porea sup plana terre tanta al
titudine eminentes: ut et supra
nubes aliqui eor uertice extu
lisse ceruant̃? Dīm non decet hu
iusmōi corporeas fantasias
ymaginari. p̃sertim tractātes
hoc tantū spūale. sed ut lux
dīno nobis qui meūm⁹ legis
se in euangelio. q; spūs est. dz.
et eos qui adorant eū oportet
in spū adorare. Qui sunt ergo
hui spūales montes et colles.
ut postmodū consequēt̃ agnos
camus? sponsus qui deus ac
per hoc et spūs est. quales et qa
liusmodi debat saltus in illis.
siue sup illos? Si illos putam⁹
in quibz euangeliū refert oli
uisse refectas nonagīta nouē
oues. cū pius pastor earū ne
mine unā in terris q̃rere que pe
nerat? nichilominus adhuc
in obscuro res est. et utrū cōis
herent dū difficile sit ꝛ̃uenire spi
rituales illas et supcelestes hā
tudines: nam ipse sine dubio

que ibi memorate sunt oues.
Quos uel quales alios habeat
spiritales similiter montes uel col
les: ad habitandū pascendū
ue in illis. Dei tñi si nō in ue
ritate aliqui essent: ueritas h̄
non dixisset sed neq; ppha lon
ge ante de ciuitate supna ihe
rusalem prauisset. quia funda
menta eius sūt in mōtibz scīs:
si non uere ibi essent mōtes
scī. Denq; q celestis habitacu
lo illa uere habeat non mō spi
ritales. sed et vīuos et rōnales
montes colles q. audi ysayā.
Montes et colles cantabāt co
ram deo laudes. Quinā igit
ibi nisi ideipsi celi inhabitato
res spūs. quos dūica uoce oues
diximus appellatos. ut ipi sint
montes qui oues. Nisi forte ab
surdū tibi uidet aut in mōtibz
montes. aut oues in ouibus
pascā. Et iuxta ītām quidem
dictū sonat: sedm spiritalem
autem intelligentiā dulce sa
pit. si subaluerit adūcam. quō
ueraciter q quisq; pastor dei scīz
sapia xpūs. unū idemq; pabu
lū ueritatis: aliter in terris.
aliter in celestibz gregibz suis ad
ministret. Nam nos quidē mor
tales homines inter in loco pe
regrinationis ītē in luto ibi
cans nisi comederem panem nrm
nēre habemus: foris illū ī la
bore et erūpna mendicantes:
idz uel a doctis uiris. uel a sa
cris libris. uel certe per ea que
facta sunt inuisibilia dei intellā
conspicientes: angelū auctē in
omī plenitudīe. et si non a semz
ipis. tamē semetipsis tanta sa
lutare: quanta et felicitate acci
piūt. unde beate viuūt. Sunt
eīq; omīs dubites dei: qd sane
electōs hoīm q̄q; assecuturos ter
na uerecunde promittit: et nūc ex
parte tribuit felicitate securā. fal
lunt̄ pinde in montibz mōtes
uel oues in ouibz: cū sane ille
supne substantie spūales intra
semetipas de uerbo uite. unde
suam beatam ppetuent uitam
affluent iucunditē. Demipi et n
montes et oues: montes ppt
plenitudinē uel celsitudinem:
oues ppter mansuetudinē. ple
ni quippe deo. celsi meritis. ar
mulati uirtutibz. nichilomin
tamen erectos uerecundes tota et
humili obīa submittūt: et inci
nant illius longe supeminen
tis impio maiestatis camq; o
nes mansuetissime: ad nutum
sui pastoris p oīa ambulātes.
et sequētes eum quocūq; ierit.
Et in hijs sedm ppheā dauid.
uere monabz sanctis. tamq; p
mo oīum creata sapia. fundā
mēta ciuitatis dūi ab initio f
micer stabilita consistūt. utiq;
que una est in celo et in terra.
luce ex patre pegrinans. et ex
pte regnans. Et ex hijs nichil
omin iuxta ysayam tamq; ci
busdam uitalibz cymbalis be
nesonātibz. uigis resonat grā

cñi actio et uox laudis: suauis
et inestabilis uoce implenabz.
qđ et eodem ꝑphā paulo ante
memorauim⁹? quia montes &
colles cantabūt coram deo lau
des. Et nē q̄ ille alius loquēs
ad deū dñm. Hē inquit qui ha
bitauit in domo tua dñe in scla
scl̄oz laudabunt te. Hy ergo
ut ad id curramus. unde aliq̄
cñi sed ut puto nāare digressū
est. Illi sunt montes atq; colles⁹
in quibz ecclia uidit celestē spon
sum mira alacritate salientem.
cñi ad suos ꝓperare amplexus.
nec modo salientē. sed et trāsili
entē eos. Vis ubi hos salta⁹
et liās ꝑphārū aplōz q̄ demon
strem? Non q̄ nūc oīa que de h
hac re apud illos ab oculis in
uenirī queūt. relīonia replenē
unapiam? hoc enī longū est. et
opus non est. sed ea tantū po
no que breuī et apte astruē
uideant. id qđ dicit de sponsi
salubz. Dicit de illo dauid. q̄a
posuit in sole tabernaculū su
um: et ipse tanq̄ sponsus pro
cedens de thalamo suo. Exulta
uit ut gigas ad currendā viā:
a sūmo celo egressio eius. Et
quantū saltū dedit: a sūmo ce
lo ad terras. Sane enī non in
uenio alibi ubi in sole posuit
tabernaculū suū. idz in luce et
in manifesto suam dignatus
sit exhibere p̄nciam. ipe lucis
inaccessibilis habitator nisi u
nq̄ in terris. Denīq; in cñis vi
sus est: et cñi hoīnbz conuersat⁹
est. Ju cñis inq̄ palam q̄ est in
sole posuit tabernaculū suū: cor
pus uidelicet qđ de uirgine cor
pore ad hoc sibi adaptare dig
natus est. ut in eo in se inuisibil
uideret. Et sic uideret oīs caro
saluare dei cñi in carne uēisset.
Salijt ergo in montibz id e
in illis supnis spiritibz. cñi ad
eos usq; descendit: sacramenti
a seculis absconditi. et magnū
pietatis misteriū eis dignanter
apiens. Sed transiens hos su
piores atq; eminentiores mō
tes. cherubin scilicz atq; sera
phin. nemon dñationes. prin
patus et pōtates: uirtutes q̄ e
tiam ad inferiorem usq; ad
angelor ordinē descendere cñ
q̄ ad colles dignatus e. Sz nūq
qđ uel in illis remansit: Cñ
siit et colles. Non enī inquit
angelos apprehendit. sed semē
abrahe. qđ unq; angelis inter⁹
est. ut sermo impleret quē dix
it memoratus ꝑphā loquens
us ad patrē de filio. Minuisti
eū paulomin⁹ ab angelis. q̄
q̄ hoc sane ad cōmendationē
nature hūane dictū posse in
telligi: q̄ homo ad ymaginē
et similitudinē dei conditus e.
et prēditus ratione ad instar
unq; angeli: modicū tamen
differt ab angelo ꝓpter corpus
de terra. Sed audi aplm paulū
apte pnūciantē de eo: qui i for
ma dei cñi esset. non arbitratus

est rapinã esse se equalẽ deo:
ipa semetipm exinaniuit for
mã serui accipiens in similitudi
nẽ hoim factus: et habitu inẽ
tus ut homo. Et rursũ. Vbi re
nit unquit plenitudo temporis:
misit deus filiũ suũ factũ ex mu
liere factũ sub lege. ut eos qui
sub lege erant redimeret. Qui
genitus factus ex muliere. factus
et sub lege est. paulo dubio non
solũ montes uel maiores su
periores qz bestiarum. sed etiam
minores angelos descendẽdo assũ
sumit: qui quidẽ in compatione
superior nullo collũ nomine deligi
natẽ. Cetũ qui minor ẽ in reg
no celor. maior est quouis cor
pem portante sup terram: etiam
si sit ille magnus iohãnes bap
tista. Nam etsi sane deũ hoiẽ
fatear assũptũ etiam in honore sup o
nem principatũ et potestatem. lon
ge incõparabiliter preminere: certũ
tñ qz etsi presens maiestate: sz in
firmitate succubuit. Ita ergo sa
lit in montibz et transilit col
les: cũ non solũ superioribz. sed
et inferioribz spiritibz dignan
tissime se inferiorem exhibuit.
Nec mõ ullius superbis spiritibz.
sed et ipos qui domos luceas
inhabitant. subiectũ se exhibu
it: transiliens et uincens humili
tate. etiam hoim humilitatẽ. Et
reddens subditus marie et
ioseph cũ esset puer duodenis
in nazareth: et apud iordanẽ
iam iuuenis iohãnis se mãi
bus inclinauit. Sed inclinata
est dies: nec adhuc oino de hys
montibz descendere libet. Cetũ
si hac nice noluerim⁹ cãcta ho
rũ pure delãte explorare amena
abdita plantari? uerendũ ne
aut sermo grata breuitate care
at: aut larga excellens qz ma
teries debita diligentia festina
tione fraudet. Paulemus piũ
hodie. iam si placet in montibz
istis. qm bonũ est nos hic esse:
ubi a pastore xpo una cũ sãs
angelis in loco pascue collocan
di et iocundius pascuũ et uberi?
et nos siquidem oues pascue et
luminem⁹ ergo tam magẽ mundi
ãialia boni pastoris. que de ho
dierno sermone nra auidiate
degustauim⁹? sermone altero re
sidua capti eiusdem attentius
percipere: largiente sponso et
ecclie dño xpo dño nro qui est
sup oĩa deus bñdcãs in secula
Amen. Sermo Quãgesim⁹ quintus

Operæ cõdẽ capiõ qd'
hesterno sermone uer
satũ est. dicturus sũ
aliũ melliõ quem hodierno
seruaui nos pbare et eligere po
tora. Non opus superiora repe
tere: que exaudisse non arbitr
in tam breui. Si quomin⁹ ca
men scripta sũt ut dicta sũt. et
excepta stilo. sicut et sermones
ceteri: ut facile recuperet qd' f
forte exciderit. Quappter alia
aggrediar. Ecce uenit iste saliẽs Cãtic
in montibz: et transiliẽs colles.

Sponsū loquē. qui pfecto ēūc
in montibz saliit. aī missus a
patre ad euangelizandū pau
peribz: angelorū dīgi nō est de
dignatus officio. factus magi
ni consilij angelus qui dūs e
rat. Per se descendit ad terras
qui alios delegare solebat? per
se nocī fert dūs salutare suū:
per se in conspū gentiū reuela
uit uultuā suā. Cū magis oīs
turba pauli sūam. āmīstrato
ri spūs sunt multi in mīsterū
pter eos qui hereditatē capiūt
saluis: qui erat sup illos. fac
tus est inter illos. tamq̄ vn⁹
ex illis: dissimulans iniuriā.
et accumulās graīā. Sed au
di ipm. Non uenī inquit mīl
trari. sed mīstrare: et aīam me
am dare pro multis. Ad quē
fecisse nemo ceteroꝝ inuentus est.
ut oīs quotquot mīstrasse u
sus sūt: ipe deuotus transierit fi
delibz q̄ obsequijs. Bonus mi
nister: qui carnem suā in abū
sanguinē in potū: aīam mīs
trauit in pāū. Bonus plane:
qui spū alacer: caritate feruēs.
pietate deuotus. non solū salu
ti montibz. sed et transiliit col
les ideſt supat et uincat alacri
tate mīstrandi. utpote quem
unxit deus deus suus oleo leti
tie pre consortibz suis: in quo
unq̄ exultauit ut gygas ad
currendā uiam. Denīq̄ tran
siliit gābrielem. et pūenit ad
uirginē: eodem archangelo ar
tefante qui ait. Aue grā plena:
dūs tecū. Quid? Quē modo re
liquisti in celo? nūc in utero re
peris? Quonā mō nolauit et
pūolauit sup pēuas uentoꝝ?
Victus es o archangele: transi
liit te qui pūmisit te. Aut certe
saliebat in montibz aī in ange
lis olim patribz apparebat: q̄
unq̄ pteritā luteret magis q
uenire uideat. Non enī ait sa
liens in montes. sed in mōtibz.
ut ipe in eis salue uideat. qui
faat et dat ut saluent. q̄admo
dū loquit in pphetis: opatur
in nobis. aī illis uerba uitis o
pa tribuit. Adde q̄ aliqui con
sonā eius gerebant. ita ut lo
queret quilīt illoꝝ nō aīq̄m
angelus. sed tamq̄ dūs. Verbi
gratia. ille angelus qui aī mo
yse loquebat dicebat. Non ego
dūs. sed ego dūs: atq̄ idem sirq̄
ens iterabat. Saliebat ergo i
montibz idē in angelis. in qui
bus et loquebatur: et suā ho
mībz exhibeat pūaā. Ad hōi
nes enī saliebat: sed in angel
non in se. non in sua natura.
sed in subiecta creatura. Qui
enī salit de loco ad locū nadie
qd' non cadit in deū. Ergo in
montibz id est in angelis salie
bat qui in se non poterat. et sa
liebat usq̄ ad colles idē pūar
chas et pphas. ceteros q̄ spūa
les uiros de cīa. Sed et transili
ebat et colles. aī non solū mag
nis et spūalibz uiris. sed et a

liquibz de pplo: eaam er nō nul
lis mulieribz eque ut in angel'
loqui er apparere dignatus sit.
Uel colles dicit aereas pā
res que inē montes quidē mī
me iam numerant: p eo q a
burcū celsitudīe defluxerunt
p superbiam: nec tamen usq ad
humilia cōuallīū sine ad ualles
humiliū p penitencīā descendit.
De hijs arboreb illud dīm in
psalmis. Montes sicut cera fluxe
runt a facie dñi. Hos itaq; t
tumentes ac steriles colles tā
q medios positos inē montes
pfectos. et ualles penitencīū.
Paulubio transiit qui in mō
abz salut. Hijs q pīas et despec
tas descendit ad ualles: ut ual
les habūdent fructū. Quorto
illi aerea e regione arditate ac
sterilitate dāpnanē: sicut habē
pphe sup illos pīcationē pmo i
precationē. nec tos inquit nec
pluuia descendant sup uos. Ac
q ut nouerīs q ad angelos q
preuaricatā sunt sub figura mō
tū gelboe ista loquatur: ubi i
quit ceciderunt uulnerati mlti.
Q multi in hijs maledās mō
abz de exercitu isti' ceciderīt a pu
pio: et quadie cadūt. De qui
bus et habes in eodem pphea
tum dicit deo. Sicut uulnerati
dormientes in sepulchris quo
rū non es memor amplius:
et ipsi repulsi sūt de manu tua.
Non ē ergo mirū si sterules et
fructuosi pmanēt isti. nō mon
tes celi. sed aerei colles. super
quos nec tos nec pluuia descen
dit: quippe auctore gratie. et be
nedcōnū largitore transiliente
illos? et descendente ad ualles
ut celesti ymbre pfundat humi
les. qui sunt sup terram. et fiunt
tū afferūt in pcīa: fructū trice
simū. et sexagesimū et cētesimū
Denicq uisitauit eam. et inebri
auit eam: multiplicauit locu
pletare eam. Terrā uisitauit nō
aerem: q misericordia dñi plena ē
terra. Denicq opacus est saluter
in medio terre. Hūc et in me
dio aeris. Hoc aduersū orige
nem qui in aere dīm glorie
denuo p demonib; īpudenti ca
ligine mendacio. cū huius con
scius mistery paulus affirmet.
Q. relurgens et mortuis iam
non moriatur: et mors illi ult'
non dñabitur. Uerū non solū
uisitauit terrā. qui aerem trā
siliuit. sed eaam et celū: dicente
scriptura. Dñe in celo misericor
dia tua: et ueritas tua usq ad nu
bes. Usq ad nubes etū celū est.
qd' inhabitant sancti angeli.
quos non transiliit sponsus.
sed salut in eis. ita ut inpmat
ipsis duo quedam uestigia pe
dū suoz. misericordiam et ūitatē.
De quibz dñi uestigijs meūi
me in superioribz sermonibz ple
nius disputasse. A nubibz ue
ro et infra demonū habitacio
est in aere isto infimo et caligi
noso. in quibz non salut sponsꝰ

sed transiit illos et preterit: nullū in se retinent dei transeūtis uestigiū. Nā quō in dyabolo ueritas est de quo in euangelio uitans sententiā erraret in ueritate non stetit? et mēdax existat ab initio? Sed nec misericordem quis dixerit eū: qui uicinorum? ab initio homicida fuisse eadem ipa uitate euangelij cōuincit. Porro autem qualis pfamilias: tales et domestici eius. Pulchre proinde de sponso ecclia psallens. q in alis habitet et hūilia respiciat in celo et in terra. nullam oīno facit mentionē de his qui in aere uersant spiritibz superbis. qm deus superbis resistit hūilibz dat gratiā. Quidet ergo illū saltantem in mōtibz et transilientē colles: uir ipe tacitonē dauid dicentis. Oēs montes qui in circuitu eius sunt idz in circuitu gelboe uidetur dōs. a gelboe autē transeat. Dyabolo nempe qui p gelboe designat. hīcirde sunt montes quos uisitat dōs: sūpra angelū. et infra hoīes. In penā siquidē sinam. locū in aere isto medium inter celū et terram. de celo cadens fortunis est. ut uideat et iudicet. ipaq iudicia roborent. scriptura dicente. Portor uidebit et uastabitur: dentibz suis fremet et tabescet. Q miser cū suspiciat celos. in quibus innumeros mōtes inueni diuina claritate fulgentes. diuinis laudibz resultantes: sublimes in gla hīdantes in grā. Q misericor cū respiciat terram. montes uicinorum? q plimos de pplō acquisitionis habentē fide solidos. spe excelsos. caritate spaciosos? altos uirtutibz bonorz opm fructibz referos de tore celi tamq de salutis spōsi mandiana sapientes būdōnē. Cū quanto putamus dolore. et rancore aspiciat ille cupidissimus glie. istos in circuitu sibi tam gloriosos montes. sē et suos e regione inanes tenebrosos. bonis oīnibz infecundos despiciat? im ut se senserit esse obprobriū hoīm et āgelorz. qui oīnibz exprobrabat. secdm illud in psalmo? Dracho iste quē formasti ad illudendū ei. Atq hoc q ob ipsorz superbiā transiliceos sponsus saliens i mōtes. qui in circuitu ei sit: tamq fons ascendens de medio padisi irrigans uniūsa et ipleus ōne animal būdōne. Nā q torrente uoluptatis eius potari meruerē? interdū uel raro pmerent? inquibz et si non continue fluit. salā per horas aqua sapiēcie salit et fons uite: ut fiat in illis quoq fons aque salientis in uitam eternā. Et quidem hymnis fluīs impens lenitat dei clementem: sane phēnis et affluenter. In mōs autē montes qui in terra sūt. utinā interdū fa

quasi mūdacione salus dare
aliquos non despicat? quibz
sufficaenē irrigari. nobis quo
q̄ qui ualles sum? stillare uel
raras guttulas possim: ne ō
no arari et steriles remanea
mus. Miseria et egestas et ō
no fames ualida in regione il
la. que nullus vnq̄ istiusmodi
uel saltibz uel instillacōibus
humectat: preffluente et rā
fluente illā fonte sapīe. et q̄a
non habuerūt sapiencīā. pe
nerūt p̄ter suam insipiencīā.
Ecce uenit is saliens in mō
tibz: transiliens colles. Ad ipm
salit ut transiliat. qui nō uult
ad oēs p̄trugere. neq; eūi in
oēmbz būplacatī est deo. Frēs
si uerā sapīam pauli scripta
sunt ista ad correctionē nrām.
obseruemus sponsi discretos
et circūspectos saltus. q̄ adimo
dū uidelicet tam apud ange
los q̄ apud nos. et in hūiles
saliat et superbos transiliat. Si
quidē excelsus dēs. et hūilia
respicit: et alta alonge cognos
cit. Per inq̄ attendamus quo
modo sponsus noster nos saltu
ferus saltibz p̄parare: ne uelut
a montibz gelboe forte transe
at et a nobis. si indignos sua
uisitacione conspexerit. Quid
superbis terra et cinis? Et de an
gelis transilit dēs: et retrans
eos superbiam. Ergo repudian
do angelos fiat emūdatio hu
manī: scripta sūt eūi ad ipos
correctionem. Cōparet michi in
bonū etiam dyaboli malum:
et lauem manus meas in sā
guine peccatoris. Qualis in
quis? Audi. Superbo certe dy
abolo horrenda et formidolo
sa maledicō incorquet: p̄phā
dauid in spīu dicente de illo sub
typo gelboe. ut sup̄ meditati
est. Montes inquit qui in ar
uari eius sunt uisitet dēs: a
gelboe autem transeat. Sane
ego hoc legens referensq; o
culos in me. et inuenis dili
genter inuenio me peste ipa īfec
tum? quā in angelo dēs in
tīm exhorruit: quatin⁹ p̄ter
declinaret ab eo. tī oēs in ar
uariu eius montes sine de an
gelis. sine de hoīnibz uisitatio
nis sue gīa dignaret: et pa
ciens tremens q; ayo ad me
metipm. Si sic actū est tī an
gelo. q̄d de me fiet ēa et cine?
Ille in celo tumuit: ego in ster
quilinio. Os non colleraibili
orē in diuite superbiā: q̄ in pau
pere ducat? Ve michi. Si tā
dure in potente illo tīa duer
sū est. p eo q; elevatī est cor
ullius. nec ei p̄fuit q; cognata
potencīa: superbia esse cognos
cit? q̄d de me erigendū est
et miserō et superbo. Denip
iam luo penas iam acerbis
sime uapulo. Non sine causa
sane ab hoīe et nudius tercio?
Tuasit me languor iste ānu
et mēs hebetudo: insolita q̄

dam inherita spūs. Currebam
bā: sed ecce lapis offensionis
in uia: impegi et corrui. Sup
bia inuenta est in me: et dñs
declinauit in ira a seruo suo.
Hinc illa sterilitas aīe mee: et
deuocionis inopia quā patior.
Dño ita exaruit cor meū cō
gulatū est sicut lac. frūm ē sicut
terra sine aqua: Nec compūgi
ad lacrimas queo: tanta ē du
ritia cordis. Non sapio psalm?
non legere libet. non orare de
lectat. meditationes solitas
non inuenio. Vbi illa inebria
tio spūs: Vbi mentis serenitas:
et pax et gaudiū in spū scō:
Ideo ad opus manuū piger. ad
vigilias sōpnolentus. ad mā
ducandū pronior: lingue
et gule indulgentior. segnior
ob lectionē q̄ ad pdicationē. Ixu
ōnes montes in circuitu meo
uilificet dñs: ad me autē non
appropinquet. Nū collis: nū
lum ex his quos circuiuit
sponsus. Nā aliū quidē intu
etor singularis abstinētie. aliū
uero patientie admirande: a
liū autē sūme humilitatis et mā
suetudinis. aliū multe miseri
cordie et pietatis: illū in con
templatione fiegēter excedere.
hunc pulsare et penetrare ce
los oratōnū instantia: alios
q̄ in alijs pminere uirtutibz.
Hos inq̄ considero oēs sūen
tes. oēs deuotos. oēs in xp̄o
vnanimes: oēs donis celesti
bus et gratia affluentes. cū
spūalēs teneā montes: qui
a dño uisitant. et sponsū in se
saluētē frequēt recipiūt. Ego
autē qui hodie in me inuenio ni
chil. quid me aliud putem. q̄
vnū esse in montibz gelboe. q̄
preteriit in ira et indignatione
sua: Ille ecce oīm benignissi
mus uisitator. Filioli hec cogi
tando collige excellentiā odoris.
qualiter gratiā. sponsi saluā
pparat. Hec ergo in me tanq̄
figuraui ꝓpter uos: ut et uos
ira faciatis. Inimicorum mei et
voce. q̄ nō de extraneo dico nō
uirtutū aut mox disciplina.
aut gl̄a cāmas: nec enī de hu
iusmodi q̄q̄ michi teme arro
gauerim inimicatione digni.
Sed uolo uos non parce no
bis. sed admisceat uos meīpos
quodāmodo forte in nobis ul' ad
modicū tepere gratiā. uirtutē
languescere deprehendas: sic
ego p humānā memetipm acu
so. Hoc facere homīs est qui ni
mīs ira cōtūspector est sui. et
saluator suarū uirtutū ac studi
orū: ac in oīmbz sp̄ūspectū ha
beat arroganter uicū ne sub
repat. In uitare dicta nil ef
ficax esse ad gratiā. pmerēdā
retinendā recipiendam: q̄ si oī
tempe coram deo inueniatis nō
alicuius sapere sed timere. Bais
homo qui semp est pauidus.
Time ergo cū amittere gratiā.
time cū abierit. time cū denuo

LIIII

reuerteretur. et hoc est semp pa
uidū esse. Succedant uiasim
sibi in aīo mres ista amores. sēdz
q̄ gr̄a uel adesse dignant. uel
offensa recedere. seu rim reduc
placata sentiant. Cū adest time
re non indigne opens ex ea.
Nam hoc monet aplus. Videte
inquiens ne inuacuū gr̄am dei
recipiatis. Et ad discipulū. Noli
inquit negligere gr̄am que ī te
est. Et de semetipō dicebat: q̄a
gr̄a dei in me uacua nō fuit.
Sciebat homo consiliū dei ha
beus. reddūdare in conc̄pū do
nantis dominū negligere. nec ex
pendere ad qd' donatū est: id
q̄ incolerabilē esse superbiā in
dicabat. et ꝓpterea studiosissi
me hoc malū et ipe cauebat de
cebatq̄ cauendū. Sed rursū
latere fouea hic. que nolo nos
lateat de qua is ipe superbie ips
cauto piculosius quanto occul
tius sicut habetis in psalmo
insidiat' quasi leo in spelūca su
a. Nam si impedire non ꝑualet
actionē. tempt̄at incentionē.
suggerens et suadens: quanū
effectū gr̄ae auferes tibi. Od'
quidem superbie genus: longe
illo priore incolerabilius esse
non ambigas. Quid enī odio
sius illa uoce qua quidā dixe
runt manus nr̄a excelsa: et
non dñs fecit hec oīa. Sic
ergo timendū manente gr̄a.
Quid si recesserit. Non multo
magis tūc timendū. Plāe mi
comagis. q̄ ubi tibi deest gr̄a.
desinis tu. Audi etenī quid da
tor gr̄ae dicat. Sine me inq̄t
nichil potestis facere. Time er
go subtracta gr̄a: tamq̄
mox ceciderus. Time et cōtremul
ce: deo tibi ut sentis utato. Ti
me. q̄a relinq̄t te custodia tua.
Nec dubites in causa esse sup
biā. etiam si non appareat. etiā
si nichil tibi conscius sis. q̄d tu
nescis fort deus: et qui te iudicat
ipse est. Sed nec qui seipm cō
mendat ille ꝓbatus est. Nūq̄
cōmendat te deus? cū gr̄a
priuat. Aut nūq̄ qui hūilibz
dat gr̄am? humili auferet dam.
Ergo argumentū superbie pri
uatio gr̄ae est. Q̄. q̄ tū inter
dū subtrahit gr̄am. sine tenta
tione: non pro superbia que iā est
sed que futura est nisi subtra
hatur. Habes huius rei eudēs
documentū de aplō. qui stimu
los carnis sue sustinebat ne ui
us. non q̄ extolleret' sed ne
extolleretur. Sed sine iam ex
istens sine nondū: superbia tū
semp causa erat subtracte gr̄e.
Nam si gr̄a reppiata rediens.
multo amplius tūc timendū:
ne forte contingat reatuū pa
ti. Iuxta illud de euāgelio. Ec
ce sanus factus es: iam dein
amplius noli peccare: ne aliq̄
deterius tibi contingat. Audis
timere q̄ iacere esse deterius.
Inde timalescere paulo inua
lescat et uenus. Hūilis es si ue

tuū repha timore usq; repleueris ut timeas quidem p acceptā gratiā: amplius pro amissa: longe plus pro recuperata. Hoc fac et eris ydria. In xpi aduentu repleta usq; ad summū: cōtines numinū meruerās non binas tantū sed trinas. ut xpi mereamur būdictionē, que aquas tuas cōuertat in vinū lenitatis: et pfectā caritas foras mittat timorē. Quid dico tale, est aqua timor: qū ab estu refrigerat deliciox carnaliū. Initiū sapie timor dñi. Et habes. aqua sapie saluatus potauit illū. Si timor sapia et sapia aqua: timor aq est. Denicq timor dñi. inquit fons uite. Porro ydria: mēs tua. Capientes inquit singule mearetas binas uel ternas. ares mearete timores tres. Et ipleuerūt eas usq; ad summū. Non unus timor non duo q; sed tota tres simul repleant usq; ad summū. Omni tempe time deū et ex oī corde tuo: et ipleta ydriam usq; ad summū. Amat deus mentē munus, affectū plenū: pfectū sanctitatē. Cura pinde nupcijs celestibz plenam inferre ydriam. ut de te q; dicat: q; repleuit eū spūs timoris dñi. Qui sic timet: nichil negligit. Unde namq; negligentia intret in plenitudinē. Aliq; qd' cape adhuc aliqd poterit plenū non est. Eadem sane ratione: non potes simul et sic timere et aliū sapere. Non est enī quo admictas superbiā: repletus timore dñi. Et sic de ceteris uicijs sentendū: q; necesse est oīa plenitudine timoris excludi. Tunc demū si plene si pfecte timueris: dabit sapore caritas aquis tuis ad dñi būdictionem. Sine caritate enī pena timor habet. Et quidem caritas: unū qd' lenificat cor hominis. Pfecta autē caritas foras mittit timorē: ut ubi aq fuerat unū esse incipiat ad laudem et gliam sponsi ecclie ihū xpi dñi nri: qui est super oīa būdictus in secula. Amen.

Sino quīquagesim' quīti.

Similis est dilectus meus capree hinnulo q; cervor. Et predicta uerba sic ulo pendet. Que enī salubre et peraptu mō declarpserat: consequenter compat capree hinnulo q; cervor. Apte quidē q; hoc genus animantū cursu uelox et saltu agile sit. Porro sermo de sponso est. et sermo sponsus est. Et pphja dicit de deo q; uelociter currit sermo eius. Sane congruens huic loco ubi sponsus qui sermo dei est saltiens transiliens q; declarabit: similis pinde factus capree hinnulo q; cervor. Et hec tanto si militudis. Adde tamen ne uel la silicuido ipius uel minima portiuncula uacet: q; caprea q;

dem non mō ausus puocare.
sed et acumine ingenij emulet.
Od uero prie illam respicit
narrationis partem. qua spō
sus non tanti salicus. sed et
transiliens apparere refertur:
q: nisi acuto et perspicaci ingenio
ni non posset dīno pl̄erī iu
dicrendū discerne in quos sa
lire. et quos transilire debēt.
Alioquin poterat sufficere ad
designandam festinantis uelo
citatem: de solo hīnulo ppaao.
Is quippe rapidiori se ferre n
nosc̄at cursu. Nūc uero q̄
nīa sponsus ille. et si ardenti
amans cursum iniere in dilē
dum ac amplexus: nichilomi
nus tñ gressus uel pocius sal
tus suos prudenti consideratio
one dirigere nouit. Cautus
ubi oporteat figere pedem: o
portuit p̄ho tñ hīnulo ecc̄a
de caprea silicudinē dari? qua
nimus et p illū saltantis desi
derū. et p hanc eligentis ex
primēbat iudicū. xp̄us nēpe
iustus et misericors. saluator
et uultor: et quia amat. uult
oīes hoīes saluos fieri. et ad
agnitionē ueritatis uenire. et
quia iudicat nouit qui sint
eius. et ipe fac quos elegit
a principio. Igitur duo hec
bona sponsi misericordia salu
et iudicū. in his duobz ani
mantibz cōmendata a spīritu
scō nobis in cāticis canamus: ut
in testimoniū integritatis et

perfectionis fidei nr̄e. nos quoq;
ppham imitantes. misericor
et iudicū cantemus dño. Ego
autem non dubito et alia de
hoc uasculo ab his quidem
qui aliū curiosi et quasi ca
posse mīari. que sponso ap
tari ualuit et congruenter sanct:
sed hec ut arbitror sufficere
pōt ad dandam rationē ad
ducte silicudīs. Pulchre tñ
spūs scūs non de cerno sed de
hīnulo cerui silicudinē dedit
in quo et pēm fecit mentionē.
e quibz xp̄us sedm carnē. et
infantie memūit saluatoris.
ut hīnulus quippe apparuit:
parvulus qui natus est nob.
Verūtamen qui desideras aduentū
saluatoris. time sanctuariū iu
dicis? time oculos capere: ti
me illū qui p ppham dicit.
Et erit in die illa: et ego scru
tabor ihrlm in lucernis. Acu
to utiq; est/nil insanabilē re
linquet oculus eius? sanabi
bitur reues et corda: ipā q; co
gnitio hoīs confitebitur illi.
Od nichil in babilone? si ihe
rusalē manet sanctuariū? pu
to enī hoc loco. ppham ihrlm
nomīe designasse illos qui
in hoc seculo uitam ducunt
religiosam? mores supne illi?
ihrlm cōuersatione honestā et
ordinata pro uiribz imitātes:
et non uelut hij qui de babilo
ne fuit uitā i prauitate uitior
scelerū q; confusione uastātes.

Denig illoz pãa manifesta
sunt precedenaa ad iudicũ: ꝛ
non egent carnalio sed supplia
o. Mea auẽ qui uideor mona
chus et ihero solimita. pãa cer
te oculta sũt noĩe et habitu
monachi adũbrata: et idcirco
necesse erat subtili ea ũelut grãe
disaussione: et quasi admoris
lucernis de tenebris in lucem
prodi. possum' aliq̃d afferre
et de psalmo: ad confirmandũ
id qd' dixi de sanctanda ihrlm.
Aut namq; sub psona dñi. Cũ
a tepo tempus: ego iustificaas iu
dicabo. Vias iustoz ni fallor. ꝛ
actus eoz discussurũ se et exa
minaturũ dixit. Verendum
ualde et horrendũ cũ ad hoc vẽ
tũ uenerũ fuit. ne in tam subti
li examine multe nre iustitie ut
putant' pãa appareant. Vnũ
est cũ: si nosmetipsos diiudica
uerim': non utiq; diiudicabimũ.
Bonũ iudicũ: qd' me illi distric
to diuino q̃ iudicio subducat
et abscondit. Melius horreo in
cidere in manus dei uiuentis.
Volo uultu ire iudicantis pre
sentari: non iudicandus. Spi
ritualis homo omnia dijudicat:
et ipse a nemie iudicat'. Judica
bo. pinde mala mea: iudicabo
et bona. Mala melioribz cura
bo corrigere actibz: diluere la
crimis: punire ieiunijs: ceris
q; sce laboribz disapline. In
bonis de me hũiliter sentiam: ꝛ
iuxta pceptũ dñi. seruũ me
iudicem reputabo: qui qd' fac
debui cũ fecĩ. Dabo opam. nec
folia pro granis: nec paleas pũ
p granis offere. Scrutabor e
go vias meas et studia mea:
quo is qui scrutatur' est ihrlm
in lucernis. nil in scrutatiõe in
me siue indiscussiõ ũeniat.
Nequ eñ iudicaturus est bis
in idipm. Quis det michi ut
ad liquidũ psequi et psequi
uulnera delicta mea. ut in nullo
oporteat uerere oculos caprec'
in nullo ad lumen contingat
erubescere lucernarũ: Et nunc
uideor: sed nõn uideo. Presto
est oculus qui omnia patent: ꝛ
si non patet ipse. Erit q̃n cog
noscam: sicut et cognitus sum.
Ac nũc quidem cognosco ex p
te: non tñ ex pte cognitus sed
ex toto. Verebor aspectũ explo
ratoris illius: qui post patre
tem stat. hoc enĩ scripturа ad
dit de illo: quẽ pro animie uil'
caprec assimilauit. Et ipse stat
inquit post parietem': respiciẽs
per fenestras: prspiciens per can
cellos. De quo suo loco uidebi
mus. Hũc ergo uereor oculũ.
oculoz explozatorẽ. Sponsa
nil uereatur: q̃ nichil sibi cõscia
est. Qd' denig uereatur amica'
colũba formosa'. Nempe subiu
de habes. Et dulcis meus iqt
loquit̃ michi. Michi nõ loqui
tur. et ideo formudo aspãn. q̃m
non habeo testimoniũ. Tu q̃
audis de te o sponsa'. Qd' tibi

LVI

loquit dilc̃is suus: Surge
inquit, pera amica mea: colũ
ba mea: formosa mea. Veriũ
hoc quoq; alteri seruabo pũ
pio: nec breuitate arrabo ea q̃
diligenciã desideranciq; sunt: ne
forte er de hoc reus iueniar. Si
quo minus vos er iuuenamini
in hac pte edificacõi ad intelligẽ
ciam. er amore sponsi ecclesie
ihu xpi dñi nr̃i: qui est super
omnia deus bñdc̃s i scla. amen.

Smo quinquagesimus sermo

Ego ipse stat post pa
rietem: respiciens p
fenestras: prospiciens
p cancellos. Sedm iam quide
uidetur dicere. q; is qui cũ sal
uat aduentare prospiciebat. ap
propiasset usq; ad contuberniũ
sponse: er stans post parietẽ
curiosius introspicer p fenes
tras er rimas: er uerecũde se i
gere nou p̃sumer. Sedm spm
autẽ appropiasse quidem mi
hi dominus intelligit: sed aliter.
Ita sane q̃ admodũ er a celesti
sponso agi oportuit: er a spũ
sco dicã. Nil quippe q̃ uel auc
torem dederat uel narratorẽ:
uerus uel spãlis intellcãs ad
mitteret. Ergo appropiauit pa
riet: cũ adhesit carni. Caro
paries est: er appropiacio spõ
si. uerbi incarnacio. Introit cã
cellos er fenestras per quas
respicere prohibetur. sensus ut
opinor carnis er hũanos diar
affcãs: p quos experimẽtũ cepit
omniũ hũanarũ necessitatũ.
Denique languores nr̃os ipse
tulit: er dolores nr̃os ipse por
tauit. Humanis ergo affcionibz. sensibz q; corporeis p fora
minibz usus est er fenestris: ut
miserias hoim. homo factus
experimento sciret er misericors
fieret. Saeuat er ante: q; alit.
Saeuat denique ut inuite obediẽti
ipse dñs uerecũdi: er cũ reste aplo
didicit er his que passus ẽ obe
diencia. Tu hinc modũ er mise
ricordiam didicit: er si miserta
ab eterno. Docet hoc quoq; i
dem gentiũ doctor. ubi eũ assit
tẽptacõi per oĩa pro similitudine
absq; pcõ ut misericors fieret.
Vides ne factũ esse qd̃ erat. er
qd̃ non erat didicisse? er sibi
apud nos quesisse rimas er
fenestras. p quas calamitates
nr̃as diligencius exploraret.
Tot autem in nro ruinoso er
pleno rimarũ pterr iueniet fo
raminũ: quot nr̃e infirmitatis
er corrupcionis in suo corpore
sensit experimenta. Sic itaq; spõ
sus post parietem stans. er p
fenestras er cancellos respiciens
erat. Et bene stans: quia solus
reuera in carne stetit. qui cãrnis
pcm non sensit. Possumus
er hoc fidelit̃ sape. q; stetit per
diuinitatis potenciã: qui per
carnis infirmitatẽ occubuit
dicente ipo. Sps quidẽ pmptus
ẽ: caro autẽ infirma. Ego aũ
puto eam illud huic sentẽcie

suffragari qđ' saīs dauid ī hoc
misterio utpote pphā dñi. et p
pheraus de dño loq̄bat. et qui
dem de moyse loquens. sed do
minū intuens. Ipe enī uerus
est moyses qui uere p aquam
uenit: et non in aqua tantū.
sed in aqua et sanguīe. Aut nā
q̄ memoratus pphā. Dixit ut
dispderet eos. patrem siquidē
loquebat. Si non moyses elōs
eius steuisset in confractione in
conspū eius: ut auerteret ūā
a⁹ ne dispdet eos. Quāmō q̄ slo
moyses steuit ī q̄fractōe. Quo
modū īp̄ a⁹ steuit si ɔfract⁹ ē. a⁹ si
steuit ɔfract⁹ ē. Ac ego oīdo t⁹ si
uis q̄ ne steuit in ɔfractōe. Ego
aliū noui nēinē q̄ hoc potuerit
ú dñm meū ihm. q̄ ete ī morte vi
uebat q̄ corpe fract⁹ ī cruce diuita
re stabat cū pē. ī uno nobā sup
plicās ī alēo cū pē. pciās Et sta
bat p⁹ pcē. dū q̄ iacebat ī illū ma
nifestū eat ī cāne. t q̄ stabat in ip
so quasi post carnem latebat:
saue unus ideinq̄ homo manu
festus et deus absconditus. Sz
et unicuiq̄ nrīm qui desideraū⁹
aduentū ipi⁹ puto illū nichil
omin⁹ post parietem stare: dū
corpus hoc uīm qđ' cerne pōt
est abscondat interim nobis
faciem eius: et pūsam inicia
at. Denīq̄ q̄ diu suū⁹ in hoc
corpe inquit: peregrinam a dño.
Non q̄ in corpe. sed qui in cor
pe hoc. qđ' unq̄ de pōo est: et si
ne pōo nō est. Et ut scias q̄m
obstant non corpa sed pōa: au
di scripturā. pōa nra inquit.
sepant inter nos et deū. Et ne
unus michi obstet cū patres
corpis: solū q̄ obicem parant
ad qđ' est in carne pōm: et non
multe interstant macries uiuo
rū. Uereor enī ne ecā pter illd
qđ in natura est q̄ plima de
pria iniquitate adieceri: quo
rū a me inicctu nimiū elon
gauerim sponsū. ita ut si uera
dicere uelim. post parietes ma
gis in illū stare fatear nō post
parietem. Sed dico hoc pla
nius. Sponsus quidem equali
ter atq̄ indifferēter presto ubiq̄
est. dine unq̄ pūna maiestas:
et magnitudine uirtutis sue.
Brachio cū exhibitione seu inhi
bitione quibzdā longe. quibz
dam pe esse dicat. angelor dū
taxat et hoīm. idz rōnabilū
creaturarū. Denīq̄ longe a per
catoribz salus. Et saīs dauid
nichilominus dicat. Ut q̄ dñe re
cessisti longe: Certa a saīs pia
dispensatione ad tempus et nō
ex toto. sed iuxta aliq̄: aliq̄n
se longe facit. pcatoribz autem
de quibz dicat. superbia eor as
cendit semp: et rursū. inquinate si
unt uie illor in omī tpe: semp usq̄
deq̄ longe est atq̄ in ira hoc.
et non in misericordia. Quo deo
rat ad dñm saīs et ait. non
declines in ira a seruo tuo: sa
cies q̄ er in misericordia poterit
declinare. pce est ergo dñs saīs

et elās suis: eam cū longe
esse uideret. Et non equaliter
oībz: sed alijs plus alijs mi
nus pro uitoz diūlitate. Nā
etsi ipe dūs et oībz īuocan
abz eū in ūitate: et uicina hijs
qui tribulato sūt corde: nō tñ
oībz forsan ut dicere possimꝰ.
se ipse est post patrē. Spōse
uero q̄ ipe est. qui uno tñ pa
trē diuidit. Mox capit dis
solui: et cupio medio pcere cū
illo ee cōfidit. Ego aut q̄m
pāoz sum dissolui non cupio.
sed formido: saeus q̄u mors
pāoz pessima. Quo nō pessi
ma mors. ubi non subuenit vi
ta: Formido exire et in ipso cō
tremisco portas egressu: dū
non cōfido ipe assistere. qui
eripiat exeunte. Q; eū: Se
cure ne ereo: si non dūs custo
diat exitū meū: Heu ero ludi
brīū demoniū. incipientiū me:
non assistente qui redimat ne
q; qui saluū faciat. Nil tale
uereudū erat aīe pauli qui ab
aspū et amplexu dilā vnus
tñmodo pes obstrebat. uide
licet lex pēi: quā īueniebat
in membris suis. ipsa est enim
carnis cōcupiscentia: qua ca
rere oīno non potuit donec in
carne fuit. Hoc sane uno in
terrecto patrete: non longe a
dño pegrinabat. Unde et op
tabat dicens. Quis me li
berabit de corpe mortis hui?
scens se mortis compendio q

cōmuno puenturū. Hac ergo
paulus se fatebat una lege
teneri concupiscētia salutis: q̄m
carnu sue īmobilis inflictam to
lerabat iniurias. De cēō nil mi
inquit consci sū. Dīm q; filis
paulo? qui non indeluz huic
interdū consentiat concupie
ad obediendū pāo? Non erit
pinde is qui pāo consentiens
et alēm sibi se opposuisse pa
retem. ipm utiq; prauū illi
atq; consensū: nec pgl̄ari
qui huiusmōi ē q; steit sibi po?
pterem sponsus. q̄u iam pa
retes inclitur nō patres. Nā
omnus si consensus pueniat
ad effm. cū terrus quoq; ia
pies. sponsi arceat ipediat q;
accessum: actus indelicet ipse
pēi. Qd si consuendo forte per
catū in usū? aut vsus et in cō
suetudē pduxit? Sicut scriptū
est. ipius cū in pfundū malo
rū uenerit: contēpnit. Nōne
si ma erueris milies a rugien
tibz paratus ad escam poteris
deuorari q̄ puenire ad sponsū?
non uno liquidē iam. sed iam
tanta a te parietē nūositate
interclusū. Prim? concupiscen
tia. sed? consensus? tertius ac
tus. quartus consuetudo: q̄nt?
contēptus ¶ Cura ergo pria
ri concupīe cotus resistere uiribz.
ut non parabat in consensū.
et omīs deinceps malignitatis
fabrica euanescat. nec est oīno
qd sponsū phibeat appropīare

ubi. preter solū pietem corpis.
quatinus gl'am possis et tu di
cens de illo. qz en ipe est post pi
etem. Sed et hoc ubi cota ingi
lancia puidendū. ut apias sp
inuenias fenestras. et cancellos
quosdam confessionū tuarū p
quos te intus benigne respiaat:
qñ respais eius pfectus tuus.
Aliūt cancellos angustiores es
se fenestras: quales utiqz hij q
libros describūt apiam sibi solz
ad rempiendū lumē pagiuis.
unde et puto cancellarios eos
appellari: qui cartis conscribē
dis ex officio deputant. Cū er
go sint duo genera compūctio
uis. unū in meore. p nostris ex
cessibz. alteū in exultacone pro
diuinis muneribz: quotiens sa
ne eam que sine angustia cordis
mīme sit pcor. solz meor tuas
confessionē. uideor michi cancel
lū idz fenestram angustiorem
apire. Hec dubiū quin libenter
p istam respiaat. is qui stat po
pietem pius explorator: quia
contritū et hūiliatū deus non
despiaet. Denuqz et hortatur
ad hoc ipm: dic tu inquies in
iquitates tuas ut iustificeris.
Q. si interdū corde dilato in ca
ritate. pro consideracione dine
digiacionis ac miseracionis li
bet aīm relaxare in uocem lau
dis et grāru actionē. puto me
non iam angustam sed aplissi
mam stanti post pietē sponso
apire fenestram. p quā ni sal
lor tanto libentius respiat q. eo
amplius sacrificiū laudis ho
norificat eū. Ad manū est de sp
tuis uarijqz hanc approbare
confessionē. sed sacerdos illa lo
quor. et non ebis supfluis one
randi qui uix uocarijs indagā
dis sufficias: tanta quippe sac
menta sunt epythalamij hui
et laudū preconia que in eo de
canturi ecclē et sponso eius
ihesu xpo dño: qui est sup oīa
deus būdaīs in scla. amen.

Sma quinquagesimus septim.

Edulcāt meus loqui
tur michi. Videre pro
cessus gracie: et dig
nacionis diuine aduertite gra
dus. attendite sponse deuoco
nem atqz solerciā. qz uigili un
qz oculo sponsi obseruatur ad
uentū: et dilectus ipius omīa
uacuē. Venit ille. accelerat ap
propiare. adest respicere alloqui:
et nichil hor moniēto. sponsa
se industriā effugit. anticipat
ne noticiam. Venit in angelis
accelerat in pīarchis. approp
at in pphetis. adest in carne.
respicit in miraculis. alloquit
ur in aplis. Vel sic. Venit af
fectu et studio miserendi. accele
rat subueniendi studiis zelo: ap
propiat hūiliando semetipm.
adest pūtibz. plpiat in futuris.
loquit docens et suadens de reg
no dei. Sic ergo est aduentus
sponsi. Benedictiones et salutis
diuine cum eo. et uniuersa q

LVII

de ipso sunt affluio delicijs: re
dūdantia certe iocūdis ac sa
lutaribz sacramentis. Porro
que amat. uigilat et obseruat:
et bēa quā inuenit dns uigi
lanter. Non transibit illam. n
precibit ab ea. sed stabit et lo
quet ei loquet q amatoria si
quidem ut dilais Sic quippe
habes. Et dilais meus loquit
michi. Bene dilais: qui uenit
amatoria locuturus nō aut
incepatoria. Neq; eni de illis
est qui a dño nimio arguit. q
faciem sibi diiudicare nolleut:
tempus uero aduentus eius
minime cognouissent. Her nāq;
tam sollers et prudens. ac bene
uigilans. et uenientē alonge
prospexit. et salutē. p festinaca
one adiuit. et transilientem
supbos ut hūili sibi p hūilita
tem appropinquaret. uigilan
tissime obseruauit: et demū q
iam stare et occultare se pc
pietem nichilominus pōtē ag
nouit: sed et respicientē per fe
nestras cancellos q plenius;
et nūc p remuneratione tante
deuocionis. et religiose sollici
tudis loquentē audit. Sa
ne eni si respexisset et minime
locutus fuisset. suspicis pote
rat ēe ille respcis: ne forte ma
gis indignationis foret. q di
lectis. Denicq respexit petrū:
et non flenti ei uerbū. Et forsan
sis ideo fleuit ille. quia respi
cere se tardauerit. Her autē qui
post aspectū. meruit et affatū:
non mō non fleu. sed et gl'iatur
pre letitia clamans. Et dilais
meus loquit michi Videns
inuicē dūi qi in se semp mā
at idem. non tū semp eiusdem
efficaciae esse. sed conformari
meritis singulor quos respicit:
et alijs quidem inducere metū.
alijs uero magis consolando
nē. et securitatem afferre. De
nicq respicit tiram et facit eam
tremere: qi e regione respexit
mariā. et infudit grām. Respex
it aut hūilitatē ancille sue: et
ecce ex hoc btām me dicent oēs
generacōes. Non sunt her iuba
plorandis uel trepidandis sed
gaudendis. Respexit silr hoc lo
co sponsam. et nec tremuit illa
nec fleui ad illar petri: q non
sapiebat terram sicut ille. De
dit uero lenigam in corde eius.
affatu tribuens quo eam af
fectu respexerit. Denicq uerba
que loquitur audi q non in
dignantis sunt sed amantis.
Sequit. Surge ppera amica
mea: columba mea formosa
mea. Felix consciā: que de se ic
ta meretur audire. Quis putas
in nobis est adeo uigilans et
obseruans tempus uisitacōis
sue? sponsū q aduentantē. ita
p singula eius momēta dilige
ter explorans? ut ei ueniat et
pulsanti confestim aperiat?
Non eni sic ista referunt de ec
clesia: ut non singuli nos qui

simul eccliā sum⁹ pcapare hijs
eius bñdcōibz debeamus. Etenī
in hoc gñaliū oīūs atq; indiffe
renū uocata sumus: ut bñdcōēs
hereditate possideam⁹? Unde et
audebat dicere ad dñm quidā.
hereditate acquisiui testimōia
tua inetnū. qz exultacio cordis
mei sūt. Illa puto hereditate:
qua se esse p̄sumebat filiū pa
tris sui qui est in celis. Porro
si filiū: et heredem dei. coheredem
xpi. Magnā uero rem gl̄iatur
se acquisiuisse hereditate ista:
testimonia dñi. Unā ego de
me vnū memorī tenere testimo
niū dñi. qz is non in vno sed
in multas exultat testiōnijs.
Denuq; aut uerū. In via testimo
niox tuox delectatus sū sicut in
oīūbz diuitijs. Et reuera q̄d
diuitie salutis. q̄d cordis delicie
q̄ uera aīe et tanta securitas:
nisi dñi actestacōnes: Nō enī
inquit qui seipm cōmendat ille
pbatus est: sed quem deus gmē
dat. Ut quid nos hactenus ad
huc fraudam cōmendacionibz
seu actestacionibz hijs diuinis:
et paterna hereditate p̄uam:
Quasi nīme et nos uolūtarie
genuerit uerbo ueritatis: sic in
nullo nos meminī⁹ ab illo cal⁹
cōmendatos. nec ulla de nobis
assertos testimonia eius. Ubi
ē q apls dicat. qz ipe spūs dei cō
tumoniū phibet spūi nīo: q̄ fi
lij dei sumus: Quomō filij: si
expes hereditatis: Angit nos
p certo negligentie et inanie
ipsa inopia nra. Nam si quis
nīm integre et pfecte iuxta ibū
sapientis cor suū aptat ad vi
gilandū diligulo ad dñm qui
scrat illū. et in conspcū altissi
pceri similiq; nocis oīūbz studeat
sedm ysayam pphām pare vi
as dñi rās facere semitas dei
sui: et cū aī. pphā sic dicē. oculi
mei semp ad dñm. et quia pui
debam dñm in conspcū meo sp.
nōne hic accipiet bñdcōnem a
dño. et miscdiam a deo salutā
ri suo: Utilitabit pfecto fiegc.
nec vmq; ignorabit tempus
visitacionis sue: q̄ tūlibz is q̄
in spū uisitat clam delectius
uenerit et furtiuus utpote ue
recundus amator. Adhuc ego longe agentem. bū uiglā
aīa sobria meute pspicaet: et
deinceps vniūsa compiet. que
in dilā aduentu sponsam cō
solerter q̄ significauit adiuuare
monstrauit: qz ipe aut. Cum
mane uiglauerit ad me inue
niet me. Nam et desiderū fer
uentis agnoscet. et q̄n ipe
q̄n presto iam erit cognouo
sensiet. Sed et respicientis se
oculū. quasi solis radiū per fe
nestras et rimas pietis subeū
tem bō oculo cernet et denū
audiet uoces exultacōis et q
moris appellata amica. colū
ba formosa. Quis sapiens
et intelliget hec. ita ut ea eā
digne ab luicem distinguere

deliguare singula queat: ac
definire ad intelligenaã aliox:
Si a me illud spatur ego ea n
mallem ab expto audire: et q
assuetus sit et exactus ī tlibz.
Ar qñ quisq; huiꝰmõi est ue
recunde magis silenao absco
dere eligit qđ silenao papiꝰ
seruare secretũ suũ ãbi id sibi
cuius arbitratur. Dico ego cu
i et officio loqui est nec tacere
licet. ꝯꝑ illud est qđ de huiꝰ
modi uel meo uel alieno teneo
experimento. et ꝙ facile expti
plures queunt: sane alioꝝ
relinquẽs apphendere illa ua
lentibz. Si ergo ãmonitus fu
ero uel foris ab homĩe. uel intꝰ
a spũ de tuenda iustiaa et ser
uanda equitate: ilciusmodi
salutaris suasio erit michi pro
fecto ꝓuiaa īminentis aduẽ
tus sponsi et ꝓparaao quedam
ad digne suscipiendũ supnũ
iusticiozẽ. pplia id michi indi
cante dicendo qꝝ iustiaa ante
eũ ambulabit. Et recem loqꝰ
deo sic. Iustiaa et iudiaũ ingꝫ
ꝓparaao sedis tue. Nichilõiuꝰ
uero spes eadem arridebit. si
sermo insonuerit de hũilitate
uel paãa. seu eaã de fiaãna
diaone et obediẽaa deferenda
ꝓlatis: maxĩe de seruanda sã
monia et pace. et corꝺis puri
tate querenda. Qm quidẽ scĩ
dũ scripturas et domũ dei de
ere sãcto. et factus est ī pace
locus eius: et mũdi corde deũ
uidebũt. Qđ ꝙ itaqꝫ siue de hiꝰ
siue de aliis qui bus libet uerꝺ
bꝝ suggestũ aĩo fuit: significa
ao ut dixi erit mi. uisiaaonẽ
dñi nitiaũ īmittere aĩe mee.
Sed ecsi corripuerit me iustus
in misedia et increpauit me id
ipm sentiam sacus qꝫ emula
ao iusti et benivolẽaa iter fa
ciũt ei qui ascendit sup occasũ
Bonus occasus cũ ad correpa
onẽ iusti stat homo et corruit
viaũ: et dñs ascendit sup illud
conculcans hoc pedibꝝ. et con
terens ne resurgat. Non ergo
contẽpuenda increpaao iusti
que ruina pcũ. cordis sanitas
est: nemõ dei uia ad aĩam. Sꝫ
nec ullus oĩo sermo qui edifi
cet ad pietates. ad uirtutes ad
moꝝes optimos negligenẽ est
audiendus: qñ et illic iter quo
ostenditꝰ salutare dei. Qꝺ si ser
mo uenit gratus et placidus.
quantuꝰ pulso fastidio cũ deside
rio audiat. iam nõ mõ uẽire
sponsus: sed et anelare. id est
cum desidio uenire credendꝰ est.
Illius nanqꝫ desideriũ tuũ cre
at: et ꝙ tu eius ꝓperas sermo
nem admittere inde ẽ qꝫ ipse
festinat intrare. Nõ eũ nos
eũ: sed ipse inquit prioꝝ dilexꝫ
it nos Iam si etiam iguiũ
eloquiũ sentias. atꝫ ex eo con
sacnaã uri in recordaaone pec
cati: recordare tũc de quo scrip
tura dicit. Quia iguis ante
ipm ꝓcedet et ipm ꝓpe esse nõ

dubues. Deuꝫ iuxta est dñs his
qui tribulato sunt corde. Si ue
ro non solū cōpungens illo s
mone, sed et cōuertens totus
ad dñm. iurās et stabiens cus
todire iudicia iustitie eius: ea
am adesse ipm iam nouis. pre
serim si te inardescere sentias
in amore eius. Extēū utrūꝫ
de illo legis: et igne uidelicz an
ipm precedere. et ipm nichilomin⁹
ignem esse. Moyses siquidē de
illo dicit quia ignis consumēs
est. Differūt autē qꝫ is qui p
uritatur ignis ardorem hꝫ sed
nō amorē: coquens sed non ex
coquens. mouens sed nō pmo
uens. tamē ad exercendū pre
mitur et ꝑparandū simul qꝫ ad
cōmouendū quid ex te sis. quo
dulcius sapiebat postmodū qđ
ex deo mox ens. At uero ignis
qui deus est consumit quidē sed
non affligit. suauit ardet. deso
latur feliciter. ē em uere carbo de
solatorius: sed q sic ī vica exer
cetur vim ignis ut in aīa exhi
beat uicem vnctionis. Ergo in
uirtute qua īmutatus. et in a
more quo inflāmatus: dñm p
sentem intelligit. Nam dextera
dñi fecit uirtutē. Non autē fit
hec mutatio dextere excelsi nisi
in feruore spūs et in caritate nō
ficta. ita ut dicat qui hui⁹modi
ē. Concaluit cor meū intra me: et
in meditatione mea exardescet
ignis. Porro concupta hoc ig
ne omni labe pcī et rubigine
uitioz: si iam emūdata ac ter
na consōa sequat subtica que
dam atqꝫ insolita mentis lan
guido. et infusio lūis illumiā
tis intellāialis ad scām scrip
turarū uel ad misteriox noīa
am: quox alīū ꝓpter nos ob
scūros. alīū ꝓpter edificādos
primos teoz dari oculus ablq
dubio respiciens est iste edu
cens quasi lumen iustitiā tuā:
et iudiciū tuū tamqꝫ meridiem.
Iuxta illud ꝓphe ysaye. Orie
tur tamqꝫ sol lux tua. ℣. Si
sane non p oscha apta sed per
angusta foramina is tante cla
ritatis radius se infundit: stā
tem adhuc dūtaxat hoc ruino
so ꝓtere corpis. Erras si aliter
speras ad qꝫtamlibꝫ cordis p
fectas puritatē: nī ille papuū
contēplator dicat. Videmus nūc
p speculū et in enigmate. tūc
autem facie ad faciem. Post
hūc tante dignationis ac mi
seratonis respectū sequit vox
blande et leniter diuinam mi
tigantis uoluntatem: qđ non
est aliud qꝫ ipe amor qui oīa
sus esse non pt de hijs que dei
sūt solliciatus et suadens. Di
uigꝫ audit sponsa ut singat
et ꝓpter haut dubiū quin ad
aīarū lucra. hoc siquidem nēa
et casta contēplatio habet. ut
mentē quam dino igne uehe
mentē sucendit. tanto intendū
repleat zelo et deliderio acqui
rendi deo. qui eū filiē diligant.

LVII

ut ociū cōtēplacionis p stu
dio p̄dicacionis libentissime
inuicissat. Et rursū ponca uoca
aliquatenus in hac pce cantico
ardencius redeat in idipm q̄ co
se fructuosius inuenisse memi
nerit: et item sūpto cōtēplac
onis gustu: ualencius ad cōq̄
renda lucra solita alacriare re
curratur. Cum inter has uicissi
tudines plenūq; mens fluctuat
uencus et uehemēt estuās.
ne forte alīd hoz dū suis affec
tibz huc inde distrahit plus
iusto inhereat: et sic in uacui
bet uel ad modicū a dīna de
uier uolūtate. Et forsasse tale
aliq̄ fuis iob patiebat cū di
ceret. Si dormiero dico q̄n con
surgam: et rursū exspābo uel
perā. hoc ē. Et quietus neg
ligenti opis: et occupatus p urba
te nichilomin? quietus me ar
guo. Vides uirū sūm inter suc
cū opis. et sōpnū cōtēplacio
nis grauit estuare? et in bois
bus semp uersantē. semp cū
quasi de malis penitencia agē?
et dei cū gemitu momenta su
gulis inquirere uolūtate. Vui
cū quippe in huiusmodi remediū
seu refugiū ordō est. et fixe quēs
gemitus ad dīm: ut quid q̄n et
quatenus nos facere uelit assidu
e nobis demōstrare dignet. Ha
bes ut ego opinor ma hec ide
p̄dicacionē oracionē cōtempla
cionē. in tribz cōmendata et de
signata uocabulis. Creū mei

to amica dīna: que sponsi nūc
studiose ac fideliter p̄dicando con
silendo mīstrando conquirit.
Verūtō colūba q̄ nichilominus
p suis delictis in orōe gemēs et
suplicans. dīnā sibi nō cessat
consulere uulnerū. Verūtō
quoq; formosa que celesti deli
cio fulgens supne cōtēpla
cionis decorem se induit: hoīs
dūtaxat quibz cōmode et opor
tune id potest. Sed et illud vi
de si ualeat coopari huic ēpli
a uulnus aīe boue. de cuius vi
delicet plonis illis in domo v
na cōmanentibz. amicus unig
saluatoris et ad modū fami
liaribz ei? marcham loquor
mīstrantē et manā uacantē:
et lazarū quasi gementē sub
lapide. et resurrōnis gratā
flagrantē. Hec dicta sūt p
eo q̄ sponsa sitibit adeo soller
et puigil in obseruando scitas
sponsi. ut mīme eam latē pos
sit q̄n et in quāta celsitudine
ad se ueniat? sed et q̄n longe
q̄n ipe et q̄n p̄ns sit. nulla ob
uacatione preoccupari ualeat
ut ignorer: et quia pinde me
tuerit non solū respia miseri
cordit sed et dignanter lenticā
amoris uocabz. et gaudere gau
dio pter uocem sponsi. Nos
q̄ adhuc q̄uis audacter adie
cim? q̄ q̄uis eaā de nobis aīa
si similit uigilet. silit et salu
tabit ut amica: cōsolabz ut
colūba. amplexabit ut formo

sa. Defectus omis reputabit.
in cuius aia ma hec cogruenc
ans oportune conuuere uidebi
tur: uo er gemere p se er exul
tare in deo nouit: simul er vi
luratibz prior potens sit sub
uenire: placens deo. carnis si
bi. uilis suis. Sed ad hec quis
pdoneus? Dnaz ipsa in vnui
sis nobis. er si non tota in sin
gulis saltem singula in diui
sis sicut hodie habere uidem
longis reseruem tpibz. Habe
mus siquide martha caml
saluatoris amicam: in hys
qui exteriora fideli aministrant.
Habem er lazarii caml co
lubam gemencem. nouimos
unz qui nup pas mortu p
retenbz adhuc plagis labo
rant in gemitu suo sub ore
iudicij: er sicut volucres dor
mientes in sepulchris. quoz
non est memor amplius? sic
se reputant putant. doner ad
pfusionem sibilato pondere
amoris caml pmentis lapi
dis mole: respirare in spe ue
nie possit. Habemus quoz
mariam contemplantem. in illis q
pcessu longioris tempis: coo
pante gracia dei in aliq melio
er letius placere potuerit. Qui
ia de indulgencia plumentes
non tam uersare intra se solli
cita sitit tristem ymaginem pdo
nis: qz certe in lege dei meditai
die ac nocte insanabilis delec
tant: inde ea revelata fa
e sponsi glam ai ineffabili gr
gaudio speculantes. in eande
ymaginem transformant de cla
ritate in claritatem tamq a dni
spu Nam ad qd sponsa sur
gere et properare hortentur is qui
paulo ante defensare nitebat e
am ne dormiens fulcraretur:
alio sermone indebim? Alio ip
se ut huius nobis sacramen
tacionem apte dignetur spo
sus ecclie ihus xpus dns ni
qui est sup oia benedc in scla.

Sermo Quinquagesimus octauus

Surge propera amica
mea: columba mea.
formosa mea: et ve
ni. Quis hoc dicat? Absq
dubio sponsus. Et nonne ipse
est qui paulo ante sulcrari
dilectam tantope phibebat?
Quo pacto ergo nunc non so
lum ut surgat: sed etiam ut ante
letur iubet? Venit in mentem
simule quid ex ewangelio. Ea
nempe nocte qua dns trade
batur. ai fugatos pductio
ribz discipulos uigilijs qui
dem erant. dormire demum ac
requiescere pcepisset: in ipa
hora surgite eamus inquit.
ecce appropinquabit qui me
tradet. Hunc quoq simulit
uno pene momento et phi
bet sulcrari sponsam. et sul
cratur: surge inquiens et ve
ni. Qd sibi unq uult ta sub
ita hec mutatio uoluntatis
consilij ue? Putamus ne le

LVII

uitate usq; sponsū. et aliq̄ uo
luisse prius? q̄ mox noluerit.
Imo. Sed aguoscite eas q̄s
uobis supra si memūlis et nō
semel cōmendaui uidelicet dies
uaq; sēe quietas. ac nocturne ac
nonis? et q̄ non sit in hac uita
copia conūplandi. nec diu tur
nitas ocij: ubi officij et operis
congruēcior urget instantior
q̄ ualitas. Nore igitur suo spō
sus ubi dulcem paululū sinu
spreio quieuisse pcepit: ad ea
demuo que utiliora uisa sunt
trahere non cūctat. Non tamē
quasi inuitum: nec eū q̄ sibi
uetuit facere ullatenus ipse.
Sed trahi sane a sponso spōse.
est ab ipso atque desiderū quo
trahatur: desiderū bonor ope
rū. desiderū fructificandi spon
so. Quippe qui uiuere ē sponsa:
et mori lucrū. Et est desiderū
uehemens: q̄ eam non tantū
surgere. sed et surgere festinare
sollicitat. Sic quippe habes.
Surge ppera et ueni. Nec pax
consentit q̄ audit ueni et nō
uade. p hoc se intelligens non
tam multi q̄ duri: et secū pati
ter sponsū esse uenturū. Sed e
ni difficile sibi illo comite repu
tet: Pone inquit me iuxta te:
et cuiuis manus pugnet cō
tra me. Item. Si ambulauero in
medio umbre mortis nō time
bo mala: quīm tu mecū es. Nō
quaq; sustinet pter q̄ uelit: qū
sit prius ut uelit: qd nō est ali
ud nisi sīa questus īmissa qui
dam. Aiatur ecīa ad opus in
uictū: et de ipis oportūitate red
ditur alacrior. Tempus facē
di inquit o sponsa: q̄ hyēps
transijt: sū opari nemo potāt.
Imber quoq; qui inundatione
facta opiebat terrā. culturas
impediebat: et uel sata neca
bat uel seri uetabat: is iḡ im
ber excurrit abijt et recessit: flo
res apparuerūt in tra nīa. ver
nalem pfecto tempiem adesse
signantes: opandi cōmoditatē
frugū usumuarem et fructuū.
Deinde subdit ubi et q̄ pmū o
pari oporteat: tempus inquies
putationis aduenit. Ad vineas
ergo excolendas ducat? que ut
possint uberioribz fructibz rīde
re colonis. ante oīa necesse ē
sarmenta sterilia. pici: sicudi
noxia. putari supflua. Hec iux
ta ī Huc iam uideam?: q̄ il
lismodi quasi hystorico sensu
re spūalis nobis īuuat intelli
gendū. Et uineas quidem aīas
esse uel ecclias. sil' q̄ hui' rei ra
tionem q̄ nā sit dixi uobis iā
et audistis: nec opus habetis
iterato audire. Ad has itaq; re
uisendas. corrigendas. instruē
das. saluandas. aīa pfectior ī
uitat. que tamen id mīsterij sor
tita sit: non sua ambitione sed
uocata a deo tamq̄ electū. Por
ro īuitatio illa q̄ est nisi mu
ta quedam stimulatio cantu
us pie nos sollicitantis etiam

fraternã salutem: emulari de
orem domus dñi. incrementa
lucroꝝ eius. incrementa frugũ
iustitie eius: laudem et glãm no
mis eius: Istimõi itaq; circa de
ũ religiosis affectibz quodcũq;
is qui aĩas regere aut studio
p̃dicationis ex officio intendere
habet hominẽ suũ inuitum sẽ
sentẽ promouere: uocans p cetu
sponsũ adesse intelligat: uocẽs
se ab illo ad vineas inuitari.
Ad qꝺ nisi ut euellat et destruat:
et edificet et plantet: Verum
qm̃ opi huic sicut et omñi rei sĩ
celo non omne tempus suppetit
et aptũ est: addit is qui inuitat.
et tempus putationis aduenit
se. Adesse hoc nouerat qui cla
mabat. Ecce nũc tempus accep
tabile. ecce nũc dies salutis. u
nemini dantes ullam offensi
onem ut nõ uituperet mĩsteri
um nr̃m. Vitiosa sine dubio at
q; superflua est omne deniq; qꝺ offẽ
diculũ dare et impedire fructũ
salutis possit putare iam et
resecare mouebat: sciens q; tem
pus putationis aduenerit. I
deo et aiebat fideli cuidam cul
tori vineariũ. arguie increpa ob
secra. In ꝑmo et sedo hoc puta
tionẽ uel exstirpationẽ: in ultiõ
plantationẽ indicens ¶ Et hec
quidem sponsus p os pauli de
se opandi. Sed audi qd p eũ
dem os de tẽpoꝝ consideratiõe
sub alio quidẽ rerũ schemate et
noĩe aĩ nouã sponsã iocat sic.

Nõne uos dicitis inquit. quia
menses quatuor sũt et messis
uenit: Ecce dico uobis. Leuate
oculos uros et uidete regiones:
q; albe sunt iam ad messem.
Item. Messis quidem multa o
pariꝫ pauci. Rogate dñm mes
sis ut mittat operarios in messẽ
suam. Sicut igit ibi metendi
aiarũ segetes adesse monstrab
tempus: ita et hic vineas esse
intelligibiles idest aĩas uel ec
clesias tempus putandi adue
nisse denũciat: id ecclesiam inter
uenisse q; res uoluens uocabulor
diuersitate distingui ut messes
plebes: vineas congregationes
sõq; cohabitationũ ĩtelligam?
¶ Porro hyemale tempus qꝺ
ꝑterisse significatur illud in de
signare uidetur. cũ dñs ihũs
iam non in palam ambularet
apud iudeos: eo q; conspirassẽt
adulus eũ uolentes eũ interfi
cere. Unde et dicebat ad quos
dam. Tempus meũ semp paratũ
est: tempus autẽ meũ nondũ
aduenit. Et rursum. Ascendite
uos ad diem festũ hũc: ego nõ
ascendam. Ascendit cũ postea
et ipse. non palam sed quasi
in occulto. Erat ergo et desert
usq; ad aduentũ spiritus sci q
reualuerũt corpenaa fideliũ cor
da. tamq; igne quem dñs ad h
ipm̃ misit in eam hyemps fu
it. Tu ne negaueris hyemem
nũc esse cũ petrus sederet ad pe
nas? nõ mi gelido corde q; corpe.

LVIII

Denique erat frigus magnum. Magnum reuera frigus cor petri negationis constrinxerat. Nec mirum cum: cum ignis ab eo ablatus esset. Nam paulo ante nō puo feruebat zelo. quippe adhuc ignem primum: qui euaginato gladio ne ignem poceret. serui auriculam amputauit. Sed non erat tempus puto nationis: et ideo audit. Conuerte gladium tuum in locum suum. Erat enim hora et ptās tenebratum: et quisquis nūc discipulorum leuaret gladium uel ferri uel uerbi. aut ferro trucandus erat. et nemo nē lucraretur. nec quippiam fructus afferret: aut certe timoris gladio ad negandum cogendus: et sic magis ipse puer. Iuxta uerbum dñi qđ subiunxit mox ita dicens. Omnis qui accepit gladium: gladio peribit. Quis nēpe petrum ante pauendā mortis periculum stare impauidus. nisi ante et ceteros prostrasset ipso? et qui uoce confortatus sui imperfectionis fuerat primitus et primo uitas alios confortare? Ceterum nec is nec illi sibi adhuc induerant uirtutem et alio et ob hoc fructum non erat eis exire in vineas? et exercere linguae sarculum et gladio spūs putare uitem: purgare palmites. ut fructum plus afferretur. Denique ipse dñs tacebat in passione? et in multis interrogatus non rūdebat. Factum iuxta ysaiam sicut homo non audiens et nō habens in ore suo redargutiones. Dicebat enim. Si dixero nobis non credetis michi: si autem et interrogauero non rūdebitis michi. Sacens tempus putationis nondum advenisse. nec responsuram petrus uineam suam impensis laboribus: id est nec fidei nec boni operis fructum aliquem relaturam. Quare? Quia hyemps erat in cordibus ptidorum? et hyemales quidam malignae nubes occupauerant terram. iacta semina suffocare quam fouere parantes: sed et cultum vineae totum nullo minus impendā operam frustrantur. Quos vos putatis me nūc dicere nubes: istos ne quos uidemus aut ventos per aeria nubes? turbulento spū spargere sup terram: Nō est ita. Sed quos de terra in aerem sursum ferūt homines turbulenti spūs ponentes in celum os suum et lingua hoc translens in terram tamquam pluuia amaritudinis eam ipsam paludem ac sterilem faciat. et tam planctus quam fletus inutilem. Nam quidem his nisi bibis atque corporeis. ad nos usque corporeos usus datus. de quibus nulla plane sicut nec de bubus cura est deo. Sed quibus? profecto que seuit. et plantauit dei manus et non hominis? que ut germinare uel radicare in fide et caritate poterant. et fructus pleniter poterant saluti. si bonis et pigneis nubibus rigarentur. Anime denique sunt: per quibus xpūs

mozmus est. De nubibz pluen
abz iſtiuſmõi ymbres ſup eas
que iuſti ſagaant fructu non affe
rant. Nã ſicut ſuit et bone et
male arbores ferentes queꝑ &
fructus. pro ſiu diſſilitudie dif
ferentes. bone iudicauit bonos.
et male malos: ita et arbitror
nubes et bonas que bonos. et
malas esse que malos pluant
ymbres. Et unde ne forte inuenet
uobis hanc nubiũ ymbriũ ꝙ dil
tinctionẽ qui dicebat. Manda
bo nubibz meis ne pluant ſup
eam ymbrem. haut dubiũ quin
ſup uineam. Cur putas adiũ
xiſſe ſignanter meis: niſi qa ſunt
et male nubes que non ſiũt ei?
Tolle tolle inquiũt: crucifige e
um. O nubes uiolentas et am
bidas. O ymbrem procelloſũ.
O torrentẽ iniquitatis euertere
magis ꝙ fecũdare ydoneũ. Nec
minus malus. miũ ne amar?
miõri licet impeti prueus. ym
ber ille qui ſubſequens est. Alio
ſaluos fecit: ſeipm non ꝑt ſal
uũ facere: Chriſtus rex iſrl' deſce
dat nũc de cruce: et credimus ei.
Philoſophoꝝ uenenoſa loquaci
tas non bonus est ymber: qui
ſterilitatẽ magis inuehit cis ꝙ
fertilitatem. Multo magis pua
dogmata hereticoꝝ mali ymbres
ſunt: que p fructibz ſpinas pro
ducũt et tribulos. Mali ymbres
eam traditiones phariſeoꝝ
quos ſaluator redarguit: et ipi
nubes male Et niſi erubuimes

me iuuenam facẽ moyſi. nã bo
na nubes illa est. non omne
qd pluit uel ipſa bonũ tamen
dicam: ne illi contradicam qui
dixit. Dedit illis idz iudeis pcep
ta non bona. haut dubiũ quin
p moyſen: et iuſtificationes in q̃
bus nõ biuent in eis. Ymalus illa
uerbi causa obſeruando ſabbati
ſonantes requiẽ. non donantes.
Judichus ſacrificoꝝ uerus: uter
dictus porcine eius? nõ nullo
ꝙ filiũ que imũda a moyſe pẽ
ſente pluuia est hec tota ex illa
nube deſcendens: ſed nolo in a
gnũ. uel in oꝛtũ meũ quoꝙ deſcen
dat. Fuit ſane bona ſuo tempe:
poſt tempus ſi uenit non bona
iam cenſeo Omis ecã leuis
et leuis deſcendẽs pluuia. ſi ſuꝛi
tempeſtiua: moleſta ẽ Ooner
ergo iſtiuſmodi aque peſtilentes
occupauerit terrã. et ualuerũt
ſup eam tempus ſuũ binee nõ
habuerũt: nec fuit quo ſponſa
iuuaretur ad putandas uineas.
Cetera illius deaurentabz terra
apparuit arida et flores appa
erunt in ea: ſignificantes temp
putationis adeſſe Queris qũ
hoc fuit. Quãdo putas? niſi tu
refloruit caro xpi in reſurrectionẽ.
Et hic primus et maxim? flos ſ
apparuit in terra nra: nam pri
mus xpus. Ipe inq̃ flos cãpi
et lilium conuallium. thelus ut pu
batur filius ioſeph a nazareth:
qd interpretat flos. Is ergo flos
apparuit primus: non ſolus. Nã

LVIII

er multa corpa scōr qui dormi
erant patrer surrexerūt: ꝙ ue
lut quidam lucidissimi flores sil'
apparuerūt in tra nīa. Deniqz
uenerūt in scām ām̄ateū et ap
parierūt multis. ¶ Flores etiā
fuerūt qui primi credidērūt de
plō primitie scōr. Flores eorū
miracula: instar flor adducēti
a fructū fidei. Nam postq̄ ille i
fidelissimus ymber aliq̄tulū uel
ex pte abijt et recessit: tenera est
mox plurima uolūtaria. quā se
gregauit deus hereditaria sue: et
flores apparē ceperūt. Dūs de
dit benignitatē: et tra nīa dedit
flores suos. Ita ut una die mu
ltia. et in alia quāq̄ multa de
plō crederent: adeo creuit i breui
flor nūs. idz credētū mlitudo:
et non potuit gelu malitie pre
ualere. aduersus flores qui ap
parebant: nec ꝓpere ut assolz
fructū uice quem ꝓmittebant.
Nam cū omnes qui crediderāt
induerent uirtute ex alto. sur
rexerūt ex eis hoīes qui uinas
hoīm concēpserūt. fortes in fide.
Dassi sūt quidam q̄ primos cō
tradictores: sed non tenuerūt ne
q̄ subterfugerūt: quo minꝰ fiate
rent et ānū caperent opa dei. Nā
turra illud in psalmo. spūalit
quidem scia uerūt agros et plā
tauerūt vineas: et fecerūt fruc
tū natiuitatis. Postea tps tē
pestas sedata est. et pace reddita
terris. creuerūt vinee: et ꝓpaga
te. dilatate sūt. et multiplicate
sunt sup numerū. Et tūc demū
sponsa ad vineas īuitat: non
quidem ad plantandū. sed ad
putandū qđ plantatū iā erat.
Oportune quidem; nā hoc op?
pacis tpa requirebat. Qū ecce
pscationis tpe id lucere. Alio
quin sumere in manus gladios
aut apices. facere vindictā in na
tionibz increpationes in ꝑplis:
alligare reges eor in compedi
bus. et nobiles eor in manicas
ferreis: et facere in eis iudicū
conscriptū. hoc quippe putare
vineas: hec inq̄ oīa uix ul'pa
cis tpe actuare in pace. Et de
hijs satis potat definiri etiam
sermo: si prius quēq̄ vēm iux
ta morē meū de sua vinea mo
uissem. Quis enī ita ad vu
guem oīa a se supflua resecā
uit: ut nil se habere putet pu
tatione dignū. Credite michi
et putata repullulant et effu
gata redeūt: et reamputandū ex
tincta: et sopita denuo exurgūt
Parū est ergo semel putasse: se
pe putandū est. Immo si fieri
possit semp: qz qđ semp putari
oporteat si non dissimulas in
uenis. ꝑtīlibz in hoc corpore
manēs ꝓfecteris. Errās si uita
a putas emortua: et non ma
gis compressa. Velis nolis. in
tra fines tuos habitat rebelle
us: subiugari pt. sed nō exter
minari. Sed inquit qz non
habitat in me bonū. Parū ē:
nisi et malū inesse fateat. Aut

Non quod uolo hoc ago: sed ꝯ
odi illud facio. Si aũt qd' odi
illud facio? iam non ego ope
ror illud: sed qd' habitat ī me
pcãm. Aut te ergo si audes pfer
aplõ? nempe ipius illa uox ẽ:
aut fatere te quoq; cũ illo vi
cijs non carere. Mediũ denig
uicior uirtus tenet: ac pinde
sedula eget. non soliũ puitatõe
sed et curãsione. Nuoq; uerẽ
dũ ne a lambeatur ymo a ro
deatur vicijs illa dũ nelas pau
latim elanguerit: aut si super
uenerit suffocetur. Vnũ in tã
to discrimine consiliũ est obser
uare diligenter: et mox ut ĩnal
uenerit capita apparebũt pmp
ta seueritate sumere. Non pt
uirtus cũ vicijs pcer arctere.
Ergo ut illa uigeat: ista arcte
non sinaut. Tolle superflua: et
salubria surgũt. Valeant ante
dic. qd' uolupeant demis. De
mus opam putationi. Puter
supidicas: ut uirtus roboretur.
Nobis fratres putationis sem
p est tempus: sicut semp ẽ op?
Confido enĩ qz uobis hyemps
iam transijt. Satis qm hyemẽ
dicã: timorẽ illũ qui nõ est
in carnate. Qui cũ oĩs inuiet
ad sapiencã. nẽinem consũmat:
qm supueniens caritas exãdit
illũ tamq̃ hyemem estas. Es
tas enĩ caritas est. Que si nã
uenit ymo qz uenit. sicut michi
ẽ michi seruire de uobis: sicq
uenerit nõe est omnẽ hyemalẽ
ymbrem. omnẽ uidelicet aurie
tatis lacrimã. quã amara re
cordatio pãi et amor ante ex
torquebat iudicij. Imp qz non
dubius dico et si non de oĩbz
vobis pfõ de plibz: hic iã ym
ber abijt et recessit. Nam et flo
res apparent iudices pluuie su
auores. Habet et estas plum
as suas: suaues et uberes. Qz
dulcius lacrima caritatis? Fler
quippe cariras: sed ex amore nõ
ex amore. Fler ex desiderio: fler
cium flemus. Tali ymbre non
ambigo rigatos uberius actus
obedientie uĩe quos letus ĩtu
eor. non ñmure terros? non
tristiaq; subobscuros: sed quo
dam gaudio spiritali iocũdos et
floridos. Sic sunt ac si semp flo
res gestens in manibz. Ergo si
hyemps transijt et ymber re
cessit: si denũ flores apparue
rũt in terra nra. et subinde que
dam spiritalis grẽ vnalis rẽpies.
tempus putationis indicat: qd
restat nisi ut de cetẽro tota inclĩba
mus huic opi. tam sed tam ne
cessario. Sauciũ iurta ꝓphã
vias nras et studia nra? et in
eo se quisq; iudicet pfecisse. nõ
cũ non ĩuenerit qd' reprehendat:
sed cũ inuenerit qd' reprehendat.
Cur te non frustra sanitatis es.
si rursũ opus esse sanatio ad
uertis. Et uocatus non te fefel
lit inquisitio tua: quotiens ue
randam putaueris. Si autem
semp hoc ubi cũ opus ẽ feceris.

semp sacus. Semp ergo opus
esse tibi memineris supnu aux
ilij. et nuscedie sponsi eccle ihū
xpi dñi nri: qui est sup omnia
benedictus deus in scla. Amen.

Sermo quinquagesimus nonus

Vox turturis audita
est in tra nra. Nūne
iam dissimulare queo:
qn ecce secdm is qui de celo ē de tra
loquit: unde tam dignanter cū
locaqr quasi unus e tra. Spō
sus est iste. Qui cū primitteret
flores apparuisse in tra. adiūx
it nra: et nūc nichilomin' vox
turturis audita ē in tra
nra. Ergo ne racione carebit de
o quidem tam insueta: ne dicā
indigna loquao: Nusqm ut opīor
de celo sic locuturi reperies: nusqm a
libi de tra. Adūte igit. qm te sua
uicarus sit: deū celi dicē in tra nr̄.
Quidq origene et filij hoīm: au
dite. Magnificauit dñs facere
nobiscū. Nulli ill cū terra: nul
li cū sponsa quam de tris sibi
asciscē placuit. In tra inqt nra.
Non plane pnapatri sonat vox
ista: sed consorcii. sed familiari
tatē. Tamqm sponsus hoc dicat:
non tamqm dñs. Quid: Conditor
est. et consortem se reputat: Amor
loquit: qui dñm nescit. Carmen
nuptiarū amoris est: nec alijs h
qm amatorijs fidem oportuit. A
mat et deus: nec aliūde hoc hīt.
sed ipse est unde amat: et ideo
uehementius. qm non amorem
tam habet qm hoc ē ipe. Vim qs
amat: amicos habet nō seruos.
Denīq amicus sic de magistro:
nec eū amicos discipulos dicēt.
si non esset. Vides amori cedere e
tiam maiestatē: Ita est fratres
neminē suspicat amor: sed nec
despicat quidem. Oūs ex equo t
tuetur. qui pītē se amant: et in
seipos celsos hūiles qm cōtempe
rat. nec pares modo. sed unū e
os facit. Tu deū forsitā adhuc
ab hac amoris regula exapi pu
tas: sed qui adheret deo unus
spūs est. Quid miraris: Ipse
factus ē. tamqm unus ex nobis.
Minus dixi: non tamqm unus
sed unus. Patrī est patrem esse
hoīibz: homo est inde tra nrā
uendicat sibi: sed quasi patriā.
non quasi possessionē. Ad uu
uendicet: Inde illi sponsa: in
substancia corpis. inde spōsus
ipse est: inde duo in carne una.
Si caro una: cur non in pacu
a una: Celū celi dño inquit. t
ram autē dedit filijs hoīm. Er
go ut filius hoīis hereditet
terram: ut dñs subiect. ut con
dior administret. ut sponsus cō
municet. dicendo nempe i tra
nra: ipsa tatē pīcō abnuit. soa
cratem non respuit. Et hec p
eo qm sponsus tam benigno vl
est ubo: ut dignatus sit dicere
in tra nra. Nūc tria uide
mus. Vox turturis audita est
in tra nra. et hoc translate hy
emis indicat est: tempus nich
ilomin' putationis adesse de

nūqaans. id urxa ihām. alias
turturis uox non dulce ad mo
dū sonat: sed signat dulcia. Ip
sa auicula si emis non magni.
si disains non pui pāj est. et
uox quidem genuina. gē cantēt
filiox: pegrinacois nre nos ad
monet. Illius libenter doctoris
audio uocem: qui non sibi plau
sū sed michi planctū mouerat.
Deer turturē erhibes si gemere
doceas: et si pluadeat uis: geme
do id magis qē declamando stude
as oportebit. Exemplū sane:
cū in alijs mulas. cū uel maxi
me hoc in negocio ubo efficaci
us est. Dabis uoa tue uocem
turturis: si qd suades prius ui
deas illud ubi pluasisse. Valdi
or opis: qē oris uox. Fac ut loq̄
ris: et non solū me salus emē
das: sed te quoq; graui liberas
pbro. Non iam pinebit ad te:
si quis dicat. Alligant oneā gra
ua. et īportabilia: et īponunt
ea humeris hoīm digito autē
suo nolūt ea mouere. Sed ne
qz illud uerearis. oportet. Tu
qui alios does: ecpm nō does.
Uox turturis audita est in
ira nra. Donec hois pro dei cul
tu merredem tantū in ira. et
cū terrā acceperūt. illā unaq;
lacte et melle manantē. nu
quime se conuertūt pegnos
sup terrā: nec more turturis
ingemuerūt. uelut patrie re
miscentes magis autē p pēa
exilio abusi: dederunt se cotue
dere pinguia et bibere mulsū.
Ita tam diu non est uox turtu
ris audita in ira nra. Ubi uero
regni celox. p multio facta est: et
cūc intellexerūt hoīes se nō ha
bere hic manentē auitatē et ci
tatem inquire tota audacia
ceperūt: et cūc primū mālestie
sonuit in ira uox turturis. Nā
dū sēā quecq; iam aīa xpī pēa
am suspiraret. regni dilationē
moleste ferret: desideriū pati
am gemitib; et suspiriis alon
ge saluaret? nōne tibi uidetur
nice simgi gemebūde ac tristi
sime turturis. quecūq; in tris
aīa ira fealler. Excūc ergo et
deinceps: uox turturis audita
est in ira nra. Qd ni moueat
michi crebras lacrimas? et ge
mitus cotidianos. xpī absēcia.
Dñe auec te oīne desiderīū me
ū? et gemitus meus a te non
est absconditus: laboraui i ge
mitu meo ci sas. Sed bēs qui
dicere potuit. Lauabo p singu
las noctes lām meā: lacrimis
meis stratū meū rigabo. Non
solū autē michi: sed et oīnib;
qui diligūt aduentū eius. ge
mitus isti compti sunt. Hoc
quippe est: qd ipe aiebat. Nū
qd possūt inquit filij sponsi
lugere? qē diu cū illis ē spōsus:
Uenient autē dies cū auferet
ab eis sponsus: et cūc lugebūt.
Ac si diceret. Ex cūc uox turtu
ris audiet? Ita ē ihū boue: nā
ipsa creatura ingemiscit et p

LIBER

tuitr usq; adhuc reuelacõne
filioꝝ dei expectans. Non solũ
autem illa. sed et nosipi intra
nos gemim⁹. adopcõne filioꝝ
expectãtes redẽpcõne corporis
nri. Hoc scientes qr q̃ diu su
mus in hoc corpe pegrinamr
a re. Nec uacui gemitus: qui
bus e celo tam misericorditer
ñider̃. Nec miserã inopũ. et
gemitũ paupm: nũc exurgã
diat dñs. Fuit et in qe patrũ
uox ista gemeticũ. sed rara: et
penes quemq; suus gemitus.
Vnde et dicebat quis. Secretũ
meũ michi: secretũ meũ michi.
Sed et qui aiebat. gemit⁹ me⁹
a te non est absc̃ditus. p hõ
mõstrabat absconditũ esse: qui
solu deo non est sic absconditus.
Et ideo nũc dici non potuit. Vox
turturis audita est in tra nos
tra: sin secretũ adhuc pauco
rũ iam cãtr in multitudinẽ nõ
exiuit. Ac ubi palam clamatũ
est que sursũ sũt quãe ubi xps
est in dextera dei sedens: iam re
pit ad oñs pancre gemitus
iste turtureus. et una oñibus
esse gemendi ratio: qr oñes
scribant dñm: sed m qr in ihe
remia legit. Et cognoscẽt me
oñs a mimo usq; ad maximũ.
dicit dñs. Cetũ si multa gemẽ
tes: quid sibi uult uni⁹ expsi
o. Vox turturis inquit. quãe
non turturũ. Forte aplus id
soluit ubi ait: qr ipe spus pos
tulat p nãs gemitibz inenar
rabilibz. Ita est ipse induatur
gemens qui gementes facit.
et q̃libz multi sũt quos ita ge
mere audias: unius p oim la
bia uox sonat. Sed nisi illius
qui ipãm in ore singulor̃. p
quoꝝq; nãtanbz formar. De
nicq; unicuiq; datur mãifestatio
o spũs ad utilitatẽ. Sua uox
quẽcũq; manifestũ facit: et p
sentem indicat. Et audi ex e
wangelio: qr uocem habeat
spũs sãs. Spũs inquit ubi
uult spirat. et uocem eius au
dis: et nescis unde ueniat. aut
quo uadat. Et si ille nesciebat.
qui iãm occidentẽ torrebat mor
tuos magister mortuus. nos
sciamus. qui translati de mor
te ad uitam p uiuificantẽ spm
certo et cotidiano experimento.
ipso nos illũinante. p hamus:
nota et gemitus nros ab ipo
uenire et ad deũ ire. Illucq; mi
sericordiã inuenire in oculis
dei. Qũ enĩ spũs sũ uocẽ face
ret uocem deus. Atq; ipe sit
quid desiderat spũs: qr sc̃m de
i postulat p sanctis. Nec solũ
cõmendant turturẽ gemitus:
cõmendat et castitas. Huius
demq; meritu: digna fuit dari
hostia p ẏginco ptu. Sic q
quippe habes. Par turturũ
aut duos pullos colũbarũ.
Et licet alias quidem p colũ
bam spũs sãs soleat deligna
ri: qr cãi ubidinosa auis ẽ:
non decuit offerri eam in sac

ficaū dū. uisi ea sane etate q̄ se cūc dicas. cū maledō ois sub
nesciret libidinē ac turpitudo a iacere sterilis in uisi: cū p̄iar
non designatur etas: qm̄ agn che ipi plures habebāt simul
nosc̄ castitas in quacūq; eta uxores: cū fratres fratis absq;
te. Denīq; compare uno cōten liberis defuncti semen suscitare
ta est: quo amisso alūn iā non ex lege cōpellebat. Ar ubi iubi
admittit. nūo sicatem in hōibz nuit ex ore celestis turpitudo cō
nupciaū condēpnās. Nam etsi mendacio illa spadonū. qui se
fortitan culpa p̄ter inōcuēcā castrauerūt p̄ter regnū dei: et
venalis est: ipsa tamen tanta item alterius cuiuslibet castissi
inōcuencia turpis est. Puder me turpitudo consiliū de ūgibz
ad negociū honestatis cōtem ubiq; iudicat: cūc p̄mū dia ne
non posse in hōie: qd̄ natura cater potuit. q: uox turpitudo
posset in uolucre. Cernere est audita est in tra nīa. Ergo in
turturem tpe siue viduitatis: tra nīa et flores apparuerunt:
sē uiduitatis opus strenue ac et uox turpitudo audita ē: p̄cō
q̄ indefatigabiliter exequente. Vi et uisu vitas cōpta ē et audita.
deas ubiq; singulare. ubiq; ge Vox quippe audit: flos cernit:
mente audias? nec vnq̄ in vi flos miraculū est. ut nīa supi
ridi ramo residentem p̄spicias: or interpretatio habet: qd̄ uoa
ut eu ab ea discas voluptatū accedens fructū p̄cunt fidei: cū
virentia virulenta uitare. Ad fides ex auditu. sed ex visu con
de q̄ in ūgis mouciū. et in sum firmatio est. Sonuit uox. sple
micantibz arbor frequētior illi duit flos: et uernas de terra
cōuersatio ē: ut qd̄ uel maxie orta est. p fideliū confessionem.
p̄sciū pudicae deret. doceat uerbo siguoq; p̄ter conūersatib;
nos terrena despicere. et amare in testimoniū fidei. Testimōia
celestia. Ex quibz colligit: q̄ ista credibilia facta sūt uiuis.
uox sit turturis eadem p̄dicata dū flos uoa. aut oculus attes
castitatis. Neq; enī a p̄incipio tatur. Audita uisa cōfirmāt:
uox ista in tra audita fuit. Ex ut duor testimoniū auris lo
magis illa. Crescite et multi quor et oculi tanī sit. Quocirca
plicamini et replete terrā. Iucal dūs aiebat. Ne reuūciate iohā
sit. p̄cō uox illa pudicae sonu ni. eius nempe discipulis loq̄
isset. nerdū p̄palata resurgēciū batur. que audistis et uidistis.
patria? in qua longe felicius Nec breuius illis nec planius.
hōies. neq; nubent neq; nubē inanam fidei ualuit certando.
tur: sed sunt sicut angeli in ce Eadem sane in breui ea vni
lis. Tu ne uoa illi temp⁹ sanc uerse terre p̄suasio facta ē: et

eodem argumēca cōpēdio. Que audistis inquit et uidistis. O uerbū abbreuiatū: attamē ui uū et efficax. Haut dubius p fō assero: qd' aurib⁹ oculisq; p cepi. Iucunat tuba salutaris: chorusc̄ant miracula: et mūd⁹ credit. Cito pluades qd' dicā: dū qd' stupeant ōnes. Habes autē q; p̄dicauerunt ubiq; dño cooperante. et sermonem confirmāte. sequēabz signis. Habes in monte stupēda claritate transfiguratū: et uilomi⁹ supna celebrātū uoce. Habes in iordane lilie et columbam designantē: et uocē testificantē. Ita hec duo ubiq; patuer uor et signū. ad introducendam fidem ex diua largitate cōcurrūt. ut latus ad animā p uaraq; fenestras ingressus pateat ueritati. Sequitur. Flos paulus grossos suos. nō comedamus ex eis: nec eū eius habiles sūt ob īmaturitate sue. Bonarū frauū habēt similitudinē non saporem: forte ypocritas designantes. Non abiciamus eū. alias forsitan hijs opus hz bebim⁹. Quoq; sanus p seipos leuit' et ante tempus cadent: sicut fenū tector. qd' penitꝰ e uellat' eradicat. qd' ego de ypocritis dām uer. Non sine causa tamen in carmine eor⁹ mentio fīa est. Erūt sine dubio et si non eius: illi qualitatiq;. Multa in nuptijs p̄ter dapes. necessaria p̄parant. Ego uero istud adeo mīme p̄retendū existīo. ut discutere nūc iur' angustias extremitatū sermonis huius q̄tq̄d est illud nolim sed differo in diem alterū et horā liberiorē. An uero necessarie: uobis nūc expiri licebit. Cū michi oporteat materiem scandalorū optime aut uota uīa ad p̄ferendū qd' sencio. in vām ip̄or⁹ edificationem? in laudem et glām spōsi ecclie ihu xpi dñi nr̄i: qui ē sup oīa deus bñdc̄us i sc̄la. Amen.

Sermo Sexagesimus

Flos paulus grossos suos. Ex supioribus pendet locus p̄sens. Diximus eū tempus pomacois uenisse. tam ex floribz qui iam apparebant. q̄ ex audita auruum uoce hoc asserens. Idipm adhuc ex grossor⁹ p̄ductione affirmat. Quia non solū ex floribz. nec ex uoce auruum tū expime tū capit' tpis. capitur et ex fructu. Non eū non est acer indulgēdor: nūc ū flos grossos suos paulerit. Flos flores non habet. sed p floribz grossos mittit tpe quo arbores florent. Et quo mō flores appareant. et trāseūt ad nichil utiles. ú q; sequatur fr̄s. quidam p̄uūcj sunt: ita et grossi oriūt. sed īmature cadūt et dant locū maturandis: ipi minime abiles ad uescendū. Ex hīc ergo ut dixi sumit sponsus expimentū tempus. et argumētū

60

sualionis ut non pigriter pge
sponsa ad vineas: quia nō pet
opa qui tempestiua uenit. Et
ītā quidem sic. Quid uero spūs
ve plane hoc loco non ficū intu
eamur: sed plin. Nempe de hōi
nibz cura est dō. non de arbor
bus. Vere ficus est plus fragi
lis carne. pusillus seculi: aīo hu
millis: cuius pmi fructus ut in
terim nouū alludamus grossi
uitqz et crem. Nec eīm pclaris ē
studij primū querere regnū dei
et iustiā eius: sed ut aut apls
cogitare que mūdi sūt: quom
modo placeant uel ille uiris.
Tribulationē carnis habebūt
huiusmōi: sed in nouissīs non
negamus eos fructus fidei al
lecturos. si bonā habuerīt no
uissimā confessionē: maxime
qz si carnis opa elemosinis re
dimerint. Ergo primi plebīū
fructus. nec fructus sunt. non
magis qz ficuū grossi. Denicz
si dignos fructus postmodū
penitentie fecerīt: nō eīm pus
qd spirale est. sed qd aīale: di
cetur illis. Quē fructū habuis
tis tūc in quibz nūc erubescitis.
Ego tamen hoc loco non quis
plin imprecari lubm puto vu
liguane exprimit. Nec eīm pu
lerīm dixit quasi de plibz. sed q
si de vna pulice inquit ficus g
grossos suos: et ut semel ego.
que est plebs iudeox. Quanta
in hanc saluator pabolice in
euangelio loqui uidetur: ut
est illud. Arborem fici habebat
quidam plantatam in vinea
sua: et cetā. Item videre ficu
neam et omēs arbores. Et nathā
nael dēm est. Cū esses sub fici
dī te. Et rursū maledixit ficui
nec pro eo qz nō inuenit in ea
fructū. Bene ficus: que bona li
cet pātriarchārū radice pdierit.
nūqd eī in alīū pficere nūqd se
humo attollere uoluit. nūqd rā
dere radicē. penitate rancox: ge
nero sitare flox: fecunditate fruc
tuū. Male plus tibi eī cuia ra
dice cōuenit. arbor pusilla. ro
tuosa nodosa. Hadir eīm sāctā
Quid ea dignū tuis appareti
ramis: ficus inquit pulice gr
sos suos. Non hos nobili a ra
dice traxisti: semen negz. Qd ī
ea est de spū scō est. Ac p hoc sub
tile coēī et suaue. Tibi unde hu
grossi. Et uere qd nō grossū in
genere illa: Nec actus pfō nec
affectus. nec intellectus: sed nec u
tus quem in colendo deū habu
it. Nam actus in bellis. affec
in lucris totus erat: intellectus
in crassitudine lēe: cultus ī sa
guine pecudū et armentorū.
Ac dicat aliquis. Cū ilīmodi
grossos non aliqn pterire gēs
illa cessauerit: ergo nō aliqn
temp? putationis non exstitit:
quia unū utriqz rei temp? exis
tere plubet. Non ē ita. Diam
multieres filios paralle: non
eī pauiūt. sed eī peperīt. Di
amus et arbores edidisse flo

res suos: non cū ceperūt flore-
sed postus cū desierūt. Im hic
quoq; dictu est. q; ficus ꝑdidit
grossos suos. non cū aliquos
edidit. sed cū totos: id ē cū ad fi
nem puenit ediao. Queris quo
pe istiusmōi cōplementū illi po
pulo accidit. Cū xp̄m occidit cūc
completa ē malicia eius. Iuxta
qd ipse eis p̄dixerat: implete mē
suram patrū vēor. Vnde in pa
tibulo tradimur iam sp̄m: con
sūmatū est inquit. O qualē con
sūmacionē dedit grossis suis fic⁹
hec maledicta: et subinde etiā a
ridicate dāpnata. O q̄ sūt nouis
simi peiores priorib: inapiens
ab imitatib ad puniendos pueit
et alienatos. O grossi vipiūq;
affrm. odire hominē qui hoim
et corpa sanat: et saluat aīas.
O nichilomin⁹ intellām grossū.
et certe bonū: qui deū non in
tellexerūt. nec in opib dei. Ni
mirū uero me forsan queratis in
se esse iudeus: qui intellām illi⁹
dico bonū. Sed legat in ysay
a: et plus q̄ bonū audiet.
Cognouit inquit bos possesso
rem suū et asinus p̄sepe dñi sui:
isti non cognouit me: ꝑplis nō me
intellexit. Videtis me iudee mira
orem tibi ꝑphā dico: Ego te cō
pani inuentis: ille subiecit. Q̄
q̄ non in sua psona ꝑphā dix
erit hoc. sed in dei: qui deū se et
ꝑfis opib clamat. Et si mi in
quit non creditis. opib credi
te: et si nō facio opa patris mei.
nolite credere. Nec sic cū euāgi
lante ad intelligendū. Nō fuga
demonū. non obediēcia elemē
tor: non uita mortuor. bestia
lem haut⁹ et plusq̄ bestialē cle
mentiā ab eis depellere quiuit.
De qua non min⁹ mirabili q̄
miserabili cecitate ferū est. ut
in illud tam horrendū tamq;
enormis grossum facin⁹ proue
nit: dño maiestatis iniecentes
manus sacrilegas. Cernūc itaq;
dici potuit. q; ficus ꝑdidit gros
sos suos: cū iam videlicet legi
tima illius ꝑpli ē ceperūt. qua
si in certu sup sūmū: ut nouis
iuxta ueterem ꝑphēā supueni
entib ueteres ꝑirent. Non a
liter sane q̄ quomō grossi ra
dunt. et cedūt suborientib ficu
bz bonis. Q̄ diu inquit nō cel
sauit ficus ꝑdere grosso⁹ su
os. non te uocaui o sponsa: sa
ciens non posse vna ꝑdire opti
mas ficus. Huc autem ꝑdicti⁹
qui prius ꝑducendi erant. nō
iam intempestiue te iuuito. cum
boni ac salutares fructus in
primo esse nolcant: inutiles
extructuri. Nam et vinee in
quit florentes odorem dederūt:
qd nichilomin⁹ appropiq̄ns
fructus indicii est. Hic odor c
penites fugat. agit florentib
vineis omne reptile venenatū
cedere loco: nec ullatenus ferre
odorem nouor flor. Qd nolo
attendant nouicij nri et fiduci
alit agant: cognoscentes qualē

spm̃ acceperūt: cuius pmicas
demones non sustineut. Si sic
nouicius feruor: quid erit absō
luta pfām: perpendat ex flore
fructus: et sapor is unus ex vi
estimet odor is ¶ Vinee florē
tes odorem dederūt. Et in pin
cipio quidem sic fuit. Ad pdicā
onē noue gr̃e secuta est nouitas
uite. in hijs qui crediderūt: qui
cōuersatione suā int̃ gentes ha
bentes bonā. xpi erant bonus
odor in oī loco. Odor bon̄: testi
moniū bonū. Hoc de bono ope:
ramq; de flore odor predit. Et
q̃m tali flore. et tali odore inter
primordia nascentis fidei. fide
les aīe uelut quedam spirales
vinee referre apparuerūt: hūtes
testimoniū bonū. et ab hijs qui
foris erāt: non incōgrue ut opi
nor de ipīs dictū seutim?: quia
vinee florentes odorem dederūt.
Ad quid? Ut eo sane puocati
essent qui nedū credidērant.
ex bonis opib; illos considerā
tes glificarent et ip̄m deū: atq;
ita eis odor uite ad uitā esse in
caper. Idcirco ergo dedisse odorē
non īmerito referūt: qr nō suā
glām sed aliox de sua opinione
bona quesiere salutē. Alioq̃n
poterant more quorūdā quest
cū estimare pietatē: ubi grauia.
ostentatois. meretris. Ut istud
esset non dare odorē sed uendē.
Nūc uero qr oīa sua in caritate fa
cebant. non plane uendidērūt
odorem: sed dederūt ¶ Ceterū
si vinee aīe. opus flos. odor o
pimo est. fructus quid: Mar
tiū. Et uere fructus uitis: san
guis ē martius. Cū dederit in
quit dilc̄s suis sompnū: ecce he
reditas dñi filij merces fructus
uentris. prope modū dixisset
fructū uitis. Quid ni in sāgu
nem uue dixerit mercatissimū sā
guinē inocētis. sāguē uitis: Qd
ni mustū rubens: pbatū pas
siū. plane de vinea sorech eorū
dem passionis exp̄ssū: Denīq;
pciosa in conspectu dñi mors
sōx eius. Hoc p eo qd' dām est
vineas florentes odorem dedis
se: ita si ad ipa gratie hūt loci
respicere malim?. Aut si placet
magis referre ad pr̄es. nā vine
a dñi sabaoth. pplis isti' est. cir
census. xp̄m in carne nascitu
rū et morituū adorauerūt. p
phete et p̄iarche: sed non dede
rūt cūc eīdem odorem suū: qr
non exhibuerūt in carne. que
in spū p̄scierūt. Non dederūt
odorem suū: nec secretū publi
cauerūt: expectantes ut reue
larent in suo tpe. Quis sane
cūc caper sapientiā in multiō
ab̄sconditā! in corpe non ex
hibitam: Ita vinee cūc qui
dem non dederūt odorem suū.
dederūt autem postea: cū p suc
cessiones gr̃ationū nascentē
ex se xp̄m sedm carnē pru vir
giueo sūis ediderūt. Cūc plāc
tuq; spirales ille vinee dederūt
odorem suū. cū apparuit beatus

LX

nitas et hūanitas saluatois
nī dei: et cepit pīcē hīe mūdus
q; pauci adhuc absentē plenle
rant. Vbi ille uerbi causa qui
iacob caugens. et xp̄m sencēs:
este inquit odor filij mei sicut o
dor agri pleni cui benedixit dūs
Et cū hoc dicebat. habebat deli
cias suas sibi: nec aliq; illas
cōmūicabat. At ubi uenit ple
nitudo tpis. in quo misit deus
filiū suū fām ex mulicre. fām
sub lege. ut eos qui sub lege e
rant redimeret: cūc. prius odor
qui in illo erat sese ubiq; spsit:
adeo ut a finibz terre ipm sene
ca clamaret cedria oleū effusū
nomē tuū: currerentq; adolec
centule in odorem olei. Ita ista
vinea dedit odorem suū: et eo
tpis dederūt et cetē: in quibz ip
se odor vite exalabat. Quid ni
dederūt: ex quibz xp̄us sēdz car
nem: Dictū est itaq; vineas de
disse odorē: siue q; fideles aīe
bonam de se ubiq; opinionem
spgunt: siue q; palam fām suā
mūdo oracula. et reuelationes
patrū. et in omnē terrā exiū
odoratus eor: dicente apostō
lo. Manifeste magnū est pie
tatis sacramentū: qđ mā fest
tū est in carne. iustificatū ē in
spū: appauit angelis. p̄dicā
tū est gentibz creditū est ī mū
do: assūptū est in glām. Nūc
uero si nec ficus. nec vinee si
te aliq̄d habent qđ mozes edi
ficet. Ego hūc locū arbitroz es
se et moralem. Dico autē per
gratiā dei qui est in nobis: et
ficus nos habere et vineas.
ficus quidem qui suauiores ī
moribz sunt. vineas uero q;
spū feruentiores. Omnis qui
se inter nos cōmunit' socialit'
q; agit. et nō solū qui sine q̄re
la cōuersatur inc' fratres. sed
et cū multa suauitate fruendū
se oīnibz p̄bet in omni officio
caritatis: qđ in illū uicem age
ficus cōueniēnsliē dicam. Qui
camē grossos suos. pauerit p
nus. pietercq; oporter. amorē
utq; iudicij. quem plūa celitus
foras mittit: ac amaritudinē
p̄cōz. q̄ uere confessioni et in
fusioni gr̄e. crebrarū q; p̄fusi
oni lacrimarū cedat necesse ē.
cetā q; talia instar grossoz p̄
cunda fructuū suauitatē. q̄
nos quoq; p uolimetipos co
gitare poterūs. Vbi tū ego ad
huc aliquid adiuā de huīmōi
qđ occurrit. videre ne forte ea
am int' grossos hec deputari
possint: sūa. p̄phetia. lingue.
silia q;. Ceteū ista grossoz mo
re deficere hūt et cedere melio
ribz: dicente ap̄lo. q; et sciēa
a destruet'. et. p̄phetie euacua
būt'. et lingue cessabūt. fidem
quoq; ipam intellāis excluder.
spei q; succedat usio necesse ē.
Qđ cū uider quis qđ speret:
Sola non exhibit caritas: q;
illa qua deus toto corde. tota
aīa. tota mente diligit'. Ideo

hanc ultime grossis adnumera
ueri: ne ad ficu quidem diuer
ptinere. sed ad vineas. Jam q
duce sunt seruores nobis q
suauores se exhibent in spiritu
uehemeti agentes. zelantes
p disciplina. vitia acerrie cor
ripientes. aptantes sibi cogni
entissime uocē illā. Hōne qui
oderūt te dñe oderam? et sup
inimicos tuos tabescebā? Jtē.
zelus domus tue comedit me.
Et in qdē illi = in dilōne pri
mi. illi in dilōne dei eminē
uidentē. Sed libet pausare sub
hac uice et sub hac fici: ubi de
primigr obūbrat dilō. Ve
rūtamē teneo cū te amo domi
ne ihesu. qui meus prim⁹ es
sīn homo es. et fecisti mecum
misericordiam: et michi omni⁹ es ds
sup oīa būdatis in secula. amē

Sermo Sexagesimus primus

Surge amica mea spō
sa mea: et veni. Cō
mendat sponsus mi
cam dilōnē suam: iterando
amoris uoces. Nam iteratio.
affectionis expressio ē: et qd̄ rursū
ad laborem vineaꝝ dilectā
sollicitat. ostendit q̄ sit de aia
rū salute sollicitus. Hā vineas
aias esse: iam audistis. Nō te
morem supuacue in hys que
dicta sunt: uidere sequentia.
Sponsa nū nusq̄ ut meminī in
toto hoc ope apte adhuc nōia
rat. nisi mō cum ad vineas it:
cū ad vinū carnalis appropin
quat. Que cū uenerit et pfā
fuerit sancte spiritale cōiugiū?
erūt duo non in carne vna. sed
in vno spū. dicente aplō. Qui
adheret deo: vnus spūs ē. Se
quit. Columba mea in foraminī
bus petre in cauernis macerie. ostē
de michi faciem tuā: sonet vox tu
a in auribus meis. amara: et pgra
amatoria loqui. columbam denuo
blandiendo uocat. suam dicat.
et sibi asserit priā. Oditq̄ ipse
rogari obnixius ab illa solebat
ipius uersa uice nūc et conspām
postulat et colloquiū. Agit ut
sponsus. sed ut uereciundus pu
dicī erubescat? decernitq̄ fruī deli
cijs suis in loco sequestri: nāq̄
in foraminibus petre et cauernis
macerie. Dum ergo sic dicit spō
sum. Ne timeas amica: quasi
hec ad quā te hortatū opa vine
arū. negociū amoris impedire
seu interrūpere habeat. Erit certe
et aliquis usus in ea ad id qd̄
puer optamus. Dūnec sane ma
neas habent: et hec diuersoria
grata uereciundis. Hic lētalis lu
sus. Od ni dixerim lusum: Q.
cūi serui habet. hec līe seruies.
Nec audimi quidem diguū qd̄
foris sonat: si non intus adiu
uet spūs infirmitatē intelligen
cie nīe. Ne ergo remaneam⁹ fo
ris. ne et turpiū qd̄ ablit amor
uideamū lenocinia recōlere. Af
ferre pudicas aures uratis ad s
monem qui in manibz est de a
more. Et cū ipōs cognatos amā

LXI

ves. non viri et femine. sed ver
bi et aiam sensans oporter.
Et si xpm et eccl'am dixero idē
est: nisi q' eccl'ie nosse nō vna a
nima. sed multarū vnitas uel
populus vnanimitas designat.
Non sane foramina petre aut
cauernas macerie latebras o
pacarū puteos iniquitatē: ne
qua prius suspitio subeat de o
pibus tenebrarū. Alius hunc
locū ita exposuit. foramīa petr
vulnera xpi inspexamus. Bene
dicto: nam petra xps. Bona fo
ramīa que fidem astruūt resur
rōnis: et xpi diuinitatē. Dūs u
meus inquit et deus meus. Vñ
hoc reportatū oraculū: nisi ex
foraminibz petre? In hijs passer
inuenit sibi domū. et turtur nidū
sibi ubi reponat pullos suos.
In hijs columba se tutat: et aerī
uolutantē intrepida inuitat ac
cipitrem. Et ideo ait. Columba
mea in foraminibz petre. Vox co
lumbe. in petra exaltauit me. E
Et iterē. Statuit supra petrā
pedes meos. Vir sapiens edifi
cat domū suā supra petrā: qd'
ibi nec uentor formidet furi
as. nec inundationū. Quid nō
boni in petra? In petra exal
tatus: in petra securus. i petra
firmē sto. Securus ab hoste.
fortis a casu: et hoc qm exal
tatus a tra. Anceps ē enī: et
aduersi omne genus. Cōuersatio
o nra in celis est. et nec cadere
nec dira formidam. In celis pe
tra: in illa firmitas atq' secu
ritas est. Petra refugiū erinaciis.
Et reuera ubi tuta firma q' in
firmis requies? nisi in vulneri
bz saluatoris? Tanto illic secu
riorē habito. q̄to ille potētior
ē ad saluandū. Fremit mūdus
pmit corpus diabolus insidiat:
non cadō. Fundatus enī sum su
pra firmā petram. Petram pec
catū grande et turbabit cōscia.
sed non turbabitur. qm vulne
ra dñi recordabor. Nempe vul
neratus ē propter iniquitates nos
tras. Qd tam ad mortē? qd'
non xpi morte saluat? Si er
go in mentem uenerit tam po
tens tamq' efficax medicamē
tū: nulla iam possū morbi ma
liguitate terreri. Et ideo li
quet errasse illū qui ait. Ma
ior est iniquitas mea: q̄ ut
uenia mereat. nisi q' nō erat
de membris xpi. nec p̄sumebat
ad eū de xpi merito ut sinū p
sumeret. sinū ducere qd' esset
illius: tamq' rem capias me
brū. Ego uero confidenter qd'
ex me mihi deest. usurpo mi
ex uisceribz dñi. qm misericor
dia affluit: nec deliuit foramīa
p que effluant. Foderūt ma
nus eius et pedes latus q' la
cera foraueriūt. et p has rimas
licet mi sugere mel de petra. o
leūq' de saxo durissimo id est
gustare et videre q' suauis est
dūs. Cogitabat cogitationes
pacis: et ego nesciebā. Quis

eū cognouit sensū dñi: aut q's consiliarius eius fuit? Aut dans reddet? dans penitās fūis est michi: ut uideam uoluntatē dñi. Quid ni uideam p foramē? Clamat clauus clamat uulnus? q uere deus sit in xpō: mūdū se reconsilians sibi. Ferrū pertransiit aīam eius. et appinguit cor illius: ut non iam non sentat compatī infirmitatibz meis. Patet archanū cordis p foramīa corporis. patet magnū illud pietatis sacramētū: patent uiscera miserdie dei nri in quibz uisitauit nos oriens ex alto. Quid ni uiscera p wlnera pateant? In quo enī dauus q̄ in wlnibz tuis eluxisset qd' tu dñe suauis & mitis? & mlte mīe. Maiorē ei misericordiā nēo hīt: q̄ ut aīaz suā pōat q's p addictis & dānatis. Vēit pro de mūdū: misericō dñi. Nō placē sibi una iōps: q̄ diu ille misericordiū nō fuit. Q. si dñi mlte mīe: mlte multo? ego īmitus sū. Q. ei si milior sū in delicijs cōsa? Nēpe ubi hūdauerit delicta superhūdauit et gīa. Et si mīe dñi ab eterno & usq; in eternū: ego q̄ mīas dñi in eternū cantabo. Nūq̄ iustitias meas? Dñe memorabor iustitie tue solius? Pā ē ei et mea. Nēpe tōs es in tu iustitia a deo. Nūq̄ in terrēdū? ne nō una ālbz sufficiat? Nō ē pallū bue: q̄ sedz pharaz possit operire duos. Iustitia tua iustitia eternū. Q. lōge eminate? Et te pcē & me operiet larga, larga et eterna iustitia. Si me qdē operit

multitudinē pcōrū. in te aut dñe quid nisi pietatis thesauros? diuitias bonitatis? Hec in foraminibz petre reposite mihi sūt. Q. magna multitudo dulcedinis tue in illis operte quidem: sed in tuis qui pcent. Vt quid enī scīs deum cantibus? nel margarite porcis? Nobis aut reuelauit deus p spm suū: etiam et aptis foraminibz intro duxit in scā. Q. ea in tuis multitudo dulcedinis. plenitudo gr̄e. pfōd utriusq;. Ibo ni in illa sic referta cellaria: atq; ad āmonitionē pphete. relinquā ciuitates. et habitabo in petra. Ero quasi colūba nidificans in sūmo ore foraminis: ut cū moyse positus in foramine petre transeunte dño merear saltem posteriora eius pspicere. Nā faciem stantis idz īcōmutabilis clamante qui uidebit. nisi qui introduci in me uult non in scā. sed in scā scōr? Nec ullis tamē aut cōceptū cōceptionē contemplatio. Concupiuit herodes: ego tanto magis non contemno. q̄ to magis cōtemptibilē se ostendit herodi. Habent aliq; et posteriora do mini: qd' uidere deleāt. Q's det si cōcedat et ignoscat deus? & relinquat post se būdictionem? Ecce cum ostendit faciē suam et salui erimus. Sed interim pcuriat in benedictionibz nos dulcedinis: illis utiq; q̄s post se relinquere cōsueuit. Nunc

LXI

dignacionis siue posteriora de
monstret. alias in gla digni
tatis faciem suam demõstracu
rus. Sublimis in regno: sz su
auis in aure. In hac me uisiõe
ꝓuenias: in illa adimpleas. Ad
ꝑplebis me aurienda cũ mulci
no. Veraꝙ uisio salutaris. uꝭ
ꝙ suauis. sed illa in sublimita
te: ista in hũilitate. illa in splẽ
dore hec in pallore est. Denigꝙ
et posteriora inquit dorsi eius: i
pallore auri. Quomõ nõ pal
lescat in morte: Sed melius pal
lens auri: qꝭ fulgens auricalci.
et qđ scalci est dei sapiencia ẽ ho
mĩibz. Auri uerbũ: auri sapia
est. Hoc auri semetipm decolo
rauit. Abscondens formã dei. ꝙ
formã serui ꝓtendens. Decolo
rauit et cetera que aut. Nolite
me considerare qꝺ fusca sim: qꝺ
decolorauit me sol. Ergo et pos
teriora ipius in pallore auri:
que fusci non erubuit cruas.
ustionem passionis nõ horru
it. Liuorem wlnerũ non refug
eã complacet sibi in illis: et
optat nouissima sua fore ho
rũ filia. Idcirco denigꝙ audit.
Colũba mea in foraminibz petꝛ.
qđ in ꝛpi wlneribz tota deuoci
one uersetur: et ingi meditacã
one demoretur in illis. Iã mar
cuit tollerancia: inde illi fidu
cia magna apud altissimũ.
Nõ ẽ qđ uẽat mortis exanguẽ
inuidiamꝙ leuare ad eũ facẽ.
cuius liuore sanatus ẽ glori
osam repũtare filitudinẽ mor
tis eius. unꝺe in pallore auri.
Ad uerecundiam cui eã a dño di
citur. ostende michi faciẽ tuam.
Ad qđ. Vox michi uidet; se ma
gis ostendere nulle. Ira est: vi
deri vult: non uidere. Cui enĩ il
le non uidet: Non est ei opus
ut ꝑs se ostendat a quo nil nõ
uidetur: nec si se abscondat. Vult
ergo uideri vult benignus dux
deuota mulcis mulcẽ et oculos
in sua sustolli mulcera: ut illi
ex hoc aĩm erigat: et exemplo
sui reddat ad tollerandũ forci
orẽ. Cuiuero non sencret sua:
dũ illius wlnera intuebit. Stat
mater repudians et mũphas
toto luctu lacero corpe: et rumã
et lacera ferro: non fortiter mõ
sed alacriter sacrũ e carne sua
cruorem spiat ebulire cruorem. Vbi
ergo tũc aĩa martiris: Nempe
in tuto nempe in petra: nẽpe
in uisceribz ihũ: wlneribz mul
tũ patenabz ad introeũdũ. Si
in suis eẽt uisceribz. scrutans
ea ferrũ, ꝓhõ sencret: et dolorẽ
non ferret. succũberet et nega
ret. Nũc autẽ in petra habitãs:
qđ mirũ si in modũ petre du
ruerit: Sed negꝙ hoc mirũ: si
exul a corpe dolores nõ sencat
corporis. Negꝙ hoc facat stupor.
sed amor. Submictit enĩ sensũ:
non amittit. Nec deest dolor. sz
contẽnit. Ergo ex petra mar
moris fortitudo: inde plane po
tens ad bibendũ calicem dñi.

er calix hic inebrians q̄ p̄clar⁹
ē. p̄clarus mꝰ atq; iocūdus.
non minus īpatori spectanti.
q̄ milui trisphani. Gaudiū
ergo dñi: fortitudo nra. Quid
ni gaudeat ad uocē fortissime
confessionis? Denīq; et requiet
eam cū residerio: sonet inquies
vox tua in auribz meis. Nec cū
rabiē rependere vicem sedm sua
p̄uisionē? continuo ut se con
fessus fuit coram hoīibz: con
fitebitur et ipse ei coram patre
suo. Rūpamus sermonē. nec e
ni potest finiri mō? ne sit sine
modo: si cūcta que adhuc expo
sito caplō restant. uno isto uelim
us sermone cōpleti. Ergo qd
sup ē seruemus p̄incipio alteri?
ut de uno sane uerbo et mō gau
deat sponsus ecclē ihs xps dñs
nr: qui est sup omnia deus bene
dictus in secula. Amen.

Sermo sexagesimus secundꝰ

COlūba mea in fora
mīnibz petre: in caver
nis macerie. Hō cū
in foraminibz petre nusq̄ reperit
colūba refugiū: reperit et in
cauernis macerie. Q̄ si mace
riem non congerierit lapidū. fr
sōr cōmunionē accipim⁹? vi
demus ne forte cauernas mace
rie diuīt angelor. qui ob sup
biam lapsi sunt. loca quasi va
cua derelicta: quippe que reple
ri ex hoīibz habent. tamq̄ ru
ine de lapidibz viuis refigende.
Vnde aplūs petrus. Accedētes
ad quē lapidem viuū: et ipsi
tamq̄ lapides viui superedificamī
in domos spirales. Nec puto
ab re esse. si intelligimus ange
lor custodiam vicem exhibere
macerie in vinea dñi. que ē carū
p̄destinator: cū paulus dicat.
Nōne oēs administratorij spūs
sunt missi in mīsterīū? propter
eos qui hereditatē capiūt salu
tis? Et ppha. Immittit angelus
dñi in circuitu timentiū eū. Et
si ita sedet: erit sensus. q̄ eccle
siam tempe et loco pegrinan
ouis siue duc̄es reconciliantē.
De p̄terito quidem passionis
xp̄i mēoria: de futuro autē q̄
se in sortem sōr cogitat et cōfi
dit rapiēdā. Ambo hec uelut an
te oculos: ilacrabili desidio cō
nuer? et uēp illi iam? admodū gra
t? uēp illi refugiū ē a tribulatōe
malor et dolore. Integra con
solatio: cū non solū quid sibi
expectandū sed et unde id sit p̄
sumendū nouit. Expectatio le
ta nec dubia: que xp̄i morte fir
mata est. Cur paueat ad p̄mij
magnitudinē: qui p̄cij dignita
tem considerat? Q̄ libens mē
te iuisit foramīa. p que sibi sa
lutaris sanguis p̄cij fluxit.
Q̄ libens cauernas pambulat.
et diuersoria et mansiones que
sunt in domo patris multe at
q; diuise: in quibz habet collo
care filios suos p quor⁹ liber di
uersitate mentor. Et nūc qui
dem q̄ solū interim p̄. sola i

hijs memoria requiescat. celeste habitaculū qđ de sursū est: iā aīo inducens. Ecce autē aī in plebis tuas. aī cauernas et corpe inhabitabit et mente. aī nacta dominatus que antiqui tenuerunt habitatores ipā sue vniuersitatis illustrabit pīnas: nec ultra apparebit cauerna penitus nulla in celesti macella felix de cetero pfessione sui atq; integritate gaudente. Aut si ad magis pbas. dicemus has cauernas a studiosis et pijs mētibz non īuenirī. sed fieri. Quo nā mō quis? Cogitatione et audicate. Cedit nempe in modū macelle melioris pia macenes. desiderio aīe: cedit pre cōtēplationi. cedit crebre oratoni. Denq; ozō iusta: penetrat celos. Non unq; huius carnis corpozei spaciosas altitudines uelut quodam remigio alarū suarū? nitat uolucris uolantis sander aut q̄si gladius acutus ipius sinamētā: solidū celsū ex necessitate pforabit. Sed sunt celi sancti viui rationabiles qui enarrāt gloriam dei: qui fauozabili quadam pietate nostris se uotis libenter inclinant? et sūmas ad tactū nīe deuocionis affōibz. nos in sua recipiūt uiscera: quocens ad eos digna intencione pulsamus. pulsanti eīi apietur. Lucebit itaq; vnicuiq; nrm ecclā hoc tempe nīe mortalitatis cauare sibi quacūq; pte uolet supne macelle. Nunc quidē patriarchas reuisere. nūc uero saluare prophetas? nūc senatui īmisceri aplōz. nūc martirū inseri choris: sed et bēatū uirtutū status et mansiones. a sūmo angelo vsq; ad cherubin et seraphin. tota mentis alacritate pīcendo lustrare: pur quēq; sua deuocio feret. Apud quos manere magis affectat? inuitente sibi spū. pur uult. Si steterit et pulsauerit confestim apietur ei? et facta quasi cauerna in mētibz uel pectus mentibz sīs. dū se ultro inflectūt ad pietatem: requieset uel paululū apud illos. Omnis aīe sic affectus. et facies et uox deo grata erit tue: faces ppter puritatē. uox ppter confessionē. Ecclīi confessio et pulchritudo in conspectu eius. Vnde et dicit illi: qui eiusmodi est. Ostende michi faciē tuam sonet uox tua in auribz meis. Vox admiratio in aīmo contēplantis. vox gratarū actionis est. Delectatur admodū ihūs cauernis deus. equibz sibi uox resonat gratarū actionis: vox admiratonis et laudis. felix mens que sibi in hac materia frequēt cauare studuit: sed q̄ in petra felicior. Licet quidem cauare et in petra. sed ad hoc puriore mentis age opus ē. et uehementiori dīno itenerōe:

cnã et merus pdicatoꝛ sãctus. Et ad hec quis ydoneus? Nempe ille qui dixit. In pncipio erat uerbũ. et uerbũ erat apud deũ. et deus erat uerbũ: hoc erat in pncipio apud deũ. Nõne tibi uidetur ipse se uerbi penetralibꝫ ĩmersisse? et de abditis eius pectoris quãdam in mente sapie sacrosãm eruisse medullam? Quid ille qui sapiencã loquebatur inꝛ pfectos. sapiencã in mistꝛio absconditam? quam nemo pncipũ mũdi huius cognouit? Nõne uno et altero celo acuta sed pia curiositate terebꝛans. et terno tandem hanc pius scrutatoꝛ euerit? At ipsam nõ silui nobis uerbis: quibꝫ potuit fideliꝫ fidelibꝫ inuenias. Audiuit aũt uerba ineffabilia. que non licuit illi loqui. nõ uniq; homini: nã sibi illa loquebat et deo. Puta ergo deũ quasi sollicitã pauli curiositatẽ. hoc mõ consolari: et dicẽ. Qd auxrians? q; conceptũ tuũ auditus non capit hũanus? Sonet uox tua in auribꝫ meis. hoc est. Si quod sentis non licet reuelare mortalibꝫ. consolare tamen: q; uox tua diuinas queat mulcere aures. Videes sãm aĩam. nũc quidẽ continentie sobriam nobis: nunc uero puritate excedentẽ deo? Vide enã de sõ dauid ne forte ille sit homo. de quo ait deo q̃

si de alio loquit̃ qũ cogitando hoĩs conficebit̃ tibi: et reliquę cogitationes diem festũ agẽti tibi. Ergo qd de cogitatõe. ipse tua uerbo et exemplo. ipse ueniꝛe ad mediũ poterat. id pro pheta in publicam mortalitatis confessionẽ. et eo cõfitebatur in plis dño. reliquũ sibi et deo seruans: unaq; festiuũ diem ĩ letitia et exultatione. Hoc ergo est qd nobis imitare mõꝛato ũliculo uolumꝰ. q̃ꝫd uidelicet sua illa scientiã et aliena cogitatione et archano sapie cruere pualebat prem quam poterat ĩ salutem plꝰ sollicita pdicatione ĩpaebatur? reliquũ qd impe plebes non poterant: festiua iubilatione in dei laudibꝫ expendebat. Vides sẽ contẽplationi depti nichil. dũ qd expendi in plebiũ edificatione non pꝰ? id uel maxime deo firmiꝰ deꝛoꝛaq; laudato: Que cũ una sint: duo tñ quer adnem placationis quia esse. Vnũ de sanctitate et feliciate et gla cautoꝛis supne? quo uel actu uel dono ingens illa celestiũ cauũ ocupata sit mutando: altiꝰ de ergis ipius maiestate. eternitate. diuinitate. Illa in materia. ista in pena. Sed hec q̃co difficilius cauatur. tanto suauius qd inde ceruis sapit. Nec ueraris illud. qd scriptum minatur. scrutatoꝛibꝫ maiestatẽ:

tamē affer purū ac simplicem
oculū. Non opprimens a glā.
sed admittens: si tuā non quæ
rens sed dei glām. Aliqn sua
quisq; opprimit non dei glā: dū
pclivis in ulcus ad illam leua
re cerucem nō sinit: minuti gr
uē cupiditate hac erudita. scru
te scrutem in petra: in qua the
sauri sapie et scie abscondit sī
Si adhuc dubitas: audi ipam
petrā. Qui opant iniq in me:
non pcabunt. Quis dabit
michi pēnas sicut colūbe: et
uolabo et requiescā: Ibi requi
em inuenit. mansuetus et sim
plex: ubi dolosus opprimit. ul'
cisc et manus cupidus glie.
Ecclā colūba est: et ideo requiesc
at. Colūba q; innocens. quia
gemens. Colūba inq; que mā
suetudine sulcipit iusticā ubū.
et requiescet in uerbo hoc ē in
petra: nam petra ē uerbū. Et
dia ergo in foraminibz petre: p
quā introspiat. et uidet glozi
am sponsi sui. Nec opprimit
tamen a glā: qm non sibi usur
pat eam. Non opprimit quia
non scrutatur maiestatis est.
sed uolūtatis. Hā qd' maiesta
ti attinet inerdū quidē et in
ipsam intendere audet: sed qñ
admiratus. non quasi scrutās.
Sed et si qñ p errorē rapt in
illa contēgat: dignus dei ē il
te. dignanter hoiem leuans:
non hois temeritas insolenter
dei alta pluadens. Cū enī a
postol' rapt se meminit. ut au
sum excusset: quisnā alt mor
talium plumat. huic se diuine
maiestatis horrendo scrutinio
pprijs intricare conatibz et im
portunus cōtēplator pauēdā
irrūpere in archana. Scruta
tores pinde maiestatis tamq;
irruptores dia rerū: nō qui ra
pimur in eam. sed qui irruit.
ipi magis opprimūr a glā. Er
go formidolosa scrutatio ma
iestatis: ac uolūtatis tā tuta
q; pia. Quid ni tota diligēta
scrutando iustem sacramento
glie uolūtatis? qui ñ paredū
p omnia sao: Suauis glā. q;
non aliude. q; de ipius suauis
tate contēplatione pcedit: q;
de diuinarū bonitas ac mil'
te miserationis manitu. Denī
q; vidimus glām hanc. glāz
quasi unigenita a patre. Cōi
nempe benignū. et uere pa
trū: qd' apparuit glē in hac p
te. Non me opprimet glā ista.
cotis hoc uirtibz intendēcem in
se: ego potius ipprimar illi. Et
eū reuelata facie speculātes
in eande ymaginē. transfor
mamur de claritate in claritatē:
tamq; a dñi spu. Transformā
mur cum conformatū. Absit
autē ut in glā maiestatis: ñ
non magis in uolūtatis mo
destia dei ab hoīe cōformitas
plumat. Glā mea hec ē: si
unq; de me audiero. Juuenū
hominē sodm cor meū. Cor

sponsi: cor patris sui. Ipsi qd:
Ellore aut miserecordes: sicud
et pater ur qui in celis ē misc
cors ē. Hec forma quā uide
deliderat: cū eccle dicat. Ostēde
michi faciem tuā: forma pie
tatis et mansuetudis. Hanc
cū omni fiducia leuat ad petrā:
cui silis est. Accedite inquit ad
eū et illuminamini: et facies uestre
non confundent. Quo pacto
humilis ab humili confunderē. a
pio scā: a mansueto modestia.
Non plane abhorrebit a pu
ritate petre. pura facies spon
se. non magis q̄ a uirtute ui
tus. a lūie lumen. Sed q: nō
et omni se incertu pte adhuc
ad petram forandā accedē ec
clia p̄t: neq; eni oim ē qui in
ecclā suut sacramēta dine uo
luntatis inspicere. a apphendē
p semetipos pfunda dei: ideo nō
solū in foraminibz petre sed eaā
in cauernis macerie habitare
ostendit. Ergo in pfis quidē
qui rimari et penetrare archa
na sapie et puritate consciē
audent. et intelligentie acu
mīe pūt. habitat in foraminu
bus petre: de reliquo in cauer
nis macerie: ut qui in petra
fodere p semetipos semetipsos. a
aut non sufficiūt a non plu
mūt. in macerie fodiant: cō
tenti uel gliam sōz mentē i
tueri. Si aū nec hoc quidem
possibile sit: huic sane ppone
ihm: et hūc crucifixū: ut et
ipse absq; suo labore habitet
in foraminibz petre: in quibz nō
laborauit. Inde in hys labo
rauerūt: et ipe in labores ini
delium introibit. ut sit fidelis. Ne
uerendū q̄ peccat repulsam:
qui et uocatur ut iuuet. Iugi
dere ingrim petrā abscondere ī
fossa humo a facie timoris dñi:
et a gla maiestatis eius. In
firmu adhuc et incerū aīe q̄ iux
ta q̄ in euangelio quidam de
semetipso cōficer fodere nō ua
let. et mendicare erubescat: fos
sa ostendit humus: ubi late
at donec cōualescat et pficiat:
ut possit et ipa per se cauare
sibi foramīa in petra: p que
intret ad interiora ubi aī in
q̄ uigore et puritate. Et si in
tellexerim fossam humū ulā
que aut. Foderūt manus meas
et pedes meos. non erit ambi
endū de suauitate actus adi
piscenda. aīe wlnerate: que
in ea demorabit. Quid enim
tam efficax ad curanda cou
scie wlnera. nemō ad purga
dam mentis aciem: q̄ xpi sūm
wlnerū sedula meditatio.
Verū donec purgata et sana
ta p̄ce fuit non video qualit
illi aptari possit qd' dr. Ostē
de mi faciem tuā: sonet uox tu
a in auribz meis. Quo denīq;
faciem suam ostendere aude
at uel leuare uocē: cui et late
indicat: Abscondere inquit in
fossa humo. Quare: Quia

non est pulchra facie: nec digna que uideat. Non erit digna videri. q̄ diu non erit uidere p̄ donea. Cū autē p̄ inhabitando nē fosse humi in sanando oculi infirmori cū p̄fecerit. ut reuelata facie speculari gl̄iam dei et ipa possit? cūc demū que uidebit. fiducialiter iam loquet. nocet ea si ne placeas. Placet necesse ē facies: que in dei claritate lucendē p̄t. Nec cū id posset: nisi clara ipa quoq; esset et pura atq; transformata in eandem quā conspicat claritatis ymaginē. Alioq; ipa dissilitudīe resilueret: insolito reuerberata fulgore. Ergo cū pura puram poterit in cueri ueritatem. cūc facie ipius sponsus uidere cupiet: consequet et uocem eius audire. Nam q̄ cū illi placerat cū puritate q̄ dem uocis p̄dicatio ueritatis: ostendit cū subinde inferr. Vox enī tua dulcis. Quia enī non placet uox si displicat facies: demōrat cū illico subdit. Et facies tua decora. Quid inquē decor facit? nisi puritas? In pluribz hec absq; p̄dicationis uoce cō placuit: illa absq; ista in nēine. Impurus se ueritas nō ostendit: non se credit sapīa. Quid ergo loquit? quā nō uiderūt. Qd̄ scimus loquim̄ inquit: et que uidimus testam̄. Ergo tu et aude testari. qd̄ nō uidisti: loqui qd̄ ignoras. Queris quē dicam spūm̄? Qui laudes requirit hūanas: qui non potest sine sūpitu euangeliū. qui euāgelizat ut mādūcet? qui q̄ sūm̄ estimat pietatē: qui non requirit fructū sed dacē. Impuri sūt tales. et cū non habeāt unde uideant ueritatē. p̄ter īpuritatē. puritatē tamen habent unde illam loquant? Quid p̄propere agias? Cur lucē nō expectas? Cur opus lucis ante lucē p̄sumis? Vanū est nobis ante lucem surgere. Lux ē puritas. lux caritas: que non queret q̄ sua sunt. Hec p̄dicat: et pes lingue in incerto non ponit. Superbo oculo ueritas nō uidet: sincero patet. Non ē q̄ se ueritas denegeret intuendam puro cordi: ac p̄ hoc uere eloquēdā. Pōrro aūt diat deus. Quare tu enarras iustitias meas? et assumis testamentū meū p̄ os tuū? Nulla puritate neglecta ante loqui q̄ uidere conatu sūt: et aut grauiter erraueriūt. nescientes de q̄bz loquerent? neq; de quibz affirmarent? aut nupter uiluerūt: dū qui alios docerent seipos nō docuissent. A quo nos gemīo malo semp custodiat eruditos a nobis sponsus ecclie ihūs dñs nr̄: qui est sup oīa deus benedīs in scā. Amē. Sino hrus

Capite nobis uulpes pusillas que demoliūtur vineas: nā vinea nra floruit. Liquet q̄ non ad hoc se ad vineas īmisit: qñ ibi iuē-

re sunt vulpes demolientes eas.
Ita quidem istud. spūs qđ: Ante
omnia sane ut cōmunē et usitatī
ōre sensū ab hac explanatione
penitus repulsam⁹: utpote inep
tū et insulsū indignū q plane
qui reapiat in scripturis tam sāc
tam auctentica. Nisi quis forte
ita uecors et ālo stolidus sit. ut
pro magno habeat didicisse ex
ea instar filioz huius seculi cu
ram gerere ēreaturū possessionū:
custodire et defensare vineas ab
incursantibz bestijs. ne forte cō
tingat amittere fructū vini in
quo ē luxuria: silīqz peat opa t
ipensa. Grande saluet dāpnū.
ut pphīa libz scīm tanto studio
et cauta cū uenīatione legam⁹.
q docetū in eo a uulpibz vineas
custodie. ne in excolendis illis
frustra marsupia uacuem⁹. si
in custodiendis pigri fuerimus.
Non estis tam nudes. neq adeo
spūalis exptes gē: ut ita car
nalit sapiatis. Ergo in spū ista
ſtramus. Ibi sane ūenim⁹ sano
quidem intellū sensuqz nichilo
min⁹ digno et vineas florentes
et vulpes demolientes: in qbus
capiendis uel amouēdis et ho
nestius laborat et fructuosius.
An uos dubitatis longe uigi
lantius insistendū mentibus
seruandis q fructibz: longe
curiosius invigilandū cauen
dis ꝓter illas spūalibz nequi
as: q capiendis ꝓter istas ē
fraudulentis vulpeculis: Sed
iam a me dēōstrande sūt spi
tales iste tam vites q vulpes.
Vīe inierit filij siue quēqz vince
puderet. cū me disputante adu
erit. in quibz sibi et a quibus
marīe sit cauendū. Vuro sapiēs
sua uinea vinea ē: sua mens si
a consēa. Nil quippe incultū de
serū ve: in se sapiens derelīquit.
Stultus nō ita. Cūcta apud e
ū neglecta ūenues: cūcta iacen
ta. cūcta occulta et sordida. Nō
est vinea stulto. Quō vinea?
ubi nul plantatū nil elaboratū
uspiam patet: Tota spinis sil
uestre et tribulis stulti una? et
vinea est: Et si fuit iam nō est:
redacta in solitudinē. Ubi uuus
uirtutis? ubi botrus boni ope
ris? ubi vinū letīe spūalis?
P agrū pigri hoīs transiui īqt.
et ecce vineā uiri stulti? et ecce to
tum īpleuerant urtice. et operu
erant sup facīem eius spine: t
macera lapidū destructa ēat.
Audis sapiente uidentē stultū.
q bona nature et dona gratie.
que forte p lauacrū regenēati
onis accepat? tamq illā quā
plantauit deus et nō hō. puā
suam vineā. in nō vineā redig
negligēdo? Deuqz nō pt vine
a esse: ubi uita non est. Nam
stultus qđ viuit: morte potius
q vitam esse censuerim. Quō
uita cū sterilitate? Arbor arida
et in sterilitatē uersa? nonne
mortua iudicat? et sarmentum
mortua sunt. Et occidit īquit

in grandine vineas eoꝝ: mon
strãs vim ꝓuatas q̃ sẽtiant dãp
nare sĩr. Sic stultus eo ipo q̃ i
ualit viuit: viuẽs mortuus ẽ.
Soli itaq; cõuenit sapiẽtia ha
bere. uel potius esse vinea: qui
uitam habet. Est ligniũ fructi
ferũ in domo dei: ac ꝑ hoc ligniũ
viuens. Siquidem et ipa sapia
qua sapiens dicat̃ et est: ligniũ
uite est apphendentibz ea. Qd
ni viuat apprehẽsoꝝ eius. Viu⁹
sed ex fide. Justus nempe est sa
piens: et iustus ex fide viuit. Et
si aia iusti sedes est sapie fiat ẽ:
ꝑfõ is qui sapiens iustus. Is
ergo siue iustũ nominẽs siue sa
pientẽ. nũq; ablq; uita viuet:
et nũq; non viuet? hoc quippe
est illi vitea qd̃ vita. Et bona
vinea iusti. ymo bona vinea
iustus? an uerus uitis: an ac
no palmes? an viuũ testimoniũ
conscie: an lingua torculat ex
pressionis. Denuq; glã uita hec
est inquit testimoniũ conscientie
mee. Vides apud sapientẽ vana
re nichil. Sermo cogitatio. cõ
uersatio. et si quid aliud est ex
eo. qd̃ ni totũ dei agriculturã?
dei edificatio ẽ. et vinea dñi sa
baoth. Quid denuq; illi de se pe
nitere possit? qũ et foliũ eius nõ
defluet? Cetin tali vinee nũq;
infestationes: nũq; insidie dee
rũt. Nempe ubi multe opes:
multa sũt qui et comedũt eas.
Sapiens erit sollicitus seruãde
vineam suã. nõ minꝰ q̃ excolẽde.
Nec sinet eam horam a volpibz.
pessima uulpes occultus det̃
tor: sed nõ minꝰ neq;. adula
tor blandus. Cauebit sapiẽs
ab hijs. Dabit opam sane q̃
nĩ in ipo est capere illos qui ta
lia agũt? sed capere bũficijs ac
q; obsequijs monitis q; salutaꝝ
ribz: et orõibz ꝑ eis ad dñm.
Non cessabit istiusmodi car
bones ignis congerẽ sup capꝫ
maledã. et item sup adulato
ris? quousq; si fieri pt et illi i
nidiã. et huic silãcionẽ de corde
tollat: faciens mandatũ spõsi
dicentis. Capite nobis volpes
paulas q̃ demoliũt vineas.
An non tibi captus ille uider
qui suffusus ora rubore q̃pe
ꝑtiũ erubescens iudiciũ ipse
sue cõfusionis et penitudinis
testis est. sine q; oderit hominẽ
amore dignissimũ? sine q; di
lexerit tm̃ ore et lingua eum.
a quo se diligi ope et ueritate.
uel sero exptus est? Capꝫ pla
ne et captus dño: sed in q; no
minatã ipse expressit. capite in
quiens nobis. Vinã ego oẽs
aduersãtes ni sine cã ita capere
possim: ut ꝓpio eos uel reducẽ
uel acquirã. Sic confitendi nõ
et reuereandi qui querũt aiam
meã. auertandi retrorsũ et eru
bescant qui uolũt michi ma
la: quatin⁹ inueniat et ipe obe
diens sponso. non mõ in capi
endo volpes. sed et in capiẽdo ipi.

Sed reflectat̃ sermo ad sui

pinapuī: ut suo ordine seues
explanacois pdat. Capite
nobis wlpes puulas qui de-
moliūtur vineas. Locus mora-
lis est. et iuxta mox disciplinā
nos iam ostendim⁹ spūales
has vineas. non nisi spūales
uitos esse: quor cū oīa incorru-
ptua sint. oīa qz germinānia.
oīa fructificantia. et pturiēta
spūm saluris? quō de regno dei.
sic de hijs vineis eque dīi sabā-
oth: possum⁹ dicere qm̄ intra
nos sunt. Denicz in euāgeli-
o habes: dari regnū facientibz
fructū eius. Hij sunt quor paū-
lus cuctis dicens. fructus au-
tē spūs est caritas. gaudi-
ū. pax. paīa. lōganimitas.
bonitas. benignitas. mānsue-
tudo. fides. modestia: continēn-
cia. castitas. fructus isti⁹ pfectū
nī. Hy accepta sponsa: qz ipi
cura est de nobis. Num de uir-
gultis cura ē deo? Hoīes non
arbores amat homo deus:
et uros pcūs. suos fructus re-
putat. Tempus hor diligenter
obseruat. arridet apparentibz:
et sollicitus satagit. ne pereāt
nobis cū apparuerint. Immo
uero ne pereant sibi: se eīm re-
putat tamq̄ nos. Ideoq; pui-
dens capi sibi iubet insidiātes
wlpeculas: ne nouellos fruct⁹
ipi prapiant. Capite inquit
nobis uulpes puulas que de-
moliūt vineas. Et quasi quis
dicat pope times ndūm ueīt
fructuī tempus: non ē ma īqt
Nam vinea nra floruit. Post
flores non est fructuī mora? ad
huc illis cadentibz. illico irrūpit
ista: illico inapuit appare. Pa-
bola ista nstāas est qis. Dic-
ns istos nouiaos: Hup uenert
nup cōuersi sūt: non possum⁹
de ipīs dicere quia vinea nra
floruit. floret eīm. Intuer qd in
es flos est: fructuī tempⁿ ndūm
aduenit. flos nouella cōuersa-
tio. flos formula recens vite e
uendanoris est. Induerīt sibi
faciem disciplinatā: et bonā to-
tius corpis dispōnem. Placent
facior que in face sūt. negligē-
cior uniq; is qui foris apparet
corpm cultus et uestuī. sermo ni-
cor. uultus hylarior. aspectus
uerecūdior: incessus matuior.
Dicere qz de nouo ista cepe. ipa su-
a nouitate flores ostenda sūt.
et spes fructuī magis q̄ fruct⁹
Dobis filioli non numem⁹ a fruc-
de wlpiū: que fructibz magis
q̄ floribz iudicare nostinūt. Nūm
aliūde piculū ē. Ysdionē ōte me
tuo floribz nō subrepaonē. sed
ustionē a frigore. Aquilo mi-
chi suspectus est et frigora ma-
tutina. que īcipeūtibus solent
pdere flores: pīpe fructus. Ita
qz ab aquilone pandit⁹ vestrū
malū. A face frigoris eius q̄s
sustinebit? Hoc frigus si semel
aīam. aīe quidē īcauta spiri
dormitaue pualerit. ac nemi
ne deinde qd̄ ablit inhibēte ad

uterora eius puenerit: delec
derit in uiscera cordis. et sinu
mentis. conualuerint affectiones:
occupauerit consilij segnicias.
turbauerit iudicij lumen: lib
tatem adduxerit spūs: mox q̄
in corpe solet euenire febricita
tibz. subit quidam ai rigor. et
rigor lentescat: languor fingi
tur uirū. horror austeritatis
intendit: timor solliciat pau
pertas: contrahit animū. subt
hic gia. protrahit longitudo vi
te: sopitur cacodo. ips extinguit.
deseruescat nouitas feruor. i
grauescat tepor fastidiosus:
refrigescat fraterna caritas. blā
diatur uoluptas. fallit securi
tas: reuocat consuetudo. Od
plura? Dissilūt aut lex. abdica
tur ius. fas plerūq; derelinqui
tur timor dei. Denq; postreo
impudentie manus. plumbū ille
remerarius. ille pudendus. il
le turpissim? plenus ille igno
minia et confusione salutis:
de excelso in abyssū. de pacifi
co in sterquilinū. de solio in
cloacam: de celo in cenū. de
claustro in scelm de padiso i in
fernū. Vnapūt et origine hu
ius pestis. uel qua arte uincet.
uel qua superetur uirtute: nō
est huius opis demonstrare.
Alias erit hoc: nūc cepta ple
quatū. Ad questiones et fu
turiores sermo est reseruand?
Ad vineā que iam floruit: an
quide et si nō est qd' floribz

formidet a lingore. sed nō struc
tus sunt securi a vulpibz. Di
cendū aptius quid sint spūalit
er hee vulpes: aut pusille di
cant. aut iubeant? possimū
capi et nō abigi. uel occidi: ea
am introducēda diuīsa hatū
bestiarū genera. ad maiorem
audientiā uocata et cautelā.
Nou sane sermone isto: ut fal
lacio consulam? et nūc deuocio
nis alacritas ppetuet in gīa.
et confessione glie magni eccle
sponsi dñi nri ihū xpi; qui est
sup oīa deus būdc̄ in scla. Amē.

Sermo Sexagesimus quartus

Olli mee pmissioni.
Capite nobis vulpes
paulas que demoliū
tur vineas: nā vinea nīa flo
ruit. Vulpes tēptationes sūt.
Necesse est ut ueniant tēptatio
nes. Quis enī coronabit: ni
si qui legīe certauerit? Aut
quō certabit? si deest qui im
pugnet? Tu ergo accedes ad
seruitutē dei sta in timore. et
pāra aiam tuā ad tēptatio
nem: certus oīs qui pie no
luerit viuē in xpo psecutionē
passurus. Porro tēptationes
diuerse sūt: p ptm diuersita
te. Et initijs quidem tuis tā
p̄ nouellarū teneris floribz
plantationū ineuidentiuis
algoris nocebit: aut tenuīm
in sermone alitero et incipientes
ab hac peste cautos reddidi?
Nam uero pfectiū sanctiori

bus studijs nūme quidem sese
opponere conantur nutrices a
petre audent? sed solent ex occl
to insidiari. quasi quedā frau
dulente vulpecule. spene qdem
uitures. re autē vias. Quātos
uerbi grā ingressos vias uite.
p gressos ad meliora sup sēitas
iustitie bene sentire q; p fālsētes
et p fanentes. fraude pchpudo
vulpiū hanū supplātatos exp
tus suum; et sero in se uirentiū
suffocatos plangere fructus.
Vidi ego hominē aurenē bene:
et rere cognitum. Quid ni vul
pecula fuit? Quātus iugit bo
nū quo solus fruor. si essem i
patria possem utiq; ipatri fra
tribz et cognatis et notis. A
manuēnse: ac facile acquiescē
rent suadenti. Vor quid p dino
hec? Vadd illuc: et saluo mul
tos ex illis et me patrē. Nec
uerendū in loci mutatione.
Ereū dū bene facā? q̄d inter
ē ubi? Nisi q illuc paulo ubio
sanctius. ubi fructuosius degā.
Quid plura? Ivit et perit miser:
non tam exul ad patriā. q̄ ca
uis reuersus ad nouitū. En
am se p didit infelix: et suor
acquisiuit neminē. Eu vna
vulpecula ista tudelicet frustr
toria spes: quā habuit in ac
quisitione suor. potes tu q
q; p reipin in reipso alias ar
q; alias silēs huic iuenire seu
aduertere. si non negligas.
Vis tamē ut ego vnū adhuc
ostendam tibi? Facio? ecā tem
am et quartā quoq; demōstra
bo: si te ad capiendas eas. q̄s
forte ex hijs in via aduenis vi
nea inuenero vigilanter Cur
dū bū p fitentis anulpiā. cū
sibi p fulsius aliq̄d supne gre
sensisse uroxem. subito animū
deliderii p dicandi? nō quidem
ad patres et p pinquos uxra
illud. consanguineū nō acquieui
carni et sanguini: sed quali
purius. fructuosius. forcius q;
passim ad extraneos. et ad ex
onis. Caute dīno. Sane timeo
phetaū incurre maledām: si
que in abscondito acepit fru
menta. abscondat in plis? et
contra ewangeliū facere: si
que in aure audiuit p dicare
ut sup tecta. Vulpes est: atq;
illa prudentior. quo
oculator veniens. Sed capi
o tibi eam. p rimo moyses dic.
Non arabis in primogenito
bouis. Hec paulus incipias
nō neophitū inquit: ne in su
phiam elatus. incidat in iudi
cū dyaboli. Et iterū. Nec si
q; inquit sumit sibi honorē:
sed qui vocat a deo tamq; aa
ron. Item ipe. Quo p dicabūt
inquit. nisi mittant? Et sanc
monachi officiū non docere
esse: sed lugere. Ex hijs silibz
q; collās michi vero rethe et
capio vulpem: ne demoliatur
vineā. Ex hijs namq; claret
et ctū ē. q; publice p dicare nec

monacho cōueniat? nec nouia
o expedit: nec nō missio licet.
Porro cui hec tria ueniūt? q̄
ra consciē demolitio ē: Ergo q̄r
quid tali alio suggeratᵉ. siue sit
illud tua cogitatio siue īmissi
o p angelū malū: dolosam ag
nosce vulpeculā id ē malū sub
specie boni ¶ Sed aspice aliā.
Quātos er monasteriis spīm
feruētes hēnt soluendo suscepit?
er aut repetitos euomuit. aut
renuit cui hēnt legem nō mō
remissos sed eaā dissolutos: er
q̄ apparuit vulpeculā affuisse
ubi tanta ē strā est vastatio vi
nee. id ē uite er consciē hoīs de
rimentū. Cogitabat si solus
degeret. multo se copiosiores
fructus p̄cepturū. quippe qui
in cōmuni uita tanti spūalis
gē fuisset expers. Er bona vi
sa est sua cogitatio sibi: sed ve
eritatis iudicatur. magis illi e
audē cogitatione vulpē demo
uente fuisse ¶ Quid illud qd'
nos quoq; ingens in domo is
ta er tam grauit inquietat no
tabilem loquor quorūdā qui
nē nos sūt supstitiosā abstinē
tiā? er qua se omnibz sibi q; oēs
molestos reddūt. Quo nō hȳ
pa discordia tam grauis. er
siue illius consciē dissipatio est.
er qd' in ipo est grandis vince
huius quā plantauit dexter
dūi. nīe salutis oīm vnanimi
tatis demolitio. Ve homi: per
quem scandalū uenit. Qui scā
dalizauerit unq̄ vnū de hȳs pu
sillis: durū est qd' sequit. Quā
to dignora merer? qui tantā et
tam scām multitudinē scandā
lizat. Durissimū pelis iudiciū
portabit quicūq; est ille. Sz hec
alias ¶ Nūc uero intendamus
his qui a sponso dicit sup pu
sillis er astutis his aialibus
qui demolīt vineas. Pusillus
dicerim non malitia: sed sub
tilitate. Astutū siquidē natūa
hoc genus est aiantis. primū
q̄ ad modū ad nocendū in oc
culto? er uidet muchi congruen
tissīe designare subtilissima ḡdā
uiaa specie palliata inuitī: q̄
lūi unq; formā p̄missis ad noīa
tā exemplis paucis licet iam
aliq̄ aliter explī. Nec etī aliō
nocere queūt: nisi q̄ se uirtutes.
ūtutī quadā similitudīe mentiūt.
Sūt autē aut cogitationes ho
minū uane: aut facte īmissio
nes p angelos malos. angelos
sathane. qui se transfigurāt in
angelos lucis? parantes sagit
tas suas in pharetra hoc ē in
occulto: ut sagittent in obscu
ro tōs corde. Unde er pusillas
eas. p̄ter hoc text dicit. q̄ ei ce
cera uitia quadā quasi corpu
lenta sui manifesta se p̄beāt:
hoc genus p sui subtilitate ḥ
haut facile aggressa er ideo nō
nocere possit? nisi dūtaxat a
p̄fectis er exercitatis. er qui ha
beut oculos illūiatos cordis
ad discretionē boni er mali. nīe

nueq; ad dilacionē spūs: qui
cū aplō dicere possint. qr nō ig-
noramus astucias sathanē neq;
cogitationes eius. Et uide ne for-
te ob hoc a sponso iubeant. nō
quidē extinguī. uel abigi uel oc-
cidi. sed capi: qd' utiq; hmōi
spūales dolos astq; betholas oī
uigilantia et cautela obseruāi
oporteat et examinari et sic ca-
pi idq; cōprehendi in astucia su-
a. Ergo cū pdic' dolus. cū fraus
apitur. cū cōuīct' fallitas. tūc
nunc dicit. capite uulpis pusil-
la: que demoliebant uineam.
Deinde diam' hoiem in sermo-
ne capi: sicut habes in euāge-
lio. qr cōuenerūt pharisei in u-
nū. ut caperent ihm in sermōe.
Ita ergo sponsus capi iubet ul-
pes pusillas que demoliūt' vi-
neas: id est dēphendi cōuīct' p-
di. Solū hoc malignitatis ge-
nus id ppriū habet. ut aguitū
iam nīme noceat: ita ut ag-
nosci sic illi expugnari. Quis
eūi nisi demens computa deapu-
la sciens et prudens pedē mittit
in ullam? Suffiat ergo si capi
antē qui hmōi sunt. hoc ē si p-
das et deducas ad mediū: qppe
quibz apparē pire est. Non sic
erūt vicia. Nempe manifesta
nemīnē manifeste nocēt? sciēn-
tes capiuntur. si paucē reluctan-
tes: utpote vi non dolo agēna.
Ergo contra hmōi apte se-
quentes bestias. non īuestiga-
tione opus ē: sed retentatione.

Dolas has vulpes puulas di-
silamices marias qr pdire iam
nō nocent: sufficiat in lucē edu-
ci et capi in calliditate sua. Nam
foueas hīnt. Tam magr et cū vl-
pes iste et capi iubent: et puule
delarbunt. Vel ideo puule. ut n
nascentia uitia in ipō ortu dā
magr puula sūt uigilanter obser
uans illico cōprehendas: ne ael
rescia plus noceant et difficiliꝰ
capiant. Et si iuxta allegoriā
ecclās vineas. vulpes hereses.
uel potius hereticos ipōs intel
ligamus simplex est sensus. ut
hereses capiant' potius qī effu
gentur. Capiūtur dico. nō ar-
mis sed argumentis. quibz re
fellant' errores eoz: ipī uero si
fieri pt reconsiliēt' catholice. re
uocent' ad fidem xpi. Hoc ē enī
nolūtas eius qui uult oīs hoī
nes salvos fieri: et ad agnitiō
nē ueritatis uenīre. Hoc denīq;
uelle se phibz: qui non simpli
ter capite vulpes. sed capite no
bis inquit vulpes puulas. Si
bi ergo et sponse siue idq; catholi
ce iubet acquiri has vulpes ait
ait: capite eas nobis. Magr hō
de ecclia exercitatus et doctus si
cū hereticō hoīe disputare ag
gredīat. illo suā intentionem
dingere debet: quatinꝰ ita errā
tem cōuīcat. ut et cōuertat: et
cognitans illud apli iacobi. qa
qui cōuerti fecerit pctorem ab
errore vie siue salvabit aiaz su
am a morte: et opiet multitudi

nē pcōz. Si reuera noluerit
nec cōiuchus: post pmā iam ex
sclām āmonitionē utpote qui
ōino subuersus est erit sēm a
plin denudandus. Ex hoc iā mel
lus ut quidē ego arbitror. effuga
t aut eaā relegat: sp sinit vine
as demoliri. Nec ppēa sane ni
chil se egisse putet. qui hereticū
uare et cōiuare? hereses cōfuta
uit: ut et filia a uero clare apte
sp distinxit? prana dogmata
plana et irrefragabili rōne pra
ua esse monstrauit: prauū deu
sp intellām extollentem se aduer
sus scām dei in capaudinē rede
git. Neupe cepit nichilominus
qui talis opatus ē vulpem. et
si non ad salutem illi: et cepit
eam sponso et sponse. sp̄ius ali
per. Nam et si hereticus nō sue
rexit de fere. ecclia tū confitentē
in fide: et quidē de pfābz sponse
sponsus sine dubio gratulatur
Gaudiū etenū dūi sozcando nīa
Denuq; non putat a se alienā hu
ana tūa? qui se nobis tam dig
nanē assōciat. dū iubet capi vl
pes non sibi sed nobis scīī: ca
pite inquiēs nobis. Adūcere est
eīī sp aut nobis. Quid hac no
re sonalius? An non tibi uide
hoc dicere quasi quidam pfa
milias. qui p se nil habeat? sed
omnia cōmunia cū vroze filijs
et domesticis? Et qui loquit? ds
est. minime cū ut deus id loquit.
sed ut sponsus. Capite nob vl
pes. Vides sp scalit loquitur:
qui socīī non habet? Potat di
cere michi sed maluit nob: con
sozao delectatus. O suauitatē. o
grām. o amoris vim. Ita ne sī
mus oīm? unus tūs est oīm?
Quis hoc fecit? Amor dignatus
nescius? dignatōe diues. affīī
potens. suasu efficax. Cui uolē
tius? Triūphat de deo amor. Sz
tū tam nō uolentibus? Amor ē.
Que ista est uis q̄so tam violē
ta ad uictoriā? tam victa ad vi
olentiā? Denicz seneciptu exiu
anuit? ut saas amoris fuisse.
sp plenitudo effusa ē. sp altitu
do adequata est: sp singulaiū
assōciata est. Cū quo nam alti
o admirande sponse? tam suauē
uare consozciī? Nobis iugis ma
pue. Cui tecū? An ecclie de gen
bus? De mozalibz et pcōzibz
collecta ē. Illā scimus que sit. Sz
tu quis es ethopisse hui? tam
ambitiosus amator? Sane nō
alter moyses: sed plus sp moy
ses. Num tu ille es speciosꝰ for
ma pre filijs hoīm? patrī dixi:
candor es lucis eterne? splendoz
et figura substancie dei: postre
mo sup oīa deus būdatus i scīa.
Amen Sermo Sexagesimus quinnus

Duos vobis sup vno
capitulo disputauī sino
nes: cetenū paro si au
dire non tedeat. Et nūquidnī teor.
Nam sp ad nrām quidem spec
tat domesticā vineā que nos
estis. satis me arbitror in du
obz fecisse sermonibz: p multuē

64

to illi aduersus insidias rapti
ri generis vulpiū. qui sūt adu
latores. detractores. ac seductō
rij quidam spūs: quam ex assuet
mala sub specie boni inducere.
Verū dūce vinee non ita. Illā
loquor que implenit terrā. aut
et nos porro sum? vineā gran
dem nimis dūi plantatā ma
nu: et redēptam sanguīe? riga
tam uerbo ꝑ aquam grā: fe
cūdatam spū. Ergo plus ꝑ ꝓ
curā geritis: in cōi minus ꝑsū
Mouet me autē ꝑ ipā multitu
do demolientiū eam? defensan
tiū paucitas: difficultas defen
sionis. Difficultatē occultando
facit. Nam cū ecclia semp ab in
imo siu vulpes habuit: quo occ
compte et capte sūt. Confligē
bat hereticus palam: nam inde
hereticus maxīe qđ palā vince
capiebat et succūbebat. Ita ergo
facile ille capiebant vulpes. Q
cū: Si posita in lucē ueritate
hereticus in sue ꝑtinacie tenebs
remanēs: solus foris relegatu
aresceret: Nichilominꝰ capta
reputabatur vulpes cōdēpnata
ꝑfidie: et impio foras misso
obstruatur uiaꝝ iā uicturo. nō
fructu. Et hoc uxta ꝓphetam
erant illi ubera arentia et vē
ter sterilis? quia non repullu
lat error publice confutat? et
falsitas apta non germinat.
Quid facimus hijs maligꝝ
nissimis vulpibz ut capi que
ant. que nocere qꝫ vince ma

lūt? et ne appare quidem volē
sed serpe. Quibz una mentio
hereticis semp fuit captare glo
riam de singularitate sūe? sola
ista maligniōr ceteris. versu
or qꝫ hereticoz. dāpnis pascitur
alienis: ꝑprie glie negligens.
Docta credo exemplis verū. q̄
pōtue euadere non ualebāt: q̄
confessum capiebanē. quam est
nouo maleficij genere. opari
misterū iniquitatis. eo lucrum?
quo latentius. Demiꝝ indurere
ut diat tenebras sibi: firmaue
runt sibi sermonē neꝝ? Iura p
iura: secretū ꝑdere nolu. Cui uerō
alias ne tenuit quidē iurare ul
latenus acquiescūt ꝑter illud
de euangelio: non iurare neq;
p celū neq; p terrā et cetā. O stul
ti et tardi corde repleti plane p
phariseico spū: liquantes cu
lem et camelū glutientes. Iu
rare non licet? et licet peiurare?
An in hoc solo varīq; licet? De
quo nam michi euangelioꝝ
loco pōtuis istam accepisse?
qui ne iota quidē ut gl'ānū ꝑ
ritus? patet nos et suspiciose
obseruare de iuramento: et fla
gitiose pēiurare de perimo? ?
O puer sinte. Od ad cautelā
consulēdū ē videlicet nō iurare.
hoc ubi mandat uice tam con
tenciose obseruare: et qđ imo
bili iure sancitū est. nō pium
dū saluz hoc tamq̄ indifferēs
p sua uolūtate dispensant. nō
iungunt. sed ne misterū public

mus? quasi glā dei non sit: reue
lare sermonē. Au dei ī̄ndeant glie?
Sed magis credo q̄ pandē erubes
cant: scientes ī̄ gloriā. Nam ne
fanda et obscena dicunt agere
in secreto: siquidē et vilpiū pos
centoza ferent. Sed taceo que
negauent: ad mā̄festa rēdeant.
An iuxta euangeliū. scīū cauē
dare canibz et margaritas poz
cis? Ac istud apte fateri est se nō
esse de ecclia: q̄ oīs qui de ecclā
sunt canes reputent et porcos.
Sine exceptione cū oīibz qui
de sua secta non sūt: suū illud
quicq̄d est subtrahendū existi
mant. Cetū hoc est si scandala
non rēdebūt. ne manifesti fiāt:
nempe q̄ oīmodo fugiūt. q̄z
non effugient. Responde michi
o homo. qui plus q̄ oportet sa
pis: et plus q̄ dicā p̄ delipis.
Dei ē an uero misteriū q̄ occul
tas? Si est aut non ad eius glo
riam pandis? Nam glā dei re
uelare sermonē. Si non aut fi
dem habes in eo q̄ non est dei?
nisi q̄ hereticus es? Aut igit de
i secretū ad glām dei p̄dant? aī
dei negent misteriū. et nūme
se hereticos negent: aut certe
nuchlomin⁹ mā̄festos se faceā
tur ī̄micos glie dei qui nolūt
manifestū fieri. q̄d ei nozūt fo
re ad glām. Sant nempe scrip
ture ueritas. Glā regū celare
uerbū: glā dei reuelare sinonē.
Non vis tu reuelare? Non ergo
vis dei glificare. Sed forte non
crapis scripturā hanc? Ita est:
solius se euangelij p̄ficere e
mulatores et solos. Rūdeant
p̄inde euangelio. Qd̄ dico aut
in tenebris. dicite in luce: et q̄
in aure audias p̄dicate super
tecta? Iam non lucet silere. Vsq̄
quo occultū tenes? qd̄ palam
deus fieri iubet? Vsq̄ quo opūs
est euangeliū virū? Suspicor
virū? non est pauli: nā ille fa
tetur suū opūs nō esse. Et si
quis opūs est euāgeliū me
ū: in his est opūs qui pereūt
Videte ne nos dicēt apud quos
euangeliū inuenio opūs. Qd̄
apulus qd̄ peanis. An forte nec
paulū crapinas? De quibusdā
ita audiui. non eū int' nos oēs
p oīnia concordans: et si a no
bis oīs dissentaneus. Atuero
cor ūba et sēpta et traditiones
que corpaluer cū saluatore fin
xerūt: pari auctoritate euan
gelij aīcti ni falloz indifferenē
crapinas. Rūq̄d illi opūs tenue
re euangeliū suū: Rūq̄d in de
o carnis infirma moras horri
da? carnas iguominia tacuere?
Et quidē in omnē terrā exiuit
sonus eoz: et in fines orbis
terre uerba eoz. Vbi aplica for
ma? et uita quā iactas? Illi
clamant nos susurranes: illi
in publico nos in angulo? Illi
ut nubes uolant: nos in tene
bris ac subterraneis domibz de
litescas. Quid sīlē illis ī vobi
ostendis? Au qd̄ nobilū mu

lerculas non unq̃ arcãdus
as? sed iucundius. Non eque
omitrao. ut cohabitatio: sul
picioni placet. Verũ quisnã de
illis sinistrũ quipiã suspicaret?
qui mortuos suscitabant: fac
ti siliter: et vnã recãbentẽ pu
tabo feminã et uirũ. Quoꝯ u
trumẽ tibi usurpas illoꝝ dispẽ
sationẽ: quoꝝ sãctitatem nõ ha
bes. Cũ femĩa semp esse et nõ
cognoscere feiam? nõne plus
est q̃ mortuũ suscitare? Quod
minus est non potes? et qd̃
maius ẽ vis credam tibi? Coꝯ
die lacus tuũ. ad lacus iuuen
cule est in mensa: lacus tuus
ad lacũ eius in camera. oculi
tui ad illius oculos in colloq̃
o? manus tue ad manus ipi?
in ope? et continens uis puta
ri? Esto ut sis: sed ego suspiciõe
non careo. Scandalo michi es:
tolle scandali causã. quo te pro
bes. uerũ ut iactitas euangeli
j emulatorẽ. Qui scãdalizat
unũ de ecclia? nõne euãgeliũ coudẽpnat illũ? Tu eccle
siã scandalizas. Vulpes es de
moliens vineã. Iuuate me so
cij ut capiat. Vel potius capi
te nos nobis etiam. o angeli
cã. Verũm ẽ ualde: opta est
iniquitate et impietate sua?
plane tam pusilla atq̃ subtil?
ut facile hũanos fruster obtu
tus. Nũq̃ et nos: ꝓcul uox
illa ad vos utpote sodales spõ
si: capite nobi vulpes paruulas.

Ergo facite qd̃ iubeũ? capite
nobis hanc tam versipellem
vulpeculã: quã ecce iamdiu fr
ustra insequim. Docere? sug
gerite qualiter fraus deprẽdat:
hoc eũ est capisse vulpem? q̃
longe plus nocet falsus cacho
linus: q̃ si uerus appareret here
ticus. Non ẽ autẽ hoĩs scire q̃
sit in hoĩe. nisi qui forte ad hoc
ipm̃ fuit. uel illuminatus spũ dei:
uel angelica informatus ĩdul
tria. Qd̃ signũ habitus ut palã
fiat pessima heresis hec. docta
mentum non lingua tm̃ sed vi
ta. Etquidẽ recens uastatio vi
nee vulpem indicat affuisse? q̃
nescio qua arte fingendi ua
sua confidit vestigia calliditã
mũ aĩal: ut qua uel inter uel
ereat. haud facile queat ab ho
mine deprehendi. Cũq̃ patratio
pus. non appareat auctor: ma
p ea que in fame fiũt ãicta dis
silat. Deniq̃ si fidem inirogas:
nichil xpianius. Si cõuersa
onẽ: nichil reprehensibile? Et q̃
loquitr̃ factis probat. Vides hoĩ
nẽ in testimoniũ sue fidei frequẽ
tare ecclam? honorare pbros.
offerre munus suũ. confessio
nẽ facere. sacramẽta cõmunica
re. Quid fidelius? Jam qd̃ ad
uitam moresq̃ spectat. neminẽ
concutiat? neminẽ circumueit: nei
nẽ supgredit. Pallent insup o
ra ieiunijs? non comedit panẽ
oculus: opatur manibz vnde
uitam sustentat. Vbi tã vulpes?

LXV

Tenebamus eā: quō elapsa e
manibz: Quō tam repente dis
paruit: Justemus uestigem.
a fructibz eius cognoscem eam.
Et certe vineaꝝ demolitio testa
tur vulpem. Mulieres relictis
viris: et ecclīam uiri dimissis vxo
ribz ad illos se conferūt. Cleri
et sacerdotes populus ecclīs q re
lictis: inermi et barbara apud
eos inter pastores et pastores
plerūq; ignota fiūt. An nō grauis
demolitio ista: An nō opa vul
pium hec. Verū non apud omnes
forte ista tam manifeste deprehen
duntur: et si fiāt non est unde p
bentur. Quo nā nō capiam illos:
Reuertamur ad considerandū et con
tuendū fenarū: hac etiā inter eos
nemo qui careat. Interrogo vnā
quēpiā hoꝝ. Heus tu bone vir
quena hec mulier: et unde hec
tibi: Vxor ne mea: Non inquit:
nā nomo istud nō conuenit meos.
filia ergo: Non. Quid: Non
soror. non neptis nō aliquo sal
tem ꝓpinquitatis uel affinita
tis gradu attinens tibi: Nul
lo ꝓrsus. Et quō mea tibi cum
ista conuictrīa tua: Sane nec
hoc tibi istud. Cohabitationē
si nescis uxoꝝ et fenarū in hys
qui vouere conuictrīā ecclīa
uetat. Si non vis scandalisa
re ecclīam: eice feminā. Alioqn
et hoc uno certa que nō adeo i
manifesta fiūt pauldubio ex
dubia fiūt. Sed quo multi in
quis euangelij loco mōstras
phibitū istud: Euangeliū ap
pellasti: ad euangeliū ibis.
Si obedias euāgelio non fac
es scandalū: phibet eū plane
euangeliū scandalū fieri. Fac
autē tu: istam non amouēdo
uxta conscientiā ecclie. Suspect
eras: ac nūc manifeste censebe
re et contēptor euāgelij et ec
clie aduersator. Quid iudica
ns fratres: Si pauar fiāt. ut
nec obediat euangelio nec ec
clie acquiescat: quid iā corri
gi uerisimi pt. Nōne apte nobis
iudet deprehensa fraus et com
prehensa wlpes: Si nō amo
uet feminam: nō amouet scāda
lū. Si nō amouet scandalū ei
amouere possit: transgressor
uener euangelij. Odi factura
ecclia est. nisi ut amoueat illū.
qui nō wlt amouere scāndalū:
ne sit silis illi inobediens. Nā
hoc mandatū habet ex euan
gelio non parere nec ꝓpio odio
scandalizāti se. nō manui nō
pedi. sed euelere illū: absidē ista.
et placere a se. Si inquit ecclīam
non audierit: sit tibi sicut ethni
cus et publicanus. Ferim ne a
liquid: Puto q; ferimus. Cepi
vulpem: et fraudē precipimus.
Manifesti fiūt qui latebāt. fal
si catholici viri depīdatores ca
tholice. Ereū dū meū dulces
capiebat cibos. corpus dico et
sanguinē xpi. dū in domo dei
ambulauim⁹ cū consensu: fuit
suadendi locus. ymo oportuni

tas seducendi. Iuxta illud sapie.
Subuersor oze deapit amicū suum.
Nūc autem sacale scdm sapiēaz
pauli posb primā et scdam cor
reptionē uel ām onicionē hēticū
hominē deuitabo. Scies qz subu
ersus est qui eiusmodi ē: ac per
inde cauendus puidere. ne iam sit
et subuersor. Itaqz non uchil ē
iuxta uerbū sapientis: in insidi
is suis captos cē iniquos. illos
pserim iniquos. qui insidijs pro
armis uti cauta sūt. Nam con
flictus oīno ab hijs. et defensio
periit. Vile nempe hoc genus
et rusticanū: ac sine lris et pz
sus imbecille. Denicz vulpes si
et pusille. Sed neqz illa in quibz
male sentire dicunt defensibilia
sunt: nec tam subtilia q̄ suasi
bilia. idqz dūmodo mulierculis.
rusticis et ydiotis: quales utiqz
oīes sūt quotquot adhuc de
hac secta esse ex pauis sum. Nec
eū in cūctis assertionibz eoz nā
multe sūt: nouū quid aut iau
diti audisse me recolo. Sed qd
tritū aut diu uentilatū inē an
tiquos hereticos: a uris aūt cō
tritū et euentilatū. Dicendū
tamē et dicam quenā ille ēp
ue sint. prim quas salsicanūbz
se catholicos minus caute rel
pondentes ipi confessi sūt pū
quas diuisi abīuicem uagātes
de inuicem pdiderūt. ptim quo
qz quas nōnulli eoz redeūtes
ad ecclām detexerūt. Non q ad
oīes rūdeam. nec eū nāe est:
sed tm uti inoleuerūt. Ac illud
alterius erit opus sermonis. i
laudem et gliam nois spōsi et
delicie ihu xpi dñi nri: qui est su
p oīa deus bñdc in scla. amē.

Sermo septuagesimus septi

Capite nobis vulpes
paulas que demoli
unt vineas. Ego e
go ad vulpes illas. Ipse sūt que
pregrediūt viam: et vindem
ant vineam. Non sunt contēn
dende viam. nisi et demolian
vineā possint: addentes puan
canonē. Non sufficit hereticos
esse: nisi et ypocrite sint. ut sūt
supra modū pernās pauū. Hij
sunt qui veniūt in uestimētis
ouiū: ad undandas oues. et spo
liandos agnes. In non ubi
uenaqz res impleta uidet ubi
fide plebes. et plebibz sacerdos
deputatus inuenitur. Qui nā ibi
pdones. Hij habitu sūt oues.
et actu vulpes: actu et crudelita
te lupi. Hij sī q boni uidēi nō ē;
mali nō uidēi. sed ē uolūt. Mali
sī et bōi uidēi uolt. ne soli sūt mali.
Mali uidēi timēt ne pax sit mali
Cretū unū sp malicia pla nocu
it: nec ūq bonū ni bōi silatōe de
ceptus ē. Ita ergo i malū bono
rum. boni apparere studentur.
mali nolūt. ut plus liceat ma
liguare. Decp ēi ē apud eos v
tutes colere: sed colorare uina
quodam qi uirtutū mimo. De
uiqz simplicitatis impietatem.
noīe religionis inuolūt: tuo

LXVI

mine religiosus inuenitur: ino
cenciã diffiniũt. cũ in apto nõ
legerẽ: inocentiã pinde solũ sibi
uendicantes colorem. In operi
mentũ turpitudis. continẽtie
se inligauere uoto. Porro tur
pitudinẽ in solis erisimãt re
putandã vxoribz: cũ uel sola sit
ea que cũ vxore est causa que
turpitudinẽ excusat in omni.
Rusticani hoĩes sunt. et vdiote.
et prius contẽptibiles: sed non
est dico uobis cũ eis negligẽs
agendũ. Nullũ enũ ꝓfectũ ad
ꝑfectionem: et seruo eoꝝ ut cau
ter serpit. Denicꝫ non negle
xit ꝑfectos qui de hijs quondam
tam manifeste vaticinatus ẽ
dicente apło. Spũs autẽ ma
nifeste dicit. qꝫ in nouissimis tpibz
discedent quidã a fide attẽdẽtes
spiritibz erroris et doctrinis demo
niorũ. in ypocrisi loquẽtiũ mẽ
dacij. et cauteriatã habentiũ
suam conscientiam: prohibentiũ nu
bere: abstinẽ a cibis quos deus
creauit ad percipiendũ cũ grãz
actione. Istos prius: istos dice
bat. Hij nubere prohibent: hij a
cibis abstinent quos deus cre
auit ad percipiendũ: de quibus
postea uidebim. Nũc autẽ vide
re si non ꝑtue demonij et non
hoĩm iudicium hoc: sed in qꝫ
ꝓdixerat spũs. Quere ab illis
siue secte auctorẽ: nẽinẽ hoĩem
habũt. Que hereticus non ex ho
mibz habuit. ꝑtũ hereticũ.
Manichei manem habuere

pincipem et ꝓceptorẽ. Sabellius
sabellij. arrius arrij. eunomi
us eunomij. nestorius nesto
rij. Ita oĩs ceteri huiusmodi pesti
fere singule singulos magnos hoĩes
habuisse noscũt: a quibz originẽ
simul' duxere et nomẽ. Quo
nam ille tuos? cyrillo ue crisebius?
Nullo? qm non ẽ ab hoĩe illorũ
hereseos: neqꝫ p hoĩem illam ac
ceperũt. Ablatũ est ut p reuelationẽ
ihũ xpi? sed magis et ablatũ du
bio ut ipse sibi ꝓdixit: p ĩmissio
nem et immundos demoniorũ. in ypo
crisi loquentiũ mendacij phibentiũ
nubere. In ypocrisi plane hoc. et
vulpina dolositate loquũtur. si
gentes se amore id dicere estima
ns: qd magis cũ turpitudis con
fouende et multiplicande adine
uentũ. Nec cũ in apto est ut ni
ver quo vnqꝫ hoĩ xpiano p sua
den ponit? nisi qꝫ hij adeo besti
ales sũt. ut nõ aduertant qua
lẽ oĩm ĩmundiciã laxet habenas
qui nupcias dãnat? aut certe
ita plenũ nequicia. et dyabolica
malignitate absorta? ut aduer
tentes dissilent: et lecent in pdi
tionem hoĩm. Tolle de ecclia hono
rabile cõnubiũ. et thoꝝ ĩmacu
latũ? nõne replebis eam cõcubi
tus. incestuosis. seruilibus. mol
libz masculoꝝ cõcubitoribz? et
oĩbz denicꝫ grie ĩmundicijs. Fuge
ergo virilibz aut saluari vnũ
sa mõstra hec hoĩm: aut nume
rũ saluandoꝝ ad cõtemptũ re
digi pauciatẽ. Qm pars i vno:

ꝙ largus in alaꝺ. Neuaꝝ hoꝛ
cōpeat saluatoꝛi. Quiꝺ? Coꝛo
nabiꝫ aurpuiꝺ? Nichil minus
ꝺeceꝛ honestatis auctoꝛē. Dāp
nabiꝫ vnūlibas p̄ter pauaa
los cōtinentes? Non est hoc eē
saluatoꝛē. Ciara eius in cīs cō
tinentia: neꝙ pro cauallo ꝙsti
ad cīas pleniuꝺo illa semeꝙ
sam eriuaniuit. Et quō de illa
oīs̄ accepim⁹? si solis mdulsit
continentibz p̄cipū siu? Non
est qꝺ ad hoc rūdeaut. Sed ne
ꝙ ad illuꝺ credo. Si honestaa ī
celis est locus non sit autē ho
nesto et aupi consoꝛaū. sicut
non est societas lua ad tēbras:
p̄cō nēinē īmundoꝝ locus ī lo
co saluus manet. Si qs̄ aūt aliꝫ
sapit. arguet illū aplica uoꝛ:
absqꝫ oī ambiguo asseꝛēs. q̄m
qui talia agūt regnū ꝺei nō pos
siꝺebūt. Quia iā eriet ꝺe cauua:
hec insiꝺiosa vulpecula. puto
in foueā depḥensa in qua sibi
ꝺuo q̄ foꝛamīa fecerat: vnū
quo ingreꝺi alēm quo ereat. Nā
sueuit ita. Viꝺe ergo quō uno
biꝫ illi inclusus sit exitus. Si
solos in celestibz continētes col
locat: pter maꝛia pte salus.
Si oēm spuraaā p̄ter aī cōta
nentibz collocat: p̄ter honestū.
Sed iustus peꝛit ipa? neꝙ hac
exitura neꝙ illac: reclusa ꝓpeꝛ
o et capta in foueā quā fecat. Q̄
ꝺam tamē ꝺissentaentes ab ali
is: inter solos uirgines matri
moniū contrahi posse facentur.

Verū quiꝺ in hac ꝺistinctione n
nouis afferre possint non vi
ꝺo: nisi qꝫ p ubiuꝫ quiꝙ suo sa
menta ecclie tamq̄ matris vi
cera ꝺente uipeꝛo cerraā iuꝛe
ꝺilacerare conenꝺit. Nam q
ꝺicaut p̄tenꝺere ꝺe p̄mis cōiu
gibz quia v̄gines eraut. quiꝺ
istuꝺ queso matrimoniū p̄iuꝺi
cat uel uocaā quo minus eriē nō
uirgines contrahi liceat? Sed
nescio quiꝺ se in euangelio ī
uenisse suspicaut: qꝫ sue ꝛepte
frustra exīstimāt suffragari.
Illuꝺ credo qꝫ ꝺns aī p̄mulsiss̄
testimoniū ꝺe geneſi. et creauit
ꝺeus hoīem aꝺ ymagiē et simi
tuꝺiē suā. masculū et feīaā
creauit eos. postea inquit: ergo
qꝺ ꝺeus cōiūxit homo nō sepa
ret. Nos inquit coniūxit ꝺeus.
quia v̄gines ambo eraut: et
iā non licuit sepaꝛi. Non erit
autē ex ꝺeo copulacio seuis pte
ssūpta. Quis abi ꝺixit. ꝓteā a
ꝺeo cōiūctos quia v̄gines erāt.
Nam serpeuta hoc loquit nō.
An non v̄gines eraut inquis.
Eraut. sed nō est iꝺ ipm copla
tos v̄gines: et copulatos quia
uirgines. Quāqꝫ ne hoc qꝺē
noīaā ꝺicti repies. qꝫ v̄gines
essent: q̄nus essent. Seruū sāe
exp̄ssa ꝺubitas ē non v̄gineaꝫ:
aī ꝺēn est masculū et feīam ar
auit illos. Verno quiꝺē. Non
eēt naturalis copula. corpm re
quiret integritatē: sed sexuum
aptitudinem. Bene quiꝺe ipsā

inclinans spūs scās scrū expl
sit et ūginitatem tacuit: nec de
dit occasionē venandi ūbū inſi
diosis volentibus. Qd' magis lubē
ter fecissent: q̄uis id quoq; fruſ
tra. Quid enī si dixisset? virgi
nes creauit illos. Nū ppēa cō
tinuo obtruncasses solos ūgies
iungere cōūgi? Et tamē quō ex
tirpasses ex sola ūbi occasione?
quō exstirpasses sectas et errā
tes nuptias? quō insultasses ca
thol̄ice sectæ lenones q̄ adiuuāt cā
to libentius cōūgentes. quanto
plus eos de turpi ad honestū
transire non dubitat? Forsitan
et reprehendentes deū ppter papi
am fornicariam ducere. Hunc
autē et occasio deest: et libet gra
tis hereticū esse. Nam religioni
si qd' usurpasti ad astruendū
errorem tuū plus ad destruen
dū valere ūcundū est: pter facere
nichil. contra te plenū. Hunc
autē audi qd' ex toto te aut cō
fundit aut corrigit: et hēsim
tuā ipsius concrepat et cōminu
it. Mulier quādiu vir eius
viuit: alligata est uiro. Si autē
dormierit vir eius soluta est:
cui vult nubat tantū in dño.
Paulus ē qui concedit vidue
ut cui vult nubat: et ei econtra
papis nullā preter ūginē nu
bat. et hoc nisi ūginī: ut non
cui vult nubat nec ipa. Quid
manū dei abbreuias? Quid
larga bādōne nuptarū re
stringis? Quid pruī uēdicas
uirginū? qd' indulsit est seruis?
Non concederet hoc paulus ni
si liceret. Ar patri dico concedit?
vult quoq;. Volo inquit adoles
centiores nubere: nec dubiū
qn vidnas dicat. Quid tuā
festinus? Ergo qd' concedit q̄a
licet: etiā vult qr expedit. Qd'
licet et expedit? hereticus pro
hibet? Nichil ex hac phibitiōe
psuadebit: nisi qr hereticus ē.
Sup ē ut et de reliquo apli
ce ppheten istos aliq̄n culū exa
gitemus. Abstinēt nāmq; hi
ut pdixit ille a cibis: quos
creauit deus ad capiendū cū
gnitū actione. Hinc quoq; he
reticos esse pbantes: nō sane
qr abstinent sed qr hereticē ab
stinent. Nam et ego interdū
abstineo: sed abstinentia mea
sanctiō ē p pcis: nō superstitiō
pietatis. Nū redarguim? pau
lū q̄ castigat corpus suū et in
seruitutē redigit? Abstinebo
a vino: qr in vino luxuria ē.
Aut si infirmus sū modico
utar: iuxta consiliū pauli. et
Abstinebo a carnibz? ne dū
nimis nutriūt carnē: sil' et
carnis nutriant uitia. Panē
ipm cū mensura studeo sumē?
ne onerato ventre stare ad
orandū cedeat: et ne ip̄o pe
ret etiam in ppria. qr panē
meū comedentiū in sanctua
re. Sed ne simplicia quidē aq̄
ingurgitare me assuescam:
ne distensio sane uentris vi

ꝑ ad tallacoñē ꝓtingat libi-
dinis. Heremus alit. Nempe
horreo lac: et quicꝗd ex eo cōfi
citur. postremo omne qd ex ca
mi parat. hāc et xpiane si nō
dicto. qr ex coitu: sed ne ad coi
tū puocent. Cenn qd sibi volo
ꝑ ima gñalit oñe qd ex coitu
geniatur uitat. Suspicoñē ge
nerat ui obseruatio usta abor:
tam siguauit expilla. Decipta
men si de regula mediocr hoc
ꝑfers nobis. non reprehendim?
carnē carnis: quā nemo ūquā
odio habuit. Si de disciplina
abstinentiā ꝺ ē spūalib medi
ocr scola. carnē uinnē approba
mus. qua carnem domas: fre
nas libidinē. Ac si de insania
manichei ꝑsentis būtiacenae
dei: ut qd ille creauit et dona
uit ad capiendū ai grām ac
cione tri nō mō ingratus. sed
et crudor. reuiarius īmūdū de
cernas. et cauēꝑ a malo absti
neas? non plane abstinēcā
collaudabo: sed execrabor blas
phemiā. recꝑ magis īmūdum
dixerim qui īmūdū qd putas.
Oīa mūda mūdis aut ille re
ctū optimus estimator: et nichil
īmūdū nisi ei qui īmūdū qd
putat. Inmūdis autē et infide
libz nichil ē mūdū: sed pollu
ta est et eoꝝ et mens et cōscia
Ve qui respuitis cibos quos
deus creauit? iudicantes im
mūdos et indignos quos tra
mans in corpa uīa: ai ꝓ ceteris

uos corpus xpi qd est ecclia tā
ꝑ polluos et īmūdos expue
rit. Nō ignoro qꝺ se solos corꝑ
xpi esse gl'iantur: sed libi hoc ꝑ
suadeant: qui illud quoꝝ per
suasū hūt. ꝓtectum se habē co
die in mensa sua corpus xpi
et sanguinē consecrandi ad mu
nēdū se in xpi corpus et mēbra.
Nempe aiūt se sacrelōres a
plōr. et aplicos se noiant: nō
lū tamē aplicis sui signū ua
lentes ostendere. Quonsqꝫ lu
cerna sub modio? Vos estis
lux mūdi dictū est aplis. et ide
o apli sup candelabr: ut ora
luceant mūdo. Putent sacrel
lores aplōr lucem nō esse mū
di sed modij: mūdi aūt tene
bras. Dicam? eis. vos estis te
nebre mūdi: et transeam? ad
alia. Se dicāt ecclām: sed nō
dicāt ei qui dicit. Non pōt ciu
tas abscondi sup mōtē pōim.
ita ne lapidē de mōte ablatio fiue
manibz. monē tām et ipleuē
mūdū? vīs credas inclusū
antris? Et ne hic quidē īmora
dū. ipa opinio refugit publi
cam: suo contenta sulurio. ha
bet et semp habebit integram
xpūs hereditatē suā: et possel
sionē suam terminos tre. Se
parans subtrahūt huic mag
ne hereditati: qui xpo illā no
nam detrahere? Videre detrac
tores uidere canes. Irridēt nos
q baptizamus infantes? q o
ramus ꝓ mortuis: q sēpr sue

LXVI

fragia postulamus. In omni genere hoīm angī vnoq; seru festināt, pclarbé xpīm. in adula et puulis: in viris et mozuis. Hinc quidem infantiz et īpossibilitate nature: inde uero ad ultas et difficultate cōuenie pīsentes. Dozro mozuos viuēciū fraudantes auxilijs: viuētes nichilomin⁹ sōz qui decesserūt suffragijs spoliātes. Absit non relinquet dīus plebē suā que est sicut hereditas matris: nec contentus erit paucitate hereditoz: qui oīes redemit. Necq; eīi pua apud eū redēpcio. Quā tus uero nūs illoz? ad magnitudinē pcij: Se magis precio fraudāt: qui ipm crucifixere conati. Quid eīi si infans p se loqui non pt? p quo vox sanguis fratris sui. et talis filis clamat ad deū de terra: Audiat et clamat nichilomin⁹ mater ecclia. Qd eī infans: Nōne et ipe videat ubi quodāmō de fō xpi saluatoris uocaretur ad deū et suis uagitibz clamitare? dīne vim patior tuā p me: fla guat auxiliū gīe: qz vim patitur a natura. Clamat īnocētia a miseria: clamat ignorancia puuli: clamat addicti infirmitas: Ita ergo clamant hec oīa: sanguis fratris? fides matris? destituat miseria: et miseria destituat. Et clamat ad patrē. Dozro patet sepīm negare nō pt? pz eī est. Nemo dicat in qz nō habet fidem. cui mat ipatet sua: Inolues illi in sacramēto quousq; ydoneus fiat. suo assē su euolutā pape. In breue patuī est. ut non possit ambo⁹ co opire? Magna ē ecclie fides. Nūq; minoz fide thamanee mulieris? quā constat et filie potuisse sufficere et sibi? Ideo audit. O mulier magna ē fides tua: fiat tibi sicut petisti. Nūq; minoz fide illoz. qui paliacū p regulas demittentes? aīe illi sil'et corpis opanuere salutē? Denicz habes. Quoz fidem ut uidit: aut paliacio. Confide fili: remittūt tibi pcā tua. Et paulo post. Tolle grabatū tuū et ambula. Qui hec credit. et facile huic p suadebit? merito ecclam pīsumē non solū puulis baptizatis in sua fide salutem: sed etiā interfectis pro xpo infantibz coronam martiij. Que eī ita sint: nullū pūdicū fluctuebit regiam de eo qd' dēn est. Sine fide īpossibile est placē deo. eī sine fide non sint. qui in relīgionū fidei baptismi grām peperīt. Sed necq de eo qd' nē dictū est. Qui uero nō credidit condēpnabit. Quid eī credere ē nisi fidem habere? Itaq; et mulier saluabit? p gīatiōnē filio rū si pmanserit in fide eī libeis? et infantibz p lauacri regiam onē succurret: et ad ulamū q continue non poterūt. cōfugij tricelīo fructu se redimet? Duē

aiã quoq; ꝑces et hostias mor-
tui qui opus habebãt et digni
erãt. mediantibz papient angę
lis. et cor qui iam puenerãt
puenientibz adhuc nequaq; sola
ria dentur: p deũ qui ubiq; est.
et in deo nullo; caritas affectu
spũ absentiã. Nam et xps ꝓpt
hoc mortuus est et reuixerit.
ut uiuor dñarũ et mortuor.
Propter hoc quoq; xpũs infans
natus est. et p singulos etatis
gradus ꝓfect in uirũ: ut nulli
deesset etati. Non credũt igne
purgatorii restare post mortẽ.
sed statim aiam solutã a corpe.
uel ad requiẽ transire. uel ad
dãpnationẽ. Querant ergo ab
eo qui dixit qdã pcm esse qd
neq; in hoc seclo neq; in futuro
remittetur. cur hoc dixerit: si nul
lũ in futuro manet remissio p
grationẽ pcorũ. Jam ueo qui ec
clam non cognoscãt nõ est mi
rũ si ordinibz ecclie detrahunt.
si institutis non recipiãt. si sa
cramẽta contẽnũt: si mandatis non obediũt. Pcores ing
unt sunt apli. archiepi. epi.
pbiteri ac p hoc nec candis ut
accipiendis pdonei sacramẽtis.
Nãq; duo ista cõuenirũt: epm
esse et pcorem. falsũ est. Cps
erat caypphas. et cũ q̃nus pcor:
qui in dñm mortas dictabat
sententiã. Si negas epm ar-
guere te testimoniũ iohis. qui
eũ in testimoniũ sui pbationis
etiam ꝓphetasse refert. Apls
erat iudas: et q̃nus amarissimo
et sceleratissimo electus duo. Au
ni de illius apłatu dubitas: q̃
dñs elegit. Nõne ego uos
duodecim elegi: et unus ex uob
dyabolus est. Audis etiã apos
tolũ. et eundẽ erasse dyabo
lũ: et negas posse esse epm qui
pcor est. Sup cathedram mo
si sederũt scribe et pharisei: et
qui nõ obedierũt eis tanq; e
piscopis inobedientie rei fuerũt
etiã idipm dñm papientẽ et di
entẽ: que dicit scante. Pater
q̃nus scribe. q̃nus pharisei. q̃
nus uidelicet maxime pcores:
Propter cathedram ei moysi ad
eos quoq; nichilomin; pinet
qd' item dixit. Qui uos audit
me audit: qui uos spnit me
spnit. Multa quidem et alia
huic pplo stulto et insipiẽti. a
spibz errozis in ypocrisi logna
bz mendacii. malia pfunda sti:
sed non est rũdere ad oia. Qs
eũ omnia nouit: Deinde labo
riosus esset: et nime uacã
nus. Nam q̃ ad istos. nec
rationibz cõuincũt qz non intelli
gũt: nec auctoritatibz cogniti
tur qz nõ recipiũt: nec electum
tur suasionibz qz subuersi sũt.
Obstinati est: mori magis eligẽ
q̃ cõuerti. Hoz finis uniuersi:
hoz nouissima incendii manet.
iuxta figurã facti Sapson. Ple
riq; fideles iniectis manibus
aliquos ex eis ad medii trax
runt. Quelibet fidem ai de qbus

sulpa uidebat oia. prius suo moe
negauer: examian iudicio aq̃ mẽda
res inẽn sit. Cũq; ia negaẽ nõ pol
set. ꝯpe deph̃si aq̃ eos nõ reple
re. arrepto ut dr fremo dẽabz ea mi
sere ꝙ libere imperarem nõ con
fessi sed pfessi sum: palam ipi
emtem astruẽtes. et pea morte
subire pati: nec minus inferre
qui asstabant. Itaq; uruens in
eos ꝑls uouos herencos sue
ꝑor pfidie marires dedit. Ap
phaim zelũ: sed frm nõ suade
mus: qz fides suadenda ẽ. non i
ponenda. ꝙ ꝙ melius. paldubi
o gladio coarceam. illius uide
ret. qui non sine causa gladi
ũ portat: ꝙ in suũ errorẽ mul
tos trahere pmittat. Dei ẽ
ũister est ille: vinder in ira ei
qui male agit: Minant aliq
ꝙ non mõ paueat sed et leti
ur uidebatur duceree ad mor
tem: sed qui minus aduertũt.
ꝙta sit pas dyaboli. nõ mõ
in corpa hoim. sed eaã in cor
da que semel pmisso possedit
Nõne plus est sibimet hoiem
iniicere manus: ꝙ id libeat ab
alio sustinere. Hoc aute in mi
as potuisse dyabolũ freq̃ter
erpti sumus: qui sepos aut
submerserũt. aut suspenderũt.
Denq; iudas suspendit semet
ipm: dyabolo sine dubio inuit
ente. Ego ũ magis existimo.
et magis admiror. ꝙ potuit ĩ
mittere in cor eius ut traderet do
minũ. ꝙ ut sepm suspenderet.

Nichil ergo sile habet consuetudo
matrũ et pnaaa hoz: quia
moras contẽptui in illis pietas:
in istis cordis duricia opatur.
Et ideo ꝑphta marrus forsitan
uoce dicebat. Coagulatũ est si
cut lac cor eoz. ego uero legem
tuã meditatus sum: p eo vide
licet ꝙ et si pena eadem uideret
longe diuisa esse intentio: illo
usq; durante cor conra dm: ic
co in lege dñi meditante. Que
cũ ita sint non ẽ opus ut diu
frustra multa adhibus hoines
stultissimos atq; obstinatissimos
dicere: sufficiat tm tetigisse illos:
ut uideant. Q̃obrem ut depre
hendant cogendi sũt uel abice
ẽias uel erue de ecclia: ut po
pe scandalizantes eccl̃am. in cõ
uictu et contubernio fẽatis. Do
lendũ ualde ꝙ non solũ laya
ꝓcapes sed et quidã ut dicã
de clero. nemõ et de ordie epor.
qui magis plequi eos debue
rant. ꝓter questũ sustineant.
accipientes ab eis munera. Et
quomõ mq̃t dãpnabim. nec
cõuictos nec confessos. Fruo
la satis non rõ. sed occasio.
Hoc solo eaã si aliud nõ esset.
facile dephendis: si ut dixi vi
ros et feminas qui se cõtinen
tes dicũt. ab iuicem separes.
et fẽias quidem cũ aliis sui
et sexus et voci degere cogas:
duos eq̃ cũ eide ꝓpia uins. per
hoc enĩ consultũ erit virorũ ꝙ
voto sil'et fame: nã cõtinẽne

siue testes habuerūt et custodes.
Qd' si nō sustinuerūt: ustissime
eiuniabimꝰ de ecclā quā scāda
usauꝰ: non solū nocabilu. sed e
aā illicita cohabitacione. Er
go ista sufficiāt p deprehendēdis
yarū uulpiū dolis: ad candā
sacrāā et cautelā dilē et glō
se sponse dūi nri ihu xpi: qui
est sup oīa deus bndēs in scla
Amen. Sīmo Secagesimꝰ sepā

Dilectus meus mi: et
ego illi. Hactenus ū
ba sponsi allia ipse
ut digne ad gstam ipius. et uel
māpsoz saluē sponse eius pos
simꝰ uelūgare sermones. Nec
eū tales qui a nob cōsideari
et discuti. put digū fuit ua
leant: nisi ipe fuerit dux ubi.
Sūt eīi q' suaues ad gstam:
tam fcāndi ad sensus. mā et p
fundi ad misteria. Cui sīlabo
eos: Dnu interī aliam epularī
q' triplia quadā emineat gra:
delicatia ad saporē. solida ad
nutrimētū. efficax ad medicinā.
Sic inq' sic singulus quisq; spō
se sermo. et ex eo q' suauiꝰ so
nat. affectū mulcet: et de sensu
ū ubertate mentē ipinguat et
nutrit: et de alacritē misterio
rū sponse sermo. dū intellectū
quo plus exercet plus terret:
muro mō timorē sanat ilīa
tis sāe. Exercū si omnisquippiā
et hys forte qui sibi sapere vi
dentur. curiosius se dederit stu
dio hoz: mā uidebit ingenij

siu sucrūbere uires et redigī
capitalitatē oēm intellectū pse
sentiꝰ: nōne hūiliatus ad illā
nocē cōpellet ut dicat mira
bilis facta est sīa tua ex me.
confortata ē et non potēs ad
eam. Et nūc quidē principiū ū
boz eius quāte suauitatis in
signe pferꝰ. Nam uide quale
principiū dederit. Dilectus mq̄
meus mihi: et ego illi. Sīplex
nor uidetur: qm suauiꝰ sonat.
Sed de hoc uidebiꝰ postea. Nūc
uero a dilōne incipit. de dilō
psequit: nil se aliud scire iudi
cans nisi dilēm. Patet de quo
sermo: mā quo non ma. Nō ei
ut mā ipō eodem fuerūt sensus
pmixtiꝰ: mā ipe iam nō affuit
Nec id dubiū mor eī renoua
re uidetur. et quasi post ihū
clamare: reuertere inquēs dilē
mi. Unde addubitō non aliud
sane conicere. nisi q' finitis ū
bis suis interī suo more se ab
sentauerit: et illa remanserit
uicissimꝰ de eo loquēs: qui
nūq' absens est sibi. Ita ī ore
retinuit qui non recedebat a
corde. nec q̄n recedebat. Qđ de
ore erat de corde ueniꝰ: et ex hy
bitantia cordis os loquit. Ei
go loquit de dilō ut uere dilec
ta. et uere diligenda: q̄n dilī
gitur multū. Querimꝰ mā quo
nā de quo nouimꝰ et nō occur
rit nisi forte mā adolescentulus:
qui amanti abesse nō pōt: ni
si discesserit sponsus. Sed me

LXVII

Tunus ut opinor sentam⁹. secū po
tius et non cū alteo sic locutū.
p̄sertī q̄ tñi cata et minus cō
tinēs inueniat ipsa locutio in
sufficiens plane ad tandā in
telligentiā audientī: ob quā
uel maxīe iuste loquimur. Di
cāis meus tū inquit: et ego illi
Nō plus. Pendet oīo: ymo nō
pendet. sed deficit. Suspendit
audientī. nec erudit sed erigit.
Qd est hoc qd dicat. ille in⁹ et
ego illi. Nescim⁹ qd loquit: q̄
non sentam⁹ qd sentat. O scā
aīa. qd tuus ille abi⁹ qd illi tu.
Quenā queso hec inter nos tā
familiarē fauorabilitē discre
tus. exhibito et redibito. Tu
bi ille: tu q̄ vicissim illi. Sz q̄.
Idipm ei tu qd abi ille. an ali
ud. Si nobi. si ad nrām loq̄s
telligentiā: euidenter qd sentas
edicato. Quousq̄ aīas nostras
tollis. An sedim ꝓpiam. secretī
tuū tibi. Ita est: affectus locut⁹
ē non intellēs. et ideo non ad
intellām. Ad quid ergo. Ad ni
chil nisi q̄ mirabiliter delectat
et affecta uehementer. ad (d) deli
derat⁹ affectus. finē illo (q) fa
cere. nec tacere dīno quiuit.
nec tñ qd sentat exprimere. Ne
q̄ enī ut exprimēt sic locutus ē
sed ne tacerent. Et hūdanas cor
dis os locutū est: sed nō p ha
būdantia. Habent suas uoces
affectus: p quas se etiā cū uolūt
pdūt. Timor ubi causa mesti
tie. dolor gemebūdus. a
mor uocūdus. Nūq̄ dolentū
planct⁹ merentū ue singultus.
uel gemitus pauſor⁹ uēq̄ pa
uentū subitus et efferatus
calamitatēs: seu etiā sata
tor⁹ tuctus aut ulius creat.
aut rō exigat. aut deliberato
ordinat⁹ a' pmeditato fiat.
Eiusmōi certū est nō motu p
dicti aīi; sed extīpe motū. Sic fla
grans et uehemens amor pre
sentī diuin⁹ aī se intus se cohibē
non ualet non attendit quo
ordine qua lege qua ue serie.
seu pauitate uerbor ebulliat:
dūmō ex hoc nullū siu sētat
detrimentū. Intrōdū nec iuba re
quirit: interdū nec uoces oī
no ullas solus adhoc ōtēt⁹
suspirijs. Inde ē q̄ sponsa sēd
amore flagrans. idq̄ incredi
bili mō sane pro captā qua
nulacūq̄ euaporatione ardo
ris quē patitur. non conſicit
qd qualit⁹ eloquit: sed q̄q̄d i
bucca uenerit. amore urgēte
non emēdat sed eructuat. Q̄.
ui eructuet⁹ sic refecta et sic
repleta. Reuolue tertū epitha
lamij huius ab ipō exordio us
q̄ huc: et inde si tanta uspiā
illi quāta hac nocte in amictis
uisitatōibz. et allocutionibus
sponsi copia eius indulta fu
erit: et si ūquā ex ore ipius.
nō mō tā multos. sed et tam
iocūdos sermones acceperit. Q̄
ergo repleuerat in bonis deli
derij sui⁹: qd mirū si eructum

ponus q̄ uerbū fcat. Et si uer
bū nbi fcasse uidet, eructauī
puta et nō subordinatū aut
p̄ordinatū. Per eū sponsa ma
piuā arbitrat sibi apte pro
phete dictū. Eructauit cor me
ū uerbū bonū: quippe eode re
plera spū. Dilaīs meus tu: ⁊
ego illi. Nil consequēte habet:
deest oratoni. Quid inde? fuc
tus ē. Quid tu in tuctu q̄ris
oīonū iūcturas? solēpnia dic
tionū? Quas tamen tuo tuc
tui leges īponis uel regulas?
Non rapit nrā moderatonē.
non a te cōpositonē expectat:
non cōmoditatē. non oportu
nitatē requirit. Per se ex inu
mis nō mō cū non vis, sed cū
uelas erūpit: emulsius pot⁹
q̄ emulsus. Tamē odorē portat
tuctus q̄q; bonū. q̄q; malū:
pro uasor e quibz alterutr cō
trarijs qualitatibz. Denīq;
bonus homo de bono thesau
ro suo, pfert bonū: et mal⁹ ma
lū. Bonū vas sponsa dūi mei:
et bonus michi odor ex illa.
Grās nbi ago dūe ihū: q̄ me
dignatus es admittē saltē ad
orandū. Ita dūe: nā et cathecu
de nras edūt que tradūt de me
sa dūor suor. Michi tamen
vū reddet tuctus dilē tue: et
de plenitudīe eius q̄ vis mo
dicā q̄d gratanter accipio. Me
moriam hūdanae suauitatis
tue eructat nī: et uelao q̄d in
effabile tue dignatonis et a
moris odorantis sum in odo
rib: dilaīs meus michi et ego
illi. Ipā ut dignū est epulet:
et exultet in conspectu tuo: et de
letet in letitia. Vinpū sic nbi
exultet: ut sobria sit nobis. Et
Ipā ergo replebat in bonis do
mus tue. et torrente uolupta
tis tue potet? sed q̄so pueiat
ad me pātorem uel cenuis o
dor eructuatue illa cū sanctā
fuit. Bene in eructauit mop
ses: et bonus odor in tuctu ei⁹
arcanus potēte. In principio
inquit creauit deus celū et ter
ram. Sū ysayas: nā suauissi
mū redimētis mundi odorem.
dedit ira eructuās. Tradidit
in morte aīam suā. et cū scele
ratus reputatus est: et ipe mi
tor pcm tulit. et p trāsgressō
ribz rogauit ut non perirent.
Quid eque mundiam redolet.
Bonus quoq; ex ore ihesu e
tuctus? bonus et druid q̄ aut.
Eructauit cor meū uerbū bo
nū. Replen sūt omīs spū sēd:
et ructantes īpleuerūt omīa
bo-itate. Tuctū ihesu ere
ri-as. Non sū oblitus: iam
pabam illū. Bonū est p̄stola
ri cū silencio saluatore dūm. E
ius ē non fallor? admonere
nanbz: balsamū iūar suauta
tas remunerātis iustitie quā
īportat. p̄ acue p iustitia
wlt me expectare merede in
posterū. non reape in pīa: q̄
iustitie meres saluatore nō se

aui sed dñi sit. In mora sede
expecta eū inquit. et ne mur
muraueris: qñ bonū est cū
silentio expārare. Ergo stagā
qd' hortatur: expārabo dñm
saluatorem meū. Sed pāror
sum et grandis in adhuc rec
tar via: qr longe a pārorib
salus. Non murmurabo tñ:
in odore inteū consolabor me.
Letabit⁹ iustus in dño: gustu
expiens qd' ego sencio odora
ri. Quē spectauit iustus pec
cator expectat, et expectatio
adoratio est. Nam expārio
aut creature reuelationē filio
rū dei expārat. Porro spectare
gustare est: et videre q' suauis
est dñs. An potius iustus q
expectat: et qui iam tenet le
atus: Denicq expārio iustor
lenga. Nam pāror nichil exp
tat. Et inde pāror qr bonis p
sentibz non mō detentus. sed
contentus nichil in futurum
expectat: surdus ad uocē illā.
Expecta me dicit dñs in die
resurrectionis mee in futū. Et
ideo iustus erat simeon. qr ex
pectabat: et odorabat iam
xpm in spū: quē nondū in car
ne odorabat. Et letāis in exp
tatione sua: qr p odorē expec
tationis puenit ad gustū cō
templationis. Denicq aut. Et
uiderūt oculi mei salutare tu
ū. Justus quoq abrahā. qui
et ipse expārauit ut uideret die
dñi: et non ē confusus ab ex
pectatione sua. Nam uidit et
gauisus ē. Iusti apli cū audie
bant. et nos filios hoīb⁹ expec
tantibz dñm suū. Odi ni iust⁹
dauid. et qñ audiebat: expectās
expectaui dñm: ipe est qrtus
de nūo puocatore ructatore me
o: quē pene pterieram. Non
expedit quidē. Iste os suū ape
ruit et attraxit spīm: et satiata
tus nō mō eructauit: sed ⁊ cā
tauit. Jhesu bone quātā me
is nanibz. et auribz iste infud⁹
suauitatē in canni et ructu su
o: de oleo letitie quo unxit te
deus. pre consortibz tuis. et mur
ra et gutta. et casia a uestimē
tis tuis a domibz ebureis ex
quibz delectauerūt te filie regū
in honore tuo. Vanā me dig
neris occursu tanq uanus et a
mia tui in die solēpnitatis et
letitie: qñ egredieris de thala
mo tuo. epythalamiū suū ca
nens. in psalterio iocūdo cū cy
thara: affluens deliqis. resp
lens et respgens uniūlos istiusl
modi puluere pigmentario.
In illa die uel potius in illa
hora. nā hora est li qñ est: et
fortassis ne hora quidē. sed ho
re dimidiū iuxta illud sēpare
tū est silētiū in celo qñ media
hora: ergo in illa hora reple
bitur gaudio os meū. et lingua
mea exultatione: dū singulos
uero dico psalmos. sed uersū
singulos sententiā tuctus. ⁊
quidem odoriferos sup oīa

aromata. Qd iohis ructu fra
glancus? qui ubi in redolere
rerunt. gratiaone diuitat.
Qd de pauli ructibz loquar?
quata orbem suauitate repleue
rut? Denigz xpi bonus odor e
rat in oi loco. Verba certe mel
fabilia erant si non pferri ut audi
am. offerri ei ut arpiæ: et liber
odorare. que audire non licet.
Nescio enim quo pacto quo pl⁹
latet. plus placent: et audi⁹
ihanus negatus. Sed ia ad
uerte apud sponsam silem re.
quo instar pauli in pma capi
tulo et secretu no apit? nec p
terit ei intactu. aliqd qi olfac
tui uro indulgens. qd' gustu
forte interi no coperetur iudica
ret: siue pter indignitate nos
tra. siue pter inexpatatem.
Dilus meus michi: et ego illi.
Qd' no est dubiu. duor qui
dem hoc loco amor mutuus
flagrat? sed in amore suima
unus pfro felicitas: alterius
mira dignatio. Hegz enim inter
patres consultu e seu coplerio
hec. Ceim quid ista ex hac pro
gratiua amoris glietur ipensiu
sibi repensiu q; uicissim a se. q's
se liquido nosse plumat? nisi
qui papua puritate mentis
ac corpis sanctate in semetipso
meruerit tale aliqd experi? hoc
e in affectibz: nec tone ad ea p
tingit. sed coformitate. Q' ue
ro pauci qui dicant. Nos au
tem facie reuelata speculantes
gliam dei. in eande ymagine
transformamur. de claritate in
claritate: tanqp a dni spiritu.
Verum ut sub aliq qualicuq
forma intelligentie qd' legitur
redigat. salua quide spōsi sin
gulari secreto ad qd' interi
non datur accedere plerisq talibz
quales nos sumus apponen
dum sane aliqd nobis eo accō
modatius ad eōdem sensum quo
utamur: q' et ubis consequa
am et intellectu dat punctus. Et
michi quide uidet casus esse ad
mirabilem grossa et quodammō popu
larem intelligentiam. si dicēdo. di
lectus meus mihi et ego illi. di
cendi? ut sit sensus dilectus me
us intendit: et ego illi. Q' q'
tamen id solus ego no sentiens
nec primus: cui ppria anime
diceret. Expectans expectaui
dnm: et intendit michi. Habes
apte intentionē dni ad ppriam:
habes et ppriæ ad dnm in eo q'
ait. Expectans expectaui. Na
qui expectat intendit: et expec
tare intendere est. Idem oino
sensus. eadem pene uerba a
pud ppriam que apud spon
sam: sed a ppria transpositus
ordinis siquide is qd' illa poste
rius posuit: et econuerso. Ce
terum sponsa rectius locutu e.
non prendens meritu sed pre
mittens confessionem: et se prece
dentē gratia confitens. Hec oino.
Na quis prior dedit illi? et re
tribuetur ei? Denigz audi io

LXVII

hãnem: qđ in epla sup hoc sẽ
serit. In hoc est caritas inquit.
non quasi nos dilexerim⁹ deũ:
sed ipse prior dilexit nos. Mlta
tamen gre pcessionẽ. etsi mer
ito non negauit: subsecutionẽ plane non tacuit. Sed alibi et alio loco cerrorẽ de re ista ipius confessionẽ. Et miserere mihi inquit. dño iosbat. subleua inquit me: omnibz diebz uite mee. Audi et de pcessione pdẽpandẽ ipius non mun⁹ certã nõ mãifestam ue sententiã. Deus meus inquit: et misericordia eius pcedet me. Item ad dñm. Cito anticipent nos misericordie tue: quia pauper facti sumus nimis. s Dulcissime sponsa. posterius ni fallor hec eadem uba. nõ eodẽ ordie ponit: sed sequit⁹ et ipsa ipse ordinẽ. loquẽs hoc modo. Ego dilco meo: et dilcs me⁹ mi. Cur ita. Nempe ut cui magis gra plena se pbet. cui tociẽ gre dederit: et pmas salutz illi pres actribues et ultimas. Aliosqn q nõ gra plena? si quid habuit qđ non sit ex gra. Non ẽ quo gra intret: ubi ia meritũ occupauit. Ergo plena confessio gre: ipius gre plenitudinẽ signat in alia cõsistentia. Hã si qđ te ipso mihi est. et inq⁹ tũ ẽ gram cedere illi nõe ẽ. Deest gratie: qcqd meritis deputas. Nolo me inq̃: qđ gratiã excludat. Horreo qcqd de meo est ut sim me⁹: nisi qd illud magis fortitã meũ est: qđ me meũ faciat. Gratia reddit me michi iustificatũ gratis: et sic liberatũ a seruitute pcti. De inqz ubi spũs: ibi libtas. O sanctam sponsam synagogam q̃ contẽptues dei iustitiam id ẽ gratiã sponsi sui: et suã uolẽs constituere: iustitie dei nõ ẽ subiecta. Ob hoc misera repudiata ẽ et iam nõ est sponsa: sed audiatur dr. Desponsaui te mihi in fide: despõsaui te mihi in iudicio et iustitia: despõsaui te michi in misericordia et miserationibz. Nec tu me elegisti sed ego elegi te: nec ut eligerem tua tuleui merita sed pueni. Ita ergo in fide desponsauit te mi: non in opibz legis. Despõsaui te in iustitia: sed iustitia que est ex fide non ex lege. Stetur ut iudices iudiciũ tũm mei me et te iudiciũ in quo te despõsaui: ubi constat inuenisse non tuũ meritũ: sed meũ placitũ. Hoc ẽ autẽ iudiciũ. ut tua mei ta non erubescas. nõ pferas opa legis: nõ iactes pond⁹ diei et estus. que in fide et iustitia magis q̃ est ex fide: nemõ i misericordia et miserationibz noscens desponsata. Que uere spõsa ẽ agnoscat ista. et utrãq; cõfitẽ gratiam: pmo quidẽ eam que pma ẽ. qua et pcuncta ẽ: postea uẽo et subsequẽte. Aut utraq; nc. Dilcus meus mi et ego illi: pinapũ dilcõ exhibues. In cõsequẽtibz ego inq̃t dilcõ meo: et dilcis me⁹ mi: cõsummatione illi.

eque consedens. Nūc iā uidea
mus. qd dicat dilāis meus mi.
Si eñ hoc rapiē ut subaudi
amus intendit. sicut iā dixi
mus. et sicut ꝓphā ait. expēans
expēaui dñm. et intendit mi: et
intendit mi: ego in ubo isto sen
cio. nesao qd non plane exigu
ū. nec mediocris ꝓgatiue. Sz
nō est ingerēda sanguis aiaꝝ
bz et meritbz res oīm alacrita
te digna. Si non grauat differ
ratur. et non in longū: cras fin
finde inapiat sermo. Cū dicat ve
ab irruentibz occupationibz i
teri custodiat nos gra et mise
ricordia sponsi ecclie ihu xpi do
mini nri: qui est sup oīa deus
bñdcūs in scula. Amen.

Sino Sexagesimus octauus

Audite iam qd hesi dis
cipulum?: audite gaudi
ū meū qd sensi et vīm
e. audite gaudentes. In uno v
bo sponse sensi hoc. et qi occa
sus absondi. eo nobi hodie fes
tiuus exhibendū: quo tēpesti
uus. Sponsa locuta est: et dix
it sponsū intendere sibi. Que
est sponsa?: et quis est sponsus?
Hic deus nr ē: illa si audeo di
cere nos sumus cū reliqua q
dē multitudie captiuor quos
ipe nouit. Gaudeam?. Gloia
nra hec est. Nos sum? quos in
tendit deus. Quāta cū dispa
ritas. Od virgene et filij hoim
ora illo: Sodm ꝓphām sic sūt
qi non sūt: et quasi nichilū
et inane reputata sūt ei. Qsi
bi ergo vole ista nr̄ cum dispa
res compatio? Aut illa in īmē
sū glīatur: aut nō i īmensū a
mat. Qd admirabile ē q illa
intentionē ista sibi quasi ꝓpri
am vendicat dicens. dilūs me?
michi. Nec ego cōtenta tamen
ꝓfic amplius gliari. vīdere se
illi. quasi ex equo morē gerere
et rependē vicem: sequi eñ. et
ego illi. Insolens ubi: et ego il
li. Nec minus insolens dilāis
meus michi: nisi qt utroq; ilo
lenctus veniq; simil. Qd audet
ior purū et consāa bona et fides
non ficta. Michi inquit intendit.
Ita ne huic intenta est illa ma
iestas. an gubnatio pcer et ā
ministratio vniuscuiusq; incūbit.
et aurea sedor? Ad sola transfer
tur negocia. ymo oia amoris
et desiderij huius? Ita plane. Ipa
est eñ ecclia eloꝝ de quibz apls.
Omnia inquit ꝓpter electos. Et
an dubiū qn gra et misdia dei
sit in locis eius? et respāis in e
locis illius? Ergo pudenda ce
reis avaritia non negam?: ut
rā sponsa uendicat sibi. Nūq;
de bobus aura est deo? Nec dubi
ū qn idem possimus dicere de
equis. de camelis de elephātibz.
et de cūctis bestijs tre. silr de pi
cibz maris et volatilibz celi. pri
mo de oīi re que est sup ter
rā: solis sane exceptis qbz dia
tur. Oēm colluctudinē unāim
placentes in eū: qm ipi aura ē
de nob. An nō ē videt uelut hijs vbi
dam intendit illi? qn ipse intendit

de nobis. Et obserua aplm pe
cm eius cm uba sm: si non et
ipe ubor sponse obseruauit
ordinē. Nempe non ait. oēm
sollicitudinē uram proiectes in
eū. ut sit ipi cura de nobis. sed
qz ipi cura ē de nobis: aptē p
unde mōstrās. ecclia sōz non
mō ch dilca. sed q et prius di
lēa fuit. Constat ad eū non p
tinē de ubo qd de bobus dixit
apls. nā cura illius hūt qui di
lexit illam: et semetipm dedit
p illa. Nōne hec est ouis erās.
cuius cura eā supnor aure gr
gm plata ē. Denqz illis ex
pōitis pastor delcō ad illā sōlinit
diligenter. iuencā non reduxit.
sed reportauit: noua cū illa
et de illa celis festa gaudior.
pls angelor iuitans ad solēp
nitatē. Qd ergo. nonne hūeris
dignatus ē eam reportare. et
curam illius non habebit. Ide
o non cōfundit dicē dns sollici
tus est mei. nec se erubescat erra
re. cū utē dicat. dns retribuet p
me: et si qd est aliud qd curam
dei cura ipsam significare inde
atur. Inde qz dnm sabaoth. di
lēm suū dicat. et eū qui cū mā
quillitate iudicat oīa: sibi in
rendē gloriatur. Qd ui gl'etur.
Audiuit illū dicentē sibi. Nūq
mater pt obliuisci ut nō miseā
tur filio uteri sui. Et si illa ob
liuisca fuit: ego tū non obliuiscar
tui. Denqz oculi dni sup iustos
Et quid sponsa. nisi congrega
cio iustor. Quid ipa nisi quia
no cōquerendū dnm. qrendū
fuisse spōsi. Nōne eū ille inter
dū hūit. et non ista illi. Ppter
unūqz ponit dicens. ille mi: et
ego illi. Ille mi qz benignus et
misericors ē: ego illi qz nō sū in
gratia. Ille mi grām et gl'iā: ego
illi grām p gratia. Ille mee libe
racioni: ego illius honori. Ille
salui mee: ego illius uoluptati.
Ille mi et nō alteri. qm una sum
colūba eius. ego illi et nō alteri.
nec eū audio uoces alienor:
nec eū acquiesco dicentibz mi.
Ecce hic ē xp̄us: aut ecce illuc est.
Hoc ecclia. Qd singul' qsqz nrm.
putam' ne ī nobis quēpiā esse.
an aptari queat qd' dr. Qd dixi
in uob. Ego autē et de quouis
iuuta ecclām cōsimio si q's hoc
qrat. nō dino reprehendi cōsueue
rim. Nec eū una uni' racio est
atqz ml'or. Denqz nō ppter ām
mā unā. sed ppter multas in unā
ecclām colligendas. in unitā al
liigēdas sponsā. deus tā multa
et scat et ptulit: cū optatus ē sa
luē in medio tre. Carissima il
la ē una uni: non adhereēs alii
sponso. nō cedens alteri sponse.
Qd ista nō audeat apud tam
ambitiosū amatorē. Qd non
ab illo speret qui se qsimit e celo
uocauit a finibz tre. Nec mō q
simit: sed acqsiuit. Adde et de mō
acqsitionis et in sanguīe acqui
sitoris. Alias neq ppter ut allo
let magis plumit. qm plpiaēs

in fine: nō ignorat qz dñs se
opus habet. Queris ad quid?
Ad uidendū in bonitate electoz
suoz: ad letandū in letitia gē
tis sue ut laudet cū hereditate
sua. Nec pnū hoc opus erit hi
mes: nullū dico ibi remanebit
opus fēm. si hoc nunc. Nōne
de stratu et cōsūmatione ecclie
sius oīm pendet? Tolle hanc:
et frustra inferior creatura ista
reuelationem filioz dei expectat.
Tolle hanc, et neqz pmarche ne-
qz pphe aliq cōsūmabūt: cum
paulus asserat deū ita puidis-
se p nob. ne sine nob consūma
rent. Tolle hanc: et ipa scōz
angelor p ipsāone sui nūq gla
diabit: nec dei ciuitas de sui
integritate gaudebit. Unde ergo
iplebit ppositū dei. et misteriū
uoluntatis eius? magnū qz illud
pietatis sacramētū: Unde pos
remo dabis mi infantes et lac
tantes? quoz ex ore laudē pfi
at deus? Celū nō habz infātes:
habet ecclia quibz et dicat. Lac
nobis potū dedi nō etiam. Et
hy ad laudē qi cōplendā. Iuuat
nur a pphia dicente. Laudate pue
dñm. Tu putas deū nūn tota
habitatiōne sue glie laudē. donec
nequant qui in cōspectu angelo
rū psallant sibi. letetur suum? p
diebz quibz nos hūiliauit? annis
quibz nudum? mala? Hoc celi
letitie celi nesciūt. nisi p ecclē
filios: hoc nemo ūquā letat.
qui nūqz nō letat. Opportune
qui post tristitiā gaudiū subit:
post laborem quies. post nau
fragiū portus placet cūctis se
ruitas: sed ei qui marīe timu
it. Jocūda oīmbz lux: sed eande
n de pīate tenebrarū iocūdioz.
Transire de morte ad uitā: uite
gīām duplicat. patria mea her
mi celesti cōiunio: et seoz sui ab
ipsis bās spiabz. Audeo dicere
expētē me bātudis ipām bātam
uitā: nisi si dignetur fateri. qz
p caritatē ea in me fruit. et pr
me. Aliqd saue uidebit ecclā pre
sōnā illi accessisse ex me: neqz
hoc patri. Denigz gaudet ange
li: ad penitentiā pōris. Q si
deluae angelor lacrime mee? qz
deliae? Oīne opus ipōz laudāe
deū: sed deest laudi si desit q di
catur. Trālinim? p ignē et aquā:
et eduxisti nos in refrigeriū. Fe
cit pinde in sua vnūsūtate ecclā:
cui? oīus gīano īpar ē causle.
nō p hys tm que illi iam fēm sūt:
sed p hys quoqz que de illa ad
huc oporter fieri. Nam de men
tis quid sollicita sit. cui de pōsi
to dei firmioz suppetit securi
qz gīandi cō. Nō pt seipm ne
gare deus: neqz non facē q iam
fecit ut sīpū sit. Qui fecit que
futura sūt. facet facta: nec de
rit suo pposito deus. Sic non ē
qd ita queras. quibz meritis spe
rem? bona: p certum ai audias
apud pphām. Non pter nos:
sed pter me ego fidā dicit dñs
Sufficiat ad meritū: sare qz nō

LXIX

sufficiant mihi. Sed ut ad me
ritū sanus est de minus nō plu
mere: sic caue mihi sanus ad iu
dicū ē. Porro infantiū remoto
rū neminē caue mihi: sed xpi
hīē mihi. Quibz se nō indignos
reddūt. si sua negligere nō nequi
uerūt. sed neglexerūt: qd' quidē
peculiū iam aduite etatis ē. Ne
mia prinde hīē caues. habita di
ta nouerīs fructū speraueris
dūi miserīam: et omīe peculiū
euasisti pauperatus. ingratitudi
nis plūpuosis. Vniuosa pau
peras. peuuria mitor: plūpuo
aue spūs fallaces diuitie. Et
ideo diuitias et paupertates ne
dederis michi dūe aut sapiēs. Fe
lix ecclia cui nec meita sine p
sūpuone: nec plūpuo absq mi
as deest. Habz vū plūmat: si nō
merita. Habz mita sed ad pmerē
dū. non ad plūmēdū. Ipm non
plūmé: nōne pmiū est. Ergo
eo plūmit securus. quo nō pre
sumit: et nō est qd' confidant
in ubo glie: aut multa maries
glandi. Miserie dūi multe: et
uerias eius manēs mecū. Q
ni glēs secura: in au' celsitudi
ni glē miserie et ueritas obuia
uerūt sibi. Sue ergo dicat di
lēs meus mi sue dicat exptam
dūm et intendit mi. sue etiam
dūs sollicitus ē mei. uel si que
sūt eiusmōi voces alie atq alie
que dīnū q'dam affectū atq sin
gulare fauorē erga aliq̄d silicē
exprimé uideant. nichil hoz a se
alienū putabit cui ratio plūi
mendi dūi constituto ē: plerūq
cū non uideat alteriā sponsam.
aliam ue ecclīam cui possint
fieri. que nō pūt non fieri. Er
go de ecclia patet q in nullo il
lapmīa. sibi aptare uerbitur.
De una aīa queri' etiā si sit
spūalis et sīa: luceat ne illi ullo
mō audere in talibz. Neq enim
progatiuas oīūs nimis illius
cathedre mīstrīs ob quā oīa
fuīt. una de multitudīe arro
gabit sibi: q̄tcūlibet emineat
sītate. Et ideo difficilius ut sē
ao ego īuenīē. Si tamē īuenie
tur quō possit lucere. Unde ne
cessariū reor alio ihūd sermōe
cēptari. nec mō ingredi vias
scrupulose disputatōis. quar
adhuc erūt ignorantes: nisi p
us sup ubo abscondito oratū
fuīt ad eū qui aperit et nēo dan
dit sponsū ecclie ihm xpm dōi
nū nrm qui est sup oīa de' bñ
dūs in scla. Amē. Sino ut' non?

Dilēs meus michi et
ego illi. Hanc vocem
vniūsali ecclie sermo su
pior assignauit: pcer sōas a de
o sibi p missiones unite huius que
nūc est pcer et future. De aīa
positā questio est. q̄ nec pt sibi
arrogare una q' vniūsitas au
deat: nec aliquo mō ad se trahe
illā. Si non licet: referam' opor
tet ad ecclīam ut nullatenus ad
plonā. Nec modo hāc: sed et re
liquas voces silēs huic loqēs

grandia. ubi gra. Exp̃ans
exp̃cau dñm. et intendit in:
et si quas alias sermo supior
p̃stringit. Qd' si q̃s lucere pu
tat ego non abnuo: sed inter
est au. Non enī quicq̃. prior
sus hr ecclia dei suos spuales.
qui non mō fidliē. sed et fidu
aliē agant in eo: cī deo q̃si
cī amico suo loquēres. tesmō
niū illis phibente consōa gli
e huic? Qui nā illi sint id q̃dē
penes deū? tu uero audi qua
lem te esse oporteat: si talis
vis ee. Qd' cī direm. nō qua
si exptus sed quasi expti cupi
ens. Oa mich aiām nichil a
manē p̃ter dm: et qd' unē dm
amandū ē. cui uniē xp̃s non
cū sit sed et diu iam fuit? cui
studij et oa sit placere dñm i
conspcu suo semp? cui sollici
tī ambulare cī dño deo suo
nō dico magna sed una nolī
tas sit et facultas non desit:
da mihi talem aiām. et ego nō
nego dignā sponsi cura. manet
tanis respcū? dnānus fauore;
sollicitudine gubnantis. Et si
voluit gliari non erit insipiēs;
cū ut qui gliatur. in dño gliet.
Ita in quo multi audent audet
et unus: sed alia cōne. Nempe
scām multitudinē. cause supra
dicte fidentē faciūt: scām aiām.
dupler quedā ratio. Primo q̃
dem q̃ habeat in natura sim
plicissima sponsi dignitas. q̃si
unū respicē multos: et q̃i multos
unū. Nec ad multitudinē mi
nus erit. nec pauptatē ramus?
nec ad diūsitatē diuisus. nec
restrictus ad unū. nec aurius
ad auras: nec pturbatus seu p
turbulentus ad sollicitudiēs
Sic sane uni intentus ut nō
detentus: sic plibz ut nō distem
tus. Deinde qd' ut pbatē suauis
simū. ita carissimū pbasse est
tanta ē dignatio ubi. tanta be
nuolentia p̃s ubi erga bene
affām et bñ cōpositā aiām.
q̃ quidē ipm p̃s minus et ū
bi opus est: ut quā sua mi be
nedāone p̃uenerit et p̃paue
rint sibi. sua quoq̃ dignentur
p̃una? et ita ut non mō ad eā
ueniant. sed eā mansionem
apud eā faciant. Non enī sufti
cit exhibere: nisi et copiā sui
p̃beant. Qd est uenire ad am
mā ubi? Erudire in sapīa. Qd
ē patē uenire? Afficere ad a
morē sapīe. ut dicē possit: q̃a
amator fca sū forme illi? pa
tris diligē est: et ideo patē ad
uentus et in tusa dilāone, pba
tur. Quid faceret eruditio abs
q̃ dilāone? Inflaret. Qd' abs
q̃ eruditione dilāo? Erraret.
Denīq̃ errabant de quibz dice
bat. Tesmonū illis phibeo
q̃ zelū dei hnt: sed non sedm
scām. Nec dicit sponsā ubi
esse stultā. Porro elatā pa
non sustinet. Pater enī dili
git filiū? et omnē altitudine
excellentē se adūsus scām

LXII

uerbi sp in pmptu habz deuo
auqz destruere. siue in mctēdo
zelū. siue intendēdo: quoz al
tū miscdie. alcū iudicij est.
Vtinā omnē in me exrollēnā
cōpmat. ymo deiaat. et ad
nichilū redigat. nō accusus
furoz: sed infulsus amoz. Vti
nā discā non supbire: sed vnc
qone pocius ḡ vlqone mgīa.
Dñe ne in furoze tuo arguas
me. sicut angelū exrollentem
in celo: neqz in ira tua corripi
as me. sicut hoiem in pdisio.
Jmbo iquitatē meditam sūt:
alacridinē attrāuoes. ille potē
ae. iste stē. Deniqz credidit ī
sipiens mulier pollutā ḡ se
ducēdi. eius sicut dij. sacnces bo
nū et malū. Item sele auce se
duxerat: au pstaleraz silem
foze alasslio. Nā qui se putat
aliqd esse cū nichil sit: ipe se se
ducat. Deū vcraz alacridō de
iecta est. sed in hoīe micans:
iudicans ira illo. qui oīa fecit
in pondere et mensura. Nam
angelo in furoze punito ymo
dāpnato: hō nā cū seruāt et
non furozem. Sepe cū iratus
fuit: miscdie recordatus ē. p
ter hoc semen eius filij ire et
nō furoris: usqz in hodiernū
diem. Si nō nasceret ire filij
nō opus esset renasci. Si furo
ris nasceret: aut nō conagulz
aut nō pstaret renasci. Vis
videre furoris filiū? Si uidis
ti sathanā tamqz fulgur ca
dentē de celo. qd est impetu fu
roris pcipitatū: et cognouisti
de furoze dei. Deniqz non ē re
cordatus miscdie sue: qz cū i
ratus fuit miscdie recordabit.
non tamē iam usqz ad furo
rem exarserit. De filijs diffi
dentie. Hijs quoqz qui ex adā
sūt. qui nature filij. ipi sibi i
ram in furoze. vgā in baculū:
ymo in malleū dyabolicū ob
stinatione cōuertūt. Deniqz
thezaurizant sibi irā in die ire.
Jra autē accumulata qd nisi
furor? pcrauerit pcin dyabo
li: et dyaboli sentēcia pcellū
mur. De cuā quis micans qui
busdā filijs ire: qui nati i ira.
nō expīa uerūt renasci in gīa?
nēpe mortui in quo et nati
re filij pmanebūt. Ire dixeī
non furoris: qz ut pfitime ac
dicē et hūanissīe sentēcē aut
genuē minslime sūt pene. ro
cū quo addicti sūt alūde cra
henciū. Ergo in furoze dya
bolus iudicatus ē: qz īueuta
est iniquitas eius ad odiū.
hoīs autē ad irā: ideo in ira
corrupit. Jra oīs alacridō cōtri
cta est. et que inflat et que p
upicat: pē nimiū zelā re p
filio. Verobiqz siquidē iuuta
filij est. et de usurpata potesta
ta adūsus ūcutē dei que ipe
ē: et de pūpta scīa alūde ḡ
a sapīa dei. que nichilomin⁹
ipe est. Dñe quis silis tibi?
Qs nisi ymago tua. Qs nisi

splendor et figura substantie
tue. Solus in forma dei. Sol⁹
non rapinā arbitratus est eē
se equalē deo: alacrius⁹ alacri⁹
filius. Quō non equalis. Eā
am vnū estis ipse et ego. Sedes
mi a dextris meis: nō sub pedi
bz. Quo pacto audet quis p
suadere locū vnigenito tuo: pre
apiceret. Posuit sibi sedem in ex
celso subuertat cathedra pes
tilentie. Ideo quis docet hoiem
sciam. Nōne tuo clauis dauid.
Apiens qui vis. et qui vis clau
dens. Et quō sine claue ad the
sauros sapie et scie introitus.
ymo irrupcio tēptabat. Qui
non intrat p ostiū: fur ē et la
tro. Petrus ergo intrabit: qui
claues accepit. Non ait solus.
nā et me si voluit introducet:
aliūq; excludet quē forte nolu
erit. in scia et pīate sibi data
desup. Et hec clauis. Que: p
pīas apiendi et claudendi:
atq; iuste excludēdos et admit
tendos discretio. Et non i ser
pente thesauri: sed in xpo. Et
ideo non potuit dare sciam ser
pens. q̄ non habuit: sed qui
habuit dedit. Nec eāi ipe potu
it hīe potestatē quā non acce
pit: sed qui accepit habuit.
Dedit xpūs. accepit petrus:
nec inflatus de scia: nec pāi
tandus de potestate. Quare:
Quia in neutra extollit se ad
uersus sciam dei. q̄ nichil hoz
prefert dei sciam affectauit: sicut
ille qui dolose egit in conspectu e
ius ut inueniatur iniquitas eius
in odiū. Quō denīq; pter sciaz
dei: qui se scribit apli⁹ ihū xpi
sedīn pscientiā pris. Et hec dic
ta sint p eo q̄ inaudito de zelo dei
quē intendit in puaricatores an
gelū hoiemq; nā in ambob⁹
reppit prauitatē: qualit videli
cet in ira et in furore suo destru
eret: oēm altitudinē extollen
tem se ad ūsus sciam dei. Nūc
tā reuerendū ad zelū iustitie
dz qui nō intendit sed qui imit
atē: qui intendit ut iā dic
im⁹ iudicij ē: et sanas nos tiniu
et memoratas exēplis. tā ginue
pīoz. Poca ibo in ego ad locū
refugij a facie furoris dei. ad
illū utiq; pietatis zelū suauit
ardentem: efficaciter expiantē.
Nūqd non expiat caritas. Et
potent. Legi q̄ opiat multitu
dinē pīoz. Sed dico. Nūqd
nō y dones ē. seu sufficiens ad
delendā humiliandā q̄ oēm extol
lentiā oculoz et cordis. Et mī
ime. Unde non extollit non in
flatur. Si ergo dūs ihūs dig
netur uenire ad me. uel pos
in me. non in zelo furoris. et
ne in ira quidē. sed in caritate
spū mansuetudis: emulās me
dei emulatione. Quid enī ita
ut caritas dei. Nēpe et deus ē.
Si itaq; in ista uenerit. in hoc
cognoscā q̄ nō sit solus: sed te
neat eaā pater suus cū eo. Nā
quid eque paterni. Poter hoc

LXIX

nempe nō pater ubiq; cū sed et
pater misericordiarū est appellat⁹:
ꝙ nostrā habeat miserem semp
et ꝓcet. Si sensero apud me
suum. ut intelligam scripturas:
aut sermonē sapie quasi ebulli
re ex intimis. aut influo lucis
desup reuelari misteria: ⁊ cerne
expandi ñ quasi q̄dam lar
gissimū celi gremiū. et uberio
res desuper influere aīo medi
tationū ymbres: nō ambigo
sponsū adesse. Verbi sīc dē her
opie sūt: et de plenitudīe eius
nos accepim⁹. Q⁹ si se pater
infuderit huīus q̄dam sed pin
guis intime aspionis deuotō:
ut amor aguꝫ ūtatis. nō tam
ñ q̄dam odiū uanitatis ī me
generet et cōtēptū: ne forte
aut sīa inflet. aut fragilia ui
sionū errollat me. sīc pri
mus pater sensu agi mecū. ⁊
pater adesse non dubito. Si
autē pleuerauero huic digna
tioni dignus sp q̄d in me est af
fectibz et actibz tūdere: et grīa
dei apud me uacua non fuerit:
ecā mansionē apud me fa
et. tam pater enutriens q̄ ver
bū erudiens. Quāta putas
ex hac mansione iuī aīam et
uerbī familiaritatis grīa ora
tur: quāta de familiaritate se
quat fiducia. Non ē ut opīor
ꝙ talis iam aīa dicere uereat.
dilīs meus ñ: que ex eo ꝙ se
diligere et uehemēt diligere
sentit. ecā dilīgi nichilo minꝰ
vehemēt nō ambigit: ac de
sua singulari incensione. sollici
tudīe. cura. opa diligentia stu
dioꝫ. quo incessanter et ardēter
iugiter. quēadmodū placeat
deo eque hec oīa in ipo indubi
tanter agnoscat: recordans pmis
sionis eius. In qua mēsura mē
si fuīs: remetiet nob. Nisi ꝙ
redibitionē grīe prudēs sponsa
ad suā magis cauta est anxiē
ptem: sacens se ꝓuentū pocius
a dño. Inde ē ꝙ illius operā
ꝓferr: dilīs inquies meus ñ
et ego illi. Ergo ex prīs q̄ sīa
penes deū agnoscat: nec dubitet
se amari q̄ amat. Ita ē. Amor
dei amorem aīe parit: et illū
ꝓuentus incensio incentā aīam
facit: sollicitudo ꝙ sollicitam.
Nescio cui qua uicissitate nasc̄.
ñ semel reuelata facie glām
dei speculari aīa potit. mox il
li se conformari necesse ē: atq;
in eandē ymaginē transformari.
Iuxta quale te pauers deo: ta
lem oportet. appareat tibi ds.
Cū sco scīs esse: et ñ inocēter
inocens esse. Quid ni eque et
ñ amāte amās. et ñ uicissi
tate nectens: et ñ incensio incensū:
et sollicitus ñ sollicito. Denī
ꝙ ait. Ego diligentes me di
ligo: et qui mane uigilauerīt
ad me inuenient me. Vides q̄
mō non solū de amore suo cer
tū te reddat. si quidē tu ames
illū: sed ecā de sua sollicitudi
ne quā ꝓ te gerat. si te sensert

collocauī siu. Vigilas an: vigilat ipse. Consurge ī nocte in principio vigiliarū tuarū: ac lera q̄ tū uis eas ipas antica pare vigilias: inuenies eum non puenies. Tenere in tali negocio uel prius aliq̄d tribuis tibi: uel plus. Et magis amat: et amare. Si hec ām̄a scīt. ymo q̄ scīt. miratus q̄ illam maiestatē quasi ceca nō curā tem. soli sibi intendē glietur. an soli ipa postpōnis cunis ōibus tota se deuocione custodi. Sermo finē desiderat. sed vnū dico spūalibz qui in nob scīt. murū q̄dē sed ueriū aīam de ū uidentē hanc seaus uideri: q̄ si sola uideat a deo. Ea ergo fiducia dicat illū intendē sibi sep illi: nichil preter se et ipm intendēs. Bonus es dūe aīe q̄ renti te. oculis ap̄lecteris. sponsū exhibes qui dūs es: ymo qui es sup oīa deus bn dāis in scīa. Amē Sm̄o xxv

Dilaīs meus mī. et ego illi: qui pascit inter lilia. Quis hui iā ip̄uteret p̄sūpaoni uel insolentie. si se dicat inisse societatē cū illo qui pascit inter lilia. Eaā si inter sidera pasceret. solo eo q̄ pasceret. uelao q̄d magnū uideri possit. cū eiusmodi amicaias seu familiaritatem habere. Aliq̄d prius ignobile et hūile sonat pascī. Hūc uero cum et pasci inter lilia prohibet: directionis abiecto lōgius amouet et ꝓpulsat remotas notā. Qd cū scīt lilia. Iuxta ubū dñi fenū q̄d hodie ē: et cras in clibanū mittit. Quāmō est iste qui fenū pascit. q̄ vnq̄ aguor uel uiciosor. Et agnus placue: et uiculus sagittarius.

¶ Sed cū forte uigilancius ad uerasti. nō pabulū hoc loco designari sed locū: nec cū dicti lilijs cū pascī sed inter lilia. Ille non fenū comedit ut bos: fenū tamē uersari et sup fenū dilatari bere instar vnius de turba. q̄d eminētiae habere p̄t. Qd uero glie huic. hēre dilāū illū q̄ hoc egerit. Et sedm̄ lām spōse uestigia et cauela prudentie et in loq̄do cautis apparet. Ita q̄ disponēs sermones suos i mdiao: et terū gl̄iam uborum modestia ꝓpanus. Duas aūt non ignorat vnū esse. et qui pascitur. et qui pascit: inter lilia cōmorantē. et regnātē sup sydera. Ar libēnus dilā hūilia mēorat. ꝓter hūilitatē quidē ut dixi. magis autē q̄ ex inde repit esse dilāis. ex quo et pascī: nec mō exinde. sed inde. Nā qui in altissimis ē dūs. in vnis est dilāis: sup sidera regnās et inter lilia amans. Amabat et sup sidera. q̄ nullū et nūq̄ potuit nō amare qui amor est. sed donec ad lilia descendit. et pascī inter lilia comptus est: nec amatus ē nec trāis dilāis.

LXX

Quid: Non est amantis a pa
marchis et. ppheris: Est. sed
nō prius q̄ nullus ē ab ipis in
ter lilia pascā. Neq; enī nō uide
rūt quem putabāt: nisi ita q̄s
absq; sp̄u sit: nec uidentē in spi
ritu potest uidere nichil. Unde
ergo uidentes. nā. ppheticē appel
lati sūt. si nichil uiderūt: Inde
est q̄ uoluerūt unde que non
uiderūt: nec eā potuerūt uelle
uidere in corpe quē in sp̄u nō
uidisserūt. Sed dico. Hūq; oēs
ppheē: Quasi oīs uidē uolu
erūt: aut fuit oīm fides. Ecce
ū qui uiderūt aut. ppheē fuerūt:
aut. ppheis acquiescēres. Erat
didisse eā uidisse est. Nō mō
nāq; qui p. ppheē spm. sed et q̄
p fidem uidet. si quis ipm quo
q; dicat uidere in sp̄u: nī non
uidē errare. Ita ergo q̄ ad lili
a descendē et inter lilia pasci
diguatus est is qui oīs pas
cit. Dilectu sciat illū: q̄ nō po
tuit aute diligi q̄ agnosci. Ac
p hoc aī de dilō facta mentio
est pulchre et illud mīoratū
est: q̄ dilectis et agnitionis et
salutis causa. Querēda in sp̄u
refecto hec inter lilia. Nā corpo
rea cogitare ridiculū est. Cum
ipa lilia spiritalia sīgdē ponu
erim⁹: demōstrāda a nob eēt
Dico hoc quoq; dicē nos opo
rtebit. unde inter lilia pascatur
dilectus. Lilys ne ipis. an aliys
inter lilia secundis herbis.
et floribz. Et id in illud michi
difficilius appareret q̄ pasci nō
pascē phibetur. Nam q̄ pas
cat dubiū nō est: nec eū idig
nū et. aut pascā indigentiā lo
uat: et ne sp̄ūs aluet: quidē sine
ulla manifestatis. facile illi p
posse assignari uideat. Nec e
go sane recordor uisq; mō adu
asse me in aliquo hoc pascū
uspiā phiberi: aī pascentē pu
to recordenī et nos mecū. De
nicq; postulauī. ē aliqū demon
strari: ubi in meridie pasceret
et cubaret. Et nūc quidē quod
nerdū durerat phibet pasci: ꝛ
nec similiter postulat locū indi
cari sibi. sed ipa iudicat assig
nans sibi lilia. Nouit hoc illo
non nouit: q̄ eque p̄sto esse
nō p̄t qd' sublime et in sublimi
ē: et qd' humile ē sup terrā. Sū
lime opus. sublimis et locus:
nec accessus ad eū usq; adhuc
uel ipi sponse. Et ideo semet
ipm exinaniuit usq; ad hoc ut
pasceret. ipe oīm pastor: et īi
uenalis est inter lilia: et nullus
ab ecclia. Adamatus ē ab ope
paup: factus dilectus. pter sili
tudinē. Non solū sed p̄ ueri
tatē et mansuetudinē et iusti
aā: q̄ p eū saluet. plenitudo
adimplete sūt. q̄ iniquates remit
te sunt: q̄ superbi demones vna
cū principe suo iudicati sūt. Ta
lis ergo apparuit qui mīo a
maretur: nerax p se minus ho
mīb: nullus p hominib. O ue
re amādū: et oīs medullis

cordis ꝛ̄plectendū spōsū. Ad
iam cū ecclē ecclia. totā se tota
deuotione cōmittere iam fido
reddit cōr. cū pio indultōr. cū
iusto ꝓpugnatōr. Porro pro
miserat ꝓphā dicens. Spe
cia es pulchritudine tua in
cende ꝓspe. Vnde spōs ipse est
pulchritudo. Quo ex lilijs. Q
eū lilio speciosus. Sic nichil
formosius sponso. Que sūt
igit illa lilia. e quibz speciei
decoris eius. Recte inquit ex
regnis. ꝓpter uerecundiā et mā
suetudinē et iustitiā. Lilia sc
lilia inq̄. orta de ira. nitētia
sup ēā. eminēcia in floribus
ac flagrācia sup odorem aro
matū. Ego inter hec lilia spō
sus: et ōino ex hijs speciosus
et pulcher. Alias eū q̄ qdem
ad carnis infirma spectat. nō
erat ei spēs neq̄ decor. Bonū
auē lilū uerecundie. candore cō
spicuū: odore p̄ciuū. Deniq̄
candor et luas ethe: splendor
et figura substancie dei. Lilū
plane qđ ad nouā būdācie
ira nīa. pduxit: et pauit ante
faciem oīm ꝓlōz. lumē ad
reuelacionē gentiū. Donec ab
maledicō fuit ira: spinas ⁊ tri
bulos germinauit. At nūc ue
rum de ira orta ē. dño būdicē
te. speciosus oīo qā flos cāpi:
et lilū cōuallū. Agnoscite lilū
ex candore qui mox in ipo exor
tu floris. pastoribz de nocte e
micuit. dicente euāgelio. ex
angelus dñi stetit iuxta illos:
et claritas dei circūfulsit illos.
bene dei: q̄ non angeli sed lilij
candor. Ille aderat: sed illud
micabat ad usq̄ bethlehē. Ag
noscite lilū et ex odore: quo et
longe positis īnotuit magis.
Etquidē stella apparuit. sed e
am mīme viri graues sequa
fuissent: nulli manna quadā
suauū olencia ora lilij trahe
rent. Et uere lilū uerecundie. Ci
ius odor ad ēā fidem: splendor
intellām illuīat. Iesu etiam
oculos nūc in ipām ꝓsonam
dñi. qui in euangelio loquit
ego sū uerecundie: et unde q̄ cōpe
rent uīcas ~~uīcas~~ lilio cōpare
tur. Si non adūersi. aduerte
de medio floris hui⁹ quasi uir
gulas aureas. pdūces: cādas
candidissīq̄ flore. pulchre dere
rep̄q̄ disposito in coronā: et ag
noscē aureā in xpō dīuitatem.
hūane coronacionis puritate
nature: id ē xpm in dyadema
te quo coronauit eū mater su
a. Dā in quo coronauit eū pa
ter suus. Lucē inaccessibilē: nec possem illum
mō uidere in eo. Sz de hac alias.
Nūc uero lilū uerecundie est:
ē et mansuetudo. Et bū lilū
mansuetudo habens et īnocen
ciā candorem. et odorē spei: q̄m
inq̄t sūo reliquie homīi pacifi
co. Bone spei uir mansuetus
nec mīus etiā in pīna. Iacobū
qđam uice ē socialis exēplar.

LXX

Am non lilij qui lucet officio? redolet spes? Unde q3 sicut ueritas de ira orta est: ita et mansuetudo. Nisi quis dubitet ortū de ira aquū dūatorē ire. illū aq̄ nō qui ad occasionē ductus ē: et nō aptus os suū. Nec mansuetudo. seu ueritas de ira est: sed et iustitia. ptia dicente. Rorate celi desup et nubes pluant iustū: aperiatur terra et germinet saluatorē: et iustitia oriet simul. Q. aūt iustitia lilij sit et oriatur de sepultura? q3 iustus germinabit sicut lilij: et florebit in etnū ante dūm. Nequaq̄ lilij si hoc hodie ē et cras in clibanū mittet: qd' in etnū florebit. Et florebit ante dūm. an' in memoria etna erit ulstus. et ab audicione mala nō timebit: illa salutz audicione qua in clibanū ignis p̄cipites ire iubent. Porro hui' lilij candor an non splenderet: nisi eu non placet? Oritq̄ sol ē. sed nō ille qui oritur sup bonos et malos. Nec eū qui dūm suū sol iustitie nō oriens ē nobi. lucē illi' q̄q̄ vident. videntes aute q̄quot audiente: vobis qui timetis deū oriet sol iustitie. Ergo candor huius lilij aptet ulstos: flagrantia etā usq̄ ad iniquos diffundet. et si non in bonū ipis. Oritq̄ audiuim' ulstos dicētes. quia xp̄i bonus odor sumus in omni loco? sed alijs quidem odor mortis in mortē. Alijs aut sceleratis' ulsti nō placet opio nē? q̄ uis non amet opus. Et bonis si se non iudicat: in eo q̄ plus iudicat ante pbans bonū et non amans: ideo q3 bonis non plane. sed miser. p̄ro cōdēpnatus iudicio. Q. eo miserius? an odor uite nō uite sed mortis nūcius est? Imo nec nūcius q̄dem: sed baiulus. Sūt multa apud sponsū et alia lilia. p̄ter que et p̄tia inuenerūt nobis. Veritatem loquor et mansuetudinē et iustitiā: nec erit difficile iā ceteris uirtutibz nūm silia reperire p semetipm in orto cū dilectissimi sponsi. Habūdant et sine habūdant talibz. Q. illa enumerem? Nempe quot ūtutes tot lilia. Quis finis uirtutū apud dūm ūtutū? Q. si plenitudo ūtutū in xp̄o: et liliorū. Et fortassis p̄terea sese lilia appellauit. q̄ totus ūsceat in lilijs? et oīa que ipius suūt lilia sint: cōceptio oris. cōuersatio. eloq̄a. miracula. sacramēta. passio mortis. resurrēctio ascensio. Q. hoc non candidū? et nō suauissime redolēs? Tanta denq̄ in conceptione refulsit sup̄na lilijs claritas de sup̄ueniente habūdantia spūs? ut ne ipa quidem ūgo sca sustinuisset: si nō sibi obūbratū foret a ūtute altissimi. Porro ortū candidum corrupta ūginis matris: conuersationē inuidēcia ante? elo

quia ueritas. miracula puri-
tas cordis: sacramenta. pietas
arrhauū. passionē. patiendi vo-
lūtas: mortē ubertas non mori-
endi? resurrōnē mariarū fortī-
tudo: ascensionē exhibitio pmi-
sor. Q̄ bonus fidei odor in hijs
singulis. nīa quidē qui cādorē
nō uidim⁹ tempa et uiscera re-
plens: et bñ qui nō uiderūt et
crediderūt. Pars mea in hijs:
odor unc qui pcedit ex ipis. Hy-
Hijs inuisis uanitz meis apio
quodā fidei instrumēto? et qui
dem copiosius p multitudīe lili
or sane et exiliū leuat: et pa-
tie deliderū assidue īnouat in
uiscerib⁹ meis. Habeat lilia et a
liqui sodalū sponsi: sed non co
pā. Oīis eīi ad mēsurā spīs
acceperūt: ad mēsurā ūnutes et
dona. Solus ille non habet mo
dū: qui habet totū. Aliud ē lilium
habere: aliud non nisi lilia ha
bere. Quē dabis michi de filijs
aptāmas adeo īnocentē et simi-
et qui totā terrā suā floribz oc
upare potuerit? et istīmodi flo
ribz? Nec instans certe unī⁹ dieī
sine sorde ē sup ūrā. Magnus ē
qui terra pī uel q̄nor lilia edifi
care in cīa sua: in tanta dēsita
te spinarū uel tribulor: que sūt
gramīa īuecerata maledictōis
anatē. Mecū nēō qui paup sū
bū agit. si ūquā ab hac pessi
ma segete ūquitatū videlicet
atq; uitior. tanquā sū cīe mee
vendicare erarpādo et exolē
do sufficiā. unde unū saltē pdu
cere lilium possim: si forte penes
me pasa inerdū diguet. is q
pascit inter lilia Ac patrī dixi:
unū de penuria cordis mei os
meū locutū est. Unū. prius nō
sufficiat. Duo ad min⁹ necessa
ria sūt. Duo autē cōtinentia et
innocentia: quarū una sine alte
ra nec saluabit. Frustra deniq;
ad unāq̄libz harū īumabo spō
sū: qui nō ad lilium pasci. sed in
ter lilia phibet. Dabo pinde o
pam hīe lilia? ne de singulari
tate cauleī lilij. qui nō nisi int
lilia pasci phibet: et sic declinet
in uia a seruo suo. Pono magis
primo oīm innocentia? et si hanc
nūgerit cōtinentia quero: diuitem
me putabo in possessione lili
or. Hec autē sum: si terrā hijs
cōiugere potēo patientia. Cui
dem pūt sufficē ille? sed q̄ et de
ficere pūt in tēptacōibz. siqdē
tēptatio ē uita hoīs sup terrā.
opus plō pacia est: que uni
uscuiq; sic quasi uitrix quedā? cul
tos. Puto si uenerit amator li
le lilior et ira īuenerit. q̄ nō
dedignabit. ia pasci apud nos?
et apud nos facē pascha? ubi
illi et milia suauitas in duabz:
et magna erit serenitas ppter
terrā. Verū quo pacto dicat
pasci qui pascit oīa: post oī
a uidebitur. Nūc uero appare
sponsū nō mō appare int lili
a. sed nūme oīno extra lilia
posse aliqn īuenirī? ai omne

LXXI

qđ de eo est et ipse sit liliū spō
sus ecclie ihs xps dns nr: qui
est sup oīa deus bñdctus in se
cula. Amen Sermo lxx primus

In his precedentis sermo
nis: pinapiū huius.
Est ergo liliū spōsus.
sed nō liliū inter spinas: qm
nō hēt spinas qui pcm nō fe
cit. Denīq spousā prestatus
est liliū inter spinas: qm si dix
erit uel ipa. qz spinā nō habe
at serpam seduxit. et ueritas
in ea nō ē. De uero flore qui
dem et liliū pfectius ē non tñ
inter spinas. Magis aute ego
inqt flos cāpi et liliū cōuallī
ū. et non ē spinarū mēno: qđ
solus sit hōim qui opus non
habeat dicere. Cōuersus sū
in ertūpna mea dñe conuigiū
spina. Ergo absq liliis nūq
est. qui absq uicijs semp est:
qz totus et sp est candid? spe
ciosus forma pre filijs hōim.
Tu ergo qui hec audis uel le
gis. cura hēe talia penes te: si
nus hēe hūc habitatorē libor
habitantē in te. Opus tuū
studiū tuū desiderū tuū. talia
esse presume. moralis quidem
rerū ipārū candor atq odor.
Habēt et mores colores suos:
habēt et odores. Neq enī in
spiritib; idipm est color et odor:
nō magis qđ in corpib;. Ergo
de colore conscīa consulatur.
de odore fama. Fecere fenstis
odorē meū in cīa ista aut ia
cob: corā pharaone et seruis
eius aiūt illi dicentes. hanc
dubiū quī ad filios suos. Di
cebat autē de opīone. Porro
colorē opi tuo dat cordis in
tenno. et iudiciū conscīe. Nig
simus unica: ut sis candida est.
Inter hanc atq illā: cōscīa cō
sulta distinct. Sed sententia do
mini de oculo negt et luxdo. qz in
ter candidū et nigrū certos
fixit limites: et diuisit lucē a
tenebris. Qđ ergo de corde pu
ro et conscīa egredit bona cō
didit est: et est uirtus. Si aūt
et fama bona secuta fuit. et
liliū est: quippe cui nec cādor
lilij deest nec odor. Porro uir
tus. et si non ppter maior:
pulchrior et illustrior atq est
at. Qđ et si in conscīa nemi
fuit: nec qđ ea pdicere debet
nemo. Nā si cadit in uiao: re
surgit. Ac p hoc qđ qđ illud
sit. qz cadit uigilans nō absq
cadere uigil et se pdicare: nec
bi grā. sermo actio ordō eam
si fama applaudere uideatur:
nō est qđ debeat liliū dici. qz
et si odor cōmuere uidet sz nō
color. Quo pacto esse liliū cui
spuria tas nemo? Nec sane fa
ma quibit uendicare uirtu
qz ē uicū cōuicere conscīa.
Erit quidem uirtus contem
candore conscīe ubi sequi nō
potuit odor fame: certe odor
fame nec excusare sufficiet
uicū conscīe decolorus. Qui

debit cū semp q̄ in se ē homo
bonus. bona non tanū cor̄a
deo. sed etiā coram hoīb: ut
uere sit lilii. Sed est etiā can
dor aīe indulgentia dei: ipso
dicente p̄ ppheā. Si fuerint p̄
cata vr̄a ut coccinū q̄si nix de
albabūt. et si fuerint rubea
q̄si vnicul⁹ uelut lana alba
erūt. Et ē candor quē sibi in
duit is qui misereť in hyla
ritate. Ereū si intueans illū
quē p̄phēa describit iocūdū ho
minē qui misereť et cōmodat.
nōne is tibi uidebit de ipsa aī
iocūditate dedisse candorē quē
dam pietatis. vultui pcer et
opi suo. Sicut e regione si er
tristitia et ueluti necessitate
q̄s tribuat non plane. sed te
trū prefert manu et fronte co
lorem. Et ideo hylarem datō
rem diligit deus. Nūq̄ et tristē.
Ptō qui respexit ad abel ob
alacritatis candorē. auerat
faciem a cham: q̄ conaderat
facies eius. unq̄ tristitia et
liuore. Ad ueste qualis color
tristitie seu īuidie sit: qui dei
auertit aspectus. Hīc et elegant
in colorando būfiao candor
iocūditatis laudatus ē. uoce
illa poete: sup omnia vultus
accessere boni. Nec mō hylaris
dator. sed et qui tribuit in sim
plicitate diligit⁹ a deo: et sīplī
citas candor ē. Pbatur⁹ a cōtra
rio: nā nemus duplicatas. Da
rū diri macula ē. Ad duplici
tas nisi dolus. Sed cū qui
dolose egit in conspectū dei: iuē
ta ē iniquitas eius ad odiū.
Et ideo beātus qui non īputauit
dūs pēam: nec est in spū ei dol⁹
Pulchre dūs pauus intrāq̄ g
plenus macula. dolū tristitiā
q̄: nolite inquies fieri sicut hy
pocrite tristes // Spōsus itaq̄ et
cū sit uirtus. in utrūq̄ cōpla
cet sibi: et cū sit lilii. libenť in
ter lilia cōmorat⁹: et cū sit candor
delectatur candidis. et fortissis
hoc ē qđ dr. pasci inť lilia: can
dore et odore vtrūq̄ delectan. Et
quidē pascebat⁹ olim corpaliť
apud mariā et martham et re
cūbens ceā corpe inť lilia. Il
las loquor nā lilia erant: ni
chilomin⁹ spūm refocillabat de
uocatione et actibz mulierū.
Q. si illa hora intrasset ppha
aut angelus seu alius q̄is
spūalis. cū nō ignorās. que
maiestas recūberet. nōne hu
mens dignatiōē et familiāri
tatē quam illi esse consueret.
cū puris cūctis pudicis q̄ cor
poribz cū ciuis et seruus īfir
mioris. merito detestaret. qua
vidi illū nō mō ignorantē. sī
et pascentē inť lilia. Ita q̄ sēdz
vtrūq̄ corpus dico et spūm: pal
cā inter lilia sponsus īuentus
est. Puto autē q̄ et ipe vitalī
pasceť: sed et in spū. Hoc ipo
q̄ pascebat⁹: quō pascebat.
Quō unq̄ consolabat timidi
tatē fetarū iocūdatat⁹ humilia

LXXI

ꝓ: ꝑpingebat deuocionem:
¶ Sed si iudicij ꝙ pasa illi pas
cere sit: uide ecclā nūc ne forte e
cōuerso pascere sit ei pasa. Do
mine qui pascis me a iuuentute
mea: aic scis ꝓphetha iacob.
Bonus ꝓfamilias. qui suos
domesticos aurā gerit. marie
in diebꝫ malis. et alat eos in
fame: abans illos pane uite
et intellectus: et sic nutrietis ad
uitā eternam. Ac pascens ita pu
ro nichilomin⁹ pascat ipe: eq̄dē
escas quibꝫ libenter uescat. ꝓbꝫ
nūs. Et cū gaudiū dāi: forti
tudo nīa. Ita ergo et cū pascat
pascat. et cū pascat pascat: simil
nos suo gaudio spiritali refitiēs:
et de nō eque spirituali ꝓfectu gau
dens. Cibus eius penitētia me
a: abus eius salus mea: abꝫ
eius ego ipe. An nō timere cū
ꝙ panē manducat: Ego aūt
quia ꝓfector sū eius sū: ut nā
ducet ab eo. Mandor cū argu
or: glutior cū instruor: decoq̄r
cū īmutor: digeror cū assimi
lor. unior cū conformor. No
lue mirari hoc: et mānducat
nos. et mānducat a nob quo
illi arctius astrīgam. Non sa
ne alias. ꝓpe unū illi. Ere
nī si mānduco. et nō mānducor:
videbit in me ille esse. sed non
dū ego in illo. Et si mandu
cor quidem et non manduco:
me in se habere ille. sed nō eam
in me esse videbit. Nec eit ꝓpa
unio in uno quouis horū.

Sedeū mānducet me et hēat
me in se: et a me uicissim man
ducet. ut sit in me: quatenus
integra firmaq̄ cōuerso. cū ego
in eo et ipe in me erit. Quis ei
p silē ostendā qd' dr: Attolle o
culos nūc in q̄dam sublimio
rem quidem rerū cōuenienciā:
silem cū huic. Si ipe sponsus
in patre ita esset ut non cū in
ipo pater. aut ita pat in ipso
esset. ut non esset ipe in patre:
audeo dicere et ipoꝝ actus ꝓpā
uultas remanet: si cū ia unius
eet. Nūc uero cū et ipe in patre
et pat in ipo sit. nō est quo dan
dicet unitas: sed uere et totā de
unū sūt ipe et pater. Si ergo
aīam cui adherere deo bonū
est. non aute se existimet ipe
ꝓpē unitā: nisi cū et illū in se.
et se in illo manere ꝓsentiet.
Non q̄ iam sit unū dicat cū
deo. sicut unū sūt pater et filius:
q̄nus qui adheret deo unus sps
sit. Legi hoc: sed illud nō legi.
Non dico de me qui nichil sū:
sed plane nisi demens siue de
tra siue de celo usurpabit sibi
illā unigeniti uocem. Ego et
pater unū sumus. Et tamen
ego licet puluis et cinis frec⁹
quidem scripture auctoritate
minime illud dicē uereat. q̄ unus
cū deo sps sim: si ūquā cū ueri⁹
fuero ꝓsalis exprimēns deo me
adherere ad instar unius illo
rū qui in carnate manēt. ac ꝓ
hoc in deo manēt et ds in eis:

mãducãtes deũ et manducati
a deo. Nã de tali adhesione pu
to dicũ: qui adheret deo vnus
spũs ẽ. Qd ergo? Dicat filius
ego in patre et pr̃ in me ẽ: et
vnũ sumus. Dicat homo ego
in deo et deus in me ẽ: et vnus
spũs sumus. Sed nũqd pat̃ et
filius ut sint in ĩuicẽ ac pinde
vnũ in ĩuicẽ se manducant? si
cut deus et homo mutua se q̃
dam in sese manducatõe trahi
dũt. ut p hoc et si nõ vnũ ẽte
vnus spũs sint? Absit. Nec ei
uo nõ insũt sibi hũ atq; illi:
sed neq; vna vnitas vtroq; ẽ.
Deniq; inuit̃ abi vnitatẽ diui
sitas. p vnus et vnũ? qñ nec
patri et filio vnus: nec homĩ
et deo vnũ potat cõuenire. Tu
si sapis occasione accepta ens
sapientior prudenti adiectus.
illuc quidẽ p vnũ. vnitatẽ sub
stancie uel nature? hic uo p
vnus eque vnitatẽ: sed ideo lõ
ge alteriã. qr inter substãaã et na
turas. homĩi nẽpe et deo sua cu
iq; et nã et substãaa ẽ: cũ p̃is
filij qr coaeter pentus ẽ vnã
Vides illã nec vnitatẽ esse? si
quidẽ huic singulari sũmeq;
vnitatẽ cõparet. Nã quo vni
tas? ubi nũs naturarũ, substan
tiarũ diuisitas? Et cũ vnus spũs
dr et ẽ cũ deo. aia adherẽs deo?
nec p̃iudicat rerũ plalitas vni
tati huic: quã facit nõ cõfusio
naturarũ sed uoluntatũ consensio
Propt̃ hanc quoq; multa dr
da vnũ. et multe aie dicũt vna:
sicut sp̃ũ ẽ. Mulcandis aredi
tũ erant dr vnũ et aia vna. Et
hec ergo vnitas V Certu qd ad
illã que nõ vnione cõstat? si
cut vnione? Non plane illã
istar q̃dam. hui? mutua mãdu
cano fiat; qr nec fit. Est enĩ.
Sed nec naturarũ seu essẽtiar.
uoluntatũ ut cõsẽtio q̃tumcũq; eã qr cõ
iũctio uel consensus. uel cõsus
cõpositio uel tale aliq̃ vn? nõ
ẽ. Est autẽ patri filio qr natia
essencia voluntas. nõ mõ vna:
sed vnũ. Hoc nẽpe ẽ illis esse q̃
naturã esse: hoc uelle qd esse
uel naturã esse. Non ẽ unaq; q̃
vnitas qua vnũ sũt. pater filĩ
us dicatur fiei de naturis. uel
essencijs uel uoluntatibz: qr nõ
sũt. Non ẽ qd dicat uel fien:
qr est. Nec enĩ factiua sed natu
ua. Sũt in sese pater et filius.
non solũ ineffabili. sed eã in
cõprehẽsibili mõ: sui ipor ca
pabiles pter et capaces. Sed
sane ita capabiles ut nõ pa
tibiles: ita capaces. ut nõ pa
apes. Nã ut in ẽmo ecclia cãit
in patre totus filius: et totus
in filio pater. Est pat̃ in filio:
in quo sibi semp bñ cõplacuit
Et ẽ in filius in patre. a quo
ut nũq̃ non natus: ita nũq̃
est separatus. Porro p carnem
homo in deo. et deus in homĩe
ẽ: dicẽte iohãne. qr qui manet
in caritate in deo manet et de?
in eo. Sed hõ quidẽ ab eõdo in

LXXI

deo: cumq; ab eterno dilās: qui
cumē si ex illis sit qui dicit. qz
dilexit et gratificauit nos in
dilō filio suo aī mūdi cōstitu
onē. Deus ueō in hoīe ex quo
dilās ab hoīe: et si una ē hō q
deus in deo ē. et qū in hoīe deus
non est: deus autē in hoīe nō
est. qui non sit in deo. Manere
eū in dilōe nō pt: et si forsi
tan ad tempus diligat. non di
lās pt autē nondū dilige et
iā dilās. Aliqn quō scabit q
uiā ipe prior dilexit nos: Pri
or eū iam diligit qui diligebat:
homo in deo. et deus in hoīe est.
Qui autē nūq; diligit. nūq; ē
dilās: ac p hoc nec ipe in deo
nec deus in eo. Nec dīa sūt ad
dandā dīam inē illā dīam in
ter illā cōuersionē qua pater &
filius unū sūt et illā qua aīa
adhereus deo unus spūs ē: ne
forte eū legit de homīe manē
te in carnāte. qz in deo manet
et deus in eo: et uerū de filio.
qz nichilomi? in patre sit. et
pt in ipo: par puter adoptiua
progatiua et una. His er
go ita absolutis. recurrendū
nob ad illū qu pasat inē lu
a: qz inde excursus hic suus ē
usq; huc: utrū ne non ordo se
uos iudicabim. Et iā quidē
loca ipius duos intellos po
suerā: siue qz uerbis pasat
candidatoz. qui uias et cādor
est: siue qz pōres rapit ad
penitentiaī in corpe suo qd est
ecclia: p quibz sibi incorpari
dis semp sear pcīn. qui pec
atū non sear. ut destrueretur
corpus pcī. aut aliqn cōplan
ata fuere peccātes: eēntq; iul
tas in ipo iustificati gratis.
Adhuc appono terāī sentēāī
que occurrit: et sanis forte teor
nō p loca mō explanatōe. sed
p sine sermonis. Sermo dei
ueritas est: et ipe sponsus.
Hostis hoc. Audite terā. Is
eī audiet. et mie obedie illi: in
quus intreī et reiu? quodam
mō remanet: oīno cultus. et
grulus. qz plenus in uacuū
sit. Si autē obediāī fuit. nō
ne ubi uerbū iudebit in sp̄dam
extremisse corpulētāī. qz ubo
opus accessit. utpote refectū
quibusdā fructibz obediēte.
frugibz iustie: Inde ē qz in a
pocalipsi loquit. Ecce sto ad
ostiū et pulso. Si quis audie
rit uocē meā et aperuerit ia
nuā: introibo ad illū et cena
bo cū eo. et ipe mecū. Videtur
approbare hic sensus apud p
phetā sententia dīi ubi dicit.
qz uerbū suū non reuertet ad
eū uacuū: sz pspabit et faet ad
qđ misit illud. Hō reuert ingt ad
me uacuū ul' reiunū: sz qđ pspe i
ōibz agēs salabit bois actibz eoz
q̄ i dilōe acquieuit illi. Deinq; uult
qđ sino ipleat cūcta dī. cū sint māa
nentiaī: qđ uidelz tam diu ianis
et maceret ac famelicus sit. donec
opere impleatur. Sz audi ipm

quo se diuat abo ali? Meus i
quit abus ē: ut faaam uolū
tatem patris mei. Verbū ubi
ē: apte idicamus esse suū ci
bū factū bonū: si tamē inue
nerit illud inter lilia. Verbi gā
Non rapuit elemosinā de mānu
raptoris seu feneatoris? sed u
de ppcarte quidē qui ai faat e
lemosinā faat tuba ram ante
se ut glorificetur ab oīibz hoī
bz. Sed neq; oīonē aliq̄mō ex
audiet: qui amat orare in an
gulis plateaū ut ab hoīibz vi
deat. Nēpe oīo pōtis exerta
bilis erit. Frustra quoq; offert
munꝰ suū ante altare: qui con
scius ē sibi q̄ frat̄ suus habz a
liq̄ aduſū se. Denq; nō respex
it ad ayam munera: q̄ nō rē
ambulauerit ai fr̄e suo. Teste sā
pphēta. eaā abhoīat̄ sabbā. et
neomenias. et sacrificia indeoz:
ita ut mālitelle prestaret̄ odille
ea aīam suā. et dicebat. Cū ue
nirem ante conspm meū? q̄s
queſiuit ea de manibz vrīs: Cre
do nō redolebāt lilia manꝰ ille?
et pcēa respuebat munꝰ eius:
qui pascit inter lilia conſueuit. t
nō inter spinas. Od ni spinosas
habebāt manus. quibz aiebat:
manꝰ uīe sanguīe plene sunt:
Et manus eius pilose erant spi
nosis silēs: ideoq; nō fuit admiſ
se ut mīstraret sōi Vereor
ne et inter nos aliqui sint. quo
rū non acceptit munera spōsus.
eo q̄ nō redoleant lilia. Etenī
si in die ieiunij mei inueniat̄ vo
luntas mea. non tale ieiunium
elegit sponsus? nec sapiculli ie
iunium meū: q̄n non uluū obedi
entiae. sed usaū uolūtatis pprie
sapie. Ego nō solū de ieiunio. sz
et de silentio. de vigilijs. de oīōe.
de lāone. de ope manuū. postre
mo de oīū obseruātia mōchi.
ubi īuenier̄ uolūtas sua in ea.
et nō obedientia mgrī idipm se
quo. Nīme prius obseruādas
illas. et si bonas in se. tā inter
lilia id ē inter vtutes ceniuerī de
putandas. Sed audiat a pphia
qui eiusmōi est. Nūq̄ tale ē ob
sequiū qd̄ elegit dīus: Et ad
dit. In die bonoz tuoz īuenīt
uolūtates tuas. Grande malū p
pria uolūtas: qua fit ut bona
tua ibi bona nō sint. Oportz
pinde extra lilia fiant que huius
modi sūt: q̄ michi dīno. qd̄ p
pria inquinatā sit uoluntate
gustabit is q̄ pascit inter lilia. Sapīs
ē ubiq; actīgens ppter mūdiā
suā: et nil inquinatī in ea inue
nit. Ita ergo inter lilia pasta a
mat sponsus: id ē apud mūdi
et nitida corda Sed quousq;?
Donec aspiret dies: et inclinen
umbre. Umbrosus locus est et
condensus: non intrem? siluā
hanc pfundi sacramēti. nisi c
clara luce diei. Ā eā disputāde
me longius indigna est dies:
dū īuia abstrahūt ab hijs lili
is. Nec sū ueritus plurimē: au
fastidiū omīe detrahit odor flor.

h ē inter vtutes. Aliquā
si erit reppt etsi bonꝰ
qd̄ in se ē videat
abz: nō tāgit
illū is q̄ pascit
inter lilia

LXXII

Modicū qd' restare uidet de p̄
senti capl̄o, ar illud modicū
recondituī nimis: sicut et cetera
uniūsa carnis huī? Sed qui
reuelat mysteria adest ut cōsido
cū pulsare cepimus? et nondū
claudet ora loq̄ntiū de se au fa
miliare magis est reserare clau
sa sponsus ecclie uīs xp̄us dñs
uī: qui est sup oīa bñdcūs deus
in secula. Amen Smo. lxxij ...

Dilect̄is meus mi et ego
illi. qui pascit̄ inter li
lia: donec aspiret dies
et inclinent̄ umbre. Nouissima
cū capli huī? exactanda ē pars:
et dubito in ipo introitu cui nā
possimus ea nūgam duarū p̄
cedenciū. Nam possim ītellegere
utrūq;. Siue enī dicas. dilect̄is
meus mi et ego illi. donec aspi
ret dies et inclinent̄ umbre: in
terposito cī qui pascit̄ inter lilia?
siue p ferre līe qui pascit̄ inter li
lia, donec aspiret dies et inclinē
tur umbre: nō inconuenienter ua
rius assignare. Hoc sane referr
q̄ donec si p̄mo iūxeris. inclusi
uū oportet ītelligas: si medio
exclusiuū sensus necesse ē. Ecclo
nēpe q̄ desinat sponsus pasci
nam inter lilia. ubi aspiraueri
dies? nūq̄ silet et cessabit spō
se intendere. aut ipa illi? Absit.
Ne cui pseuerabūt sibi? nisi
q̄ nūc felicius cī uehementius?
nūc uehementius cī expedit?
Sit hoc ergo tale donq̄ē illud
apud matheū. ubi narratur
non cognouisse mariā ioseph:
donec pepit filiū suū p̄mogeni
tū. Non enī post cognouit. Vel
certe quale illud in psalmo. O
culi nī ad dñm deū: donec mi
sereat nī. Non enī auertent̄:
cī cepit misereri. Vel quale i
dem illud dñi ad ap̄los. Ecce e
go uobiscī sum usq; ad consū
mationē scli. Non enī post: nō
erit cī illis. Verū hoc ita. si do
nec referas ad dilect̄is meus mi
et ego illi. Sīnauē ad qui pas
catur inter lilia respicere manis:
erit alio sensu accipiendū. pos
to opiosius ostendet̄. quō nūc
dilect̄is pasci desinat: cī aspira
uerit dies. Etenī si dies resur
rectois is est. qđ ni multo ma
gis pasci ibi inter lilia iuuet?
ubi hoz maior admodū copi
a erit? Exp aptanda quidē līe
consequēa hec dicta sunt. Nunc
iā adiute meū uoto iucet liliis
fulgentibz regno. sponsoq; me
dio existente et delicante. non
nī esse qđ' dicatur et pasci: iux
ta qđem q̄ ante cōsueuerat. Vi
bi namq; iā pāores quos sibi
īcorpet xp̄s manibs morsibsq;
sīi quibusdā denticbz discipline
austeroris afflictione saluet
carnis? et cordis contritione?
Sed neq; adhūc sibi iā exiget ui
bū sponsus ex aliquibz factis.
seu opibz obedientie: ubi omne
negociū actū. solo q; incultu et
asperā res erit. Etquidē abz eius
ut fugiat uoluntatē p̄is sui: sz

hic non ibi. Qd cū fiat: e
facta ē p̄fam esse. nūc cōstat
Deniq; p̄bare iā nūc oīb; sat
as. que sic uolūtas dei bona:
et būplacēs et p̄fa. Et cere
post p̄fectū faciendū sup ē nu
chil. Finis de cēo restat nō fieri:
expiri nō opari. Ea uiuē: non
exerceri in ea. Nempe ipa ē quā
ustauallia p̄ce docti quidē a
dño. sicut in celo ita et in tra
p̄fa postulam⁹. quo eius iā
delēt finitus: actus nō fati
get. Non erit itaq; sponsi ubo
nūc opis ab: qz cesset necesse
ē omne opus ubi pleni⁹ ab u
niuersis papiet sapia. Nam
qui mīoz atur actu papiunt
eā. Sed videam⁹ nūc. si qd
dictu⁹ stare possit et sēm illā
sententiā qua pasa mr lilia
candida ūcuā. obiēan qdem
interpētatur. Nam et nos ipaz
inter cetā nō p̄ferimus⁹. Dice
mus ne aut non fore? a spō
si nūme sape ūcites. Et q
dem sentire alterutrū demēe
est. Sed uide ne forte alias
illis delēt: nā constat delēan.
sed fortitan potu magis q̄
pastu. Sane in spe et corpe
isto nulla uīa uitius ita ad
purū defacata erit: nulla ita
oīs hoīes saluos fieri dissi
mulat multa? et quā nō p̄
potandi interi saturare glu
tire curat et ea uel quippiā
eluere sapidū: quasi arte qua
dam. et quodam labore mun
dendi. Erit cū erit uas cela
bilis nec p̄mer⁹ deuse: nec sa
gabit a mandere. Vel potiꝰ
non sangabit deuterū: qui bi
bente ablīz opa delābit. tāq̄
unaq; potus non esta. Deniq;
habes sponsē in euangeli
o. qz non bibam de hoc gēnīe
uitis inqt: nisi bibā illud no
uū nobisū in regno patris mei.
Et de abo nulla mentio ē. Sed
apud p̄phām quoq; legit. tāq̄
potus ebrietatis a uino: de
abo autē nichil ibi penitus
inuenit. Sponsa quoq; cōsta
misterij huius. cū dilēn pasa i
ter lilia p̄crepisset et phibuisset.
constituit cum quo ad id dig
naret: primo constituū agno
uit et phibuit dīeus. donec
aspiret dies: et inclinent⁹ um
bre. Sciebat eū eū uirtutabz
post hoc potandū: potius q̄
pascendū. Cōuiue uidet et cō
suendo: qz post abū suum po
tus de more soler. Ergo si hic
mādurat illic bibet: eo nunc
suauius quo securius gluti
et ea ipa que scrupulosi⁹ mō
et quodāmō laboriosi⁹ qi mā
dendo ligit. Nūc iā intendam⁹
consideare de die illo et illa
bris: qui ille. que ille. ille qua
tacione aspirans: hec in qua
p̄sare habeāt inclīam. Signā
ter primo dīcu. donec aspiret di
es: primo singulariter. solo qz hō
loco mīa fallor diem dia aspi
rante repies. Aute nēpe nō re

suauis et mera ut sic sponso abilis
ad potandū. Sed qui bulc

LXXII

pora spuare dicam. Spuat homo spuant animalia cetera: quibus deficiat respiratus aeris vita cotinuat. Et qd hoc nisi ventus? Spuat et spūs sanctus: et inde spūs. Quo pacto ergo dies spuans? qui nec ventus nec spūs nec animal est? Qui qui nec spiritus quidē. sed qd significatus sonat: aspuās dictus est. Nec mirum ꝑ ecclesiā dicūtur: et in diuinis vmbre. Denique ad exortū huius corporei visibilis qui lūis. vmbre non inclinātur: sed adnullantur. Extra. pinde corpora querēde hec res. Et liquidē spiritalem inuenerim⁹ diem et vmbras: aīe fortitudo et inclinatio habitū. et illius aspiratio spiritalis eluebit. Qui illū diem de quo ꝑphēta dicat. melior est dies vna in atriis tuis super milia. corporeū opinatur: nescio qd iam non corporeū opinetur. Et et in mala significatione dies. aut maledixere ꝑphete: absit autē ut ex his visibilibz quos fecit dūs. Itaq; spiritalis est. Iam vmbrā quis ambigat spiritalem. qua mane obūbrat aī est concupiscentia: et utē ea q in ꝑphēta sic memorat. spūs aīe facies nrā xp̄us dūs. sub vmbra eius viuem⁹ inter gētes: Ego tū vmbrarū noīe hoc loco magis arbitror designatas cōtrarias p̄tates: que nō modo vmbre uel tenebre sed et p̄ncipes tenebrarū ab apl̄o phibent: simul qz inhaerentes illis et gnie nō filios unqz et noctis et non luas neq; diei. Hec siquidē vmbre non plane cū aspuauit dies in nichilū reuertent. sicut a facie huius corporee lucis. ūbras corporeas non dispare cū sed et penitus deprime uidemus. Ita qz et cū: mūme quidē et tenebrosi nichilo miserius cū et cū. sed et inclinate et subdite. Denique inclinabit se mq; et cadet. haut dubiū q; ꝑceps ūbra cū: cū dānatus fuerit pauper. Ergo natura nō delebit: sed potestas subtrahet. Nō penibit substātia: sed transibit potestas et p̄tās tenebrarū. Tollūt ne uideant gl̄iam dei. nō adnullant: ut semp maneāt. Qui uidebunt vmbre. cū deponent potentes de sede: ponent qz scabellū pedū. Qd' unqz oportet fieri ato. Nouissima hora est. Hora p̄cessit: dies autem appinquauit. Aspirabit dies: et exspirabit nox. Nox dyabolus est. Nox angelus sathane: et si se transfiguret in angelū lucis. Nox etiam antixps: quē dūs ihs interficiet spū oris sui: et destruet illustratione aduentus sui. Nūqd nō dūs dies? Dies plane illustrans et spūs: qui spū oris sui fugat umbras. et latebras destruit illustratione aduentus sui. Aut si magis pla

er simplicē uerbū inclinacōis
accipe nichil qz aliud inclinai.
qz aduichilari ē putandū: ne
huic quoqz detimus seruitū. Di
cimus umbras figuras et enig
mata serpentes? necnō et so
phisticas locutiones cauillatio
ones qz uerboz. et impiam
argumētoz: que omnia uētu
tas interim lumen obūbrant.
Ex pte enī cognoscimus: et ex
pte ppheram? Deū aspirante
die inclinabunt umbre? qz oc
upante oīa luīs plenitudine:
nulla ps supellē potit tenebra
rū. Denicz cū uenerit qd' ptm
ē: cūc euacuabit qd' ex pte est.
Hactenꝰ de hijs sufficere potāt:
si spirans dies illa. et nō aspi
rans dēa fuisset. Huic uero p
cauallo licet addimento ad
huc aliqd addendū existio: ni
mirū p uestigianda huiꝰ diuer
sitatis rōne. Ego enī ut uerū
fatear. iam olim michi plusq
in sacri pagi qz eloquij termi
ne modicā uacare praualā. So
lemus autē hac uoce uti. cū ve
hementer aliqd desideramꝰ: et uer
bi gr̄a cū dicam? Ille ad illū ho
norē. uel ad illam dignitatem
aspirat. Deligunt̄ itaqz p hoc
uerbū mira affluentia affluēta
a. uehemēta qz spūs die illo.
cū nō solū corda sed et corpa si
o quidē grē in spūalia erūt? +
qui digni iuenient inebriabū
tur ab ubertate domus dei: et
torrente uoluptatis illius po
tabunt. Vel aliter. Iam sās an
gelis dies sōficatus illuxit. spi
ritus illis lucis pcns meatus.
melliflua sēpiterne diuinitatis ar
chana. Denicz eius impetus
lenificat ciuitatem dei: sed p ciui
tatem dei cui dr. sicut letantiū
omniū habitatio est in te. Cū
autē et nobis qui cū inhabi
tam? spiritu adierit? nunqd nō
nō spiritus sed aspiratio: qd dila
tato sinu. admittat et nos. Vl
ut paulo alacius repetam? et
dilatem? lacius. plasmatoz ho
mīe de limo ar. plasmatoz ut
uerax narrat hystoria inspira
uit in faciē eius spiraculū uite:
factus pinde illi dies inspiās.
Et ecce iuida uox callide ipegit
in diem hanc: luce unqz filiam.
Nam dū quasi splendidi? lumē
sūe polliceꝰ. inopinatas nouē
lucis effudit prauī consilij ōbs:
et primordijs origis ūre tenā
dāpnose pūarum cois inuexit
caliginē. Ve ve nescientiū neqz
intellexerūt in tenebris ābulant.
nescientes? ponētes tenebras
lucē: et lucē tenebras. Denicz ad
mediū de ligno mulier qd' sibi de
derat serpens. uenerat deus?
dedit qz uiro suo: et cepit illis
q̄ de nouo dilcere. Nā illico a
pti sūt oculi amboz et factus
est dies cōspicās inspirantē ex
audiens: et subsistens erspira
tem. Conspuauerūt siquidē
et cōuenerunt in unū aduersus
dñm. et aduersus xp̄m eius:

serpentis astucia. mulierib⁹ blā
diae. vni mollicies. Unde loque
bat mutuo dñs salitz et rps ei⁹.
ecce adam factus ē qi vnus ex
nobis: qđ ob utriusq; iniuriā lac
rimabz se pcorubz acquieuisset.
In hac die nasaū vniūsi. por
tamus denigz oīs ipressiū no
bis cauernū conspiracois anā
que. Cuā utiq; uuētre in cine
rē: aut p hēditariā cōcupiscen
cā. serpens nīm sue seruitutis
sedula satagit sollicitudine nē
dicare consensū. ppēa ut dixi
huic diei maledixere cā breuē
optantes. et ecce vbi in tenebīs.
p sic contradictois et contenā
onis dies? dū non cessat mea
caro cōcupiscere aduīsus spīm:
legi q; membra membroz cōtrā
a lex rebellione īsanabili assi
due contradicat. Itaq; dies ex
pirans factus est. Erūt enī et
deiceps. quis est homo qui vi
uet et nō videbit mortem? Di
catp ma qs ego nō min⁹ p misē
ricordia pucē: ne electōs salutet
pter quos oīa fiūt diu desa
gget molesta contradictio qua
captaui ducāt: et ipi in legē pec
cati qui ē in membris ipsoz?
horrēt nimiū egerrieq; ferūt
turpē captiuitatē: et mistē con
tritionē. festinem⁹ p inde respi
rare a cōtagione mortis et in
qua; qm breues dies hoīs sūt.
dū saue expiat nos dies respi
rans. q; nor sūspiriis absorbe
at: eterne caliginis tenebis exte
noribz īuoluendos. Quens ī
quo respiratio ista? Ju eo si in
spiret spūs vitalem cōcupiscē
aduīsus carnem. Huic si repug
nas respiras. Si spū facta car
nis mortificaueris: respirabis.
Si hanc aī vitijs et cōcupiscē
tijs suis crucifigis: respirabis.
Castigo inq̄t corpus meū et in
seruitutē redigo: ne forte aī ali
is pdicauerī. ipe reprob⁹ effiar.
Vor est respiratus: primo qui
dā respirauit. Vade et tu fac si
mulit? ut te respirare pbes: ut
diem denuo inspirantē tibi no
uens illuxisse. Nec nox mortis
pualebit aduīsus rediuiuū hūc
diem? magis autē in tenebris
lucet: et tenebre eī non cōprehē
dent. Jn mīa nō teor nec uita de
cedente. cedere lumen vite: ut ne
mī congruentiaq; sic mortuo
ad signandā tenebram noctē illā
et nor illūiatio mea in delicijs
meis. Qđ ni clarius uideat nu
be uel pondus fece corpis euolu
tus? Erit sine dubio vinculis
solutus corporeis. inter mortu
os liber: et inter reos videns. Nā
sicut quodā olim omni oculo ca
liginante p vniūsam egiptī. so
lus in mediis tenebris claire vide
bat pplis uidens deū idq; pplis isti?
dicēte scriptura. q; ubiq; isrl
erat lux erat: sic inter filios tene
brarū in terra mortis caligīe
fulgebūt uisu et uidebūt eo vq;
q; clarius. quo erunt corpm i
bris. Nā et hij qui respirauerūt

nec enī quelicuīt respirantis
diei lumen, et sol iustitie non
ortus est eis. Hij iuxt ibūt de
tenebris in tenebs densiores:
ut qui in tenebs sūt tenebres
cant adhuc: et qui uident vi
dentur magis. Vbi non ī cōue
niunt forsitan adducet etiam
sermo dīi quē dixit. qz habēti
dabit et hīdabit: et auferet
quī nō habet. et qd̄ uidetur habe
auferet ab eo. Ima ē: et addit
in morte uidēbz et non uidē
bz demūt. Quo enī hij minus
et min⁹ eo illi magis magis
qz uidentur? donec et hos suscipi
at suspirans nox et illos aspi
rās dies: que sūt nouissima ut
rūqz. extrema uidelz certas. et
supīma claritas. Et hoc iā nō
est qd̄ deinceps ōīno vacuus. nō
est qd̄ addatur plenis? nisi q
hij. nesciō qd̄ pleno amplius
se accepturos plumūt: sed in
pmissionē ad se frām. Et pmis
sionis quidē vbū tale ē. Mēsu
ram plenā et conferta. et cōs
gruentā et supefluentē dabūt
in sinus vōs. An nō plus ple
no quodāmō abi esse uidet qd̄
supefluit? Porro placide au
dies plenū. et plenius: si te le
gisse mēmeris ineternū et ultr.
Ergo hijs cumulus aspirans
erit diei: ipām quā adiuuet ad
mensurā inspirare plenitudis
adspirantis diei copias. supra
modū in sublime pondus glē
opans: ima ut redūdet in corpa
supefluens claritatis cōis adiu
uo. Hoc de causa enī nō spīs
sed aspirās dīa est. qd̄ addit
ad inspirantē. hoc significante
spū scō padiectā. ad. ꝓpositionē
qz quos ille inuis illuīat. hos
ista adornat foris: et stola glē
induit eos. atqz id sanis pbāti
da ratione uocabuli. qd̄ ē al
pirans. Et si uelis scire. dies
aspirans ipse saluator q̄ ex
pectamus: qui reformabit cor
pus humilitatis nre configura
tū corpi claritatis sue. Nā re
inspirans michi lomi⁹ idē ipse
sed in opacionē qua nos respi
rare prius faciat in lūe qd̄ in
spirat? ut sim⁹ et nos dies res
pirans in ipo. sed in qz interio
ūr hō renouat de die in diem.
et renouat in spū meum sue
ad ymaginē eius qui se creauit.
factus pinde dies ex die et lu
men ex lūe. Cū igit duo in no
bis p̄cedant dies: unus quidē
inspirans p corpis vitā. alter
uero respirans in sācta cōis
gīa: porro eternus supleat aspi
rans in resurrcōis gīa? clarer
p̄ho aliqn adipleri in corpe.
qd̄ p̄cessit in capite. unqz nīsi
nūi pietatis sacramētū: et p
phē testionīū qui ait. Viuifi
cabit nos post duos dies? in
die tertia suscitabit nos. et vi
uemus in conspū eius: sciem⁹
qz sequemūr qz ut cognoscamus
dīm. Ipe est in quem angeli p
spicere concupiscūt. spōsus et

Rawlinson 174

clesie ihs xpūs dās nr: qui
est sup oīa deus bndcūs in se
cula Amen Smo lxx^a tertius

Recurrere silis eccl di
lē mi capree hymnu
lo q̄ cernor. Quid
nō ut mō reuocas? Ad subi
tū in tam breu emersit? Ob
liuia ne aliqd? Eamn oblita
tamq̄ nō est ille; se quoq̄
ipam. Denuq̄ ai sit vōis nō
erps: nō tamē nō ut uidet
vōis est cōpos. Sed uer ī seu
su illi ullatenꝰ appareat vere
nīdia esse: quā forte habet
in moribz. Amor meus paus
sanct hoc. Nempe is est qui
omnē in se triūphās capti
uans q̄ pudoris sensū? con
uenientē modū. deliberati
onis consiliū uanus modestie
et oportūitatis neglectū q̄
dam et q̄dam inanā pict.
Nā iude nūc quō illū pene
adhuc inapientē ure: iā cū
redire efflagitat. etiā accele
rare rogat. et quidē currē in
stare huius fere aliaꝰ situa
ri more uelocē aurigans: ubi
fīa. capree hinnuli ue cernor
Hic lē cernor: et hec iudeor
porro. Ego uero q̄ a domo
dñi cepi a dño in pīdo sa
ri eloquij gremio spīm michi
seruabor et uitam: et pars
mea hec. qui in xpīm credo.
Quid ni enim dulce et sa lu
tare epulū ipse de sterili et in
sipida lra? tamq̄ granū de
palea. de testa nucleū. de os
sa medullā? Nichil ni et lē
hinc. que gustata animē sap.
glutata morte ē afferr. Sed cū
q̄ u ea certū ē de spū scō est.
Spūs aut̄ loquit̄ misteria
teste aplō. Sz ubi p uelato misterio:
ipm misteriꝫ uelamē teneat.
Quare: nisi q̄ adhuc uelamē
positū ē sup cor eius? Itaq̄ q̄
sonat lra illius est. qd signat
mens? ac p hoc illi mīstrato
mortis in lra: nō uita in lra
nō uita in spū. Nam spūs est
qui uiuificat: dat q̄ppe intellīa.
An nō uita melios? Intellec
tū da nr et uiuā: aut ppīja do
mino. Intellcs non remanet
extra. non heret in superficie?
nō ustar cert palpat forīsecā.
sed pfunda rimat? Paoslliās
solicitus erinde uitans et nr
as tota audacie diripe ac
tollere sibi. et cū ppīja dicē deo
Certabor ego sup eloqa mea: si
aut qd inuenit spolia multa.
Nēpe uaq̄ regnū uerticis
uim patit: et uiolenti rapiūt
illud. Uerū ille seruor finiet
qui de agno ueteris formā re
nuit pli ueteris et tirēi: qui
p tirena hēdinate doctus dilige
mutuā. attrita fronte genuit
anxius sub graui iugo legis.
portaq̄ pondus diei et estus?
is iuq̄ q̄ intellcm nō habuit.
foris stat enim nūc. et nō uult
ne īuitatus quidē a patre in
trare domū cōuiuij. semetipm

fraudans usq; adhuc p̃uarı
o ſỹphonie et chori: et inuli
ſa grauat. Miſer qui tẽnuit ex
pm. q̃ bonũ ſit et q̃ iocũdũ ha
bitare fratres in vnũ. Et hec dic
ta ſint p̃ diſtinctione p̃ris ecclie.
p̃sq; ſynagoge. quo et certas
huius et illius p̃udentia ma
nifeſtior fiat: et felicitas illius
et huius miſerãda facilitate p̃
mineat. Nũc ia ſeruitutẽ vba
ſponſe. et sic omnẽ castos ex
primere cũ amoris affectus: ut
nil in sacro eloquio tõne caues.
nil indecor ĩportunũ ve red
dſſe ois appareat. Et ſi ĩ me
dẽ uenerit hora illa cũ dñs ihs
is cũi ſponſus ẽ. translatus et h̃
mũdo ad patrẽ: ſil' q̃ qđ cũcta
nimi geret. ſua illa domeſtica
ecclia noua utiq; nupta. cũ ſe
deſeri cerneret. quaſi vidua de
ſolatã vnica ſpe ſua aplos lo
quor. qui relictis omnibz ſecuti
fuerant eũ. atq; cũ ipo p̃mã ſe
dẽ in cẽptationibz ſuis: ſi hec
inq̃ cogitauerim? nõ ĩmerito
neq; incongrue puto iudebit.
q̃ tũ de abceſſu triſtis cũ ſolli
cita ceruaſſe de reditu: p̃ſertim
ſic affecta. et sic relicta. Itaq; di
ligenti et indigenti hec ipa du
plex ratio cãt cõmonẽdi dilectũ:
ut q̃ quidẽ pſuaderi nõ pote
rat q̃n uer et aſcenderet ubi e
rat prius: ſaltẽ p̃ nuſſiũ denu
o manuaret aduentũ. Qđ ei
optat et postulat ſil'em fore
feris. et el'nõi feris que curſu
agiliores ceris eſſe uident. cupi
entis ãimi indiciũ eſt: cui nich
ſatis feſtinat. Nõne hoc omnia
e postulat? cũ dicat in oõe. ad
ueniat regnũ tuũ? Ego tamẽ
p̃ter agilitatẽ exilio nõ minꝰ
ſignauit exitũ eiã inſinuatẽ:
et quidẽ ſerus in tarditate. et ea
ns in hũilitate. Volo itaq; eũ ue
nire uidetur. et ſi cũ p̃care uenire.
nõ tamen in forma dei in qua
no appare: ſed ſane in ea in q̃
non mõ natus ſed et p̃nul' na
tus eſt nobis: id q̃ ſolo de infir
mioꝛi fẽneo ſeru. Cur hoc?
Nempe ut ex uaroq; ãmoneat
infirmo miſereꝛe in die ue: me
miſq; q̃ in iudicio miſeꝛicordiam ſu
peraltare iudicio. Et reũ ſi im
quitates obſeruaueris: eiã e
ccõꝛ quis ſuſtinebit? Altera nõ
ſuit miſta in conſpectu eius: et
in angelis ſuis reppit p̃uitatẽ.
Audi denicq; ſcã et elam q̃ dicat
deo. Tu inq̃ temiliſti ĩpietatẽ
pcũ mei: p̃ hec orabit ad te oĩs
ſcãs in tpe oportuno. Opus
itaq; habent et ſcã p̃ pcãs exo
rare: ut de miſeꝛia ſalus fiant.
p̃ue iuſtitie non fidentes. Oẽs
eũ peccauerũt: et oĩus egent
miſeꝛia. Vt ergo cũ iracundie
ut. miſeꝛie recordet: rogat ab
ſta apparere in miſeꝛie habitu.
illo de quo aplus et habitu in
quit ĩuentus ut homo. Nec
re quidem. Si eũ cũ hoc quo
q̃ pacto. tanta erat in iu
dicio equitas. in iudice fortis

ī maiestate sublimitas. nouitas in facie ipa verū: ut sicdiu
pphā nō possit cogitari dies
aduentus eius: q̄s purus fōet.
si ignis ille cōsumēs deū loq̄
oīpotentē. in illa siue diuinitatis magnitudīe. fortitudīe. potestate uenisset. contra solū
qđ' uento rapit. ostensurus potentiā suā? et stipulā sicca pse
cuturus? Et homo ē inq̄t. et
quis iudebit eū? Et q̄s stabit
ad videndū eū? Quāto magis
deū nobis absq; hoīe exhibēte.
nemo hoīm ferret? utpote diuitate inaccessibilē. celsitudine
tactu ingibilē. īcōprehēsibilem
maiestate? Hūc uero cū erat
ferre in breui ira eius q̄ grauis
ppter filios gratie apparebit.
blanda quedam visio hoīs sine firmamēto fidei. spei robur.
fiducie augmentū? qđ' saluet
gra et misericordia sit in scōs eius:
et respectus in electos illius. Dei
q̄ ipe pater deus dedit filio in
dicij pōtatem: et nō q̄ sinus. Iz
q̄ filius hoīs est. O uere prēmuniditarū. Volo p hoīem hoīes
iudicari: quo in tanta trepidatione et perturbatione malorū.
bonis fiducia pōtet nature ciuitudo. Pdixerat quondā hoc sactus dauid orans pater et pphetans. deus iniquitatis iudicauit tu
ū regi da: et iustitiā tuā filio regis. Sed neq; hinc dissonat p
missio tra p angelos: qui eo assistente ita ad aplos loquebant.

Hic ihesus. qui assūptus est a
nobis in celū sic uenit q̄ admodū uidistis eū euntē in celū:
hoc est. in hac ipa corpis forma atq; substātia. Liquet ex hijs
oīnibus sponsam in se diuinū habere consiliū. et misteriū sup
uolūtatis nīme ignorare: que
sub umbra ībelliū ībecillitatis a
nimātū naturā infirmiorem
uel pauus inferiorē. q̄ iā infirma non erat in iudicio exhibēdam. et oratus affectū. et sp̄iū
pphānas enūciat? quatenus
qui celū terrā q̄ mouebit īvirtute sua. acinctus potētia cōtra insensatos. et sitiens nichilomin? et mitis et q̄i ōino īermis appareat ppter electos. Ubi
hoc quoq; addi p̄t. q̄ ad discernendos alterutros a se. opus e
rit quodāmō illi. hīnuli quidē
calabz. lumībz tenebre. quatenus
videre et discernē in tanta multitudīe. et in tanta turbatiōe
possit. ī quolibā salute. et quos
translire oporteat? ne forte
cōtingat iustū pro īpio cōcultari: aī in ira pplos conterget.
Nā q̄dā ad impios necesse est
īplear dauid. ymo sermo diui
loquēs p os eius. q̄ cōminuam eos ut puluerē ante faciē
uenti: ut lutū platearū deleto
eos. Et icē alius sermo quē p
aliū pphām pdixerat īplenus
nichilomin? cūcta cognoscēs: aī
ad angelos redies dicet. Calcabi eos in furore meo: et cōcul

cãm eos in ira mea. Si qu aũt magis intelligendũ ira uidetur. ut malos poc̃ nãlit̃ acp̃ bonos saluos hymnul⁹ nr debeat: nõ contendo. cũ cogitet saltus dispositi ir in dictãm actionẽ longanimi et malor. Nam et a me sibi mentiũ ira dr̃ est in sermone altero. ubi caplm idem alibi sup̃. et ab auctore positũ: et a me expositũ nichilomi⁹ repetit̃. De cũ ibi sed̃m dispensationẽ q̃dã gratie que in p̃na uita aliis datur. aliis non datur. iusto q̃dã dei iudicio sed occulto. saluo et tranquillo is hymnulus dictus ẽ: hic aut̃ sed̃m ultimã ac uanam retributionẽ meritor. Et forte sensiu huic uidet̃ astipulari extremũ capli huius: qđ q̃dã pene oblitus fuerã. Dicens nãq; filis esto dilect̃ mi capree hymnulo q; ceruor: addit super montẽ bethel. Nec enĩ in domo dei qđ sonat bethel: mali mores fiũt. Q̃obr̃ saluus in eos hymnulus. non c̃cidat sed letificat: ut scripura ipleat̃ que dicit. Montes et colles cantabũt coram deo laudes. Et q̃dã fiũt montes quos sed̃m euangelũ tollit fides cõpata synapi: sed nõ sr̃ montes bethel. Et enĩ quicũq; sunt bethel: mĩme eos tollit fides sed colit. Q; si principatus et p̃tates necnon et ceta. nichilomi⁹ bonor spũs aguĩa. celor; q; ordines. mõtes sunt bethel. ut de hijs intelligamus dictũ. Iudam enĩ ex monachis sanctis: nõ sanctis hymnulus uilis ac cõtẽptibilis qui supra cã excellentes mõtes visus est apparere: cãto angelis melior effectus: quãto differẽtia pre illis nomẽ hereditauit. Q; enĩ si in psalmo legim⁹ minora tu ab angelis: Neq; enĩ ideo nõ melior. q; minor: nec contra locum siũ apl̃s et pphã. quippe habentes eundẽ spm̃. Nam si dignatiõis fiunt. q; minorati ẽ nõ necessitatis: nichil plane in hoc maiestati p̃scribit̃: sed ascribit̃ bonitati. Denĩq; minorati. pphã phibuit nõ minorem: a tollens grãm et. pelles iniuriã. Nã et minorare naturã refugiat: et minorationẽ exulat causa. Nempe minoratus ẽ q; ipe uoluit: minoratus ẽ sua uoluntate. et nra natiuitate. Sic minorari: misereri fiunt. Quem ãdmodũ hec: p̃tiõ accessit pietati: q; q; maiestati uilii ẽ depellere. Q; q; n. aplus tacuit. hoc magnũ magne pietatis tacentiũ: sed aut. Cũ enĩ aut. Cũ aut qui modico p̃ angelis minoratus ẽ: videm⁹ iam. propter passionẽ mortis gl̃a et honore coronatũ. ¶ Et hec dixerim⁹ p̃ noie et filiandie hymnuli: quatenus sponso eam iuxta sermonẽ sponse ablq; maiestatis iniuria: qũ nec infirmitas inhonorata remanet. Hymnulus ẽ. paulus ẽ. capree quoq;

silis phibeatur. tamq; factus
ex muliere: attamen supi mo
res bechsel: actu excelsior celis
ipis. Non dicat excelsior celis
eius uel existes. sed excelsior ce
lis ipis: ne quis putet de illa
natura dictu esse in qua e qui e.
Sed et ubi pferet angelis me
lior multomo phibet effatus:
et non dr manens uel existes
melior. Ex quibz appareat q; no
mo in eo. qd ab eterno e. sed etia
in eo. sed eam in eo q; in qpe fac
tus est. oem sibi eminentia
vendicet. supi oem pratem et
propaginem: supi omne denq; ar
bustum: utpote primogenitus
omnis creature. Itaq; qd stulti
est dei sapientius est hominibz:
et qd infirmu est dei. fortius e
hoibz. Hoc quide aplus. Multi
aute non uident errare: si qs e
ia sapientie et fortitudini an
gelor pferendu dicat idepide
stulti. infirmuq; dei. Ita ergo
pis locus conuenienter aptabit
vnusalu ecclie. Ia uero qd ad
vna singulare aiam spectat.
na et vna si dulat sapienter ve
hementer deu amat sponsa e:
quisq; spualis in semetipso
aduertere pt. qd sibi inde ppriu
videat expmentu. Ego uero q;
q; illud est. qd michi in me de
huiusmodi expin donatu e: cora
eloquio non uerbor. Na etsi vi
le fortasse cui fuit auditu + despica
bile videat non mea refert: q;
qui spualis e no me despiciet:
qui minus non me intelliget.
Attu si in aliu istud sermone
seruauero. forte non deerunt
qui edificent in hijs que exo
rauis uterq; dus inspirabit
sponsis ecclie ihus xpus dus
nr: qui est sup omnia deus bn
dctus in scla Amen Simo lxxiiii.

Requirere iugit. Inquer
ro adesse que reuocat.
affuisse cu id q; no lo
ge ante. quippe qui du adhuc
aberet. reuocari uidet. In cepet
tua reuocando: magni uiuus
amoris magne alteri⁹ amabi
litatis indiciu e. Quu sine ish
caricatis cultores. amatorisq;
tam indefessi sectatores nego
cij: quor alteru psequi. alte
ram urget. tam iquietus amor.
Et in quide ut meu mee pro
missionis. incubit assignare
huic locu uerbo et aie: sed ad
hoc ut digne uel aliquatenus sper
siat: ipius adiutorio uerbi egē
me fateor. Et certe sermo iste
magis deuerat erpi magis
q; conscij sa et arctam amo
ris: sed no possu officio dilec
tionis. no uris omino uotis. Plan
ctu meu video. et no cuito: uos
me cogitis. prius me cogitis
ambulare in magnis et mi
rabilibz sup me. Heu q; uecor:
ne subinde audia. Quare tu e
narras iustitias meas: et assu
mis testamentu meu p os tuu:
Audite me oi hoiem qui loqui
trepidat: et tacere non potest

Exaudiabit forsitan auditū me
ditacio ipa mea: magis autē
vra si pueneri edificacio: et
forte hec lacine pie videbunt.
Reuertē aut. Bene. Abibat:
reuocat. Quis michi hui⁹ rei
ret mutabilitatis sacīmentum.
Quis michi digne explicet me
et redire ubi: Nūq leuitate unit
sponsus: Unde quo uenire seu
denuo me ḡat: qui totū implet:
Quē denuq motū hīe localem
possit qui spūs ē: Aut quē pos
tremo. uel cuiūq generis mo
tū das illi qui deus ē: Et q̄pe
oīno īcōmutabilis. Verū hoc
qui pt capere capiat. Nos autē
in expoīone sacri misteri q̄
eloquij cauere et simplicit ambulantes: geramus morē scp
ture. q̄ nūs ubis sapiencīa in
multeno absconditā loquit et
vīs affīrbz: dū q̄ deū figurat
et insinuat nobis insensibiliū
rerū similitudinibz camq̄ quibus
dam viliorus materie poculis:
ea que paosa sūt et ignota eri
usibilia dei. mentibz ꝓpinat hu
manis. Sequam ꝓinde et nos
eloquij casti consuetudinē: di
camus q̄ ubū dei deū sponsū aīe.
put volt uenire ad aīam: et i
terū diuicte eā: cū ut seculi
aīe. non ubi motu ulla fiem se
ad eam: Ubi cū ai sentat grām
agnoscat pnīam: cū non absen
tem q̄rit et turbū pnīā q̄rit:
dicens cū ꝓpha. Exquisiuit te
facies mea: faciē tuā dne requi
ram. Quid ut requirat: Deū
eū subducto sibi tam diuia spō
so. interim aliq̄ aliud nō dno
deliderare: sed nec cogitare libe
bit. Restat igit ut absentē studi
ose requat: reuocet abeuntem.
Ita ergo reuocat ubū. et reuo
catur delidero aīe: sed eius aīe.
au semel indulsent suauitatē
sui. Nūq non delidenū uor:
Et ualida. Denīq delidenū pau
pū mq̄ exaudiunt dns. Ubo
pū mq̄ exaudiunt dns. Ubo
rū abeuntē. bna interī et cō
tinua aīe vox. cōtinuū delide
riū eius: tāq̄ vnū cōtinuū q̄ re
uertere donec ueniat. Et nunc
da ut aīam quā frequēt inuisere
soleat sponsus: au familiaīas
aulū. au guibus famem: au q
tēptus oīm. oau dederit: ego hu
ic inuīdeant alligno uocē pie
et nomē sponse: nec ab ea pei
tus locū qui in manibz ē ceulu
erim alienū. Talis nempe idu
ctr loquens. Quem eū reuocat.
eius absq̄ dubio ꝓbat se me
ruisse pnīā: et si non copiam.
Alioq̄n non reuocaret ullū: q̄
uocaret. Porro reuocationis
ubū: reūtere ē. Et forte ideo sb
traxit se. quo audius reuoca
ret: teneret forcius. Nā et ali
q̄n sil'abat se longius ire: nō
q̄ hoc uolebat: sed uolebat
audire. Mane nobilcū: q̄n ad
uelpascit. Et alia multū huc
sup inare ambulās. cū apli na
uigaret et laboraret ī remigando.
q̄ uolēs ꝓcire eos: ne nīc q̄dem

istud uolebat: sed magis pba
re fidem et eucē pcem. Denīq
sicut ait euangelista. turbat
sūt et clamauerūt: putantes
fantasma esse. Ergo istiusmōi
piam sūactionē, ymo saluatrīē
dispensationē. quā nūc corpa
liter ubū corpus interdū exhi
buit. non cessat pdēpadē uerbū
spūs. mō suo spirituali cū deuo
ta sibi aīa sedulo actuare. P
rerens reuerti uult: abiens re
uocari. Neq; eū hoc ureuoca
bile uerbū. Ir et redit p bāpla
cito suo: qū uisitans dilinquo
et subito pbans. Et ne ēdem
illi quodāmō dispensatorū. re
dire uero semp uolūtariū est: b
trīq; autē plenū iudiciū. Ar pe
nes ipm ratio. Nūc uero cōstat
in aīa fieri hui⁹ uicissitudines
cūctis et redeūtis ubi: sicut ait
Vado et uenio ad uos. Itē. Modi
cū et non uidebitis me: et iterū
modicū et uidebitis me. O mo
dicū et modicū. O modicū lon
gū. Pie dīc: modicū dicis q̄ nō
uidem⁹ te: Saluū fac ubū dūi
mei. longū ē: et multū ualde m
nus. Verūptū utrūq; uerū. Et
modicū uerius: et nō modicū
uerius. Habes utrūq; in pphā. Si
morā fecerit inq̄t expecta eū: q̄
ueniens et non tardabit. Quō
non tardabit si moram fecerit:
nisi q̄ ad meritū sanctē. non ē
sanctus ad uotū: Porro aīa a
mās fertur uotis trahi⁹ delide
rijs. distillat mitra: maiestati

oculos claudit. aptr uolūtatē:
ponens in salutari et fiducialī
agens in eo. Interpida itaq; et
uerecūda reuocat ubū: et cū fi
ducia repetit delicias suas. so
lita ubitate uocās non dūm ꝛ
dilectū. Reuertē dilecte mi. Et ad
dit. Similis esto capree hynnulo
q̄ ceruor: sup montes bether.
Ar istud postea ¶ Nūc uero sus
tinete modicū quid insipiente
mee uolo dicē. Nā et hoc pact⁹
sū: quō mecū agit in cui⁹mōi
Nō expedit quidē. Sed pdam sa
ne ut plim: et si pferentes nos.
meā insipiētiā consolabor. Fa
cor et in aduectasse ubū: in in
sipientia dico et plures. Cūq;
sepius intrauerit ad me: non
sensi aliquotiēs cū intrauit.
Adesse sensi: adfuisse recordor.
Interdū et pleuisse potui intro
ītū eius: sentire nūq⁹ sed ne ex
itū quidem. Nā unde in aīam
meā uenerit quo me abierit de
nuo eā diuidens. sed et qua
uel introierit uel exierit. etiam
nūc ignorare me fateor sed in
illud. Nefas unde ueniat aut
quo uadat. Nec mirū tū: q̄ ip
se est qui dictū est et uestigia
tua non cognoscent. Sane p
oculos non intrauit: q̄ non
est colorat⁹. Sed neq; p aures:
q̄ non sonuit. Sed neq; p nā
res: q̄ non aer miscet sed mē
ti: nec inficit aerē. sed fecit. Sz
neq; p fauces: q̄ nō ē manducū
sed hanstū. Nec tactu corrupti

illud: qz palpabile non ē. Qua
igit̄ introiuit? An forte nec in
troiuit quidē? qz nō deforis ue
nit. Neqz enī est unū aliqd ex
his que foris sūt. Porro nec
dum intra me uenit. qm̄ bonū ē:
et sag qm̄ non ē in me bonū.
Ascendi etiā ad supius meū.
Et ecce sup hoc ubū emicuēs. Ad
inferius quoqz meū curiosus
quoqz explorator descēdi: et ni
chilomin⁹ infra ī meum est. Si
foras asperi. et ora omīe exitus
meū comperi illud esse: si intus
et ipm̄ interius erat. Et cognō
ui uerū quidē esse qd̄ legeram.
qz in ipo uiuim⁹ mouem̄ et su
mus? sed ille beatus ē in quo est
ipm̄: qui illi uiuit. qui eo mo
uet. ¶ Queris igit̄ cā ma sint
inuestigabiles uie eius? uū ad
esse nozim? Diuū et efficax
est: morqz ut intus uenit ex
pgefecat dormitantē aiam me
am. mouit emollinit et vul
nerauit cor meū: qm̄ durū
lapideū qz erat et male sanū.
Cepit quoqz euellere et destru
ere. edificare et plantare: ri
gare aridā. tenebrosa illūa
re? clausa reserare. frigida ī
flāmare: necnō et mitare p
ua induca. et aspa in planas
vias? ita ut būdicet aīa mea
dīo: et oīa que intra me sūt
nomī scō eius. Ita igit̄ intras
ad me aliquotiens ubū spō
sus. nullis ūquā intrantī suū
indicās inoleuere sear: nō vo
ce nō specie. nō incessu. Nullis
denīqz suis moribz cōperī ē in
nullius meis sensibz illapsū p
ceptalibz meis: cū ex motu cor
dis sicut p̄fatus sū intellexi
pūaā eius? et ex fuga vitioz.
carnaliū qz cōpressione affectū
aduersi potentiā ī tuus eius:
et ex dilaudatione siue redargua
one occultoz meoz admirat⁹
sū. p̄fundi atē sapie eius? et
ex quātalacūqz emēdatione et
moz meoz exitus sū bonim
ē manifestudīs eius: et ex re
formatione ac renouatōe ips
ueteris mee idz inclioris hoīs
mei. p̄cepi utcūqz speciē decoris
eius. Et ex comuni hoz oīm
simil' expauit multitudinē et
magnitudīs. Verū qz hec oīa
ubi abscesserit ubū. quodam
illuo languore torpentia p
inde et frigida iacere incipiūt
ac si carabo buliens subtrax
eris ignem. et hoc in signū
abscessionis eius. arctis sit me
necesse ē aīa mea donec cān
reuocat: et soluo recalescat cor
meū intra me. id qz sit reuersi
onis indicīū. Tale sane expi
mentū de ubo habens. qm̄ mi
rū si et ego usurpo michi no
mem sponse. in reuocando illo
cū se absentauerit? qui et si
non equali. sili cū ul' expe desi
dio ferar? familiare in erit
quoad viuero p ubi reuoca
one reuocationis uerbū:
qd' utcūqz reūtere ē. Et quoties

elabet: donec veniat ad me.
Nō cessabo clamare qui post
tergū abeuntis. ardens desi-
dio cordis ut redeat. et reddat mi
hi hilarē salutaris sui reddatq; se
ipm. Fateor fili mi in cui ali
ud libet: dū non plito ē qd' so
lū libet. Et hoc ozo ut nō ua
nū ueniat: sed plenū grē et
ueritatis: more utiq; suo sicut
heri et nudiustertia? In quo in
felicitudinē capiee hymnuli q;
exhibitū in posse uidet. Cū ue
ritas capiee oculos habeat:
gra hymnuli hilaritatē. Utraq;
res uerbera mi. Et ueritas qui
dem aut contrarie uel absōdi
nō possūt: gra autē aut nolim
Alioq; sine alteruta visitata
o plena nō erit? aī et illius se
ueritas absq; hac onerosa: et
huius hilaritas absq; illa dis
soluta possit uideri. Amara ē
ueritas sine condimēto gratie:
sicut absq; ueritatis freno. le
uis et nescius modū pleriq;
et insolens ipa deuotio. Q̄ mi
hi non pfuit gratū precipisse:
p eo q; tpauerūt de ueritate
piter non acceperūt. Et hoc e
nī plus q; oportuit cōplacuē
libi in ea. dū uerba nō sūt ue
ritatis obtutus? dū nō respexe
rūt ad capiee maturitatē: ma
gis autē se oculos hymnuli leui
tati hylaritatis q; dederūt. Unde
factū est. ut in qua putatim
exultare uoluerant. gra pua
rerē: quibz uel sero dia potuit.

Eamus ergo dilecte qd sit ser
uire dño in timore: et exulta
re ei cū tremore. Dixerat dei
q; scā aīa q̄dam in habūdātias
sua non moueboz in eternū?
cui subito sensit auersā a se fa
ciem vbi seq; nō mō motā.
sed ecā cōturbatā: et sic ī cal
ca ea didicit opus fuisse sibi
cū munē quidē deuocōis ecā
pondere ueritatis. Ergo non
in sola gra plenitudo grē ē:
sed ne in sola quidē ueritate
Qd placet faire qd te oporteat
facere? si nō deum et velle facē?
Qd si velis quidē? sed nūme
possis? Quātos expauis sī ag
nita ueritate meliozes. et ideo
magis qd' iam fugere ad iquo
rancie exultationem non licēt:
facientes et non facientes qd' ve
ritas hortatur. Que cū ita se
habeant: neutrī sine altero
sufficit. Patrī dixi. Nō erped
quoq;. Unde id scim? Sacra
inquit bonū et non facienti p
catū est ei. Item. seruus scies vo
luntatē dñi sui et nō faciēs dig
na: vapulabit multis. Ac ita
tuō p pce ueritatis. p pce grē
qd'? Scriptū est et post buccel
lam intrōiuit in eū sathanas.
Judam loquit qui accepto nu
nere grē. qz in veritate nō am
bulabat cū veritatis mgro. ul'
potius cū mgra veritate. locū
in se dyabolo dedit. Audi adh.
Cibauit illos ex adipe frumēti:
et de petra melle satiauit eos.

Quos: Inimica dñi mẽtã sũt
ei. Quos melle abauit er adi
pe. hȳ mentta sũt ei tã inimica:
q; ueritatẽ gr̃e nõ ũxerũt. De
quibz alibi habes. Filij alieni
mentta sũt ei. filij alieni ĩuete
rati sunt: et claudicauerũt a se
mitis suis. Cũ ni claudicarent
uno gr̃e pede cõtenti: et nõ appo
nẽtes ueritatẽ: Erat igit̃ temp⁹
eor in scia. sicut et puapis ipõ
rũ: qui et ipe in ueritate nõ ste
tit. sed fuit mendax ab initio: ide
oq; audiuit. Pdidisti in decore
tuo sapiam. Nolo decorẽ qui mi
sapiam tollat. Queris q̃s ille
tam noxius: tamq; pnicosus
decor suus: Adhuc forte sine ĩtel
lectũ es: Planius audi. Puanus
prius. Non culpamus dñũ:
sed usum. Denicq; si aduertisti:
non in decore: sed in suo decore
dictus est ille pdidisse sapiẽtã.
Et ni falloz: unus angeloz aie
q; decor ipa est. Cũ enĩ uel hec
uel ille absq; sapia: nisi rudis
deformis q; materia ẽ: Ea ergo
ille non mõ formosus: sed et
formosius fuit. Sed pdidit eã
cũ fecit suã: ut nõ sit aliud in
decore suo q; in sua sapia per
didisse sapiam. Pecctas ĩ cau
sa est. q; sibi sapiens fuit: q;
nõ dedit gliam deo. q; nõ retul
grãm p gr̃ã: q; non sedm ver
tatẽ ambulauit in ea. sed ad
suã eam retorsit uolũtatẽ: ut
quid est aut eam pdidit. ymo ut
quid ẽ qd eam pdidit. Etenĩ sic
habere: pdere ẽ. Et si abrahã
inquit ex opibz iustificatus ẽ:
habet gliam. sed non apud deũ.
Et ego. Non ergo in meo inq̃.
Pdidi q̃q̃d habeo. nõ apud te
ĩ. Nam qd tã pdidi: q; q; erẽ
deũ erulat: Quid mors nisi p
uacuo uite: Ita nichil pdidi u
alienando a deo est. De qui sapi
entes estis in oculis vr̃is: et co
rã uobis uerupis prudentes.
De uobis dr. Pdam sapiẽtã
sapientiũ: et prudentiã prudẽ
tiũ reprobabo. Pdiderũt sapien
tia: q; sua sapia pdidit eos.
Quid nõ pdiderũt: qui ipi p
dita sũt: An vo nõ pdita sunt:
quos uelut deus: Pozro auẽ
uirgines factas quas quidem
nõ aliũde factas puto. nisi q;
dicentes se esse sapientes. stul
te facte sunt: hec inq̃ audite
a deo habẽt. uelut vos. Et ne
illi qui gr̃ãm miraculoz ad
suã usurpauere gliam nichi
lomin⁹ audiendi sũt. q; non
noui uos: ut liquido ex hijs
dareris gr̃ãm nõ pdesse. ubi
pitas non ẽ in ĩtentione: sed
obesse magis. Et quidẽ penes
sponsũ ueraq; res. Denicq; gr̃ã
et ũitas p ihm xp̃m facta ẽ: aut
ohãnes bapsta. Si ergo aĩ
una quauis hanũ sine altera
pulsauerit ad ostiũ meũ dñs
ihus. ipe est enĩ dei ũbũ. aie
sponsus: uocabit sane nõ tã
q; spõsus. sed tamq; uidet. Ab
sit nequaq; fiat hoc. Nõ ĩnec

in udicū cū seruo suo. Iuuen paabicus. iuuen iocūdus et hy er hylaris? magnus cū et seu iuuer: qui seueroz quodā ve ercundus vulcū. ī me dū iusdeūs depmit. purget terrā. Iuuer q si hīnulus saliens. qī caprea ar cūspectus? qui culpā dissilando ānsiliat: penā miserēdo respi ciat. Iuuer qī descendēs de mon ubz bethel. festin⁹ et splendidus qī. pcedens a patre suauis et mi nus? nō dedigner dni et sponsi spō sus aīe q̄rens se: cū sit semper sup oīa deus būdabilis in secla. Amen. S̄mo Sepuagesiē q̄nq̄

In lāilo meo quesiui p noctes: quē dilexit aīa mea. Non ē reuersus sponsus ad uocem et uocē reuo cantis. Quare? Vt desiderium meū sciat? ut pbet affectus: ut ex ercreat amoris negociū. Sane ergo dissilatio ē. non īdignatio? sed superest ut q̄ratur? si forte re piatur q̄situs. qui uocatus nō uenit: dicēte dño. Omnis qui q̄ rit inuenit. Porro vbi reuocatio onis tale fuit. Reuertē dilē mi assilare capree hīnulo q cuoz. Ad quā uocē cū non ē reuersus. utq ob illas causas que dicte sunt. hīc ista que amat aspidi oz facta: mox sese ad reprendū tota studiosius dedit. Et primo quidē quesiuit illū in lāilo. si mi me īuenit. Surgit inde. circuit ciuitatē? ut et redit p plateas et uicos: et non occurrit neq̄ apparet. Interrogauit quisq̄ forte occurrerunt: nichil q̄ terni reper tatur. Neq̄ via uni⁹ aut uni⁹ noctis quesitio hec. et hec sine tractio: cū dicat ista. quia q̄si ui p noctes. Quid hoc desiderij ē et ardoris. ut surgens de noc te. publicā non erubescat? per currat ciuitatē. plateas? et pallim de dilō. atq̄ a uestigā dis semitas eius nulla ualeat rōne auerti. nulla ipedim dif ficultate? non repellue reuer ti amore quieris. nō sponse be reādia? non uel ītore nocturno? Et cū in hijs oīb⁹ sit bñ ti ē usq̄ adhuc a desiderio suo. Quare? Quid sibi vult pmor hec. et diuturna simulatio. te dioz nutrix. sulpicionū fames? ipatientie fax. nouerca amoris. mater desperationis? Si adhuc dissilatio ē: nimis ē molesta Esto q̄ pie utiuterq̄ incerti fuit dissilatū: donec in sola adhuc vocatione seu reuocatione res erat. Nūc uero cū requisit. et ta requirit? q̄d iam conferre potit dissilatio? Si de carnali bus sponsis. et pudendis amo ribz questio est. sicut liquet si pfacies plusille vider: et si iter illos talia contigere q̄unt. me a nō intelr. ipi viderint. Q si aīarū querentiū dnm mēti bz et affectibz p quātalūq̄ posse meo respondere et satisfacere me oporter: euendū sane de scriptura sacra. in qua se vicā

habere confidũt. eo in tale a
liq̃d quo spiritale. ut edant pau
pes et saturent. et viuant cor
da eor. Et quid tam cordiũ vi
ta? q̃ dñs meus ihs. de quo
aiebat qui eo viuebat. q̃ cũ
xp̃us appatuerit uita vr̃a nr̃a
et uos apparebitis cũ ipo in
gl̃ia. Ipe ergo ad medium ueiat:
quo et nobis uerax dia pos
sit medius aute vnũ stare: q̃
uos nesciat. Quinq̃ uelo quo
non sciat a spiritalibz sponsus
spũs? qui cũ ma in spũ pfecte
rũt. ut possint dice cũ pphã.
sps ante facẽ nr̃am xp̃us dñs.
et cũ aplo. Etsi cognouimus
xp̃m sed in carne: sed nũc iam
nõ nouim? Nõne is ẽ que spõ
sa q̃rebat? Is uere ẽ sponsus:
et amans et amabilis. Is in
q̃ uere sponsus. sicut caro eius
uere est cibz. et sanguis eius ue
est potus? et cũ q̃d de ipo ẽ
vere ẽ: q̃n ipe est non aliud
sane q̃ ipa ueritas. Dim is
sponsus. q̃d est q̃d nõ iuenit
quelibet. cũ requirat tã studi
ose et pigre. nũc quidẽ in lõi
lo. nũc uero in ãime. aut etiã
in plateis uel vijs? Ipe aute
dicat. q̃rite et iuenietis. et q̃
q̃rit iuenit. pphã quoq̃ loqui
tur ad eũ. bonus es dñe ãime
querenti te. et nẽ ylayas. q̃ri
te dñm dũ inuenir pt. Quo
igitur implebũt scripture? Ne
q̃ eũ que hic inducũt queres.
una est ex hijs quibz ipe aut.
q̃rens me. et nõ inuenies Si
attende tres esse causas q̃ inue
nim occurrũt. et q̃rentes frustra
ri solent. cũ aut videlicet. non
in pe q̃rũt: aut non sicut opo
tet. aut non vbi opoztet. Si
eũ oñe tempus apti ẽ ad q̃re
dũ? et cur ergo dicat pphã ilo
q̃d iã meozatu. q̃rite dñm dũ
inuenir pt. Erit absq̃ dubio
cũ inuenir nõ potit? et ideo ad
dit ut inuocet dũ pe est: q̃n fi
ũm ẽ. iã non pe fuerũ. A quo
eũ cito nõ requiret? Nichil in
quit curiabit oñe genu flectã.
Nec cũ inuenier ab ipijs: quos
ultozes angeli arcebũt pfecto
tollent ne videant gl̃iam dei.
frustra ecia clamabũt et facu
e uirgines: mĩme. prius iã ad
eas erit clausa ianua. Sibi p
inde pucent ille. q̃rens me et nõ
inuenietis. Ceim nũc tempꝰ ac
ceptabile. nũc dies salutis sũt:
tempus plane q̃rendi et inuoca
di. q̃n plerũq̃ et auteq̃ inuoce
tur adesse sentit. Audi deniq̃
quid polliceat. Aũq̃ me inuoce
tis inquit: ego dicã. exte assum.
Nec latuit benignitas hec et
salutas tpis q̃d nũc est: illũ
qui in psalmo loquit. Delice
rũ pauꝝ exaudiuit dñs: et
ꝑparationẽ cordis eoꝝ audi
uit auris tua. Q. si bonis o
pibz queritꝝ deus: ergo dũ re
pus habemus aplicas monu
as acquiescentes operi bonũ
ad oñs? pleriq̃ q̃ dñs apte

LXXV

Pusillanat uenire nocte: qu ue
mo pt opari. Tu ne aliud
ad querendu deu ad opandu
qd bonu est reperiris es ibi
tempus in seculis uenturis. pt
hoc qd constituit ubi deus? i
quo verorderetur tui? Et ideo di
es saluus: qr in hys ipe deus
rex ni ante secula. opatus est
salute in medio tre. Ergo tu
es in medio gehene expta to
salute. que iam fca est in me
dio tre. Quia ubi sopnias p
uenturu inter ardores sempi
ternos. facultate uenia pme
rendi? ci iam transijt tepus
miserendi. Non relinquat a
bi hostia p pcis: mortuo in
pcis non crucifigit ultra filius
dei: mortuus est semel. et iam
non moritur. Non descendit ad
inferos sanguis. qui effusus
est sup tram biberut omes pec
catores tre? no est qd sibi ven
dicent ex eo demones. ad refri
gendos focos suos: sed neqr ip
mines socij demonior. Semel
illo descendit non sanguis sz
aia: et hec porro cor qui in
carcere erant. vna illa uisita
co que cic facta est p pnaz
aie: ci corpus penderet exaie
sup tram. Sanguis aridam
ingauit. sanguis infudit ara
et inebriauit eam? sanguis
que in tra et que in celis fuit
pacificauit. Non aute et que
apud inferos? nisi q semel
illo ut dixi aia eius exierit
et fecit ex pte redemptone? ne
uel eo monuero uacuet opa
pietatis: sed ultra no adiaceat.
Ergo nic tempus acceptabile.
et acceptu ad querendu: i quo
plane qui qrit inuenit. si tame
vbi et ubi oporteat querit. Et
hec vna causa que impedire pt
ne inueniat sponsus a qrentibz
se: ci mime qrentur qe oportu
no. At uero ea impedit spon
sam: nempe iuocite et qrente
in qe. Sed ne illa quidem ci
epide aut negligenter. aut per
functorie qrantur. na corde aute
ni et oio infatigabiliter querit:
plane ut decet. Hestat ut de
terra videam? ne videlicet v
bi non decet qrat. In ciulo me
o queliui que diligit aia me
a. An forte non in ciulo qre
dus erat. sed in leo? quippe
qui orbis augustus e? Sed no
horreo leulu: qui nouit puulu.
Paruulus denigr nobis nat?
est. Exulta tu et lauda hyta
no syon: qr magnus in me
dio tui sanctus israel. At iderm do
min? in syon magnus. apud
nos punilus apud nos infir
mus reputus est ex uno latere:
et ex altero in ciulo iacet habes
An no leulus uerus vgis?
An no leulus tumulus? An
no leulus plepiu? Neqr ei mag
nu pris uerus e leulus. sz leus
magnus. De quo ad filiu ex
utero ingr ante luciferu genu
i te. Quinq ne leus quide forsi

tam digne cenſendus ſit vter?
lle: qui regnans pocius q̄ ha
cenas ē locus. Manens cū in
patre: regit cū p̄e vniuſa. De
nuq; nō iacē ſed ſedere ad dexām
patris filiū. fides indubitata c
habet? er ip̄e celū ſibi ſedem ē
nō leūn phibet: ut ſcias illū in
ſuis. id eſt ſuperis nequaq̄ ſo
lacia hūe infirmitatis. ſed pocel
tis inſignia. Merito p̄inde ſpō
ſa ponens leūlū dicit ſuū: q̄
oūe qđ infirmū eſt dei. nō de
prio meſſe illi mālebā eſt ſz
de nūo. Ex nobis aſſūpſit que
p nobis ſuſtinuit. Nala lacta
ti mozi. ſepelui: Mea ē mozta
litas nata? mea infirmitas p
tuli. mea expuratio cruafixi:
mea ſepulo dormitio. Que p
oza cruſixerūt: er ecce noua ſt
oīa. In leūlo meo q̄ſtui quem
dilexit aīa mea. Qđ? In tuo
q̄rebas? qui ſe iam in ſua re
cepat? Non videras filiū hoīs
aſcendentē ubi erat p̄ius? Jam
celū tumulo cōmutauit er ſta
bulo? er cu illū in tuo adhuc
leūlo q̄ris? Surrexit: nō ē hic.
Qđ q̄ris in lōo fortē er in leūlo
magnū? darificatū in ſtablo.
Incarnauit ut poēmas dūi. decorē
induit er fortitudinē: er ecce ſe
dit ſup cherubin. qui ſub la
pide iacuit. Ex hoc iā nō iacet.
ſed ſedet? er cu tāq̄ iacenti ſub
ſidia parās? Sine ut abſolu
tor ueritas ſit. aut ſedet iudi
caturus: aut ſtat adiuuās. Suc
nos o bone mulieres. cui nā q̄
ſo exaibias exhibeas. er cui a
romata cōparas? pauo vnguē
ta? Si careas q̄rus is ſit. quā
q̄ ſit iuē mortuos liber mor
iſte. quē vngere p̄gnas: uos fo
ſitan penſilens ab eo poc vng
Nōne iſte ē quē vnxit deus ſu
oleo letie p conſortibz ſuis. De
acie erunis uos. ſi gliam ponen
ns reuertentes er dicē: q̄ de plē
tudine eius er nos accepimus
Cuiuſo ſcīm eſt ita. Nā reuerta
tur remeant: q̄ ducture uene
rant. Qđ ni vnte? tā lecto uīno
none odorifere q̄ reſurrexīs? Q̄
penoſi pedes euangeliſantiū
pacē: euāgeliſantiū bona. Mi
ſe ab angelo opus facīt euā
geliſte. ſēq̄ aplōr aplē: dū fe
rūantur ad āūciandū uāe mi
ſericordiā dūi dicīt. In odore
vnguētoz tuoz curremus. Ex hīc
ergo er deinceps. ſtruſtra ī leūlo
q̄ſtus ē ſpōſus? q̄ er ſi cognouē
rat eū ecclia ſedm carnē. idz ſe
cūdū carnis inſtitutē: ſed nūc
iā nō nouit. Denīq; q̄ſtus eſt
poſtmodū a petro er iohāne:
ydēpadē in ſepulcro. ſed mūne
ſuetus. Vide ei. utrū ne apte
er cōperent quiſq; hoz nīc dicē q
uerit. In leūlo meo q̄ſtui quē
dilexit aīa mea: q̄ſtui illū er
nō inueni. Nēpe iuxta ad pa
trē cand que non erat er patre.
prius p gliam reſurrexīs. omīe
inſtitū ſe exuit. accipiens poten
a? er induit luīe ſicut uestimē

LXXV

co: in quali nimirū gl̄a ex̄ōtu-
dcunt eū patius aspāb; p̄ntia
Pulchre uero sponsa nō q̄
diligo ego. sed quē diligit aīa
mea inquit; qd̄ uere et ꝓpe ad
solā pueniat aīam illa dilāo. q̄
aliqd̄ spiritalē diligit: ubi gr̄a de-
ī. angelū aīam. Sed et diligere
iustiā. ueritatē. pietatē. sapi
entiā ubertesq; alias: eusmōi ē.
Nā aī sēm carnē quippiā dilig
uel pocus appetit aīa. ubi gr̄a.
abū. uestimētū. dominū. et que
sīmōi sūt corpalia siue ētena:
carnus pocus q̄ aīe amor dicē
dus ē. Et hoc p eo q̄ sponsa mi
ustrare. sed non min; ꝓpie. am
mā suā. sponsū diligere dicit:
monstrans, unde spiritū ēe spō
sū. et a se nō carnali sed spūali
amore dilgi. Et bū p noctes
eū se quesisse ait. Nā si iux̄ pau
lū qui dormiūt nocte dormiūt.
et qui ebrij sūt nocte ebrij sunt.
ita ut opinor nō absurde dica p
test. q̄ qui ignorant nocte ig
norant: ac p hoc qui q̄rūt noc
te q̄runt. Quis enī q̄rat qd̄ pa
lā habet: Porro dies palā fa
cit. qd̄ nox absondit: ut repi
as in die qd̄ in nocte q̄sieras.
Nox ē ergo q̄ doceat q̄rē sponsus:
q̄m si dies esset de medio fieret:
et minime q̄reret. Et de hoc fan
dum mihi forte nūquā hec nox
tū adhuc aliqd̄ q̄rendū signet:
q̄ non nocte sed noctes posuit.
Et in uidet si an melius nō ha
bes: dis inde posset ratiō reddi.

Habz mūdus iste noctes suas:
et nō paucas. Qd̄ dico q̄ nocte
habet mūdus? cū pene ipe tot
sit nox. et totus ipe semp uerse
tur in tenebis: Nox ē iudaica p̄fidi
a. et nox ignorātia paganor.
nox hereticā pauitas. nox eciam
catholicor carnalis aīalis ue q
uersatio. An non nox ubi non
papiūt ea que sūt spūs dei: Sz
et apud hereticos. uel schismati
cos: quor sepe tot noctes. frustr̄
p has noctes. iustitie solem. et
lumē queritis nimis idz spon
sū: q̄ nulla coactas luca ad te
nebis. Sz dicat aliqs q̄ nō sit cū
stulta tam ue cecā sponsa. ut q̄
rat lumē in tenebis? q̄rat dilām
apud ignorātes: et qui nō dili
gat eū. Quasi vō se p noctē nūc
querē dicat: et nō pocius q̄sisse.
Nō aut q̄ro. sed q̄siui p noctes
quē diligit aīa mea. Et ē sens?
q̄ cū esset pusila. sapiebat ut
pusila? cogitabat ut pusila. et
q̄rebat ueritatē ubi non erat:
erratis et nō inuenies. Iux̄ illud
in psalmo. Erraui sicut ouis
que perijt. Denicq; in tabulo se
mētebat cūc adhuc esse. tamq̄
erratē ibeallem. ac pusilā sen
su: si tū ita cōstruas. In tabulo
meo subaudis existens ul ia
cens. quesiui quē diligit aīa mea.
Nō quesiui in tabulo. sed
ens in tabulo q̄siui: hoc ē cū ad
huc infima sualida forem. et nō
no min; ydonea sequi sponsū
quocūq; iret? sequi ad ardua

Dño Septuagesi. vi.

Er uicos et plateas
ꝗram quē diligit aīa
mea. Adhuc ut puula sapie.
puto arbitrata est egressū de ta
mulo. publicū mor petasse. ut
soluto docēt plōs ac sanatet in
firmos. et ut manifestaret glo
riā suam resurrit. si forte reape
rent resurgentē de morte: qui
se receptauos p muretabāt. desce
dentē de cruce. Verū ille pfece
rat opus qđ sibi dederat pater
ut faceret: q̄ sane melleriisse
debuerat. uel ex nocte pendēs
illa saluari qua illico exspiran
tus aut. cōsūmatū est. Non ēat
iam qđ se denuo credere turbe:
que nec sic forsitan erāt in eū
crediture. Et festinabat ad pa
trem: qui sibi dicēt. Sede a dex
tris meis: donec ponā īimicos
tuos scabellū pedū tuoz. Fora
nēpe acq̄ diuinius. cū exaltra
tus fuit a tra. oīa traher ad se
ipm. Per autē p uicos et plate
as q̄rendū putauit: fruēdi aiu
da. sed ignara misteriī. Iterū er
go fraudata repetat dicens. Q̄
sinu illū et nō inueni? ut sermo
impleret quē dixit. q̄ uado ad
patrem: et iam non uidebitis
me. Dicat forsitan ista. quō
ergo credere in eū quē non ui
debāt? Quasi fides ex uisu sit:
et non potius ex auditu. Qđ
magis est credere qđ uideris: et
uis non negare oculis fidem?
quid laudis meret? Sed si qđ

et excelsa sublimitatis illius.
inuadi in multos qui cognoscē
tes desiderīū meū dicebant in.
ecce hic est xp̄us. ecce illic ē: sed
neq̄ hic neq̄ illic erat. Inuadi
autē: et nō ad insipientiā ni.
Nā quo ꝑius accessi. et explo
rauu diligentius: eo arcius cer
tius q̄ cognoui uīcatē apud
eos nīl me esse. Quesiui eū et
nō inueni? et deprehendi noctes
qui se dies mentiebāt: et dixi.
Surgā et circuibo ciuitatē: p
uicos et plateas. querā quem
diligit aīa mea. Inuenire ul' nō
q̄ iacet: que dicit surgam. pul
chre dīno. Qđ ni surgeret? cog
nitio de resurrōe dilā: Ceterū
bēa si cōsurrexisti cū xp̄o. q̄ sur
sū sūt sapias. oportet? neq̄ de
orsū. sed sursū queras necesse
ē xp̄m: ubi sedet in dextera p̄tis.
Sed circuibo ais ciuitatē. Ad qđ.
In circuitu impij ambulāt. Iu
deis illud relinquito. quibz p
prius eoz ꝓphā hoc uaticina
tus ē. q̄ fame pacent? ut ca
nes et circuibūt ciuitatē? et si
inuenerint in crastinum. sed in pro
phetā aliū. ecce extenuari sūt
fame: qđ utiq̄ nō esset si in ea
fuisset panis uite. Surrexit de
corde terre: sed sup tīā nō remā
sit. Ascēdit aīūt ubi erat ꝑius. Nā
q̄ descēdit ipe ē et q̄ ascēdit. pa
nis uiuus qui de celo descendit.
idē ipse spōsus ecclie. ihūs xp̄s
dñs nost. qui ē super omnia
deus bñdctus in secula. Amen.

LXXVI

non uidemus ſpamus. p pa
cem nã exp̃amus: et pacẽa
merit̃ eſt. Bã denicꝫ qui nõ
uiderũt et crediderũt. Pinde
ut non euacuet̃ merit̃ fidei:
ſubducat ſe uiſui. dãs uirtuti
locũ. Etã et tempus ẽ ut iam
in ſuũ ſeſe recipiat. Queris in
quid ſuũ? In dexterã patris.
Nec eũ rapinã arbitrat̃ ẽe ſe
equalem deo: cũ ſit in forma dei.
Ergo is non ſit vnigẽit locus:
in quo eius oms̃ iuncta ꝓpi
ſata uideatur. Sedeat ſane ux
ta non infra: ut oms̃ honori
ficent filiũ. ſicut honorificãt
patrẽ. In hoc apparebit mai
tatis equalitas: ſi nec inferio
rẽ patre. nec poſteriorẽ ſuſpe
ctis. At iſta interĩ nichil hor
ad uerat. ſed quaſi ebria prea
more hac illacꝫ diſcurrens.
Fruct oculus: quẽ iam oculꝰ nõ
cõtingit. ſed fides. Non eũ ex
ſtimat ꝑſm aliter oportere in
trare in gliam ſuã. niſi prius re
ſurrectis glia palã mũdo inotuiſ
cente. confuſet̃ impietas: et ex
ultent fideles et glient̃ diſcipli
pli cõuertant̃. demũ qꝫ ab vni
uerſis glificet̃ ipe: cũ ex pũcta
reſurgentis cunctis clamerit
veritas pdicentis. Falleris o
ſponſa. Oportet quidẽ hoc fi
eri. ſed in qpe. Nũc uero interĩ
vide. ne forte id digniũ magis
et ſupne cõſentaneũ iuſtitiae
ſit. ſi nõ detur cãn cantibz. et
margarite porcis? ſed pocius
ſedm ſcripturã. collat̃ impius
ne videat gliam dei: ſi nõ ſtrau
detur fides merito. que tñc ſa
ne. pbatior ẽe dinoſcat̃: cũ ar
dicatur qd̃ non videtur. ſi pene
ipam ſeruet̃ digniꝰ. qd̃ occul
tat̃ indignius? ut qui in ſordi
bz ſuis ſordeſcant adhuc. et iuſ
ta iuſtificent̃ magis: ſi nõ dor
miteur pre tedio. et celi celor
rabeſcant et confundat̃ ab er
pũatione ſua? etã ſi nõ ipſe
pater omnips diuinus ita ſtruc
turet̃ a deſiderio cordis ſui: ſi
non demũ vnigenitus ulcta
ab introitu gle ſue. qd̃ uel ſo
lũ indignũ ẽ. aliquatenꝰ
retardetur. Quãa putas eſti
manda ſit gla. qꝫ tacitꝫ mor
talũ? ut ab ea que a
patre ſuo. ab etna pa
tre. debeat eũ uel ad modi
cũ retinere? Adde qꝫ nulla ra
tione in longius protahi decet:
ipius filij petitionẽ. Quã dicã
petitionẽ queris? Nempe illã
qua dicat: pat̃ clarifica filiũ
tuũ. Qd̃ tamẽ eũ petiſſe ſen
ſerim. nõ ut ſupplicẽ: ſed ut
ꝓfitear. Libẽ petit̃ qd̃ in pãtre
petenti accepe eſt. Ergo diſ
penſatoria filij petitio eſt. nõ
tãtiua: quippe dõãs cũ pre
quicꝫd a patre accepit. Vbi
hoc dicendũ. qꝫ non ſolũ pat
clarificat filiũ: ſed et filius cla
rificat patrẽ? ne quis dicat fi
liũ mĩorem patre. quaſi qui
a patre clarificaret̃: cũ et ipſe

clarificet patrē. dicente filio.
Pater clarifica filiū tuū: ut fi
lius tuus clarificet te. Sz forte
adhuc submittendū putes fili
ū. q̄ quasi īglorius uideat̄ a
patre recipe claritatē: quā de
mū patri refundat. Audi q̄a
non ē ita. Clarifica me inquit
pater claritate quā habui pri
usq̄ mūdus fieret apud te. Si
ergo claritas filij posterior nō
est. utpote q̄ ab eōdo ē: et eque
se clarificāt pater et filius. Et
si una ē. ubi patris p̄mat⁹: ē
qualitas. p̄tō ē: ubi coeternitas:
et usq̄ adeo eq̄litas. ut una sit
claritas amboꝝ: sicut ipi unū
sūt. Unde michi uidetur dicēdo
ursū. pater clarifica filiū tuū.
non sane aliud petē. q̄
se clarificari: in quo et p
quē nouerē patris p̄audu
bio clarificaret. Et respōdit
accepit a p̄re: et clarificaui et
iterū clarificabo. Que quidē ipa
responsio: nō pua filij gloria
tionē fuit. Cum hūanus ad
fluenta iordanis angustius q̄
clarificandus diuolat̄. et iohānis
testimonio. et columbe designatiōe
et patris uoce dicētis. Hic ē fi
lius meus dilectus. Sed et ī mō
te cora tribus discipulis. multi
lominꝰ magnificentissimē clarifi
catus ē. cū uoce eadem denuo
ad se ceteris dilapsa. cū mira
illa atq̄ eximia trāsfiguratiō
ne corpis sui: tū etiā p̄phaꝝ
attestatione duoꝝ. qui ibidem
apparuerūt cū eo loq̄tes. Su
p est ergo ut iuxt̄ p̄millū patris
semel adhuc clarificet: eaq̄e
tur plenitudo glie. cui nō queat
amplius addi. Sed ubi dabit
illa būdātia. Non enī ut ista sui
picata est. in plateis uel uicis:
nisi forte in illius de quibz dr.
Placere tue ihrlīm sternēt̄ autē
mūdo: et p oīs vicos tuos al
leluya cantabit. In his reuera
illā recepit a patre filius clari
tatē: cui non potuit filius īuēiri
nec in celestibz quidē. Cui enī
aliqn angelorꝝ dcīm est. sede a
dextris meis. Nō mō aūt de ui
mēd angelorꝝ sed nec de supio
ribz quidem celiq̄s bēatorꝝ ordīibz.
quis oīno tepatis ydoneus est:
ad capescēdam superexcellentem
hāc glām. Ad nēinem p̄tinus
illorꝝ tā est uox illa glie singu
laris. nemī uocat⁹ in se efficiēta
am expiri dacī. Sive thronī.
sive dīnationes. sive principat⁹
sive p̄tates. Potō desiderāt in
eī p̄spicere: nō se illi compari
p̄simiit. Igit̄ dño meo singu
lariter a dño et dicti et dacī est
sedere a dextris glie ipius. utpo
te in glia coequali. in eēnaq̄ cli
stantiali. et pgriatione cōsubsi
et in maiestate non disparī. e
ternitate non posteriori. Ibi il
li qui querit inuenier. et videt
glām eius. non glām qī vni
ceteroꝝ: sed plane glām q̄si
vnigeniti a patre. Quid tua
es o sponsa. Ducas potes sed

LXXVI

eñ illuc? Aut te ingerē audes uel uales huic tā sancto archa no. tāq archano sciāno? ut? filiū in patre. et patrē in filio? Non utiq. Vbi est ille. ai nō potes uenire mō. ue nies aūt postea. Age eñ seqre. qre? nec te illa inaccessibil' cla ritas uel sublimitas a q̄rendo deterreat: ab inueniendo desperet. Si potes credere: oīa possibili a sunt credenti. ppe ē inq̄t ver bū in ore tuo: et in corde tuo. Crede et inuenisti. Nā credē inue nisse est. Nouūt fideles habitare xp̄m p fidem in cordibꝫ suis. Q. ppius? Quere ergo securā? q̄re deuota: bonus ē dūs aīe q̄rēti se. q̄re uotis? seqre actibꝫ: fide inueni. Qd nō inueniat fides? Attingit inaccessa. dēphendit ignota? et cōphendit incensa. apphendit nouissima: ipām deiq̄ eternitatē. suo illo uastissiō si nu quodāmō arripiendo. Fides directi. Eternā beām q̄ animā tē quā non intelligo credo: et fide teneo. quā non capio metē. Q. dicat aliq̄s. Quō credet sine pdicante? aī fides ex auditu est. auditus p uerbū pdicationis? De us hoc pundebit. Ecce iā pstō cūr qui nouā sponsā. celestē n nuptuā spōso. de quibꝫ opor tet instruant. et informēt? fi dem doceant: formā pietatis ac religionis tradant. Audi e nāq̄ quid agant. Inuenerūt me uigiles qui custodiūt ciui tatē. Qui cū uigiles hij? Nēpe illi quos saluator in euangelio beōs pnūciat: si aī uenerit. inuenerit uigilantes. O bonī uigiles qui nobis dormientibꝫ ipī puigilant: qī ratione p aī malꝫ nrīs reddimur. O bonī custodes qui uigilātes aīo. ac q̄ in oratiōibus pnoctātes hosti ū insidias sagaciter exploratis? anticipātes cōsilia malignātiū. et dēphendūt laqos. eludūt ce dulas: retacula dissipāt. ma chinamēta frustrant. Hij sūt sanctī amatores et pli xp̄iani: qui multū orant p pplō et uni uersa scā ātate. Hij sūt q̄ mul tū sollicitī p sibi cōmissis dūnas ouibꝫ cor suū tradiderūt ad vi gilandū diluculo ad dūm qui fecit illos: et in conspectu altissi mi dēpcant. Et uigilant et de pcant. sciētes suā insufficiē tiā in custodienda ātate? et q̄ nisi dūs custodierit ātatē: frus tra uigilat qui custodit eam. Dorro cū dūs ira papiat. vi gilate et orate ne intretis i tēp tationē? liquet q̄ absq̄ dupli a hoc exacto fideliū. studioq̄ custodiū non pt esse secura a uitas: nō spōsa nō oues. Ho rū differētiā queris? Vnū sc. Ciuitas pt collationē? spōsa pter dilationē: oues pt man suetudinē. Vis scire hoc spōsā. qd' ātatem esse? Vidi iquit ci uitatē scām ihrlm nouā de scē dentē de celo: a deo patre q̄>

sponsam ornatã vno suo. Ide
pẽdẽ nbi hoc est de oubz liq
do appaebit? si recordeis pri
mus ille custos petrũ loquor.
cũ sibi ꝓmo oues cõmictebat?
ꝙ attente sim̃l de amore cõmo
nens sit. Od unꝙ tamen cum
sapiens arbitor nõ fecisset. ñ
se seruaret sponsũ: id sibi unꝙ
ex animo rñdere cõscia. Audi
te hoc anima spõsi: si tũ amica.
Ac pauũ dixi amica? amicissi
mi esse oportet: qui priuilegio
tante familiaritatis donauit.
Non omnes uocãs repentũ est.
pete amas me. in cõmissione
ouiũ. Et ego quidẽ id significa
tũ puto. ac si illi dixisset
ihs. nulli rebonũ tibi phibẽte
conscia ꝙ me ames et ualde p
fecte? ames? hoc ẽ plus ꝙ tu
a plus ꝙ nos. plus ꝙ etiam re
ur huius repentois mee nũs
ipleat? nequaꝙ sustinias au
rã hanc nec te intromittas de
oubz meis. pro quibz sanguis
unꝙ meus effusus ẽ. Terribi
lis sermo: et qui possit eam ĩ
pauida quorũuis tyrannor co
da cõtinere. ꝓcea attendite
vobis quicũqz opus hui? mĩs
terij sortiti estis. Attẽdite ĩp
vobis. et paulo deposito qd vo
bis arbitrũ est. Cunctas ẽ: vi
gilare ad custodiã concordiã
qꝫ. Sponsa est: studete ornatu
Oues sũt: intẽdite pastui. Et
hec cuncta ad illã trinã salutatio
nẽ. forte nõ incõgrue pũcere

dicentẽ. Porro custodia am
plius ut sit sufficiens cripha
na est. a ui tyrãnor? a fraus
de hereticor a tẽptationibz de
mouũ. Sponse uero ornatus:
in bonis opibz et moribz et or
diubz. Ac pastus ouiũ. com
munit quidem in pastus scp
turarũ tamꝫ in hereditate do
mũi: sed ẽ distinctio in illis. Nã
sũt mandata que duris atqꝫ
carnalibz aĩs ĩponũt et lege
uite et discipline: et sũt olera
dispensationũ que infirmis
et pusillis corde de uespãi ĩ mi
sericordiã apponũt? et sũt cõ
silior solida fortia ꝙ et animis
sapiẽ ponũt sanis et qui et
eruditos habent sensus ad
discretionẽ boni et mali. Par
uulis nãqꝫ tamꝫ agnulis
ad exhortationis lac potus dat
nõ esca. Ad hec boni solliciti
qꝫ pastores ĩpigniare pecus
nõ cessãt. bonis laõs qꝫ exẽplis.
et sinis magis ꝙ alienis. Nã
et si alienis et nõ suis. ignoti
nia ẽ illis: et pecus tm nõ pã
scit. Si enĩ ubi cã ego qui vide
or inter uos pastoris gerere ui
cã. nob apposuero mouli mã
suetudinem? paciẽtiã iob: mi
sediam samuelis? sãctatẽ da
uid. et siqua sunt eiusmodi
exempla bonor? inimus ipse
et ĩpacens. atqꝫ ĩmisericors
et nimme sanis? sermo uereor
minus sapide ueniet: et uos
min? audebitis capiens. Uerũ hoc

supne relinquo pietati? utq̄ minus nobis ex nob̄ est ipsa supplicat: et qd̄ petā ipā cōsequat. Nūc uero pastor bonus hoc quoq; curabit ut sōm euangeliū iuenias habē sal in sermōne: sacus q̄ sermo sale condit⁹. quātū placuit ad grām tūm pderit ad salutē. Hec interī de custodia tuta atq; ornata sponse: nō non erit de pastu omīū dicta sūt Volo tī adhuc eadē paulo exp̄ssius designare. ppt̄ eos q̄ dīi aliide minus honoribz in hyant: minus prude grauibz se supponūt oneribz. expo nūt pcaulis: ut sciant ad qd̄ veneri⁹: sicut scptī est. Anime ad qd̄ uenistī. Ni fallor ad solam tutā custodiā utq̄ tī sanus ē pauerit. opus ē uno forti. spiritali. fideli? forti ad pulsandas inimicas: spiritali ad deprehendēdas insidias: fideli qui nō que sua sūt q̄rat. Prono aūt ad mores honestādos uel corrigendos qd̄ utiq; ad decorē pinet sponse: q̄s nisi liq̄do agnoscat pcessarīū fōre. tī multa quidē diligentia disciplīne censuīt: Ea ppt̄ oīs ad hoc opus inūbit. oportet ut ferueat zelo illo: quo accensus papinus ille emulator sponsi aiebat. Emulor uos dei emulatione: despondi enī uos uni uiro virginem castam exhibere xp̄o. Jam quomō in pascua diuor⁹ educet eloq̄or gregis dūcos? pastor ydiota? Sed etsi doctus quidē fuit. nō sit tamē bonus: uerendū ne nō tam nutriat doctrina ubertas. q̄ noceat vita sterilis. Temē utiq; et in hac pte hoc omnis subiit ab⁹q; sacerdōcio pter vita q̄ laudabili. Sed eare qd̄ nō laudamus. Finis indicatur: ubi non erat finis. Et uocatū in materiā alterā: et an hāc tenere videatur indignū. Augor undiq; et quid egrius feram ignoro? anelli ab ista. an discendi in illā. nisi q̄ uacuū libet simul utriusq; molestius. O seruitutē o necessitatē. Nō qd̄ volo hoc ago: sed qd̄ odi illud facio. Notate tī ubi desinim⁹: utq̄ ad id redire liberī erit? in de mor ordinatū. in noīe spōse ecclie ihū xp̄i dīi nī: qui est sup oīa d⁹s benedictus in scla amen

Sino Septuagesi⁹ sept⁹

Eya expedit nūc? Dicimus hesterno sīmōe. quales in via hac q̄ ambulam⁹ nellemus habē duces: non quales habem⁹? longe dissilēs exp̄ssi. Nō omnes sūt amici sponsi. quos hodie sponse hinc inde assistē cernis: et qui ut vulgo aiūt. ecclā quasi ad dextrarie videnē. Pauci ad modū sunt. qui nō que sua sūt q̄rant: ex oīb⁹ cauis eius. Diligūt munera? nec pūt pter diligē xp̄m: q̄a

manus dederūt mānoue. Inuenere qñ incedūt nudi et ornati circūamicti uarietatibz: tamq̄ sponsā predens de thalamo suo. Nōne si quēpiā talū repente eminus predentē aspexerus. sponsam pocius putabis? q̄ sponse custodē? Unde uero haut illis erubescere existīas rerū habūdantiā. uestiū splendorem. mēsarū luxuriā. congeriem uasoz argenteoz et auroz? nisi de bonis spōse? Inde ē q̄ illa paup et inops et nuda relinquit? sine miseranda: in cultu. hispida exanguis. Nō hoc nō est hoc tpe ornare spōsam sed spoliare. nō est custodire sed pdere? non est defendē sed exponere. non ē instruere sed pstrue. nō ē pascē gregē sed mactare et deuorare? dicente de illis dño. qui deuorāt plebem meā ut cibū panis: et q̄a comederūt iacob. et locū eius desolauerūt. Et in alio pphā. Dēm pli mei comedēt. Quasi diceat. Dēoz pēa exigunt: et peccātibz debitā sollicitudinē nō ipendūt. Quē dabis nūc de nūo ēpiscoz. qui nō plus iuuiglet subditoz euacuādis mālubris? q̄ vicijs exstirpādis? Ubi qui orando flectat iram? qui pdicet ānū placabilem dñm? Leuiora loquamur: grauiora grauis manet iudicū. Siue causa tū. uel hijs uel illis ignorātū: q̄ nō audiunt nos. Et si leuis forsitā mādeuit? ista que dixim? dedignabunt legere? aut si forte legerint nō indignabunt: q̄uis nec tunc sibi hoc facerēt. Uerecūdia relinquimus istos. non inuenimus res sponse. sed uenditores? et inquiramus pocius illos: a quibz sponsa se inuentā loquitur. Et quidē illoz ista sortem suā ministeriū: sed non zelū. Successores oīs cupiūt esse: imitatores pauci. O utinā tā vigiles reperirent ad curā: q̄ avidi aures curūt ad cathedrā. Vigilarent unq̄ solliciti seruātes ab illis inuentā. sibi creditā. Immo uero euigilarēt. p semetipsis: nec sinerēt de sedia. Anima mea et primi mei adūlii me appropinquārūt et steterūt? Multa dño q̄rimonia: nec ad ullam nubis q̄ ad nām referenda etatē. parū est nūs vigilibz q̄ nō seruāt nos. nisi et pdāt. Alio quippe dimersi obliuois sōpno? ad nullū dūice cōmissionis tonitrui expgiscuntur: ut uel suū ipōz periculū expauescant. Inde ē ut non pascant suos. qui nō pāt sibi: pimētes parūt et pereūtes? Sedeūt qui nā illi sunt vigiles? a quib? se inuentā phibz sponsa? Hēpe apli aut aplia uita. Uere hij sūt qui custodiūt ciuitatē idz eāipsam quā inuenerūt erectā? eo q̄ vigilandus. quo nūc ē pozis grauis picitate conspi

cūt: a malo unq̄ domestico.
et inimicano. sicut scptū est: et
inimici hoīs domestici eius. Neq̄
p̄ qua usq̄ ad sanguinē restite
runt. suo derelinq̄rent p̄dicto
testimoniū sed pregūt et custodiūt
eam. die ac nocte. et hoc ē in vi
ta et in morte sua: et si p̄ossi
ē in cōspectu dñi mors sōr eius:
et non ābigo ego q̄m in morte
et tauro potius id agant. q̄ eo
in ipa amplius conformatus ē
p̄napatus cōr. Sic ista asseis
aut quis. ac si oculis tuis vide
ns ea. Sūt autē ab hūanis se
clusa aspectibz. Cui ego. Si tu
tuoz oculoz testiōniū fidele
putas: testiōniū dei maius est.
Aut uero. Sup muros tuos ie
rl'm constitui custodes: tota
die ac nocte. in ppetuū nō tace
būt. Sed de angelis inq̄s id dic
tū est. Nō abnuo: omīs siūt ad
ministratorij spūs. Ac q̄s me p
hibeat idem et de istis sentire.
qui potentia quidē minime cā
ipis angelis īpares siūt: affec
tu autē et misericordia. eo nobis
forsitan germaniores exhibēt.
quo natura cōuictiores. Iūge
et tollerantiā eaīdē passionū
ac miseriarū. in quibz nos p
pe adhuc vlamur: nichil ve
amplius misericordis pie nob
uel sollicitudis opabit in me
nbz in mentibz cās: qd̄ et se
transisse p eas paulubio me
minerūt. Nōne illa ipōr vox
est. trā siuim⁹ p ignē et aquā:
et eduxisti nos in refrigerium.
Qd̄. Ipī transierūt. et nos in
medijs iguibz uel fluctibz dere
linquēt: nec saltē manū por
rigere dignabunt̄ p̄dictā ab
filijs. Non ē ita. Bene tecū agi
tur o mat̄ ecclia: bñ tecū agit̄
in loco pegrinatois tue: de celo
et de tra uenit auxiliū tibi. Q̄
custodiūt te nō dormitat̄: neq̄
dormiūt. Custodes tui angeli
cā: ingles tui spūs et aīe iusto
rū. Nō erratq̄ qui te ab utrisq̄
latere custodiri. Et ē huic sollicitudis
ratio quibz q̄ tua. Is quidē q̄
sine te nō cōsummēt: illis vero
q̄ nisi de te ad siu plenitudinē
minime restaurentur. Nā quis
nesciat sathana cadente de celo
et eius cōplicibz: nūm siquē
nullamdiuis pte nō modica
imminuti. De te itaq̄ oēs con
summatione exp̄ctant: alij nisi.
alij deliderij sui. agnosce p̄inde
vocē tuā in psalmo. Ne exper
tent iusti: donec retribuas mi.
Et adūtendū q̄ non ista illos
sed illi ista potius timuisse re
ferūt: et ut ego suspicor ad hoc
ipm studio dilectū. Nā quō p̄
dicabūt: nisi mittant: Deiq̄
habes loquētē in euāgelijs.
Ecce ego mitto nos: et re p̄
dicate euangeliū oi creature.
ta ē. Illa q̄rebat sponsū: et
sponsū non latebat: nēpe q̄
in hoc ipm exercuerat eam.
ut se q̄reret. et dederat illi cor

ad p̄cepta. et legem uite et
disapline: dūmodo eēt qui in
struere. et docere uiā prudēte.
Et misit in occursū eius plā
tatores et ingratores: qui eā
euulsuēt et cōfringerēt in oīm
cernuidine uetustatis: hoc ē in
dicarent illi certā q̄ rēdderent
de dilō: q̄ uerius ē quā q̄rit:
et quā uere diligit aīa eius. Et
reuera q̄s fidus uerus ue amor:
nisi is quo vīus adamatur. Ha
bīs sum compos: uerissimus sū
capax: sed uanā non forē si a
mor ueritatis defuit. Hoc q̄pe
amor hic fructus ē: et ego ra
dix. Non sū securus a securi: si
absq̄ eo īueniar. In illo unius
nature munere. illud dine ymā
ginis euidē insigne haur dubiū
est: ex quo certis p̄stat aīaūabz.
Unde est q̄ auder aīa mea ad dul
ces amplexus q̄ assurgere veritatis
āplexus: et sic in amore ipius
tota securitate ac sua utitate qui
escere: si cū īueniat grām in o
culis tanta sponsi: ut dignā re
puter. que ad hanc p̄ungat glo
riā: p̄mo ipē eam sibi exhibeat.
non hūtem maculā aut rugā.
aut aliq̄d eusmōi. Quāta pu
tas esse distrimis. q̄ ne dignū
pena: tanti donū dei oīosū re
nere: Unde hoc alias Nunc
vero sponsa. quē querebat mi
nime reperit: et quos nō q̄re
bat ab ipīs repta ē. Audiant
hoc qui sine duce et p̄ceptore
vias uite ingredi nō formidāt:
ipī sibi in arte spiritali existētes
et discipuli pueri et rudes. Non
sufficiat hoc etiam coaeternare
discipulos sibi: nec duces erro
Q̄ multi ex hīs a nō tramite pi
culosissime oberrasse compa sū.
nimirū ignorantes astutias sa
thane et cogitacōes ipius: sīm
ē ut qui spū cepant carne cōsum
marent. Abducti turpiū. lapsi
dāpnabiliū. Videant prude qui
eusmōi sūt. quō caute ābulēt:
et de sponsa erēplū sumāt. que
nō prius ad eā. quē desiderabat
ullo mō valuit pueire. q̄ sibi
occurrerent. quor magistero
uteret ad cognoscendū de dilō:
ere ad discendū timorē dñi.
Seductori dat manū. qui dare
dissimilat p̄ceptori: et qui dimit
tones in pascua absq̄ custo
de: pastor est nō oīū sz lupor.
Nunc iam videamus de spon
sa. quō se dicat īuenīā. Nichil
aute inuere sanus vbū īuenia
onis posuisse videt. Nam ita
hoc dicat: ac si vno de loco et
desia uenīt. Venit aute ab ori
ente et occidente uxta vbū dñi:
et a cīctis finibz tre. Sed nesz
aliqn congregata ē in locā v
nū: ut ab aplis seu ab angel
īuenirēt: deducenda uel dirigē
da ad illū quem diligit aīma
sua. Fuerit ne pius īuenta: q̄
collēa: Non. q̄ nec erat. Quā
obrē si collēam si congregatā.
si certe qd magis certie uocabu
lo cōpetit. cōuocatā a p̄dicato

nbus se diximus: transisse
simplicē nūme in aliquo co
tabundo. Co adūtores eūi
dē sūt: quē et audiere loquētē
qui nō colligit mecū dispgit.
Sed neq; hoc ab re nūc uidebit:
si dixerit quis ab eis fūdatā
sine edificatā. Siquidē hoc fece
rūt una cū illo qui in euange
lijs loquit. et sup hanc petrā
edificabo ecclīam meā: et qā
fundata ē sup firmā petram.
Nūc uero nichil hoy loquit:
sed p̄ter solucī quidem phibēs
se īuentā. aūctam aliq̄uliū nos
facit? atq; in suspicionē nos
adducit: latere loco qd' sit dili
gentibz inuiendū. Volebā pre
tenue fateor? neq; subducē hu
ic structuio: cui me sufficē non
sentiē. Ceū remūscens in q̄
tas equi dubijs et obscuris. no
bis quidem sursū corda leuā
abz. eaā sup̄ spem meā adiu
cū me sensissem. puder diffiden
tie? et reprehendēs ūoxem me
ā adoxdioz. non quidē temere:
qd' timide refugiebam. Adeuc
ut confido solucī adiutoriū:
qd' si min?. apud benuolos
tamē audītores nō erit ocasiū
qd' uolui. Vim hoc habebit se
quēs sermo p̄incipiū: nā p̄ter
hic claudim?. Ipe aūt det uob
ea que dicim? nō solū tenē me
moriter. sed ardenē diligē?. et
efficaciē adimplē: spōsus eccle
ius xp̄s dūs nr. qui est sup
oia deus bñdc̄s in scla Amen.

Sermo lxx octauus

Ad uerbū īuentionis
si bene meminī illius ste
phani et hesimi?: scru
pulosius uidebit audientes.
q̄ sponsa a predicatoribz suis
se īuentā dixerit. Porro cau
se nīe cūctationis et dubita
tionis a nobis expresse sunt:
et uisū est aliq̄d esse q̄rendū.
sed non in calce sermonis quo
iam arrabamū. qd' quesitū est
potuit explicari. Quid restat?
nisi ut debitū iam solua?
In explicatione sacramēti ma
gis illud loquor. qd' doctor gē
cū interpretatus ē. in xp̄o et in
ecclīa sēm carnē q̄ cōmunē: ip
sū est opus nīe salutis. In eo
uid̄ nres sibi īuicem coopant:
deus angelus homo. Et deus
quidē quid ni operet? et cauā
gerere nupciarū filā filij sui?
Ipe uero toto corde id agit: ac
tota uolūtate. Et unde p se ip
se sufficeret. et absq; āmīniculo
hoy: hij aūtē sine ipo p̄ter fa
cere nichil. Ergo qd' ex illis al
sanit in opus mīsterij huius.
non sibi solacī. sed. puectī
quesiuit illis. Nam homīibz
quidē merces locauit in ope
sedm illud: dignus ē operi
mercede sua. Et quia unusq̄sq;
q̄ sedm̄ p̄priū laborē mercedē
accipiet. sive qui in fide plan
tat. sive qui rigat qd' plātatū
fuit. Angelor aūtē cū ad salu
tem hūanā grīs ministerio

uicaur: nõne fatur ut ab hõi
bz angeli diligant. Nam q;
ab angelis hoïes diligant. u
de uel maxïe aduerta potãt: q;
antiqua siue ciuitatis dãpua
ex hoïnibz relatiõata esse an
geli non ignorant. Nec aliis
pfõ regi legibz regniũ cantica
ns dicebat: q; pijs ipor qui
piter regnaturi sint mutuus q;
amoribz et puris affõibz ĩ iu
uicem et in deũ. Est autẽ ĩ mõ
opandi differẽa multa: p ea
insq; numerũ opaty dignitate.
Deus nempe facit qd' uult. so
la ipsa facilitate uolendi: sĩ
estu. sine motu. sine p̃uidẽtia
loa uel cpis. uel causse uel plo
ne. Est enĩ dñs sabaoth. qui
ãi trã quillitate iudicat omĩa.
Est sapïa: disponẽs omĩa sua
uit. Porro angelus nõ absq;
motu opatur. tamq; localiẽ.
pali sine estu tamẽ. Homo aũ
non ab estu ãimi: nec a motu
corpis ãiq; liber ẽ in opando.
Denicq; ãi timore et tremore
suã ipius uberẽ opatu saluẽ:
atq; in sudore uultus sui come
dere panẽ suũ. Hijs ita ex
plicatis intuere nũc meã ĩ hoc
tã magnifico ope nĩe salutis.
ria esse quedã que sibi uendi
cat auctor deus: p̃uenit q; in
illis oẽs auxiliatores et coopa
tores suos. p̃destinatiõnẽ. crea
tiõnẽ. inspiratiõnẽ. Quaz p̃
destinatio non dico ab exortu
ecclie. sed ne a mũdi pin
cipio quidem. sed nec principiũ ha
buit a quo illo uel illo aũ tpe
est. Porro creatio ãi tpe. inspi
ratio iam in tpe fit. ubi et qñ
uult deus. Sane sedm p̃destĩa
tionẽ: nũq; ecclia electoz penes
deũ non fuit. Si miratur hoc
infidelis aĩa: audiat q; magis
miret: nũq; non grata erat.
nũq; non dilãa. Quod ni audac
ter archanũ loquar. qd' michi
de corde dei prõpius ille supnoz
delator cõsiliorz apuit? paulũ
dico qui ut multa alia. ita hẽ
quoq; de dictis bonitatis eius
non est ueritus diuulgare se
cretũ: et bñdixit nos in quibus
in omni bñdictõe spiritali in celes
tibz in xpõ sicut elegit nos ĩ ipo
ante mũdi cõstitutiõnẽ. ut esse
mus sc̃i et imaculati in cõspẽtu
eius in caritate. Et addit. Qui
p̃destinauit nos in adoptiõnẽ
filiorz p ihm xpm in ipo sedm
ppositũ uoluntatis siue. in laudẽ
et gl'am gr̃ie sue. in qua gratifi
cauit nos in dilõ filio suo. Nẽ
dubiũ q;n uoce electorz suoz oĩm
ista dicant: et ipi ecclia sunt.
In illis igit̃ tã ꝑfunda ciuitatis
sinu. antiq; in lucẽ opus q;p
diret huius creationis. quis
illã uel bonoz spiritũ inuenire ali
quo mõ ualuerit? nisi cui ipa
ciuitas deus uoluit reuelare.
Sed et ãi iam ad nutũ creãtis
uisa est emersisse in spẽs. for
mas q; fabricatas has atq; mu
biles: non cõmuno ãi inuenta

est a quoq; hoīm uel angelor
eo q; non agnoscerē. y magnē
tudinis hoīis adūbrata est o
pta nocte caligine. Sine quo
q; malis uelaminē confusionis.
nemo filior; hoīm intrauit hāc
uitā: uno saltē excepto qui ign
dū sine macula. Emanuel is ē.
Qui tamen et ipe ex nob; p no
bis. nīi se induit maledā. nīi
q; pēi filiaduiē: nō ueritatem.
Sic enī habes. q; apparuit in
filiaduine carnis pēi: ut de pec
cato dāpnaret pēm in carne.
De cēto vnus ouīubz p oīa inc
ius est: etās dico et reprobis.
Non enī est distinctio. Oēs pec
cauerūt: et oēs pulleū siue ue
stīdie portant. Propter hoc im
q; et si in rebz condīs iā cera
ta existens ecclia. nec sic tamē
a creatura aliqua īuenit po
terat uel agnosci: nuno utiq;
nō intrā lateus. et intra gre
mīū bē pdestinatois: et intra
nassā misere dāpnatois. Cete
rīi qđ celauerat ab etno pdesti
nans sapīa. et nec creans potē
tia. satis in manifesto eduxerat.
vilicās p tēo grā suo tpe reuela
uit sed in operatonē. quā ideo in
spiratonē supra nominau. qđ de
sponsi spiritū hūanis intulisse
quippiam spīalbz fuit. in ppara
tionem euāgelij pacis: idz pa
rate dño viam. atq; euāgelio
gle eius ad corda oīm q; quoc
erant pdestinata ad uitā. frus
tra uigiles laborassent in pdi
cando: si nō hec grā pcessisset.
Huic uero uidenti uelociter
curē uerbī. et pplos nationī
in omī salutate cōuen ad do
minū conflere in unitatē fidei
tribus et linguas. atq; in vnā
colligi matrem catholicā termi
nos terre: cognouerit de diuis
gratie. que a seculis abscōdite
tenebant in abdito pdestinatio
onis eterne: et gauisi sūt se eā
fuenisse quā ante scīa dūs ele
gerat in sponsā sibi. Ex quo
ut opinor clarū fit non ocioli
esse qđ se īuentā ab hijs spōsa
testata ē. sed ppterea q; se ab ip
sis collectam agnosceret. non e
lectā: cōptam non cōuersam.
Si nēpe alcarbēta cui q; cōuer
sio est: cui dicere nāē habeat
vnūsi. illud de psalmo. Cōuer
te nos deus salutaris nr. Sed
non eque illi sortalle īuēcois
uotem cōpent aptam. sicut cō
uersionis. Immo uero ita est.
Non ē īuenire dño sed pueni
re: et īuentionē puentio exclu
dit. Denīq; qđ īuenias: qui
nichil unq; nō nouit: Nouit
dūs qui sunt eius: aut quidā.
Ipē uero qđ: Ego uero sao aut:
quos elegerim a principio. Pla
ne quā ab etno pscauit: quam
elegit. quā dilexit. quā credi
tōnis nō erat ab eodē, phibere
īuentā: pparatā cū ab ipō ut
īueniretur. fidenē dixerī. Nam
qui uidit testimonīū phibuit: et
scim; q; uerū ē testimoniū ei?

Vidit ing'r ciuitatem scām ihrlz
nouam descendentē de celo a deo
paratam: mulīē sponsā ornatā
viro suo. Is qz e vigilibz vnus:
qui custodiūt ciuitē. Sed audi
ipm eius pparatorē. velut digi
to ea demōstrātē vigilibz: sed
sub tropo alterō. Leuate oculos
vrōs suos. et videte regiones. qz
albe sūt iā: id est ppārate ad
messem. Ex hoc patrfamilias
operarios īuitat ad opus: qui
iam senserāt sic oīa pparata.
ubi absq; mlto suo ipōr la
bore gl'iam et dicere queant.
qm cooperatores dei sum⁹. Qd
eni fīm fuit? Nempe sponsā
quesitum: inuentaq; iudicatu
m de dilō. Nō eni sua querēt.
sed sponsi gl'iam: qm anima
sponsi fuit. Et p hac nō mul
tū apud illā laborabāt. ad
est. iāq; illi tota deuotione
requirit: in cui ppārata est
voluntas eius a dño. Denicq;
nedū mus quicq; loquēnbz
inūogat de dilō. et pueniūt
pdicatores suos puenta ipsa:
pūctans et dicens. Num qⁿ
diligit aīa mea mdicis? Hīn
pinde se īuentā phibuit ab
his qui custodiūt ciuitatem.
que a dño animas iam se no
uerat esse pūcuā: quatenus
illi talem eam inuenīēt non
facerent. Sic a petro cornelio
et paulus ab ananya īuēti
sunt: nā ambo puenta a dño
erant et ppārati. Qd saulo
ppāratus. qui noce et mane
supplia iam clamatet: dñe qⁿ
me vis facere? Hec mus cor ne
lius: qui elemosinis et orōibz
suis dño quidē eas sibi in spi
ratne puenit puenire ad fi
dem. Inuenit quoq; philippū
nathanaelem: sed prius dñs
illū cū esset sub fīcu iā viderat.
Que dñi nisi? nūq; nō ppāra
no fuit. Et andreas symonē
frem suū nichilomi⁹ inuenisse
referūt: sed pie nisi eque a do
mino atq; pclārī ut vocaret
cephas. quasi forus in fide. Le
gimus et de maria qⁿ inuenta
fuit in utero habens de spū
scō. Extimo aute sue qd hīc
in hac pte sponsā dñi mare
ipius. Nisi eni et ipa inuēta
esset habens de spū scō. neq; qⁿ
ab inuentoribz suis tā famuli
ariter requisisset de eo: cuius
spūs est ubi. Non sufficiunt
ut illi se affarent ad qd' venis
sent: ipa locum ē. et quidem
et habūdantia cordis. Num
quem diligit aīa mea mdi
cis? Sciebat eni qz bñ oculi
qui mdissent: et āmittās eos
qui viderant aiebat. Num
nos estis quibz videre dona
tū est. quem tot reges et pphe
voluerūt videre et nō viderūt.
Num nos estis qui mentibus
incarne aspicere sapiam. in
corpe uerecare? in hoīe deū?
Multa dicūt esse hic xpūs
et esse illic: sed ego tantus mi

arbitror. fidem accōmodare
uobis. qui mādūcastis et bi
bistis cū eo postq̄ resurrexit
a mortuis. Et hoc dān sic: de
eo q̄ sponsa salsacata ē a vi
gilibz. Si quomin⁹: supplebit
sermone altero. Hūc autem
er hoc uel maxime liquet p̄
uenīā fuisse a spū scō: ab hijs
uero qui aliboditūr ācate ūē
tam cōperamus. q̄ uere ipsa
sit quā p̄scauit et p̄destinauit
ante scla deus. p̄ parauitq̄ di
lēto filio suo delicias sempiter
nas in seculis eternis? ut sit
sca et īmaculata in conspcū
eius. germinās sicut lilīū et
florens in cētū ante dīnum pa
trem dīm nrm ihū xp̄i sponsi
ecclie: qui est sup oīa deus be
nedictus in secula. Amen.

Sermo septuagesim⁹ nonus

Dom quem dilexit āi
ma mea uidistis. O
amor p̄ceps uehemēs.
flagrans impetuose? qu p̄
te aliud cogitare non sinis.
fastidis cetera: contēnis oīa
preter te. te cōtemplans. Cōfū
dis ordines? dissilās vlum.
modū ignorās: totā q̄ q̄ o
porā nitatis. qđ tuis. qđ pu
doris. qđ consilij iudicij ve esse
videt triūphans in remerito.
redigis in captiuitatē. En oē
qđ cogitat ista. et loquit̄ te so
nat te redolet. et aliud nichil.
ita tibi ipius et cor nēdicasti
et lingua. Aut. Nū quē dili
gis aīa mea uidistis? Quasi
uero hij sciant quid cogitet
ipa. Quē diligit aīa tua de
ipso sciscitaris? En nō habet
nomē? Que nā nō tu. et ille
quis? Et hec ita dicēdi p̄ sin
gularitatē eloquij. et insignē
uerborū incuriā: qua pīus scp
tura ceteris dissilis sanis appareat
Vnde in epithalamio hoc. non
ūba pensanda sūt: sed affectus.
Cur ita. nisi q̄ amor scīs. quē
totus huius uoluīs vnā con
stare esse materiā. nō ūbo sic
estimandus aut lingua? sed
ope et ueritate? Amor ubiq̄
loquit̄. et si quis hoc que le
gunt̄. aliter notaca ādipisca.
amet. Alioq̄n frustra ad audi
endū legendū ue amoris car
men. qui nō amat accedit: qm
oīno non p̄t cape ignitū elo
quiū. frigidū pectus. Quō e
nim grece loquentē non in tel
ligit. qui grece nō nouit: nec
latine loquentē. qui latin⁹
nō est et ita de ceteris? sic lin
gua amoris ea qui nō amat
barbara erit: et erit sicut es
sonans ac cymbalū tīniēs.
Sci uero vigiles loquor qui
de spū et ipō acceperūt ura
mentū? sciunt qđ loquit̄ spūs.
et amoris uocibz optime cō
pas sibi in puncto habent
respondē in sūi lingua id est
studijs amoris: pietatis q̄
officijs. Denicq̄ ita in breui e
uectam emictūt de eo qđ q̄ac:

ut dicat. Paululū cū pertransissem eos: inueni quē diligit aīa mea. Bene paululū: q̄a uerbū abbreuiatū sonat. et. cymbalū tinniens. Et q̄d sequit̄ tale ē. Oportebat quidem sponsam transire per eos p quos cognosceret ueritatem. sed cū transiret. Nisi eū trāsisset et ipōs: non inuenisset quē querebat. Atq; hoc ipsum sua lū ab illis nō ambigas. Non eū p̄dicabāt semetipōs. sed dūm suū ihm: qui ablq; dubio et sup̄ ipōs est et ultō. Unde et ait. Transite ad me oēs qui concupiscatis me. Nec sufficiebat transire: et p̄trāsire docet. Siquidē p̄transierat is quem uestigabat. Non nō eū de morte ad uitā trāsierat: sed p̄transierat ad gl̄iam. Qui nī etiam hanc oportuit p̄ter p̄transire: Quoniū nō poterat apprehendē: quē non p eadem uestigia sequer̄ quocūq; iret. Et ut q̄d dico clarius fiat. si dominus meus ihs surrexisset q̄dem a mortuis. sed adhuc ce los nūme ascendisset. nō poterat de eo dici q̄ p̄trāsierit si transierit nū. Ac p hoc sponsū illū querentē. transire solūmō oportet̄ nō p̄transire. Nūc uero q̄m resurgendo trāsierat et adiecerat p̄transire. unaq; ascendendo. merito se etiam ista nō transisse. sed p̄trāsisse p̄hibuit: que huic fidem siquidē et deuotione ad celos usq; secuta ē. Iam credē resurrectionē transire est: credere etiā ascensionē p̄transire. Et forte ut dixisse me memīni die alterā cū de ipa tractarē nouerat illā: istā non nouerat. Ergo q̄d si hi decerat instructa ab illis. q̄ salucet qui surrexerat etiā ascendisset: ascendit et ipa pic hoc ē p̄transiit et inuenit. Q̄d si inuenerit pangens menti: ubi ille corpe est. Paululū cū p̄transissem eos. et bene eos: non tam ipōs q̄ terrena membra sua que sūt sup terrā capitis nīm pūctis p̄cessit duobz ac sp̄ transcendit: resurrōne ma ior iā dixim⁹ et ascensione. Et eū p̄mige xp̄us. Q̄ si ille p̄ cessit: et fides nra. Ubi eū illa eū non seq̄r̄: Si ascenderit in celū ipa illuc est: si descendit ad infūa adest. Et si sūpserit pēnas suas dilucido. et habi tauerit in extremis maris: il luc manus aut tua deducet me: et tenebit me dextera tua. Nōne deuicq; sedm hanc. oīa potēs et sūme bonus pat̄ spō si. cōsiliatus uit et cōsedere nos fecit in dextera sua: Atq; hoc p eo q̄d dixit ecclia. q̄m p̄trāsiit eos: q̄m et semet p̄trāsiit. fide stans. quo uerbū reipsa peruenit. Arbitror et illud pla cuit se p̄trāsisse potius q̄ trans silire dicere maluit. Et nos transeam⁹ ad ea que sequūt.

Tenui eū nec dimittā donec in
troducā illū in domū matris
mee: et in cubiculū genitricis
mee. Ista est. exiit et deinceps
nec defiat genus xpianū. nec
fides de ista: nec cautas de eccli
a. Venerūt flūina. flauerūt
uenti et īpegerūt in eā: et nō
cecidit q̄ fundata esset sup̄ fir
mā petrā. Petra autē est xps.
Itaq; nec uerbositate philosō
phor. nec cauillationibz here
ticor. nec gladijs plenitudī
potuit ista. aut potit aliqs se
parari a caritate dei q̄ est in xpō
ihū: adeo fortiter tenet quē di
lexit aīa sua. adeo illi adherē
deo bonū est. Glutino bonū e:
aut ysayas. Quid hoc tenacius
glutino. qđ nec aquis eluitur.
nec uentis dissoluit. nec cūcti
ens gladijs: Denicq; aque mul
te non potuerūt extinguere cari
tatē Tenui eū: nec dimittam.
Et scās p̄iarcha. Non te īquit
dimittā: nisi bñdixeris michi.
Ista ista eū nō vult dimittere.
Et forte magis q̄ p̄iarcha id
nō vult: qr nō p bñdīone q̄rit.
Siquidē ille bñdīone accepta
dimisit eū: hec aūt non sic.
Nolo inquit bñdīonē tuam:
sed te. Odit eū multi est in te
lo: et a te quid uolui sup̄ hāc.
Non dimittā te: nec si bñdix
eris mi Tenui eū: nec dimit
tam. Nec minus fortitan ille
tenere vult: cū phibeat dicēs:
Deliue mee: esse cū filijs hoīm.
Quodq; polluēs air. Ecce ego
nobiscū sum oībz diebz: usq;
ad consūmationē scli. Quid
hac copula fortius? que vna du
os tam uehemēti uolūtate fixit
est: Tenui eū inquit. Sed ni
chilo minus vniuersum ipa tenetur
ab eo quem tenet: cui alibi di
cit. tenuisti manū dexterā me
am. Que tenet et tenetur? quō
ia cadere p̄t? Tenet fidei firmi
tate: tenet deuocōis affectū. At
nequaq̄ diu teneret; si nō tene
retur. Tenetur aūt potētia et
misericordia dei Tenui eū nec
dimittā donec introducā illū
in domū matris mee: et in cu
biculū genitricis mee. Magna
ecclie caritas. que ne emu
le quidē synagoge suas delica
as īuidet. Quid ea benignius?
ut quē diligit aīa sua. ipm
cōmunicare patia sit et ipsa
ce. Nec mirū tamē: qr salus
ex iudeis est. Ad locū vnde ex
ierat reuertat saluator: ut
reliquie istri salue fiant. Non
tamu tamē radicē: nō matri fi
lij ingrata sint. Non tamē ra
dicē iuideant: q̄ ex ea sūpserē
uberius. Non filij matri: q̄ ex
eius fuerē uberibz. Teneat
itaq; ecclia firmiter saluē. q̄m
iudea pdidit ipa apprehendit:
donec plenitudo gentiū intro
eat. et sic omis istri salus fi
at. Velut in cōmune cōmunē
venire saluē? que sic ab oībz
capit: ut nul singul' minuat.

Vagꝫ hoc faat: et plus. Qd plus? Qd' et nomen sponse illi optat. et grām. Porrus si p salutē hoc. Incredibilis cari tas: si non sermo quē loquē ta est ipa. Fecisset fidem. Dixit eūi si aduenisset. velle se mox ducere quē tenebat. nō mō in domū matris. sed et in cubiculū quoꝫ: qd' ē pīoratiue indicāt. Sufficiebat ad salutem. si domū intraret: ac secretū cubiculi signat grām. Hodie aut huic domui salus facta est. Qd ni sit domestica salus? salvatore ingresso domū? Sed qui in cubiculo meo rapit: secretū habet secretū suū sibi. Salus domui sit: thalamo delicate redundet. In domū matris mee introducā eū inquit. In quā domū? nisi de qua olim pūicatat iudeis. este relinquet uobis domus vra deserta? Fecit qd' dixit: sicut habes et de hoc admonitū eius in pphā. Reliq aut domū meam: dimisi hereditatē meā. Et nūc ista poterit reducere illū: et domum matris siue pdicā salutē recipere. Et si hoc patri uidet: audi quid boni adiaat et in cubiculū genitricis mee. Qui ingredit thalamū sponsus est. Magna amoris potētia Saluator indignabūdus erat de domo. et hereditate sua? et nūc ad huius gratiā mitigatus inflectit: ita utique erat non mō saluator. sed et sponsus. Audita tu a dño filia: que et indignatione cōpescas. et hereditatē restituis. Audita tu matri tue? cuius pūctio auertit ira. reuocat salus: reuertit qui dicat illi salus tua ego sū. Non sufficiat hoc: addat et dicat. Despondabo te michi in fide. Despondabo te michi in iudicio et iustitia: despondabo te michi i misericordijs. Sed memento: q̄ que has consiliat amicabas. sponsa est. Quō ergo sponsū et ulcta huic spōsum alteri cedit? ne dicā aptet Non est ita. Cupit quidē illi matri filia bona: non tamen ut cedat illi. sed ut cōmunicet Sufficit unus duabz? nisi q̄ iam nō erūt due: sed una in ipso. Ipe enī ē pax nra. qui fecit utraq; unū. ut sit una spōsa? et sponsus unus xp̄us ih̄s dns nr: qui est sup oīa deus benedctus in scla. Amen.

S'mo Octuagesimo

Quidam vrm ut cōperit minus equo animo ferūt. q̄ esset iam p aliquot dies dñi stipendi et āmirationi sacramētoꝝ inhereret delectat: sermo quē mīstram? aut nullo fruit. aut exiguo admodū moraluī sale cōdit? Id quidem pcer soluī. Sed nī que dīa sunt reuisere licet?

LXXX

Non, puto: nisi prius reuoluā
oīa. Eya dicte ī recordatiōī a
quo nā sūpsaue loco cepit de
fraudacio hec: ut rursum inde
adordior. Neū est relaxare d
dāpna. ymo donū: de quo cotī
plumiū? Quo itaq; repente
dū p̄cipio? An inde in lectulo
meo p noctes quelitui quē diu
git aīa mea? An fallor inde:
ab hinc eūī et deinceps. cura v
ra fuit nr̄a. hanc allegoriam
deuisa. discussa caligine ponere
in luce: xp̄i et ecclie secretas in
uestigare delicias. Igne redeam?
ad indagauda moralia. nec eūī
michi potuit esse pigrū qđ uo
bis cōmodū fuit. Atq; hoc ma
xime congruere uidet: si que dca sūt in
xp̄o et in ecclia. vbo aīeq; eade
michilo minus alligniem? Sed di
ac michi aliq̄s. Qđ tu duo ista
cōiungis? Quid eūī aīe et uer
bo? Multū p omnē modū. Ymo
quide q̄ naturaz cētra cog
nacio est. ut hoc ymago. illa
ad ymaginē sit: deinde q̄ cog
nacionem siliciudo testatur. Nē
pe non ad ymaginē cūī: et ad
similitudinē facta est. In quo silis
sit queris? Audi de ymagine
ꝑius. vbi est vitas. ē sapiēcia.
est iusticia: et hec ymago. Cu
ius? Iustitie. sapie ueritas. Est
eūī ymago hec iusticia de iusti
cia; sapia de sapia? veritas de
ueritate: quasi de lumīe lumē.
de deo deus. Hanc rem michi
ē aīa: qūī non est ymago. Est
tamē eandem rei capax appe
tens q̄: et inde formabilis ad y
maginem. Celsa creatura: in
capacitate quidem maiestatis.
in appetentia tamē cōcupis in
signe ꝑferens. Legimus q̄ deus
hoīem trīm fecit: quē et ad y
maginē ut dictū est capacem
esse ꝑbat. Oportet namq; id
qđ ad ymaginē est cū ymagi
ne cōuenire. et nō in vacuū p
capace nomen ymaginis: q̄
admodū nec ymago ipa solo
uel vacuo noīe uocitat ymā
go. Habes vero de eo qui yma
go est: quia cūī in forma dei
esset non rapinā arbitratus
est esse se equalem deo. Vbi a
bi utiq; eius et in forma dei ī
uitū cōcupiscendo. et in equalitate
maiestatis? ut dīi cōcupiscendi nec
cupido cōpatur. et magnitudo
magnitudini. consonare sibi
alterius sensus respondere appare
at. q̄ ad ymaginē est et yma
go: sicut ymago quoq; nichi
lominus in utroq; respondet
illi cui? ymago ē. Nempe ip
se est de quo sanctū dauid au
disti in psalmo canentē. Mag
quidem magnus dīns nr̄ et
magna ꝑtas eius: nūc ue
rēs dīns deus nr̄. et non est
in eo iniquitas. Ab isto trīo
et magno deo habet ymago
eius ut et ipa magna et trīa
sit: habet et aīa que ad yma
ginē est q̄ et huic magnū
trīnū q̄ alligniam? Et plura

Sz dico. Nichil ne g̃ ãplius hīt ymago
ab aīa que ad ymaginē est.

mū hec ad mensurā accepit: il
la ad equalitatē. An nō plus
hoc? Aduerte et aliud. Huic u
trīq; aut creatio aut digna
o conuenit: illi generatio. Atq;
id magnificētius esse nō dubi
ī est. Sed ne hoc quidē enumē
cius quis esse abnuat? q; nī a
deo huic illi et de deo utrīq; sit,
idz de dei substantia? Eternī cō
substantialis est deo ymago
sua? et omne qđ eidem sue yma
gini imparī uidet: amboz ē
cō substantiale nō accidentale
Adhuc unū attende: in quo
ymago nō parī emineat. Ma
nū et trīn ista duo a natura a
se discrepare quis negauit? In
ymagine unū sūt. Nec hoc
solū unū sūt et ī ymagine.
Ymaginī trīn. nō mō id trīn
est esse qđ magnū esse: sed e
tiam id magnū trīn q; ē qđ
esse. Aīe non ita. Et magnitu
do eius et trīnitudo diuerse ab
ea, diuerse ab inuicē sūt. Si e
nī ut supra dictū est eo aīa mag
na est quo capax eternor? eo
trīa quo appetens supnor que
non querit nec sapit que sup
ciū sūt. sed que sup trīa. non
plane est trīa sed minua: nī trī
pso huiusmōi magna esse nō
desinat. manēs unaq; eatā sic
eternitatis capax. Nec enim
illius aliqn non capax erit.
etiam si nūqđ capies fuit: ut
sic quōd scripī est. Uerūpī
in ymagine pambulat hō. Ex
pte tamē: ut cognitionis ibi
appareat de ipa integritate.
Quo enī a mīmo trō ue verbū
dicat? qđ sic ea unaq; habz. ut
sic que habet? Uel ideo ex pte:
ne si toto puaret nō supesset
spes salutis. Nam si desinat
magna esse. et capax. Quippe
de capacitate ut dixi estimatur
aīe magnitudo. Quid uero spe
rare de eo posset? cuius capax
non foret? Imaq; p magnitudi
nē quā retinebat, etiā pdita rec
titudine in ymagine pambulit
homo: uno quasi claudicante
pede, et factus filius alienus.
De talibus enī dr dñs. Filij
alieni mentiti sūt mī: filij alie
ni inueterati sūt: et claudicaue
runt a semitis suis. Pulchre
appellati sūt filij alieni. Nā
filij pter retentā magnitudi
nē: alieni pter amissam trīta
dinē. Nec dixisset claudicaue
runt, sed corruerūt. aut quippi
am sibē: si ex toto hoīes ymagi
nem exuissent. Nūc uero sōm
magnitudinē quidē in ymagi
ne pambulit homo: qī nī uero
ad trīnitudinē uelut claudicās
conturbat et deturbat ab yma
gine. scripta ita dicēte. Uerūpī
in ymagine pambulat homo: sed
et frustra conturbat. Frustra
dīno. Nam sequit. Thesaurī
zat: et ignorat cui congrega
bit ea. Cur ignorat. nisi qz in
clinās se ad hec infima et cre
na? thesaurizat sibi terram?

LXXX

Prius ignorat de hijs que fiet
cōmictur aut congregabit ea:
nunc ne demoliendi. an fiant et
fodiendi: an hostia dumpienda.
an igni deuoranda: Et inde mi
sero hōini incauriāa se. et incu
banda hijs que in ira fiūt. Flebi
lis uox illa de psalmo. Miser
factus sum et curuatus sū usq;
ad finē: tota die contristatus
ingrediebar. In semet liquidē
expitur uerita tē illius sentēcie
sapientis. Deus cūn hoiem fe
cit: ipe autē se ipsum dolori
bz multis. Et continuo vox
ludibrij ad eū: mauuare ut ti
scam? Sed unde uenium? huc.
Nēpe ut cū docere uellem? nām
magnū q; quo gēno bono dif
finiremur? ymaginē. nec in aīa
esse vnū nec cū aīa: q; deinde
dū in uerbo et cū uerbo ea v
nū esse. fideli eque affectione
tenuimus. Et de rōnalitate qui
dem et hijs que dicta sūt. liquet
q; diuisa et ab aīa sit et ab aīe
magnitudīe: qū quidē ea etiā
non existente et aīa manet et
magna. Verū magnitudinis
aīeq; duplicitas unde docebitur?
Non eū inde p; unde rōnalis
aīeq; ostrata ē: cū non sit
rōnalitē ita et magnitudīe sua
p;priam aīa possit. Non ē tū
sua magnitudo aīa. Nā et si
aīa nō inuenit ablq; magni
tudine sua: ipa tū et extra aī
nā repit. Quens ubi? In an
gelis. Inde quippe angeli. vbi
aīe magnitudo p;bat: et capti
uidelicet rationalitas. Qd si eo
constituit aīam discrepare a re
nalitate sua. q; ea carere posit?
quid ni eque liqueat esse diuer
sam. et a sua magnitudīe quā
sibi p;priam uendicare non pos
sit? Cū itaq; nec illa in omni
nec ista in sola sit aīa: patet ī
differenti utriusq; differre ab ea.
Itē. Nulla forma ē id cuius est
forma. Est autē magnitudo
forma aīe. Nec enī ideo nō for
ma: q; inseparabilis ē illi. Nec si
quidem sunt consubstātiales
differentie oīs? hoc nō modo
p;prie p;pria. sed et p;pria quedā:
hoc etiā alie īnumerabiles for
me. Non igit sua magnitudo
aīa. non magis q; sua nigredo
corpus. q; suus candor nix: q;
sua risibilitas uel rōnabilitas
homo. Cū tamē nec corpus sine
nigredine. nec sine candore ni
uem. nec hoiem qui nō et risibi
lis ē et rōnabilis ūquā reperi
as. Ita et aīa et aīe magnitu
do: et si inseparabiles. diuise tū ab
īuicem sūt. Quo iam nō diuise?
cū hec in subiecto. illa subsiān
tia et substancia sit? Sola sū
ma et increata natura que ē
trinitas deus hanc sibi uēdicat
meritā singularitēq; siue essentie
simplicitatē: ut non aliud et a
liud. non alibi quoq; et alibi.
sed ne mō quidē et mō īueniat
in ea. Nempe in semet manēs
qd habet ē: et qd est semp et

vno mō est. In ea et multa in
vnū et diuisa in idem redigunt.
ut nec de numero sciatē terū si
mat plalitatē: nec alarica aonē
de usurpatē sentiat. Loca oīa
continet. et que suis ordinat lo
cis: nullū contentū locor. Tempa
sub ea manserunt: nō ei. fuga nō
expēdit. pacta nō rerogant: pē
sentia nō expit. hereditates nob
carissimi. recedant uouelli. non
dyalena sed hereticā: qui magni
tudinē qua magnus ē deus. et
uerā bonitatē qua bonus. sed
sapiam qua sapiēs. et iustitiā
qua iustus. postremo diuitatē
qua deus ē; deū non ee ipiissime
disputāt. Diuitate inquit deus
est: sed diuitas non ē deus. fo
sitan nō dignat deus esse: que
causa ē ut faciat deū. Sed si ds
non ē. qd ē. Aut eū deus ē. aut
aliqd qd nō est deus: aut nichil.
Equidē non das deū ee. sed ne
nichilū quidem ut opinor dab.
quā usq adeo necessariā esse
deo fateris: ut nō mō absq ea
deus esse nō possit. sed ea sit.
Qd si aliqd est qd nō est deus.
aut mīor erit deo: aut maior. aut
par. Aut quō mīor: qua ds ē:
Helitat ut aut maiorē fateare
aut parem. Sed si maior: ipsa
ē sūmū bonū. non deus. Si par.
duo sūt sūma bona. nō vnū:
qd uterq catholicus refugit
sensus. Jam de magnitudīe. bo
nitate. et iustitia sapīa q̄ idem
poīa qd de diuitate sentimus.

Vnū in deo sūt et eū deo. Non
eū aliūde bonus: q̄ unde mag
nus: nec aliūde iustus aut sa
piens. q̄ unde magnus et bonus:
nec aliūde denīq; simul hec oīa
ē: q̄ unde deus. Et hoc quoq; nō
in seipo. Sed dicat hereticus. Qui
Deū diuitate esse negas: Nō.
Sed eandē diuitatē que ē. deū
nichilominus asserō: ne deo ex
cellentius aliqd esse assentar.
Nā et magnitudīe dico magnū.
sed que ipē ē. ne maius aliq de
ponā: et bonitate fateor bo
nū. sed nō alia q̄ ipē ē. ne mel
ipo aliqd in videar inuenisse: et
de ceteris in hūc modū. Securus
et libens pgo inoffenso ut animi
pede. in eius sentētiā qui dicebat.
Deus nō nisi ea magnitudine
magnus ē qui est qd ipē. Alio
q̄n: illa erit maior magnitudo
q̄ deus. Augustinus hic ē valli
dissim⁹ malleus hereticor. Si
quid itaq; de deo ꝓprie dici possit.
rectius congruentiusq; dicet. Ds
ē magnitudo. bonitas. iustitia.
sapīa: qua deus ē magn⁹ bon⁹
iustus aut sapiens. Unde nō i
merito nup in consilio. qd papa
eugenius remis celebrauit cū
ipi q̄ ceteris epis puersa usa ē et
oīo suspecta exposicio illa i li
bro giselberti epi pictauiensis.
quo sup ūba boecij de trinitate
sanissima quidē atq catholica.
cō mentabat hoc mō. Pater ē
ueritas id ē uerus: filius ē ueri
tas id ē uerus: spūs scūs ē ue

ritas id ē ueritas? et hij tres v
nū sūt: simul non tres ueritates.
sed vna ueritas id ē vnus ueritas.
O obscurū puerilemq; explana
tionē. Q̄ verius sanius q; per
contrariū ita diriget. Pater ē
ueritas id ē ueritas? filius ē ueri
id ē ueritas. spūs scūs est ueritas
id est ueritas: et hij tres vnus
ueritas id ē vna ueritas. Od q̄
dem fecisset: si scām dignaretur
fulgentiū imitari. qui ait. Vna quippe ueritas vnius dei. vi
no vna ueritas vnus deus: nō
pauē seruicū atq; cultuū re
actoris ēcturē et cōiūgi. Bonus
corrector. qui ueritatis de ueri
tate loqueret? qui pie catholi
ce et sentiret de ueritate et mera di
uine sīplicitate substātie: i qua
nichil esse possit q; ipa non sit
et ipa deus. Omq; manifesti?
in nō nullis aliis locis a rōne
diue fidei liber ille pfam epi vi
sus ē discrepare: quor ubi rō
adhuc vnū ponō. Nā dicente
auctore cū diat. deus. ds. de?
ptinet ad substātiā. nr cōmen
tator intulit. nō que ē. sed q̄
est: qd absit ut assentiar cath
licā esse videtur fidem. uel ali
quā diō rem qua deus sit. et q̄
non sit deus. Sed hec nūme rā
contra ipm loq̄mur: quippe q̄
in eodem cōuentu sentēie epō
rī hūiliter acquiescens. rā hoc
q̄ rea digna reprehensione iu
ta. ppio ore dīpuauit? et ppe
cos qui adhuc libr illū cont
aplicū unq; pmulgatū ibidem
incēdīo transierūt et lātare
ferunt: conuentiosius plisteres
sequi epm in quo ipe nō steter.
et erroris q̄ correpcōis magi
strū habere malentes. Nō solū
autē et ppter uos occasione ac
cepta de differētia ymaginis
et aīe que ad ymaginē facta ē
opepetuū credidi exarsū hūc fa
cere? ut si qui forte et aquis &
furtiuis q̄ dulcioribus uidentē. a
liqn aliqd biberint. cupio an
adoro euomāt illud: et purga
to mentis stomacho ad id qd'
sedm pmissionē nrām dicēdū
de silicudine supest. accedentes
puriora iam in gaudio nō de
nūis haurīāt: sed de fontibus
saluatoris sponsi ecclesie.

Sermo Octuagesimus primus

Quelicū autē hic ē de
affinitate aīe ad ver
bū: atq; id quidē ne
cessarie. Que eni cōuenio tāte
nuptie et tante pulcritudinis?
ut more et amore sponsor ne
queat et equo sese cōplecti refera
at. sublimitas illa. et illa hu
militas? Nam si uere id dica
mus uelde leta fiducia ē: si f
fallo uelde punienda audacia.
Proēa ergo de cōuenientia hor
querēdū fuit: que quidē iam
multa inuenta ē. sed non omnis.
Quis eni uel nimis hebes nō
videat q̄ se e uicino respiciāt
ymago et q̄d' ad ymaginē est.
Quor unq; unū uni equalem

alteri: sermo si revolutus assig-
nauit hesternus. Nec de ymagi-
ne tñ sed etiam de similitudine de-
mõstrata ibidẽ ꝓpinquas ẽ: nisi
q ipa similitudo in quo uel in
quibꝫ possibilim̃ constet necdũ
a nobis est declarata tñ. Age iã
intendam⁹ declaracioni huic:
ut quo aĩa plenius a quo sit
suã originem. eo ãplius erubes-
cat uitã hẽc degenerẽ. Immo
uero qd' pcõ vitaã dẽphende-
rat in natura. studeat reformare
iudustria: ut digno suo genẽ-
re quidem munere sele regẽs.
ad amplexus uerbi fideuter ac-
cedat. Adũtat igit̃ ex hac dine
ĩgenuitate similitudis inesse sibi
illã sue substãtie naturalem
simplicitatẽ: qua hoc ẽ illi ẽe
qd' viuẽ. et si nõ qd' bene qd' be
bẽe viuẽ: cũ sit similitudo non e-
qualitas. Gradus ꝓpinquus:
gradus tñ. Neqꝫ eñ vni⁹ excel-
lentie paris ne saltugij sunt
habẽ hoc esse qd' viuere: et nõ
habere hoc esse qd' beate viuẽ.
Ergo si uerbi est illud ꝓpter sub-
limitatẽ. hoc aĩe ꝓpter similitudi-
nẽ: salua quidẽ eminẽcia ubi
palam est affinitas naturar.
palam aĩe ꝓgratiua. Et ut
qd' dictũ planius fiat. soli deo
idem est esse qd' bñ ẽe. atqꝫ
hoc ꝓmũ ac purissimũ sꝫ ipler.
Sed'm autẽ sile est huic. id vi-
delicet habere esse qd' viuere:
atqꝫ hoc aĩe est. Ex hoc et si in
ferioꝝ gradu ascendi pt. non
mõ ad bene sed etiã ad bẽe vi-
uendũ: nõ qꝫ uel tñc sit hoc
esse qd' bñ esse illi qui eo pue-
nerit quatiꝰ ita gliet ꝓ similitu-
dine. ut cũ p disparitate habe-
at semp unde oĩa ossa eius sꝫ
dicant. Dñe qs silis abi: Bon⁹
tñ aĩe gradus: ex quo et solo
ad bñam ascendit uitã. Sñc
nãqꝫ vniuersa: et hoꝝ quia du-
o que sentiũt et que non sen-
tiunt. Porro insensibilibꝫ sensi-
bilia ꝓterũt. atqꝫ utrisqꝫ. vita
qua viuũt et sentiũt. Non ita
bũt parit in gradu uno vita
et viuens: multo min⁹ uita
et que sũt sine uita. Vita aĩ
ma est viuens quidem: ꝫ nõ
aliũde qꝫ seipsa. Atꝫ hoc nõ
tam viuẽs qꝫ vita: ut ꝓprie de
ea loquamur. Inde est qꝫ ibi
sa corpi vitalitat illud: ut sit
corpus de uite ꝓpria. non vi
ta sed viuẽs. Unde liquet ne
viuo quidem corpi id viuere
esse qd' ẽe: cũ esse et nũme vi
uere possit. Multo minus
que uite expia sũt ad hunc
gradũ assurgent. Sed nec ẽe
qd' vita dicatur uel est. cõmu
o valebit ptingere huic. Est
peior ẽ et arbor uita. sensu
alia uigẽs alia carẽs. Ar uen
tia tamẽ id esse qd' viuere est
ut quidẽ multoꝝ opinio ẽ aĩ
in elementis. qꝫ uel ulla in mẽ
bris uel ista in ramis exstare
runt? ac sed'm hoc cũ desinũt
viuificare simul' et viuẽ cessãt.

LXXXI

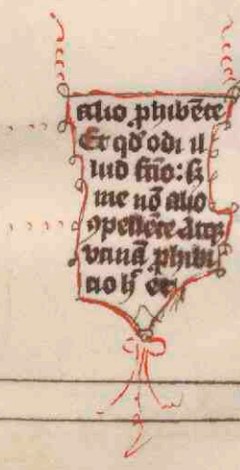
sed non ex esse. Soluūt̄ paria
ex dissoluūt̄: tamq̄ nō alliga
re cū. sed ex colligāre. Neq; e
ni vnū simplex est quecq; ha
rū. sed ex pluribz constans: t
ppēa non redigit̄ in nichilū sz
dissilit in ptes: ut ad sinū qđ
q; reuertat̄ pnapiū. Vbi causa.
Aer ad aerem. ignis ad ignē:
et reliqua in hunc modū. Ne
quaq; igit̄ talis unc idem ē et
viuere est: que est ex qđ nō vi
uit. Porro nichil horū quibus
nō hoc esse qđ' viuē sit. ad vē
benecq; viuendū quēq; pficer
uel euenīget: q;ppe q; necq; ī hāc
inferiorem gradū potuit pue
nire. Sola q; in ipō stare cog
nosc̄ aīa hoīs in eo dignita
tis creata ē una a vna. simpler
a simplici. Imortalis ab īmor
tali: nec nō sic longe a sūmo
gradu. ubi staret id ēe qđ' be
ate viuere ē: in quo solus stat
bēis et solus potēs. rex regū
et dñs dñantiū. Accepit ita
q; in sui condicione aīa. et si
non esse posse cū esse bēa: sū
mo pinde gradui q;q; liceret
appropiās. nō pruges tamē.
Neq; enī nel ipi ut sup̄ dixi
mus. hoc erit aliqū esse qđ' be
atum esse: nec qū bēa erit. Sa
tem silitudinē: equalitatē rem
unitq;. Vbi cā. Vita deus. vita
et aīa est. Silis quidē: sz dispar
Porro silis q; nica q; seipa vi
uens: q; nō cū viuēs sed et vi
uificans. sicut et ille hec oīa ē.

Dispar uero: quā cū a creante
creata. Dispar q; nec nisi crea
ta ab illo non esset: sic nisi ab
ipō viuificata nō viuēt. Nō
viuēt dico: sed sp̄ualī nica.
nō naturali. Nā ualī quidem
eā qui non sp̄ualit̄ viuit
īmortalit̄ viuat necesse ē. Ac
qualis nica. in qua sacius fo
ret non nasci: q; nō ab ea mo
ri. Mors pcūs ē: et rideo gra
uior. q; pcā non natura. Dei
q; mors pcōz pessima. Ita
ergo que sed in carnē viuit aīa
viuēs mortua est. Quippe cui
bonū erat nō viuere oīo. q; sic
viuē. A qua nimirū in talī q;
cam morte nūme ūq;n resur
geret nisi p ūbū uite: ymo per
verbū uicā viuencē unq; et vi
uificancē. Alias autē īmortā
lis ē aīa: et in hoc nichilomi⁹
ubo silis quidē. sed nō equalis.
Nam in tm supercellit īmor
talitas deitatis: ut aplius di
cat de deo qui solus habet im
mortalitatē. Qđ' ego reor. p
eo dān: q; solus sic natā īcō
mutabilis deus qui ait. Ego
dñs: et nō mutor. Deitā nā q;
et integra īmōrtalitas tā nō re
apit mutacionē. q; nec finē:
q; oīs mutacio q;dam mortis
īmutacio sit. Quāc et cū q; mu
tatur dū de vno ad aliud trā
sit ēe. quodāmō nāc est mori
atur qđ' est: ut esse inapiat q;
non est. Q; si tot mortes. quot
mutaciones. vbi īmortalitas.

Et hui⁹ natura subiecta est
ipsa creatura nō uolēs: ꝛ ꝑ
eū qui subiecit in spe. Actame
mortalis aīa ē. qm̄ aī ipsa li
bi unica sit. sicut non ē quo ca
dat a se: sic non ē quo cadat a
unita. Verū aī contingit sūs affec
tibz nimiū eā. aguoscat ita i
mortalitate se deo silem: ut sa
at sibi deesse nō modicā imor
talitatis partē: solu cedens ab
solutā ptātiam ꝙ imortalitatē.
apud quē non ē transitus mala
nec uicissitudis obūbrans. Nō
mediocris tū aīe dignitas. pre
senti disputatione cōpata est:
que gemīa quadā uicinitate
nature. ubo appropriare uidet.
simplicitate essēie et ꝑpetuita
te uite. Sed eū adhuc unū oc
currit: qđ mīme ꝑtermbo. Nec
eū unū⁹ insigne silem ue nun⁹
ubo aīam facit: et forte etiam
plus. Arbitrij libtas nec ē: pla
ne diuū quoddā prefulgens i
aīa. tamq̄ gēma in auro. Et
hac nempe inest illi inē bonū
quidem et malū. necnō inere
uitam et mortem. sed nichilo
min⁹ inē lucem et tenebras. et
cognitio iudicij: et opatio eligē
di. Et si qua sunt alia que si
milit̄ circa aī hītī sese et regio
ne respicere uideant: nichilo
min⁹ inē ipa censorius quidā
arbit̄ is aīe oculus diiudicat
et discernit: sicut arbiter ī dis
cernendo: ita in eligendo liber.
Vnde et libertū nōiat̄ arbitriū:
qđ liceat uersari in hys. p ar
bitrio uolūtatis. Inde homo
ad ꝓmerēdū ꝑmis. Cē eū qđ fe
ceris bonū malū ue. qđ quidē
non facere liberū fuit: meritō
ad nichil reputat̄. Et ue meri
to laudat̄ non is tū qui potu
it facere mala et non fecit: sed
et qui potuit nō facere bona
et fecit. ita malo nō carere me
rito. tam is qui potuit nō face
mala et fecit: q̄ is qui potuit
facere bona et non fecit. Vbi
autē non ē libtas. nec meritū.
ꝓtēa que sūt carentia rōne
aīalia nichil merent̄: q: sicut
deliberatione ita et libtate ca
rent. Secūm aguntur: ferunt̄
ipetu: rapiūt̄ appetitu. Hec
eū iudiciū habent quo se iudi
cent siue regant se: nec instru
mentū quidē iudicij idē rōnē.
Inde est qđ non iudicant̄: qa
non iudicant. Quanā quippe
ratione ab hys ratio exigatur:
quā non acceperūt. Hāc uim
a natura solus hō nō pariē:
et ideo solus inē aīantia liber.
Et cū mīnuerīt ꝓmo. pariet
quādā uim et ipē. sed a uolū
tate nō a natā: ut ne sic quidem
ingenita libtate ꝓmuet. Qđ
eū uolūtariū et liberū quidē
ꝓmo factū ut corpus qđ corrū
pit̄ aggrauet aīam. sed amōe
non mole. Nā qđ surgere aīa
p se iam non ꝑt. que p se cadē
potuit. uolūtas in causa ē: q̄
corrupti corporis uitiato ac ui

nolo amore languelies er ia
cens. amore pueri ustrae non
admittit. Ita nelao quo prauo
er nuro mō. ipa sibi uoluntas.
pāo quidem in deterius mutā
ta. necessitatē facit? ut nec necel
sitas cū uolūtaria sit excusare
ualeat uolūtatē: nec uolūtas
cū sit ulla excludere necitatem.
Est enī necitas hec quodāmō
uolūtaria. Est fauorabilis vis
quedā. pmendo blandiens er
blandiendo pmens: unde sele
ra uolūtas. ubi semel pāo cō
senserit. nec exercere iam p se
nec excusare cū nullaten? de cō
ne queat. Inde ḡtula illa uox:
uelim geminus sub onere ne
cessitatis huius. Dne inquit
vim patior: responde p me. Sz
ruelū faciens. q̄ nō iuste causa
nec aduersus dīm: cū uolūtas
sua ipius potius in causa so
ret. attende quid secut⁹ intu
leris. Qd dicam. aut quis cū
debit in? cū ipe feam. Pmeba
tur ingo. non aliō cū q̄ uolū
tate cuiuslā seruitutis? et e
rat p seruitute q̄dem miserabi
lis: sed p uolūtate inexcusabil.
Dolūtas enī est que se cū essz
libera. seruā facit pāi. pāo ac
seruiendo: uolūtas nichilomi
nus est que sub pāo tenet uo
lūtate seruiendo. Vide q̄d di
cas: aut alīs michi. Cu uolū
tatī dicas? q̄d iam necessitati
ī constat esse? Vim quidē est
q̄ uolūtas seipam addixerit
sed non ipa se retinet: magis
retinet? et nolens. Bene hoc
saltē das: q̄ retinet. Sed vigi
lanter retine uolūtatē esse: quā
retinen facteris. Itaq̄ uolūta
tē nolentē dicas? Non utiq̄
uolūtas retinet? non uolens.
Dolūtas enī uolentis ē non
nolentis. Q̄si uolēs retinet?
ipa se retinet. Quid ergo dicet.
aut quid rūdebit et? cū ipse se
teneo? Qd facit. Seruā se facit.
Unde dicā. Qui facit pām: ser
uus est pāi. Pcēa cū peccauit.
peccauit autem cū pāo obedi
re detrectit: seruā se fecit. Sed
sic libera: si adhuc nō facit. fa
cit autē in eadem seruitute se
tinens. Neq̄ enī non volēs
uolūtas tenet? uolūtas enī ē.
Ergo quia uolens seruā seip
sam nō mō facit: sed et facit.
Merito. inde qd' sepe memo
randū est. q̄s rūdebit illi cū ip
sa fecerit? ipsa et faciat? Sed
non me inquis. decredere fa
ces necitatē quā patior: quā
in memetipo experior cōtē quā
et assidue luctor. Ubi nā q̄so
hanc necessitatē sentis? Nō
ne in uolūtate? Nō ergo pa
rī firmitudinis: qd' necessario vis.
Nolī uis: qd' quidē nolle et
non q̄as. nec multū obluctās.
Porro ubi nolūtas et libras.
Qd' cū dico de naturali. non
de spūali: qua libertate ut ait
aplūs xp̄us nos liberauit.
Nam de illa idē ipe dicat: ubi

spūs ibi libertas. Ita aīa mea quodā ex malo nō sub hac nō lītatis quadā ac mala libertatē tatē. et anulla remanet et libertas. Anulla ꝑter nūtatē. libertas ꝑter uolūtatē: et qd' magis miserū ē. eo re a quo libera? eo q; anulla quo rea: ac p hoc. eo anulla quo libera. Miser ego homo? quis me liberabit a calūpnia hui? pudende seruitutis? Miser sed liber. Liber q; homo: miser q; seruus. Liber q; filius deo: miser q; contrarius deo. O custos hominū? quare posuisti me contrariū tibi? Posuisti enī cū nō phibuisti. Quoq'n ipe me posuit: et tacis sū michi inexpī gratuis. Iustissime quidē. ut hostis tuus. hostis sic meus: et qui tibi repugnat et mi. Ego uero qui tibi ego qui michimet cōtrarius factus sū: atq; in membris meis iucundo qd' contradicat mentī mee. et legi tue. Q's me liberabit de manibz meis? Non enī qd' uolo hoc ago: sed me nō aliq phibente. Et qd' odi illud facio: si me nō hec cōpulsio ita esset ita violenta. ut non esset uolūtaria? forsitan enī sic possem excusari? aut certe ita esset uolūtas nā. ut nō uiolenta. ꝑfectō enī sic posset corrigi. Nūc uero nullī exterius miscetur patet: q; et uolūtas ut dixi ineuitabilē. et irresistibilem necessitas

facit. Quis me eripiet de manu ꝑcatoris? de manu contra legē agentis et iniqui? Querit q; de quo ḡrat. De me. Ego ille ꝑcator: ille exlex. ille iniquus. Dicit. q; peccauī: exlex q; nō lītate ꝑsisto contra legem. Nā mea uolūtas ipa est lex in membris meis: legi dīne rebellantis Et qm lex dei. lex mentis mee sicut carnī ē: lex dei eius i corde ipius? et p hoc et michi ipi mea ipius uolūtas contraria inuenit' que est iniquitas maxima Cui enī non iniquus qui mihi sū? Qui sibi nequā aut cui bonus? Facit non sū bonus: q; nō est in me bonū. Consolatur cū me: q; et cōscientia mea testis est. Sed q; nō est in me bonū magis. Discernit cū qd' dicat in se in carne sua inhabitās ꝑ contradictoriā legem que in ea est. Nam habet legem et in mente: eaq; meliora. An nō lex dei bona? Et si malus ꝑter legem malā? quō nō ꝑter bonā bonus? An mala sua ē que ē in carne sua? et ideo de mala malus. et nūme bonus de bona? Nō est ita. Lex dei eius in mente ipius: atq; ita in mente. ut sit et meus. Testis ē ipse qui ait. Iucundo aliā legem in membris meis. repugnantē legi mentis mee. Nūqd sum qd' carnis sue ē. et non sum qd' mentis sue ē? Ego dico et pl? Qd ni dicā. qd' idem ipe mgr

diat. Nam mente quidē seruiens legi dei: carne autē legi pēi. quid magis suū fatear? euidēter ostendit: nō malū q̄ in carne est ut a se alienū censet: ut dicat. Itaq; iam nō ego opor illud: sed q̄d habitat in me pēm. Et ideo fortassis significanter aliā dixit legem īuentā in membris suis: q̄m alienam hāc et q̄ aduēticiā reputaret. Vnde et adhuc ego aliq̄d audeo amplius. haut temere quidē paulū videlicet nō iā malū p̄pter malū q̄d in carne hīt: magis autē bonū p̄pter bonū q̄d in mente habet. An non bonus? qui consentit legi dei q̄m bona est: Nam et si inde se fateatur seruire legi pēi: carne hoc facit non mente. Cū autē mente q̄s deo seruiat legi dei. carne autē legi pēi: quid nā possimus ipsum paulo īputandū putes nu uideris. Nā in facto: facile psuasū: q̄d mētis q̄s q̄d ē pluris esse. Non solū michi: sed et ipi paulo. ut iā dēm est qui aut. Si autē q̄d nolo id facio. iam non ego operor illud: sz q̄d habitat in me pēm. Sed de lībitate ista sufficiant. In libello quidē de gratia et libero arbitrio sīpli duīsa fortassis de ymagine et silicidie disputata legunt: sed ut arbitror non adūsa. Legistis illa. ista audistis: q̄nam magis p̄bem? nō iudico derelinquo. Vel si quid melius veriusq; sapuas: in hoc gaudeo et gaudebo. a quoquo mō illa se habebant tra quedā impugnat papua cōmendata teneris: sīplicitatē īmōrtalitatē lībratē. Et hoc uobis liquido apparē arbitror: ānā p ingenuā ingenuā liliū die que in hijs cā eximie daret. nō pua cī uerbo habē affinitatem. sponso ecclie ihū xpo dño nīo: qui est sup oīa deus bñdictus in scā. Amen.

Sermo Octuagesim⁹ sēdus

Quid uobis uidet? post sum⁹ ne iā regredi ad exponendi ordinē vñ digressi sum⁹? quia patet p̄ quicas ubi et ānē p qua unq; demonstrāda digressio ipsa facta ē? Possemus ut ī uidet: nisi parū q̄d dubietatis in hijs que dēa sūt. adhuc residere sentirem. Nil furari uolo. Non libenē p̄certo q̄d uobis tale putem. Et quō id audeam de hijs p̄sertī que uobis accipio? Sao hoiem aliq̄d aliq̄n inculoquēdū et hijs q̄ suggerebat spūs et si nō infidelī mīs cū fidelī aīo tetē tenuē et reseruanē sibi ut haberet q̄d diceret denuo tractaturus: et ecce uor ad eū ut q̄dem ei nullum ē. Donec ista teneb⁹: aliud nō accipies. Nā si retinuisset nō, pudendo sue inopie. sed fraēnus affīb⁹ tundendo? nōne mīto et hoc

ipm qd' uidebat habere au-
rcur ab eo. Qd quidem lōge
a seruo uō semp facat deus:
sicut semp fecit. Sicñ ungi
habūdare dignet fons ille in
defluens sapiē salutaris: quo
nobis sine inuidia nobis cōi
cauī. et refudi qdqd michi in
fundere hactenꝰ dignatus ē
ipe. Si ego et uos fraudo?
a quo iam nō uereat ipse
fraudari? Nec a deo quidē. Est
itaq; in his que dca sūt ali
quid: qd' ut ego uereor offe
diculū dare queat si nō cōpla
neatur. Et ni fallor. sūt de hic
stantibz quibz iam scrupulū
mouit: qd' iam dicē nolo. Ter
na illa uerbi silicuiꝺ quā a
nime assignauim? ymo qua
insignitā adūtam? recolit
ne qd' inseparabile melle illi
visa fuit nobis? Id quidem
uideat aliquibz scripturarū
relionis obuiare ut ubi g̃
ria est illud in psalmis. ipmo
cū in honore esset nō intelle
xit: cōparatus ē iumētis insipi
entibz et similis factus est illis? et
nē illud. mutauerūt gl̃iaz su
am in similitudinē uituli come
dentis fenū: sed et qd' apte
dān est in psona dei. Exhibi
masti iniquē q' eo tm similis:
et plenaq; alia que similitudinē
dei in hoīe posit penīn delecta
concordit assentiare uidemꝰ
Quid ergo dicemus ad hec?
ria illa mīme in deo esse. et
sic alia grenda in quibz silitu
dinē assignem? aut esse qdē
in deo sed non in aīa. et ne sic
quidē in his silitudinē inue
nim. aut esse et in aīa? sed pol
se eam nō inesse. acp hoc nō ise
pabilia esse? Ablit. Et in deo
et in aīa sūt et semp insūt. Ne
ē q' nos aliqd hoz dixisse pe
teat: ita eoꝝ supuriū ē indu
bitata et absoluta ia ūitate.
Sed qd scīptura loquit de dis
similitudie ea nō q' ista silitu
do deleta sit loquit. sed q' alia
supducta. Non plane aīa na
turā se exuit formā: sed sup
induit pegrinā. Ita addita
non ista pdita ē: et que supue
nit obscurare ingenitā potuit
sed nō extīmiare. Denīq; obscu
ratꝰ est insipiens cor eoz: apls
ait. Et ppīa. Quo obscuratꝰ
est aurū? mutatus est color
optim? Obscuratꝰ aurū pla
gie. sed aurū tū: mutatꝰ colo
rē optimū ꝯ nō fundamentū
colozis euulsū. Manet in fū
damēto prius inēdifica sīplu
cas: sed mīme appetet duplu
cate opis hūane dolositatis,
silacionis. ypocrisis. Q' inēd
grue simplicatā duplicatas
adiuscet: q' indigne talu fū
damento talis structura com
mictē. Huiūmōi sibi uerbuꝝ
serpēs induerat qñ se ut serpe
ret cōsuetudinē exhibebat simila
bat amicū? huiūmōi quoq; se
duxit ab eo paulisi incole indu

LXXXII

erent sibi cū pudendā iā nudi
tatem tegē conarent: et vmb
frondosi ligni et frondiū sucū
ctis et ūbis excusatorys. Q̄
late extēdit deinceps oēm poste
ritatē. hereditariū ypocrisis
virus infert. Quē dabis de fi
lijs adam qui qd' ē non dicere
lut? sed vel pagat' iudeū? Sz
pseuerat nichilomi? in oī aīa
cū originali duplicatae gra
lis simplicitas: ut de collatōe
confusio augeat. Pseuerate
que īmortalitas. sed fulsa et
terra: irruente tenebrosa cor
pore mortis mortis caligine
Nam et si nō puat' uita: uite
cū bñficiū suo corpi iā nō suf
ficit uendicare. Q̄d qd' ne sua
quidē spūalē dūtaxat nitā re
tinere sibi? Aīa nempe que per
manet: ipa moriet. Nōne
morte ista duplici incursante
illa q̄liscūq; īmortalitas quā
retinuat? tenebrosa cecus red
dit et miseria. Adde q̄ appetē
tia timor que quidē oīa ad ī
terciū lūc. densat tenebs? ita
ut in aīa sic viuente nil apte
aliqua nisi pallida facies: et
ymago quedā mortis appare
at. Cur nō etiā que īmor
talis ē filia sibi īmortalia ap
petit et eterna? ut q̄ ē appa
reat et qd' fūa est uitiat. Ceim
contracta sapit et queritur? et
mortalibz sese degeneri cōuer
sacione conformans: īmōrtali
tas candorē quodā mortalē
consuetudis pceo colore deu
grat. Q̄d īmōrtuū appetitus
īmōrtem mortali sil'em? īmor
tali dissilem facat? Qui tan
gue piceum aut sapiens inqua
bit ab ea? Induendo mortalibz
mortalitate se induit: et uel
tē īmortalitatis īadente mor
tis silicidine colorat ut nō erue
it. Cuā attende quō eius aīa
īmortalis īmōrtuas siue gl'e
fiuā mortalitatis īuerit: mor
talia unaq; affirmando. Ut q̄d ei
tī īmortalis esset mortalia
nō contēplit et transitoria?
cōtenta sibi silibz īmōrtibz et
etnis? Didit inq'e ligniū q̄d'
esset pulchrū oculis? et aspec
tu delcabile: ad usuane ad uesc
endū. Nō est tua o mulier il
la suauitas ista delcatio istius
sp pulchritudo. Et si tua p pte
tua non tua solius: sz cōis cū
tis aīabz terre. Tua q̄ uere
tua est aliūde et alia: nā eter
na ē de eternitate. Q̄d tu aīe
tue alcam formā et ymo deform
itatē īprimis alienā. Cuius
to q̄d delcat tpe id etiā pde ti
met: et nōr color ē. Is libidinē
dū cingit tegit. et cū nichilo
sibi reddit dissilem. Q̄ digni
sua origine nichil aliud sibi
nichil meretur? ac p hoc a si
mili nōre isto ingenitā sibi de
fendet libidinē: manendo in vi
gore et decore suo. Heu nō ita
est: mutatus ē color optimus?
Fugitas et lanitas? audis uo

rem dñi dei: et abscondis te. c
Cur hoc nisi quē amabas ti-
mes? et libertas spēm formā
seruilis excluſit? Sz et uolun
taria illa necessitas. et cōtra
ria lex in luctā membris de qua
primo sermone disserui. eidē
manebat libertas et liberā natā
creaturā p̄ p̄priā ipius uolūta
tem dñi alligat subiacet seruituti.
Ipleus fidē eius ignominia:
ita ut nel carne seruat legi pēi:
et non uolens. Ōa ergo nātē
ingenuitatē. mox pbitate de
fensare neglexit? iusto auctō
rs uidno factū ē nō quidē ut
libertate p̄ria nudaret sed cū
supinduceret sicut dyployde cō
fusione sua. Et bñ sicut dyplo
ydē: ubi nelte duplicā duplica
te manēte libertate p̄ē uolūta
tem. et seruilis nichilominꝰ
cōuersatio necessitatē pbat. Ꝯ
de siplicitate hoc de īmortalita
te aīe adūtere ē: et nil abi in
ea si bñ consideres apparebit.
qd' non sic istiusmōi siliciōis
pic̄ et dissilicidis dyployde ad
optā. An nō dyploys ubi nō
īnata sed affixa? et quadā qī
dā pēi assūta ē siplicatā fi
guras. Īmōrtalitatē mors. necel
sitas libertatē? Nec p̄ eā ellenae
simplicitas p̄scribit duplicatā
cordis? nō natura īmōrtalitatē
mors. aut uolūtaria pēi aut
necessaria corpis: nec arbitrij
libertas nātas uolūtate seru
uitus. Ita bonis nature mala

aduentitia dñi non succedūt
sed accedūt? turpant unq̄ ea
nō extinguūt: cōturbāt nō des
truūt. Inde aīa dissilis deo. inde
dissilis est et sibi? inde cōpatia
numēus insipiētibz et silis fāis
est illis: inde qd' legis cōmutat
se gl'am suā in similitudinē uitu
li comedentis fenū. Ñ hoīes ni
q̄ wipes duplicatas et fraudē
foueā habent? et q̄ pater pul
pitū se fecerit: pres wipū erit.
Inde uxta salomonē vn9 exit
homī et unieto. Ād ni silr ex
eat? qui silr uxrit? Morte bestia
li maibuit ēremis: morte bestia
li excedet ēris. Audi aliud. Ād
murū si silem sodomū exitū? qui
et silem habem9 introitū? Ñ
ēm hominbz nisi de siliciōe bestia
li ille cum īpatus ardor īcoīa?
cum īmoderatus dolor īpatui?
Ita homo in cōceptu et ortu in
uitā et morte cōpatus ē iumē
tis insipiētibz. et silis fāis est
illis. Ād qd' libera creatura si
bi subdita appetāt non regit.
ut dña? sed sequit et obsequit
ut ancilla? Nonne et in hoc se
similat et ānumerat ceteris ani
mantibz. que natā nō in lib
tatē uocauit. sed condidit ī ser
uitutē. seruire suo ventri? appe
titui obedire. Nōne tali me
rito confundit phibens? uel ex
istimat silis ds? Ideo q̄ aut Et
istimatis iniquē: q̄ ero tui silis.
Et infert. Arguā te: et statuā
cōtra faciem tuā. Non ē sele ui

denus aīe deū exīstīare silem sibi: aīe dīcerat qualis mea ē peccatrīas et inique. Cuiusmodi nāq; arguīs. Exīstīasti inique aut et non dicat exīstīasti aīa ul' exīstīasti homo q; ero tu silis. Sed si stranuat iniquus ante faciē suā: arta uiuī quēdā morbi dū puerdūq; inclorus hoīs silla tus et dissiliare aut declinare non queat īpunitatē consuē sue. sed uideat uel īuitus sordes peccatoz suoz. uitioz inspiciat deformitatē: nequaq; iā potēt exīstīare deū fore silem sibi: sed q; si dissidēs p cauta dissiliendīe quā uidebit. puto exclamabit et dicet. Dñe quis silis tibi. Odī quidē dām p uoluptaria illa et noxia dissiliendīe: nā manet pna siliendo. Et ideo illa plus displicet: q; ista manet. O q; uī bonū illa: q; uī malū illa: et mutua cū collatione uerāq; res in q; sue suo plus eminet. Cū ergo aīa tua in se una rerū dictā cernit: q; d ni clamet inter spem et desperationē utraq; posita. Dñe q; s silis tibi. Trahit in desperationē p tanto malo: nō reuocat in spem a tanto bono. Inde est ut quo sibi plus displicet in malo q; d in se uidet eo se arden tius ad bonū q; d eque in se conspicit trahat: aptiorq; fieri ad quod sūa est simplex et pura et mens dei et recedens a malo. Quid ni recedē possit. ad q; d accedere potuit. Quid ni accedere a quo discedere potuit. Dō ni utrūq; dixeri de gra plumendū non de natura: sed ne de inductia quidem. Nepe sapientia vicat malicia: non inductia ul' natura. Nec deest occasio plumendi: ad uerbū est cōuersio eius. Non ē apud ubū occasio aīe quiosa cognatio: de qua tri duo iam tractam. Et cognatio uis restis. siliendo pseueras. digniaut admittit in societatē spūs: silem in natura. Et ēte de rōe nature silis silem gnat. Vox requirēs. reuerere sua mitas: reuerere ut inueniaū te. Intuebat silem. qui dissilem nō uidebat. sed et se intuendū pstabit. Sam q; qm ei apparuit siles et erimus: q; m uidebimus eū sicuti est. Puta ergo de difficultate magis q; d de possibilitate uenire illā pfecta onē: dñe quis silis tibi. Aut si hoc magis pbas: uox ē admiranda. Admiranda pclius et stupenda siliendo illa. quā dei nisio comitatur imo q; dei nisio est. Ego aut dico in caritate. Caritas illa nisio: illa siliendo est. Quis nō stupeat caritatem dei. spreti et reuocā tis. Merito iniquus arguet ille. qui supra inductus est de siliendine usurpans sibi: cum diligendo iniquitatē. neq; se posse diligere neq; deū. Sic ei habes. Qui diligit iniquitatem odit aiam suā. Fā igit de me

dio ĩquietare que eã que ex
pce est dilitiãdinẽ facit: erit
vnio spũs. erit mutua uisio:
mutua q dilão. Siquidẽ ueni
ente qd' pfẽm est. euanuabit
qd' ex pte est: erit q ad alteru
trũ casta et consũmata dilão.
aguiao plena. visio manifes
ta. cõuictio firma. sponsus in
diuidua: filiando pcã. Tunc
cognoscet aia sicut cognita ẽ.
nec amabit sicut amata ẽ: et
gaudebit sponsus sup sponsã.
cognoscens et cognitus. dili
gens et dilãs ihs xpũs dñs
nr: qui est sup oĩa deus bñdic
tus in scla. Amen Sermo lxxxvi.

Quantã quidẽ regu
laris hora pmulcet
quã nobis cõstituu
mus ad loquendũ: ardui hõ
in demonstranda vbi aie q affi
nitate expensũ est. Que v
alicas in oĩ labore isto:
Nempe her. Dolauit oẽm
aiam uere onerata pcis. vi
cijs irretitam: captam illece
bris exilio captiuã. corpore
incarcerata: luto herentem. i
firmã bono. infixam limo.
affixam membris. cõfixã curis.
distentã negocijs: contractã
amoribz. afflictã doloribus.
erroribz vagam. solicitudi
nibz aduersam. suspicionibz in
quietã. et postremo aduenã
in tra inimicor: iuxta pheretr
noctẽ coniunctam cũ mortuis.
deputatã cũ hijs qui i infer
no sũt. Licet ũquã sic dãpna
tam et sic desperatam. dolum
cã hanc in sese posse aduertẽ
non mõ vnde respiret i spẽ
uenie. in spem misericordie qm.
sed etiã vnde audeat aspirare
ad nuptias uerbi cã deo iure
dus sponsetus non repudiet.
suaue amoris iugũ cã regi
ducere angelor non uereat.
Qd cũ non aliter pficiat ap
cũ. cui se inligue cernit ynia
gine: illustrẽ filiali die noui
Qd ingẽ uereat de maiestate.
cui de origine fiducia detur:
Cautã tamen ẽ ut cauet natẽ
ingenuitatẽ uite honestate ser
uare: ymo celeste decus qd si
bi originaliter inest: diligens q
busdam studeat mor affectui
q uenustate. et decorate colo
ribz. Vt qd eũ dominet idul
tria: Grande pcõ in nobis
pnũ natẽ ipa est: q si minus
suas exequat pces. nõne qd'
reliquũ hr natura in nobis
cã turbabit: tanã qi qua
dam uetustatis opiet rubigi
ne: Id quidem iuuia auctor.
Et utiq ad hoc auctor ipse
deus diuine inligue generosi
tatis pecio voluit in aio ad
seruari: ut semp hoc in sese
ex ubo habeat. quo admo
ueatur semp. aut stare cum
vbo: aut redire si mota fuit.
Nõ mota qi loas inigrãs a
pedibz gradiẽs: sed mota si
ait sicbstãae uarijs spiritali mo

ueri est: cū suus affābz ȳ no
cefābz a se quodāmō in peius
uadit? cū se sibi nūce et mortū
pūtare dissilem facit: reddit
degenerē. Que cū dissimilitudo
non nature obloquo sed uitiū
est: bonū ipm nature quātū
sui cōpatione attolleus. cū
fetās cōiūctione. Iam uēo cū
me reditus cōuersio eius ad
ubū: reformde p ipm cōformde
ipi. In quo? Ju caritate. Ait
eiī. Estote imitatores dei. sic
filij carissimi: et ambulate
in dilcōe. sicut et xps dilexit
nos. Talis conformitas ma
ritat aīam ubo? cū aut vide
licet silis ē p naturā silem
uchementiū? ipi se exhibet p
bolitatē: diligens sicut di
lāa ē. Ergo si pfē diligit sup
sic. Od hac conformitate io
cūdius. q̄d hac optabilius ca
ritate? qua fit ut hūano ma
gisterio nō cōtenta p temet o
aīa fiducialiē accedās ad uer
bū: ubo cōstanē inhereas ubo
faliliarē paccteris. cōsulcas q̄
de oīo te. q̄ tū intellā capax?
tanū audax desidero? Dete
spitalis sā q̄ cōtubij cōtac
tus est iste. Patrū diri cōtac
tus: cōplexus est. cōplexus
plane. ubi idem uelle. et nol
le idem vnū facit spūm de duo
bz. Her uerendū ne dispicas
plonarū claudicare in aliq
facat cōuencā uolūtatū:
quia amor reuerētiā uelat.

Ab amando quippe amor:
nō ab honorādo denōiat. Ho
norer sane qui honorer. q̄ stu
pet? qui metuit qui miratur:
vacant hec oīa penes amau
tē. Amor sibi habilitat: amor
ubi uenerit cētos in se oīs
cōuertit. et captiuat affectus.
Porēa qui amat. amatet
aliud. nouit nichil. Ipse
qui est honori merito: me
rito stupori et miraculo est.
Amari cū plus amat. sponsi
et sponsa fiūt. Quā queris a
liā inē sponsos necessitudinē
uel cōuersionē? p̄ter amari
et amare? Hic nexus viuace
casum qd'natā artius uīrit
vinculū parentū ad filios.
Denīq; p̄ter hoc ait. relīquet
homo patrē suū et matrē su
am: et adherebit spōse. Vide
affectus iste q̄ sit in sponsis.
non cetis tūm affābz? sed eaā
seipo potētior? Adde q̄ iste spō
sus nō mō amās: sed amor
ē. Nūq̄ honor? Concēdat q̄s
esse: ego nou legi? Legi auteē
q̄ deus cautas est: et nō q̄a
honorē uel dignitas legi. n
Non q̄ honorē nō uult deus.
qui ait. Si ego patē? ubi est
honor meus? Dim id placet.
Sz si sponsū exhibeat? puto
q̄ mutabit uocem suā: et di
cet. Si ego sponsus? ubi ē a
mor meus? Nam et auctor
ita loquitur est. Si ego dūs?
ubi ē timor meus? Exigit

ergo deus amem ut dñs? ho
norem ut pater? et ut spōs⁹
amari. Quid in hijs prestat?
qd'eminet? Nempe amor. Ubi
q̄ hoc? et amor penā habet? t
honor non hꝫ grām. Seruilꝭ
ē timor: q̄ dū ab amore manu
mittit. Et qui de amore nō
uenit honor: nō ho(illegible)nor sed
adulacio ē. Et q̄dē (illegible)ſoli de
o honor ē et gloria. (illegible)sed ho
rē acceptabit ueniē deus. si
melle amoris condita nō fue
rit. Is p se sufficit: is p se placz
et p̄ter se. Pē meritū: pē pmi
ū est sibi. Amor p̄ter se non re
quirit causā. nō fructū. fruis
eius usus eius. Amo q̄ amo:
amo ut amē. Magna res ā̄or.
si tū ad suū reuocat principiū.
si fue origini reddit⁹. si rebꝰ
suis suo fonti: semp ex eo fluat
unde iugiē fluat. Solus est a
mor ex oīibz ale modis. seu
sibus atq; affectibz. in quo pē
creatura. et si non ex equo re
pondere auctori: uel de sili mu
tuā rependere uicem. Ubi gra
Si michi ira sit⁹ deus? nunq
illi ego silē reuisor? Nō utiq;
sed pauebo. sed contremiscam.
sed ueniā dēpcabor. Ira si me
arguat nō redarguet? a me. si
ex me pocius iustificabit? nec
si me iudicabit iudicabo ego
eū sed adorabo? et saluās me
nō queret a me ipē saluari: nec
usquā egere ab aliquo liberā
ri qui liberat oīs. Si dñatur
me oporter seruire? si ꝑpater
me oporter patrē: et non uisi
a dño uel seruitū erigere uel
obsequiū. Nūc iam uideas de a
more q̄p̄ aliter sit. Nā qui amat
deus. non aliud uult q̄ amari?
quippe qui ob aliud non amat.
nisi ut amet: sicuis ipo amore
bōs qui se amauerūt. Magnus
res amor: sed sūt in eo gradus.
Sponsa in sūmo stat. Amant
eū et filij: sed de hereditate co
gitant. Quā dū uerent quoq;
nō amicē: ipm a quo expectā
tur hereditas plus reuerentur
min⁹ amant. Sulpicius ē michi
amor: cui aliud quid adipisci
di spes suffragari uidet. Infir
mus ē: qui forte spe subtracta.
aut extinguit aut minuitur
Impurus ē: qui aliud capit.
Purus amor mercēnarius nō
est. Purus amor de spe uiues
nō sumit: nec tamē diffidentiae
dāpna senat. Sponse hic ē: q̄
her sponsa ē. quecūq; ē. Spon
se res et spes: unus ē amor.
Hoc sponsa habūdat: hoc co
tentus ē sponsus. Hec ris aliud
q̄rit: nec illa aliud hꝫt. Hīc ille
sponsus: et sponsa illa ē. Is
sponse p̄rius quē alter nemo
attingat ne alius quidē. Tem
q̄ ad filios clamat ubi ē honor
meus? et nō ubi ē amor meus
dicat: agnoscens sponse p̄roga
tiuā. Sed et uidet̄ homo hono
rare patrē suū et matrem suā.
et de amore tacet? nō q̄ nō a

mandi sunt parentes a filijs:
sed qz multa filioz honorande pa
rentes magis qz amare affecti
sunt. Ecce qz honoz regis iudi
cij iudicij diligat? sed sponsi
amoz. ymo sponsus amoz: solā
amoris mercem requirit et fidē.
Quomodo sponsa: et sponsus amoris
Liceat pinde redamare dilectū.
Cōd ni amet amoz? Necesse cū
ris rennūcians affectionibz alijs.
soli et tota incūbit amori: qz
ipi rūdere amori habet in red
digendo amore. Hā et cū se to
tam effuderit in amorē? qz cū
ē hoc ad illius fontis plenne
plenitudinē? Non plane pari vi
tate fluūt amans et amor? a
mans et ubi. sponsa et sponsus?
creatoz et creatura: nō magis
qz scaens et fons. Cōd ergo? De
bitur, pter hoc et ex toto euacu
abitur nupcare uoluī. desideri
ū suspirantis? amātis ardor.
plenitudinē fiducia: qz nō ualet
ex equo curē cū gigante. dulce
dine cū melle contendē. leuitas
te cū agno. candore cū lilio. cla
ritate cū sole? caritate cū eo q
caritas est? Non. Hā et si min9
diligit creatura qūm minoz ē.
cū si ex tota se diligit: nichil de
est: ubi totū est. Poterā ut dixi
sic amare nupsisse ē. qūm non
pt sic diligere et patrē dilecta
esse? ut in consensu duoz inte
grū steret pactū qz cōnubiū: nisi
quis dubitet aīam a uerbo et
prius amari et plus. Prius? p
uenit amando et vincitur.

Felix que meruit puenire ī cā
te būdcōe dulcedīs. Felix qui cā
te suauitatis cōplerī expiri
donatū est. Cōd non ē aliud qz
amoz castus et sānis. amoz su
auis et dulcis? amoz tante se
renitatis qz te et sinceritatis:
amoz mutuus, sanus nichil9
qz? qui non in carne vna. sed
vno plane in spū duos iūgat.
duos faciat iā nō duos sed v
nū: paulo ita dicente. Qui ad
hereret deo: vnus spūs est. Et
nūc potius eam sup hijs au
diam9 qz facile magistrā de
oīb3 sciat. et mgīa unctio
et frequēs experiencia. Nisi forte
id melius seruauī in aliud
sermonis pncipiū? ne tē bonā
uoluptatem9 inter angustias hui9
iam, pe modicū finiendi: et
si, pbatis sicq finē, ante finē.
Ut camelus tēpestiue cōueni
amus oras ad deliciosas scē a
nime. quibz būā meretē fruī
cū uerbo et de ubo sponso ug
qz suo ihū xpo dño nro: qui
est sup oīa ds būdcs in secla
Amen. Sim octuagesi9 quart9

In lectulo meo p noctē
quesiui quē diligit aīa
mea. Magnū bonū;
quere deū. Ego hoc nullū bo
nus aīe sedm existiō. Primū i
donis: ulamū in, pfectis est.
Circucī nulli accedit: cedit
nulli. Cui accedat quā nulla
precedit? aut cedat q oīm magis
conscīmano est? Quē cū ut

tus alterbi possit non q̄rens
n deū: aut quis q̄n⁹ q̄rens
n deū: Querite inq̄t faciē ei⁹
semp. Exiliō q̄ nec cū inuen
tus fuit. cessabit a querendo.
Non pedū pallibz: sed delide
rijs querit deus. Et utq̄ nō
erūdit deliderijū sām felix iuē
no: sed extendit. Hūq̄ consū
mato gaudij. deliderij cōsūp
to ē: Oleū magis ē illu: nā
ipm flāma. Sic est. Adiple
bit lenaa: sed deliderij nō eit
finis: ac p hoc nec q̄rendi. Cu
ergo cognā si potes q̄rendi
hoc studiū sine indigēaa: et
deliderū sine anxietate. Alām
pfō pūaa: alām copia exclu
dit. Hūc iā uidere aut ista p̄mi
seū. Nimirū ut oīs inf nos
aīa q̄rens deū. ne magnū bo
nū in magnū sibi detrim̄ q̄rat
malū. nouerit se pūentā in il
lo: et ante q̄ sitā q̄ querere. Si
eū de magnis bonis mala o
riri nō minora soleāt: aī fū
erimꝰ de bonis dñi utiū do
nis eāmq̄ nō darās: nec dam⁹
gl̄iam deo. Ita pfō qui max
imi uidebant p acepta gr̄ā:
p non redibita mūmi reputā
tur apud deū. Ego aūt pro ūo
bis. Olus sū uocabz modesto
rabz maxio mūmo q̄: sed q̄d'
sentio nō expressi. Dilarmen
tuo nu ipe nudabo: opamum
pessimū q̄ dixisse debuerā. Nā
uere et absq̄ dubio eo quisq̄
pessim⁹ quo opam⁹ est: si hoc
ipm quo est optim⁹ allabat
sibi. Hēpe pessimū hoc. Q. si
dicat quis. absit agnosco. gr̄ā
dei sum id qd' sū: studeat aute
mptare gl̄iam p gr̄ā quā acce
pit: nōne fur ē et latro: Audi
et qui hui⁹modi ē. Ex ore tuo
te iudico serue neq̄. Qd neq
ue seruo usurpante sibi gl̄ā
dñi sui: Anīa mea p noc
tem q̄siui quē dilexit aīa mea
Querit aīa mea ubū: sed q̄
a ubo prius q̄ sica sit. Anoq̄
semel a facie uerbi egressa ul'
erecta nō reuerteret oculus ei⁹
ut uideat bona: si nō reuertat
a ubo. Quasi uero aliud aīa
nīa sit q̄ spūs uadens et nō
rediens: si sibi fuit derelicta.
Audi pfigā et deuiā. qd dole
at. et qd petat. Errauī sicut
ouis que perijt: q̄re seruū tu
ū. O homo redire uis: Sed
si in uolūtate res ē: qd opem
flagitas: Qd aliūde mēdicā:
in quo habūeas tu ubi: Pa
lā est q̄ uult et nō pt: et est
spūs uadēs et nō rediens: et
si us sit longius agens q̄ nec
uult. Qmq̄ nō oīo ulā aīam
expolitā direū uel relictam:
q̄ reuerti aipit. et requm pe
tit. Unde eū uolūtas hec ui.
Inde ui fallor: q̄ a ubo uilica
ta iam sit et q̄sita. Nec oīosa
q̄situo que opata ē uolūtate:
sine qua redieus ē nō potat.
Sed non sufficit semel quere.
tantus ē aīe languor tanta

q̄ in rebus difficultas. Qd'e
ñi si vult. Facer uolūtas: v
bi facultas non suppetit. Nā
nelle adiacet ñi inquit: placē
autē bonū non inuenio. Qd
ergo ille quē de psalmo intro
duxim⁹ q̄rit: Non plane alu
ud q̄ queri: q̄ non q̄reret si
non q̄ritus fuisset. Et rursū
nō quereret: si q̄ritus sanus fu
isset. Qd'et postulat. q̄re in
quiens seruū tuū: ut qui ded⁹
nelle det et placere p bona uo
lūtate. Nichil ei non uideatur
ish⁹modi aīe posse cōperē hoc
pūs: que sed'am grām nec dū
percepit. uoleus quidē. sed nō
ualeus adire quē diligit aīa
sua. Nā quō pt illi cōuenire
qd'ibi sequitur. surgere et ar
cuire ēratem. sed et p uicos &
plateas querē dilām: q̄ eger
ipsa queri: Faciat hoc que pt.
ei se meminerit q̄ritam pri
us fuisse et pūs dilām: atq;
unde esse et qd' q̄rit et qd' dilig
Oremus et nos kr̄i ut ad
aniapent nos misericordie
iste: quia paupes facti sum⁹
nimis. Qd' nō de oīb; uobis
dico. Scio enī q̄ plīmos vel
tri ambulātes in dilāone q̄
xp̄us dilexit nos: et in sīplici
tate cordis querētes illū. Sed
fūt aliqui qd' uestris dico. qui
nullū nobis adhuc in se dede
re indiciū huius tam salutā
ris anapateōis ac p hoc nec
sine salute? horīes scipos a
manes non dīm: et q̄rentes
que sua sūt. non que dī. Q
sum aurilla: quē diligit aīa
mea. Nempe huc te puocat
antapanas benignitas: illi⁹
qui te et prior q̄siuit. et prior
dilexit. Nāme prius. nisi pri
us q̄sita q̄reres: sicut nec dili
geres nisi dilām prius. Non i
una tm bādāone sed in dua
bus p̄uenta es: dilāone et q̄si
one. Dilāo causa q̄sitionis:
quesitio fructus dilcōis ē et ce
rtitudo. Dilām es. ne ad simpli
cē pocius q̄ritam suspiceus:
q̄sita es ne frustra dilām tm cō
q̄rans. Deniq; causa amice
cōpta suauitas. et ausū ded⁹
et nereidi dīā depulit: et redi
ēi plualit et mouit affectū.
Hinc zelus hīc ardor ē ille q̄
rendi quē diligit aīa tua: q'a
pter nec dū q̄sita q̄rere poteras.
nec nisi q̄sita q̄rere nō potes.
Sed noli obliuisci unde huc
ueneris. Et ut in me pocius
trāsfigurē que dicunt ad eū
ucius. tu ne es o aīa mea q̄
relicto uiro mio prioze. cū quo
abi bñ fuisti. primā fidē irri
tam fecisti: iens post amato
res tuos. Et nūc quo ad libu
ir fornicaria cū illis. forte et
concepta ab illis. audes īpu
dens et frontosa uelle reuerti
ad illū: quē supbia cōtēpsisti.
Qd. Digna latebris queris
lucē: et curris ad spōsū digni
or plagis q̄ oscul⁹: Nunq̄ si

non p sponsū iudicē offendas.
Felix qui ad hec aiam suā res-
pondentē audiens. Non time
o qz amo: qz nō amata oīo nō
faceremꝫ. Itaqz ecīā amor. Ni-
chil dulcē q̄mendū: paucā q̄
nō amāt. Qd ni assidue īmu-
nias suspicent. Ego uero a
mās amari me dubitare non
possū. nō plus q̄ amare. Nec
possū uereri vlcī: cui⁹ seculi
affluū. In quo. In eo qd calē nō
q̄sumit mō. sed et affect: fenoq
certā pīde de q̄sum. Qd ni res-
pondeā in q̄sum. cui in affectu
rūdeo. Nūq̄ una sacr̄ queritur.
qui eas cōcēptus dissimauit.
Quīmo nō repellet req̄rentem:
qui et concēpiscentē requirit. Be
nignus est spūs ubi. et benig
na nūciat in. īimās et suades
de ubi zelo. desiderio qz qd' unq̄
sibi non pt esse absconditū. Sen
tiē alta dei: consilia earū q̄s
cogitat cogitacões pauas et nō
afflictōis. Qd ni animet ad
q̄rendū expta clemēcā. plena
sa de pace. Frēs hoc suaderi a
ubo quem est: pluaderi īuenī
re. Sed nō oīs capit vbū
hoc. Qd fatem⁹ paulus unis.
illos loquor qui adhuc inter
nos īsapientes fiūt. non tñ in
sipientes. cui teneant initiū sa
pientie. subiecti īuicē in dōre
xpi. Unde uq̄ illis faciam⁹ fi
dem q̄ hec ita se habeant pe
nes sponsam. cui ipi talia a
gi secū nerdū plenerit. Sed
mitto ego eos ad talē: cui de
rede non debebūt. Legant in
libro: qd' in corde alterō qz nō
cernūt non credūt. Est scripti
in pphetis. Si dimiserit vir ux
orem suā. et illa recedēs duxe
rit uirū alterū. nūq̄ reūertetur
ad eū ultra. Nūq̄ nō pollu
ta et cōtaminata erit mulier
illa. Tu aute fornicata es cū
amatorib⁹ multis. et tamen
reūertere ad me dicit dñs: et ego
suscipiā te. Verba dñi sūt: nō
ē fas suspendē fidē. Credāt q̄
nō expiūtur: ut fructū q̄q̄
expientie. fideī meritō cōseqūt
Satis arbitro declarat qd
sit q̄ a ubo: et que hec sit re
surrectionis nō ubo sed aīe. Nūq̄
que expta ē et plenius usta no
uit et felicius. Hactenꝰ ut seqū
a tractatu docuimus iacentes
aīas q̄rere a quo q̄sume sūt. ut
pocius id discamus ab illa: q̄
hoc loco induxit querēs ipm
quem diligit aīa sua. sponsū
aīe iheſum xpm dñm nrm:
qui ē sup oīa deus bñdctus in
scla. Amē. Sīmo lxxx quīnto

In lectulo meo p noctē
q̄sui quē diligit aīa
mea. Ad qd. Dñe ē:
et iterare supflua. Uter q̄sū
et iterare supfluū. Uter q̄sū
tū qui nō intersticiū tū tra
tare. dico aliqd breuiꝰ: q̄ for
tasse ne hos q̄dem qui īterfue
rūt audire pigebit. Nec enī o
tū dicere potuit. Quem aīa
vbū cui consentiat ad correpa

onē: quo illuīet ad cognacone.
au īuitat ad ūnitē: quo reform
met ad sapiaā: au cōformet
ad dilēcōē: au manet ad tecū
ditatē: quo fruat ad iocūditate.
Pōt has oēs causas q̄rere
aīa ubū. Non ambigo ee q̄ p
plures et alias: sed hee inter
occurrerūt. Porro aute si au
cordi fuit: facile alias atq; alias adūcere in cemplo. Sup
dem multe sūt aūsiones nīe:
multe et infinite aīe nēcaces:
et ampiectū nō est nūs. Ac uerbū dia ms pleuus q; supha
būdat in bonis. utpote sapia
vincēs malicā: vincēs in bois
mala. Et nūc harū quas posui accipite raconē. Et primo
qd primū est. videre quēadmo
dū consequat ad correpaonē.
Legim⁹ ubū in evāgelijs loq̄s.
Esto consensaēs inquit adūsario tuo dū es cū illo in via: ne
forte tradat te iudici. et iudex tori. Od cōsultatis: ubi cōsiliū
ē ni fallor se adūsariū pcstā
nis: q̄ adūset carnalibz desideriis nīis dū dicat. semp hij errāt
tecū. Tu uero qui hoc audis
si pauens cepis uelle fugere a
uentura ira. credo collucatis eis
quō hunc consensaas adūsario:
qui ubi illā tā terribilē inēra
re uidet. Ac istud īpossibile ñ
dissensaas tecū? nisi admet ad
uersarius: nisi grauī et uigili luctatu ipe cont cepm īsangabilē
pluerit? postremo nisi maleiaas suetetate
consuetudinū: īnatecq; affōōi.
Id quidem durū. Si tuis acēp
taueris uiribz. tale erit ac si in
uno digitoy tuoy torrentis īpetū sistere: aut ipm denuo conetis iordanē cōuertē retrorsū.
Od facies? Quere uerbū cui
consensaas: ipō facere ut consensaas. fuge ad illū. qui adūsatur p quē salus fias cui iam
nō aduersē: ut blandiat qui
minabat: et sit ad īmutandū
efficaor infusa gīa q̄ inēsia.
Her prima ut opinor necessitas: ob quā aīa incipit q̄rere
ubū. Sed si ignoras quid ille
uelit abi. iam uolūtate cōsensus. nōne et de te dicet? q̄ re
lū dei habes sed nō secdm sciaz:
Et ne hoc leue existīes meine
ns sēptū: q̄ ignoras ignoraberis. Sane uis id cognitū esse
hac nōcaōe? Od primo. Ne
o consilio nūc quoq; ibis ad
uerbū. et addebit te uias suas?
ne uolendo quidē sed ignorādo
bonū. dū aūs cognāt ex
aurē: et errare in īuio et non
in via. Lux est enī ubū. Declaratio denīq; sermonū illūiat:
et intellāū dat puulis. Bāis
es si dicas et tu. Lucna pedibz
meis ubū tuū: et lumē sēitas
meis. Her patū placet aīa tua.
cuius īmutata nolūtas. cui
illūiata nō est: et uelit et nolit. Ac uero uitanda: in altero uitanda
visū recepit. Nam et malū vo

leudo mozcua erat: et bonū ig
uozando cecā. Jam viuit iā vi
det. iam stat in bono: sed ope
et ope uerbi. Stat manu vbi
leuata. uelut sup pedes duos:
denocatōē et aguicatōē. Stat
inq̄: sed sibi putet dīm. Qui se
existimat stare: videat ne cadat
Putas ille stare p se possit?
qui surgere p se non potuit:
Non opinor. Qd enī? Verbo
dñi celi firmati sūt. et ira sta
bit sine ubo: Cur ego si stare
p se potar. orabat homo de ter
ra: confirma me ihesu in ver
bis tuis: Denuq̄ et pbabat. E
ui sipī? uox illa fuit. Impulsus
euersus sū ut caderē: et dñs s
suscepit me. Queris quis ille
ipulsor: Non ē unus. Impul
sor dyabolus ē: ipulsor mūd?
impulsor homo. Os iste ipmo
ue queris: Quisq̄ sui. Noli
mirari: usq̄ adeo hō ipulsor
ē sibi et suimet papicator: ut
non sit qd' ab alterō ipulsore
formides. si ipē a te ppias con
tineas manus. Os enī inq̄t
nobis nocē potēt? si boni emu
latores fuerimus: Manus tua
cōuersus tuus. Si dyabolo
suggerente uel sūo suadente
qd' nō oporteret. assensū tuū te
nueris et non dederis mēbra
tua arma iniquitat. nec per
miseris pēm regnare in tuo
mortali corpe: bonū te emula
torē pbasti an malua oīo nul
nocuit. Vide ne magis pfuit.

Spūi est enī. Bonū fac: et ha
bebis laudem ex illo. Confusi sē
qui q̄rebant aiam tuā: tu uēo
cantabis. Si mei nō fuerīt dūa
ti tūc imaculatus ero. Boni pla
ni tūc imaculatus ero. Boni pla
ne emulatoris insigne dedisti. si
consilio sapientis miseris aīe
tue? si oī custodia serua cor tu
ū: si iuxta aplm tepm calcium
custodis. Quoq̄ ecsi vnūsum
mūdū lucreris. aīe autē tue de
trimentū pacaris: nō planeb
quidē ner saluatoz. Cū igitur
tres sint state imīnētes: hoz
dyabolus uuore maluae? mū
dus uento uanitatis: homo fem
ipm pondere sue corrupcois ipel
lit. Impellit dyabolus sed nō
cuertit: siquidē cui illi negaue
ris auxiliū uel assensū. Deīq̄
habes. Helisteus dyabolo: et
fugiet a uobis. Iste est qui stā
tes in padiso ipulit iudas et
cuertit: sed consentaētes nō re
sistentes. Iste est qui sepm de
celo supbus nullo ipellente pa
uit: ut scias multo magis
hoīem sūo ipīus casu imīnere.
quē ppie substantie pondus g̃
uat. Est et mūdus ipulsor: sp
in maligno positus. Impellit
oēs. sed solos cuertit amicos
suos id ē consentaneos sibi. No
lo esse amicus mūdi: ne cadā.
Nā qui uult esse hui? mūdi a
micus. inimicus dei constituit.
quo uocē nullus grauior casus.
Ex quibz satis clarere q̄ sit hō

LXXXV

pāpuus ĩpulsor suu: qui suo si
ne alieno ĩpulsu cadere pōt: ali
eno absq; suo nō pōt. Cui nam
hoz pāpue resistendū? Hēpe
huic qui eo melchor quo inte
hor solus decere suffiat: cū sine
ipo alij pñs facere nichil. Non
sine causa tam sapiens. expug
natori pāuit urbiū: virū qui
aīo dñat. Nulcū hoc ad te. O
pus uirtute habes. et nō qua
cūq;: sed qua induatus es alco.
Ipa enī si pfca sit facile facit a
nimū victorē suu: et sic ĩuictū
reddit ad oīa. Est quippe vigor
aī: cedere nescius, praenda vōe.
Aut si magis pbas: uigor aī
ĩmobilis stanas cū rōne ul'p
rōne. Vel sic. vigor aī qđ in se
est oīa ad rōnem cogēs uel di
rigens. Qs ascendit in montē
dñi? Hui' ad vocē monas idē
ad vocis pfōnē quisq; aum
pendere adordiatur? sacer pfō
sp sic ascensus arduus: et cast'
conatus absq; ubi adiutorio.
Felix aīa que angelis spectā a
bz pbuit gaudium et nuntiu
ū suu; ut audiret de se loq̄tes.
Que ē ista que ascendit de del'
to delicijs affluens? ĩnixa su
p dilēm suū? Aliq'n frustra
nitet: si nō ĩnitat. Sane et cōt
se ĩnitens ĩualescit. et fca se
ipsa ualidior. coget. p racone
vniūsa? Iā mecū. cupidicatē
et gaudiū. nelut quēdā aīmi
curruū bonus auriga reget. et
in captiuitatē rediget oēm carna
lem affcū. et carnis sensū: ad
nutū rōnis in obsequiū uertu
tis. Qd ni oīa possibilia sinct
nitenti sup eū qui oīa pōt. Qua
re fiducie uox. oīa possū in eo
qui me cōfortat. Nil oīpotēcia
uerbi clamorē reddit: q̄ q̄ oī
potentes facit oēs qui in se
speratt. Denicq; oīa possibilia
sūt credēti. An nō oīpotēs? aut
oīa possibilia sūt? Ita aīmus
nō si pūmat de se. sed si confor
tet' a ūbo. potē unicq; dñari
sui: ut non dñet' ei oēs ĩimi
ci. Ita unq̄ ūbo ĩixū et indu
tū ūtute ex alto nulla vis. nul
la fraus nulla iam illecebra.
poterit uel stantē deicere: uel
subiecē dñantē. Vis nō timere
ĩpulsorē? Non ueniat tibi pes
superbie: et manus ĩpellentis
non mouebit te. Ibi ceciderūt
qui operant' iniquitatē. Ibi dy
abolus et angeli eius corrue
rūt: qui licet non pulsi exteri
us expulsi sūt tamē: et nō
potuerūt stare. Denicq; in ve
ritate non stetit. qui nō ĩnix
us est ūbo: qui in sua uirtute
confisus ē. Et ideo fortallis
sedere uoluit: qui stare nō ua
luit. Dicebat enī. Sedebo in
monte testamenti. Cetim deo
aliter iudicante nec stetit nec
sedit. sed cecidit: dicente dño.
Videbam sathanā sicut fulgur
de celo cadentē. Ergo qui stat
si nō vult cadere non fidat sibi:
sed ĩnitet' ūbo. Vbū loquitur.

Sine me nichil potestis facē.
Ita ē nec surgere ad bonū. nec
stare in bono possum⁹ sine v̄
bo. Tu ergo qui stas. da gl̄iam
uerbo et dic. Statuit supra
petrā pedes meos: et direxit
gressus meos. Cui⁹ manu en
gens: ipius necesse ē uiuere
cencaris. Hec pro eo q̄ dixi o
pus nos habere v̄bo: aut in
tuū ad v̄itatē. Hūc iam vidē
dū est de eo q̄ ipē memoraui.
p v̄bū salutz nichilomi⁹ nos
reformari ad sapiencā. Vbū
uirtus. v̄bū sapīa ē. Sumat
ergo aīa de uirtute v̄itatē: ac
de sapīa sapīam: et uni v̄bo
utrūq; munus assignet. Alio
quī si aliū de aut utrāq; aut
alterutrā arroget sibi: neget
eadē simul. uel de fonte unū. ul
de uite uinū. uel lumen ocul
de luce. Fidelis sermo. Si quis
indiget sapīa postulet a deo.
qui dat omnib; affluenter et nō
ip̄erat: et dabit ei. Hoc ille. E
go uero haut secus de uirtute
sentirem. Cognata uirtus sapīa
est. Donū dei est v̄bus: depu
randa in datis optimis. desten
dens et ipa de sursū a patre v̄
bi. Et si quis existimet id p oīa
eamq; sapīam esse: nō insector:
sed in v̄bo non in aīa. Que
cū in v̄bo p eius singularis
dine nature simplicitate unū
sint: unū tñ in aīa actum non
h̄ūt. Sed ad illius varias et
diuisas mūtates velut diuisa

sese propagando accōmodant. Iur
ta quā rōnem. ptō aliud ē aīd
v̄bute agi: et aliud sapīa regi:
aliud diuīari in v̄bute: aliud in
suauitate delectari. Licet namq;
et sapīa potens. et uirtus suauis
existat: nisi cū ꝓpias quibus
q; reddam⁹ uocabulis significā
tas uigor uirtutē. sapiētiam.
placitas aī. cū spiritali quadā
suauitate demōstrat. Hanc pu
to ab apō deliguatā. ubi post
multa hortamenta primēa
ad uirtutē adiecit: q̄ sapīe est
in suauitate in spū sēd. Igitur
state. resistē. vim vi repellere.
que uaq; in pabz v̄anas depu
tauit: honor quidē sed labore.
Non ē eni idipm honorē tuū
laborosissime defendere et que
re possidere. Non ē idem uirtute
agi: et v̄bute frui. Q̄q; uirtus
elaborat sapīa fruit: et qd sa
pīa ordinat. deliberat modera
tur: uirtus exequit. Sapīam sm
tur: uirtus exequit. Sapīam sm
be in oīa aut sapies. Ergo sa
pīe negocia siūt oīa: et quo o
nestior sapīa. eo exactior in
gnie suo. Et regione uirtus et
exactata clarior ē: eo fit pbata
or quo officiosior. Et si q̄s sa
pīencā uirtutis amore diffinie
rit. nō michi a uero deuiare vi
det. Vbi enī amor ē: labor nō
est sed sapor. Et forte sapīa
a sapore denoīatur. qd uirtus
accedens neluti qdā condimē
tū sapidam reddat que p se in
sulsa. quodāmō et alpīa sen

Jur

LXXXV

nebant. Nec dixerim reprehendū. si quis sapiam saporē boni diffiniat. Huc saporem p didim⁹ ab ipo pene exortu ge neris nri. Ex quo cordis pala tū sensu carnis pualente iuxt uirus serpentis antiqui: cepit aīe nou sape bonū: ac saporē norius subintrare. Denigz p ni sūt sensus hoīs. et cogita ones in malū ab adolescēcia: hoc est ab insipiencia pme mu lieris. Ita insipiencia mulieris. saporē boni excludit: qz serpē tis malicia mulieris īsipiēcia ārūuenit. Sed unde malicia visa ē uiciasse ad rēpus: inde se uicta dolet meceruū. Nā ecce denuo sapia mulieris cor⁊ cor pus īplenit: ut qui p feīnā de formata in īsipiēcia sum⁹: p fe mineā reformetū ad sapiam. Et nūc assidue sapia nūcat ma liciā in mentibz ad qs īrauit: saporē mali quē illa īuexit. sa pore exuuiās meliori. Nucus sapia dū sensū carnis īfatuat. purificat intellām: cordis pa latū sanat et repat. Sane pa lato sapiciā bonū: sapie ipa sapia qua in bonis nullū me lius. Q̄ multa sūt bona et nō sapiūt sapientabz: siquidē nō saporē boni ad illa sed amo rōne aut qualīgz actione. seu nōcitate īpellūt: et ecōtrario mlas que facūt nō sapiūt ma la: sed ad hoc inducūt a' meta aut cupiditate rei cuiuspiā po a⁹ q̄ saporē mali. Qui aūt malierē affām cordis a' sapiēcies sē: et ipō delectāt saporē boni: a' maligni sē et ī ipa cōplacēt sibi malicia ēt ā nulla spe alcius cōmodi blādiēte Malicia uō q̄ ñ saporē ē mali. Bīa mēs qm sibi tota nēdicau⁹ saporē boni et odiū mali. Hoc reforma ri ad sapiam est: hoc sapie nicto riā feruat erpiū. Nā in quo eui dena⁹ sapia vincē malicia cōpa bat: q̄ cū excluso saporē mali. qui non aliud q̄ ipa malicia ē. boni q̄dam īam⁹ saporē mēs. īanna occupare tota suauitate senat. Itaq; ad ūtutes spectat tribulacōes fortat sustinē: ad sapiam gaudere in tribulacōibz Confortare cor tuū et sustinē dnm ūtutis ē: gustate et uidē q̄ suauis ē dns sapie ē. Et ut magis ex pio bono natē bo nū q̄dq; tia relcat: modestia ai pbat sapientē: cōstātia uirū ō tuas ostēdit. Et bū post ūtutē sapia. q̄ ūtus sit quodā q̄si stabile fūdamentū: sup q̄ sa pia edificet sibi domū. Oport autē autē p̄cedē notiā boni: qz nō est sodalitas luci tenebris ignorātie. Oportuit et bo nā uolūtatē: qz in maluolā aiam non intrabit sapia. Ia si in uolūtatis mutatione red dita īnotuit aie ūtus. in erudi tione sanitas. Ī ūtute stabili tas. Ī sapia postremo maturi tas: supest ut decorē illi īueni am⁹: sine quo speciosa forma p

filius hoīm placē nō pt. Deinde audit. qz cōcupiscat rex decorē nīi. Quām enumerandum⁹ aīe bona. dona ubi. uolūtatē bonā. sāam. unitē. sapiam et nichil horū ubi rex cōcupiscē legitur: sed cū cōcupiscet nimīs rex decorem nīi. Aut ppha. Oīs regna uirt decorē induit. Qd ni ymaginī sue placet et sponse filē accipiat indumētū. Tanto ptō si ibi cauor illa: quāto filior eius. In quo ergo aīe decor? An forte in eo. qd honestū dr? Hoc interim sentiam⁹: si melius nō occurrit. De honesto aūt exāor ītroget cōuersatio. nō qz ex ea honestū pdeat: sed p eam. Hā in cōscientia et testimō eius et rogo. Si quidē claritas eius testimōnio cōscīe. Nichil hac luce clarius. nichil hoc glōsius testimonio: cum ueritas in mente fulget. et mēs in ueritate se uidet. Sed qualē? Nuditā. uerecundā. pauidā. aut cū spectā? nichil penitus admittentē qd' euacuet gl'iam cōscīe astantis? i nullo cōscīa sibi quo erubescat pnā ueritas: quo cogat' auertere faciē qsi cōfusam et repulsam a luce dei. Hoc plane illud decor ē. qd' supōia bona aīe diuinos oblectat aspectus: et nos noīam⁹ ac diffinim⁹ honestū. Cū aūt decoris hui⁹ claritas ītima⁹ ītima cordis repleuerit. pdeat foras nec est: tamq̄ lucerna latens sub modio. imo lux in tenebris lucēs. latere nescia. Porro et fulgentē et uelut quibusdam suis radijs erūpentē. meus simulachr corpus erupit et diffūdit p membra et sensus? quatenus⁹ oīs inde reluceat actio. sermo aspectus. incessus. motus: si cū risus mixtus gūitate et plenus honestī. Hoc et alio rū pcō armū sensuū q̄ motus? gestus et usus cū apparuit serenus. purus. modestus. rectus et ps insolentie atq̄ lasciue. cū leuitatis cū iguauie alienus. equitatis aūt atq̄ modus. pie mā officiosus. pulchritudo aīe palā erit: si cū nō sit in spū ei⁹ dolus. Pt enī fieri ut simulēt hec oīa: et nō ex ītimis cor dis talia moueant. Et ut magis eluceat is aīe decor. ipm p placet honestū in quo hīc lo candū sensuum? diffiniat mē tis ingenuitas solitaria seruate cū cōscīa bona fame integritē: uel mx aplm. puditā bona nō tm coram deo sed eaī coram hoī bz. Hāc mēs q̄ hoc se induit ami timoīe dei. et quēdā uelut celestis inocētie candidatū: p quē sibi uendicet gl'iam con formitatē. nō mūdi sed ubi de quo legit: q̄ sit candor lucis et ne. splendor et figura sublitāte dei. Ex hoc iā gradu audet q̄ hui⁹modi est cogitare de inuisib Qd ni audeat? eo se nubile quo filem cernēs. Nec tñ celsitudo quā sonat silentio? amor cōa

liat: p festio manitat. Dfessi
ouis forma hec ē. Juraui et sta
tuo custodire iudicia iustitiae tue.
Haec sequa apli aiebāt. Ecce
nos reliq̄mus oīa: et secuti
sumus te. Suē ē illud qđ in
carnali quidē cōiugio dīm. xpi
et ecclie cōnubiū spiritale signa
uit. Pter hoc relinquet hō pa
trem suū et matrē suā et ad
herebit uxori sue: et erūt duo
in carne una. Et apud pheā
glacio maritare. Michi aūt
adherere deo bonū est: ponere in
dño deo meo spem meā. Ergo
quā uideris aiām relictis om
nibz ūbo uotis oīnibz adherē:
ūbo uiuere. ūbo se regere. de ū
bo cogitare qđ paratū ūbo? q̄
possit dicere in uitē xps est et
mori lucrū: puta cōiugē ūbor
maritatā. Confidit in ea cor
uiri sui: sacens fidelē que pter
se oīa spreuit. oīa arbitrē
ur sterora ut sibi xpm lucrifa
ciat. Talem nouerat de quo di
cebat. Vas electōis ē michi iste.
Prius pia mater. et fidelis vi
ro suo aīa pauli cū diceret. filio
li mei quos iterū parto donec
formetur xps in uobis. Sed
attende in spiritali matrimōio
duo esse gīa parendi. et ex hō
eadē duūcas soboles sed nō ad
uersas: cū sēc matres aut pdi
mundo aīas. aut meditando in
telligentias patrūr spirales.
In hoc ultimo gīe intdū exce
dit et secedit eadē a corporeis
sensibz: ut sese non sentiat q̄
ubū sentit. Hoc fit cū mens i
effabili ubi illā dulcedīe. quo
dāmō se sibi furatē. ymo rapiē
atq̄ elabiē a se ipā ut ūbo fru
atur. Aliē saue affectē mēs. fruc
tificans ūbo: aliē fruens ūbo.
Illic sollicitat nūcias primi:
hic ūuitat suauitas ubi. Et q̄
dem lecta in ple mater: sed in
āpleribz sponsa lector. Cara
pignora filiorz: sed oscula pl'
delectant. Bonū est saluare ml'
tos: excedere autē et cū ūbo ē
multo iocūdius. Ar qū hoc.
aut qđ diu hoc? Dulce cōtem
plū. sed breue momentū: et ex
primēdi tarū. Hoc ē qđ sup
posui alia mentū me dixisse q̄
rere unde aīam ubū: quo fru
at ad iocūdicatē. Pgat quis
forsitan q̄rere eadē a me quid
sit ūbo fruī: respondeo. Que
rat potius exptū a quo id q̄
rat. Aut etsi michi exprim da
ret? putas me posse eloqui
qđ ineffabile est? Audi experi
tū. Dilige inde mēte excedim?
deo: sine sobrij sum? nobis.
Hoc ē. Aliud michi cū deo. so
lo arbitro deo: aliud in nob
cū. Illud licuit expiri. ꝛz mi
mime loqui: in hoc ma cōdes
cendo nobis ut ego dicē et vos
magis ualeamus. Q q̄ris cunos
ē sane qđ sit hoc ūbo fruī: pa
ta illi nō aurē sed mētē. Non
docet hoc lingua: docet grā.
Abscōdit a sapiētibz et prudē

nbz: et reuelatur p̄uulis. M̄gna frates. magna et sublimis uirtus ihēlucas que promeret qđ non doceť: digna adipisca qđ nō ualet addisca: digna a verbo et de ūbo conapere: qđ suus ipa ūbis explicare nō p̄t. Cur hoc? Non q̄ sit meritū. sed q̄ sit placitū mram p̄e uerbi. sponsi aīe ihū xp̄i dn̄i nr̄i: qui est sup oīa deus bn̄dc̄s i scla. Amē.

Sermo octuagesim⁹ sextus

Quē qđ a me ia̅ querat. aut q̄rat aīa ubū: sanus sup q̄ id in animā sup̄. Age. p̄sequamur reliqua p̄nas capitulu: dūmodo ad mores spectant. Vbi p̄mū uel p̄mā nūc adūce sponse uerecūdia. qua nec ao an quisq̄ gracilis aduerti in moribz hoīm queat. Hāc p̄mo oīm uber quodāmō in manibz sumere? et q̄ speciosū quēdam florem decerpere loco: nīs q̄ apponē adolescēnbz. Non q̄ non sit et in puerilibz etate omni studio retinēda. q̄ est ēte oīm ornatus etatū: sz q̄ tenere gra uerecūdie in teneriori etate ā plus pulchrius q̄ emicat. Quid amabilius uerecūdo adolescēte? Q̄ pulchra hec et q̄ splēdida gēma mor in uis et uultu adolescentis: q̄ uera et minime dubia. bone nīdā spes bone indolis inest. Virgā o discipline ē illa? que pudēdis effectibz imminens lubrice etatis motus. actus q̄ leues coherceat. cōpmat insolēces. Q̄ um turpiloquij? et oīs derisceps turpitudis fugitās. Socior conuersacionis ē. Nullū eque manifestū indiciū cōsumme simplicitatis: et ideo eā tectas innocencie. Lampas est pudicicie mentis iugiter lucēs. ut nil in ea turpe uel indecore sidē attemptet: qđ nō illa illico pdat. Ista expugnatrix malor. et ꝓpugnatrix puritatis innate? Specialis gloria conscientie est: fame custos. uincdeus ūanas sedes. ūnitū pudicicie. nature laus: et insigne totius honestī. Rubor ipse genitū quē forte inuerecundor? q̄ tū grē et decoris sufsubo afferre uultu solet. Vbi adeo geminū ai bonū uerecūdia ē: ut qui male agere nouerunt uideri tamē uerecūdēt dicente dn̄o. Omis qui male agit: odit lucē. Sed et qui dormiūt. nocte dormiūt. et qui ebrij sunt nocte ebrij sunt. operta nimirū tenebrarū et digna latebris. tenebris occultantes. Interest tamen q̄ occulta dedecoris que uerecundia erubescat: sponse uerecundia oīno non operit sed erpuit. sed ꝓpellit. Idcirco ut sapiens Est pudor adducēs pām: et ē

pudor adducēs gl̄am. Queis
sponsa uerbū. uereamdie quidem: quia in lāilo quia p noctes. Sed hec uereāidia habet gloriam: non pēm. Queritur hoc ad purificationē conscīe: queritur ad testimoniū ut possit dicere. Gloria mea hec est testimoniū conscīe mee. In lectulo meo p noctes quesiui q̄m diligit anima mea. Vereāidia ubi si aduertas et loco signat et tpe. Quid tam amicum uerecundo animo: q̄ secretū. Puto secretū et nox et lāilus habet. Denique orare uolētes iubemur intrare cubiculū utique secreti gracia. Id quidē ad cautelam, ne coram orantibus laus hūana orationis fructū: frustret effectū. Sed deus nichilominus uereāidiā: sentēcia hac. Quid tam pruū uereāidie: q̄ prias uicīe clames. uitare iactanciā. Patet q̄ signanter ad uereāidiam. orantibz petere secretū iubere. pudor filius et magister. Quid tam indecor maxime adolescentie: q̄ ostentacio sanctitatis. Cū tamen ab hac passimū etate aptū profecto capiant cpanēū exordiū religionis: ieremia dicente. Bonū est homī si portauerit iugū ab adolescencia. Bona cōmendacio seruare ordīs: si pūctas uereāidiam dicēs. Adolescentulus sum ego et cōtēptus
iustificaciones tuas non sū obliuus. Nec mō locū sed et tēpus obseruare oportet eum. qui sibi orare uoluerit. Tempus feriatū cōmodius; aptius q̄. Maxime autem cū profundū nocturnus sopor īdicat silenciū: tūc plane liberior erit puriorq̄ oracio. Consurge in nocte inquit in principio uigiliarū tuarū: et effunde sicut aquā cor tuū. Ante conspectū dñi dei tui. Q̄ secura de nocte ascendet oracio: solo arbitro deo atq̄ angelo: q̄ illam super uno altari suscipit p̄sentandā. Q̄ grata et lucida: uereāido colorata rubore. Q̄ serena et placata nullore conturbata clamore uel strepitu. Q̄ denique mūda atq̄ sincera nullo respersa puluere terrene sollicitudinis: nulla alterius laude seu adulacione temptata. Propter hoc ergo sponsa non minus uereāde q̄ caute. et lāili secretū petebat et noctis: orare hoc est uerbū quere uolens. Vnū est enī. Alioq̄n non ores? si orando preter uerbū aliquid queras aut q̄d̄ preter uerbū non queras: quoniā in ipso sunt omnia. Ibi ērme dia uulnerū. ibi subsidia necessitatū: ibi refectionis defectū. ibi profectū copie: ibi denique quicq̄d atque uel hīe hoībz expedit: quicq̄d decet

SERMO LXXXVI

quicqd oporteat. Sine causa igitur aliud a uerbo petit: cui ipm sit omnia. Nam et si ista temporalia cū necesse est postulare uidemur: si uerbū in causa est. ut quidem dignū est non dubia illa. sed hoc potius querimus: propter quod alia postulamus. Nonne hoc qui omnē usum harū rerū ad pmerendū uerbū diuinē consueuerūt. Non pigeat cū sanctari adhuc secreta istius huius et temporis. si forte in his aliquid lateat spiritale quod uenire ad medium prosit. Et si placet sentire lectuli quidem nomine humanam figuram infirmitatē: noctur nis autem tenebris ignorantiam eque humanam: cōgrue est et congruū sanis. ut dei uerbis et dei sapiēcia uerbū contra utriusq originale malū instantius requiratē. Nempe qd cōuenientius: q̄ ut infirmitati uirtus. ignorantiae sapiēcia opponatur. Et ne quod simplicior cordibus de hac interpretatione resideat dubiū: audiant qd sup hoc sanctus ihs dicat. Dns opem ferat illi sup lectū doloris eius: uniuersum stratū eius uersasti in infirmitate eius. Aut id quidem de lāilo. Jam de ignorāte nocte qd manifestius. q̄ qd in alio idē psalmo. Nescierūt neq intellexerunt in tenebris ambulant: pro certo exprimens ipsā ignorantiam quia nam siue prius totius humani generis ignorantiā: ipsa est ut opinor cui se bēis apls et fatetur nanq et gl̄iatur exp cū dicens. Quis eruit vos de pōtate tenebrarū. Unde et dicebat. Non sumus filij noctis: neq tenebrarū. Ite ad oēs electos. ut filij lucis sīt ābulate.

Deo laus et gl̄a iesu.

Explicūt sermones bēatissimi Bernardi abbatis sup cāticor. Finit. Anno dñi m°.ccc.lj°. Deo gratias: ✠

